

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΚΕ΄

Τρίτη 27 Μαΐου 2025

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Άδεια απουσίας του Βουλευτή κ. Π. Κουκουλόπουλου , σελ. 12340

2. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν αξιωματικοί από την 11η εκπαιδευτική σειρά του Σχολείου Εκπαίδευσης Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων της Σχολής Νομικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων, συνοδευόμενοι από τον Υποδιοικητή της Σχολής και Διευθυντή Σπουδών, μαθητρίες και μαθητές και συνοδοί εκπαιδευτικοί από το Δημοτικό Σχολείο Αγίας Μαρίνας Κορωπίου, από το 8ο Δημοτικό Σχολείο Βύρωνα, από το 8ο Δημοτικό Σχολείο Χίου, από το 44ο και 152ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών, από το Δημοτικό Σχολείο Εξαμιλίων του Νομού Κορινθίας και από το 14ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων., σελ. 12299, 12301, 12304, 12307, 12311, 12318, 12324

3. Ανακοινώνεται στο Σώμα την υπ' αρ. 3418 από 27-5-2025 πρόταση που κατέθεσαν τριάντα (30) Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Νέα Δημοκρατία» για τη σύσταση Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, κατά του πρώην Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, κ. Κωνσταντίνου Αχ. Καραμανλή, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 86 παρ. 3 του Συντάγματος, 153 επ. του Κανονισμού της Βουλής και 5 του ν. 3126/2003: «Ποινική Ευθύνη των Υπουργών», όπως ισχύουν, για τη διερεύνηση τυχόν τέλεσης της πράξης της παράβασης καθήκοντος κατά την άσκηση των καθηκόντων του και ειδικότερα κατά το χρονικό διάστημα από τον Σεπτέμβριο 2021 έως και τις 28-2-2023, κατά παράβαση του άρθρου 40 παρ. 3 του ν. 4974/2022 και προς τον σκοπό πρόκλησης οικονομικής βλάβης στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος ΑΕ» εκ προθέσεως παράλειψής του α. να καθορίσει ένα επαρκές πλαίσιο χρηματοδότησης για τον τομέα των σιδηροδρόμων, β. να μεριμνήσει για τη διασφάλιση διάθεσης προς τον ΟΣΕ των δημόσιων πόρων που ήταν απαραίτητοι για τη συντήρηση, επισκευή, επέκταση και ανακαίνιση του σιδηροδρομικού δικτύου και την ορθή κατάρτιση του προϋπολογισμού με βάση ένα πολυετές Στρατηγικό Πρόγραμμα Σιδηροδρομικών Επενδύσεων που χρηματοδοτείται από το συγχρηματοδοτούμενο ή το εθνικό Πρόγραμμα Επενδύσεων ή από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας χάριν και της στελέχωσης της εταιρείας ΟΣΕ ΑΕ με το αναγκαίο για την εύρυθμη λειτουργία του προσωπικό, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην πρόταση., σελ. 12370 - 12396

4. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 12295, 12298, 12299, 12301, 12307, 12308, 12310, 12311, 12312, 12314, 12316, 12318, 12319, 12327, 12328, 12330, 12346, 12350, 12351, 12357, 12366, 12369

B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Ανακοίνωση του δελτίου επικαίρων ερωτήσεων της Τετάρτης 28 Μαΐου 2025., σελ. 12310

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση

διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις», σελ. 12295 - 12400

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 12359 - 12400
ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ Ο. , σελ. 12344 - 12359
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. , σελ. 12310 - 12325
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. , σελ. 12325 - 12344
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 12295 - 12310

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 12366, 12369, 12400
ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ Ο. , σελ. 12346, 12350, 12351, 12357
ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ Ε. , σελ. 12318
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. , σελ. 12310, 12311, 12312, 12314, 12316, 12318, 12319
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. , σελ. 12327, 12328, 12330
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 12295, 12298, 12299, 12301, 12307, 12308
ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ Γ. , σελ. 12350

B. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης:

ΑΧΜΕΤ Ι. , σελ. 12368
ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ Β. , σελ. 12295
ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Κ. , σελ. 12310, 12311, 12312
ΒΕΤΤΑ Κ. , σελ. 12363, 12397, 12398
ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 12301
ΒΛΑΣΗΣ Κ. , σελ. 12327
ΒΡΕΤΤΟΣ Ν. , σελ. 12305
ΓΑΒΡΗΛΟΣ Γ. , σελ. 12318
ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ Π. , σελ. 12335
ΓΙΟΓΙΑΚΑΣ Β. , σελ. 12345
ΔΕΛΒΕΡΟΥΔΗΣ Κ. , σελ. 12351
ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗΣ Ι. , σελ. 12336
ΖΑΜΠΑΡΑΣ Μ. , σελ. 12356, 12357
ΖΕΪΜΠΕΚ Χ. , σελ. 12334
ΖΕΜΠΙΛΗΣ Α. , σελ. 12398
ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ Α. , σελ. 12319, 12346
ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ Π. , σελ. 12299, 12312, 12324, 12326, 12327, 12330, 12353, 12354, 12361
ΚΑΒΒΑΔΑΣ Α. , σελ. 12366
ΚΑΖΑΜΙΑΣ Α. , σελ. 12307
ΚΑΠΕΤΑΝΟΣ Χ. , σελ. 12337
ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ Ε. , σελ. 12319, 12333
ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ν. , σελ. 12344, 12359
ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ Θ. , σελ. 12360
ΚΑΤΡΙΝΗΣ Μ. , σελ. 12355
ΚΟΚΚΑΛΗΣ Β. , σελ. 12298, 12299
ΚΟΝΤΗΣ Ι. , σελ. 12308
ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ Γ. , σελ. 12314

ΚΟΥΒΕΛΑΣ Δ. ,	σελ. 12342
ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Π. ,	σελ. 12365, 12366
ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ Δ. ,	σελ. 12316, 12318,
ΚΤΕΝΑ Α. ,	σελ. 12299
ΚΥΡΙΑΖΙΔΗΣ Δ. ,	σελ. 12349
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο. ,	σελ. 12333
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Ζ. ,	σελ. 12352, 12353
ΛΕΟΝΤΑΡΙΔΗΣ Θ. ,	σελ. 12364
ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ Δ. ,	σελ. 12320
ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ Π. ,	σελ. 12341, 12353
ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ Δ. ,	σελ. 12318, 12319
ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ Χ. ,	σελ. 12314
ΜΠΟΥΜΠΑΣ Κ. ,	σελ. 12398, 12400
ΝΑΤΣΙΟΣ Δ. ,	σελ. 12321
ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ Γ. ,	σελ. 12296, 12326
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Θ. ,	σελ. 12348
ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ Π. ,	σελ. 12323
ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ Α. ,	σελ. 12343
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Α. ,	σελ. 12359
ΠΑΠΑΣ Θ. ,	σελ. 12362, 12363
ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ Σ. ,	σελ. 12339
ΠΑΠΠΑΣ Ν. ,	σελ. 12328
ΠΑΡΑΣΥΡΗΣ Φ. ,	σελ. 12315
ΠΕΡΚΑ Θ. ,	σελ. 12303, 12304
ΠΟΥΛΟΥ Π. ,	σελ. 12357
ΣΚΟΝΔΡΑ Α. ,	σελ. 12345, 12346
ΣΟΥΚΟΥΛΗ - ΒΙΛΙΑΛΗ Μ. ,	σελ. 12361
ΣΠΑΝΙΑΣ Α. ,	σελ. 12340
ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ Χ. ,	σελ. 12363
ΣΤΑΡΑΚΑ Χ. ,	σελ. 12369
ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Α. ,	σελ. 12354
ΣΤΙΓΚΑΣ Β. ,	σελ. 12328
ΤΣΙΜΑΡΗΣ Ι. ,	σελ. 12367
ΧΗΤΑΣ Κ. ,	σελ. 12338
ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ Ρ. ,	σελ. 12350

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Κ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΚΕ'

Τρίτη 27 Μαΐου 2025

Αθήνα, σήμερα στις 27 Μαΐου, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.10' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Γ' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΠΟΥΡΑ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλημέρα σας. Αρχίζει η συνεδρίαση.

Εισερχόμεθα στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις».

Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε στη συνεδρίασή της της 21^{ης} Μαΐου 2025 τη συζήτηση και ψήφιση του νομοσχεδίου σε μία συνεδρίαση ενιαία επί της αρχής, επί των άρθρων και των τροπολογιών. Η εγγραφή των ομιλητών θα γίνει ηλεκτρονικά και μέχρι το τέλος της ομιλίας του δεύτερου εισηγητή.

Συμφωνεί το Σώμα;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Το Σώμα συνεφώνησε.

Τον λόγο έχει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Βασίλειος Βασιλειάδης για δεκαπέντε λεπτά.

Παρακαλώ να ανοίξει το σύστημα της ηλεκτρονικής εγγραφής των ομιλητών.

Κύριε Βασιλειάδη, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (ΛΑΚΗΣ) ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, έχω τη χαρά σήμερα να εισηγούμαι από την πλευρά της Συμπολίτευσης το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης με τίτλο: «Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις», ένα σχέδιο νόμου για το οποίο έγινε μία εις βάθος συζήτηση τόσο σε πολιτικό επίπεδο, όσο και με τους εξωκοινοβουλευτικούς φορείς τις προηγούμενες ημέρες στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου. Είχαμε, λοιπόν, την ευκαιρία να δούμε τις διαφορές και τις συμφωνίες μας πάνω στην πρόταση αυτή, αλλά και γενικότερα στον τρόπο αντιμετώπισης της αναπτυξιακής πολιτικής και των αναπτυξιακών μοντέλων για την ελληνική οικονομία. Είχαμε την ευκαιρία στην επιτροπή να εξετάσουμε

τόσο τις διαφορές μας με την Αντιπολίτευση, όσο και τα σημεία συμφωνίας στις προσεγγίσεις του αναπτυξιακού μοντέλου.

Όμως, θα έλεγα ότι είναι σημαντικό να δούμε τα θετικά σημεία που προσφέρει η συγκεκριμένη μεταρρύθμιση του Υπουργείου Ανάπτυξης. Πρόκειται για ένα σχέδιο νόμου που θα εκσυγχρονίσει τον αναπτυξιακό νόμο, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις σύγχρονες προκλήσεις του διεθνούς περιβάλλοντος, αλλά και την εξέλιξη της ίδιας της ελληνικής οικονομίας. Σε ένα διεθνοπολιτικό και οικονομικό περιβάλλον που συνεχώς αλλάζει, εξελίσσεται και μετασχηματίζεται, οφείλουμε να εναρμονίζουμε την κοινωνία μας και την οικονομία μας με τα νέα δεδομένα.

Σήμερα ο αναπτυξιακός νόμος καλείται να αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις του διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος, με τους πολέμους της γειτονιάς μας, τους εμπορικούς πολέμους που στήνουν οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Κίνα, αλλά και τις προκλήσεις όπως η κλιματική κρίση και η επίτευξη όσο το δυνατόν περισσότερων στόχων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για το 2030. Η βιώσιμη ανάπτυξη έχει κριθεί ως ένας από τους κυριότερους στόχους για την καλύτερη δυνατή συμβίωση της οικονομικής ευημερίας με την προστασία του περιβάλλοντος, της ζωής αλλά και την πρόληψη της κλιματικής αλλαγής.

Οι δεκαεπτά στόχοι του ΟΗΕ για το 2030 έχουν αποτελέσει όλη αυτήν την τελευταία δεκαετία έναν οδικό χάρτη για την προσαρμογή των κρατών στις νέες συνθήκες και προκλήσεις της σύγχρονης οικονομικής ανάπτυξης. Όσα κράτη επιδιώκουν να ακολουθήσουν αυτήν την προσπάθεια, ουσιαστικά επενδύουν σε μια μεγαλύτερη κοινωνική ισότητα, σε βιώσιμες πόλεις και κοινότητες, σε αξιοπρεπή εργασία σε συνάρτηση με την οικονομική ανάπτυξη, σε καλύτερη υγεία και ευημερία αλλά και σε καλύτερη βιομηχανία με έμφαση στην καινοτομία και τις υποδομές.

Συνεπώς, δεν πρόκειται για μια απλή μετονομασία του προηγούμενου αναπτυξιακού νόμου από ισχυρή ανάπτυξη σε βιώσιμη ανάπτυξη λόγω αποτυχίας του, όπως μας κατηγορήσε η Αντιπολίτευση στην επιτροπή αλλά για μια εξελικτική πορεία προς τα μπροστά. Ο προηγούμενος αναπτυξιακός νόμος είχε ως στόχο την ανάταξη της οικονομίας από την οικονομική κρίση και την κρίση της πανδημίας καθώς και τη δυναμική επιστροφή στις αγορές με την ενίσχυση των επενδύσεων. Πλέον ο απώτερος στόχος του εν λόγω σχεδίου νόμου είναι να αναμορφώσει το πεδίο της αναπτυξιακής πολιτικής, δίνοντας έμφαση στον παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας με γνώμονα ένα μέλλον που θα συμβαδίζει με τη βιώσιμη ανάπτυξη. Είναι, λοιπόν, τελειώς ανούσιο να βλέπουμε την πολιτική, πόσο μάλλον να την ασκούμε, με όρους μηδενικού αθροίσματος, σε έναν άγονα επιτυχίας-αποτυχίας και όχι ως μια εξελικτική πορεία προς τα μπροστά.

Είναι γεγονός πως η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και του Κυριάκου Μητσοτάκη έχει επιδώσει όλα αυτά τα χρόνια με συστηματικό τρόπο, με πολιτική μέθοδο και συνέπεια να μεταμορφώσει τη χώρα σε ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος και να προσελκύσει επενδύσεις από το εξωτερικό με κύριο στόχο την επίτευξη μιας λειτουργικής οικονομίας. Η επιδίωξη πάντα είναι η αυτονομία -όσο είναι δυνατόν- και η θωράκιση από τις διεθνείς αναταράξεις. Αυτοί οι στόχοι δεν γίνονται να επιτευχθούν εάν δεν υπάρχει ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο το οποίο να εμπνέει σταθερότητα και σιγουριά στις διεθνείς και εσωτερικές αγορές, ώστε να επιτρέπει να καλλιεργηθεί ένα κλίμα εμπιστοσύνης στην ελληνική οικονομία.

Θεωρώ πως το σχέδιο νόμου το οποίο εισέρχεται σήμερα για συζήτηση στην Ολομέλεια θα φέρει ακριβώς αυτές τις αλλαγές δημιουργώντας ένα θετικό επενδυτικό κλίμα για τα επόμενα χρόνια. Η βασική φιλοσοφία του είναι να διαμορφώσει ένα νέο παραγωγικό μοντέλο, πράγμα που αποτελεί αναγκαιότητα για την ελληνική κοινωνία και ιδιαίτερα για τους νέους ανθρώπους. Προς αυτήν την κατεύθυνση επιδιώκει να συμβάλλει στον παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας μειώνοντας παράλληλα το υψηλό έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου και δημιουργώντας μία στέρεη βάση για τη βιομηχανία και την αξιοποίηση του πρωτογενούς τομέα.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην περιφέρεια και ειδικά στις παραμεθόριες περιοχές και σε περιφερειακές ενότητες που βρίσκονται κάτω από τον μέσο όρο του εθνικού εισοδήματος. Με τα κίνητρα που δίνονται στην τοπική επιχειρηματικότητα επιδιώκεται η μείωση της εσωτερικής και εξωτερικής μετανάστευσης των νέων και ως εκ τούτου η αντιμετώπιση της μείωσης των πληθυσμών της επαρχίας. Είναι ένα σημαντικό βήμα, γιατί πλέον κοιτάζουμε στρατηγικά προς την περιφέρεια με στόχο την ίση ανάπτυξη και την εξισορρόπηση με το κέντρο, δίνοντας, πραγματικά, κίνητρα για τους νέους ανθρώπους να δημιουργήσουν στον τόπο τους, σημαντικά μέτρα που θα μετατοπίσουν το βάρος και θα επιτρέψουν τη διαμόρφωση μιας πιο ισορροπημένης ανάπτυξης ανάμεσα στο κέντρο και την περιφέρεια. Επίσης, αντίστοιχα, προβλέπονται και κίνητρα για την ανάπτυξη της νησιωτικής χώρας, ενώ οι περιοχές που υπόκεινται σε απολιγνιτοποίηση συμμετέχουν στο ειδικό καθεστώς των ρυθμίσεων.

Επιπλέον, το σχέδιο νόμου ενισχύει την αξιοκρατία, επεκτείνει την πρόσβαση σε άμεσες επιχορηγήσεις και για τις μεσαίες επιχειρήσεις, ενισχύει τη χρηματοδοτική ευελιξία, ενώ μειώνει και τους χρόνους των ελέγχων. Προκειμένου να γίνεται ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων αξιοκρατικά, θεσπίζεται η ουσιαστική και αντικειμενική αξιολόγησή τους με τη βαθμολόγηση με συγκεκριμένα κριτήρια και συντελεστές βαρύτητας ενώ καταργείται το κριτήριο της χρονικής προτεραιότητας. Επίσης, προβλέπεται ειδικό καθεστώς χρηματικής ενίσχυσης για την κοινωνική επιχειρηματικότητα που κατ' εξοχήν συμπεριλαμβάνει τις κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις κοινωνικής ένταξης που αφορούν τα άτομα με αναπηρία.

Παράλληλα, περιλαμβάνονται ειδικές ρυθμίσεις για την άμεση ενίσχυση πληθυσμών περιοχών από τον «Daniel», ρυθμίσεις για την επέκταση προθεσμιών για τις επαγγελματικές άδειες, καθώς και ρυθμίσεις για τη διευκόλυνση της διαδικασίας εξυγίανσης της εταιρείας με επωνυμία: «Ναυπηγικές και Βιομηχανικές Επιχειρήσεις Ελευσίνας Α.Ε.».

Το σχέδιο νόμου προτείνει ουσιαστικά είκοσι δύο βασικές αλλαγές εκ των οποίων οι πιο σημαντικές αφορούν την τροποποίηση των καθεστώτων ενίσχυσης καθώς και την απλοποίηση των προβλεπόμενων διαδικασιών για τη χορήγηση ενισχύσεων κινήτρων. Προβλέπεται η παροχή δανείων με εγγύηση και ενίσχυση του ελληνικού δημοσίου, ενώ καθορίζεται ανώτατο συνολικό ποσό ενισχύσεων ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο. Καθορίζεται ο χρόνος υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων ενώ υπάρχει η δυνατότητα πρόβλεψης χρήσης ωφέλειας φορολογικής απαλλαγής κατ' έτος.

Κατά συνέπεια, το σύνολο των περιοχών της χώρας, αλλά και σχεδόν όλοι οι παραγωγικοί τομείς περιλαμβάνονται στο υπό συζήτηση σχέδιο νόμου, με στόχο να ενισχυθούν και να συμπεριληφθούν στο επόμενο αυτό μοντέλο ανάπτυξης, το οποίο προτείνεται.

Σήμερα, το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου δεν είναι η αποκλειστική λύση σε όλα αυτά τα προβλήματα αλλά αποτελεί, πραγματικά, μία θωράκιση της χώρας επενδυτικά και αναπτυξιακά, ώστε παρά τις διεθνείς προκλήσεις που επικρατούν, να συνεχίσει η παραγωγική και αναπτυξιακή πορεία.

Προτείνω, λοιπόν, σε όλα τα κόμματα, στη συζήτηση που θα ακολουθήσει, να εστιάσουμε στις πραγματικές αλλαγές που θα επιφέρει με ρεαλισμό, με στόχο να βοηθήσουμε το επενδυτικό κλίμα για τις εγχώριες επιχειρήσεις μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε τον κ. Βασιλείδη και για την οικονομία του χρόνου.

Καλείται τώρα στο Βήμα ο εισηγητής του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής, ο κ. Γεώργιος Νικητιάδης.

Ορίστε, κύριε Νικητιάδη, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -ελπίζω να έρθει κι ο Υπουργός σύντομα στην Αίθουσα- το ΠΑΣΟΚ δηλώνει αμέσως ότι καταψήφισε επί της αρχής το συγκεκριμένο νομοσχέδιο -καταψήφισε και τα περισσότερα από τα άρθρα του- και η αντίθεση μας κινείται σε δύο μεγάλους άξονες. Ο πρώτος, σχετίζεται με την προϊστορία της Νέας Δημοκρατίας σε ό,τι σχετίζεται με την ανάπτυξη και όσα επαγγέλλεται ότι θα φέρει με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

Ειδικότερα δεν ψηφίζουμε επί της αρχής, γιατί έρχεται το παρόν νομοθέτημα να τροποποιήσει στην ουσία τον προηγούμενο νόμο, τον 4887 του 2022 της Νέας Δημοκρατίας, ο οποίος νόμος έχει σημειώσει παγκόσμιο ρεκόρ μη καταβολής ούτε 1 ευρώ επί τρία χρόνια που ισχύει και λειτουργεί ο συγκεκριμένος νόμος. Πρώτη φορά αναπτυξιακός νόμος, ούτε 1 ευρώ δεν εκταμιεύθηκε. Την ίδια στιγμή, από τα δεκατρία καθεστώτα του συγκεκριμένου νόμου ενεργοποιήθηκαν μόνο τα τέσσερα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν ανέλαβε η Νέα Δημοκρατία το 2019, ενθυμίζετε τους περιφνημούς μπλε φακέλους που ενεχυρίασε ο Πρωθυπουργός σε κάθε Υπουργό του, με τον σχεδιασμό, με την οργάνωση, με το πώς θα προχωρούσε η διακυβέρνηση της χώρας. Αναρωτιέμαι: Εκείνος ο μπλε φάκελος που δόθηκε τότε στον κ. Γεωργιάδη ο οποίος ήταν τότε Υπουργός Ανάπτυξης, τι έλεγε μέσα; Έλεγε ότι ήταν καλός ο νόμος του ΣΥΡΙΖΑ και έπρεπε να περάσουν τρία χρόνια από το 2019 μέχρι το 2022 για να φέρει καινούργιο νόμο;

Πραγματικά, κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να ξέρω αν αναρωτηθήκατε ή αν αναζητήσατε εκείνον τον πρώτο φάκελο που δόθηκε στον Γεωργιάδη το 2019, επαναλαμβάνω. Είναι προφανές ότι δεν θα έλεγε, διότι εσείς όταν ήσασταν στην αντιπολίτευση ασκούσατε εντονότατη κριτική στον αναπτυξιακό νόμο της «πρώτης φοράς Αριστερά» και έπρεπε να περάσουν τρία χρόνια για να αντικαταστήσετε το νόμο της με το νόμο που σήμερα και πάλι αντικαθιστάτε.

Εμείς λέμε, λοιπόν, ότι περάσανε τρία χρόνια απραξίας, στην ουσία, έρχεστε και φέρνετε ένα νόμο το 2022 -ξανά απραξία, επαναλαμβάνω, παγκόσμιο ρεκόρ- και εκ των πραγμάτων δημιουργείτε παντού την αίσθηση ότι εσείς, τουλάχιστον, με τους αναπτυξιακούς νόμους που φέρνετε δεν εννοείτε ανάπτυξη, εννοείτε απλώς να φέρετε ένα νόμο για να ρίξετε στάχτη στα μάτια του κόσμου, στάχτη στα μάτια της αγοράς ότι κάτι δήθεν γίνεται, και αυτό φοβάμαι και υποψιάζομαι ότι συμβαίνει και με τον συγκεκριμένο νόμο.

Βέβαια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχει ενδιαφέρον να δούμε τι έφερε τότε ο συγκεκριμένος νόμος που αντικαθίσταται σήμερα και σημειώνω ότι από τα ενενήντα έξι άρθρα του σημερινού νομοσχεδίου, τα ενενήντα αποτελούν τροποποίηση του προηγούμενου νόμου. Έφερε υποχρέωση του επενδυτή να συνεργάζεται με τράπεζα, να χρηματοδοτείται από τράπεζα, να δανείζεται, δηλαδή, διότι με αυτόν τον τρόπο έπαιρνε παραπάνω μόρια. Έτσι, σπρώχνετε τους υποψήφιους επενδυτές ακόμη και αν δεν χρειάζονταν χρήματα από τις τράπεζες να πάνε στις τράπεζες. Τι έφερε περαιτέρω; Έφερε -και εδώ μπορεί να συμφωνήσουμε επί της αρχής- και τη δυνατότητα οι πιστοποιήσεις να γίνονται από ιδιώτες. Οι ορκωτοί λογιστές και οι μηχανικοί που κάνανε τις πιστοποιήσεις.

Έρχεστε τώρα εσείς με δηλώσεις σας προσφάτως και λέτε ότι θα εισπράξετε 480 εκατομμύρια από χίλιους τετρακόσιους παραχαράκτες του νόμου επενδυτές που πήρανε χρήματα και δεν κάνανε καμία επένδυση, από τους νόμους του 2004 και του 2011.

Εμείς σας ρωτάμε: Τον κατάλογο με όλους αυτούς τους επενδυτές θα μας τον δώσετε κάποια στιγμή; Λέμε, όμως, περαιτέρω το εξής: Αφού αντιλαμβάνεστε ότι απαιτούνται ασφαλιστικές δικλίδες, τι ασφαλιστικές δικλίδες θέτετε με τον καινούργιο νόμο, έτσι ώστε η όποια πιστοποίηση γίνεται να μην οδηγήσει ξανά μετά από δυο τρία-χρόνια να ψάχνουμε να δούμε μήπως δώσαμε χρήματα εκεί που δεν έπρεπε να έχουμε δώσει;

Ας μπω, όμως, και στην ουσία, πέρα από το παρελθόν που έχετε επιδείξει σε ό,τι σχετίζεται με την ανάπτυξη. Τι πρέπει να στοχεύουμε όταν μιλάμε για ανάπτυξη; Πρώτον, να αυξήσουμε το ΑΕΠ της χώρας μας. Δε γίνεται να βρίσκεται το ΑΕΠ μας στα προ μνημονίων χρόνια. Και η Ιρλανδία και η Πορτογαλία περάσανε κρίσεις αλλά εκτόξευσαν το ΑΕΠ τους. Είναι δυνατόν; Συμφωνείτε, υποθέτω! Άρα, ο ένας στόχος είναι αυτός.

Ποιος είναι ο δεύτερος στόχος; Τον αναφέρατε και εσείς με ένταση στη συζήτηση στην επιτροπή, να μειωθούν οι εισαγωγές και να αυξηθούν οι εξαγωγές. Συμφωνούμε απολύτως. Στόχος τον οποίο υιοθετούμε και εμείς απολύτως. Εκτιμάτε ότι με τον νόμο που φέρνετε, μπορεί να επιτευχθούν αυτοί οι δύο στόχοι; Τι λέτε στον σκοπό του νόμου; Διαβάζω: «Η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο που περιλαμβάνει τη μείωση των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων, αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος σε συνδυασμό με τον παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας, νέο παραγωγικό μοντέλο με ενισχυμένο τον ρόλο της βιομηχανίας και της μεταποίησης κ.λπ.». Αφήνω επί του παρόντος, κατά μέρος την για πρώτη φορά παράλειψη αναφορά σε σκοπό αναπτυξιακού νόμου του τουρισμού. Πρώτη φορά! Δεν έχει υπάρξει αναπτυξιακός νόμος μέχρι σήμερα που να μην αναθεωρήσει τους σκοπούς του και τον τουρισμό, είναι η πρώτη φορά. Δείχνει, προφανώς, τις προθέσεις της Κυβέρνησης.

Εγώ, λοιπόν, λέω ότι αυτοί είναι οι σκοποί. Έχετε κάνει κάποια ανάλυση; Έχετε ψάξει την αγορά; Έχετε δει για παράδειγμα ποια είναι η κατάσταση με το δημογραφικό και πώς ο νόμος αυτός θα βοηθήσει ώστε να επιλυθεί σε ένα βαθμό; Έχετε ανάλυση των περιφερειών και πως θα αμβλύνετε εσείς τις περιφερειακές ανισότητες; Και πέρα από αυτό, πώς θα καταφέρετε μέσα στις ίδιες τις περιφέρειες που υπάρχουν -σε περιοχές και σε διαμερίσματα ανισότητας- να εξισορροπήσετε αυτές τις ανισότητες;

Και όλα αυτά, η άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων θα γίνει με τα 150 εκατομμύρια ανά καθεστώς; Πραγματικά πιστεύετε ότι μπορεί να γίνει κάτι τέτοιο;

Αναφέρεστε στη βιομηχανία-μεταποίηση. Ορθότατα επαναλαμβάνουμε. Συμφωνούμε απολύτως. Δεν απαιτείται όμως να έχετε μία βιομηχανική πολιτική; Έχει εμφανίσει αυτά τα έξι χρόνια ένας Υπουργός σας, η Κυβέρνησή σας, βιομηχανική πολιτική της χώρας; Να μας πείτε «αυτή πρέπει να είναι η βιομηχανική πολιτική». Δεν έχετε. Έχετε μήπως για τη μεταποίηση κάποιο σχέδιο, κάποια μελέτη; Έχετε επιλέξει τι πρέπει να ενισχυθεί; Ποια μεταποίηση των προϊόντων θα ενισχυθεί, που θα είναι ανταγωνιστική διεθνώς; Που θα φέρει περισσότερες θέσεις εργασίας που θέτετε ως κίνητρο για τη μοριοδότηση. Που θα αυξήσει το ΑΕΠ της χώρας. Θα μειώσει τις εισαγωγές αυξάνοντας τις εξαγωγές όπως, επαναλαμβάνω, υιοθετούμε όλοι μας ότι πρέπει να γίνει. Έχετε προβληματιστεί στο να επιλέξετε κάποιους κλάδους της βιομηχανίας που πρέπει να ενισχύσουμε;

Αν σας πω για παράδειγμα ότι την πράσινη μετάβαση είμαστε δεσμευμένοι όλοι μας από την Ευρωπαϊκή Ένωση -και ορθώς είμαστε δεσμευμένοι- να την υπηρετήσουμε, έχετε μήπως μελετήσει -λέω τώρα ένα παράδειγμα- εργαλεία αποθήκευσης ενέργειας και αν θα έπρεπε να ενισχυθούν; Για παράδειγμα, ένα εργοστάσιο που να δημιουργεί ανεμογεννήτριες, ένα εργοστάσιο που να κάνει μπαταρίες να αποθηκεύουμε την ενέργεια, αφού η χώρα μας έχει τόσες μεγάλες δυνατότητες να παράξει ενέργεια από τις ΑΕΠ. Εκτιμούμε ότι δεν έχει υπάρξει κανένα τέτοιο σχέδιο, δεν έχει υπάρξει καμία τέτοια μελέτη.

Μιλάτε για την ενίσχυση της βιομηχανίας. Κύριε Υπουργέ, σάς καταθέσαμε τροπολογία με την οποία ζητάμε αλλαγή του καθεστώτος στις βιομηχανικές περιοχές. Την καταθέσαμε εδώ, θα συζητηθεί και θα αναφερθούν οι συνάδελφοί μας από το ΠΑΣΟΚ στην τροπολογία αυτή. Τι ζητάμε με την τροπολογία; Ζητάμε αυτό που ζητάνε πάνω από δυόμισι χιλιάδες επιχειρήσεις μεταποίησης και βιομηχανικές στη χώρα. Να αλλάξει το καθεστώς διαχείρισης μέσα στα βιομηχανικά πάρκα. Να αναπνεύσουν αυτές οι επιχειρήσεις. Αυτό το απλό ζητάμε. Να σταματήσει το καπέλωμα από έναν ολιγάριθμο, από ένα μονοπώλιο, από μία τράπεζα η οποία ελέγχει τις περισσότερες βιομηχανικές περιοχές και καθορίζει τον τρόπο που θα λειτουργεί το βιομηχανικό πάρκο. Ποιο είναι το κόστος σας; Ποια βιομηχανία, πραγματικά, θέλετε και ποια μεταποίηση να ενισχύσετε; Εδώ σας δείχνουμε ένα τρόπο που πολύ απλά με ένα νόμο βοηθάει πάνω από δύο χιλιάδες μεταποιητικές επιχειρήσεις. Και εσείς φέρνετε τώρα νόμο που μας λέτε ότι θα ενισχύσετε τη βιομηχανία; Δεν σας πιστεύουμε.

Έρχεται η ΟΚΕ, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, και στις παρατηρήσεις της αναφέρεται στην αδυναμία αυτού του νομοσχεδίου να βοηθήσει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Με το νομοθέτημά σας στην ουσία στερείτε χρήματα από αυτά τα λιγιστά που θα δοθούν για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Πώς μπορούμε εμείς να ψηφίσουμε έναν τέτοιο νόμο που δεν βοηθάει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις όταν στη χώρα μας είναι πάνω από 95% οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις;

Κύριε Υπουργέ, το ίδιο ισχύει και για τον πρωτογενή τομέα. Τι να πω τώρα; Μιλάτε για ενίσχυση του πρωτογενή τομέα την ώρα που είναι σε εξέλιξη και έχουμε γίνει διεθνώς ρεζίλι με το κατόντημα στον ΟΠΕΚΕΠΕ; Μιλάτε εσείς για πρωτογενή τομέα; Θα τον ενισχύσει ο νόμος αυτός; Αυτά τα ρεζίλια που έχουν γίνει όλα αυτά τα χρόνια στον ΟΠΕΚΕΠΕ; Πραγματικά αναρωτιόμαστε -και είναι βαριά η κουβέντα- αλλά νομίζουμε ότι θέλετε να ρίξετε καπνό στα μάτια της αγοράς δήνον ότι ενδιαφέρεστε με τον αναπτυξιακό νόμο, να βοηθήσετε τους μικρομεσαίους, να βοηθήσετε τη βιομηχανία, να βοηθήσετε τη μεταποίηση πράγμα που δεν προκύπτει από πουθενά.

Ας πάω όμως τώρα στην αποσιώπηση του τουρισμού. Παρά το ότι διατείνεστε ότι δεν είναι έτσι τα πράγματα, ότι βοηθάτε τον τουρισμό, φαίνεται ότι η τουριστική αγορά δεν ξέρει το συμφέρον της. Φαίνεται ότι ο Πρόεδρος του ΣΕΤΕ ο κ. Παράσχης, δεν ξέρει τι λέει ή έγινε ξαφνικά σοσιαλιστής και σας πηγαίνει κόντρα. Φαίνεται ότι ο κ. Γιάννης Χατζής, ο εξαιρετικός Πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων, που πυρά εκτοξεύει εναντίον σας για την πολιτική που ακολουθείτε και γι' αυτόν τον αναπτυξιακό νόμο, δεν ξέρει τα συμφέροντά του. Εγώ όμως θα σας πω το εξής. Συνέβαλε ή όχι κατά 12,7% άμεσα ο τουρισμός το 2024 στο ΑΕΠ της χώρας; Συνέβαλε. Συνέβαλε κατά 80 δισεκατομμύρια στην οικονομία το 2024 ο τουρισμός της χώρας έμμεσα; Ογδόντα δισεκατομμύρια. Πάνω από το 1/3 συνέβαλε. Μήπως η απασχόληση, οι θέσεις εργασίας, δεν πλησιάζουν και ξεπερνάνε το 20% από τον τουρισμό; Προφανώς το ξεπερνάνε. Μήπως ο τουρισμός δεν βοηθάει στην άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων στις οποίες αναφέρεστε; Προφανώς έχουμε περιφέρειες που πηγαίνουν πάρα πολύ καλά εξαιτίας του τουρισμού. Ενισχύστε και άλλες περιφέρειες που έχουν τη δυνατότητα της τουριστικής ανάπτυξης για να αμβλύνετε αυτές τις περιφερειακές ανισότητες.

Μου έκανε εντύπωση που αναφέρεστε και στην καταπολέμηση των κοινωνικών ανισοτήτων. Έτσι λέτε μέσα στο νομοσχέδιο. Φαίνεται κι εσείς γίνετε σοσιαλιστές ξαφνικά. Ο τουρισμός δεν είναι αυτός που δίνει ψωμί σε εκατοντάδες χιλιάδες επιχειρήσεις μικρές μεσαίες, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Αυτή είναι η καταπολέμηση της κοινωνικής ανισότητας; Έτσι δίνεις τη δυνατότητα να αναπνεύσουν και άλλα επαγγέλματα και οι μικρομεσαίοι και οι μικρότεροι. Άρα, ο τουρισμός και εδώ είναι προφανές ότι συμβάλλει τα μέγιστα στην οικονομία της χώρας με όλες αυτές τις οικογενειακές επιχειρήσεις.

Και κάτι ακόμα όμως. Υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης των τουριστικών αριθμών; Προφανώς υπάρχουν. Προφανώς μπορούμε να εισπράξουμε περισσότερα χρήματα και μάλιστα με λιγότερες

αφίξεις, με λιγότερους τουρίστες. Πώς θα γίνει αυτό; Χρειάζεται ένα εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο για τον τουρισμό. Ένα εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο που τον Ιούνιο του 2019, ο κ. Μητσοτάκης επισκεπτόμενος πρώτο του Υπουργείου Τουρισμού είπε ότι θα φέρει σε έξι μήνες. Έχουν περάσει έξι χρόνια και ακόμα δεν έχουμε δει εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο. Γιατί; Διότι προφανώς δεν έχετε καμία απόφαση, καμία βούληση να ενισχύσετε τον τουρισμό της χώρας ο οποίος, επαναλαμβάνω, έχει τεράστια περιθώρια ακόμη. Μπορεί κουμπώνοντάς τον με τον αγροτικό τομέα να βοηθήσετε και τον αγροτικό τομέα και σε καμία περίπτωση αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορείτε ταυτοχρόνως να ενισχύσετε και τη βιομηχανία και τη μεταποίηση.

Εμείς έχουμε ήδη επεξεργαστεί και είναι σε εξέλιξη ένα αναπτυξιακό εθνικό σχέδιο για τον τουρισμό και θα το παρουσιάσουμε πολύ γρήγορα. Αλλά να μην αναφερθώ άλλο στον τουρισμό. Βλέπω ότι παρήλθε ο χρόνος. Κλείνοντας την εισήγησή μου, κύριε Υπουργέ, προσωπικά πρέπει να εκφράσω την ικανοποίησή μου για το γεγονός ότι παρακολουθήσατε ανελλιπώς όλες τις συνεδριάσεις της επιτροπής. Τοποθετηθήκατε και στις τέσσερις συνεδριάσεις της επιτροπής και πρέπει να πω ότι αποδεχθήκατε και κάποιες από τις εισηγήσεις μας κάτι για το οποίο δεν μας έχουν συνηθίσει οι συνάδελφοί σας της Νέας Δημοκρατίας. Ομολογώ, λοιπόν, ότι σε προσωπικό επίπεδο πραγματικά είμαστε ικανοποιημένοι. Δεχθήκατε και την πρόταση που κάναμε σε σχέση με την αγροδιατροφή και μου ζητήσατε τον κατάλογο των ήδη εξειδικευμένων μέτρων που προτείναμε. Ευελπιστώ ότι θα το κάνετε, όπως ευελπιστώ -επειδή το δηλώσατε δηλαδή- ότι θα έρθετε πολύ γρήγορα να μας φέρετε μία έκθεση του αναπτυξιακού νόμου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και ο προηγούμενος αναπτυξιακός νόμος και ο τωρινός που τον τροποποιούν αναφέρει ότι ο Υπουργός Ανάπτυξης είναι υποχρεωμένος να έρχεται στο Κοινοβούλιο μετά από ένα χρόνο που ψηφίζεται ένας νόμος και να φέρνει μία έκθεση και να λέει «ο αναπτυξιακός νόμος που ψηφίσαμε έχει αυτά τα αποτελέσματα, πήγε έτσι, πήγε έτσι, πήγε έτσι». Έξι χρόνια δεν είδαμε Υπουργό της Νέας Δημοκρατίας να έρχεται στο Κοινοβούλιο. Προς τιμήν σας, εσείς δεσμευθήκατε ότι θα το κάνετε.

Εμείς αναμένουμε. Ωστόσο πρέπει να πούμε ότι με την πολιτική αυτή δεν εκτιμούμε ότι υπηρετείται ούτε η μεταποίηση ούτε η βιομηχανία ούτε οι κοινωνικές και περιφερειακές ανισότητες ούτε το δημογραφικό πρόβλημα και ως εκ τούτου θα επαναλάβω αυτό για το οποίο τοποθετήθηκε από την αρχή: επί της αρχής το ΠΑΣΟΚ καταψηφίζει. Δεν μπορούμε να ψηφίσουμε. Και σε πολλά άρθρα θα είμαστε αρνητικοί.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε τον κ. Νικητιάδη.

Παρακαλώ να κλείσει το σύστημα ηλεκτρονικής εγγραφής ομιλητών.

Καλείται στο Βήμα ο ειδικός αγορητής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία ο κ. Βασίλειος Κόκκαλης.

Ορίστε, κύριε Κόκκαλη, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να ξεκινήσω πρώτα με τον σκοπό του νομοσχεδίου σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση αυτού. Ο σκοπός είναι η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, η οποία τι περιλαμβάνει; Τη μείωση των ανισοτήτων. Περιλαμβάνει την αντιμετώπιση του δημογραφικού αλλά κυρίως και τον παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας.

Αλήθεια, πετυχαίνει τους στόχους, τους σκοπούς; Έχουμε τουλάχιστον δεκαπέντε λόγους τους οποίους θα επικαλεστούμε, εξαιτίας των οποίων δεν πετυχαίνει τους σκοπούς αυτό το νομοσχέδιο. Το γεγονός ότι έρχεται να τροποποιήσει τον ίδιο τον νόμο, της ίδιας Κυβέρνησης του 2022, σημαίνει παραδοχή αποτυχίας, ξεκάθαρα! Δεν θα θυμίσω για ακόμη μια φορά -γιατί μπορεί να πει κάποιος, να είστε τοξικός, λαϊκιστής- αυτά που έλεγε ο προκάτοχός σας, κύριε Θεοδωρικάκο -τουλάχιστον εσείς αυτά δεν τα λέτε- το 2022. Τι έλεγε ο κ. Γεωργιάδης; «Δεσμεύομαι

προσωπικά ότι όλα τα καθεστώτα θα έχουν προκηρυχθεί μέχρι τέλος του 2022». Πόσα προκηρύχθηκαν από τα δεκατρία; Τα τέσσερα; Δυστυχώς, η πραγματικότητα σας διαψεύδει.

Αναπτυξιακό νομοσχέδιο υποτίθεται ότι ήταν για τον παραγωγικό μετασχηματισμό. Και δεν μπορούμε να το ψηφίσουμε. Γιατί; Γιατί αυξάνεται το ανώτατο ποσό ενίσχυσης στα 50 εκατομμύρια με ετήσιο προϋπολογισμό ανά καθεστώς, μόλις, 150 εκατομμύρια. Η πρόβλεψη αυτή ευνοεί ποιους; Μόνο τους λίγους και τους μεγάλους αποκλείοντας ουσιαστικά μικρότερες και νεοφυείς επιχειρήσεις.

Δεύτερος λόγος: Καταργείται η υποχρέωση έκθεσης πιστοποίησης για σχέδια κάτω των 700.000 ευρώ, αφήνοντας κρίσιμες αξιολογήσεις χωρίς εξωτερικό έλεγχο, γεγονός που υποβαθμίζει την αξιοπιστία της διαδικασίας και ενέχει σοβαρούς κινδύνους καταστράτηγησης.

Λόγος τρίτος: Γιατί επιτρέπεται η υποβολή του ίδιου επενδυτικού σχεδίου σε πολλαπλά καθεστώτα με απόρριψη των υπολοίπων μόλις εγκριθεί ένα. Η ασαφής αυτή διαχείριση αυτών των παράλληλων αιτήσεων ενδέχεται να οδηγήσει σε αθέμιτες πρακτικές και διοικητική σύγχυση.

Λόγος τέταρτος: Εκχωρείται στον Υπουργό η δυνατότητα διακριτικής κατανομής πόρων όχι μόνο ανά φορέα αλλά και γεωγραφικά. Η υπουργική απόφαση θα καθορίζει τελικά ποια σχέδια θα ενταχθούν, γεγονός που υπονομεύει την αντικειμενικότητα και δημιουργεί ευκαιρίες για πολιτικές παρεμβάσεις. Άλλο που δεν θέλατε.

Λόγος πέμπτος: Επεκτείνεται η επιχορήγηση και στις μεσαίες επιχειρήσεις αυξάνοντας το ανώτατο όριο ενίσχυσης. Η ρύθμιση αυτή στερεί από τις μικρές επιχειρήσεις ένα κρίσιμο αναπτυξιακό εργαλείο, ενισχύοντας παράλληλα την υποψία φωτογραφικών διατάξεων.

Λόγος έκτος: Καταργούνται τέσσερα υφιστάμενα καθεστώτα και δημιουργούνται τρία νέα πριν καν προκηρυχθούν τα προηγούμενα. Πρόκειται για μια ξεκάθαρη παραδοχή αποτυχίας του σχεδιασμού.

Λόγος έβδομος: Διότι δεν έχουν αυξηθεί οι διαθέσιμοι πόροι ιδίως για τη μεταποίηση.

Λόγος ένατος: Διότι το 2024 δεν προκηρύχθηκε ούτε ένα καθεστώς ενίσχυσης.

Λόγος δέκατος: Διότι συνεχίζεται η αποκλειστική χρηματοδότηση μέσω του Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, χωρίς αξιοποίηση των ευρωπαϊκών εργαλείων.

Λόγος ενδέκατος: Διότι καθυστερούν οι αξιολογήσεις ενώ οι αξιολογητές παραμένουν απλήρωτοι.

Λόγος δωδέκατος: Διότι δεν λειτουργεί το πληροφοριακό σύστημα που εσείς προβλέψατε με τον ν.4887/2022 επί δύο συναπτά έτη.

Λόγος δέκατος τρίτος: Διότι δεν έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος των έργων του ν.3299 έναν χρόνο μετά τη λήξη τους.

Λόγος δέκατος τέταρτος: Διότι στα σχέδια της αγροδιατροφής του 2022 ακόμα εξετάζονται οι φάκελοι και στο παρόν νομοσχέδιο τα κριτήρια παραμένουν μόνο χρηματοοικονομικά και όχι κοινωνικά ή αγροτικά. Σας το είπε και η ΕΘΕΑΣ και θα μπορούσατε να έχετε μια πρόβλεψη για τις ομάδες παραγωγών ή για τους συνεταιρισμούς για τους νέους αγρότες.

Λόγος δέκατος πέμπτος: Διότι ξεκάθαρα αποτύχατε στη δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση στη δυτική Μακεδονία. Όπως είπε και η κ. Βέττα εχθές -θα το αναφέρει και σήμερα- δεν υπάρχει ούτε μία νέα θέση εργασίας, διότι αποτύχατε και στον αναπτυξιακό σχεδιασμό για τον Έβρο.

Ευτυχώς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που υπάρχουν και οι φορείς και επιβεβαιώνουν όλα αυτά τα οποία υπερθεματίζουμε.

Στον δέκατο πέμπτο λόγο περιλαμβάνεται βέβαια και η Θεσσαλία η οποία χόρτασε από επισκέψεις Υπουργών. Οι θεσσαλικές, όμως, επιχειρήσεις ξεκάθαρα, λίγους μήνες πριν, αναφέρουν «29 Φεβρουαρίου του 2024 δεσμεύτηκαν οι δύο Υπουργοί» -υπήρξε δέσμευση από πλευράς της πολιτείας- «για τη θέσπιση» -προσέξτε- «ειδικού προγράμματος χρηματοδότησης στο πλαίσιο του νέου αναπτυξιακού νόμου, του ν.4887/2022». Μέχρι σήμερα, λένε οι θεσσαλικές επιχειρήσεις, δεν έχει υπάρξει κάποια πρωτοβουλία προς αυτήν την κατεύθυνση.

Πώς θα πείσετε τον κόσμο ότι πρέπει να το ψηφίσουμε; Το λένε οι θεσσαλικές επιχειρήσεις, το λένε οι επιχειρήσεις στον Έβρο, το λένε οι επιχειρήσεις στη δυτική Μακεδονία και όλοι οι φορείς, ακόμη και ο ΣΕΒ εξέφρασε από διαφωνία έως αμφιβολία ξεκάθαρα για τον χρόνο αξιολόγησης. Δεν πείσατε ούτε τους φορείς. Και δεν πείσατε ούτε τους φορείς διότι δεν κάνατε μια αυτοκριτική για το τι πήγε λάθος στον νόμο του 2022. Δεν κάνατε μια αυτοκριτική ποιο καθεστώς δεν προκηρύχθηκε και γιατί.

Και έρχεστε τώρα να πείσετε τον ελληνικό λαό και την αντιπροσωπεία ότι αυτό το νομοσχέδιο είναι για τον παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας. Δεν είναι έτσι. Είναι δεκαπέντε, τουλάχιστον, οι λόγοι εξαιτίας των οποίων δεν μπορούμε να το ψηφίσουμε αλλά το καταψηφίζουμε.

Έγινε λόγος και για μια ανεξάρτητη αρχή -και κάποιοι χάρηκαν- του καταναλωτή, για την ακρίβεια, την αισχροκέρδεια, στα πρότυπα της Επιτροπής Ανταγωνισμού, πιθανότατα. Δεν έχει καταλάβει η Κυβέρνηση -ή μάλλον το έχει καταλάβει- ότι για την καταπολέμηση της αισχροκέρδειας απαιτείται ένα πράγμα: Πολιτική βούληση, πολιτική θέληση και όχι ανεξάρτητες αρχές. Εάν έχουν χτυπηθεί τα καρτέλ με την ανεξάρτητη αρχή της Επιτροπής Ανταγωνισμού, να το δεχτώ.

Δεν έχει γίνει, όμως, έτσι. Ουσιαστικά, παραδέχεστε -γιατί θα καταργήσετε τη ΔΙΜΕΑ, η οποία τι ήταν, ήταν άραγε ένα πείραμα;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Πού τα είδατε αυτά;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Παραδέχεστε, λοιπόν, δημιουργώντας μια ανεξάρτητη αρχή ότι δεν μπορείτε να παρέμβετε και να ασχοληθείτε με την αισχροκέρδεια.

Στην πρόταση νόμου, την οποία έχει καταθέσει ο ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, διατυπώνεται μια ξεκάθαρη πρόταση, μεταξύ άλλων πολλών, ότι εάν δεν ασχοληθεί, κύριε Υπουργέ, το κράτος σε όλη την αλυσίδα από το χωράφι μέχρι το ράφι με το ποιο είναι το κόστος του κάθε κρίκου, δεν μπορεί να διαπιστώσει ποιος αισχροκερδεί όσες ανεξάρτητες αρχές και αν κάνετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Συγγνώμη, κύριε Κόκκαλη, να σας διακόψω λίγο για να καλωσορίσουμε ένα σχολείο που πρέπει να φύγει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», τριάντα έξι μαθητρίες και μαθητές και τρεις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το Δημοτικό Σχολείο Αγίας Μαρίνας Κορυπίου.

Η Βουλή σας καλωσορίζει και σας ευχόμαστε καλή πρόοδο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ορίστε, κύριε Κόκκαλη, έχετε τον λόγο για να συνεχίσετε.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Έρχομαι στο θέμα του ΟΠΕΚΕΠΕ και αναφέρομαι ειδικά σε αυτούς που βιάστηκαν να χαρακτηρίσουν ότι είναι και σκάνδαλο δύο κυβερνήσεων.

Η χώρα μας δεν είχε βοσκοτόπια. Από τους κτηνοτρόφους οι οποίοι εκμεταλλεύονταν τα βοσκοτόπια μόνο το 20% είχε ιδιόκτητο βοσκότοπο. Έως και το 2013 -προσέξτε- η επιδότηση δίνονταν στον κτηνοτρόφο σύμφωνα με το ζωικό κεφάλαιο.

Το 2013, κύριε Νικητιάδη, η τότε κυβέρνηση διαπραγματεύτηκε με τον κανονισμό 1307/2013 επί λέξει ότι προβλέπει το εξής: «Ο κανονισμός 1307/2013 καθιέρωσε τη δυνατότητα ενεργοποίησης επιδοτήσεων με βάση την ύπαρξη βοσκοτόπων χωρίς την απαίτηση παρουσίας ζώων και όρισε τι θεωρείται τη γεωργική δραστηριότητα». Αυτό το διαπραγματεύτηκε η τότε κυβέρνηση εν όψει της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής διάρκειας 2014 με 2020.

Έρχεται η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ το 2015 και έπρεπε να διαχειριστεί αυτό που η προηγούμενη κυβέρνηση διαπραγματεύτηκε, δηλαδή να επιδοτείται και αυτός που έχει μόνο βοσκότοπο χωρίς να έχει ζώα. Επινοήθηκε πριν αναλάβει η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ η λεγόμενη «τεχνική λύση», η λύση Καρασάμνη, εξαιτίας της οποίας επεβλήθη πρόστιμο 446 εκατομμύρια ευρώ.

Τότε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και εξεδόθη ο περιβόητος κανονισμός «Omnibus», ο κα-

νονισμός 2017/2352, ακυρώνει το πρόστιμο των 440 εκατομμυρίων ευρώ και δίνει στη χώρα μας τη δυνατότητα για άλλα εννέα εκατομμύρια βοσκοτόπια, δηλαδή δασολίβαδα, χορτολίβαδα, όλες οι παραδοσιακές επιλέξιμες εκτάσεις, ώστε να κουμπώσουν στα διαχειριστικά σχέδια βόσκησης.

Από το 2019 έως και σήμερα αγνοούνται πού βρίσκονται αυτά τα εννιά εκατομμύρια στρέμματα τα οποία μας έδωσε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και καθιέρωσε ο κανονισμός «Omnibus», ο 2017/2393. Ξεκάθαρα η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία κάνει λόγο για σκάνδαλο και ότι η ύποπτη περίοδος είναι 2019 - 2023. Είναι ένα σκάνδαλο που αφορά αποκλειστικά και μόνο -γι' αυτό μη βιάζονται κάποιοι εκτίθενται- την παρούσα διακυβέρνηση, οι εκπρόσωποι της οποίας είχαν πλήρη γνώση των ελέγχων, των διοικητικών προστίμων, άλλως των καταλογισμών.

Γι' αυτό και στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας ζητήσαμε να έρθει εκτός από τον Υπουργό και η εκπρόσωπος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους να δούμε ποια είναι η άποψη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους για όλα τα έγγραφα που έχουν έρθει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2020, 2021, 2022 και έλεγαν «προσέξτε, διορθώστε, θα έρθουν καταλογισμοί, θα έρθουν έρευνες».

Συνεπώς, είναι ένα σκάνδαλο το οποίο αφορά και μόνο την παρούσα διακυβέρνηση και δείχνει την πλήρη αποτυχία για τον λόγο ότι δεν ασχολήθηκαν ποτέ σοβαρά με αυτό που λέγεται πρωτογενής τομέας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε τον κ. Κόκκαλη και για τη συνέπεια στο χρόνο.

Καλείται τώρα στο Βήμα η ειδική αγορήτρια του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, η κ. Αφροδίτη Κτενά.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΚΤΕΝΑ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Συζητάμε σήμερα έναν ακόμα αναπτυξιακό νόμο, τον δεύτερο που φέρνει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας μέσα σε λίγα χρόνια. Ο προηγούμενος είχε έρθει πριν δυόμισι χρόνια, ήταν ο ν.4887, τον οποίο αυτός ο νόμος επικαιροποιεί.

Ας δούμε λίγο τι κάνουν όλοι αυτοί οι αναπτυξιακοί νόμοι που κατά καιρούς έρχονται. Έχουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά. Πρώτον, προσφέρουν κίνητρα για επενδύσεις με τη μορφή επιδοτήσεων, φοροαπαλλαγών ή φθηνού δανεισμού σε επιχειρηματικούς ομίλους για να τοποθετήσουν τα κεφάλαιά τους σε συγκεκριμένους κλάδους. Αποτυπώνουν, δηλαδή, τις ιεραρχίες της αστικής τάξης και των κομμάτων της για την κλαδική ανάπτυξη της καπιταλιστικής οικονομίας και την τόνωση της κερδοφορίας συγκεκριμένων καπιταλιστικών επιχειρήσεων. Είναι αυτό που ονομάζεται «παραγωγικό μοντέλο».

Η ιεράρχηση τώρα των κλάδων αυτών εξαρτάται από τις κεντρικές κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως ένωσης μονοπωλίων, ωστόσο και τις επιδιώξεις εκείνου του μέρους της αστικής τάξης που στηρίζει η εκάστοτε κυβέρνηση. Γι' αυτό και οι όποιες αντιρρήσεις έχουμε ακούσει ή ακούμε μεταξύ αστικών δυνάμεων αφορούν στο ποιο κλάδο δεν ευνοούνται ή δεν ευνοούνται αρκετά και αυτά αποτυπώθηκαν και στις μέχρι τώρα συζητήσεις.

Οι όποιες αλλαγές στο παραγωγικό μοντέλο στο πλαίσιο του καπιταλισμού έχουν χαμένους και κερδισμένους. Σε κάθε, όμως, περίπτωση χαμένοι είναι οι εργαζόμενοι τόσο των κλάδων που ευνοούνται από τον μετασχηματισμό γιατί πρέπει να βάλουν πλάτη προκειμένου αυτός να στηριχθεί και να πετύχει, όσο και αυτών που εξαιρούνται του μετασχηματισμού και πρέπει να επιβιώσουν της καταστροφής.

Αυτό, τις συνέπειες δηλαδή του μετασχηματισμού, τις γνωρίζουν πάρα πολύ καλά οι περιοχές της απολιγνιτοποίησης που με, πραγματικά, κυνικό τρόπο τις βαφτίσατε δίκαιης μετάβασης. Το αποτέλεσμα είναι ωστόσο, γιατί πια έχουμε και στοιχεία, ότι οι περιοχές ρήμαξαν, μαράζωσαν και δημογραφικά. Και κάτι ανάλογο ετοιμάζετε και για τα χωριά της ΛΑΡΚΟ αλλά δεν θα σας περάσει.

Ας δούμε τώρα τι είναι ανάπτυξη. Εσείς και οι κατά καιρούς Υπουργοί που εισηγούνται τους αναπτυξιακούς λέτε ότι η ανά-

πτυξη είναι η προσέλκυση επενδύσεων σε τομείς που ιεραρχούνται κάθε φορά, με εγγυημένα κέρδη όμως για τους επενδυτές διαφορετικά δεν θα φέρνουν τα κεφάλαιά τους να επενδύσουν. Και, βέβαια, λέτε ότι έτσι θα έρθουν νέες και ολοκληρωμένες θέσεις εργασίας για μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων. Και τα δύο, όμως, δεν γίνονται. Είναι ασυμβίβαστα. Είναι η απόλυτη ουτοπία να λες ότι και τα μονοπώλια θα αυξάνουν κερδοφορία και οι εργαζόμενοι θα βελτιώνουν συνθήκες ζωής και εργασίας και μάλιστα στις σημερινές συνθήκες, σε συνθήκες επερχόμενης κρίσης, σε συνθήκες πολεμικής προετοιμασίας.

Βέβαια, η μέχρι τώρα εμπειρία από τους διάφορους αναπτυξιακούς επιβεβαιώνει ακριβώς αυτή τη θέση μας. Μετά από τόσους νόμους οι ανισότητες έχουν διευρυνθεί σε όλα τα επίπεδα και μεταξύ περιφέρειας - κέντρου και μεταξύ εργοδωτών - εργαζομένων, σε όλα τα επίπεδα.

Μιλάτε, επίσης, για ανθεκτικότητα και βιωσιμότητα σαν να είναι κάτι που αφορά τους εργαζόμενους. Ωστόσο, ξέρετε πολύ καλά ότι εννοείτε την ανθεκτικότητα και βιωσιμότητα των μεγάλων επιχειρήσεων. Αυτή, όμως, περνάει μέσα από την αύξηση και θωράκιση της κερδοφορίας τους και η κερδοφορία επιτυγχάνεται με έναν τρόπο. Όποια διαδρομή κι αν επιλέξει το κάθε μείγμα οικονομικής πολιτικής, σε κάθε περίπτωση όλα τα μείγματα περιλαμβάνουν ένταση της εκμετάλλευσης των εργαζομένων και του περιβάλλοντος. Γιατί δεν υπάρχουν λεφτόδεντρα.

Απέναντι, λοιπόν, στη δική σας ανάπτυξη μόνο το ΚΚΕ έχει ξεκάθαρη στάση και ολοκληρωμένη πρόταση. Ανάπτυξη για εμάς σημαίνει ότι κάθε γενιά πρέπει να ζει καλύτερα από την προηγούμενη και αυτό σημαίνει υψηλού επιπέδου και δωρεάν υπηρεσίες υγείας, παιδείας και πρόνοιας. Σημαίνει δουλειά για όλους, με λιγότερες ώρες εργασίας, καλύτερες συνθήκες εργασίας, με ισότιμη πρόσβαση στο κοινωνικό προϊόν που οι ίδιοι οι εργαζόμενοι παράγουν, με περισσότερο χρόνο ελεύθερο για ξεκούραση και ψυχαγωγία, για συμμετοχή στα κοινά.

Σημαίνει ποιοτικές, φθηνές και ασφαλείς μεταφορές, σημαίνει αγροτική παραγωγή που να καλύπτει τις βασικές διατροφικές ανάγκες του πληθυσμού, να μπορούν όλοι να πάνε διακοπές στον τόπο τους να απολαύσουν τον πολιτισμό μας. Αυτήν την ανάπτυξη με σταθερή μείωση των χασμάτων και των ανισοτήτων μπορεί να την εξασφαλίσει μόνο μια κεντρικά σχεδιασμένη οικονομία που αναπτύσσει όλους τους κλάδους με κριτήριο τις κοινωνικές ανάγκες και τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις.

Ξέρετε, σε μια σχεδιασμένη οικονομία η εξάλειψη ενός κλάδου από εξελίξεις -τεχνολογικές μπορούμε να πούμε- δεν σημαίνει καταστροφή του ανθρώπινου δυναμικού αλλά καλύτερες θέσεις εργασίας. Κάτι τέτοιο, όμως, προϋποθέτει εξάλειψη του καπιταλιστικού κέρδους που είναι η κινητήρια δύναμη της δικής σας ανάπτυξης που είναι μια άδικη ανάπτυξη. Προϋποθέτει πραγματική κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής και όχι της κίβδηλης κρατικοποιήσεως που ξελασπώνουν τους καπιταλιστές, με τον λαό βέβαια, πραγματικά, αφέντη στον τόπο του.

Αυτά τα θέτω ως βάση της κριτικής -της δικής μας- για τον αναπτυξιακό νόμο που συζητάμε σήμερα. Γιατί αυτό το νομοσχέδιο -όπως είπα και στην αρχή- επικαιροποιεί τον προηγούμενο νόμο σε ευθυγράμμιση με τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2023/1315.

Ορισμένες παρατηρήσεις: Πρώτον, έχει ιδιαίτερη σημασία η χρονική συγκυρία στην οποία έρχεται αυτός ο αναπτυξιακός νόμος. Μιλάμε για μια ιδιαίτερη γεωπολιτική συγκυρία όπως συζητήσαμε και στις επιτροπές. Οι ανταγωνισμοί διεθνώς είναι στο κόκκινο. ΗΠΑ και Κίνα μονομαχούν για την πρωτοκαθεδρία στην ιμπεριαλιστική πυραμίδα και η Ευρωπαϊκή Ένωση ως ένωση μονοπωλίων ψάχνει να βρει τη θέση της μέσα σε αυτήν την τρικυμία ενώ διαφαίνεται νέα κρίση. Οι μεγαλοκαρχαρίες μέσα στο αίμα μυρίστηκαν και κέρδη. Δεν ξεχνάμε πριν λίγους μήνες δήλωση μεγάλου εφοπλιστή -τα λόγια του *verbatim*- που έλεγε: «Το πιο σημαντικό τρίπτυχο για τη ναυτιλία που οδηγεί σε κέρδη, αναταραχή, αναταραχή, αναταραχή». Αυτά διά στόματος του εφοπλιστή.

Ο προηγούμενος αναπτυξιακός, ο 4887, είχε στηθεί με στόχο το ξεκοκάρισμα του Ταμείου Ανάκαμψης. Τώρα το μεγάλο φαγοπότη για τις μεγάλες επιχειρήσεις το κερνάει το ReArm Europe,

η πολεμική οικονομία δηλαδή ως στρατηγική ανάπτυξης και θωράκισης απέναντι σε νέα κρίση. Μόλις πρόσφατα μάλιστα συμφωνήθηκε και η πρώτη δόση, τα 150 δισεκατομμύρια ευρώ, μέσω του νέου χρηματοδοτικού εργαλείου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του «Safe», για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής πολεμικής βιομηχανίας. Εκεί σκοπεύετε να στείλετε μέχρι και τα αποθεματικά των ταμείων και την ίδια στιγμή λέτε ότι δεν φτάνουν οι αντοχές της οικονομίας για να δοθεί η δέκατη τρίτη, η δέκατη τέταρτη σύνταξη. Μάλιστα στην επικείμενη σύνοδο του NATO αναμένεται να αυξηθούν οι πολεμικές δαπάνες στο 5% του ΑΕΠ για τα κράτη μέλη και δεν αποκλείεται και η πρόσβαση της Τουρκίας στο «Safe».

Αυτά τα λέμε γιατί υπό αυτό το πρίσμα πρέπει να εξεταστούν και οι στόχοι του αναπτυξιακού νόμου που συζητάμε. Γιατί οι στόχοι του νόμου είναι η ενίσχυση της βιομηχανικής βάσης της χώρας, η ενίσχυση των εξαγωγών και οι σύγχρονες τεχνολογίες στη μεταποίηση. Έχετε ήδη εξαγγείλει εμμέσως τέτοιες επενδύσεις. Είτε μιλάτε για κόμβο logistics στο Θριάσιο οι εικόνες στρατιωτικών οχημάτων σε μονάδα logistics στην περιοχή είναι πρόσφατες, είτε μιλάτε για νεοφυείς επιχειρήσεις και επιχειρηματικά πάρκα τύπου «Thess INTEC», όπου μέτοχος είναι και αντίστοιχο πάρκο του Ισραήλ.

Δεύτερον, ισχύουν με τις σχετικές προσαρμογές που επιβάλει ο Κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι βασικές κατευθύνσεις που ίσχυαν και στον προηγούμενο αναπτυξιακό, δηλαδή η έκθεση της επιτροπής Πισσαρίδη, το ΕΣΠΑ, ο χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων, κ.λπ.. Άρα, συνεχίζουν να ενισχύονται οι μεγάλοι όμιλοι που δραστηριοποιούνται σε ΑΠΕ και τουρισμό για επενδύσεις σε πολύ συγκεκριμένα έργα ωστόσο, όπως η παραγωγή υβριδικά συστήματα μικράς υδροηλεκτρικά σε ΑΠΕ και τετράστερα κάμπινγκ πολυτελείας, γήπεδα γκολφ και γενικά τουρισμός high-end.

Τρίτη παρατήρηση: Προσαρμόζετε τα επενδυτικά καθεστώτα στη λογική που είπαμε προηγουμένως και έτσι εισάγετε τις σύγχρονες τεχνολογίες που είναι πιο ευέλικτες, της περιοχής ειδικής ενίσχυσης όπου ενσωματώνονται οι πρώην περιοχές δικαίως μετάβασης, αλλά εντάσσετε και τις παραμεθόριες περιοχές στα βόρεια σύνορα της χώρας και γενικά περιοχές που έχουν χαμηλό εισόδημα, δηλαδή περιοχές κοινωνικά ευαίσθητες που έχουν συρρικνωθεί οικονομικά και δημογραφικά και άρα προσφέρονται για εκμετάλλευση εργαζομένων και περιβάλλοντος. Μάλιστα εκτάσεις γης ήδη έχουν αρχίσει να αλλάζουν χέρια στα βόρεια και εισάγετε βέβαια και την κοινωνική επιχειρηματικότητα στο όνομα της ενίσχυσης των μικρών επιχειρήσεων.

Γενικά ξέρετε περισσεύει υποκρισία εδώ πέρα. Λέτε ότι στηρίζετε ανέργους και ΑμεΑ και την ίδια στιγμή τους κόβετε τα επιδόματα, τους παίρνετε τα σπίτια, τους λέτε να πάρουν ρίσκο να ανοίξουν επιχείρηση, τους στέλνετε δηλαδή πάλι στις τράπεζες ή να τους λιώσει ο ανταγωνισμός ο οποίος εντείνεται.

Τέταρτη παρατήρηση: Δίνετε πιο πολλά λεφτά, πιο γρήγορα, με μικρότερο ρίσκο για τους επενδυτές. Αυξάνετε τα όρια επιδοτήσεων από 20 σε 30 εκατομμύρια ανά σχέδιο -30 εκατομμύρια ανά σχέδιο επιδότηση, ζεστό χρήμα δηλαδή- ή από 30 σε 50 για σχέδια που συνενώνουν περισσότερες από μια επιχειρήσεις, ενισχύοντας έτσι οικονομίες κλίμακας βεβαίως. Παρακάμπτετε υπηρεσίες του δημοσίου για όλες τις φάσεις -έγκριση, ένταξη, έλεγχο- με δημιουργία νέων σωμάτων για μεγαλύτερη αδιαφάνεια και μεγαλύτερη ευελιξία από τη μεριά των ομίλων και, βέβαια, με υπερεξουσίες στον Υπουργό όποτε σκαλώσει η επένδυση. Την ίδια στιγμή -γιατί επικαλείστε τη μείωση της γραφειοκρατίας και την ταχύτητα- σέρνονται οι διαδικασίες όταν έχετε να απονεμίσετε συντάξεις, όταν πρέπει να δώσετε αποζημιώσεις, όταν πρέπει να κάνετε ελέγχους αντισεισμικούς. Αλήθεια τι γίνεται στη Σαντορίνη; Και βέβαια δίνετε νέα κίνητρα για φθηνό δανεισμό. Μειώνετε, δηλαδή, το ρίσκο και για τις τράπεζες που απολαμβάνουν φορολογική ασυλία.

Πέμπτον, το κόστος των κινήτρων επιβαρύνει το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Επενδύσεων, όπως το λέτε πια και το ΕΣΠΑ, δηλαδή πόροι που θα λείψουν από σχολικά κτίρια -στο Νέο Ηράκλειο προχτές έκλεισε ένα σχολείο, γιατί κρίθηκε ετοιμόρροπο- από πανεπιστημιακές υπο-

δομές, θα λείψουν από δομές πρόνοιας, θα λείψουν από αντισεισμική θωράκιση, από αντιπλημμυρικά. Όλα αυτά δείχνουν προτεραιότητες.

Έκτον, ο νόμος είναι κομμένος και ραμμένος στα μέτρα των μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων. Προωθεί τις λεγόμενες στρατηγικές επενδύσεις, ενισχύει ένα μέρος μεσαίων επιχειρήσεων και ελάχιστες μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις προφανώς που κρίνονται πιο δυναμικές και είναι εντάσεως σε πολύ συγκεκριμένους κλάδους, όπως είπαμε παραπάνω. Κοιτάξτε, συμφωνούμε ότι ο καπιταλισμός είναι οικονομία μεγάλης κλίμακας και τείνει στη συγκέντρωση των μέσων παραγωγής σε λίγα χέρια. Αλλά μην προσπαθείτε να παραπλανήσετε τους μικρούς ότι τυχόν ψίχουλα που θα πέσουν από το τραπέζι, που θα τσιμπήσουν, θα αλλάξουν τη μοίρα τους.

Εβδομη παρατήρηση και τελευταία: Οι ωφελούμενοι -και αυτό προέκυψε και από την ακρόαση των φορέων- οι εν δυνάμει επενδυτές, δηλαδή, ζητούν μεγαλύτερη ευελιξία, παρόλα αυτά που τους δίνετε, μεγαλύτερη ασυδοσία, λιγότερους ελέγχους. Το μόνο που θέλουν από το δημόσιο είναι το χρήμα -το δημόσιο χρήμα, τίποτε άλλο- που προέρχεται από την αφαίμαξη των εργαζομένων και τσάμπα εργασία, βέβαια, γιατί επιδοτούνται και νέες θέσεις εργασίας. Και εδώ το ενδιαφέρον είναι ότι ακόμα και για αυτές τις θέσεις εργασίας ζητούν οι εργοδοτικοί φορείς να μην αποτελεί -λέει- κριτήριο για την έγκριση του σχεδίου το πλήθος των θέσεων εργασίας, αλλά να αντικατασταθεί με την παραγωγικότητα, δηλαδή την ένταση της εκμετάλλευσης των εργαζομένων. Επίσης ζητάνε να μην υποχρεούνται στη διατήρηση των νέων θέσεων που η ανάπτυξη θα φτιάξει ούτε για έξι χρόνια. Και όλα αυτά τα συζητάμε σε μια αγορά εργασίας που έχει γίνει ζουγκλα με ευθύνη όλων όσων κυβέρνησαν και νομοθέτησαν με τέτοιο τρόπο, με μισθούς πολύ πίσω από τις ανάγκες, με ωράρια - λάστιχο, χωρίς ελέγχους στην εργασία, χωρίς ασφάλεια, με τα εργατικά ατυχήματα πραγματικά να σπάνε κάθε ρεκόρ, όπως ήταν τα δύο χθες στα ΕΛΠΕ.

Και ζητάνε επιπλέον -ακούστε θράσος- η όποια αποτυχία λόγω απρόβλεπτων εξελίξεων -εννοώντας τις κρίσεις που είναι εγγενείς στον καπιταλισμό και τις λέτε εσείς κυκλικότητα- να μη χρεώνεται στην επιχείρηση. Ποιος πρέπει να χρεώνεται, αλήθεια, μια αποτυχία σε μια επένδυση;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Θα χρειαστώ ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε, ακόμα.

Το βασικό ερώτημα σε κάθε περίπτωση για να κλείσω είναι ποιος κερδίζει και ποιος χάνει από κάθε αναπτυξιακό νόμο. Και εμείς λέμε ότι για να κερδίσουν οι εργαζόμενοι, για να κερδίσουν οι πολλοί, πρέπει να χάσει το κεφάλαιο. Η ανάπτυξη που επιδιώκεται και με αυτόν το νόμο είναι μια άδικη ανάπτυξη εις βάρος των εργαζομένων.

Αν θέλετε να μειώσετε τις ανισότητες, επαναφέρετε τον δέκατο τρίτο και δέκατο τέταρτο μισθό και σύνταξη, καταργήστε τον ΦΠΑ σε είδη πλατιάς λαϊκής κατανάλωσης, αυξήστε το αφορολόγητο σε τουλάχιστον 12.000 ευρώ για τους αυτοαπασχολούμενους, φορολογήστε το μεγάλο κεφάλαιο, τις τράπεζες, τους εφοπλιστές που θησαυρίζουν, χρησιμοποιήστε τις νέες τεχνολογίες για μείωση του χρόνου εργασίας, για βελτίωση των όρων ζωής και εργασίας, εξασφαλίστε φτηνή, ποιοτική στέγη με ένα γενναίο σχέδιο, ένα πρόγραμμα λαϊκής κατοικίας με κρατική ευθύνη, σταματήστε τους πλειστηριασμούς πρώτης κατοικίας. Και αν θέλετε να στηρίξετε την περιφέρεια, στηρίξετε την πρωτογενή παραγωγή, θεσπίστε καλύτερες εγγυημένες τιμές στα αγροτικά προϊόντα που να καλύπτουν το κόστος παραγωγής, δώστε αφορολόγητο πετρέλαιο στους αγρότες, όχι στους εφοπλιστές, αποζημιώστε χωρίς γραφειοκρατίες στο 100% για τις ζημιές, σχεδιάστε την αγροτική παραγωγή σύμφωνα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες της χώρας μας και όχι σύμφωνα με τις προτεραιότητες της καταστροφικής ΚΑΠ. Αξιοποιήστε τις παραγωγικές δυνατότητες του κάθε τόπου, όχι για ξεζούμισμα του ντόπιου πληθυσμού και καταστροφή του περιβάλλοντος, όπως γίνεται με τις ΑΠΕ ή των υποδομών όπως γίνεται στη ΛΑΡΚΟ, αλλά για ισορροπητή ανάπτυξη, με καλές θέσεις εργασίας, με υποδομές υγείας, με υποδομές παιδείας, πρόνοιας, πολιτισμού, με

σύγχρονες και ασφαλείς μεταφορές για να μείνει και να προκόψει ο κόσμος στον τόπο του. Αυτή, όμως, η ανάπτυξη δεν συμβαδίζει με το κυνήγι του κέρδους των λίγων.

Καταψηφίζουμε το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε την κ. Κτενά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», είκοσι τρεις μαθητήριες και μαθητές και τέσσερις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 8^ο Δημοτικό Σχολείο Βύρωνα.

Η Βουλή σας καλωσορίζει. Σας ευχόμαστε καλή πρόοδο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Καλείται τώρα στο Βήμα ο ειδικός αγορητής της Ελληνικής Λύσης και Αντιπρόεδρος της Βουλής, ο κ. Βασίλειος Βιλιάρδος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ (Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σημερινό νομοσχέδιο που αποτελεί στην ουσία μια σχετικά όμορφη έκθεση ιδεών έχει σχέση κυρίως με τα καθεστώτα ενισχύσεων για την διεξαγωγή επενδύσεων στους εξής δώδεκα τομείς: Σύγχρονες τεχνολογίες, πράσινη μετάβαση και περιβαλλοντική αναβάθμιση των επιχειρήσεων, κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία, περιοχές ειδικής ενίσχυσης, αγροδιατροφή, πρωτογενής παραγωγή, μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, αλιεία και υδατοκαλλιέργειες, μεταποίηση και εφοδιαστική αλυσίδα, επιχειρηματική εξωστρέφεια, την χροστικές επενδύσεις, εναλλακτικές μορφές τουρισμού, μεγάλες επενδύσεις, ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας, καθώς επίσης επιχειρηματικότητα 360 μοιρών. Με το τελευταίο πραγματικά γελάει κανείς και καταλαβαίνει ότι θέλει.

Ειδικά όσον αφορά στο άρθρο 8 στην παράγραφο δ, συμπεριλαμβάνονται στις μη επιλέξιμες δαπάνες ενισχύσεων η αγορά οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων. Η διάταξη αυτή σε συνδυασμό με το σκανδαλώδες π δ 129/2025 για το οποίο διαμαρτύρεται όλη η Ελλάδα, επίσης οι κυβερνητικοί Βουλευτές, δίνει τη χαριστική βολή στους ιδιοκτήτες εκτάσεων μικρότερων των δύο στρεμμάτων οι οποίοι χάνουν την οικοδομησιμότητα και την αρτιότητα τους. Αν είχαν, δηλαδή, έστω μία ελπίδα να αγοράσουν μια μικρή έκταση όμορου οικοπέδου μέσω κάποιου πακέτου στήριξης για να αυξήσουν την ιδιοκτησία τους και αυτή να είναι εντός του πλαισίου εφαρμογής του προεδρικού διατάγματος, την χάνουν και αυτή. Δεν τεκμηριώνεται, λοιπόν, ότι έτσι η Κυβέρνηση προωθεί τη φτωχοποίηση των πολλών και τα συμφέροντα των λίγων ισχυρών, ξένων και εγχώριων για τη συγκέντρωση μεγάλων εκτάσεων για εμπορική χρήση; Τι είδους φιλελευθερισμός είναι ο μη σεβασμός και η απαξίωση της περιουσίας των Ελλήνων; Δεν είναι σε καμία περίπτωση φιλελεύθερη οικονομία.

Το βασικό ερώτημα τώρα που θέσαμε στον Υπουργό είναι τι ακριβώς θεωρεί ως επένδυση η Κυβέρνηση, αφού από αυτό εξαρτάται η ποιότητα των αναπτυξιακών νομοσχεδίων της, όπως του σημερινού. Γιατί το θέσαμε; Επειδή ακούμε, συνεχώς, τις θριαμβολογίες της για την αύξηση των άμεσων ξένων επενδύσεων, οι οποίες δεν έχουν καμία λογική. Γιατί δεν έχουν λογική οι θριαμβολογίες της; Απλούστατα, επειδή, για παράδειγμα το 48% όλων των άμεσων ξένων επενδύσεων του 2024 καταγράφηκαν στους δύο τελευταίους μήνες του έτους. Τι συνέβη στους δύο αυτούς τελευταίους μήνες; Η εξαγορά από την αραβική «Masdar» της «TEPNA ENERGEIAKH» έναντι περίπου 2,2 δισεκατομμυρίων για το 70% των μετοχών της. Αργότερα αγόρασε και το 100%.

Όσον αφορά δε στις υπόλοιπες άμεσες ξένες επενδύσεις που αφορούσαν επιχειρήσεις, πρόκειται ξανά για εξαγορές ελληνικών επιχειρήσεων από ξένους, όπως της «Grand Hyatt» από την «Blackstone», των Εκπαιδευτηρίων Δούκα από την «Cognita», της «Epsilon Net» από την «General Atlantic» κ.ο.κ.. Συνεχώς γίνονται εξαγορές ελληνικών επιχειρήσεων από ξένες. Αυτές είναι οι άμεσες ξένες επενδύσεις.

Όλες αυτές, βέβαια, οι ξένες εταιρείες θα μεταφέρουν τα κέρδη τους στο εξωτερικό, οπότε ειδικά τα μερίσματα των πρώην κρατικών εταιρειών θα πρέπει να αναπληρωθούν από φόρους. Παρά το ότι πληρώνουμε ήδη 22 δισεκατομμύρια παραπάνω φόρους από το 2019, το πραγματικό μας ΑΕΠ έχει αυξηθεί μόλις κατά 17 δισεκατομμύρια. Αυξήσαμε το ΑΕΠ μας κατά 17 δισεκατομμύρια και τους φόρους κατά 22 δισεκατομμύρια, κάτι εξωπραγματικό.

Προφανώς τίποτα από όλα αυτά δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως επένδυση, αφού επένδυση είναι οι νέες εγκαταστάσεις, τα καινούργια μηχανήματα, η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας κ.λπ.. Πρόκειται, απλά, για αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, όπως συνέβη με τον ΟΤΕ και τη «Fraport» που ξεπουλήθηκαν στους Γερμανούς, με την ΤΡΑΙΝΟΣΕ στους Ιταλούς, με σκανδαλώδεις, πραγματικά, προϋποθέσεις, με τον ΟΠΑΠ στους Τσέχους, με τον ΑΔΜΗΕ στους Κινέζους, με τον ΔΕΔΔΗΕ στους Αυστραλούς κ.ο.κ..

Όσον αφορά δε στις υπόλοιπες επενδύσεις που δεν αφορούσαν επιχειρήσεις διενεργήθηκαν σχεδόν εξ ολοκλήρου στα ακίνητα, όπου σημαντικό μέρος της αύξησης των πωλήσεων τους οφειλόταν στους πλειστηριασμούς των ληστρικών funds, τα κέρδη των οποίων μεταφέρονται, επίσης, στο εξωτερικό, συνήθως σε φορολογικούς παραδείσους. Επομένως, πρόκειται ξανά για αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στο συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος τους, κάτι που θα έχει ημερομηνία λήξης όταν πια θα έχουν ξεπουληθεί τα πάντα, η Ελλάδα θα ανήκει στους ξένους και οι Έλληνες απλά θα τους υπηρετούν με μισθούς και με συνθήκες εξαθλίωσης, πραγματικά ως σκλάβοι χρέους. Ως εκ τούτου δεν μπορούμε να μιλάμε καθόλου για διατηρήσιμη ανάπτυξη ούτε όμως για βιώσιμη, όσον αφορά στους πολίτες, αφού τα όποια οφέλη της επικεντρώνονται σε λίγους με τους πολλούς να εξαθλιώνονται όλο και περισσότερο.

Συνεχίζοντας, η άποψή μας ως Ελληνική Λύση είναι πως η ελληνική οικονομία δεν χρειάζεται τέτοιου είδους γραφειοκρατικά νομοσχέδια, όπως το σημερινό, τα οποία απευθύνονται, κυρίως, στις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις, αφήνοντας ελάχιστα για τις μικρομεσαίες. Αυτό που χρειάζεται είναι η απαλοιφή της γραφειοκρατίας, η γρήγορη απονομή δικαιοσύνης, καθώς επίσης η καταπολέμηση της διαπλοκής και της διαφθοράς. Όπως, πρόσφατα, στον ΟΠΕΚΕΠΕ με το σκάνδαλο που μας εξευτέλισε ακόμη μία φορά διεθνώς, ενώ το γνώριζε ο Πρωθυπουργός από το 2019 χωρίς να κάνει απολύτως τίποτα για να το εμποδίσει.

Γιατί χρειάζονται τα παραπάνω; Επειδή μόνον έτσι θα διενεργηθούν σωστές επενδύσεις, οπότε θα αυξηθούν η παραγωγικότητα της εργασίας -που είναι το ζητούμενο- και αμέσως μετά οι μισθοί, για να πάψουν να εξαθλιώνονται και να εγκαταλείπουν την Ελλάδα οι Έλληνες, καθώς και για να μπορέσουν να επιστρέψουν αυτοί που έφυγαν, οι μετανάστες του brain drain.

Κυρίως, όμως, πρέπει να δρομολογηθεί ένα σταθερό και ανταγωνιστικό με τις γειτονικές χώρες φορολογικό καθεστώς στη χώρα μας, όπως αυτό που εμείς προτείνουμε, δηλαδή έσοδα-έξοδα για όλους, νοικοκυριά και επιχειρήσεις και επίπεδος φόρος, τα οποία θα χρηματοδοτηθούν από τη φοροδιαφυγή, αφού δεν θα έχει πλέον κανένα νόημα και κανένα κίνητρο να φοροδιαφεύγει κανένας. Προφανώς, δε, να καταργηθούν αμέσως τα οθωμανικού τύπου τεκμήρια της ντροπής και, φυσικά, η προκαταβολή φόρου.

Ειδικά, όσον αφορά στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, πρέπει να σταματήσουν τα μαρτύρια τους από τους συνεχώς νέους φορολογικούς νόμους τους οποίους δεν μπορούν να παρακολουθήσουν ούτε οι λογιστές τους, ευρισκόμενοι κυριολεκτικά στα όρια της απόγνωσης. Επίσης, πρέπει να σταματήσουν οι εξ αυτών επιβαρύνσεις τους με κόπο και έξοδα εις βάρος των κερδών και της ανταγωνιστικότητάς τους, όπως η παγκόσμια, πραγματικά, πρωτοτυπία της σύνδεσης των POS με τις ταμειακές μηχανές.

Ένα ακόμη μεγάλο πρόβλημα των μικρομεσαίων, ειδικά εκείνων που λόγω της κρίσης και των μνημονίων καταδικάστηκαν στον «Τειρεσία», είναι η προβληματική τραπεζική χρηματοδότησή τους. Παρά την τεράστια και αφορολόγητη αισχροκέρδεια των τραπεζών, λόγω του απαράδεκτου αναβαλλόμενου φόρου των 20 δισεκατομμυρίων, που τελικά αναπληρώνεται από εμάς,

αντί να σταματήσει αυτό το σκάνδαλο της παροχής τόσων χρημάτων στις τράπεζες, παρά την τεράστια κερδοφορία τους.

Ο «Τειρεσίας» που, δυστυχώς, ανήκει στις τράπεζες, παρά το ότι το αρνήθηκε η Ένωση Τραπεζών στην πρόσφατη ακρόαση φορέων, πρέπει να μεταρρυθμιστεί πλήρως αφού δεν είναι δυνατόν να αποκλείονται στο διηνεκές από τη χρηματοδότησή τους, τη λήψη επιταγών και ούτω καθεξής όλοι όσοι είχαν κάποια προβλήματα στο παρελθόν, τα περισσότερα από τα οποία οφείλονταν στο κράτος ενώ τα έχουν, προ πολλού, επιλύσει.

Ειδικά για τη βιομηχανία, και όχι μόνο, αποτελεί μεγάλο πρόβλημα η εκτόξευση των τιμών της ενέργειας, με αποτέλεσμα να είναι πολύ πιο ακριβή από τους ανταγωνιστές τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πού οφείλεται το πρόβλημα; Στη βίαιη απολιγνιτοποίηση, στον πόλεμο που κήρυξε ο Πρωθυπουργός μας στη Ρωσία και στο Χρηματιστήριο Ενέργειας, του κ. Χατζηδάκη, μέσω του οποίου θησαυρίζει το ενεργειακό καρτέλ εις βάρος όλων μας.

Με όλα αυτά θα έπρεπε να ασχοληθεί η Κυβέρνηση και όχι με νομοσχέδια με πομπώδεις τίτλους και εκθέσεις ιδεών που δεν οδηγούν πουθενά, κρίνοντας από το σημερινό κατάντημα της χώρας μας, τελευταία των τελευταίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, παρά το ότι είναι άμπλοκ η χώρα μας σε όλους σχεδόν τους οικονομικούς δείκτες. Εάν δεν λυθούν όλα αυτά, καθώς και εάν η Κυβέρνηση επιμένει στην υπερφορολόγηση νοικοκυριών και επιχειρήσεων, που ευρίσκονται στα όρια της χρεοκοπίας, σε συνθήκες τρομακτικής ακρίβειας -όπου ακρίβεια είναι ο συνδυασμός μισθών και τιμών, για να μην συγκριθούμε με την Ευρώπη- δεν υπάρχει μέλλον όσα αναπτυξιακά νομοσχέδια κι αν κατατεθούν.

Αυτό είναι κάτι που φαίνεται καθαρά από τα συνεχώς αυξανόμενα ελλείμματα του εμπορίου μας ισοζυγίου και του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών σε επίπεδα 2006 - 2010. Για όποιον γνωρίζει, είναι τα πιο άσχημα στοιχεία, που θα μπορούσε ποτέ να δει στην Ελλάδα.

Τι σημαίνουν αυτά τα ελλείμματα; Απλούστατα, σημαίνουν ότι οι ιδιωτικές τομέας δεν είναι ανταγωνιστικές και συνεχίζει να χρεώνεται στο εξωτερικό παρά το ότι είναι υπερχρεωμένος, οπότε κάποια στιγμή θα εξαντληθεί η πιστοληπτική του ικανότητα, θα στερέψει η φοροδοτική του δυνατότητα, θα εκτοξευθούν οι χρεοκοπίες ακόμη μία φορά, ενώ αμέσως μετά θα ακολουθήσουν οι τράπεζες και τελικά, το κράτος.

Όσον αφορά τώρα τον μετασχηματισμό της οικονομίας μας που θεωρεί πως θα πετύχει η Κυβέρνηση με το παρόν νομοσχέδιο, είναι κάτι που ακούμε πολλά χρόνια τώρα χωρίς ποτέ να συμβαίνει. Ένα από τα προβλήματα είναι αυτό ακριβώς που δήλωσε στην Επιτροπή ο Υπουργός Ανάπτυξης, δηλαδή πως τα βασικά χρηματοδοτικά εργαλεία δεν βρίσκονται στο Υπουργείο Ανάπτυξης -που έχει υποβιβαστεί, εάν όχι απαξιωθεί και μετατραπεί σε «κουφάρι»- εντός εισαγωγικών βέβαια- αλλά στο Υπουργείο Οικονομικών, πρώτα απ' όλα το Ταμείο Ανάκαμψης με αρκετά δισεκατομμύρια που αυτήν τη στιγμή παραμένουν αδιάθετα. Αν είναι δυνατόν.

Είναι κάτι που αναφέραμε και εμείς λέγοντας πως οι εισροές από την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μεν υψηλές αλλά οι εκροές προς την πραγματική οικονομία ελάχιστες, σημειώνοντας ότι σύμφωνα με το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής τα αδιάθετα χρήματα του Ταμείου Ανάκαμψης υπολογίζονται παραδόξως στα πλεονάσματα του προϋπολογισμού και γι' αυτό έχουμε αυτά τα μεγέθη που μας κάνουν σε όλους εντύπωση και δεν τα είχε προβλέψει κανείς. Επομένως, το Υπουργείο Οικονομικών έχει κίνητρο να μη διαθέτει τα χρήματα του Ταμείου Ανάκαμψης, αδιαφορώντας για το ότι έτσι στραγγαλίζει την οικονομία μας και ιδιαίτερα τη μεσαία τάξη.

Συνολικά πάντως για τα δύο επόμενα χρόνια ο Υπουργός ανέφερε πως θα διατεθούν με τον νέο αναπτυξιακό, στους δώδεκα τομείς του περίπου ένα δισεκατομμύριο ευρώ, όπου ο καθένας μας καταλαβαίνει ότι με ένα τέτοιο ποσό δεν είναι εντελώς αδύνατο να επιτευχθεί η παραγωγική ανασυγκρότηση που επικαλείται, ούτε φυσικά η στήριξη των παραμεθόριων περιοχών και της περιφέρειας που αναφέρονται στο νομοσχέδιο με στόχο την αποκέντρωση, που θα έπρεπε να αποτελεί πρώτη προτεραιότητα όλων των νομοσχεδίων μας, τη βιώσιμη ανάπτυξη και, βέβαια, την καταπολέμηση του δημογραφικού.

Η συνδυαστική επίκληση δε των ΕΣΠΑ ή του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων είναι θεωρητική, αφού έχουμε δει την αποτυχία τους στο παρελθόν λόγω κακοδιαχείρισης και ανυπαρξίας σχεδίου αλλαγής του χρεοκοπημένου μοντέλου της οικονομίας μας. Για να είμαστε, βέβαια, αντικειμενικοί δεν φτάνει το Υπουργείο Ανάπτυξης για όλα αυτά, αλλά το Υπουργείο Οικονομικών, αφού σε αυτό έχουν μεταφερθεί τα κεφάλαια και όλες οι αρμοδιότητες υπό την ευθύνη του κ. Παπαθανάση, ο οποίος δεν μας ενημερώνει σχεδόν ποτέ για την πορεία του Ταμείου Ανάκαμψης, παρά το ότι είναι υποχρέωσή του.

Εδώ αναρωτηθήκαμε για ποιον λόγο έχει γίνει κάτι τέτοιο, γιατί δηλαδή έχει μείνει γυμνό το Υπουργείο Ανάπτυξης χωρίς κανένα χρηματοδοτικό εργαλείο, που να μπορεί να διαχειρίζεται αυτόνομα. Ποια είναι η αιτία που μεταβιβάστηκαν όλα τα κλειδιά της οικονομίας μας στον κ. Παπαθανάση, έχοντας την εντύπωση πως οφείλεται στο γεγονός ότι οι ξένοι ελέγχουν πλήρως το Υπουργείο και τον θεωρούν προφανώς έμπιστο συνεργάτη τους.

Ακούγοντας δε πως η Κυβέρνηση σχεδιάζει να μεταφέρει τον ΟΠΕΚΕΠΕ στον άλλο οργανισμό των ξένων στην ΑΑΔΕ, που ιδρύθηκε με το τρίτο μνημόνιο υποχρεωτικά -μας υποχρέωσαν να την ιδρύσουμε, όπως και το Υπερταμείο- η παραπάνω εντύπωσή μας ενδυναμώθηκε, αφού καταλάβαμε πως οι ξένοι θέλουν να ελέγχουν τα πάντα, ιδιαίτερα τα ευρωπαϊκά προγράμματα και τις επιδοτήσεις, αντιμετωπίζοντας την Ελλάδα ως άβουλο και εξαρτημένο προτεκτοράτο τους. Δυστυχώς.

Δυστυχώς, λοιπόν, τεκμηριώθηκε για μία ακόμη φορά, ότι η Κυβέρνηση αδιαφορεί για την οικονομική μας ανεξαρτησία. Χωρίς οικονομική ανεξαρτησία δεν υπάρχει εθνική κυριαρχία, είναι μύθος. Χωρίς να έχουμε την οικονομική μας ανεξαρτησία δεν θα μπορούσαμε ποτέ να υπερασπιστούμε την εθνική μας κυριαρχία.

Κλείνοντας με τον τουρισμό, ο οποίος στηρίζεται ξανά με το σημερινό νομοσχέδιο, η μέση κατά κεφαλή δαπάνη ανά τουρίστα μειώθηκε στα 573 ευρώ το '24 κατά τον ΣΕΤΕ παρά τον πληθωρισμό ή τα 530,6 ευρώ ανά ταξίδι κατά την Τράπεζα της Ελλάδος από 746 ευρώ το 2005. Ακόμη χειρότερα, το πρώτο τρίμηνο του 2025 οι αφίξεις των Γερμανών αυξήθηκαν μεν κατά 19,6%, αλλά οι αντίστοιχες εισπράξεις μειώθηκαν κατά 16,3%, γεγονός που σημαίνει ότι η μείωση της μέσης δαπάνης όσο όχι μόνο συνεχίζεται, αλλά επιταχύνεται και επιδεινώνεται.

Πώς είναι δυνατόν, λοιπόν, να διατηρηθούν οι κρατικές υποδομές μας με τέτοια έσοδα, όταν υποδεχόμαστε, πλέον, τετραπλάσιους τουρίστες από τον πληθυσμό μας, ενώ η Πορτογαλία διπλάσιους με περισσότερα έσοδα από εμάς και η Ισπανία ακόμη λιγότερους; Φαίνεται ξεκάθαρα ότι μας εκμεταλλεύονται οι ξένοι tour operators, όπως το παράδειγμα της Λευκάδας, που νοικιάζουν το δωμάτιο για 15 ευρώ και το υπενοικιάζουν για 70 ευρώ.

Ενώ ακόμη χειρότερα ο τουρισμός εισάγει πάνω από το 70% των αναγκών του από το εξωτερικό, αυξάνοντας το εμπορικό μας έλλειμμα.

Ποιος φταίει; Η κακοδιαχείριση των κυβερνήσεών μας αφού μεταξύ άλλων, σύμφωνα με δήλωση ξανά του Υπουργού Ανάπτυξης, το 80% των αναπτυξιακών νόμων κατευθυνόταν αποκλειστικά στον τουρισμό, ενώ συμπληρωματικά μόνο σε άλλους τομείς. Τα λόγια του Υπουργού είναι. Δεν είναι δικά μας.

Εν προκειμένω, ένα σωστό αναπτυξιακό νομοσχέδιο θα έπρεπε να συνδέσει τον τουρισμό με την εγχώρια παραγωγή -με τον πρωτογενή μας τομέα, δηλαδή και με τη μεταποίηση- παρέχοντας κίνητρα, καθώς επίσης να προωθήσει λύσεις για την αύξηση της κατά κεφαλήν δαπάνης. Δύο θέματα που θα μπορούσαν να διπλασιάσουν τα τουριστικά μας έσοδα και να αυξήσουν ακόμη περισσότερο το ΑΕΠ μας, μέσω της μείωσης του εμπορικού μας ελλείμματος.

Συνολικά, δηλαδή, θα μπορούσαμε να επιτύχουμε αύξηση του ΑΕΠ μας πάνω από 30 δισεκατομμύρια απλά και μόνο με τα παραπάνω. Διαφορετικά, δεν υπάρχει μέλλον για τους Έλληνες, αν και για την Ελλάδα υπάρχει, αφού απλά θα αλλάξει το ιδιοκτησιακό της καθεστώς.

Ευχαριστούμε πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε τον κ. Βιλιάρδο.

Τον λόγο έχει η ειδική αγορήτρια της Νέας Αριστεράς, η κ. Πέρκα.

Ορίστε, κυρία Πέρκα, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Σήμερα, αγαπητοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες, στην πραγματικότητα συζητάμε την τροποποίηση του αναπτυξιακού νόμου που η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας εισήγαγε και ψήφισε στη Βουλή το 2022. Και τότε είχαμε ασκήσει αυστηρή κριτική, διότι βλέπαμε και εντοπίζαμε πάρα πολλά προβλήματα.

Τρία χρόνια μετά, φέρντε εδώ ένα νομοθέτημα με το οποίο από τα εκατόν τριάντα περίπου άρθρα του νόμου του 2022, τροποποιούνται τα ογδόντα πέντε, καταργούνται άλλα δέκα άρθρα και μόλις τριάντα πέντε άρθρα δεν αλλάζουν. Θα έλεγα ότι είναι ένα νομοθέτημα μνημείο κακοτεχνίας και κακής νομοθέτησης. Από αυτήν τη μεθόδευση τι συμπέρασμα μπορούμε να βγάλουμε για τον αναπτυξιακό νόμο του 2022; Ότι μάλλον κάτι δεν πήγε καλά. Νομίζω ότι σε αυτό το σημείο θα έπρεπε να κάνετε κάποια αυτοκριτική.

Έχουμε και λέμε: Καταργούνται τέσσερα υφιστάμενα καθεστώτα και δημιουργούνται τρία νέα πριν καν προκηρυχθούν τα προηγούμενα. Πρόκειται για αποκάλυπτη παραδοχή αποτυχίας σχεδιασμού, όταν τρία χρόνια τώρα έχουν προκηρυχθεί μόνο τέσσερα καθεστώτα από τα δεκατρία και τα οριστικά αποτελέσματα αφορούν μόνο δύο καθεστώτα από αυτά.

Τι έφταιξε και τι θα αλλάξει τώρα με τις τροποποιήσεις που φέρντε; Στο σημείο αυτό θα αναφερθώ στο ένα καθεστώς, το καθεστώς της δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης που αλλάζει με τίτλο «Καθεστώς περιοχών ειδικής ενίσχυσης». Ήδη από τον Φεβρουάριο του 2023 σας είχαμε καταθέσει ερώτηση με τίτλο: «Αναπτυξιακός νόμος: ένα ακόμη fail story της Νέας Δημοκρατίας», αναμένοντας το ειδικό καθεστώς διοίκησης της αναπτυξιακής μετάβασης, αναδεικνύοντας τις λανθασμένες πολιτικές επιλογές σας και τα ψέματα που λέγατε στους πολίτες της δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης.

Δύο χρόνια μετά, έρχεστε και καταργείτε το ειδικό καθεστώς δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης. Είναι απόλυτη ομολογία αποτυχίας των πολιτικών σας περί δήθεν αναπροσαρμογής του παραγωγικού μοντέλου των λιγνιτικών περιοχών στο πλαίσιο της απολιγνιτοποίησης.

Να σας θυμίσω ότι το 2022 είχατε κάνει σημαία αυτό το ειδικό καθεστώς. Λέγατε ότι θα είναι το πρώτο καθεστώς του αναπτυξιακού νόμου που θα εκδοθεί κι έτσι δήθεν θέλατε να συμβολίσετε και την υψηλή προτεραιότητα για το αντιστάθμισμα των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων στις λιγνιτικές περιοχές. Δυστυχώς για τις λιγνιτικές περιοχές, ούτε αυτή η υπόσχεση της Κυβέρνησης δεν τηρήθηκε.

Λέγατε ότι σκοπός του καθεστώτος είναι η ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων που υλοποιούνται στις περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης, αυτών που συνοδεύουν το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, το ΠΔΑΜ, με στόχο να δοθεί η δυνατότητα στις περιοχές αυτές να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές, εργασιακές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και να επιτύχουν ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη.

Ήδη από την ψήφιση του αναπτυξιακού νόμου επισημάναμε ότι θα προκύψουν σημαντικές τεχνικές διαχειριστικές δυσκολίες εφαρμογής του νόμου. Η εκτίμησή μας, λοιπόν, ήταν πως ελάχιστα καθεστώτα θα μπορούσαν να υλοποιηθούν έγκαιρα και ικανοποιητικά, ενώ επιπρόσθετος φόρτος θα επιβαρύνει δυσανάλογα και μάλλον αχρείαστα την υπηρεσία εφαρμογής του νόμου.

Η Κυβέρνηση τελικά επιβεβαίωσε τις ανησυχίες μας και διέψευσε τις προσδοκίες που είχε δημιουργήσει σε επενδυτές και επιχειρήσεις. Ο σχεδιασμός ήταν λάθος. Για παράδειγμα, δεν ήταν σαφής καταμερισμός των πόρων ανάμεσα στις πολύ μικρές, στις μικρές-μεσαίες επιχειρήσεις και τις μεγάλες επιχειρήσεις.

Εδώ, κύριε Υπουργέ, επειδή είναι κάτι που το κάνετε παντού και πάντα -για τις μεγάλες επιχειρήσεις μιλάω-, υπενθυμίζουμε ότι ο κανονισμός του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης δίνει έμφαση κυρίως στη στήριξη της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας και στην εμπλοκή των τοπικών κοινωνιών μέσα από την ενίσχυση της

τοπικής επιχειρηματικότητας. Η ενίσχυση των μεγάλων επενδύσεων εμφανίζεται ως αποδεκτή εξαίρεση στον κανονισμό Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, με πολύ-πολύ συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Το αγνοήσατε αυτό.

Και ρωτάω: Πού πήγε ο στόχος της ενίσχυσης των επενδυτικών σχεδίων που υλοποιούνται στις περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης; Μήπως δεν υπάρχουν επενδυτικά σχέδια σε λιγνιτικές περιοχές; Μήπως είχαμε δίκιο όταν σας λέγαμε ότι η μία μετά την άλλη οι εταιρείες που είχαν αναγγείλει μεγάλα επενδυτικά σχέδια εν όψει απολιγνιτοποίησης, αποσύρουν το ενδιαφέρον τους λόγω των αστοχιών σας; Αντί, λοιπόν, να βελτιώσετε τα λάθη σας, έρχεστε και καταργείτε το καθεστώς δίκαιης αναπτυξιακής μεταβολής και προσθέτετε περιοχές της χώρας οι οποίες βεβαίως αντιμετωπίζουν σημαντικά οικονομικά και δημογραφικά προβλήματα.

Όταν αλλάζετε τον τίτλο από «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» σε «Καθεστώς Περιοχών Ειδικής Ενίσχυσης», είναι σαν να θεωρείτε ότι το περιφερειακό είναι το κυρίαρχο και άρα αφήνετε έξω τις υπόλοιπες μορφές ανισότητας και δημιουργείτε την εντύπωση ότι μιλάτε για την ερήμωση της χώρας χωρίς, όμως, να υπάρχει κανένα γενικότερο σχέδιο. Θα έπρεπε να υπάρχει τουλάχιστον, μια ανάλυση για τον τρόπο με τον οποίο θα υποστηριχθούν αυτές οι περιοχές πέρα από κάποια κίνητρα που υπάρχουν σε αυτό το νομοσχέδιο και φυσικά το πλέγμα των πολιτικών στο οποίο εντάσσεται αυτό το νομοσχέδιο.

Πολύ σοβαρό είναι και το γεγονός ότι όλα αυτά δεν συνοδεύονται από δέσμευση και αύξηση των σχετικών πόρων, ιδίως με βάση τις προβλέψεις σε σχέση με τις φυσικές καταστροφές εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής. Επομένως, περισσότεροι εν δυνάμει δικαιούχοι με τους ίδιους πόρους σημαίνει μικρό θετικό αποτύπωμα.

Επιπλέον, εκχωρείται στον Υπουργό η δυνατότητα διακριτικής κατανομής πόρων, όχι μόνο ανά φορέα, αλλά και γεωγραφικά. Η υπουργική απόφαση καθορίζει τελικά ποια σχέδια θα ενταχθούν, γεγονός που υπονομεύει την αντικειμενικότητα και δημιουργεί ευκαιρίες για πολιτικές παρεμβάσεις και επαναφέροντας πρακτικές της προμεταπολιτευτικής εποχής.

Κύριε Υπουργέ, σε συνέντευξη Τύπου σας, στις 18 Μαΐου, αναφερθήκατε στην ανάγκη για βαθύ μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας, δίνοντας έμφαση στη βιομηχανία, τη μεταποίηση και την καινοτομία. Μάλιστα χαρακτηρίσατε την αλλαγή του παραγωγικού υποδείγματος ως όρο επιβίωσης και προϋπόθεση ασφάλειας και προόδου. Η αναγνώριση αυτή, αν και καθυστερημένη, είναι κατ' αρχήν θετική, υπό την προϋπόθεση ότι θα συνοδευτεί από αντίστοιχη πολιτική βούληση και διαρθρωτικές αλλαγές.

Υπογραμμίσατε, επίσης, την ανάγκη διαφάνειας δηλώνοντας ότι θα υπάρξει λογοδοσία για κάθε ευρώ του Έλληνα φορολογούμενου και αναφερθήκατε στην ύπαρξη χιλίων τετρακοσίων επενδυτικών σχεδίων των νόμων του 2004 και του 2011, που δεν ολοκληρώθηκαν με προκαταβολές ύψους 480 εκατομμυρίων ευρώ.

Η ρητορική σας, όμως, περί απόλυτης διαφάνειας αποδομείται από τις ίδιες τις ενέργειες και επιλογές του Υπουργείου. Για να δούμε μερικές από αυτές τις ενέργειες. Επί υπουργίας κ. Σκρέκα με τον ν.5079/23, η Νέα Δημοκρατία χορήγησε αλληλέγγυες παρατάσεις σε έργα των νόμων του 2004, του 2011 και του 2016, συμπεριλαμβανομένων έργων ανενεργών για δώδεκα ή δεκαεννιά χρόνια. Και όλα αυτά, όχι σε περίοδο κρίσης, αλλά μετά την έξοδο της χώρας από τα μνημόνια, δηλαδή σε συνθήκες οικονομικής κανονικότητας.

Βεβαίως, με την πρώτη δική σας τροπολογία παρατάθηκαν εκ νέου όλα τα έργα του ν.4399/16 για δύο έτη. Και μάλιστα αυτήν τη φορά χωρίς τον όρο της υλοποίησης του 10% του επενδυτικού σχεδίου, που παλιότερα αποτελούσε στοιχειώδες φίλτρο αξιοπιστίας.

Με το παρόν νομοσχέδιο παρατείνονται οι προθεσμίες αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων, οι προθεσμίες έκδοσης απόφασης ολοκλήρωσης, παραγωγικής λειτουργίας κ.λπ.. Και σας ακούσαμε, κύριε Υπουργέ, να λέτε ο λόγος της επέκτασης των προθεσμιών είναι για να μπορέσει να ανταποκριθεί το Υπουργείο Ανάπτυξης. Εδώ βλέπουμε συστηματικά μια κακή νομοθέτηση,

αφού βάζετε προθεσμίες που ξέρετε ότι δεν πρόκειται να τηρηθούν από τη μια, για να λέτε ότι εσείς έχετε στόχο για την ταχεία επίλυση των προβλημάτων, και από την άλλη για να πετάτε το μπαλάκι στις υπηρεσίες ότι αυτές φταίνε για τις καθυστερήσεις.

Αλήθεια, τι κάνετε για τη στελέχωση των υπηρεσιών; Συνεχίζετε το έργο σας ακάθεκτοι, χωρίς καμία πρόβλεψη. Ξέρουμε ότι οι υπάλληλοι δεν επαρκούν, αφού από τις εξήντα έξι οργανικές θέσεις, σύμφωνα με το Υπουργείο Εσωτερικών, είναι καλυμμένες περίπου πενήντα. Και φυσικά δεν εννοούμε να τα δώσετε υπεργολαβία στον ιδιωτικό τομέα, όπως το έχουμε δει πια να κάνετε συστηματικά, αφού πρώτα, βέβαια, φροντίζετε να απαξιωθούν οι υπηρεσίες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Να σας διακόψω ένα λεπτό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», επτά αξιωματικοί από την 11^η εκπαιδευτική σειρά του Σχολείου Εκπαίδευσης Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων της Σχολής Νομικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων, συνοδευόμενοι από τον υποδιοικητή της σχολής και διευθυντή σπουδών, Αντισυνταγματάρχη κ. Μπίσια Βασίλειο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Η Βουλή σας καλωσορίζει! Και σας ευχόμαστε καλή δύναμη στο έργο σας!

Συνεχίστε, κυρία Πέρκα.

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Καλωσορίσατε!

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Και δεν γίνεται σε μια αργή διαδικασία να αυξάνεται παραπάνω ο χρόνος. Το Υπουργείο Ανάπτυξης φέρει ακέραια την ευθύνη για τη διασφάλιση της νομιμότητας, της διαφάνειας και της αποτελεσματικής χρήσης δημόσιων πόρων. Οι ελεγκτικοί μηχανισμοί πρέπει να είναι ανεξάρτητοι από πολιτικές πιέσεις και επικοινωνιακές σκοπιμότητες, προσηλωμένοι στη διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος.

Αντί λοιπόν να επιχειρείτε να μεταθέσετε τις διαχρονικές ευθύνες της πολιτείας σε διεφθαρμένους επιχειρηματίες και δημοσίους υπαλλήλους, οφείλετε να δώσετε σαφείς απαντήσεις σε μερικά ερωτήματα.

Γιατί παραμένουν ανολοκλήρωτες οι επενδύσεις με εγκεκριμένες ενισχύσεις, επτά χρόνια μετά το πέρας της μνημονιακής επιτήρησης; Γιατί δεν έχουν αυξηθεί οι διαθέσιμοι πόροι ιδίως για τη μεταποίηση; Γιατί το 2024 δεν προκηρύχτηκε ούτε ένα νέο καθεστώς ενίσχυσης; Γιατί συνεχίζεται αυτή η χρηματοδότηση μέσω Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, χωρίς αξιοποίηση ευρωπαϊκών εργαλείων; Γιατί καθυστερούν οι αξιολογήσεις, ενώ οι αξιολογητές παραμένουν απλήρωτοι; Γιατί δεν λειτουργεί το πληροφοριακό σύστημα του ν.4887/2022 επί δύο συναπτά έτη; Γιατί δεν έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος των έργων του ν.3299/2004 έναν χρόνο μετά τη λήξη τους;

Η κύρια ευθύνη, λοιπόν, γι' αυτές τις διαχρονικές παθογένειες βαρύνει τη Νέα Δημοκρατία, η οποία κυβέρνησε ή συγκυβέρνησε για δεκαπέντε από τα τελευταία είκοσι ένα χρόνια και ιδίως κατά τη μεταμνημονιακή περίοδο. Οπότε είχε και τη δυνατότητα οριστικού επανασχεδιασμού του αναπτυξιακού πλαισίου. Αντιθέτως, πολλές διατάξεις εγείρουν σοβαρά ζητήματα χρηστής διοίκησης και ορθολογικής κατανομής των δημοσίων πόρων, επιβεβαιώνοντας τη θεσμική αστάθεια της αναπτυξιακής σας πολιτικής.

Μεγάλη συζήτηση έχει γίνει για τα όρια των ανώτατων ποσών των ενισχύσεων, τα οποία αυξάνονται και ανά αναβαλλόμενο σχέδιο και σε περίπτωση συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων από 10 εκατομμύρια ευρώ σε 20 εκατομμύρια ευρώ ανά σχέδιο και από 30 εκατομμύρια ευρώ σε 50 εκατομμύρια ευρώ σε περιπτώσεις συνεργαζόμενων-συνδεδεμένων επιχειρήσεων. Ο ετήσιος προϋπολογισμός ανά καθεστώς είναι μόλις 150 εκατομμύρια ευρώ. Η πρόβλεψη αυτή επομένως ευνοεί τη μονοπώληση των πόρων από ελάχιστους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους, που συνήθως αυτούς τους φροντίζετε σε όλα τα νομο-

σχέδια, αποκλείοντας ουσιαστικά μικρότερες και νεοφυείς επιχειρήσεις. Το ποσό των 150 εκατομμυρίων ευρώ ανά έτος θα μπορούσε να μοιραστεί σε τρεις μεγάλες κοινοπραξίες ή σε οκτώ μεγάλες επιχειρήσεις.

Επίσης, η ρύθμιση που επεκτείνει την επιχορήγηση και στις μεσαίες επιχειρήσεις αυξάνοντας και το ανώτατο όριο ενίσχυσης, στερεί από τις μικρές επιχειρήσεις ένα κρίσιμο αναπτυξιακό εργαλείο, ενισχύοντας παράλληλα την υποψία φωτογραφικών διατάξεων. Στην ακρόαση των φορέων, που έγινε, ακούσαμε ότι αυτό που χρειάζονται οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις, είναι να δημιουργηθούν υποστηρικτικές υπηρεσίες που θα τους δίνουν την τεχνογνωσία για τη συμμετοχή στον αναπτυξιακό νόμο και όχι βεβαίως να αυξάνονται τα όρια.

Πάμε, όμως, τώρα λίγο στη μεγάλη εικόνα. Είναι αυτό ένα νομοσχέδιο που, όπως λέει και ο τίτλος του, θα βοηθήσει στον παραγωγικό μετασχηματισμό ή θα κάνει βήματα προς τη βιώσιμη ανάπτυξη; Η άποψή μας είναι πως όχι. Γιατί αυτό που κάνετε εδώ, είναι να δημιουργείτε ένα πλαίσιο με διάφορες ευνοϊκές ρυθμίσεις, φοροαπαλλαγές, επιχορηγήσεις, επιδοτήσεις δαπανών κ.λπ., χωρίς να παίρνει το δημόσιο και η κοινωνία ανταλλάγματα, όπως η διάχυση της τεχνολογίας, οι δεσμεύσεις για την κατάρτιση εργαζομένων, οι δεσμεύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος. Το μόνο πράγμα για το οποίο μιλά η Κυβέρνηση, είναι για θετικές επιδράσεις στο ΑΕΠ γενικά. Για άλλη μια φορά δηλαδή μιλά για τα αποτυχημένα trickle-down economics.

Και βέβαια εάν λάβουμε υπ' όψιν μέχρι τώρα αυτά που έτρεξαν κατά βάση –που κυρίως ήταν ο τουρισμός- λίγα πράγματα θα γίνουν ως προς την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου που χρειάζεται η ελληνική οικονομία.

Ως συνήθως δεν υπάρχει αξιολόγηση των καθεστώτων που λειτουργήσαν από το 2022 μέχρι σήμερα σε σχέση με τον στόχο αλλαγής του παραγωγικού συστήματος, με έμφαση στις νέες τεχνολογίες, την εξωστρέφεια, την υποκατάσταση των εισαγωγών, την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων που αφορούν την εφοδιαστική αλυσίδα, την ενίσχυση της επιχειρηματικής συνεργασίας και της προώθησης αλυσίδων αξίας, την ενίσχυση της παραγωγικής ικανότητας του αγροδιατροφικού τομέα. Άρα πρόκειται για τροποποιήσεις πάλι στα τυφλά.

Και αφού μιλάτε για βιώσιμη ανάπτυξη, φαντάζομαι εννοείτε αυτή η ανάπτυξη να είναι και κοινωνικά βιώσιμη, ότι θα αντιμετωπίσει δηλαδή τη στασιμότητα των μισθών, για να μην ξεχνάμε ότι είμαστε προτελευταίοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο κατά κεφαλήν εισόδημα. Και τι κάνετε για αυτό, όταν ακόμα και ο ΟΟΣΑ υποστηρίζει ότι μόνο με την κάλυψη των εργαζομένων από συλλογικές συμβάσεις εργασίας θα αυξηθούν οι μισθοί;

Πηγαίνει ο κ. Μητσοτάκης στην Ισπανία και λίγο έως πολύ ισχυρίζεται ότι θα προσπαθήσετε να παρακάμψετε την εφαρμογή της Οδηγίας για τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Και φυσικά έχετε συστηματικά μειώσει την εργατική δύναμη των εργαζομένων τα χρόνια που είστε Κυβέρνηση με τον περιορισμό στις απεργιακές κινητοποιήσεις που ψηφίσατε, με τις συμβάσεις μηδενικών ωρών, με την υποβάθμιση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας.

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας ότι ακόμα χειρότερα και από τις προβλέψεις του αναπτυξιακού νόμου είναι το γεγονός ότι σε αυτές δεν υπάρχει κανένα σχέδιο για τον παραγωγικό μετασχηματισμό της χώρας. Εμείς λέμε ότι η δημιουργία και η αποτελεσματική εφαρμογή ενός τέτοιου σχεδίου, χρειάζεται ένα αναπτυξιακό κράτος που θα φέρει στο ίδιο τραπέζι την τοπική κοινωνία, τους φορείς, το κράτος και τον ιδιωτικό τομέα, ούτως ώστε να αποκτήσει η χώρα μας μια αναπτυξιακή στρατηγική.

Ο συγκεκριμένος αναπτυξιακός νόμος και η στρατηγική της Κυβέρνησής σας είναι πολύ μακριά απ' όλα αυτά και γι' αυτόν τον λόγο καταψηφίζουμε το νομοσχέδιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Αριστεράς)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε την κ. Πέρκα.

Και καλείται στο Βήμα ο ειδικός αγορητής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νίκης, ο κ. Νικόλαος Βρεττός.

Ορίστε, κύριε Βρεττέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στέκομαι εδώ όχι μόνο ως Βουλευτής της Αντιπολίτευσης, αλλά ως φωνή αγανάκτησης ενός εταίρου μιας μικρομεσαίας οικογενειακής επιχείρησης απέναντι σε ένα νομοσχέδιο που φιλοδοξεί να λέγεται «Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας».

Αλήθεια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κυρίως όμως της Κυβέρνησης, πιστεύει κάποιος από εσάς ότι η ανάπτυξη έρχεται με αυτό το νομοσχέδιο; Πιστεύει κάποιος από εσάς ότι θα συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη της πατρίδας, ότι θα συμβάλει στην ανάκαμψη της δημογραφικής κατάρρευσης, ότι το παρόν νομοσχέδιο θα συμβάλει στη μείωση της ανεργίας, ότι το νομοσχέδιο αυτό –όπως λέγεται- της βιώσιμης ανάπτυξης, θα συμβάλει στη θωράκιση της εθνικής κυριαρχίας, στην αναστροφή της ερημποίησης των ακριτικών περιοχών και ιδιαίτερα της Θράκης, στην κοινωνική ενσωμάτωση και επαγγελματική των ΑμεΑ ή θα συμβάλει αυτό το νομοσχέδιο στον περιορισμό των κοινωνικών ανισοτήτων;

Αν ναι, τότε να κηρύξουμε την οικονομία μας «μνημείο παρωδίας» και να τελειώνουμε, να μην μεπερδύουμε και τους πολίτες, που κάθονται να ακούσουν τις θέσεις μας.

Ας μιλήσουμε, όμως, σοβαρά, γιατί εδώ τα πράγματα δεν είναι αστεία, ούτε για γέλια. Θα έλεγα ότι είναι για κλάματα. Γιατί έτσι ο ελληνικός λαός κάθε φορά που ακούει από τη Βουλή, κυρίως από την Κυβέρνηση ότι θα αναπτυχθούμε, ότι θα έρθει η ευρωπαϊκή σύγκληση, τόσο περισσότερο στεναχωριέται, βάζει τα κλάματα και λέει «Ξανά χειρότερα τα πράγματα θα γίνουν».

Επομένως, το συγκεκριμένο νομοσχέδιο είναι γνωστό ότι αποτρέπει τη δεύτερη παραλλαγή του προηγούμενου ισχύοντος νομοσχεδίου του τρίτου Υπουργού Ανάπτυξης μέσα σε πεντέμισι χρόνια.

Κινείται –το ξέρουμε όλοι όσοι είμαστε μέλη σε αυτές τις επιτροπές μέχρι να το συζητήσουμε- στο πλαίσιο διορθωτικών ρυθμίσεων, προκειμένου να καταστεί λειτουργικό, σύμφωνα με τον Υπουργό, όσον αφορά τους χρόνους της έγκρισης προγραμμάτων χρηματοδότησης των μεγάλων επιχειρηματικών σχεδίων και δήθεν, πάλι κατά δήλωση του Υπουργού, θα συντελέσει στον περιορισμό της διαφθοράς που ζει και βασιλεύει σε όλους τους αναπτυξιακούς νόμους.

Αυτά είναι, όχι λόγια δικά μας, αλλά διαπιστώσεις, δημοσιογραφικού βέβαια χαρακτήρα, του κυρίου Υπουργού για τα «ορφανά» 480 εκατομμύρια –ορφανά σε εισαγωγικά, γιατί δεν βρήκαμε ποιος τα έχει πάρει- που ο κύριος Υπουργός παντού δηλώνει πως οι προκάτοχοί του –ανεύθυνα ή άλλως, εσείς θα μας πείτε για ποιον λόγο- τα ενέκριναν, χωρίς όχι να μπορέσουν να συμβάλουν στην ανάπτυξη, αλλά επιπλέον για να αφήσουν τεράστια χρέη στα δημόσια ταμεία, είτε αφορούν την εφορία είτε αφορούν τον ασφαλιστικό φορέα e-ΕΦΚΑ.

Γιατί αυτά τα επενδυτικά σχέδια δεν ήταν βιώσιμα, σύμφωνα με τη δήλωση του κυρίου Υπουργού. Μερικά δε από αυτά τα σχέδια τα οποία είχαν ενταχθεί σε αναπτυξιακούς νόμους στη Θράκη ήδη ελέγχονται από την Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματική Δραστηριότητα.

Όμως ας πάρουμε τα πράγματα σε μία άλλη βάση, έστω μιας κριτικής, για ποιο λόγο το καταψηφίζουμε. Το νομοσχέδιο αυτό με τις τροποποιήσεις του προηγούμενου αναπτυξιακού νόμου, του ν.4887/2022, έρχεται να μας πει ότι θα φέρει την ανάπτυξη, την ευημερία, τον μετασχηματισμό. Ας το δεχτούμε. Είναι έτσι ή είναι ωραία λόγια και βαρύγδουποι τίτλοι;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ας είμαστε ειλικρινείς, η ανάπτυξη δεν έρχεται με πομπώδεις τίτλους, έρχεται με πράξεις. Κι εδώ οι πράξεις λείπουν, οι προθέσεις κουτσαίνουν και η λογική κρύβεται κάτω από ένα σωρό γραφειοκρατικών –ας μου επιτραπεί- ανοησιών και μισοτελειωμένων ιδεών.

Ας δούμε λοιπόν πού ακριβώς σκοντάφτει αυτό το φιλόδοξο, υποτίθεται, εγχείρημα και γιατί η Θράκη, που θα ήθελα να εστιάσω ιδιαίτερα, η καρδιά της ελληνικής περιφέρειας, αφήνεται να μαραζώνει. Διαδικαστικά και διοικητικά ζητήματα, όπως έχω αναφέρει και στις επιτροπές, είναι προβληματικά. Η γραφειοκρατία πνίγει τη Θράκη.

Πρώτον, πώς είναι δυνατόν να μιλάμε όταν συζητάμε για διαδικαστικά, για ταχύτητα και ευελιξία, όταν η προθεσμία των επτά

ημερών για διευκρινίσεις είναι πιο σφιχτή και από έναν βρόγχο. Επτά ημέρες! Είναι σαν να λες σε έναν επιχειρηματία στη Ροδόπη ή τον Έβρο «Τρέξε να μαζέψεις χαρτιά σε μια εβδομάδα, αλλιώς σου κόβουμε το κεφάλι». Το καλύτερο; «Σε απεντάσσουμε».

Η αξιολόγηση μπορεί να ξεκινήσει είκοσι τέσσερις μήνες μετά, δυο χρόνια καθυστέρηση και μετά, εφόσον κάποια στιγμή ευοδωθεί, σου λένε «Έλα σε επτά μέρες», βιαστικά. Είναι πράγματα σοβαρά αυτά;

Επισημαίνεται από όλους τους φορείς ότι χρειάζεται παράταση. Πιστεύαμε ότι ίσως τη δίνετε. Χρειάζεται επίσης, όπως επισημάναμε, με σαφήνεια για την έναρξη της προθεσμίας. Αυτό είναι απλή λογική σκέψη. Όμως η Κυβέρνηση προτιμά να πνίγει τους πάντες στη γραφειοκρατία. Υπάρχει αιτιολόγηση, στη Θράκη ειδικότερα, όπου κάθε καθυστέρηση όμως είναι μαχαιριά στην καρδιά της τοπικής οικονομίας.

Και δεν σταματά αυτή η φαρσοκωμωδία, κατά τη δική μας πολιτική εκτίμηση. Η πρόταση για ειδικά γραφεία ταχείας αδειοδότησης στη Θράκη και παντού, όπου θέλετε να αναπτυχθούν, πραγματικά οι τοπικές οικονομίες και η μείωση της προθεσμίας από εξήντα σε τριάντα μέρες είναι μια κραυγή απόγνωσης από την περιοχή αυτή και τις άλλες ακριτικές. Η γραφειοκρατία, έστω κι αν έχει γίνει ψηφιακή, στραγγαλίζει κάθε επενδυτική πρωτοβουλία και η Κυβέρνηση κοιτάει αλλού.

Είναι απαράδεκτο η Θράκη, η μεγάλη αδικημένη της ανάπτυξης -κυρίες και κύριοι, δεν είναι απλώς μια περιφέρεια, είναι ένας τόπος που κρατάει την Ελλάδα όρθια, με τον πολυπολιτισμικό της χαρακτήρα, τη στρατηγική της θέση, το δυναμικό της, που η Κυβέρνηση δεν το αξιολογεί, δείχνει σαν να το πετάει στα σκουπίδια. Η ανεργία στο 17%, το ΑΕΠ στο 65% εθνικού μέσου όρου, νέοι που φεύγουν σαν να είναι η περιοχή καταραμένη. Πρόσφατα πήγαμε ως επιτροπή του κινήματος στη Στουτγκάρδη. Οι περισσότεροι ήταν Εβρίτες.

Και τι κάνει γι' αυτά η Κυβέρνηση; Τίποτα. Η Θράκη βουλιάζει στη φτώχεια, τη δημογραφική ερήμωση και την εγκατάλειψη. Ζητείται επομένως ειδική προσαύξηση ενίσχυσης 10%-15% για Ξάνθη, Ροδόπη ή Έβρο, για να μπορούν οι δήμαρχοι να πηγαίνουν την ημέρα της ποντιακής γενοκτονίας στο τρισάγιο και όχι στις γιορτές που κάνει η μουσουλμανική κοινότητα, υποστηριζόμενη από το τουρκικό προξενείο. Θα πρέπει να δώσετε ιδιαίτερο ενδιαφέρον και για εθνικούς σκοπούς, αν σας ενδιαφέρουν οι εθνικοί σκοποί.

Επομένως, ζητείται ταχεία αδειοδότηση, μείωση του μη μισθολογικού κόστους και τοπικά γραφεία υποστήριξης μίας στάσης, μίας έγκρισης, μίας ευθύνης, μίας υπογραφής, με διασυνδεσιμότητα με όλα τα πληροφοριακά συστήματα που έλκουν στοιχεία από τα κρατικά αρχεία.

Ζητείται πρόγραμμα κατάρτισης, όπως η ανασυγκρότηση της Θράκης, ειδικού σκοπού, για αγροτουρισμό, ψηφιακές δεξιότητες πράσινη ανάπτυξη. Ζητείται ισότητα στα ποσοστά ενίσχυσης με Κρήτη, δυτική Μακεδονία, γιατί η Θράκη δεν είναι δεύτερης κατηγορίας.

Και η απάντησή σας; Μια εκκωφαντική σιωπή. Είναι ντροπή, κυρίες και κύριοι να μιλάμε για ισχυρή Ελλάδα και να αφήνουμε τη Θράκη να αιμορραγεί. Θα μπορούσε να είναι πρωτοπόρος στην αγροδιατροφή, τον τουρισμό, στις νέες τεχνολογίες και κυρίως να είναι συνδεδεμένη σιδηροδρομικώς -το αυτονόητο. Αλλά η Κυβέρνηση, είπαμε, την κρατάει δεμένη στη γραφειοκρατία, την αφήνει χωρίς κίνητρα, την ξεχνάει παντελώς από τον χάρτη, για να μην επικαλεστώ -ελπίζω- δηλώσεις από λάθος Υπουργού.

Ρωτάω πότε θα δείτε επομένως τη Θράκη ως ευκαιρία και όχι ως πρόβλημα. Πότε θα σταματήσει η αδιαφορία; Γιατί οικονομικά -το είπαν και άλλοι συνάδελφοι- λίγοι κερδίζουν, πολλοί χάνουν.

Στα οικονομικά η εικόνα είναι εξίσου απογοητευτική. Οι πόροι περιορισμένοι, οι ενισχύσεις συγκεντρώνονται σε λίγους, οι μικρομεσαίες ονομαστικά επιχειρήσεις, η ραχοκοκαλιά όλης της Ελλάδας, πόσο μάλλον της ακριτικής Θράκης, μένουν στα αζήτητα, οι μικρές ούτε καν ως όρος δεν αναφέρονται στο παρόν νομοσχέδιο.

Επομένως, επισημαίνεται -και το επισημαίνουμε κι εμείς με στεντόρεια τη φωνή- ότι χρειάζεται μείωση της έντασης ενίσχυσης για να ωφεληθούν περισσότεροι. Χρειάζεται διαφοροποίηση

των κονδυλίων σχετικά με αυτά που θα πάνε στις μικρές επιχειρήσεις για την ανάπτυξη των μικρών επιχειρήσεων, για την ανάπτυξη των μικρομεσαίων και για την ανάπτυξη των μεγάλων. Γιατί αυτό σημαίνει δικαιοσύνη.

Και να γίνεται η φορολογική απαλλαγή ανάλογα με το ποσοστό ολοκλήρωσης. Είναι σαν να πληρώνεις κάποιον που σου έφτιαξε μισό σπίτι. Είναι προσβλητικό για κάθε επιχειρηματία στη Ροδόπη, στον Έβρο, σε κάθε γωνιά της Ελλάδας. Τομακές ελλείψεις κι εκεί, όπως και παντού, σε όλες τις περιφέρειες, αλλά ιδιαίτερα απουσιάζουν από τη Θράκη.

Οι κλάδοι; Η αγροδιατροφή, που στη Θράκη θα μπορούσε να είναι χρυσωρυχείο, αγνοείται. Το χονδρικό εμπόριο φαρμάκων, που κρατάει την υγεία όρθια, πετιέται έξω από αυτόν τον νόμο. Είπατε ότι θα έρθουν σε επόμενο, αλλά μέχρι τότε ισχύει αυτό που μας παρουσιάζετε. Η υγεία, η κρουαζιέρα, όλα στο περιθώριο, και η Θράκη μας, με το τεράστιο δυναμικό της σε τουρισμό, γεωργία, ενέργεια, μένει αόρατη. Γιατί; Γιατί η Κυβέρνηση βλέπει μόνο την Αθήνα και ξεχνάει την υπόλοιπη Ελλάδα. Όμως κι εκείνη παλεύει και με όρους αντιξοούς.

Κοινωνικά, και εδώ, για τα ΑμεΑ υπάρχουν θέματα. Η προσβασιμότητα -σας τα είπαν οι ίδιοι- για τα άτομα με αναπηρία είναι ένα αίτημα υποχρεωτικά ηθικό, νομικό, αλλά κυρίως ανθρώπινο. Και αυτή η προσβασιμότητα απουσιάζει.

Στη Θράκη μας οι υποδομές είναι ήδη φτωχές, το ξέρετε. Η απουσία μέτρων για τα ΑμεΑ κι εκεί είναι διπλό χτύπημα. Δαπάνες για προσβάσεις προς υποδομές, για εύλογες προσαρμογές στην εργασία, για ένα πληροφοριακό σύστημα που να μην αποκλείει, όλα αυτά λείπουν. Είναι απαράδεκτο -για να μην πω ντροπή- κυρίες και κύριοι, να μιλάμε για ισότητα και να αφήνουμε ανθρώπους πίσω, ειδικά σε μια περιοχή που έχει ανάγκη κάθε ευκαιρία, πλήττεται πρωτίστως από τη μείωση, από τη λαίλαπα του δημογραφικού προβλήματος.

Κλείνω. Η Ελλάδα αξίζει καλύτερα. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κριτική είναι καθαρή, οι λύσεις μπροστά μας, η όδευση διαφορετική. Το ερώτημα όμως παραμένει, ποιος θα τις δει, ποιος θα σηκωθεί να πει «Αρκετά πια με την αδιαφορία». Η Θράκη μας φωνάζει, οι αγρότες φωνάζουν, η μικρομεσαία επιχειρηματικότητα ασφυκτιά. Η απόκλιση από την ανάπτυξη ξεπερνά ακόμα και τη θηριώδη αύξηση του ελλείμματος, του εμπορικού ισοζυγίου, των τρεχουσών συναλλαγών, που τόσο σωστά επισημαίνει σε αυτό το επίπεδο ο Υπουργός.

Η λογική δοκιμάζεται και η απάντηση δεν μπορεί να είναι άλλη μια σιωπή ή μάλλον ένα «ευχαριστώ» στους τραπεζίτες, τους αφορολόγητους τους, γιατί εδώρισαν δύο υπολογιστές και ένα εξελάκι, για να αξιολογήσουμε τα προγράμματα χρηματοδότησης και ένταξης υπό έγκριση. Σιγά!

Σας τιμάει, κύριε Υπουργέ, που ηθικά έχετε μάθει να ευχαριστείτε, αλλά μην ξεχνάτε ότι αυτοί έχουν κέρδη από τις ανακεφαλαιώσεις του ελληνικού λαού. Και όταν δίνουν κατά καιρούς για να λειτουργήσει λίγο το εμπόριο, λίγο το κράτος για να αξιολογήσει δύο προγράμματα και πρέπει να τους ευχαριστούμε και δημόσια γιατί χάρισαν δύο υπολογιστές κι ένα εξελάκι... Οι ίδιοι οι Θρακιώτες θα έκαναν έρανο, αν πραγματικά ήταν αυτό το πρόβλημα του Υπουργείου, για να μαζέψουν από το υστέρημά τους να δώσουν στο Υπουργείο δυο υπολογιστές και ένα πρόγραμμα αξιολόγησης, αρκεί να εγκρίνονται οι επιχειρήσεις της Θράκης.

Η Ελλάδα επομένως δεν είναι ούτε χαρτιά ούτε υποσχέσεις. Είναι άνθρωποι. Είναι δυνατότητες. Είναι το μέλλον. Κι αν δεν δράσουμε τώρα, αν δεν δώσουμε παντού, σε όλη μας την ακριτική Ελλάδα και στη Θράκη και σε κάθε γωνιά αυτής της χώρας, την ευκαιρία που δικαιούται, που την αξίζει, τότε τι κάνουμε εδώ; Η ώρα είναι τώρα. Η Ελλάδα δεν περιμένει, απαιτεί, και εμείς οφείλουμε να την ακούσουμε.

Ολοκληρώνοντας, αυτό το νομοσχέδιο όπως είναι δεν είναι ανάπτυξη, όπως και αν το τιτλοποιήσετε εσείς. Είναι πρόσχημα. Χρειάζεται δομικές, ουσιαστικές αλλαγές, και όχι μερεμέτια. Χρειάζεται όραμα. Χρειάζεται σοβαρότητα, γιατί η οικονομία δεν είναι χαρτιά, δεν είναι αριθμοί, είναι άνθρωποι, είναι ζωές, είναι το μέλλον μας.

Κι αν δεν το διορθώσουμε, κύριε Πρόεδρε και κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μείνει στην ιστορία κι αυτό το νομοσχέδιο που

φέρνει ο κύριος Υπουργός ως ακόμα μια χαμένη ευκαιρία. Δεν το αξίζει η Ελλάδα αυτό, δεν το αξίζουν οι Έλληνες πολίτες, όπως δεν τους αξίζετε κι εσείς. Γι' αυτό και το καταψηφίζουμε.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Δημοκρατικού Πατριωτικού Κινήματος - ΝΙΚΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε τον κ. Βρεττό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», είκοσι μία μαθητρίες και μαθητές και δύο συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 8^ο Δημοτικό Σχολείο Χίου.

Η Βουλή σας καλωσορίζει. Σας ευχόμαστε καλή πρόοδο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Καλείται τώρα στο Βήμα ο ειδικός αγορητής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Αλέξανδρος Καζαμίας, που έχει και τον λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Να καλωσορίσω και εγώ με τη σειρά μου τα παιδιά και να τους ευχηθώ καλή πρόοδο.

Προτού περάσω στο θέμα του νομοσχεδίου που συζητούμε σήμερα, θα ήθελα κατ' αρχήν να εκφράσω τη βαθιά ανησυχία μας και δυσарέσκεια μας στην Πλεύση Ελευθερίας για το συνεχιζόμενο σκάνδαλο που λαμβάνει χώρα στον ΟΠΕΚΕΠΕ, έναν οργανισμό ο οποίος διαχειρίζεται προϋπολογισμό της τάξης των 3 δισεκατομμυρίων ευρώ και ο οποίος απευθύνεται σε εκατοντάδες χιλιάδες παραγωγούς, κυρίως του πρωτογενή τομέα, δηλαδή της αγροτικής παραγωγής και της κτηνοτροφίας.

Οι πρόσφατοι έλεγχοι που έγιναν από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία στον ΟΠΕΚΕΠΕ απέδειξαν ότι συνεχίζουν ακόμη να υπάρχουν εκτεταμένα φαινόμενα διαφθοράς στον οργανισμό, παρά το γεγονός ότι ο οργανισμός αυτός έχει τεθεί υπό την άμεση επίτηρηση του Υπουργείου Αγροτικής Παραγωγής και υποσχέθηκε ο κ. Τσιάρας ότι μέσα στον χρόνο θα υπάρξει εξυγίανσή του. Καθώς φαίνεται αυτή η εξυγίανση δεν προχωρά καθόλου καλά και αυτό είναι ιδιαίτερος ανησυχητικό.

Επίσης, μετά τους ελέγχους, υπήρξε άλλη μια απογοήτευση του προέδρου του ΟΠΕΚΕΠΕ, του κ. Σαλάτα, για λόγους που ακόμη δεν είναι ξεκάθαροι και βεβαίως μας ανησυχούν τα ερευνητικά ρεπορτάζ στα οποία δείχνουν ότι προϊστάμενοι στον οργανισμό, οι οποίοι κατήγγειλαν σκάνδαλα διαφθοράς το προηγούμενο διάστημα, φέρεται να βρίσκονται υπό διωγμό.

Αυτά είναι βαθιά ανθυγιεινά φαινόμενα, τα καταγγέλλουμε με κάθε τρόπο, και η Πλεύση Ελευθερίας έχει καταθέσει επίκαιρη ερώτηση χθες για το θέμα αυτό στον Υπουργό κ. Τσιάρα, ενώ έχουμε επίσης καταθέσει πρόταση για τη σύσταση ειδικής συνεδρίασης της Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου, με σκοπό να συζητήσουμε και να καταλάβουμε επιτέλους τι συμβαίνει στον ΟΠΕΚΕΠΕ και δεν εξυγιανεται αυτός ο οργανισμός, παρά τα μέτρα που δηλώνει ότι έχει λάβει η Κυβέρνηση.

Έρχομαι τώρα στο νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα και θα πρέπει καταρχήν να υπογραμμίσω ότι τα νομοσχέδια για την οικονομική ανάπτυξη έρχονται σε μεγάλη συχνότητα και έρχονται επίσης από δύο διαφορετικά Υπουργεία. Υπενθυμίζω ότι πριν από εννιά περίπου μήνες το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας είχε φέρει έναν νόμο -ο κ. Παπαθανάσης συγκεκριμένα- για τις δημόσιες επενδύσεις και μας είχε δηλώσει ότι το νομοσχέδιο αυτό τότε, που έγινε νόμος, ο ν.5140/2024, ήταν ο πρώτος αναπτυξιακός νόμος από το 1952, το Σχέδιο Μάρσαλ δηλαδή.

Τώρα βεβαίως έχουμε από το Υπουργείο Ανάπτυξης ένα νομοσχέδιο το οποίο έρχεται στη συντριπτική του πλειονότητα να διορθώσει έναν προηγούμενο νόμο, πάλι αναπτυξιακό νόμο, του ίδιου Υπουργείου, επί Υπουργίας Άδωνι Γεωργιάδη, το 2022. Με άλλα λόγια, το ένα χέρι δεν γνωρίζει τι κάνει το άλλο, και αυτό είναι ένα πρόβλημα ευρύτερο αναφορικά με την οικονομική πολιτική και την πολιτική για την ανάπτυξη την οποία υιοθετεί η Κυβέρνηση.

Πρέπει να πω ότι οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Ανάπτυξης

διαφέρουν πολύ από εκείνες άλλων Υπουργείων Ανάπτυξης σε προηγμένες ευρωπαϊκές οικονομίες και φοβάμαι πως το γεγονός ότι το Υπουργείο Ανάπτυξης δεν έχει την πλήρη αρμοδιότητα να διαχειρίζεται τα κονδύλια, αλλά και το νομοθετικό πλαίσιο που χρειάζεται για να υπάρχει μια ενιαία και ολιστική -γιατί αυτό χρειάζομαστε- πολιτική για την ανάπτυξη, είναι μία ακόμη από τις κακές κληρονομίες της εποχής των μνημονίων.

Τώρα, το νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας έρχεται να διορθώσει μια μεταρρύθμιση, υποτίθεται, της ίδιας Κυβέρνησης πριν από τρία χρόνια περίπου, η οποία βεβαίως τότε -ο νόμος του 2022 για την ανάπτυξη- δεν εφαρμόστηκε στο μεγαλύτερο μέρος του. Και χωρίς να έχει εφαρμοστεί αυτός ο νόμος έρχεται τώρα ένα νομοσχέδιο να τον διορθώσει.

Στο μεταξύ, όπως μας έχει συνηθίσει αυτή η Κυβέρνηση, ποτέ δεν υπάρχει ένας απολογισμός, ποτέ δεν υπάρχει μία ειλικρινής αποτίμηση του τι πήγε στραβά και τι έρχεται να διορθώσει το καινούργιο νομοσχέδιο σε σχέση με αυτά που πήγαν στραβά. Πρόκειται για άγνωστες λέξεις. Η αποτίμηση και ο απολογισμός είναι άγνωστες λέξεις για την Κυβέρνηση Μητσοτάκη.

Και δεν φτάνει μόνο αυτό, αλλά η αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο περιγράφει όλες τις βασικές αλλαγές που αυτό εισάγει, ενώ θα έπρεπε να περιγράφει τη λογική, τη φιλοσοφία, το πνεύμα μέσα από το οποίο έρχεται αυτό το νομοσχέδιο να αλλάξει τις ρυθμίσεις του προηγούμενου και να διορθώσει τις αδυναμίες του προηγούμενου νόμου της Κυβέρνησης για την ανάπτυξη το 2022.

Δεν είναι, κατά συνέπεια, έκπληξη το γεγονός ότι τα τελευταία έξι χρόνια ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, τον οποίο η Κυβέρνηση προβάλλει ως επιτυχία με μία -αν θέλετε- πολύ δημιουργική προπαγάνδα, στην πραγματικότητα είναι χαμηλός, είναι κάτω από το 2%. Και σας υπενθυμίζω ότι αυτός είναι ο ρυθμός ανάπτυξης που κληρονόμησε η Νέα Δημοκρατία το 2019 από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ και τον οποίο κατήγγειλε τότε ως ιδιαίτερος χαμηλό λόγω του ότι υπήρχαν υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα. Δηλαδή, υπήρχε μια πολιτική λιτότητας επί τρίτου μνημονίου και κυβερνήσεως ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, την οποία θα ερχόταν η Νέα Δημοκρατία να αλλάξει με χαμηλότερα πρωτογενή πλεονάσματα, αν θυμάστε, κύριε Υπουργέ και μέσα από αυτήν την αλλαγή θα επιτύγχανε ρυθμούς ανάπτυξης του 4%, τους οποίους ο κ. Μητσοτάκης στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης ανακοίνωσε ως στόχο. Όμως, η ανάπτυξη τα τελευταία έξι χρόνια κατά μέσο όρο είναι κάτω από το 2% τον χρόνο. Πρόκειται, με άλλα λόγια, για μία πρακτική απόδειξη της αποτυχίας της πολιτικής της Κυβέρνησης στον τομέα της ανάπτυξης.

Η ανάπτυξη είναι χαμηλή στη χώρα μας παρά το γεγονός ότι λαμβάνουμε τεράστια κονδύλια από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κυρίως από το Ταμείο Ανάκαμψης καθώς και από το ΕΣΠΑ, για να υποστηρίξουμε την ανάπτυξη και τις επενδύσεις στον τομέα της ανάπτυξης και σε ένα φάσμα βεβαίως κλάδων. Οι πολίτες και ο λαός βιώνουν αυτήν την αποτυχία με τη μορφή χαμηλών μισθών, μιας αγοραστικής δύναμης η οποία βρίσκεται στα τάρταρα και μιας υψηλής φορολόγησης παρά το γεγονός ότι η Κυβέρνηση εξαγγέλλει ότι καταργεί φόρους. Καταργεί φόρους, αλλά εισπράττει πιο πολλά χρήματα από τις τσέπες των φορολογουμένων. Γιατί είτε οι συντελεστές ανεβαίνουν είτε πατάσει τη φοροδιαφυγή μέσω της νέας τεχνολογίας, αλλά δεν επιστρέφει τα περισσότερα χρήματα από τους φορολογούμενους και η αγοραστική τους δύναμη υποφέρει.

Και βεβαίως, θα πρέπει να πούμε ότι η Κυβέρνηση δεν κάνει τίποτε ούτε και με αυτόν τον νόμο για την ανάπτυξη, για να πατάξει τα καρτέλ των τραπεζών που έχουν υπερκέρδη χρόνο με τον χρόνο -αστρονομικά κέρδη- και χωρίς βεβαίως να παίζουν τον ρόλο που θα έπρεπε να παίζουν στη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης. Έχουμε καρτέλ στον τομέα της ενέργειας, έχουμε καρτέλ στον τομέα της ασφάλισης, έχουμε καρτέλ στον κλάδο των σουπερμάρκετ και ούτω καθεξής. Άρα, το να περιμένουμε από νομοσχέδια, όπως αυτό που συζητάμε σήμερα, να συμβάλουν σημαντικά στο να βελτιώσουν την κακή απόδοση της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας στην ανάπτυξη της οικονομίας, όπως αυτή έχει καταγραφεί τα προηγούμενα έξι χρόνια, θα ήταν κάτι το ιδιαίτερα φιλόδοξο.

Το νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας προσπαθεί να επιφέρει κάποιες πολύ μικρές, πολύ περιορισμένες διορθωτικές αλλαγές στις αδυναμίες του νόμου του 2022. Συγχωνεύει τα λεγόμενα καθεστώτα χρηματοδότησης. Αυτοί είναι οι κλάδοι, δηλαδή, της οικονομίας οι οποίοι υπάγονται σε ένα καθεστώς και παίρνουν ενισχύσεις από κρατικά κονδύλια, ούτως ώστε να αναπτύσσονται περισσότερο. Συγχωνεύονται από δώδεκα σε δεκατρείς, μετονομάζονται κάποιοι και στην ουσία διατηρείται αυτό το σύστημα με τα καθεστώτα χρηματοδότησης.

Αυτά, βεβαίως, προκηρύσσονται κάθε χρόνο. Δεν χρηματοδοτούνται όλα ταυτόχρονα. Και η προκήρυξη κάποιου καθεστώτος και όχι κάποιου άλλου δεν διέπεται ούτε στις ανακοινώσεις του Υπουργείου Ανάπτυξης, αλλά ούτε και στο νομοσχέδιο από κάποια συγκροτημένη μεσοπρόθεσμη λογική. Θα έπρεπε, όμως, να υπάρχει μια τέτοια στρατηγική αντίληψη, η οποία είναι παντελώς απύσχα.

Επιπλέον, το νομοσχέδιο καταργεί κάποιες διαδικασίες τις οποίες το Υπουργείο θεωρεί ως γραφειοκρατικές, αλλά, όπως θα αναδείξουμε σε λίγο, πρόκειται για σημαντικές διαδικασίες ελέγχου της διαφάνειας και του πού πάνε τα κονδύλια από τον προϋπολογισμό τα οποία ενισχύουν συγκεκριμένες επιχειρήσεις, ενώ διατηρούνται άλλες γραφειοκρατικές διαδικασίες οι οποίες θα μπορούσαν πράγματι να απλοποιηθούν.

Μία άλλη αλλαγή αφορά αυξομειώσεις στις ενισχύσεις. Κάποιοι κλάδοι από 10 εκατομμύρια παίρνουν 20 εκατομμύρια ως ανώτατο όριο ενίσχυσης. Αυτό δεν είναι μια εξασφαλισμένη ενίσχυση και βεβαίως τα κριτήρια μέσα από τα οποία παίρνουν αυτές τις ενισχύσεις είναι –φοβόμαστε– προβληματικά. Αντιθέτως, άλλοι κλάδοι, όπως είναι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο καθεστώς της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας, όπως ονομάζεται, γνωρίζουν μείωση στις ενισχύσεις που παίρνουν από 5 σε 3 εκατομμύρια ως ανώτατο όριο. Και η συνοδευτική έκθεση του νομοσχεδίου από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΟΚΕ), που είναι μία επιτροπή εμπειρογνομώνων, λέει ξεκάθαρα ότι οι μειώσεις στις ενισχύσεις αφορούν ένα καθεστώς στο οποίο, λέει, υπάγονται –και διαβάζω από μέσα– επενδυτικά σχέδια που αφορούσαν στην πρωτογενή παραγωγή, δηλαδή στη γεωργία, στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, στην αλιεία, στην υδατοκαλλιέργεια, στην έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία –εκεί υπάρχουν μειώσεις–, στη μεταποίηση λοιπών προϊόντων κ.λπ..

Με άλλα λόγια, βλέπουμε ότι κλάδοι, όπως αυτοί, επωμίζονται κάποια μείωση με βάση το νέο νομοσχέδιο, ενώ πρέπει να υπογραμμίσω ότι η έκθεση των εμπειρογνομώνων της ΟΚΕ αναφέρεται ρητά στο γεγονός ότι οι επιχειρήσεις στον κλάδο αυτό είναι εξ ορισμού μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Και αυτό είναι ένα άλλο χαρακτηριστικό του νομοσχεδίου, δηλαδή ότι σε κλάδους όπου δραστηριοποιούνται οι μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις επιφέρει μείωση των ενισχύσεων, ενώ σε άλλους κλάδους επιφέρει αυξήσεις των ενισχύσεων, αλλά αυτές είναι οριζόντιες. Είναι οι ίδιες αυξήσεις και για τις μεγάλες επιχειρήσεις που μπορούν να ανταγωνιστούν και να αντεπεξέλθουν στις προκλήσεις της αγοράς όσο και στις μικρές επιχειρήσεις. Με άλλα λόγια, υπάρχει και μία εύνοια στις αυξήσεις υπέρ των μεγάλων επιχειρήσεων.

Η κριτική που ασκούμε, κύριε Πρόεδρε, στο νομοσχέδιο είναι πολύ ευρύτερη, αλλά μπορεί να συνοψιστεί σε τέσσερα βασικά σημεία. Κατ' αρχάς, οι αλλαγές που επιφέρει είναι επιφανειακές και δεν αγγίζουν την ουσία των προβλημάτων του νόμου για την ανάπτυξη της υπουργίας Γεωργιάδη του 2022. Υπάρχει μία μείωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, που όμως αφορούν τον έλεγχο της διαφάνειας και της σωστής επένδυσης. Καταργείται, δηλαδή, η διαδικασία –και εδώ πάλι ευνοούνται οι μεγάλες επιχειρήσεις– ελέγχου των αιτήσεων για χρηματοδότηση για επιχειρήσεις με τζίρο άνω των 700.000 ευρώ, που είναι μεγάλες επιχειρήσεις. Καταργείται αυτό στο άρθρο 15 και 16. Επίσης, αφού πάρουν αυτές οι επιχειρήσεις ενισχύσεις, στο άρθρο 17 καταργείται και ο έλεγχος για αυτές τις επιχειρήσεις άνω των 700.000 ευρώ και αυτό είναι προβληματικό.

Επίσης, πρέπει να πω ότι δώδεκα από τα ενενήντα οκτώ άρθρα του νομοσχεδίου αφορούν μία μετάθεση αρμοδιοτήτων. Τέτοια είναι η αλλαγή. Όταν υποβάλλονται αιτήσεις για ενισχύσεις του

Υπουργείου Ανάπτυξης, δεν θα πρέπει να πηγαίνουν σε αυτήν την υπηρεσία, θα πρέπει να πηγαίνουν σε μια άλλη υπηρεσία. Και υπάρχουν δώδεκα από τα ενενήντα οκτώ άρθρα, τα οποία λένε ότι οι αιτήσεις πρέπει να πηγαίνουν στην άλλη υπηρεσία.

Με άλλα λόγια, διατηρείται ο γραφειοκρατικός λαβύρινθος αφενός όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο γίνονται οι αιτήσεις, ενώ οι ουσιαστικές διαδικασίες ελέγχου καταργούνται ή αλλάζουν με έναν τρόπο ο οποίος δεν ενισχύει τη διαφάνεια και τη λογοδοσία.

Η τρίτη κριτική που κάνουμε είναι ότι οι αυξομειώσεις στις ενισχύσεις κατά κύριο λόγο πριμοδοτούν τις μεγάλες επιχειρήσεις και όχι τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας και τον τομέα που χρειάζεται στήριξη από μία πολιτική για την ανάπτυξη.

Τέλος, η τελευταία κριτική που ασκούμε είναι ότι το νομοσχέδιο δεν διέπεται από ένα συγκροτημένο σχέδιο οικονομικού και κοινωνικού μετασχηματισμού που να ενισχύει τους ανερχόμενους τομείς στην οικονομία για να επιφέρει αυτό που οι οικονομολόγοι ονομάζουν μια ισόρροπη ανάπτυξη. Τι σημαίνει αυτό; Η ελληνική οικονομία εξαρτάται υπερβολικά από περιορισμένους κλάδους, κυρίως από τον τουρισμό, ο οποίος καταλαμβάνει πλέον το 13% του μεγέθους της οικονομίας. Πολλοί αναφέρονται στον τουρισμό ως μονοκαλλιέργεια. Βεβαίως, ο τουρισμός και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στον τουρισμό χρειάζονται ενίσχυση, αλλά αυτό είναι δουλειά του Υπουργείου Τουρισμού, ενώ ένα αναπτυξιακό νομοσχέδιο όπως αυτό πρέπει να ενισχύει τους άλλους κλάδους, οι οποίοι δεν είναι ανταγωνιστικοί, μέσω επιδοτήσεων, ούτως ώστε όλη η οικονομία, ολιστικά και με βάση τις κοινωνικές επιπτώσεις αυτής της οικονομίας, να αναπτύσσεται. Αυτό δεν το κάνει όσο θα έπρεπε και γι' αυτό θεωρούμε ότι χάνεται εδώ μια ευκαιρία από την πλευρά του Υπουργείου Ανάπτυξης να διορθώσει τον παλαιότερο νόμο της Κυβέρνησης Μητσοτάκη του 2022 με πιο αποτελεσματικά μέτρα και ρυθμίσεις.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να σχολιάσω το γεγονός ότι είχαμε και την κατάθεση δύο τροπολογιών πάλι από τα Υπουργεία Πολιτισμού, Παιδείας και Κοινωνικής Συνοχής, η μία στις 22.23', δηλαδή λίγο πριν τα μεσάνυχτα, και μία δεύτερη τροπολογία από τα Υπουργεία Ανάπτυξης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία μας έφτασε στις 21.20'. Ως γνωστόν, οι τροπολογίες αυτές περιέχουν ετερόκλητα άρθρα, ούτως ώστε να μην επιτρέπουν στην Αντιπολίτευση να ψηφίζει τα άρθρα ξεχωριστά. Το πρόβλημα βρίσκεται, βεβαίως, στο ότι για μία ακόμη φορά έρχονται αυτές οι τροπολογίες τελευταία στιγμή, ούτως ώστε η Βουλή να μην μπορεί να τις μελετήσει σωστά και οι Βουλευτές τελικά να μην ασκούν τον έλεγχο που θα πρέπει θεσμικά να ασκούν στη νομοθετική λειτουργία που προέρχεται από την Κυβέρνηση. Θα αναφερθούμε λεπτομερέστερα στο περιεχόμενο των τροπολογιών αυτών στη διάρκεια της συνεδρίασης. Σταματώ εδώ και στη δευτερολογία μου θα επιστρέψω σε κάποια θέματα που δεν έθιξα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε τον κ. Καζαμιά.

Ολοκληρώνουμε τις τοποθετήσεις των εισηγητών και ειδικών αγορητών με τον ειδικό αγορητή της Κοινοβουλευτικής Ομάδας Σπαρτιάτες, τον κ. Ιωάννη Κόντη.

Ορίστε, κύριε Κόντη, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άλλο ένα νομοσχέδιο για ανάπτυξη, πότε από το Υπουργείο Οικονομικών, πότε από το Υπουργείο Ανάπτυξης, όπως είπαν και οι συνάδελφοι. Εμείς σίγουρα είμαστε Αντιπολίτευση και δεν μπορεί να είμαστε τόσο θετικοί στα νομοσχέδια τα οποία εισάγετε. Παρ' όλα αυτά, με καλή διάθεση ψάχνουμε να βρούμε –εγώ προσωπικά διαβάζω πολλές φορές κάθε νομοσχέδιο– κάποια καλά και να πούμε ότι ναι, από εδώ θα έρθει η ανάπτυξη, κάτι που να βοηθάει τους μικρομεσαίους που μας ενδιαφέρει, διότι η ραχοκοκαλιά της Ελλάδας είναι οι μικρομεσαίοι Έλληνες. Αυτοί είναι που καθημερινά βγαίνουν για το μεροκάματο και όχι οι δέκα –είκοσι μεγάλες επιχειρήσεις οι οποίες σίγουρα απασχολούν.

Είπατε προχθές ότι δεν πρέπει να δαιμονοποιούμε το κέρδος. Σίγουρα δεν δαιμονοποιούμε το κέρδος, αλλά δαιμονοποιούμε την υπερβολική συγκέντρωση υπερκέρδους σε ορισμένες επιχειρήσεις. Πλέον βλέπουμε πολλούς μεγάλους επιχειρηματίες να έχουν συγκεντρώσει τα πάντα, να ασχολούνται σε όλους τους τομείς και αυτό είναι οξύμωρο. Όταν θέλουμε να μιλήσουμε για οικονομία, μιλάμε για μία μονόπλευρη και μονοσήμαντη ανάπτυξη οικονομίας και όχι μία δυνατότητα που θα μπορούσαν να δώσουν. Τόσα αναπτυξιακά προγράμματα είδε η Ελλάδα και σταματάνε τώρα στα επόμενα λίγα χρόνια, τα οποία θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους μικρομεσαίους -επαναλαμβάνω- οι οποίοι πλέον δεν υπάρχουν σαν μεσαία τάξη, είναι μικροί. Είναι μικροί προς το πολύ μικροί.

Συζητήσαμε, λοιπόν, και είπαμε για τον ρόλο των τραπεζών, όπου οι συστημικές τράπεζες δεν ανήκει πλέον καμία στην Ελλάδα. Αυτό είναι κάτι το οποίο δεν συμβαίνει στον κόσμο πουθενά. Δεν ανήκει καμία σε Έλληνες ιδιοκτήτες. Είναι τράπεζες οι οποίες ανήκουν σε ιδιοκτήτες του εξωτερικού, εκτός και αν υπάρχουν Έλληνες που κρύβονται πίσω από offshore εταιρείες.

Να πούμε, λοιπόν, ότι οι τράπεζες οι συστημικές ανακεφαλαιοποιήθηκαν τρεις φορές. Την πρώτη φορά κάλυψαν τις ζημιές που είχαν με το παραπάνω και παρ' όλα αυτά, ανακεφαλαιοποιήθηκαν άλλες δύο φορές. Και γιατί είχαν τέτοιες ζημιές; Στην αρχή οι τράπεζες, πριν τα μνημόνια και όλα όσα συνέβησαν, είχαν συμμετάσχει υπερβολικά, με μεγάλο ποσοστό στο ΑΕΠ της Ελλάδας, είχαν ομόλογα περίπου στο 25% αντίστοιχο με το ΑΕΠ της Ελλάδας, ενώ την ίδια στιγμή οι τράπεζες της Γαλλίας, της Πορτογαλίας και άλλων χωρών συμμετείχαν κατά 10%. Είχαν εκτεθεί υπερβολικά, χωρίς να κοιτάζουν να διασφαλιστούν στην κεφαλαιοποίηση και στα ίδια κεφάλαια. Και όταν συνέβη αυτό το θέμα με τα PSI, επεβλήθη η ανακεφαλαιοποίησή τους. Όμως, όπως είπαμε, έγινε μία θεραπεία από την πρώτη ανακεφαλαιοποίηση, παρ' όλα αυτά, εμείς κάναμε δύο και οι κυβερνήσεις μας δαπάνησαν 57 δισεκατομμύρια για κεφαλαιοποιητική στήριξη των τραπεζών, γύρω στα 20 δισεκατομμύρια οι μη συστημικές και γύρω στα 37 δισεκατομμύρια οι συστημικές τράπεζες. Ήταν τρεις τότε.

Το θέμα, λοιπόν, είναι ότι αυτές οι τράπεζες οι οποίες στηρίχθηκαν από τον ελληνικό λαό, γιατί και η Ελλάδα τις στηρίξε με χρήματα του ελληνικού λαού, δεν σκέφτηκαν ποτέ να στηρίξουν τον ελληνικό λαό. Παρ' όλα αυτά, έγιναν σκληρές, άτεγκτες, δημιούργησαν offshore εταιρείες με έδρα την Ιρλανδία και άλλα μέρη, τις οποίες ντράπηκαν ή φοβούνται να πουν ότι είναι δικές τους, όπως είναι η INTRUM και κάποιες άλλες εταιρείες, και έρχονται και παίρνουν τα σπίτια των Ελλήνων και εσχάτως, με νέο νόμο που πέρασε πρόσφατα, θα συμμετέχουν και στην απόκτηση των οφειλών από τον ΕΦΚΑ. Δηλαδή όποιος χρωστάει στον ΕΦΚΑ, θα έχει το fund από πίσω να τον κυνηγάει και να προσπαθεί να πάρει ό,τι έχει υλικό ή μετρητά ή οτιδήποτε έχει.

Αυτό, λοιπόν, είναι που θα έπρεπε να δούμε σε πρώτο βαθμό, το ότι οι ελληνικές τράπεζες δεν στηρίζουν την ανάπτυξη, δεν στηρίζουν τους Έλληνες μικρομεσαίους. Απλά δεν τους δίνουν καν ούτε πρόσβαση πλέον. Δεν μπορεί ένας μικρομεσαίος να πάει σε μια τράπεζα. Και όταν ξέρουμε ότι το 80% με 85% -και παραπάνω- των Ελλήνων επιχειρηματιών έχει θέματα στον «Τειρεσία» για μία ίσως επιταγή, για ένα λάθος για μία αναγκαστική καθυστέρηση σε πληρωμή που συνέβη πριν δέκα, δεκαπέντε, είκοσι χρόνια και δεν μπορεί ποτέ να βγει από αυτό, δεν μπορεί ποτέ να πάει και να διεκδικήσει επί ίσοις όροις πλέον μία δανειοδότηση, παρακαλάει τις τράπεζες να τον δεχτούν. Υπάρχει μετά τα μνημόνια και αυτό το άβατο των τραπεζών. Οι τράπεζες έχουν γίνει Βατικανό. Μόνο σε ένα ATM απ' έξω μπορεί να πάει ο οποιοσδήποτε για να διαπραγματευθεί. Να διαπραγματευθεί με τι; Με το μηχανήμα; Να ζητήσει χρήματα;

Αυτό είναι το θέμα, λοιπόν, το μεγάλο. Οι τράπεζες που έχουν τα πολλά χρήματα δεν στάθηκαν δίπλα και δεν στέκονται δίπλα στους Έλληνες. Δεν υπάρχει τώρα πλέον η Αγροτική Τράπεζα με τη μορφή που υπήρχε, δεν υπάρχει Εμπορική Τράπεζα, δεν υπάρχει τίποτα απ' όλα αυτά. Και περιμένουμε τώρα να κάνουμε νομοσχέδια τα οποία υποτίθεται θα βοηθήσουν την οικονομία μας. Και μάλιστα, όπως είπαμε, υπάρχει και ο αναβαλλόμενος φόρος, ο οποίος αναβάλλεται επ' άπειρον, έτσι; Οι τράπεζες δι-

νουν κάθε χρόνο δώρο στους CEO τους δύο εκατομμύρια ευρώ και μερίσματα τα οποία δεν φορολογούνται κιόλας. Εάν δεν καταλάβουν και αυτοί ότι πρέπει να βοηθήσουν την ελληνική οικονομία, λυπούμαστε, αλλά δεν θα βγούμε ποτέ απ' αυτό το τέλμα που υπάρχει.

Πάμε στο νομοσχέδιο τώρα, το νομοσχέδιο αυτό που θέτει το πλαίσιο των γενικών αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης με αναφορά στους τρεις πυλώνες μας, την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την περιβαλλοντική προστασία. Εστιάζει περισσότερο στις γνωστές εντολές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη λεγόμενη πράσινη ανάπτυξη, αυτήν την πράσινη «φούσκα» της πράσινης ανάπτυξης, την οποία έχουν υιοθετήσει a priori, χωρίς να ξέρουν καν τι είναι, χωρίς να υπάρχουν μετρήσιμα στοιχεία, χωρίς να μας πουν πώς είναι δυνατόν να καθαρίσει τον πλανήτη το 7% της γήινης σφαίρας που είναι η Ευρώπη, ενώ όλοι οι άλλοι, το 93%, παράγουν με τον γνωστό παλιό τρόπο, ο οποίος υποτίθεται ρύπαινε την ατμόσφαιρα.

Και εμείς παράγουμε προϊόντα εδώ, τα οποία πλέον είναι μη συναγωνίσιμα και εισάγουμε προϊόντα από το εξωτερικό, ακόμα και για την πρωτογενή παραγωγή, τα οποία έχουν «παράχθει» -εντός εισαγωγικών- με το βρώμιμο τρόπο. Και αυτό, πώς μπορεί να βοηθήσει την πρωτογενή παραγωγή μας, η οποία αναγκαστικά ωθήθηκε σε εγκατάσταση φωτοβολταϊκών; Τα βλέπουμε τώρα σε μεγάλες εύφορες περιοχές και ας λένε ότι δεν έχουν μπει φωτοβολταϊκά σε εύφορα μέρη και αγροκτήματα. Εμείς πηγαίνουμε προς Θεσσαλονίκη και βλέπουμε δεξιά κι αριστερά τι συμβαίνει, καθώς και σε άλλα μέρη της Ελλάδας.

Αυτό είναι, λοιπόν, η πρωτογενής μας παραγωγή μας εξαφανίστηκε. Η ΚΑΠ η ευρωπαϊκή, η οποία έχει βγει από κάποιους εξωγίνιους, θα έλεγα, για τον τρόπο με τον οποίο σκέφτηκαν ότι πρέπει να δουλέψουν οι αγρότες μας, έφτασε στο σημείο να μας εντέλλει. Με άλλο νόμο περάσαμε φέτος ότι πρόσφατα θα πρέπει οι αγρότες μας να μετρούν τα αέρια των αγελάδων και των προβάτων. Είναι κάτι πολύ αστείο. Είναι τρομερό! Θα κάθονται, δηλαδή, οι αγρότες να κάνουν μέτρηση των εκπομπών αερίων από τις αγελάδες και τα πρόβατα. Αυτή είναι η πρωτογενής ανάπτυξη. Αν δεν καταλάβουμε ότι και εκεί πρέπει να παράγουμε, ανάλογα με τη δική μας γεωμορφολογική κατάσταση, γιατί δεν είμαστε μια ισόπεδη χώρα, όπως είναι η Ολλανδία και άλλες χώρες, αλλά είμαστε μια χώρα που έχει βουνά, που έχει δύσκολες μετακινήσεις κτηνοτροφικών προϊόντων, δύσκολες μετακινήσεις για υλικά παραγωγής και οτιδήποτε άλλο, θα ψάχνουμε ακόμα να βρούμε πώς θα αναπτυχθούμε και αν δεν αναπτύξουμε την πρωτογενή παραγωγή μην πάμε παραπάνω. Τι θέλουμε να κάνουμε βιοτεχνίες, βιομηχανίες; Κλείσανε οι περισσότερες. Τώρα συζητάμε και δίνουμε με το άρθρο 94 -αν θυμάμαι καλά- άλλο έναν χρόνο παράταση προθεσμίας απαλλαγών φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για τα Ναυπηγεία της Ελευσίνας. Απαλλάσσονται από αυτή ξανά.

Ρωτάμε εμείς: Αυτό δεν έγινε και πέρισι; Για να τους δοθεί -λέει- η δυνατότητα να μπορούν να υποστηρίξουν τις διαδικασίες εξυγίανσης. Δεν έγινε και πέρισι αυτό; Κάθε χρόνο αυτό θα γίνεται; Θα απαλλάσσονται από φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα; Υποτίθεται, ότι ήρθαν με τυμπανοκρουσίες, με αμερικανικά κεφάλαια, μέχρι ο κ. Πάιατ ήταν μπροστά και πήγε και έκανε εγκαίνια και είπε «μα, από πίσω και έχουμε funds αμερικανικά», με τον κ. Ξενόκωστα και όλοι μαζί και σεβόμαστε τον καθένα που ήθελε να επενδύσει και ειδικά στη ναυτιλία μας και στον κατασκευαστικό και επισκευαστικό τομέα, που όντως, είχε δεχθεί μεγάλα πλήγματα. Για ποιο λόγο, όμως, γίνεται αυτή η παράταση συνέχεια; Πότε επιτέλους θα εξυγιανθεί αυτό; Τότε να πάρω και εγώ τα ναυπηγεία, μπορώ να τα λειτουργήσω και εγώ, δώστε μου ένα ναυπηγείο να το δουλεύω και αφήστε χωρίς ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα, δόξα τω θεώ, εγώ θα το δουλεύω. Γνωρίζω το επάγγελμα, γνωρίζω ότι χρειάζεται επισκευές, θα προσλάβω πέντε μηχανικούς, χρήματα δεν θα βάλω. Αν είναι μόνο τα χρήματα που μπαίνουν για να πληρώνονται οι εργάτες που απασχολούνται τώρα, χαιρώ πολύ, ο καθένας μπορεί να το κάνει. Το εξυγιαίνουμε σε ένα-δύο χρόνια, δεν το εξυγιαίνουμε σε είκοσι χρόνια. Και του χρόνου, πάλι το ίδιο θα δώσουμε, την ίδια παρέμβαση του '94.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**)

Να πάμε τώρα σε ένα άρθρο, όπου εγώ στάθηκα στην επιτροπή και είναι το άρθρο 35. Επικεντρώνεται στην πράσινη μετάβαση και προβλέπει μηχανισμούς στήριξης για επενδύσεις με περιβαλλοντική προστιθέμενη αξία. Καθορίζει όλο το πλαίσιο για τα έργα ΑΠΕ, ενεργειακή εξοικονόμηση κυκλική οικονομία. Όλα αυτά τα βαρύνδουπα και σίγουρα ευθυγραμμισμένο με τον ευρωπαϊκό κανονισμό και τις στρατηγικές του Green Deal.

Όλα αυτά, λοιπόν, τα πολύ ωραία υποτίθεται γραμμένα θέματα και κομμάτια παρουσιάζουν σοβαρές ελλείψεις σε ό,τι αφορά τη ρεαλιστική εφαρμογή τους για την ελληνική παραγωγική βάση, γιατί απουσιάζει και εδώ -και σίγουρα θα απουσίαζε- πλήρως η πρόβλεψη για την ενίσχυση των μικρών ή παραδοσιακών επιχειρήσεων. Με ασαφείς και γενικούς όρους πράσινης οικονομίας δίνουν τη δυνατότητα σε έργα βιτρίνας, χωρίς μετρήσιμη ωφέλεια, να υπάρξουν. Ενώ άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η Γερμανία, αρχίζουν να προστατεύουν την εθνική τους οικονομία από όλα αυτά τα θέματα, εμείς ανοιγόμαστε, χωρίς να έχουμε κάτι συγκεκριμένο. Αν ρωτήσεις κάποιον εδώ, δεν ξέρει τι έργα είναι αυτά τα πράσινα έργα που υποτίθεται ότι θα ενισχύσουμε, εκτός από ΑΠΕ και οτιδήποτε άλλο μπορεί να σκεφθεί κανείς.

Απαιτείται μία ριζική αναθεώρηση του άρθρου, που να περιλαμβάνει πραγματικά εφάρμοσιμα μέτρα για μικρομεσαίους αγροτοπαραγωγούς και βιοτεχνίες. Η πράσινη μετάβαση, οφείλει να σκέπτεται και να βασίζεται στην ελληνική παραγωγή και όχι την εισαγωγή προϊόντων τεχνολογίας από τη Δυτική Ευρώπη, γιατί το επίκεντρό μας είναι οι Έλληνες παραγωγοί και οι Έλληνες, οι οποίοι ωφελούνται ή βλάπτονται από αυτά.

Θα πρέπει να στηρίξουμε, λοιπόν, τις ελληνικές τεχνολογίες παράλληλα, την τοπική παραγωγή και την προστασία της αγροτικής γης από τους «πράσινους» -εντός εισαγωγικών- καταπατητές.

Στα άρθρα από 36-41 και μέχρι 41-43, η ανάλυσή μας είναι η ίδια, ότι η υποχρεωτικότητα χωρίς την πρόβλεψη επιδότησης για το κόστος των πιστοποιητικών στο άρθρο 43 ή ότι πρέπει να υπάρξει ανοιχτή πρόσβαση ή δημοσιοποίηση στοιχείων που δεν περιγράφεται ο τρόπος επαλήθευσης στοιχείων από τρίτους στο άρθρο 41 που προβλέπει την καθιέρωση ψηφιακής πλατφόρμας για την παρακολούθηση προόδου επενδύσεων, είναι εκ των ουκ άνευ και χρειάζεται ποιοτικός έλεγχος και βαθμολογία βάσει καινοτομίας, κοινωνικής προσφοράς και αποτελεσματικότητας σε όλα όσα προβλέπει το άρθρο 36, που προβλέπει να ενισχύσει νέα επιχειρηματικά μοντέλα συνεργατικού σχηματισμού ως γλάστρες ή κοινωνική και ψηφιακή καινοτομία.

Για τα άρθρα της εξειδίκευσης επιλέξιμων δαπανών, τα είπαμε και δεν έχει νόημα να πούμε πάλι τα ίδια, δηλαδή ότι δεν υπάρχει διασφάλιση ότι τα χρήματα θα πάνε σε Έλληνες παραγωγούς και δεν υπάρχει περιορισμός ή προτεραιότητα υπέρ των ντόπιων γεωργών, συνεταιρισμών ή οικογενειακών αγροτικών επιχειρήσεων. Άρα, μπορεί να απορροφηθούν και πάλι από μεγάλα σχήματα με ξένη ιδιοκτησία. Δεν υπάρχει εθνική στρατηγική αυτάρκεια, δεν γίνεται καμία αναφορά σε προτεραιότητα καλλιεργειών στρατηγικής σημασίας προϊόντων, όπως το σιτάρι, το ηλιέλαιο, το κριθάρι, τα όσπρια που θα μείωναν την εξάρτηση από εισαγωγείς. Τώρα εισάγουμε τέτοια προϊόντα από όλα τα μέρη του κόσμου. Μέχρι και από τον Καναδά φέρνουμε ρύζι.

Σχετικά τώρα με τις δαπάνες για τη μεταποίηση και εφοδιαστική αλυσίδα, δεν υπάρχει η διασφάλιση ότι τα logistics και η μεταποίηση θα ελέγχονται από ελληνικές επιχειρήσεις.

Να πάμε τώρα στον εναλλακτικό τουρισμό. Όσα είπαμε και όσα προβλέπει το άρθρο, εμείς θέλουμε σε αυτά που επιδιώκει ο νομοθέτης -την οικολογική ευαισθησία σε απομονωμένες περιοχές κ.λπ.- να διασφαλίσουμε και πάλι ότι θα υπάρχει προτεραιότητα για Έλληνες επιχειρηματίες, τοπικές κοινότητες ή εθνικές συνεταιριστικές ενώσεις και να υπάρχει σε θέματα, τα οποία είναι κρίσιμης σημασίας, όπως είναι περιοχές με εθνικό ρόλο Καστελόριζο, Γαύδος, Ψαρά κ.λπ., η συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και η απαραίτητη έγκριση από το Υπουργείο αυτό και σίγουρα η σύνδεση του εναλλακτικού τουρισμού με πολιτιστική κληρονομιά.

Δεν θέλω να σχολιάσω περισσότερο, θα μακρηγορήσω. Εμείς είμαστε κατά του νομοσχεδίου αυτού και σίγουρα και κατά των τροπολογιών, οι οποίες, ως είθισται, σήμερα εμφανίζονται εδώ για να τις δούμε μέσα σε διάφορα άρθρα και να διαλέξουμε ποιο είναι το καλύτερο, αλλά επιλέγοντάς το, δεν έχουμε τη δυνατότητα να το ψηφίσουμε, γιατί τα άλλα άρθρα μας αποτρέπουν από αυτό.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα των Σπαρτιατών)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επίκαιρων ερωτήσεων της Τετάρτης 28 Μαΐου 2025.

Α. Επίκαιρες Ερωτήσεις πρώτου κύκλου (Άρθρα 130 παράγραφοι 2 και 3 και 132 παράγραφος 2 Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 949/21-5-2025 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Ηρακλείου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Φραγκίσκου Παρασύρη προς την Υπουργό Πολιτισμού με θέμα: «Η Κνωσός και τα απαραίτητα έργα συντήρησης και αναστήλωσης».

2. Η με αριθμό 934/19-5-2025 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Έβρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Ελληνικής Λύσης κ. Παράσχου Παπαδάκη προς τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης με θέμα: «Κίνδυνος για την υγεία παιδιών και κατοίκων από την εγκατάσταση κεραιών εκπομπής και λήψης για την παροχή ασύρματων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, πλησίον σχολείων και νηπιαγωγείων σε περιοχή της Αλεξανδρούπολης του Νομού Έβρου».

3. Η με αριθμό 951/22-5-2025 επίκαιρη ερώτηση του Ανεξάρτητου Βουλευτή Β' Θεσσαλονίκης κ. Νικολάου Παπαδόπουλου προς την Υπουργό Πολιτισμού με θέμα: «Η συστηματική αμαύρωση των ιστορικών μνημείων της Ελλάδος».

Τον λόγο έχει τώρα ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Ελληνικής Λύσης, ο κ. Κυριάκος Βελόπουλος.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να ήταν ο κ. Θεοδωρικάκος εδώ, για να συζητήσουμε λίγο σοβαρά τον σκοπό του νομοσχεδίου. Κάθε νομοσχέδιο που έρχεται εδώ έχει ένα σκοπό. Τι σκέφτηκε ο Υπουργός; Να κάνουμε ένα νομοσχέδιο. Ωραιότατα! Σκοπός -λέει- είναι η προσαρμογή στις νέες ανάγκες της ελληνικής οικονομίας. Το διαβάζει ο άλλος και σου λέει έχουμε νέες ανάγκες στην οικονομία, μέσω μιας πρόβλεψης νέων καθεστώτων ενίσχυσης, καθώς και της απλοποίησης των διαδικασιών για χορήγηση ενίσχυση κινήτρων.

Να το δω θετικά εγώ αυτό, κύριε Υπουργέ. Είμαι καλοπροαίρετος άνθρωπος και λέω «εντάξει, το βλέπω θετικά». Τον Ιούλιο του 2021 εγκρίθηκε από το Ecofin το υποβληθέν από την Κυβέρνηση Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0. Προϋπολογισμός 35,9 δισεκατομμύρια. Περιελάμβανε εκατόν πέντε επενδύσεις και εβδομήντα πέντε μεταρρυθμίσεις. Προέβλεπε δε ενίσχυση διακοσίων χιλιάδων θέσεων εργασίας. Αυτό το σχέδιο που ετοίμασε τότε ο κύριος Πρωθυπουργός, το Ελλάδα 2.0, προέβλεπε 200 χιλιάδες θέσεις εργασίας. Πού είναι αυτές οι θέσεις, Υπουργέ μου; Αυτό έλεγε το προηγούμενο σχέδιο. Διακόσιες χιλιάδες θέσεις εργασίας. Εκατόν πέντε επενδύσεις. Οι περισσότερες είναι φωτοβολταϊκά και ανεμογεννήτριες αλλά τα αφήνουμε αυτά. Χάρισμά σας τα απάτητα βουνά του Βερμίου που πήγε ο Πάιατ. Από τη Βέροια είστε. Και έσπρε και μια εταιρεία και πήρε επιδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης. Εντάξει.

Να 'τος ο φίλος μας. Χαίρετε, κύριε Υπουργέ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Καλημέρα, κύριε Πρόεδρε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Να είστε καλά.

Θέλω, λοιπόν, να ρωτήσω οι διακόσιες χιλιάδες θέσεις εργασίας του προηγούμενου Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδος 2.0, πού είναι; Μάλιστα, έλεγε ο Πρωθυπουργός ότι θα έχουμε μόνιμη αύξηση πραγματικού ΑΕΠ κατά 7%. Πού είναι και αυτό; Πού είναι αυτά; Οι διακόσιες χιλιάδες θέσεις εργασίας και 7% ανάπτυξη; Πραγματικού ΑΕΠ αύξηση, δηλαδή. Πού είναι; Τι

έγιναν; Αέρας; Εξαφανίστηκαν; Τα πήρε ο Χουντίνι ο Πρωθυπουργός και τα εξαφάνισε; Τι έγινε; Πείτε μου εμένα.

Φτιάχνετε τώρα νέο αναπτυξιακό νόμο. Ο λόγος ποιος είναι; Διότι λέει ο νόμος...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

Θα ήθελα, κύριοι συναδελφοί, λίγη ησυχία.

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Παρακαλώ, ησυχία.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Όταν μιλάει η Αρχηγός σας, εμείς σιωπούμε όλοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κύριε Πρόεδρε, μου δίνετε την ευκαιρία. Μου επιτρέπετε να ανακοινώσω τα σχολεία;

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Ναι. Τα παιδιά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρείται παρακολούθουν τη συνεδρίαση αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», τριάντα τέσσερις μαθήτριες και μαθητές και τέσσερις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 44^ο και 152^ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών.

Καλωσορίζουμε τα παιδιά.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Κύριε Υπουργέ, το παρόν νομοσχέδιο επιφέρει τροποποιήσεις του ν.4887/2022. Εκείνος ο νόμος -διορθώστε με αν κάνω λάθος- ευαγγελιζόταν μια φοβερή ανάπτυξη, νέες θέσεις εργασίας και εισαγωγή νέων τεχνολογιών της Βιομηχανίας 4.0. Όροι, ε; «Ανάπτυξη», «4.0», «Ελλάδα 2.0», «Ελλάδα έχεις πακέτο». Τι πακέτο έχεις δεν ξέρω. Δηλαδή, έρχεστε με έναν νέο νόμο να παραδεχτείτε ότι ο προηγούμενος ήταν αποτυχημένος. Αυτό μας λέτε τώρα. Ότι δεν πέτυχε. Αλλιώς αν πέτυχε ο προηγούμενος νόμος και ήταν καλός δεν θα φέρνατε νέο νόμο και βελτιωτικό.

Εγώ θα σας πω ποια είναι η διαφορετική φιλοσοφία μας, κύριε Υπουργέ. Εσείς ευαγγελίζεστε μια Ελλάδα εξαρτημένη από την Ευρωπαϊκή Ένωση με επιδοτήσεις, με προγράμματα δισεκατομμυρίων ευρώ, λεφτά δηλαδή που τα παίρνουν οι ολιγάρχες και οι κρατικοδίαιτοι -ανεμογεννήτριες, φωτοβολταϊκά- οι μεγάλες εταιρείες κυρίως, ενώ εμείς οραματιζόμαστε μια Ελλάδα του μικρομεσαίου, του αγρότη, του κτηνοτρόφου που θα παράγει υπεραξία στο έργο του και όχι αέρα κοπανιστό από ανεμογεννήτριες. Είναι διαφορετική φιλοσοφία μας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Διαβάζοντας καλά το νομοσχέδιο δημιουργείται ένα ασφυκτικό πλαίσιο. Πολύ ασφυκτικό πλαίσιο που απευθύνεται μόνο σε μεγάλους επενδυτές και όχι σε μικρούς. Το άρθρο 47 του νομοσχεδίου αναγνωρίζει η ίδια η Κυβέρνηση, κύριε Υπουργέ μου, ότι εκεί που κάνετε απολιγνιτοποίηση και επιχειρήσατε δήθεν να φέρετε την ανάπτυξη στην περιοχή, καταστρέψατε τη δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη. Κλείσατε τα εργοστάσια, κλείσατε τον οικονομικό τρόπο ζωής των ανθρώπων και τώρα έρχεστε εδώ και μας λέτε ότι θα κάνετε νέες τροποποιήσεις για να μπορέσετε με νέες εξαγγελίες να διορθώσετε την ανεπανόρθωτη βλάβη της δυτικής Μακεδονίας, της Μεγαλόπολης με το κλείσιμο των λιγνιτών, ...

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

...την ώρα, κύριε Θεοδωρικάκο, που το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος με άρθρο στο «Capital» προχθές έλεγε ότι ήταν εγκληματικό που κλείσατε τους λιγνίτες, ειδικά την Πτολεμαίδα 5. Ανοίξε τους λιγνίτες για φθηνό ρεύμα. Δώστε ενέργεια στον παραγωγικό ιστό της χώρας, δώστε φθηνό ρεύμα στον καταναλωτή. Είναι εύκολο. Το ανοίγουν και οι Γερμανοί. Ανοίγουν παντού.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Αλλά ο Πρωθυπουργός διακατέχεται από το σύνδρομο της πράσινης ανάπτυξης. Κοιμάται το βράδυ και σκεφτείτε πράσινα

ανθρωπάκια. Σκέφτεται πράσινες ανεμογεννήτριες, πράσινα φωτοβολταϊκά, τα βλέπει όλα πράσινα γιατί οι Υπουργοί του είναι πράσινοι, ξέρετε, σημαντικοί οι περισσότεροι.

Σημτικοί είπα. Εδώ είναι το άλλο ΠΑΣΟΚ. Εκεί είναι το σημαντικό ΠΑΣΟΚ μαζί με τη Νέα Δημοκρατία.

Πάμε τώρα και στο σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ. Κύριε Υπουργέ, λεηλατήθηκε ο ΟΠΕΚΕΠΕ. Κατακλέψατε τα λεφτά. Όχι εσείς προσωπικά. Τα λαμόγια, τα τρωκτικά. Για να βαφτούν μπλε κάποιες περιοχές. Με εντολή του ίδιου του Πρωθυπουργού. Διότι δεν μπορεί ο Υπουργός να δίνει τα λεφτά όπου θέλει, όποτε θέλει σε γαλάζια τρωκτικά συμπτωματικά. Και ιδιαίτερα στην Κρήτη. Τα λεφτά δόθηκαν εκεί, κύριε Υπουργέ, το ξέρουμε όλοι. Μην το κρύβετε. Ήθελε να αποδείξει ότι είναι ο «Κρητικάρχης», ο Μητσοτάκης που ελέγχει όλη την Κρήτη και έδωσε τα λεφτά εκεί σε βοσκοτόπια που δεν υπήρχαν.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Τώρα μας λέτε ότι ευαγγελίζεστε και σκέφτεστε να κάνετε την υπαγωγή του ΟΠΕΚΕΠΕ στην ΑΑΔΕ. Ο Χριστός και η Παναγιά! Ο Πιτσιλής να μοιράζει χωράφια, να μοιράζει επιδοτήσεις. Τι ευφρολογήματα, τι είναι αυτό το πράγμα; Εγώ σας έχω μια καλύτερη πρόταση, κύριε Υπουργέ. Πείτε στον Πρωθυπουργό να πάει τον ΟΠΕΚΕΠΕ στο Υπουργείο Πολιτισμού. Γιατί δεν τον πάτε εκεί; Να τον δώσουμε στο Υπουργείο Πολιτισμού, ρε παιδί μου. Λέω εγώ. Έτσι κι αλλιώς αρχαία τα καταντήσατε. Τα καταστρέψατε όλα. Ερείπια αφήσατε αντί για γεωργία.

Ακούστε, όμως. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ εκτός από οργανισμός πληρωμών, αγαπητέ κύριε Υπουργέ, είναι και αυτός που ασκεί προσανατολισμό. Μπορεί να μην το ξέρετε εσείς. Δεν είναι δουλειά σας. Δεν είστε από χωριό. Εγώ είμαι από χωριό. Πού θα κατευθυνθεί η γεωργία μας; Ο Πιτσιλής και η ΑΑΔΕ πού ξέρουν από προσανατολισμό;

Δεν προσδιορίζει, δεν παρεμβαίνει ο ΟΠΕΚΕΠΕ στο περιεχόμενο της κοινοτικής πολιτικής. Καθορίζει όμως πρακτικές και λεπτομέρειες, το πώς θα δοθούν τα λεφτά, πού πρέπει να δοθούν, τι καλλιέργειες πρέπει να κάνουμε. Και κυρίως κοινοτικές ενισχύσεις. Και φροντίζει όλα αυτά να λειτουργήσουν ορθά. Όταν λέμε ορθά, κύριε Θεοδωρικάκο, δεν λέμε νεοδημοκρατικά. Λέμε ορθά. Γιατί το νεοδημοκρατικό δεν είναι ορθό πλέον και είναι αποδεδειγμένο. Ο Πιτσιλής δεν μπορεί. Ποιος θα φροντίσει να υλοποιηθούν όλα τα προγράμματα; Ποιος θα φροντίσει να υλοποιηθούν στην Κοινή Αγροτική Πολιτική οι άξονες και οι κανόνες, με την οποία εμείς έχουμε μερικές ενστάσεις. Η ΑΑΔΕ;

Θα σας πω τι μου είπε ένας αγρότης από το χωριό μου, τον Αξό Γιαννιτών. «Αυτοί, παιδί μου» μου λέει «οι περισσότεροι εκεί Υπουργοί» -δεν έχουμε τίποτα με τους Υπουργούς- «είναι ή δικηγόροι ή γιατροί. Δεν μπορούν να χωρίσουν δύο γαϊδάρων άχυρα. Θα μπορέσουν να κάνουν τον ΟΠΕΚΕΠΕ να λειτουργεί;». Αγρότης αγράμματος μου το είπε. Προέρχομαι από αγροτική οικογένεια. Τα είπα αυτά για να καταλάβετε.

Η ουσία είναι η εξής: Στη Νέα Δημοκρατία τα βοσκοτόπια τα κάνετε όχι για να μαसουλάνε χόρτο τα αιγοπρόβατα σε χώρους που δεν υπήρχαν. Όχι. Τα κάνετε για να μασουλάνε εκατομμύρια ευρώ τα τρωκτικά σας οι νεοδημοκράτες. Απαιτούμε λοιπόν να φέρετε πίσω τα κλεμμένα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και θα σας πω και κάτι ακόμα. Τρεις Υπουργοί ευθύνονται εδώ. Η Ελληνική Λύση τολμάει να λέει πάντα την αλήθεια. Και για να δείτε πόσο ένοχη είναι η Νέα Δημοκρατία, τρεις Υπουργοί φταίνε. Ο ένας που αποκάλυψε το θέμα και έστειλε το θέμα στον εισαγγελέα έφυγε από Υπουργός. Του έδωσαν μια άλλη θεσούλα του κακομοιρή. Ένας επιχειρήσε από τη Νέα Δημοκρατία ναβάλει τάξη. Προέρχεται από τη Μακεδονία, γειτονικός νομός δικός μας. Ποιος; Έχει τη θέση του Αντιπροέδρου. Η Ελληνική Λύση έχει ένα πλεονέκτημα. Όπου βλέπει το σωστό, το επιδοκιμάζει. Όπου βλέπει το αρνητικό, το αποδοκιμάζει. Ο Γεωργαντάς ήταν. Για να τα λέμε όλα. Γιατί πρέπει κάποια στιγμή οι συνάδελφοι εδώ μέσα να βλέπουμε ολόκληρη την εικόνα και όλη την αλήθεια. Γιατί δεν θέλησε να υπογράψει. Είπε «δεν υπογράφω» και τον πέταξαν έξω.

Για τους άλλους τρεις που είναι εμπλεκόμενοι στην κομπίνια βγαίνει ο κ. Μαρινάκης. Ο κ. Μαρινάκης ξέρετε είναι ευαγγελι-

στής. Όχι κατά το θρήσκευμα. Διότι είχε ευαγγέλιο τον ΕΟΔΑ-ΣΑΑΜ. Η γνωστή ιστορία. Έλεγε «το ευαγγέλιό μας». Μετά έγινε βαπτιστής. Βάπτισε μετά τον Καρώνη, πώς λέγεται ο κύριος, ότι είναι καλύτερος από τους προηγούμενους. Ο ευαγγελιστής, λοιπόν, Παύλος Μαρινάκης λέει κατά το δόγμα και την άποψη «θα κάνουμε τύπου Τριαντόπουλου την ιστορία». Δεν υπάρχει καμία ευθύνη Υπουργών. Φταίνει οι από κάτω. Ακούστε λογική μιας εξουσίας που δεν αναλαμβάνει την ευθύνη της. Δεν φταίνει οι Υπουργοί και οι Υφυπουργοί. Φταίνει οι από κάτω. Πάντα οι από κάτω. Βέβαια υπάρχει μια αντίφαση. Στα Τέμπη οι από κάτω κατηγορούνται για κακούργημα και οι από πάνω για πλημμέλημα.

«Με λένε Ρίζο και όπως θέλω τα γυρίζω» είστε, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας. Σας βλέπει η ντροπή και ντρέπεται.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Θα σας λέμε τη γλώσσα της αληθείας και δεν έχει καμία ευθύνη ο Τάκης Θεοδωρικάκος -να τα ξεκαθαρίσουμε- ο Υπουργός, τον οποίο γνωρίζω πολλά χρόνια. Αλλά, η εμπλοκή των ονομάτων των Υπουργών της Νέας Δημοκρατίας είναι δεδομένη.

Και να σας πω τώρα και τι άλλα λάθη κάνετε, κύριε Υπουργέ. Είστε ένας από τους τεχνοκράτες Υπουργούς. Πάτε στην κατάργηση των μετρητών. Εγώ σας λέω μην πάτε στην κατάργηση των μετρητών. Βγαίνει η Κυβέρνηση της Ισπανίας, της Ολλανδίας, της Σουηδίας και της Νορβηγίας και ζητάνε από τους πολίτες να έχουν μετρητά στο σπίτι τους ή έστω να έχουν μετρητά. Το πάθημα της Ισπανίας με το μπλακάουτ, που δεν μπορούσαν να αγοράσουν ψωμί, εσείς θέλετε να το επιβάλλετε πάλι ως πειραματόζωο στην Ελλάδα με την κατάργηση των μετρητών.

Κάνετε έγκλημα. Ούτε ψωμί δεν είχαν να αγοράσουν στην Ισπανία. Είχα φίλο στη Βαρκελώνη, που μου τηλεφώνησε και μου λέει: «Ξέρεις, δεν μπορούν να αγοράσω ούτε ψωμί, όχι κάφε να πιούμε». Το είπε και ο Αυτιάς, ο δικός τους ο Ευρωβουλευτής, «ήμουν στην Ισπανία» λέει «και δεν μπορούσα να πάρω καφεδάκι, γιατί οι κάρτες δεν δούλευαν». Γιατί είχε μπλακάουτ, κύριε Θεοδωρικάκο. Και ερωτώ τώρα εσάς, εάν γίνει ένα μπλακάουτ στην Ελλάδα, τι θα γίνει. Πώς θα φάει η μάνα σας, ο πατέρα σας -ο δικός μου συγχωρέθηκε, εν πάση περιπτώσει- τα παιδιά μας; Χωρίς μετρητά, το επαναλαμβάνω, δεν υπάρχει εναλλακτική όταν πέσει το σύστημα. Τελεία και παύλα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Ποιος σας είπε ότι θα καταργηθούν τελείως τα μετρητά; Ποιος το είπε αυτό;

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Θα σας απαντήσω τώρα, σε λίγο. Αλλάζουν οι τράπεζες το καθεστώς με τα μετρητά. Σε λίγο. Μην βιάζεστε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κύριε Υπουργέ, σας παρακαλώ, μην κάνετε διάλογο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Κοιτάξτε τώρα, θα σας πω κάτι, κύριε Υπουργέ -και με ταξύ μας- επειδή είστε μια Κυβέρνηση που έχετε λαγουδάκια, τα πετάτε μπροστά και μετά τρέχετε πίσω από τις εξελίξεις, μην διαψεύδετε κάτι που θα έρθει σε λίγους μήνες. Σας το λέω από τώρα. Γιατί αν γίνει αυτό που σας λέμε εμείς, θα παραιτηθείτε από Υπουργός;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): ... (Δεν ακούστηκε)

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Σας απαντώ τώρα. Μισό λεπτό. Λέτε «πού το λέτε αυτό» και «πού το βρήκατε» και εγώ σας απαντώ. Εάν γίνει η κατάργηση των μετρητών ή σιγά σιγά πάμε σε φειδώ, εσείς τι θα κάνετε; Και θα σας αποδείξω πώς καταργούνται τα μετρητά, υπάρχει και έμμεσος τρόπος.

Ταξιδεύετε στο εξωτερικό, κύριε Υπουργέ; Ταξιδεύετε. Εάν πάτε στη Γερμανία και στην Ιταλία αγοράστε μια τσάντα Louis Vuitton, θα πληρώσετε 2.500-3.000 ή 4.000 ευρώ. Εάν έχετε στην τσέπη σας μετρητά, πληρώνετε κανονικά.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): ... (Δεν ακούστηκε)

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Πήγαμε στην Ελλάδα να αγοράσεις μία τσάντα 1000 ευρώ, θα σου πουν 500 ευρώ, παραπάνω δεν έχει. Αυτό δεν είναι έμμεση κατάργηση των μετρητών; Ποιον κοροϊδεύετε, κύριε Θε-

οδωρικάκο; Την Ελληνική Λύση; Δεν μπορείτε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Επιχειρείτε σταγόνα, σταγόνα να κόψετε τα μετρητά σας λέω. Σας το λέω. Πήγα στην Ιταλία, στη Βενετία, εσχάτως, σε ταξίδι και έβλεπα τους άλλους να πληρώνουν χιλιάρια ρε παιδιά και στην Ελλάδα πας να πάρεις ένα παντελόνι 600 ευρώ και σου λέει ο υπάλληλος «Δεν γίνεται. Θα μου δώσεις 400 ευρώ και τα άλλα 200 στην κάρτα». Γιατί;

Ή μήπως δεν ξέρετε ότι δεν μπορώ να πάω να κάνω ανάληψη 10.000 ευρώ από την τράπεζα; Ούτε αυτό το ξέρετε, κύριε Υπουργέ; Ας πάει ένας πολίτης να πάρει 10.000 ευρώ. Θα κοκκινίσει κατευθείαν. Θα τον ψάχνουν από πάνω μέχρι κάτω.

Πού τα λέτε; Μιλάτε με ένα άνθρωπο που ασχολείται με τις επιχειρήσεις, κύριε Θεοδωρικάκο, δυστυχώς για σας. Πέσατε στην παγίδα μόνος σας.

Πάμε και στα υπόλοιπα. Αφού, λοιπόν, λέτε ότι δεν γίνεται. Θα βάλετε και στο τρυπάκι να πηγαίνει στο ΑΤΜ, κύριε Θεοδωρικάκο, ο παππούλης και η γιαγιάκα. Το καταλαβαίνετε; Θα βγά-ζουμε, λέει, λεφτά τους επόμενους μήνες -έγινε ανακοίνωση από τις τράπεζες- με δακτυλικό αποτύπωμα ή πρόσωπο. Θα πηγαίνει ο παππούλης, κύριε Θεοδωρικάκο -το λέει, ανακοινώθηκε χθες- στο ΑΤΜ, που δεν ξέρει να πατάει τα κουμπιά, να βλέπει τη φάτσα του εκεί μπροστά, για να βγάλει λεφτά, 50 και 100 ευρώ. Θα καταργηθεί, λέει, ακόμη και η κάρτα του ΑΤΜ.

Αυτό σημαίνει, λοιπόν, ότι οι πολίτες πρέπει να έχουν κωδικούς ανάληψης από τα τεχνολογικά μέσα ή να έχουν face id ή δακτυλικό αποτύπωμα. Θα πηγαίνει ο άλλος με πάρκινσον να βάζει το δάχτυλο επάνω. Είμαστε σοβαροί τώρα; Μιλάμε σοβαρά;

Και μου λέτε τώρα πού το άκουσα εγώ αυτό; Ανακοίνωση των τραπεζών έγινε, χθες το γράφανε όλες οι εφημερίδες. Δεν διαβάσατε εφημερίδες; Και σας λέω λοιπόν ότι τα κάνετε όλα λάθος.

Θέλετε και άλλη απόδειξη; Η κυβέρνηση Στάρμερ στη Μεγάλη Βρετανία επανακρατικοποιεί τα τρένα. Η Γερμανία, σε πολλά κρατίδια, επανακρατικοποιεί το νερό. Και εσείς τα κάνετε αντίστροφα. Ιδιωτικοποιείτε τα τρένα, ιδιωτικοποιείτε το νερό, το νερό που είναι αγαθό. Σας λέω συγκεκριμένα παραδείγματα.

Άλλο λάθος -και το ξέρετε στο Υπουργείο σας συμβαίνει και το ξέρω και εγώ- προκηρύσσουν έργα. Κάνουν μελέτες. Αρχίζουν. Πληρώνονται οι μελετητές. Η μεγαλύτερη κομπίνα στη χώρα είναι οι μελέτες των μελετητών. Παραδείγματος χάριν, ο East Med. Κάναμε μελέτες, πληρώσαμε λεφτά, πήραμε κοινοτικό πρόγραμμα, αλλά επειδή γεωπολιτικά ώριμο δεν είναι το έργο, λένε, πάγωσε ο East Med. Τι σημαίνει γεωπολιτικά ώριμο, κύριε Υπουργέ; Θα σας πω εγώ. Τρέμετε τον Ερντογάν και την Τουρκία. Δεν είναι ότι δεν είναι γεωπολιτικά ώριμο. Εφευρίσκατε όρους και έννοιες.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Ειδικά σε δήμους και περιφέρειες, πάρτι γίνεται με τις μελέτες. Μελέτες! Οι δήμαρχοι κάνουν γραφεία δικά τους, δεξιά, αριστερά, με φίλους γνωστούς και βγάζουν μελέτες. Άσχετα αν τα έργα δεν υλοποιηθούν. Τα λεφτά τρώγονται, όμως, με τις μελέτες και θησαυρίζουν πολλοί.

Παρ' όλα αυτά, κύριε Υπουργέ, χρήματα βρίσκεται. 5,1 δισεκατομμύρια ευρώ το πρωτογενές αποτέλεσμα το τετράμηνο. Υπερέκρηδη. Και ρωτώ εγώ: Πού τα βρήκατε; Να σου πω εγώ: Από την τσέπη μας. Κλέβετε τον Έλληνα, τον υπερφορολογείτε, μέσω της ακρίβειας με υψηλό ΦΠΑ παίρνετε παραπάνω έσοδα και μετά πετάτε επιδόματα στον Έλληνα πίσω.

Δεν θα σας πω τι έλεγε ο Στάλιν για την κότα και πώς την μαδούσε, γιατί ως πρώην αριστερός, ξέρετε την ιστορία με τον Στάλιν.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Δεν μάθαμε εμείς τέτοια πράγματα.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Θα σας την πω εγώ για να την μάθετε. Θα σας την πω εγώ που ήμουνα και λίγο πιο δεξιός, ήμουν ΠΑΣΟΚ, πατριωτικό ΠΑΣΟΚ τότε, εσείς ήσασταν στην ΚΝΕ. Θα σας πω λοιπόν τι έλεγε. Μαδούσε, λοιπόν, μια κότα ο Στάλιν και έλεγε, του κακάριζε η κότα, ούρλιαζε η κότα, πονούσε η κότα, αλλά την είχε στο χέρι. Την αμολάει μετά. Πετάει λίγο σιτάρι μετά και η κότα ξανα-

γύρισε πίσω, ενώ προηγουμένως την είχε μαδήσει και την είχε ξεπουπουλίσει. Έτσι τον κάνετε τον Έλληνα. Τον ξεπουπουλίζετε, τον μαδάτε, τον υδέρνετε και μετά πετάτε και ένα επιδοματάκι σαν λίγο σπαράκι και λίγο καλαμποκάκι. Έτσι έλεγε ο Στάλιν. Και είχε δίκιο τελικά ο άνθρωπος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Αλλά έχουμε έναν Πρωθυπουργό, ο οποίος -κύριε Θεοδωρικάκο, δεν ξέρω αν συμφωνείτε μαζί του ή διαφωνείτε, με όλη τη συμπάθεια θα σας το πω εγώ- πήγε λέει σε ένα καφέ στο Περιστέρι και είπε ότι τα παιδιά αυτά αξιοποίησαν το πρόγραμμα επιχειρηματικότητας της ΔΥΠΑ, που είναι η ανάπτυξη.

Κύριε Θεοδωρικάκο, από τότε τα καφέ είναι ανάπτυξη! Από τότε τα καφέ στην Ελλάδα είναι ανάπτυξη! Εξηγήστε μου κι εμένα για να καταλάβω. Από τότε το καφέ, που είπε ο Πρωθυπουργός, είναι ανάπτυξη! Δεν ξέρει τα βασικά ο άνθρωπος. Το 90% των προϊόντων που είναι στο καφέ είναι εισαγόμενα. Ο καφές, η ζάχαρη, είναι εισαγόμενα όλα. Άρα, δεν είναι ανάπτυξη αυτό. Αυτό σημαίνει εκροή συναλλάγματος και σημαίνει άνοιγμα της ψαλίδας του εμπορικού ισοζυγίου και των τρεχουσών συναλλαγών ταυτόχρονα. Απλά πράγματα. Σας τα λέω για να τα μαθαίνετε. Δεν είναι κακό αυτό. Να του κάνετε φροντιστήριο του Πρωθυπουργού.

Αλλά, κύριε Θεοδωρικάκο, πρέπει να σας βγάλω το καπέλο. Κάνετε κάτι πετυχημένο. Τους μηχανισμούς προπαγάνδας. Είστε οι καλύτεροι στην προπαγάνδα. Έχετε τα λιβανιστήρια σας, έχουν τις «24 ώρες». Α, ωραίο! Έχουν «ToManifesto». Οι άλλοι είχαν το «Documento», αυτοί έχουν «ToManifesto». Χειρότερο είναι «ToManifesto» βέβαια τώρα, αλλά εν πάση περιπτώσει. Έχουν τα μέσα ενημερώσεως. Όταν λοιπόν μιλάνε για fake news τα sites της Νέας Δημοκρατίας και τα πιστόλια τους, γελάνε και τα τσιμέντα, κύριοι συνάδελφοι.

Εμένα πάντως οι φάτσες της Ομάδας Αλήθειας μου θυμίζουν κάτι μεταξύ Νέστορα Μάτσα σε αζύριστο, αλλά καλοταϊσμένο. Άμα τους δείτε αυτούς τους δυο που βγαίνουν και μιλάνε, το ίδιο πράγμα είναι, αζύριστοι, καλοταϊσμένοι, α λα Νέστορας Μάτσα. Αυτή είναι η άποψή μου. Μπορεί να κάνω λάθος εγώ. Αλλά αυτή είναι η δουλειά τους, να λιβανίζουν και να δολοφονούν χαρακτήρες πολιτικών αντιπάλων κάθε μέρα συνεχώς, βομβαρδίζοντας κομμένα βίντεο, δηλώσεις του παρελθόντος, αλλά ούτε μία του Πρωθυπουργού. Δηλώσεις του παρελθόντος, πριν το 2019, για εξορύξεις πετρελαίων, ότι τα επιδόματα σκοτώνουν την οικονομία. Τα έλεγε ο Πρωθυπουργός, κύριε Υπουργέ. Τώρα κάνει τα αντίθετα.

Πάμε και για τον κομματικό μηχανισμό για να κλείνουμε σιγά σιγά. Είναι αλήθεια, κύριε Υπουργέ ότι από τότε που ανέλαβε η Νέα Δημοκρατία έχουμε χίλιους εκατόν τριάντα οκτώ μετακλητούς διορισθέντες από τη Νέα Δημοκρατία και χίλιους εξακόσιους σαράντα εννέα σε ημικρατικούς οργανισμούς; Χίλιοι επτακόσιοι δέκα μετακλητοί στην αρχή της θητείας της; Οι αριθμοί, λοιπόν, έφτασαν τους τρεις χιλιάδες εκατόν τριάντα οκτώ. Τρεις χιλιάδες εκατόν τριάντα οκτώ μετακλητοί διορισμένοι από τον Πρωθυπουργό. Μιλάμε για στρατιές, μιλάμε για λόχους, διμοιρίες, συντάγματα, ταξιαρχίες, οι οποίοι δεν εργάζονται για την πατρίδα, εργάζονται για το κόμμα, εργάζονται για τον Πρωθυπουργό, τον Μωυσή.

Η αύξηση των μετακλητών είναι 32%. Και ομιλεί ποιος; Αυτός που θέλει άρση της μονιμότητας. Αυτός που απέλυσε τις καθαρίστριες, αυτός που δίκασε τον ελληνικό λαό, που απέλυε κόσμο, αυτός που προσελάμβανε Δικαστική Αστυνομία και Αστυνομία Πανειπιστημιακή με ρουσφετολογικά κριτήρια για να βολέψει τους δικούς του, αλλά διώχνει τους άλλους. Εδώ δεν μιλάμε για άρση μονιμότητας. Μιλάμε για άρση λογικής! Μιλάμε για τυχοδιωκτισμό, κύριοι συνάδελφοι!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Κι αν θέλετε να μιλήσουμε για άρση μονιμότητας, κύριε Υπουργέ, θα μιλάμε σοβαρά σε αυτή τη χώρα. Η άρση μονιμότητας είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα που πρέπει να συζητηθεί, που βγαίνετε στα κανάλια και το πετάτε επίτηδες για έναν και μόνο λόγο. Κοινωνικός αυτοματισμός! Επιχειρούν να διχάσουν και πάλι την ελληνική κοινωνία, όπως έκαναν με τα εμβόλια. Επιχειρούν να είναι διχαστικοί και πάλι. Να πάει ο αγρότης, ο κτη-

νοτρόφος, ο συνταξιούχος απέναντι στον δημόσιο υπάλληλο. Να σκοτωθούν μεταξύ τους οι Έλληνες για να νέμονται την εξουσία οι κύριοι οι οποίοι νέμονται τα δισεκατομμύρια ευρώ, οι ολιγάρχες και κάποιοι εκ των κυβερνώντων.

Θα σας πω και για τις τράπεζες που λέγατε προηγουμένως. Το τραπεζικό σύστημα, κύριε Θεοδωρικάκο, αντί να είναι μοχλός ανάπτυξης, είναι μοχλός συμπίεσης του επενδυτού. Τα δάνεια που δίνουν οι τράπεζες στα νοικοκυριά είναι 30 δισεκατομμύρια λιγότερα σε σχέση με τον μέσο όρο στην Ευρωζώνη. Αν θέλετε την άποψή μου, φτιάξτε τράπεζες βαμπίρ. Το τραπεζικό σύστημα με ελληνικούς όρους ΑΕΠ έχει δώσει 30 δισεκατομμύρια, 12,6% του ΑΕΠ, λιγότερα στα νοικοκυριά απ' ό,τι στην Ευρώπη.

Ακούστε, όμως, το χειρότερο. Έχουμε μεγάλη διαφορά επιτοκίου δανείων και καταθέσεων, 3,1% έναντι 1,6% της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Δηλαδή, έχετε τοκογλύφους τραπεζίτες οι οποίοι βάζουν υπέρογκο τόκο και όταν πάω τα λεφτά μου στην τράπεζα μου δίνουν χαμηλό επιτόκιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Επίσης, πρέπει να πω και κάτι άλλο, κύριε Υπουργέ. Ξέρετε πόσα ήταν τα κέρδη, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, των servicers για το 2024; Ήταν σχεδόν 1 δισεκατομμύριο ευρώ. Ποιοι κέρδισαν 900 εκατομμύρια; Τα βαμπίρ, οι βρικόλακες που πίνουν το αίμα του ελληνικού λαού, που παίρνουν τα σπίτια του! Και τους αφήνετε ανεξέλεγκτους. Τα λέω αυτά μήπως και σωφρονιστείτε.

Κι επειδή είστε ικανοί να κάνετε το άσπρο μαύρο, θα καταθέσω ένα έγγραφο στα Πρακτικά της Βουλής. Γιατί έχετε τον κ. Φλωρίδη, το τρολ της Νέας Δημοκρατίας -γιατί περί τρολ πρόκειται- να αλλάξει ό,τι λέμε, να διαστρεβλώνει ό,τι αναφερόμαστε, να επιχειρεί με κάθε τρόπο να λείει ότι εγώ είπα αυτό, είπα εκείνο, είπα το άλλο. Θα το ξαναπώ ακόμη μια φορά. Δεν είπα είκοσι πέντε τόνους ξυλολίου. Μίλησα για δεκαπέντε τόνους με βάση το πόρισμα και όχι τι λέω εγώ. Μίλησα για ξυλόλιο γιατί το Χημείο του Κράτους λέει για ξυλόλιο. Ο ΕΟΔΑΣΑΑΜ λέει για ξυλόλιο. Αυτά που λέγαμε εμείς τα επιβεβαίωσαν οι αρχές οι δικές σας. Ήσασταν, όμως, ευαγγελίζοντες τον ΕΟΔΑΣΑΑΜ στην αρχή και μετά ήταν όφισ καταραμένος ο ΕΟΔΑΣΑΑΜ. Αυτή είναι η Νέα Δημοκρατία, κύριε Υπουργέ.

Θα καταθέσω, λοιπόν, στα Πρακτικά της Βουλής -ίσως να βοηθήσω και το ΚΚΕ με αυτό το έγγραφο, κύριε Καραθανασόπουλε, γιατί κάνατε ερώτηση εσείς- έγγραφο από την Πυροσβεστική. Θα το καταθέσω στα Πρακτικά της Βουλής και δεν με ενδιαφέρει αν είναι απόρρητο ή δεν είναι απόρρητο. Τι λέει το έγγραφο; Στο επισυναπτόμενο σε αυτή δελτίο παροχής βοήθειας για τα Τέμπη είναι. Παράρτημα Γ, τριακοσιστού ΠΣ, ΔΥΠΙΝ Λάρισας. Ακούστε λίγο. Πότε έγινε το δυστύχημα; Στις 28 του μηνός. Από την πρώτη στιγμή -λέει το έγγραφο- ότι εκεί ήταν τέσσερις ανώτατοι αξιωματικοί του Ελληνικού Στρατού. Ακόμη και ο ΑΤΑ ήταν. Κι εγώ ρωτώ: Για να στήσουν εκεί αντίκτυπη πήγαν εκεί οι ανώτατοι αξιωματικοί; Έχει τα ονόματά τους. Λόγω του απορρήτου του εγγράφου δεν μπορώ να πω τα ονόματά του. Μπορείτε να τα πάρετε από τα Πρακτικά.

Ρωτώ την Κυβέρνηση λοιπόν. Ο Δένδιας το επιβεβαίωσε άμεσα ότι είχαν πάει εκεί για να στήσουν -λέει- σκηνές. Ο Αρχηγός ΑΤΑ τι δουλειά είχε εκεί; Για πείτε μας, κύριοι Υπουργοί; Κι εδώ είναι το μεγάλο δίλημμα μας. Εμείς θέτουμε ερωτήματα. Και προς τιμήν του το ΚΚΕ τα είχε θέσει εδώ και καιρό. Ερωτήματα σας θέτουμε. Δεν λέμε αν ισχύει ή δεν ισχύει. Έγγραφο καταθέσαμε. Να βγει και να το διαψεύσει η Κυβέρνηση. Να μας πει τι δουλειά είχε εκεί κλιμάκιο ανώτατων αξιωματικών. Όχι αντισυνταγματάρχες και συνταγματάρχες. Όχι. Στρατηγάρχες, περικοκλάδες. Τι δουλειά είχαν στα Τέμπη; Εκτός αν πήγαιναν Αθήνα - Θεσσαλονίκη ή Θεσσαλονίκη - Αθήνα με το αυτοκίνητο κι έκαταναν δεξιά και πήγαν να δουν τι γίνεται. Άλλη δικαιολογία δεν μπορώ να βρω εγώ.

Ακούστε, κύριε Θεοδωρικάκο. Δυστυχώς, έχουμε πρόβλημα ηγεσίας. Έχουμε πρόβλημα ηγεσίας στη χώρα. Αυτό είναι δεδομένο. Αν δεν είχατε τα μέσα ενημερώσεως να σας λιβανίζουν όλη μέρα, σήμερα θα ήσασταν στο 3%. Έχετε, όμως, αυτούς τους ανθρώπους που αναρωτιέμαι και τους εκλιπαρώ. Δεν έχουν συ-

νείδηση; Με πόσα μπορείτε να εξαργυρώνετε τη σιωπή σας; Με πόσα τη συνειδησή σας; Με πόσα την ανθρωπιά σας; Με πόσα χρήματα εσείς οι δημοσιογράφοι, τα κανάλια μπορείτε να τα κάνετε αντιπαροχή του ύψιστου λειτουργήματος της ενημέρωσης και της δημοσιογραφίας; Με πόσα χρήματα; Έλεος πια, φτάνει! Δεν βλέπετε τι κακό κάνει αυτή η Κυβέρνηση στην Ελλάδα;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Δεν είναι, όμως, μόνο ελληνικό φαινόμενο. Το είδαμε και στην Ευρώπη. Όταν βλέπεις τον Μακρόν να τον δέρνει η γυναίκα του μέσα στο αεροπλάνο, όταν βλέπεις τον Μακρόν να του τραβάει ο Ερντογάν το δάχτυλο να μη φύγει και να μην αντιδρά ο Γάλλος Πρόεδρος προς τον Ερντογάν, τι να περιμένω εγώ από τον Πρωθυπουργό της Ελλάδος; Έχουμε έναν δαρμένο Πρόεδρο της Γαλλίας και από αυτόν περιμένουμε να δώσει λύση στο πρόβλημα της Ευρώπης; Είναι για κλάματα η κατάσταση. Δεν υπάρχει ένας Ντε Γκολ. Δεν υπάρχει έστω και μία Θάσσερ με την οποία διαφωνούσα σε πολλά από όσα έκανε. Δεν υπάρχει ένας Κολ. Δεν υπάρχουν προσωπικότητες πλέον. Αυτό είναι το πρόβλημα. Αυτή η εικόνα καθρεφτίζεται και στην Ελλάδα. Όταν ο μέτριος Πρωθυπουργός θεωρείται ο καλύτερος, με βάση τις πλαστές δημοσκοπήσεις, τότε υπάρχει ένα θέμα. Υπάρχει θέμα δημοκρατίας και υπάρχει και θέμα συνταγματικής νομιμότητας των όσων κάνει η Κυβέρνηση αυτή μαζί με τις δημοσκοπήσεις.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Αυτή είναι η πραγματικότητα και γι' αυτό εκλιπαρώ όλα τα κόμματα κάποια στιγμή να αναλάβουν πρωτοβουλίες με τις εταιρείες δημοσκοπήσεων. Δεν είναι δυνατόν να υπάρχει δυνητική επιρροή ως ερώτημα. Μία από τις εργασίες μου στο μεταπτυχιακό μου ήταν «Δημοσκοπήσεις και δημοσκοπικά ευρήματα». Στην επισημητη στο στατιστικό δεν υπάρχει δυνητική επιρροή. Δεν υπάρχει εκτίμηση ψήφου. Ξέρει εδώ ο Θεοδωρικάκος τι λέω. Γνωρίζει καλά το αντικείμενο.

Δεν μπορούμε να κλείνουμε τα μάτια μας προς τον βιασμό της λογικής μας, τον βιασμό της πολιτικής αξιοπρέπειάς μας. Αυτοί το επιχειρούν καθημερινά. Δεν με ενδιαφέρει τι θέλετε ο καθένας εδώ μέσα, αλλά μιλάμε για την ίδια την υπόσταση της δημοκρατίας. Δεν μπορούμε να αφεθούμε στο ρεύμα της Νέας Δημοκρατίας του ψεύδους, των δημοσκοπήσεων, της καπηλείας, των fake news. Πρέπει να αντισταθούμε επιτέλους εδώ μέσα. Φτάνει πια!

Στην Ευρώπη, όμως, που έλεγα για τον Μακρόν, κύριε συνάδελφε, που θεωρούνταν φυσιολογικό μια πενήνταχρονη καθηγήτρια να τα έχει με έναν δεκαπεντάχρονο, τον Μακρόν -γιατί έτσι ξεκίνησαν-, αυτή είναι μια αφύσικη Ευρώπη, μια μη φυσιολογική Ευρώπη. Εμείς δεν θέλουμε τέτοια Ευρώπη, μια Ευρώπη του πολέμου, μια Ευρώπη της αντιστάσεως, της woke ατζέντας, του εξισλαμισμού. Θέλουμε το αντίθετο από αυτήν την Ευρώπη. Θέλουμε μια Ευρώπη ευρωπαϊκή, χριστιανική, με αξίες, με ιδανικά που αξίζουν τον λόγο και την ύπαρξή τους.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Κύριε Θεοδωρικάκο, επειδή σας γνωρίζω προσωπικά, θα πω κάτι που μου είπε ένας πολύ καλός καθηγητής στο πανεπιστήμιο. Το αντίθετο της φτώχειας ξέρετε ποιο είναι, κύριε Θεοδωρικάκο; Η δικαιοσύνη. Το αντίθετο της φτώχειας μιας δημοκρατίας είναι η δικαιοσύνη. Το κράτος δεν καθορίζεται από το πώς φέρεται στους πλούσιους και προνομιούχους, αλλά το πώς φέρεται στους φτωχούς, ανήμπορους και άτυχους πολίτες του. Εκεί κρίνεται το κράτος κι εκεί απέτυχε η Νέα Δημοκρατία.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Γι' αυτό και λέω η Νέα Δημοκρατία είστε το κατεστημένο. Είστε το κατεστημένο των ολιγαρχών. Είμαστε το αντι-κατεστημένο. Είμαστε το κατεστημένο των φτωχών Ελλήνων πολιτών.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Έχει ζητήσει τον λόγο ο κύριος Υφυπουργός, ο κ. Μπουκώρος, για να υποστηρίξει μία τροπολογία.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Πρόκειται για την τροπολογία με γενικό αριθμό 364 στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Με την προτεινόμενη διάταξη η ΗΔΙΚΑ Α.Ε., Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης,

εντάσσεται στους τεχνολογικούς φορείς του ν.4310/2014. Όπως προκύπτει και από το καταστατικό της ΗΔΙΚΑ Α.Ε., οι κύριοι σκοποί της είναι παρεμφερούς φύσεως με αυτούς που εξυπηρετούν οι τεχνολογικοί φορείς του Δημοσίου. Πλην, όμως, μέχρι σήμερα δεν είχε τα οφέλη που απολαμβάνουν αυτοί οι τεχνικοί φορείς και τα οποία οφέλη διευκολύνουν πάρα πολύ τις δράσεις τους.

Για παράδειγμα, για να γίνει κατανοητό, λόγω του μη χαρακτηρισμού της ως τεχνολογικού φορέα, η ΗΔΙΚΑ αποκλείεται από την πρόσβαση σε ειδικά προγράμματα χρηματοδότησης και την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών, ενώ παράλληλα δεν δύναται να συνεργαστεί με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα.

Επίσης, δεν έχει τη δυνατότητα να ενεργοποιήσει νομοθετικές διατάξεις υπάρχουσες που θα συμβάλλουν και θα διευκολύνουν τις διαδικασίες ανάπτυξης και υλοποίησης έργων, όπως η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου, προκειμένου αυτά τα κρίσιμα έργα να υλοποιηθούν εντός των χρονοδιαγραμμάτων. Συνολικά η μη υπαγωγή της ΗΔΙΚΑ Α.Ε. στους τεχνολογικούς φορείς καθίσταται τροχοπέδη για την υλοποίηση πολλών δράσεων και συνεργασιών οι οποίες αυτήν τη στιγμή αδυνατούν να εκπληρωθούν.

Συνεπώς, η προτεινόμενη διάταξη είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ΗΔΙΚΑ διότι τα τελευταία χρόνια η ΗΔΙΚΑ Α.Ε. φέρει το βάρος πολλών έργων με ορόσημο για τη χώρα και η ένταξή της στους τεχνολογικούς φορείς του δημοσίου θα διευκολύνει την επίτευξη αυτών των στόχων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Να μην υπάρξει καμία παρεξήγηση, αφορά την 364.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ (Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης): Το διευκρινίσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ωραία.

Κύριε Κοτρωνιά, έχετε τον λόγο και αμέσως μετά ο κ. Παρασύρης από το ΠΑΣΟΚ. Θα πάμε τουλάχιστον σε τέσσερις, πέντε ομιλητές πριν ξεκινήσουμε τη διαδικασία με τους υπόλοιπους Προέδρους.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κύριες και κύριοι συνάδελφοι, το προς ψήφιση σχέδιο νόμου, «Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις», δεν αποτελεί απλώς μια τροποποίηση του ν.4887 του 2022, αλλά σηματοδοτεί την επανεκκίνηση της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας με τρόπο δομικό, σύγχρονο και κοινωνικά δίκαιο.

Ο νόμος που συζητούμε έρχεται να αντιμετωπίσει με ρεαλισμό αλλά και με όραμα τις προκλήσεις μιας οικονομίας που αλλάζει σε ένα διεθνές περιβάλλον που γίνεται όλο και πιο απαιτητικό. Το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης δεν περιορίζεται σε μικρές έκτασης βελτιώσεις και ρυθμίσεις, αλλά σε μια ριζική αναδιόρθωση της έως τώρα λογικής των ενισχύσεων. Γιατί; Γιατί προσβλέπει στην ενεργοποίηση των παραγωγικών δυναμικών της χώρας καθώς και στην εξάλειψη των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων. Απώτερος σκοπός είναι η τόνωση της επιχειρηματικότητας της χώρας μας με πιο δίκαιο και πιο αποτελεσματικό τρόπο και η αντιμετώπιση δομικών προβλημάτων, όπως η υψηλή ανεργία, το δημογραφικό και η συρρίκνωση της περιφέρειας.

Η κατάργηση της χρονικής προτεραιότητας, αυτού του γνωστού τόσα χρόνια του «όποιος πρόλαβε τον Κύριο είδε» και όποιος προλαβαίνει πρώτος εντάσσεται και η θεσμοθέτηση συγκριτικής αξιολόγησης που συναντάμε στα άρθρα 5 και 6 δεν αποτελούν απλά μια τεχνική βελτίωση. Αποτελούν μια τομή δημοκρατίας και αξιοκρατίας, βάζοντας τέλος σε ό,τι υπήρξε στο παρελθόν, είτε αυτό λέγεται επιλεκτικότητα είτε -αν θέλετε- λέγεται και αυθαιρεσία.

Εφεξής τα επενδυτικά σχέδια θα κρίνονται με διαφάνεια και σαφή κριτήρια αφού με την κατάργηση της προτεραιότητας υποβολής και της καθιέρωσης της συγκριτικής αξιολόγησης παρέλκει πλέον ο όρος της υποκειμενικότητας. Όλα και όλοι κρίνονται με αντικειμενικότητα. Αυτό είναι το αναπτυξιακό πλαίσιο που χρειάζεται η Ελλάδα για να προχωρήσει μπροστά, χωρίς εξαρτήσεις και κατάρροι του παρελθόντος.

Το εν λόγω νομοσχέδιο βάζει τέλος στη γραφειοκρατία. Συγ-

κεκριμένα, με την εισαγωγή του κινήτρου ταχείας αδειοδότησης που αναφέρεται στα άρθρα 45 και 46 η Κυβέρνηση αποδεικνύει ότι αντιλαμβάνεται τις ανάγκες της αγοράς. Μια επένδυση χαμένη στους λαβυρίνθους της γραφειοκρατίας είναι μια χαμένη ευκαιρία για νέες δουλειές, είναι μια χαμένη ευκαιρία για την πρόοδο και για την ανάπτυξη. Και προχωράμε και ένα βήμα παρακάτω προλαμβάνοντας καταστάσεις. Συγκεκριμένα, στις περιπτώσεις που οι υπηρεσίες κωλυσιεργούν, η αρμοδιότητα περνά απευθείας στον Υπουργό, αποδεικνύοντας την αναγκαιότητα της διοικητικής ευελιξίας που πρέπει να υπάρχει.

Το άρθρο 47 τροποποιεί το καθεστώς περιοχών ειδικής ενίσχυσης δίνοντας προτεραιότητα και πραγματικά κίνητρα σε περιοχές με χαμηλό ΑΕΠ, περιοχές που έχουν υποστεί πληθυσμιακή συρρίκνωση, καθώς και περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές. Πρόκειται για μια ουσιαστική ενίσχυση των ακριτικών και απομακρυσμένων περιοχών που τώρα χρόνια αποζητούν ίσες ευκαιρίες ανάπτυξης. Είναι μια πράξη αναγνώρισης και ενίσχυσης των τοπικών κοινωνιών, δίνοντας το έναυσμα για ανάπτυξη σε όλη τη χώρα, καταρρίπτοντας τα στενά πλαίσια μιας αθηνοκεντρικής ανάπτυξης.

Επιτρέψτε μου να αναφέρω ότι ως Βουλευτής επαρχίας αλλά και ως Δήμαρχος επί πολλά χρόνια διαπιστώνω εν τοις πράγμασι το παράπονο των κατοίκων της επαρχίας που δεν είχαν τη δυνατότητα ίσων ευκαιριών στην επιχειρηματικότητα. Είναι σαφές πως με το παρόν η Κυβέρνηση δεν λέει απλά να μείνουν οι νέοι που θέλουν να ασχοληθούν με το επιχειρείν στον τόπο τους, αλλά δημιουργεί πλέον τις προϋποθέσεις εκείνες ώστε αυτό να μπορεί να γίνει πραγματικότητα.

Στο εν λόγω σχέδιο νόμου περιλαμβάνονται επιπλέον ρυθμίσεις για την άμεση ενίσχυση περιοχών που επλήγησαν από την οικονομική κρίση. Οι ενισχύσεις σύμφωνα με τα άρθρα 51, 52 θα δίνονται πλέον χωρίς συμψηφισμούς. Στο άρθρο 53 του παρόντος δίνεται παράταση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για τα Ναυπηγεία Ελευσίνας, συμβάλλοντας καθοριστικά στην εξυγίανση και τη διάσωση ενός κρίσιμου βιομηχανικού κλάδου για τη χώρα. Και είναι αυτές οι ρυθμίσεις, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που αποδεικνύουν με τον πλέον emphaticό τρόπο ότι η πολιτεία στέκεται δίπλα στους ανθρώπους των τοπικών κοινωνιών και μάστιχα την ώρα που το έχουν πραγματικά ανάγκη.

Ο στόχος σαφής και ουσιαστικός, ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη που θα δώσει πνοή στις τοπικές κοινωνίες, αποτρέποντας τη μετανάστευση και ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή. Στο νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης συναντάμε πέντε μορφές ουσιαστικής ενίσχυσης για τα επενδυτικά σχέδια και συγκεκριμένα: Πρώτον, φορολογική απαλλαγή για τα προ φόρων κέρδη, δεύτερον, επιχορήγηση άμεση χρηματοδοτική ενίσχυση επί των επιλέξιμων δαπανών, τρίτον, επιδότηση leasing για την απόκτηση εξοπλισμού, τέταρτον, επιδότηση νέων θέσεων εργασίας και πέμπτον, χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, ειδικά για καθεστώς υψηλής καινοτομίας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Επιπλέον, στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης εισάγονται δύο σύγχρονα χρηματοδοτικά εργαλεία, το Ταμείο Εγγυοδοσίας που θα παρέχει εγγυημένα δάνεια σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και η συνεννόηση με την ευρωπαϊκή τράπεζα επενδύσεων για περιπτώσεις χορήγησης μακροχρόνιων δανείων ύψους έως 1 δισεκατομμύριο ευρώ με τη δημιουργία ειδικού χαρτοφυλακίου και την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου. Το νέο πλαίσιο ενισχύει και τον ρόλο της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων, αναγνωρίζοντας την ανάγκη για επιτελικό σχεδιασμό και καλύτερο συντονισμό μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων.

Διαπιστώνουμε στο προς ψήφιση νομοσχέδιο μια προς τη σωστή κατεύθυνση προσπάθεια δίκαιης κατανομής και ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας. Εν προκειμένω ενισχύονται ουσιαστικά οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Θεσπίζεται ελάχιστο ύψος επένδυσης στα 50.000 ευρώ για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις στο καθεστώς κοινωνικής επιχειρηματικότητας και χειροτεχνίας, ενώ παράλληλα καθιερώνεται ανώτατο ποσό ενίσχυσης έως 20 εκατομμύρια ευρώ για μεμονωμένες επιχειρήσεις και 50 εκατομμύρια ευρώ για συνδεδεμένες επιχειρήσεις, ενώ ενσωματώνει μέσω

θεσμικού πλαισίου διαφάνεια και λογοδοσία με αυστηρούς ελέγχους, ρητές προθεσμίες, καθώς και ανάκληση υπαγωγής σε περιπτώσεις παρατυπιών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το παρόν σχέδιο νόμου δεν αποτελεί απλά μια θεσμική αναμόρφωση. Είναι μια στρατηγική παρέμβαση για την επόμενη μέρα της ελληνικής οικονομίας με όρους βιωσιμότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης και περιφερειακής σύγκλισης. Προτάσσει ένα νέο παραγωγικό μοντέλο με στοχευμένα κίνητρα, αξιοκρατικά κριτήρια, ευελιξία, διαφάνεια, ενισχύει τις περιοχές που έχουν πληγεί περισσότερο, αξιοποιεί σύγχρονα εργαλεία και απαντά με σχέδιο στις προκλήσεις της εποχής. Μέσω του συγκεκριμένου νομοσχεδίου δημιουργούμε εκείνες τις προϋποθέσεις για ουσιαστική και δίκαιη ανάπτυξη σε όλη τη χώρα. Είναι ένα βήμα προς μια βιώσιμη και κοινωνικά δίκαιη ελληνική κοινωνία.

Οφείλουμε να το στηρίξουμε, όχι μόνο ως ένα νομοσχέδιο του Ελληνικού Κοινοβουλίου, αλλά ως μια συνολική πρόταση ανασυγκρότησης της χώρας μας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστώ.

Καλώ στο Βήμα τον κ. Παρασύρη, Βουλευτή του ΠΑΣΟΚ στο Νομό Ηρακλείου.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ (ΦΡΕΝΤΥ) ΠΑΡΑΣΥΡΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ζούμε σε μια εποχή μεγάλων μεταβολών όπου ο οικονομικός ανταγωνισμός μεταξύ κρατών και υπερεθνικών οντοτήτων είναι καθοριστικός συντελεστής γεωπολιτικών εξελίξεων, εθνικής ασφάλειας, εξάρτησης και τελικά κυριαρχίας. Σήμερα ζούμε με έναν ορθόδοξο τρόπο την κορύφωση αυτών των ανταγωνισμών με τον πόλεμο των δασμών.

Ένα πρώτο συμπέρασμα σε αυτήν τη φάση είναι ότι η δύση για πρώτη φορά εμφανίζεται τόσο βαθιά διαιρεμένη. Μεγάλο ζήτημα το οποίο έχει προκύψει και για το παρόν αλλά και για το μέλλον είναι η αυτάρκεια αγαθών και επομένως η παραγωγική δυνατότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του κάθε μέλους-κράτους χωριστά, η αναδιάταξη, δηλαδή, των παραγωγικών δυνάμεων της βιομηχανικής μας βάσης και του πρωτογενούς τομέα και ο βαθμός ενσωμάτωσης της καινοτομίας στον παραγωγικό κύκλο.

Οι επιχειρήσεις μας όσες επιμένουν να παράγουν στην Ελλάδα και την Ευρώπη έχουν να αντιμετωπίσουν έναν διασυνδεδεμένο κόσμο όπου οι ορθάνοικτες πόρτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιτρέπουν σε εταιρείες τρίτων χωρών με αμφιλεγόμενους όρους και προδιαγραφές παραγωγής, με κολοσσιαία ενίσχυση πολλές φορές από τα κράτη τους, η οποία ενίσχυση απαγορεύεται εντός της Ευρώπης, να διακινούν τα προϊόντα τους στην εσωτερική αγορά. Τρόφιμα, αγροτικά προϊόντα, ρούχα, υποδήματα, ηλεκτρικά είδη, πρώτες ύλες και πόσα άλλα εισέρχονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, χωρίς κανένα έλεγχο, με μικρούς δασμούς, διαλύοντας την εσωτερική μας παραγωγή. Η μετατόπιση της παραγωγής αγαθών στην Ανατολή ήταν απολύτως αναμενόμενη.

Η συζήτηση λοιπόν για τον παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας θα πρέπει να γίνεται εντός αυτού του πλαισίου και εντός μιας ευρύτερης ευρωπαϊκής οπτικής, η οποία κατανοεί πλέον τα ζητήματα με τρόπο απόλυτο, ρεαλιστικό και όχι εφεκτικό. Θα περίμενα, λοιπόν, μιας και πλέον η συζήτηση άνοιξε μια Ευρώπη η οποία θα πρωταγωνιστούσε σε μια συζήτηση για ένα δίκαιο εμπόριο, με όρους και προδιαγραφές και αν χρειαστεί ακόμη και με δασμούς, στη βάση όμως των κανόνων για την εργασία, το περιβάλλον και την ασφάλεια των καταναλωτών. Αυτή βεβαίως είναι μια κουβέντα που εκφεύγει από το κυρίως ζήτημα που συζητάμε, αλλά δεν παύει να διασυνδέεται στενά, διότι με έναν έμμεσο τρόπο ο αναπτυξιακός νόμος κάθε φορά προσπαθεί να θεραπεύσει αυτό το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας στις ελληνικές επιχειρήσεις με μια σειρά κινήτρων.

Θα περιμέναμε, επομένως, από το Υπουργείο μια τυπική αξιολόγηση των προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων και έπειτα να ενισχύαμε με κίνητρα όπου εντοπιζαμε σοβαρές ελλείψεις ή έστω να εναρμονίζαμε τα κίνητρα αυτά με βασικούς εθνικούς

μας στόχους και αναγκαιότητες. Όμως, τι διαπιστώνουμε για τη μικρή προϊστορία των έξι ετών; Ότι από τα δεκατρία καθεστώτα προκηρύξατε τα τέσσερα, δεν τα διασυνδέσατε με τα γενναία χρηματοδοτικά εργαλεία που είχατε στη διάθεσή σας. Οι επιχειρήσεις που εντάχθηκαν έχουν χαθεί σε ένα γραφειοκρατικό κυκλώνα, σαν να μην καταλαβαίνετε τι συμβαίνει γύρω μας. Και τελικά παρά τις ευκαιρίες που είχατε, πρωτοφανείς σε επίπεδο πόρων, δεν παρουσιάζετε κανένα συμπαγές και συνεκτικό αναπτυξιακό σχέδιο για τη χώρα. Μια επισημάνση, η οποία επανειλημμένα σας έχει γίνει σχετικά με την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου όπου καμία κυβέρνηση δεν είχε τη μοναδική ευκαιρία που εσείς είχατε με το Ταμείο Ανάκαμψης, το ΕΣΠΑ, το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης και τις δημοσιονομικές ελευθερίες μετά τον COVID-19. Παρόλα αυτά θα περάσει αυτή η περίοδος και στο τέλος δεν θα ξέρουμε τι αφήσατε πίσω.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν έχουν μόνο τον διεθνή ανταγωνισμό, όπως περιέγραψα, να αντιμετωπίσουν. Έχουν και την εσωτερική πραγματικότητα την οποία διαμορφώνετε με όρους ολιγοπωλιακούς, ενισχύοντας συγκεκριμένα συμφέροντα και εγκαθιστώντας σε κάθε πεδίο της οικονομίας λίγες εταιρείες, οι οποίες νέμονται την αγορά.

Μια τέτοια περίπτωση αφορά και στην τροπολογία που φέρουμε, αφορά και στις βιομηχανικές περιοχές της χώρας όπου με τον ν.4982/2022 ουσιαστικά παραδώσατε το μονοπώλιο των βιομηχανικών περιοχών στην ΕΤΒΑ, επιφυλάσσοντας υπερεξουσίες στην εν λόγω εταιρεία, η οποία εδώ και δύο χρόνια με το θεσμικό πλαίσιο που έχετε διαμορφώσει λειτουργεί καταχρηστικά εις βάρος των εγκατεστημένων σε βιομηχανικές περιοχές επιχειρήσεων. Έχετε επιτρέψει στην «ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ Α.Ε.» της οποίας το πλειοψηφικό πακέτο έχει ένα fund το οποίο εδρεύει στο Λονδίνο και του οποίου fund βασικός μέτοχος είναι μία εταιρεία από τα νησιά Κέιμαν, δηλαδή ένας άγνωστος ιδιοκτήτης διαχειρίζεται τις τύχες των είκοσι πέντε βιομηχανικών περιοχών της χώρας μας. Και αφού ήρθε στην κατοχή της εν λόγω εταιρείας το πλειοψηφικό πακέτο, ψηφίσατε τον ν.4982/2023, ανοίξατε δηλαδή και στρώσατε τον δρόμο στην εν λόγω εταιρεία και έπειτα έρχεται η ΕΤΒΑ μονομερώς πλέον επί της ουσίας και διαμορφώνει τους κανονισμούς λειτουργίας, όπου αυξάνει χωρίς καμία ανταποδοτικότητα με πάνω από 800% τα τέλη στις βιομηχανικές περιοχές. Προϊκοδοτήσατε επιπλέον με 50 εκατομμύρια ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης για υποδομές, τις οποίες κανένας δεν ξέρει που έγιναν, που οδηγήθηκαν αυτά τα χρήματα, σε καμία βιομηχανική περιοχή δεν έχουμε ενημέρωση ότι έχουν αναπτυχθεί αυτές οι υποδομές σύμφωνα με τα 50 εκατομμύρια του Ταμείου Ανάκαμψης όπως προοριζόταν. Η διαχειρίστρια επιτίθεται πλέον με τρόπο ληστρικό στις εγκατεστημένες επιχειρήσεις, επηρεάζοντας ουσιαστικά τη βιομηχανική πολιτική της χώρας και διακινδυνεύοντας τη βιωσιμότητα των εγκατεστημένων, χωρίς να υπάρχει ουσιαστική κρατική εποπτεία και έλεγχος από το Υπουργείο σχετικά με τις ενδεδειγμένες της ΕΤΒΑ.

Αυτό το καθεστώς προσπαθούμε με την τροπολογία μας να θεραπεύσουμε, αυτήν την αντιεπιχειρηματική σας πρακτική να διορθώσουμε με μία σειρά προτάσεων, τις οποίες συνδιαμορφώσαμε σε συνεργασία με τους φορείς, εν προκειμένω με την ΠΑΣΕΒΙΠΕ, το πανελλήνιο όργανό τους. Είναι διατάξεις που έρχονται πλέον με τη μορφή τροπολογίας, διότι παρά τις παρεμβάσεις μας στον κοινοβουλευτικό έλεγχο και του Αντιπροέδρου, κ. Κωνσταντίνου και του κ. Νικητιάδη, υπεύθυνου τομέαρχη και δικές μου, παρά τις οχλήσεις από τους φορείς και παρά τις συναντήσεις σας με Βουλευτές της Συμπολίτευσης και τους φορείς τίποτα δεν έχετε κάνει για να απαλλαγούν από το βραχνά της ΕΤΒΑ οι εν λόγω επιχειρήσεις.

Η τροπολογία αφορά στον τρόπο διαμόρφωσης των κανονισμών λειτουργίας, στη διευκόλυνση χωροθέτησης επιχειρηματικών πάρκων και αυτοδιαχείρισης από τις επιχειρήσεις και κυρίως στην ενίσχυση της διαφάνειας και της κρατικής εποπτείας για την εταιρεία διαχείρισης, εν προκειμένω της ΕΤΒΑ, ώστε να μη λειτουργεί ανεξέλεγκτα.

Καλώ λοιπόν τους Βουλευτές του Νομού Ηρακλείου και όχι μόνο, αλλά και τους Βουλευτές συνολικά της Συμπολίτευσης και της ελάσσονος Αντιπολίτευσης οι οποίοι έχουν παρέμβει και συμ-

μερίζονται την προβληματική κατάσταση γύρω από τις βιομηχανικές περιοχές και τα επιχειρηματικά πάρκα να υπερψηφίσουν την τροπολογία, καθώς και τον Υπουργό να την κάνει επιτέλους δεκτή.

Σε αυτό το μείζον θέμα που αφορά τη βιομηχανική και φιλοεπενδυτική πολιτική της χώρας αναμετρούμαστε όλοι και αυτό αποδεικνύεται εμπράκτως με την ψήφο μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Ελπίζω ο Υπουργός να αξιολογήσει σωστά, γιατί είναι ένα πολύ μεγάλο θέμα το οποίο το έχουμε συζητήσει πάρα πολύ καιρό.

Τον λόγο τώρα έχει ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, ο κ. Κουτσούμπας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ (Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Κυρίες και κύριοι, δεν θα μπορούσα να ξεκινήσω αυτήν την παρέμβαση σήμερα με τίποτα άλλο, παρά με το ζήτημα που πραγματικά συγκλονίζει καθημερινά τον λαό μας, τη νεολαία, όπως άλλωστε και όλους τους λαούς του κόσμου, καθέναν και καθεμία που έχει επιλέξει να παραμένει και να λέγεται άνθρωπος. Μιλώ για τις εικόνες της σφαγής και της αποκλήνωσης που βλέπουμε καθημερινά να φτάνουν από τη Γάζα. Από τη μία τις εικόνες της σφαγής του ηρωικού λαού της Παλαιστίνης, που εδώ και ογδόντα χρόνια παλεύει για να αποκτήσει το αυτόνομο για κάθε λαό, τη δική του ελεύθερη ανεξάρτητη πατρίδα και από την άλλη τις εικόνες της αποκλήνωσης του κράτους δολοφόνου και κατακτητή του Ισραήλ, που δεν διστάζει πλέον μπροστά σε κανένα έγκλημα για να πετύχει τον σκοπό του. Βομβαρδίζει ανηλεώς σχολεία, νοσοκομεία, καταυλισμούς, ξεκληρίζει ολόκληρες οικογένειες και δεν επιτρέπει ούτε την ανθρωπιστική βοήθεια να περάσει στη λωρίδα της Γάζας, οδηγώντας τον πληθυσμό σε λιμό, χιλιάδες παιδιά στο θάνατο, όπως προειδοποιεί άλλωστε και ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών. Ποιος είναι ο σκοπός του; Μήπως είναι η αυτοάμυνα, που έλεγε ο κ. Μητσοτάκης, τότε που έτρεχε να επισκεφθεί πρώτος-πρώτος τον εγκληματία Νετανιάχου στην αρχή αυτής της σφαγής για να του δηλώσει τη στήριξή του, τι κι αν συμβεί; Ορίστε τι συμβαίνει, κύριε Μητσοτάκη, το οποίο φυσικά και ξέρατε από τότε ότι θα συμβεί.

Τα ίδια προσχήματα αναπαρήγαγαν και άλλα κόμματα, δυστυχώς με τις τοποθετήσεις τους και με αυτά που ψήφισαν στο Ευρωκοινοβούλιο, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην κάλυψη που παρείχε η Ευρωπαϊκή Ένωση στο Ισραήλ για να διαπράττει τα εγκλήματα του. Σήμερα και οι πέτρες έχουν καταλάβει ποιος ήταν και είναι ο πραγματικός σκοπός αυτών των εγκλημάτων. Άλλωστε το λένε πλέον και οι ίδιοι απροκάλυπτα. Είναι η κατοχή της Γάζας, η γενοκτονία και ο εκπολιτισμός του παλαιστινιακού λαού από την περιοχή, προκειμένου να προχωρήσουν τα διάφορα ενεργειακά, εμπορικά και άλλα επενδυτικά projects, οι ληστείες δηλαδή που σχεδιάζονται και με τη συμμετοχή της Ελλάδας και στα οποία η ύπαρξη ενός ανεξάρτητου παλαιστινιακού κράτους θεωρούν ότι τους στέκεται εμπόδιο.

Τόσο απλά είναι τα πράγματα για τους ιμπεριαλιστές, αυτούς τους πραγματικούς ληστές του πλούτου που παράγουν οι λαοί. Εάν η παρουσία ενός λαού εμποδίζει τα σχέδιά τους, τις μπιζνες τους, τα αδηφάγα κέρδη τους, απλά τον απαλείφουν από τον χάρτη.

Η στάση της Ελληνικής Κυβέρνησης είναι και σήμερα απαράδεκτη, εξοργιστική, αντίθετη με το αίσθημα της μεγάλης πλειοψηφίας του ελληνικού λαού. Αρνείστε πεισματικά να καταδικάσετε αυτή την κτηνωδία των συμμάχων σας. Και μην μας πείτε για τις νερόβραστες δηλώσεις του Πρωθυπουργού, που δεν πείθουν κανέναν, ούτε για τη δήλωση του κ. Γεραπετρίτη ως Προεδρεύοντα, μάλιστα, του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, στην οποία δεν τόλμησε να αναφέρει ούτε τη λέξη «Ισραήλ» και εξισώνει θύτη και θύμα, μιλώντας γενικά για κάποια εμπλεκόμενα μέρη. Η υποκρισία σας και τα δύο μέτρα και δύο σταθμά, που έχετε, προκαλούν πραγματική αηδία.

Κάποιοι λένε ότι πρέπει να κλείσουμε τα μάτια σε όλα αυτά που συμβαίνουν δίπλα μας, στη βαρβαρότητα, δηλαδή, που υφίσταται ένας άλλος λαός, γιατί έχουμε στρατιωτική συνεργασία με το Ισραήλ και μας συμφέρει, λέτε, να τη διατηρήσουμε, γιατί και αυτό έχει ανταγωνιστικές σχέσεις με την Τουρκία.

Κατ' αρχάς, η λογική των ισχυρών συμμάχων, που θα μας προστατεύσουν, δεν έχει επιβεβαιωθεί ποτέ και πουθενά, από τη μικρασιατική εκστρατεία μέχρι την εισβολή και κατοχή της Κύπρου, όπως και τις σημερινές απαράδεκτες διεκδικήσεις της τουρκικής άρχουσας τάξης.

Πιο ισχυρός σύμμαχος του λαού μας έναντι άδικων και αναθεωρητικών προκλήσεων μπορεί να είναι μονάχα οι άλλοι λαοί, η φιλία και η αλληλεγγύη τους. Όταν εσείς πάτε και στηρίζετε ένα κράτος-δολοφόνο, κατακτητή, μια αναθεωρητική δύναμη, που έχει κάνει κουρελόχαρτο κάθε διεθνή σύμβαση, κάθε ψήφισμα του ΟΗΕ, όταν πάτε και στηρίζετε το άδικο, πώς περιμένετε αύριο να προστατευτούν τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας μας, του δικού μας λαού; Ποιος θα εκφράσει την αλληλεγγύη του; Ποια χώρα, ποιος λαός;

Όπως είναι γνωστό, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας πήρε μια πρωτοβουλία, απευθυνόμενο στα άλλα κόμματα της Αντιπολίτευσης, παρά τις διαφορετικές θέσεις που υπάρχουν, ώστε να ασκηθεί η μέγιστη δυνατή πίεση σήμερα προς την Κυβέρνηση, προκειμένου εδώ και τώρα η Ελλάδα να πάρει πρωτοβουλίες και με την ιδιότητα του μη μονίμου μέλους του Συμβουλίου Ασφαλείας, ώστε να καταδικαστούν απερίφραστα τα εγκλήματα του Ισραήλ, να σταματήσει αυτή η σφαγή, να ανοίξουν όλες οι ανθρωπιστικές δίοδοι, να σταματήσει η στρατιωτική συνεργασία της χώρας με αυτό το κράτος-εγκληματία και να υλοποιηθεί επιτέλους η ομόφωνη απόφαση της Ελληνικής Βουλής από το 2015 για αναγνώριση του παλαιστινιακού κράτους στα σύνορα του 1967. Και αυτό δεν είναι ένα οποιοδήποτε άλλο μεγάλο θέμα, είναι θέμα ζωής και θανάτου. Είναι το μοναδικό θέμα για το οποίο η Βουλή έχει ομόφωνη απόφαση από το 2015.

Και ενώ κάποια κόμματα ανταποκρίθηκαν θετικά, είχαμε βέβαια την άρνηση του κ. Βελόπουλου, που μόνο απ' ότι φαίνεται για τα δελτία ειδήσεων, είπε αρχικά δημόσια, μάλιστα από αυτό εδώ το Βήμα, ότι συμφωνεί και μετά αρνήθηκε να υπογράψει, κρατώντας πάλι ίσες αποστάσεις από θύτες και θύματα.

Είχαμε, επίσης, τη σιγή ιχθύος των κυριών της Νίκης, που κατά τα άλλα κάνουν μακρύ σταυρό, αλλά δεν λογαριάζουν ότι δεκάδες χιλιάδες παιδιά αυτήν την ώρα δολοφονούνται, άλλα με τις βόμβες και άλλα με τη λιμοκτονία που τους επιβάλλει το Ισραήλ.

Είχαμε, βεβαίως, και την άρνηση της Αξωματικής Αντιπολίτευσης, του ΠΑΣΟΚ, που από την αρχή είχε αποφασίσει να μην υπογράψει και τέσσερις μέρες έψαχνε πώς θα το σερβίρει. Στην αρχή ήταν άφαντοι. Μετά είπαν κάτι άσχετο, ότι θα πάρουν, δηλαδή, πρωτοβουλίες σε επίπεδο ευρωπαϊκού σοσιαλιστικού κόμματος, λες και το ένα εμποδίζει το άλλο για να φτάσει τελικά χθες ο κ. Ανδρουλάκης να πει τα ίδια με τον κυβερνητικό εκπρόσωπο, ότι το κείμενο δεν καταδικάζει τη Χαμάς, λες και αυτό είναι το θέμα αυτήν τη στιγμή, δίνοντας άλλοθι με αυτόν τον τρόπο στη γενικονία που επιβάλλει ο καταδικασμένος για εγκλήματα πολέμου Νετανιάχου.

Δεν ξέρω αν θα βρείτε και κάτι καινούργιο να πείτε σήμερα εκεί στο ΠΑΣΟΚ για να δικαιολογήσετε τα αδικαιολόγητα, αλλά εδώ το πράγμα φωνάζει ότι οι δεσμεύσεις σας είναι πολύ μεγάλες, για να μην πω ότι μάλλον έχετε αρχίσει ήδη να προβάρετε κουστούμια συγκυβέρνησης με τον κ. Μητσοτάκη και θέλετε να πάρετε το πράσινο φως και από τις διάφορες πρεσβείες που τον στηρίζουν.

Κυρίες και κύριοι, η πολιτική της Κυβέρνησης και στο εσωτερικό της χώρας και στο εξωτερικό έναν και μόνο γνώμονα έχει τη διασφάλιση και μεγιστοποίηση των κερδών μιας χούφτας μονοπωλιακών ομίλων, που ξεζουμίζουν τον λαό μας, κύριε Θεοδωρικάκο. Αυτό είναι το περιεχόμενο της καπιταλιστικής ανάπτυξης, στην οποία ορκίζονται, βέβαια, όλα τα κόμματα του συστήματος και στην οποία θέλετε να δώσετε ώθηση και με το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα, άλλος ένας αναπτυξιακός νόμος κομμένο και ραμμένος στα μέτρα των επενδύσεων του μεγάλου κεφαλαίου.

Για να συμβεί, όμως, αυτό, προϋπόθεση είναι να αυξάνεται ο βαθμός εκμετάλλευσης των εργαζομένων, να τσακίζονται τα δικαιώματά τους, να μην ικανοποιούνται οι ανάγκες του λαού μας, να λεηλατείται το εισόδημά του. Τα στοιχεία μιλούν από μόνα τους. Την ώρα που εκατό εισηγμένες εταιρείες καταγράφουν κέρδη πάνω από 11 δισεκατομμύρια ευρώ μόνο το 2024 σε ένα χρόνο, ο μέσος μισθός του εργαζόμενου παραμένει σήμερα 9% μικρότερος από ότι ήταν το 2011. Και αν συνυπολογίσουμε και τον πληθωρισμό, την ακρίβεια η πραγματική μείωση των μισθών φτάνει το 27%.

Και ενώ το πρωτογενές πλεόνασμα Γενάρη - Απρίλη έφτασε στα 5,1 δισεκατομμύρια ευρώ, η συνθήκη απάντησης σας στα δίκαια αιτήματα των εργαζομένων, των αυτοαπασχολούμενων επαγγελματιών επίσης, των αγροτών, της νεολαίας είναι: «Δεν υπάρχουν χρήματα, τόσα μπορούμε να κάνουμε, τόσα κάνουμε». Φυσικά, αφού αυτά τα χρήματα που μαζεύετε από τη φορολογική του λαού τα έχετε κρατημένα για τα διάφορα επενδυτικά πακέτα για να δώσετε ζεστό κρατικό χρήμα ξανά σε λίγους.

Βέβαια, σήμερα ομολογείτε ότι ο νέος αναπτυξιακός νόμος είναι προσαρμοσμένος στις νέες συνθήκες. Ποιες είναι αυτές; Μα, φυσικά, αυτές τις πολεμικής οικονομίας, όπου ήδη ελληνικοί επιχειρηματικοί όμιλοι, που δραστηριοποιούνται στην πολεμική βιομηχανία και άλλοι που τώρα στρέφονται προς αυτήν, ετοιμάζονται για το μεγάλο φαγοπότη, 800 δισεκατομμύρια αποφάσισαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση να δώσουν στην πολεμική βιομηχανία, πάνω από 25 δισεκατομμύρια αποφασίσατε εσείς για τη χώρα μας. Είναι λεφτά, όμως, που θα λείψουν από τις δαπάνες που σχετίζονται με πραγματικές λαϊκές ανάγκες. Θα λείψουν από την υγεία, την πρόνοια, την παιδεία, από το εισόδημα, τις συντάξεις, τις υποδομές προστασίας του λαού, από παντού.

Σήμερα, λοιπόν, κυρίως για τις ανάγκες της στροφής στην πολεμική οικονομία, χθες για την περιβόητη πράσινη ανάπτυξη, που τώρα την ξεχνάτε και αυτή σιγά - σιγά, αύριο για ό,τι επιλέξετε προκειμένου να δώσετε ώθηση σ' αυτή την καπιταλιστική οικονομία, να μεταθέσετε για λίγο αργότερα το ξέσπασμα της επόμενης οικονομικής καπιταλιστικής κρίσης.

Γι' αυτό και σε όλους τους τόνους, εμείς επισημαίνουμε ότι επιείγει να δυναμώσει ο αγώνας για να μην δεχτεί ο λαός μας να φορτωθεί καμιά νέα θυσία γι' αυτήν την καπιταλιστική σας ανάπτυξη, καμιά θυσία για τον νέο στόχο του κεφαλαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη χώρα μας, τη στροφή στην πολεμική οικονομία και τους στρατιωτικούς εξοπλισμούς, καμιά νέα θυσία για τα κέρδη του κεφαλαίου.

Γιατί δεν θα κουραστούμε να το λέμε πως το κυνήγι του κέρδους και η πολιτική που το υπηρετεί είναι αυτά που πολλές φορές στοιχίζουν μέχρι και ανθρώπινες ζωές, όπως συνέβη και με το έγκλημα των Τεμπών, σε έναν σιδηρόδρομο ιδιωτικοποιημένο, χωρίς συστήματα ασφαλείας, αποψιλωμένο από προσωπικό, αφού αυτά λογαριάζονται ως κόστος.

Η κατάθεση της δικογραφίας στη Βουλή για τη διερεύνηση ποινικών ευθυνών για τους πρώην Υπουργούς Καραμανλή και Σπίρτζη επιβεβαίωσε όσα είχε αποκαλύψει ήδη έναν χρόνο πριν το πόρισμα του ΚΚΕ στην Εξεταστική Επιτροπή. Επιβεβαίωσε όλα αυτά που φωνάζει δύο χρόνια τώρα ο λαός και η νεολαία που βρίσκονται ξανά και ξανά στους δρόμους, που έκαναν υποθέσή τους την τιμωρία των ενόχων και δεν επιτρέπουν τη συγκαλύψη του εγκλήματος.

Έχει πλέον αποκαλυφθεί ότι η εφαρμογή της πολιτικής απελευθέρωσης των σιδηροδρομικών μεταφορών και της κατάκτησης του σιδηροδρομικού δικτύου, σύμφωνα και με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έφερε τον σιδηρόδρομο σε μια κατάσταση όπου λειτουργούσε και συνεχίζει να λειτουργεί σαν ωρολογιακή βόμβα έτοιμη να εκραγεί.

Έχει επίσης αποδειχθεί ότι οι κυβερνήσεις και οι αρμόδιοι Υπουργοί διαχρονικά γνώριζαν και αποδέχονταν το ενδεχόμενο μιας τέτοιας τραγωδίας, γιατί οι ίδιοι διαμόρφωσαν αυτήν την κατάσταση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Γενικού Γραμματέα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κύριε Πρόεδρε, θα μου επιτρέψετε να κάνω μια ανακοίνωση;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ (Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε. Αλίμονο!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυνάμεις θεωρείται παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», δεκατέσσερις μαθήτριες και μαθητές και τέσσερις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το Δημοτικό Σχολείο Εξαμιλίων του Νομού Κορινθίας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Μας συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε. Μπορείτε να συνεχίσετε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ (Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Γιατί ακριβώς τα τελευταία χρόνια υπήρχαν είκοσι δυστυχήματα στον ΟΣΕ με είκοσι δύο νεκρούς συνολικά. Γιατί είχαν δεκάδες έγγραφες προειδοποιήσεις από τα σωματεία των εργαζομένων, από τους Βουλευτές του ΚΚΕ μέσα στη Βουλή για μια μεγάλη τραγωδία που με μαθηματική ακρίβεια ερχόταν.

Γι' αυτό λέμε ότι αυτοί διαμόρφωσαν την κατάσταση. Γι' αυτό λέμε ότι όλα αυτά τα ήξεραν. Και παρ' όλα αυτά, συνέχιζαν να επιτρέπουν τη λειτουργία του σιδηροδρομικού δικτύου, παρά τις ελλείψεις ασφαλείας.

Το έγκλημα μάλιστα συνεχίζεται και σήμερα όταν ο ίδιος ο Πρωθυπουργός δημόσια ομολογεί ότι ο σιδηρόδρομος θα είναι «λέει» σχετικά ασφαλής το 2027. Και την ίδια ώρα, όχι απλά κυκλοφορούν κανονικά τα τρένα, αλλά εξακολουθούν να μεταφέρουν άκρως επικίνδυνο πολεμικό υλικό για λογαριασμό του ΝΑΤΟ. Αυτά είναι ερωτήματα που δεν απαντήθηκαν όλα αυτά τα χρόνια, παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες με τις ερωτήσεις που έθεσε εδώ μέσα το ΚΚΕ.

Με βάση τα παραπάνω όλα, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας έχει δηλώσει ότι θα υπερψηφίσει την πρόταση για τη συγκρότηση προανακριτικής επιτροπής για τους Καραμανλή και Σπίρτζη, ενώ ήδη έχει καταθέσει στη Βουλή το δικό του σκεπτικό. Ζητάμε να διενεργηθεί έλεγχος για κακουργηματικές ευθύνες και των αρμόδιων Υφυπουργών, αλλά και των επικεφαλής των Κυβερνήσεων. Για δε τον νυν Πρωθυπουργό, τον κ. Κυριάκο Μητσοτάκη, ζητάμε να διερευνηθούν επιπλέον οι ευθύνες του για την εκτεταμένη αλλοίωση του τόπου του εγκλήματος.

Όσο για την απαράδεκτη πρόταση που ετοιμάζεται να καταθέσει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και η οποία αναφέρεται μόνο σε κάποια πλημμελήματα, στην πραγματικότητα αποτελεί πρόταση-πλυντήριο των ευθυνών του Υπουργού της.

Την προειδοποιούμε, επίσης, να μην τολμήσει να επαναλάβει το φιάσκο της Προανακριτικής που έστησε για τον Τριανταφυλόπουλο, αλλά να αφήσει την επιτροπή επιτέλους να επιτελέσει το έργο της, να καλέσει όλους τους μάρτυρες και να εξετάσει όλα τα στοιχεία.

Εμείς δεσμευόμαστε ότι θα συνεχίσουμε να κάνουμε ό,τι περνά από το χέρι μας μέσα και κυρίως έξω από τη Βουλή, στους δρόμους του αγώνα, για να φτάσει το μαχαίρι ως το κόκκαλο, να τιμωρηθούν οι ένοχοι όσο ψηλά κι αν βρίσκονται αυτοί, να μπει στο στόχαστρο της πάλης του ελληνικού λαού ακόμα πιο αποφασιστικά αυτό το σάπιο, αυτό το διεφθαρμένο σύστημα που προκαλεί εκμετάλλευση, εγκλήματα και γενοκτονίες.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε, κύριε Πρόεδρε.

Τον λόγο είχε ζητήσει η Υπουργός κ. Δόμνα Μιχαηλίδου για την τροπολογία και αμέσως μετά θα λάβει τον λόγο από τον ΣΥΡΙΖΑ ο κ. Γαβρήλος.

Ορίστε, κυρία Υπουργέ.

ΔΟΜΝΑ - ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ (Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Θέλουμε να καταθέσουμε μια τροπολογία η οποία επί της ουσίας διευκολύνει την υλοποίηση πολιτικών σε ζητήματα ισότητας στον ιδιωτικό τομέα. Μέσα απ' αυτήν θα μπορέσει να δημιουργηθεί μια πλατφόρμα στο ΥΚΟΙΣΟ, η οποία θα συγκεντρώνει,

αλλά και θα αναλύει στοιχεία για πολιτικές ισότητας στο κομμάτι των ιδιωτικών επιχειρήσεων. Ένα σημαντικό εργαλείο για την διεξαγωγή συμπερασμάτων, την ενίσχυση του παρατηρητηρίου ισότητας και τη χάραξη πιο αποτελεσματικών πολιτικών.

Στο δεύτερο άρθρο στην τροπολογία αυτή, θεσπίζεται η δυνατότητα του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας να σχεδιάζει και να υλοποιεί προγράμματα κατάρτισης πάνω σε ζητήματα ισότητας και ζητήματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου. Στόχος είναι η ενσωμάτωση αξιών της ισότητας με συγκεκριμένες και μετρήσιμες πολιτικές.

Γι' αυτόν τον λόγο σας ζητούμε να την υπερψηφίσετε.

Ευχαριστώ πολύ.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Παρακαλώ, κυρία Καραγεωργοπούλου, θέλετε κάποια ερώτηση ή παρέμβαση;

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Ως Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος επί της τροπολογίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ναι, αλλά έχω δώσει τον λόγο. Θα μιλήσει ο κ. Γαβρήλος και μετά.

Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΑΒΡΗΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση νομοθέτησε το 2022 προκειμένου να έχουμε, όπως έλεγε τότε, έναν παραγωγικό μετασχηματισμό της χώρας και μόλις δύο χρόνια μετά αντιλήφθηκε ότι απέτυχε σε αυτήν την προσπάθειά της και απέτυχε και το μοντέλο, αλλά και η διαχείριση των πραγμάτων σε σχέση με τον ψηφισθέντα νόμο.

Σήμερα, δύο χρόνια μετά, φέρνεται ένα νομοσχέδιο προκειμένου να αλλάξετε τον ν.4887/2022, προτείνοντας τρία νέα καθεστώτα και καταργώντας τέσσερα καθεστώτα από τα δεκατρία που είχατε προτείνει το 2022. Και σε αυτό, όμως, το νομοσχέδιο αποκλείετε τις μικρές επιχειρήσεις και έγκνοια σας είναι η στήριξη και η ενίσχυση των μεγάλων επιχειρήσεων.

Αυτά τα δύο χρόνια προκλήθηκαν μόνο τέσσερις από τις δεκατρείς ενεργητικές πολιτικές στήριξης αυτών των καθεστώτων και δεν έχουν καταβληθεί ακόμη χρήματα. Μάλιστα φέτος δημοσιεύτηκαν τα αποτελέσματα για τα δύο καθεστώτα.

Είναι ξεκάθαρο πλέον ότι υπάρχει από την πλευρά σας μία εγκατάλειψη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, όταν με τον νόμο του 2022 αλλάξατε τις προβλέψεις του αναπτυξιακού νόμου του ΣΥΡΙΖΑ, ο οποίος προέβλεπε 42% και είχε καταφέρει να στηρίξει τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, 28% για τις μικρές και 18% για τις μεσαίες επιχειρήσεις με τον νόμο του 2016.

Είναι φανερό ότι ακόμη και αυτή η αναμικτή ανάπτυξη την οποία υπερασπιζόμαστε, δεν στηρίζεται στην παραγωγική βάση της χώρας. Στηρίζεται στη μεταπώληση των δανείων στα funds, στηρίζεται στο real estate, στηρίζεται στην κατανάλωση και έχει εγκαταλειφθεί η παραγωγική βάση της χώρας. Ο αναπτυξιακός του 2022 δεν συνέβαλε περαιτέρω στη στήριξη της επιχειρηματικότητας. Έχουμε μια οικονομία με προβλήματα κυρίως στην παραγωγικότητα και στην ανταγωνιστικότητα, ένα εμπορικό έλλειμμα που φαίνεται να αυξάνεται, ένα έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών που φαίνεται ότι αυξάνεται και φανερώνει το πρόβλημα ανταγωνιστικότητας στα αγαθά.

Και αυτό γιατί συμβαίνει; Συμβαίνει γιατί δεν στηρίξατε τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας που είναι οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις της χώρας. Αυτά τα έξι χρόνια δεν δόθηκαν τα εργαλεία σε αυτές τις επιχειρήσεις, προκειμένου να προχωρήσουν στον ψηφιακό μετασχηματισμό τους, να αναπτύξουν για το προσωπικό τους τέτοιες δεξιότητες, έτσι ώστε να μπορέσουν να γίνουν ανταγωνιστικές και να αυξηθεί η παραγωγικότητα της εργασίας τους.

Εγκαταλείψατε ουσιαστικά αυτές τις μικρές επιχειρήσεις, στραγγαλίζοντάς τις οικονομικά, με εξαφάνιση κάθε κονδυλίου από τον ορίζοντά τους που θα μπορούσε να τις στηρίξει, όπως η χρηματοδότησή τους από το Ταμείο Ανάπτυξης, από το ΕΣΠΑ, αλλά ακόμη και από τον τραπεζικό δανεισμό. Έτσι, λοιπόν, εγκαταλείφθηκε η ουσιαστική παραγωγική βάση της χώρας. Δημιουργήθηκαν στην αγορά με τη δική σας ευθύνη σε όλα τα επίπεδα ολιγοπώλια και καρτέλ. Και το πληρώνετε αυτό και το

πληρώνει η ελληνική κοινωνία με το πώς εξελίχθηκαν τα πράγματα σε σχέση και με την ακρίβεια, που δεν μπορείτε σήμερα να διαμείνετε.

Αντίθετα, για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις επιφυλάξατε την τεκμαρτή φορολόγηση, επιβάλλατε ένα νέο φορολογικό σύστημα, που ουσιαστικά μεταξύ άδικων και δίκαιων αυτές οι μικρές επιχειρήσεις δεν μπορούν να αναπτυχθούν και να βρουν οξυγόνο για να σταθούν, με αποτέλεσμα να έχουμε κυρίως από αυτές τις μικρές επιχειρήσεις τη διόγκωση περαιτέρω του ιδιωτικού χρέους. Μόνο τα χρέη προς τα ασφαλιστικά ταμεία έχουν εκτοξευτεί στα 49 δισεκατομμύρια τα τελευταία χρόνια.

Εγκαταλείψατε και τον πρωτογενή τομέα, τους αγρότες μας με υπέρογκα κόστη στην ενέργεια, με υπέρογκα κόστη στα φυτοφάρμακα, στα είδη καλλιέργειας, με καρτέλ που αναπτύχθηκαν και σε αυτόν τον χώρο, με πίεση που νιώθουν όλοι αυτοί που είχαν ένα μικρό δανεισμό, όπως αγρότες και καλλιεργητές, από τις τράπεζες. Είναι κάθε μέρα αυτή η πίεση που νιώθουν ότι μπορεί να χάσουν και τις περιουσίες τους.

Χθες είχαμε, ο αγροτικός κόσμος, στην Αργολίδα μία μεγάλη διαδήλωση στο Άργος για τα μεγάλα προβλήματα του νερού, της εγκατάλειψης των μεγάλων αρδευτικών έργων στην περιφέρεια. Είναι πολιτικές που συνειδητά έχετε αφήσει στην άκρη, γιατί μέριμνά σας είναι να στηρίζετε μεγάλους κυρίως ομίλους ή στον χώρο των υδάτινων πόρων και της διαχείρισής τους να βάλετε και εκεί ιδιώτες. Αυτή είναι η μεγάλη δουλειά για τα επόμενα χρόνια στην ελληνική αγορά.

Έτσι, λοιπόν, είδαμε τώρα τελευταία και το μεγάλο σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ, χρήματα δηλαδή που λείπουν από τους πραγματικούς αγρότες. Έχετε ως Κυβέρνηση αλλάξει έξι προέδρους του ΟΠΕΚΕΠΕ και δεν έχετε αναλάβει, έστω ένας Υπουργός ή το σύνολο της Κυβέρνησής σας, ο κ. Μητσοτάκης, την πολιτική ευθύνη για αυτό το μεγάλο σκάνδαλο. Πέρασαν τρεις Υπουργοί. Κανένας δεν έχει αναλάβει την πολιτική ευθύνη γι' αυτό το μεγάλο σκάνδαλο.

Και αυτός ο αναπτυξιακός νόμος επειδή έχει τη ματιά του στραμμένη προς τους μεγάλους ομίλους, τους λίγους και ισχυρούς φίλους της Κυβέρνησης, είναι σίγουρο ότι δεν θα βελτιώσει τα πράγματα στην πραγματική οικονομία και δεν θα στηρίξει την παραγωγική βάση της χώρας. Γι' αυτόν τον λόγο καταψηφίζουμε αυτό το σχέδιο νόμου.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστώ.

Έχει ζητήσει μία παρέμβαση η κ. Καραγεωργοπούλου. Είναι η πρώτη σας από τις τρεις.

Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Κυρία Υπουργέ, η Κυβέρνησή σας μας έχει συνηθίσει να μιλάει για ψηφιακό μετασχηματισμό επί παντός επιστητού. Με αυτή την έννοια φέρνετε μία διάταξη, η οποία μιλάει για λειτουργία ενός ψηφιακού συστήματος, μιας καινούργιας πλατφόρμας πρακτικά συλλογής, αξιολόγησης δεδομένων.

Η Πλεύση Ελευθερίας έχει πάρα πολλές φορές επιμείνει σε νομοσχέδια που φέρνει και γίνονται νόμοι του κράτους του Υπουργείου Δικαιοσύνης σε σχέση με την ανάγκη παρατηρητήριου δεδομένων για θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Πρόσφατα μάλιστα ψηφίστηκε ο ν.5197, με τον οποίο δόθηκε αυξάνεται η δυνατότητα σύστασης «Σπιτιών του Παιδιού» πανελλαδικά και από τα πέντε που προβλεπόταν από το 2017, μόλις δύο λειτουργούν, ενώ τα υπόλοιπα δύνανται να δημιουργηθούν και αφορούσε δεκαεννέα εφετειακές περιφέρειες. Αυτό είναι που πλέον ψηφίστηκε με τον συγκεκριμένο νόμο.

Είναι γεγονός ότι με αυτόν τον νόμο τίποτα ουσιαστικά δεν άλλαξε, δεδομένου ότι από το 2017 που υφίσταται η δυνατότητα για σύσταση «Σπιτιών του Παιδιού» πανελλαδικά και από τα πέντε που προβλεπόταν από το 2017, μόλις δύο λειτουργούν, ενώ τα υπόλοιπα δύνανται να δημιουργηθούν και αφορούσε δεκαεννέα εφετειακές περιφέρειες. Αυτό είναι που πλέον ψηφίστηκε με τον συγκεκριμένο νόμο.

Στο δικό σας, όμως, Υπουργείο εναπόκειται να το παρουσιάσει ένα ψηφιακό εργαλείο με το οποίο θα δύναται το κράτος να αξιο-

λογήσει τι συμβαίνει με τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας είτε είναι ανήλικα παιδιά είτε είναι ενήλικες γυναίκες ή οποιοσδήποτε άλλος θύμα ενδοοικογενειακής βίας. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, δυστυχώς, απεμπολεί τα ανθρώπινα δικαιώματα σε σχέση με ό,τι έχει να κάνει με την υποστήριξή τους και με τη θεμελίωση τους από το 2006 με το ν.3500. Έχουν ψηφιστεί αρκετοί νόμοι. Στην ουσία δεν αγγίζει κανένα πρόβλημα ενδοοικογενειακής βίας, γιατί δεν υπάρχει πολιτική βούληση.

Αν το δικό σας Υπουργείο είναι αρμόδιο για κάτι τέτοιο, δεδομένου ότι καταπνέεται με την ανάγκη θέσπισης ψηφιακών εργαλείων που είναι το νέο αφήγημα της παράταξής σας, παρακαλώ τοποθετηθείτε εάν προτίθεστε να δημιουργήσετε ένα παρατηρητήριο δεδομένων για θύματα ενδοοικογενειακής βίας, ώστε επιτέλους με τη σύγκληση φορέων να υπάρξει μια ουσιαστική νομοθέτηση και πολιτική βούληση αντιμετώπισης των προβλημάτων.

Ευχαριστώ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Για ποιο θέμα, κύριε Ηλιόπουλε; Θα μιλήσει η κ. Μανωλάκου και αμέσως μετά εσείς.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Επειδή είναι η Υπουργός...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Παρέμβαση δεν θέλετε να κάνετε; Θέλετε μόνο για την τροπολογία;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Για την τροπολογία που παρουσίασε η Υπουργός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρία Υπουργέ, διαβάζουμε τα δύο άρθρα που σχετίζονται με παρέμβαση για επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα σε ζητήματα της αρμοδιότητάς σας.

Θα ήθελα να σας ενημερώσω για μία, γιατί καλό είναι το νομοθετικό πλαίσιο, αλλά καλό είναι να ξέρουμε και τι γίνεται στην πραγματικότητα.

Θα ήθελα να σας ενημερώσω, λοιπόν, για ένα συγκεκριμένο περιστατικό. Στην Τράπεζα Αττικής εργαζόμενη που είχε καταγγείλει τέσσερις φορές περιστατικά βίας και παρενόχλησης, με την τράπεζα να μην ασχολείται σε κανένα από αυτά τα τέσσερα περιστατικά, μετά την τέταρτη καταγγελία, η Τράπεζα Αττικής απέλυσε την εργαζόμενη. Η εργαζόμενη πήγε στα δικαστήρια, κέρδισε την υπόθεση. Η απόλυση βγήκε καταχρηστική. Όλα τα συγκεκριμένα περιστατικά που αφορούσαν την εργασιακή της πρακτική εκδικάστηκαν υπέρ της. Η τράπεζα αρνήθηκε να την επαναπροσλάβει. Και μετά απ' αυτά με αφορμή τη μέρα της γυναίκας μια συνδικαλιστική παράταξη στην Τράπεζα Αττικής έβγαλε μια ανακοίνωση, που κατήγγειλε αυτά τα περιστατικά.

Ποιο ήταν το αποτέλεσμα; Τρία μέλη αυτής της παράταξης να απολυθούν κι αυτά. Το λέω αυτό, γιατί είναι ένα συγκεκριμένο, πολύ συγκεκριμένο περιστατικό, που μετράμε αυτή τη στιγμή τέσσερις απολύσεις στην Τράπεζα Αττικής και η αφετηρία αυτών των τεσσάρων απολύσεων είναι το ότι μία γυναίκα, μητέρα τριών παιδιών, μονογονεϊκή οικογένεια, βρήκε το θάρρος να καταγγείλει περιστατικά βίας και παρενόχλησης στον εργασιακό της χώρο.

Το Υπουργείο Εργασίας έχει ενημερωθεί γι' αυτή την υπόθεση, έχει γίνει και επίκαιρη ερώτηση στο Υπουργείο Εργασίας. Θέλω να σας ρωτήσω αν έχει υπάρξει οποιαδήποτε επικοινωνία με το Υπουργείο Εργασίας για τη συγκεκριμένη υπόθεση, γιατί καταλαβαίνετε ότι με την ευρύτερη έννοια αφορά και το δικό σας χαρτοφυλάκιο, και αν προτίθεστε να κάνετε κάτι για αυτό το πολύ συγκεκριμένο παράδειγμα. Γιατί καλές είναι οι πλατφόρμες και τα δεδομένα, αλλά όταν έχουμε ένα τέτοιο περιστατικό, προφανώς και πρέπει να υπάρχουν παρεμβάσεις.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΔΟΜΝΑ-ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ (Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Θα είμαι όσο πιο σύντομη γίνεται.

Κύριε συνάδελφε, κύριε Ηλιόπουλε, η αλήθεια είναι ότι δεν γνώριζα το συγκεκριμένο περιστατικό στο οποίο αναφέρεστε. Καλά κάνετε και το αναφέρετε και σε επίπεδο Ολομέλειας. Θα μιλήσω με την Υπουργό Εργασίας να καταλάβω γιατί η συμπεριφορά την οποία αναφέρετε και περιγράφετε, όπως την περιγράφετε, είναι στην καλύτερη των περιπτώσεων καταχρηστική, στη σύγκριση των περιπτώσεων παράνομη. Οπότε σίγουρα θα δω τι έχει γίνει στο επίπεδο αυτό, γιατί προφανώς αφορά και εμάς στο Υπουργείο αυτό, αλλά και όλους εμάς σε επίπεδο Κοινοβουλίου.

Τώρα, κύριε συνάδελφε, οι πλατφόρμες δεν είναι τίποτα άλλο παρά πολύ σημαντικά πολλές φορές εργαλεία για εμάς, τα οποία ήδη λειτουργούν. Ξέρετε πολύ καλά ότι και σε ανώτατο επίπεδο και σε επίπεδο Πρωθυπουργού παρουσιάστηκε η στρατηγική κατά της παιδικής κακοποίησης, σε οριζόντιο επίπεδο, το οποίο εμπλέκει όχι μόνο το δικό μας Υπουργείο αλλά και πάρα πολλά άλλα Υπουργεία της Κυβέρνησης, όπως το Παιδείας, το Εσωτερικών, το Υπουργείο Αθλητισμού και πάρα πολλοί είναι οι συναρμόδιοι φορείς, οι οποίοι δουλεύουμε όλοι μαζί για το κομμάτι αυτό.

Στο επίπεδο της πλατφόρμας, πλατφόρμες ήδη υπάρχουν, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι η ύπαρξή τους και μόνο είναι εξαντλητική. Υπάρχει, όπως νομίζω ότι γνωρίζετε καλά, ήδη εδώ και αρκετά χρόνια το Παρατηρητήριο Ισότητας μέσα στη Γενική Γραμματεία Ισότητας, το οποίο είναι ακριβώς το κατάλληλο εργαλείο, έτσι ώστε να παρακολουθεί τη χάραξη αλλά και την υλοποίηση των πολιτικών που υπάρχουν όχι μόνο από το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, και υπάρχει, κατόπιν δικής μας παρέμβασης στην προηγούμενη θητεία μου ως Υφυπουργού Εργασίας τότε, το αντίστοιχο παρατηρητήριο το οποίο λειτουργεί εντός του ΕΚΚΑ, του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης, και αυτό που μαζεύει είναι καταχρηστικές, παραμελητικές και κακοποιητικές συμπεριφορές και ενδοοικογενειακές, έτσι ώστε να υπάρχει αυτή η πολύ σημαντική διάχυση της πληροφορίας και μετά οι αρμόδιες αρχές -οι οποίες δεν είμαστε εμείς, είναι η δικαιοσύνη- να μπορούν να συντάξουν, αν θεωρούν ότι πρέπει, αντίστοιχους φακέλους σε επίπεδο εισαγγελείας.

Οπότε το έχουμε κάνει, λειτουργεί, και ήδη το ΕΚΚΑ έχει συγκεντρώσει πάρα πολλές τέτοιες καταγγελίες, οι οποίες σε αντίθεση με το παρελθόν δεν έχουν περάσει κάτω από το χαλί, αλλά έχουν δοθεί στην αρμόδια αρχή, τη δικαιοσύνη, και η ίδια κρίνει όπως θεωρεί ότι πρέπει να κρίνει.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Τον λόγο έχει η κ. Μανωλάκου από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας και αμέσως μετά ακολουθεί ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Πατριωτικού Κόμματος – Νίκη κ. Νατσιός.

Κυρία Μανωλάκου, έχετε τον λόγο.

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ: Χαιρετίζουμε την αλληλεγγύη και τη συμπάρασταση του συλλόγου εργαζομένων του Υπουργείου Ανάπτυξης στον παλαιστινιακό λαό. Ανήρτησαν γιγαντιαίο πανό χτες, στην πρόσοψη του Υπουργείου Ανάπτυξης, που έγραφε: «Στοπ στη σφαγή - Λευτεριά στην Παλαιστίνη», καταδικάζοντας την κτηνωδία του κράτους - δολοφόνου του Ισραήλ. Επίσης χαιρετίζουμε και όλες τις κινητοποιήσεις και δράσεις σε όλη την Ελλάδα, που δείχνει ότι η πλειοψηφία του λαού καταδικάζει το κράτος δολοφόνο.

Και τώρα στο νομοσχέδιο. Ο αναπτυξιακός νόμος είναι σαφώς υπέρ των επιχειρηματικών ομίλων, και στην αρχική του μορφή και με τις σημερινές τροποποιήσεις του. Οι προσαρμογές, αν και έχουν περάσει μόνο δυόμισι χρόνια, ήταν αναγκαίες για τα συμφέροντα και την κερδοφορία του κεφαλαίου σε βάρος του λαού.

Ουσιαστικά ανταποκρίνονται στις γρήγορες εξελίξεις, που αφορούν την πολεμική οικονομία και πολεμική προετοιμασία και τη διαφαινόμενη οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, που θα είναι βαθύτερη από την προηγούμενη.

Γι' αυτό αναφέρεται ότι στη στρατηγική σας χρειάζοσαστε ένα νέο, πιο παραγωγικό και πιο ανθεκτικό πρότυπο ανάπτυξης με αυτόν τον νέο αναπτυξιακό νόμο. Μάλιστα προβλέπεται το κάθε επενδυτικό σχέδιο να υποβάλλει αίτηση ταυτόχρονα σε περισσότερα επενδυτικά καθεστώτα. Ε, σε κάποιο από όλα θα εγκριθεί. Αυξάνεται κατά 100% το ανώτατο ποσό ενίσχυσης από 10

στα 20 εκατομμύρια ευρώ και για συνεργαζόμενες επιχειρήσεις από τα 30 στα 50 εκατομμύρια ευρώ, για να ενισχύσετε προφανώς την οικονομία κλίμακος.

Ταχύτατη η αδειοδότησή τους και φυσικά ενισχύσεις, δηλαδή τσάμπα χρήμα, τσάμπα εργατικό δυναμικό και φοροαπαλλαγές με τη σέσουλα. Τρίπτυχο για σίγουρα κέρδη. Μόνο θα παίρνουν, δεν θα δίνουν. Ακόμα και σε περίπτωση αποτυχίας, δηλαδή χασούρας, δεν θα ευθύνεται ο επενδυτής. Για τους πλειστηριασμούς, όμως, κι όταν δεν έχει να δώσει τη δόση ο άνεργος του παίρνετε και το σπίτι.

Όλα αυτά περιέχονται και στην ενσωμάτωση του ευρωπαϊκού κανονισμού του 2023 με κύριο χρηματοδότη το ReArm Europe, δηλαδή την πολεμική οικονομία. Αυτό το ονομάζετε «παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας», που θα προσδώσει μεγαλύτερη δυνατότητα εξαγωγών των ελληνικών προϊόντων και άρα καλύτερης παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Παρουσιάζετε ως άλλοθι ότι δεν μπορείτε να πορεύεστε με έναν αναπτυξιακό νόμο που θα δίνει το 80% των επιχορηγήσεων στον τουρισμό. Φυσικά ενισχύσατε την τουριστική βιομηχανία, γιατί έτσι συνέφερε την κερδοφορία των ομίλων, όχι όμως και των εργαζομένων στον τουρισμό, που τους ξεζουμίζετε και δεν αμείβονται.

Τώρα, σε περιόδους πολεμικής προετοιμασίας, θα πληγεί ο τουρισμός και βέβαια δεν θα χάσει το κεφάλαιο, αλλά οι λαοί, από τα εξοπλιστικά που θα χρυσοπληρώσουν, και η νεολαία, παιδιά λαϊκών οικογενειών, ως κρέας στα κανόνια των ιμπεριαλιστών.

Ταυτόχρονα, προκλητικές είναι οι φοροαπαλλαγές, όταν οι εργαζόμενοι φοροληστεύονται και περιορίζεται δραστικά η χρηματοδότηση σε υγεία, παιδεία, περικοπές σε κοινωνικές δαπάνες, και μάλιστα με τις οροφές δαπανών, την ώρα που για τις πολεμικές δαπάνες υπάρχουν ρήτρες διαφυγής, αρπαγή ασφαλιστικών ταμείων των εργαζομένων, για να λαδώσουν τη μηχανή του πολέμου. Έτσι ταίτζετε, ώστε να διαμορφώνονται τα υπερπλεονάσματα.

Ταυτόχρονα, μέσα από το αντεργατικό νομοθετικό πλαίσιο σας εξασφαλίζετε φτηνό εργατικό δυναμικό και το βιώνουν καθημερινά οι εργαζόμενοι, αφού οι μισθοί δεν φτάνουν ούτε για δεκαπέντε μέρες. Τα ίδια τα στοιχεία το επιβεβαιώνουν, αφού το ποσοστό φτώχειας αυξάνεται και μειώνεται η αγοραστική δύναμη.

Συνεπώς, είναι ένα νομοσχέδιο που δεν αφορά τον λαό και τις ανάγκες του. Αντίθετα τον απομυζάτε ακόμα περισσότερο. Είναι ένα ακόμα νομοσχέδιο που έχει χαρακτήρα ταξικό, αντιλαϊκό και φιλοπολεμικό.

Καμαρώνετε και προπαγανδίζετε τα δώδεκα νέα θεματικά καθεστώτα ενίσχυσης. Μα αυτές είναι οι επιλογές με βάση το καπιταλιστικό κέρδος των ομίλων και όχι τις ανάγκες του λαού, που να αφορούν υποδομές, ή στεγαστική πολιτική, ή σεισμικές κ.λπ..

Επιδιώκετε ενίσχυση σε κλάδους με συγκριτικά πλεονεκτήματα. Προβάλλετε και προπαγανδίζετε ότι είναι ένα νομοσχέδιο που θα ενισχύσει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Είναι άλλοθι για να δικαιολογήσετε τις προκλητικές επιδοτήσεις και τα προκλητικά κίνητρα για την οικονομική μεγέθυνση των μεγαλύτερων. Δίνετε και κάτι ψίχουλα και σε μικρότερες, περίπου το 0,01%, μόνο για άλλοθι, όχι για ενίσχυση.

Τα ίδια λέγατε και το 2022, τα ίδια έλεγε και πριν από εσάς η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και ούτω καθεξής.

Αλλά και στον αγροδιατροφικό τομέα κανένα όφελος δεν έχουν οι μικρομεσαίοι αγρότες που πληρώνουν τεράστιες ανατιμήσεις σε ρεύμα, λιπάσματα, φυτοφάρμακα ανεβάζοντας το κόστος παραγωγής στα ύψη. Ουσιαστικά, αφορά ενίσχυση καπιταλιστικών επιχειρήσεων, συνεταιρισμών και εταιρικών συμπτύξεων, δηλαδή εταιρείες.

Να, γιατί καμιά σχέση δεν έχουν όλα αυτά που αναφέρονται στον νέο αναπτυξιακό νόμο με αυτά που έχει ανάγκη ο λαός. Και βέβαια, δεν μπορούμε να μην αναφερθούμε και στη σκανδαλώδη προνομιακή μεταχείριση των ναυπηγείων Ελευσίνας με το άρθρο 94.

Το καταψηφίζουμε, λοιπόν, γιατί είναι εχθρικό για τον λαό και

τις ανάγκες του. Μόνο ο λαός μπορεί να δώσει διέξοδο στην εκμετάλλευση και από τον κόσμο που φλέγεται από τους ανταγωνισμούς ενδυναμώνοντας τον αγώνα ενάντια στην εμπλοκή, τον καθημερινό αγώνα με προμετωπίδα «καμία θυσία για τα κέρδη και τους πολέμους των καπιταλιστών» στοχεύοντας τον πραγματικό αντίπαλο, το κεφάλαιο και την εξουσία του, τις ιμπεριαλιστικές ενώσεις που τον σέρνουν στον όλεθρο.

Ο λαός έχει άλλο δρόμο να βαδίσει ενάντια στα πολεμικά σχέδια της αστικής τάξης και των συμμάχων της πηγαίνοντας τον αγώνα μέχρι τέλους, μέχρι την ανατροπή του σάπιου καπιταλισμού που γεννάει πολέμους και εκμετάλλευση για τη νέα κοινωνία του σοσιαλισμού-κομμουνισμού, που μόνο αυτή μπορεί να εξασφαλίσει ειρήνη, αλληλεγγύη, αμοιβαία συνεργασία για την πραγματική ευημερία των λαών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νίκης κ. Νατσιός.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΑΤΣΙΟΣ (Πρόεδρος του Δημοκρατικού Πατριωτικού Κινήματος - ΝΙΚΗ): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, Χριστός Ανέστη!

Αναφέρθηκε ο κ. Κουτσούμπας σε εμάς και είπε τα κοινότοπα, αυτές τις φράσεις που ακούμε από παλιά, ότι κάνουμε μεγάλους σταυρούς. Εμείς κάνουμε μεγάλους, κάνουμε μικρούς σταυρούς από τα γεννοφάσκια μας. Εσείς κοιτάτε να μάθετε να κάνετε κι εσείς κανένα σταυρό, γιατί είναι στην παράδοσή μας και η πίστη και η Ορθοδοξία. Μεγάλους υποκριτικούς σταυρούς κάνουν συνήθως τα κόμματα, όπως είναι η Νέα Δημοκρατία και κάποιοι άλλοι, όταν πλησιάζουν οι εκλογές, για να πείσουν τους αφελείς ότι είναι πιστοί άνθρωποι. Εμάς είναι βιωματική η σχέση μας και δεν κάνουμε μεγάλους σταυρούς.

Θα ήταν απάνθρωπο να μην ενώναμε τη φωνή μας και εμείς, όπως σχεδόν όλος ο δυτικός κόσμος, για να σταματήσουν αυτά που γίνονται στη Γάζα ιδίως σε παιδιά. Και έχουμε και αυξημένη ευαισθησία στα παιδιά, γιατί τα διακονούσαμε και τα υπηρετούσαμε για σαράντα χρόνια και ξέρουμε τι σημαίνει παιδί και στην κρίσιμη ηλικία κάτω των δώδεκα ετών.

Το ότι δεν υπογράψαμε το κείμενο του ΚΚΕ δεν σημαίνει ότι είμαστε υποκριτές. Και εμείς καταθέσαμε πρόσφατα πρόταση νόμου για το θέμα του ηλεκτρονικού φακέλωματος, στο οποίο κάποτε ήσασαν ευαίσθητοι. Ορίστε, σας προκαλώ, υπογράψτε. Ηλεκτρονικό φακέλωμα. Κάποτε ακούγατε φακέλους και κάνατε αγώνες. Τώρα κάθεστε και επαναπαύεστε στις δάφνες σας. Κάποτε το ΚΚΕ ήταν αγωνιστικό. Έχετε «ξεδοντιαστεί» και εσείς. Ορίστηκε και το έγγραφο που έχουμε δημοσιεύσει για τη Γάζα.

Κύριε Υπουργέ, για το θέμα του αναπτυξιακού μίλησαν και οι Βουλευτές μας. Τον Μάρτιο, προ δημίνου, είχατε πει για τον αναπτυξιακό του 2004 και του 2011 ότι χίλια τετρακόσια δεκαέξι επενδυτικά σχέδια, παρόλο που είχαν ενταχθεί, δεν ολοκληρώθηκαν ποτέ, αν και δόθηκαν οι προκαταβολές και οι πρώτες δόσεις αξίας περίπου μισού δισεκατομμυρίου, που είναι τεράστιο ποσό. Δηλώσατε κατά λέξη: «Για τους αναπτυξιακούς νόμους του 2004 και του 2011 διαπιστώσαμε ότι έχουν δοθεί χρήματα για επενδύσεις που δεν ολοκληρώθηκαν». Έχετε ξεκινήσει διαδικασίες ανάκτησης. Για το 2016; Είναι τεράστιο το ποσό. Θα βγουν τα ονόματα αυτών των επιχειρήσεων που ενθυλάκωσαν μισό δισεκατομμύριο ευρώ και τελικά δεν έκαναν τίποτε; Είναι μέγα σκάνδαλο και αυτό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας είχαμε προειδοποιήσει από την προηγούμενη παρέμβασή μας στη Βουλή ότι το πεπρωμένο φυγείν αδύνατον, ότι κάθε μέρα θα ζείτε και διαφορετικά Τέμπη, ότι ένα θέμα θα κλείνει κι άλλο θα ανοίγει. Λερναία Ύδρα! Οι πομπές και τα σκάνδαλα προκύπτουν συνεχώς. Ένα μπαζώνετε, άλλο ξεβράζεται. Και δυστυχώς για εσάς, επιβεβαιωθήκαμε. Ο χάρτινος πύργος των παράνομων αγροτικών επιδοτήσεων έπεσε και σας πλάκωσε.

Η ευρωπαϊκή Εισαγγελία εισέβαλε πριν από μερικές ημέρες - γνωστή υπόθεση- νωρίς τα ξημερώματα στα γραφεία του ΟΠΕΚΕΠΕ και κατάσχεσε ατράνταχτα στοιχεία για τις λαμογιές σας, που θα έχουν ως τελικό αποτέλεσμα ακόμη και τη διακοπή των επιχορηγήσεων ύψους τριών δισεκατομμυρίων από όλους τους

Έλληνες αγρότες. Και μιλάμε για εξακόσιες ογδόντα χιλιάδες αγρότες και κτηνοτρόφους, την σπονδυλική στήλη του κράτους. Τα ξημερώματα πήγε η εισαγγελέας, για να σας πιάσει στον ύπνο, όπως γίνεται σε εγκληματίες του κοινού ποινικού δικαίου. Για να κάνετε τα ρουσφέτια σας και τις εξυπηρετήσεις σας στα δικά σας παιδιά στην Κρήτη, θα την πληρώσουν τελικά όλοι οι αγρότες της χώρας. Και αντί να ντρέπεστε, προσφεύγετε και πάλι στο γνωστό πονήρευμα: σπεύδετε να καταστρέψετε τις αποδείξεις. Γι' αυτό κατεβάζει ρολά, γι' αυτό βάζετε λουκέτο στον ΟΠΕΚΕΠΕ, για να εξαφανίσετε να ίχνη σας. Μέγα σκάνδαλο. Γι' αυτό αρχίσατε και πάλι τα μπαζώματα. Έχετε ειδικευτεί. Μπαζώνετε εγκλήματα, μπαζώνετε σκάνδαλα. Τα ίδια κάνατε στα Τέμπη τα ίδια και στις υποκλοπές. Όπου υπάρχει έγγραφο ή ηχητικό που σας καίει, τρέχετε να το καταστρέψετε σαν κοινόι απατεώνες.

Διαφημίζετε ότι είστε το φιλοευρωπαϊκό κόμμα και κάθε τρεις και λίγο σας ερευνά και σας καταγγέλλει η Ευρωπαϊκή Εισαγγελέας. Αυτή είναι η φιλία σας προς την Ευρώπη. Έχετε καταστεί η χλεύη των Βρυξελλών και εν τέλει καταντήσατε και χλεύη των Ελλήνων πολιτών.

Προσπαθείτε εδώ και ημέρες να πείσετε ότι η Ελλάδα έχει ακόμα δικαίωμα βέτο στην είσοδο της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν λέτε, όμως, αν θα τολμήσετε να βάλετε βέτο. Ζητάτε την ανάκληση του casus belli, αλλά δεν τολμάτε να επεκτείνετε τα χωρικά μας ύδατα στα δώδεκα μίλια ούτε και να ανακηρύξετε ΑΟΖ. Το να μας δηλώνει ο Πρωθυπουργός ότι η Τουρκία θα μετάρχει στην ευρωπαϊκή άμυνα, μόνο αν άρει την απειλή πολέμου, είναι γελοίο, αν εμείς έχουμε, ήδη, υποχωρήσει στα έξι μίλια. Θυμίζω το «δόγμα Γεραπετρίτη» -εντός εισαγωγικών- μετά το φιάσκο με το «Ογυς Reis», ότι περιοριζόμαστε στα έξι ναυτικά μίλια και καθετί άλλο, ειδικώς τα δώδεκα μίλια -έτσι είχε χαρακτηριστεί τότε- είναι εθνικισμός.

Και στο κάτω κάτω πιστεύετε τους Τούρκους; Τόση μεγάλη αφέλεια; Συνεχώς από τη Μεταπολίτευση που θυμάμαι εγώ και εντεύθεν οι Τούρκοι ψεύδονται. Μόνο αφελείς -μην πω πιο βαριά λέξη- πιστεύουν τους Τούρκους.

Είστε τζάμπα μάγκες κυριολεκτικά. Καταπίνετε τις υποχωρήσεις τη μία πίσω από την άλλη και νομίζετε ότι μπορείτε να κοροϊδεύετε επ' άπειρον τον ελληνικό λαό. Μέχρι και έγγραφο Έλληνα στρατιωτικού που διέτασσε να μη γίνουν εκδηλώσεις μνήμης για την αποφράδα ημέρα της Άλωσης κυκλοφορήσατε. Οι Τούρκοι γλεντοκοπούν την ημέρα της Άλωσης της Πόλης και εσείς επιβάλλετε σιωπητήριο και ούτε μνημόσυνο δεν επιτρέπετε. Από το πολύ γονάτισμα και την υποτέλεια, στο τέλος, αν σας το ζητήσουν οι Τούρκοι, θα καταργήσετε και την 25^η Μαρτίου, θα κατεβάσετε και από το άγαλμα τον Κολοκοτρώνη στη Σταδίου, τον ελευθερωτή μας, και θα αφήσετε μόνο το άλογο να μην προκαλεί και ο Κολοκοτρώνης.

Πασχίζετε -ανήκετε κι εσείς σε αυτό το δόγμα όλων αυτόν τον εθνομηδενιστικό εσμό, που δυστυχώς κρατά αιχμάλωτα και τα πανεπιστήμια και την παιδεία σύνολη- να επιβάλετε την λήθη, να σβήσετε την αλήθεια. Και η λέξη «αλήθεια» είναι σύνθετη από το άλφα το στερητικό και τη λέξη «λήθη». Αλήθεια είναι ό,τι δεν ξεθωριάζει, δεν ξεβράζει με την πάροδο του χρόνου. Η μεγαλύτερη εσωτερική απειλή για εμάς τους Έλληνες, τους Ρωμιούς είναι η λήθη, να ξεχάσουμε ποιοι είμαστε και τι είμαστε. Να χάσουμε τον άξονά μας. Να ναρκωθούμε, να απογοητευθούμε, να σαπίσουμε πάνω στο δέντρο που μας έδωσε ζωή, στο ολόδροσο δέντρο της φυλής μας, όπως το έλεγε και ο Φώτης Κόντογλου.

Η λήθη, αγαπητοί μου, είναι η «πέμπτη φάλαγγα» στην στρατηγική της ιστορίας, ενώ το πιο μεγάλο αμυντήριο που διαθέτουμε είναι η μνήμη μας, το πιο ισχυρό όπλο, αυτό που μας κράτησε στους αιώνες με την πληθυντική, την διαχρονική ψυχή του. Είναι αυτό που έλεγε ο πατριδοφύλακας Στρατηγός Μακρυγιάννης «είμαστε στο εμείς». Και η ψυχή του γένους θα συνεχίσει να ψάλλει αυτήν την αποφράδα ημέρα το παρηγορικό και συνάμα ελπιδοφόρο μοιρολόι: «Σώπασε, κυρά Δέσποινα, και μη πολυδακρύξεις, πάλι με χρόνους με καιρούς πάλι δικά σου θα 'ναι». Είδαμε και μια άλλη είδηση, πρωτοσέλιδο στην εφημερίδα «Εστία», για το θέμα της ομάδας χάντμπολ της ΑΕΚ. Οι Σκοπιανοί έχουν μετατρέψει την συμφωνία για εσάς -την προδοσία για

εμάς- των Πρεσπών σε χαρτί κυριολεκτικά περιτυλίγματος, εξευτελίζοντας την πατρίδα μας. Την παραβιάζουν -την προδοσία- όπου βρεθούν και όπου σταθούν. Νομίζουν κάποιοι ότι ξεχνά ο ελληνικός λαός τα χασκοχαμόγελα και τις πλακίτσες με τις γραβάτες εκείνη τη μαύρη μέρα, τη «Μεγάλη Παρασκευή» της Μακεδονίας μας, όταν υπέγραφαν κάποιοι με χέρια και ποδάρια την προδοσία. Και χίλια μπράβο, συγχαρητήρια στην ομάδα χάντιμπολ της ΑΕΚ που διέσωσε την τιμή της Μακεδονίας και του έθνους μας, αρνούμενη να λάβει μέρος στον τελικό του ευρωπαϊκού Κυπέλλου του αθλήματος που θα εδίδετο στα Σκόπια.

Καταγγέλλετε και εσείς τώρα την προδοσία. Είστε όλοι σας -και οι υπογράψαντες και η ανεχόμενοι την προδοτική συμφωνία- συνυπεύθυνοι και συνυπόλογοι. Θα σας το λέω πάντοτε μέχρι να κατανοηθεί: Ό,τι κερδήθηκε με αίμα δεν μπορεί να ξεπουληθεί με το μελάνι μιας υπογραφής.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Δημοκρατικού Πατριωτικού Κινήματος - ΝΙΚΗ)

Δεν έχετε ούτε ιερό ούτε όσιο. Ο κατήφορός σας, όμως, δεν σταματά εκεί. Δεν σας φτάνει που επιτρέπετε να στρογγυλοκαθίσει η Τουρκία στα σαλόνια των Βρυξελλών και να έχει λόγο στις αποφάσεις. Δεν σας φτάνει που σας πιάσαμε κατά το κοινώς λεγόμενο «με τη γίδα στην πλάτη» να κλέβετε τις αγροτικές επιδοτήσεις. Τώρα -είναι πάρα πολύ επικίνδυνο αυτό και για εμάς είναι μάχη ζωής, θα έλεγα- θέλετε να εγκαθιδρύσετε και την τυραννία του ψηφιακού κράτους. Θέλετε να μετατρέψετε τους ανθρώπους σε αριθμούς. Όλα, βέβαια, για το καλό μας! Μόνο που ο προσωπικός αριθμός, που διαφημίζετε από προχθές, με τη διασύνδεση των φορολογικών, των ασφαλιστικών και των προσωπικών δεδομένων υγείας του κάθε Έλληνα πολίτη, μπορεί να οδηγήσει σε μείζονα εκτροπή, όχι βέβαια για το καλό μας. Αρνείσαι, για παράδειγμα, να εμβολιαστείς; Στο μέλλον και αυτό θα καταγράφεται στο προσωπικό αρχείο των δεδομένων υγείας μας. Με τη διασύνδεση θα κόβετε δικτατορικά τα επιδόματα πολιτών που θα τους θεωρείτε αρνητές. Αναφέρω ένα παράδειγμα. Δεν είστε και τόσο αθώοι όσο δείχνετε. Λύκοι προβατόσχημοι είστε.

Διαβάσαμε ότι ο Υπουργός Οικονομικών σκοπεύει να μειώσει κι άλλο τη χρήση των μετρητών, αν και παντού υπάρχει αντίθετη φορά, για να ευνοήσει τις ψηφιακές συναλλαγές. Όλα αυτά οδηγούν σε ψηφιακή δικτατορία, μια δικτατορία που θέλει να καταστήσει όμηρο κάθε Έλληνα και κάθε Ελληνίδα. Προσωπικά εγώ, αλλά και εμείς στη Νίκη δεν θα παραλάβουμε τον προσωπικό αριθμό. Το λέμε και το υπογραμμίζουμε. Και προτρέπουμε τον κόσμο, τον ελληνικό λαό, να αρνηθεί να παραλάβει τις ταυτότητες με τον προσωπικό αριθμό και να μη φοβηθεί τις συνέπειες, όπως δεν τις φοβήθηκε με τα εμβόλια και τελικά δικαιωθήκαμε.

Οι ίδιες εταιρείες, σας θυμίζω, ομολόγησαν ότι τα εμβόλιά τους ήταν ακατάλληλα, ενώ το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο -πρωτοφανές- καταδίκασε την Πρόεδρο της Κομισιόν, τη λαλίστατη κ. Φον Ντερ Λάιεν, φίλη του Πρωθυπουργού, επειδή δεν έδινε στη δημοσιότητα τα SMS που αντάλλαξε με τον διαβόητο Αλβέρτο Μπουρλά. Όπως δικαιωθήκαμε τότε, έτσι θα δικαιωθούμε και τώρα.

Διαβάσαμε πάλι επικίνδυνες ειδήσεις, πάρα πολύ επικίνδυνες, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το εξής: Πέρυσι, το 2024 ως τις 25 Μαΐου έφτασαν στην Κρήτη 1.294 λαθρομετανάστες. Φέτος, την ίδια χρονική περίοδο, έως τις 25-5-2025, κατέφθασαν στην Κρήτη 4.641 παράνομοι μετανάστες. Αύξηση 350%. «Σουρωτήρι» τα σύνορα, εσείς που θα τα στηρίζετε! Προφανώς έμαθαν -και αστειεύομαι, ειρωνεύομαι απροκάλυπτα- ότι ανέλαβε το Υπουργείο Μετανάστευσης ο σκληρός, ο πολύ σκληρός κ. Βορίδης. Το έμαθαν και ανέβηκαν στις βάρκες για να περάσουν απέναντι. Φανταστείτε τι θα γίνει το καλοκαίρι. Προφανώς τους προορίζετε για εργατικά χέρια και πίσω στο μυαλό σας -το ξέρουμε αυτό- συμφωνείτε όλα τα συστημικά, εθνομηδενιστικά κόμματα να αντικαταστήσετε και να στηρίξετε δημογραφικά την πατρίδα. Δεν έχετε εθνικό όραμα δυστυχώς. Εγκληματείτε εις βάρος του μέλλοντός μας.

Σας το είπα την προηγούμενη εβδομάδα: Φέρτε στην πατρίδα, στην Ελλάδα μας, τα ξεχασμένα αδέρφια μας, τους Ρωμιούς της Συρίας. Είναι χριστιανοί ορθόδοξοι, με ήθος και πολιτισμό ρω-

μαίικο. Αυτό, κύριε Υπουργέ, το σκέφτεστε; Χιλιάδες Έλληνες, Ρωμιοί στη Συρία, που κινδυνεύουν από τους αποκεφαλιστές. Και θα τους σώσετε από τη συνεχή απειλή και βέβαια θα δουλέψουν οι άνθρωποι στον πρωτογενή τομέα και εν ευθέτω χρόνω θα τονωθεί δημογραφικά η πατρίδα μας με παιδιά της Ρωμιοσύνης. Σηκωθείτε, επιτέλους, λίγο ψηλότερα. Πάρτε μια γενναία απόφαση, μια εθνική απόφαση και σταματήστε τα χειροφιλήματα στους ξένους προστάτες σας.

Να κλείσω με το υπ' αριθμ. 1 πρόβλημα, γιατί κανένας αναπτυξιακός νόμος δεν μπορεί να πετύχει, ακυρώνεται στην πράξη, εν τη γενέσει του θα έλεγα, αν αφήσουμε το δημογραφικό. Και δεν κάνετε τίποτε γι' αυτό. Ματαιοπονείτε. Αλλά δεν έχει όραμα, μπακάλικα πράγματα, προγράμματα. Η Κυβέρνηση έχει εγκαταλείψει οριστικά την ελληνική οικογένεια και την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος. Θα το λέμε σε κάθε ομιλία. Θα μιλάμε για τη δημογραφική μας κατάρρευση. Σύμφωνα με στοιχεία από τις φορολογικές δηλώσεις του 2024 που δόθηκαν στη δημοσιότητα, οι πολυμελείς οικογένειες στην Ελλάδα τελούν υπό εξαφάνιση. Σε σύνολο δέκα εκατομμυρίων περίπου, οι τρίτεκνες ανέρχονται σε 108.000. Τέσσερα παιδιά 17.800. Τα νούμερα στρογγυλοποιημένα. Με πέντε παιδιά 3.190. Με έξι παιδιά και άνω 1.519.

Προφανώς, η Κυβέρνηση έχει ξεχάσει την υποχρέωσή της που απορρέει από το άρθρο 21 παράγραφος 2 του Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο οι πολύτεκνες οικογένειες έχουν δικαίωμα ειδικής φροντίδας από το κράτος. Είναι τόσο μεγάλη η ειδική φροντίδα της Κυβέρνησης, που οι τρίτεκνες, πολύτεκνες και ιδιαίτερα υπερπολύτεκνες οικογένειες έχουν κυριολεκτικά εξαφανιστεί. Μπορείτε να μας εξηγήσετε πως τηρείτε με αυτήν την πολιτική το Σύνταγμα;

Επίσης, δόθηκε στη δημοσιότητα από το Υπουργείο Εσωτερικών ο αριθμός των παιδιών με ελληνική ιθαγένεια που γεννήθηκαν το 2024. Ανέρχονται μόνο σε 62.466 παιδιά, τα λιγότερα παιδιά που γεννήθηκαν στη σύγχρονη ελληνική ιστορία.

Στις 12 Μαΐου παρελθόντος του ίδιου μηνός που διανύουμε έλαβε χώρα στο ξενοδοχείο «Hyatt» το ετήσιο συνέδριο για το δημογραφικό. Έλεπε, βέβαια, ο κύριος Πρωθυπουργός -ανειλημμένες υποχρεώσεις- και έστειλε μαγνητοφωνημένο μήνυμα στο οποίο επανέλαβε το ποίημα για τη σπουδαιότητα του θέματος, που μεριμνά και τη βάζει, αλλά αποτελεσματικότητα μηδέν, παρόντα του Υπουργού, του κ. Σκέρτσου και της κ. Μιχαηλίδου, οι οποίοι μίλησαν για το θέμα. Και τι είπαν; Η κατάσταση είναι η ίδια σε όλες τις χώρες, άρα και η Ελλάδα δεν μπορούσε να μείνει πίσω στον τομέα της υπογεννητικότητας. Τι είναι αυτό; Οι άλλες χώρες στο κέντρο της Ευρώπης δεν έχουν κανένα πρόβλημα, ούτε αντιμετωπίζουν προβλήματα υπαρξιακά, όπως εμείς, έχοντας απέναντί μας απέναντί μας επιθετικές χώρες που νυχθημερόν μας απειλούν, τύπου Τουρκία. Αναμασήματα χλίοσιπωμένα.

Απέφυγαν οποιαδήποτε δέσμευση, δεν ανέφεραν καν τη φράση εισοδηματικά κριτήρια, τα οποία είναι υπεύθυνα για τη φτωχοποίηση της μεσαίας τάξης που είναι ο αιμοδότης του έθνους, δεν αναφέρθηκε καν η λέξη πολύτεκνοι -προφανώς, απεχθάνονται τη λέξη- και κοροϊδεύουν τον λαό, υπερασπιζόμενοι την πρόταση και λέγοντας ότι θα λυθεί το πρόβλημα με τη γέννηση ενός παιδιού.

Από φέτος βάλατε σε εφαρμογή το εθνικό σχέδιο δράσης για το δημογραφικό, το οποίο έχει ορίζοντα έως το 2035. Γι' αυτό το σχέδιο, εν συντομία, σχολιάζω τα εξής: Υπάρχει παγκόσμια πρωτοτυπία, να μην υπάρχει κανένας καταγεγραμμένος στόχος και καμία δέσμευση της Κυβέρνησης για αύξηση των γεννήσεων του δείκτη γονιμότητας και του πληθυσμού μας. Ο χρονικός ορίζοντας δείχνει απίστευτη άγνοια μέχρι το 2035 της δημογραφίας, ερασιτεχνισμό και προχειρότητα.

Το πολιτικό σύστημα -γνωστά αυτά- μετά τη Μεταπολίτευση, δεν ενδιαφέρθηκε καθόλου για το δημογραφικό πρόβλημα, το οποίο γιγαντώθηκε και τώρα, χωρίς κανένα σοβαρό μέτρο και κίνητρο για τεκνογονία, εμπαίζετε τους Έλληνες πολίτες. Δεν υπάρχει πουθενά καταγεγραμμένο στο σχέδιο δράσης ότι το δημογραφικό πρόβλημα θα επιλυθεί με αύξηση των Ελλήνων και όχι με τη συνδρομή των παράνομων μεταναστών. Αυτό δεν καταγράφεται. Άρα, υπάρχει στο τραπέζι. Δεν το ξέρει καν ο ελλη-

νικός λαός, οι νέοι. Αυτό το κάνετε επίτηδες, βέβαια, το αποκρύπτετε γιατί δεν ενδιαφέρει κανέναν, ούτε είναι σοβαρό σχέδιο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η χώρα μας βρίσκεται στη χειρότερη στιγμή της ιστορίας της δημογραφικά. Έχουμε πέσει, ήδη, κάτω από τα 10 εκατομμύρια, όπως το ομολόγησε και η κυρία Υπουργός στο πρόσφατο συνέδριο. Με τους ρυθμούς αυτών που πηγαίνουμε, σε πολύ λίγα χρόνια, η διαφορά θανάτων και γεννήσεων θα φτάσει τις 100.000. Μέση ηλικία στην Ελλάδα, η διάμεση που λέμε, σαράντα επτά και χρόνια. Χώρα γερόντων, «γκρι τσουνάμι», όπως προσφυώς ονομάστηκε.

Με τέτοια δημογραφικά δεδομένα, δύσκολα θα συνέλθει η πατρίδα μας. Στη δε Τουρκία, με 85 εκατομμύρια, ο μέσος όρος ηλικίας είναι τα τριάντα τέσσερα έτη. Απέναντι κοχλάζει νεανικό αίμα και εδώ, όχι μόνο δεν έχουμε γεννήσεις, αλλά και τα παιδιά μας τα διώχνετε με τις πολιτικές σας και με τα εγκληματικά μνημόνια στο εξωτερικό.

Ποιες είναι οι συνέπειες; Είναι ορατές. Το συνταξιοδοτικό θα καταρρεύσει, η οικονομία, χωρίς εργαζόμενους και χωρίς ανταγωνιστικότητα, θα βουλιάξει, η άμυνα βρίσκεται σε σοβαρό κίνδυνο, παραδέχθηκε ο κύριος Υπουργός ότι οι μονάδες είναι υποστελεχωμένες, γι' αυτό και προβαίνει σε κινήσεις πανικού και προχειρότητες.

Στη Νίκη δεν ανεχόμαστε την κοροϊδία από αυτούς που κατέστρεψαν δημοκρατικά τη χώρα και όπως προείπα, με συνεχείς παρεμβάσεις και προτάσεις και ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα, θα κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν για να αντιστραφεί αυτή η δημογραφική καταστροφή και να οδηγηθούμε, επιτέλους, στη δημογραφική ανάκαμψη.

Θέλω να πω καταληκτικά κάτι ακόμη. Η Νίκη -είναι σίγουρο αυτό- δημιουργεί πρόβλημα και σας πονάει, κύριοι της Κυβέρνησης, γιατί απευθυνόμαστε σε πολίτες που διακατέχονται από τις διαχρονικές αξίες του γένους και του Ελληνισμού -την πίστη, τη φιλοπατρία, την ακεραιότητα, την εντιμότητα, την προσήλωση στον ιερό θεσμό της οικογένειας- και θέλετε να μας πνίξετε, τη φωνή μας. Ετοιμάζεστε -το ξέρουμε αυτό- να φτιάξετε ένα κομμάτι που θα είναι, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, καθαρό δεκανίκι σας.

Στην ιστορία, βέβαια, ξέρουμε ότι υπάρχουν πάντοτε χρήσιμοι ηλίθιοι -άλλοι εκουσίως, άλλοι ανεπιγνώστως- που είναι έτοιμοι για αυτές τις βρώμικες δουλειές, ανεμίζοντας πολλές φορές σημαίες ψευδοπατριωτισμού και πίστης, η οποία δεν εδράζεται σε βιώματα.

Ματαιοπονείτε όμως, διότι εμείς -με τη βοήθεια του Θεού- θα είμαστε και πάλι στη Βουλή και αυτά τα δεκανίκια σας που ετοιμάζονται, θα οδηγηθούν από τον λαό στην πολιτική χωματερή της ιστορίας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Δημοκρατικού Πατριωτικού Κινήματος - ΝΙΚΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινίδης): Θα μιλήσει τώρα ο κ. Παπαδάκης, αμέσως μετά ο κύριος Υπουργός ο οποίος έχει ζητήσει τον λόγο και περιμένουμε στην Αίθουσα και τον κ. Στίγκα.

Ορίστε, κύριε Παπαδάκη, έχετε τον λόγο.

ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριοι Υπουργοί, διαβάζοντας το νομοσχέδιο, που έχει κάτι βαρύγδουπες εκφράσεις, όπως ανάπτυξη, βελτίωση, αναβάθμιση, θεωρείς ότι τελείωσαν όλα τα προβλήματα, ψηφίζοντας αυτό το νομοσχέδιο στην Ελλάδα. Βρισκόμαστε στο Αμπού Ντάμπι, στο Πριγκιπάτο του Μονακό και όλα πηγαίνουν καλά.

Η αντικειμενική πραγματικότητα, όμως, και η αντικειμενική αλήθεια δεν έχει καμία σχέση με όλα αυτά τα οποία αναφέρετε μέσα στο νομοσχέδιο. Η αντικειμενική πραγματικότητα είναι εκεί έξω, στον κόσμο, που αν βγείτε και μιλήσετε για ανάπτυξη στην Ελλάδα, θα σας πουν ότι μιλάτε για ανέκδοτο με τον Τοτό.

Για ποια ανάπτυξη μιλάμε στην Ελλάδα, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης; Το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι η τρίτη χώρα παγκοσμίως σε μείωση πληθυσμού, μας δείχνει ότι δεν χρειάζεται να συζητήσουμε τίποτα παραπάνω. Πρώτη είναι η Ουκρανία που έχει πόλεμο, δεύτερη είναι ένα μικρό κρατίδιο, η Τουβαλού, η

οποία χάνεται μέσα στον ωκεανό, άρα, στην ουσία μιλάμε για την πρώτη χώρα παγκοσμίως που έχει μειωθεί ο πληθυσμός της και εσείς μιλάτε για ανάπτυξη και ότι όλα βαδίζουν καλά πηγαίνουν καλά στην Ελλάδα; Μιλάμε για ανάπτυξη στην Ελλάδα, όταν οι Έλληνες είναι οι τελευταίοι στην αγοραστική δύναμη; Μιλάμε για ανάπτυξη στην Ελλάδα, όταν η Ελλάδα είναι προτελευταία στη διαφθορά μετά τη Βουλγαρία; Κι αυτό ήταν πέρυσι, φέτος σίγουρα θα την έχουμε περάσει και αυτή.

Λέτε συνεχώς ένα αφήγημα, μια καραμέλα, ότι μειώσετε την ανεργία, ενώ έχουν φύγει πάνω από ένα εκατομμύριο νέοι στο εξωτερικό. Αυτοί, ξέρετε, δεν φύγανε επειδή περνούσαν καλά και θέλανε να πάνε στο εξωτερικό, φύγανε γιατί δεν είχαν δουλειά, ήταν άνεργοι. Αν γυρίσουν αυτοί, υπολογίστε τότε την ανεργία, για να δείτε το πραγματικό μέγεθος αυτής.

Υπολογίστε, επίσης, ως ανθρώπους που εργάζονται τους απασχολούμενους με τρίωρα και τετράωρα που λαμβάνουν 300 ευρώ τον μήνα. Αυτά είναι τα ψευδεπίπλαστα στοιχεία που φτιάχνετε για τη μείωση της ανεργίας.

Μιλάμε για ανάπτυξη στην Ελλάδα, όταν δεν παράγουμε τίποτα, ούτε αμάξι. Η Βουλγαρία παράγει αμάξι, εμείς δεν παράγουμε τίποτα. Δεν παράγουμε ούτε ζάχαρη κι αυτή εισαγόμενη είναι. Είχαμε ένα εργοστάσιο ζάχαρης και κάποια άλλα πάνω στον βόρειο Έβρο στην Ορεστιάδα, το κλείσαμε για αυτό. Ούτε βίδα δεν παράγει η Ελλάδα.

Μιλάμε για ανάπτυξη στην Ελλάδα, όταν ο προϋπολογισμός του κράτους βασίζεται κατά κόρον σε δάνεια και φόρους. Καμία παραγωγή πλούτου. Ό,τι παράγει πλούτο στην Ελλάδα, το έχουμε παραχωρήσει στους ιδιώτες κολλητούς σας, φίλους σας, για να τους εξυπηρετήσετε. Αεροδρόμια, λιμάνια, δρόμους, τρένα, τα πάντα, έχουν παραχωρηθεί. Έτσι δεν πάμε μπροστά, κύριοι.

Επαίρεστε, συνεχώς, για την αύξηση του κατώτατου μισθού. Δεν μιλάτε, όμως, και δεν λέτε την πραγματικότητα στον κόσμο, ότι εδώ μιλάμε για ονομαστική αύξηση του μισθού και όχι για πραγματική. Διότι αν συνοπολογίσουμε και τον πληθωρισμό, όπου πλέον όταν πας σε σουπερμάρκετ νομίζεις ότι πας σε χροσχοείο στο Ντουμπάι, αντιλαμβάνεσαι ότι όχι μόνο δεν έχουμε θετικό πρόσημο, αλλά είμαστε και μειον.

Βγείτε έξω στην κοινωνία, βγείτε από τους γυάλινους πύργους που είστε κλεισμένοι να δείτε πώς είναι να ζει κάποιος με 800 ευρώ, να πληρώνει για ενοίκιο σε ένα υπόγειο σαράντα τετραγωνικών εδώ στην Αθήνα 500 και 600 ευρώ. Έχουμε το πιο ακριβό ρεύμα στην Ευρώπη, με τα ακριβότερα καύσιμα, με τα ακριβότερα είδη πρώτης ανάγκης.

Αυτή είναι η αλήθεια που πρέπει να πούμε στον ελληνικό λαό. Αυτή είναι η πραγματικότητα που ζει ο Έλληνας. Με την πολιτική σας έχει επέλθει η απόλυτη σήψη της κοινωνίας. Έχετε φτωχοποιήσει τον ελληνικό λαό με αποτέλεσμα να αυξάνεται και η εγκληματικότητα. Αυτά τα δύο πάνε μαζί, ξέρετε. Οι νέοι και οι νέες δεν κάνουν πλέον όνειρα. Αυτό είναι πάρα πολύ στενάχωρο. Σκέφτονται πώς θα πλουτίσουν γρήγορα. Ασχολούνται οι περισσότεροι με τα σόσιαλ μίντια και προσπαθούν να βγάλουν χρήματα, να γίνουν ινφλουένσερ κ.λπ.. Το εμπόριο ναρκωτικών και όπλων μαστίζει. Η βία έχει γίνει καθημερινότητα.

Όλα αυτά, κύριοι και κυρίες της Κυβέρνησης, δεν είναι από ανάπτυξη και επειδή ζούμε καλά στην Ελλάδα αλλά από την εξαθλίωση του Έλληνα, από τον κατακερματισμό των αρχών και αξιών. Πλέον οι νέοι δεν έχουν όνειρα. Πλέον οι νέοι δεν πιστεύουν πουθενά. Έχουν απελπιστεί. Όσοι έχουν φύγει στο εξωτερικό δεν γυρνάνε πλέον πίσω σε καμία των περιπτώσεων. Για ποιο λόγο να γυρίσει ο Έλληνας; Για την εκπαίδευση; Για την υγεία; Για τη δημόσια διοίκηση;

Αυτό φυσικά μπορεί να βολεύει την Κυβέρνηση αφού αυτή η αδράνεια οδηγεί τους νέους στην απαξία της πολιτικής και των εκλογών, πηγαίνοντας στις εκλογές το 20% οι βολεμένοι δικοί σας και οι ολιγάρχες και από κάτω όλοι οι εργαζόμενοι στις μεγάλες εταιρείες που ψηφίζουν εσάς. Δεν θέλετε καλλιεργήμενους νέους με παιδεία και αρχές. Θέλετε έναν απαιδευτο και φτωχό Έλληνα, εξαρτώμενο από εσάς.

Το ανέκδοτο παίρνει μεγαλύτερη διάσταση όταν μιλάμε για ανάπτυξη σε παραμεθόριες περιοχές, όπως συγκεκριμένα στον

Έβρο από όπου κατάγομαι. Έχετε εγκαταλείψει τους Εβρίτες. Ο ακρίτας τον Έβρο που ανταγωνίζεται διπλά τον Τούρκο και τον Βούλγαρο που έχει καύσιμα 1,90, ενώ στο Κολωνάκι έχει 1,80 και η Τουρκία το έχει με 1,10, φορολογείται όπως ένας καταστηματάρχης και πληρώνει ΕΝΦΙΑ με την ίδια αναλογία, όπως ένας ο οποίος έχει σπίτι ή κατάσταση στο κέντρο της Αθήνας. Καμία μέριμνα και κανένα κίνητρο για να επενδύσει κάποιος στη Θράκη, η οποία χτυπιέται και από τις αγορές των ακινήτων από τους Τούρκους. Ένα εργοστάσιο ζάχαρης είχε και αυτό έχει κλείσει. Είχαν υποσχεθεί κάποια στιγμή ότι θα ανοίξει. Ακόμα περιμένουμε και δεν πρόκειται σε καμία των περιπτώσεων έτσι όπως πάνε τα πράγματα να ανοίξει.

Δεν είστε ικανοί να αναβαθμίσετε καν τους χερσαίους συνοριακούς σταθμούς Κήπων και Καστανών που μοιάζουν με δημόσια ουρητήρια. Μιλάμε για τέτοια ανάπτυξη στον Έβρο που ο βόρειος Έβρος δεν έχει ούτε δημόσιο ΚΤΕΟ για βαρέως τύπου οχήματα. Πηγαίνουν οι άνθρωποι με τα αγροτικά τους μηχανήματα στην Αλεξανδρούπολη, εκατόν πενήντα χιλιόμετρα. Μιλάμε για ανάπτυξη στον Έβρο που έχουν καεί πάνω από ένα εκατομμύριο στρέμματα και ακόμα οι ελαιοπαραγωγοί περιμένουν τη δεύτερη προκαταβολή παρακαλώντας. Οι αγρότες δεν έχουν πάρει ούτε ένα ευρώ για μηδικές και μονοετείς καλλιέργειες. Οι κτηνοτρόφοι καταστράφηκαν, γιατί δεν μεριμνήσατε και δεν πήρατε προληπτικά μέτρα για τη μετάδοση της ζωνόσου που ήρθε από την Τουρκία. Οι αλιείς καταστρέφονται στον Έβρο με τα θαλάσσια αιολικά πάρκα ανάμεσα σε Σαμοθράκη και Αλεξανδρούπολη. Τα φουρφουράκια που γυρίζουν.

Είστε η Κυβέρνηση της αδιαφάνειας, είστε η Κυβέρνηση της ντροπολογίας 12 το βράδυ για να έχουν υπεράκτιες εταιρείες offshore οι γυναίκες και τα παιδιά σας. Και εδώ ταιριάζει αυτό που είπε ο Κικέρων ότι όσο πλησιάζει η κατάρρευση ενός κράτους τόσο πιο τρελοί θα είναι οι νόμοι του. Ξέρετε σιγά-σιγά ότι φεύγετε, ξέρετε σιγά-σιγά ότι αυτοδυναμία δεν θα έχετε και προσπαθείτε να καθαρίσετε, όσο προλαβαίνετε, τους δικούς σας. Είστε η Κυβέρνηση των ολιγαρχών όπου 6 δισεκατομμύρια από το Ταμείο Ανάκαμψης αντί να πάει στη ραχοκοκαλιά της οικονομίας, στους μικρομεσαίους, πηγαίνει στις μεγάλες επιχειρήσεις και σε εταιρείες. Αντί να στηρίζετε τον πρωτογενή τομέα, αντί να στηρίζετε τις παραμεθόριες περιοχές, εσείς δώσατε 3 δισεκατομμύρια σε δεκαπέντε επιχειρήσεις κολλητών σας. «Olympic A.E.», 269 εκατομμύρια. ΤΕΡΝΑ, φυσικά. Όποια πέτρα και να σηκώσετε η ΤΕΡΝΑ είναι από κάτω: 250 εκατομμύρια. «Ελληνικός Χρυσός», 200 εκατομμύρια και περίπου δεκατρείς – δεκατέσσερις άλλες.

Η Ελληνική Λύση -και κλείνω- θα στηρίξει τον μικρομεσαίο επιχειρηματία, τις νεοφυείς μικρές επιχειρήσεις, τον πρωτογενή τομέα, αγρότες, κτηνοτρόφους, αλιείς. Θα χτίσουμε ένα κράτος από την αρχή, ένα κράτος που θα στέκεται στα πόδια του που θα παράγει πλούτο και δεν θα εξαρτάται από δάνεια και υπερφορολογίες.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτιρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», σαράντα μία μαθήτριες και μαθητές και τρεις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 14^ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων.

Σας καλωσορίζουμε.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Καλώ τον Υπουργό στο Βήμα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πολύ. Ευτυχώς που υπάρχουν οι παρουσίες των παιδιών που αλλίζουν την ατμόσφαιρα και το κλίμα μέσα στο Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι όλα όσα συμβαίνουν στην ανθρωπότητα έχουν δημιουργήσει μια κατάσταση πολύ μεγάλης αβεβαιότητας και έχουν ανατρέψει δεδομένα τα οποία επί δεκαετίες αποτελούσαν την εγγύηση του παγκόσμιου συστήματος ασφαλείας. Η υπερδύναμη του πλανήτη οι Ηνωμέ-

νες Πολιτείες Αμερικής, η χώρα που καλλιέργησε και μετέδωσε τις αξίες του φιλελευθερισμού και την ελευθερία στη διακίνηση κεφαλαίων, προϊόντων, ανθρώπων και υπηρεσιών, πρωταγωνιστεί σήμερα σε πολιτικές επιβολής των δασμών. Η ανθρωπότητα είναι εξαιρετικά πιθανό ότι βρίσκεται μπροστά σε έναν παγκόσμιο εμπορικό πόλεμο ή εν πάση περιπτώσει επαπειλείται με κάτι τέτοιο και από την επιβολή δασμών οι οποίοι χωρίς καμία αμφιβολία θα επιφέρουν πολύ σοβαρές επιπτώσεις στην οικονομία διεθνώς αφού ο κίνδυνος ύφεσης για μεγάλες οικονομίες και ανάμεσά τους μεγάλες ευρωπαϊκές οικονομίες -αυτό σημαίνει πολλά για ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και για μας- είναι πάρα πολύ σημαντικός.

Μέσα σε αυτές τις πολύ δύσκολες συνθήκες δεν θα ήθελα να φανταστώ και πιστεύω ότι κατά πάσα πιθανότητα κανένας σε αυτή την Αίθουσα δεν θα ήθελε να φανταστεί να βρισκόταν η Ελλάδα εκεί που ήταν πριν από δέκα χρόνια. Ευτυχώς έχουμε μεσολαβήσει πολλά. Ιδιαίτερος έχει μεσολαβήσει η εξαετία της Νέας Δημοκρατίας μέσα στην οποία η Ελλάδα ανέκτησε την αξιοπιστία της στις αγορές. Αυτό είναι αναντίρρητο πιστεύω από όλους. Έχει πετύχει σημαντικούς και σταθερούς ρυθμούς ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια της τάξης του 2% ή και λίγο παραπάνω. Και επίσης αναντίρρητα έχει μειώσει την ανεργία από το 18%, που ήταν όταν παραλάβαμε τα πράγματα στη χώρα, στο 9%. Και στέκομαι ιδιαίτερος σε αυτό γιατί στη δική μου αντίληψη δεν υπάρχει πιο σημαντική κοινωνική πολιτική από την αντιμετώπιση της ανεργίας. Ενώ σταθερές και συνεχείς είναι οι πρωτοβουλίες ενίσχυσης του διαθέσιμου εισοδήματος των πολιτών με μια σειρά από πολιτικές που ακολουθούμε.

Αυτά χωρίς καμία αμφιβολία είναι αποτελέσματα μιας υπεύθυνης και σοβαρής οικονομικής πολιτικής αλλά είναι και αποτελέσματα μιας συλλογικής προσπάθειας του ελληνικού λαού και όλων των κοινωνικών ομάδων για να μπορέσουμε σταθερά να συνεχίσουμε μπροστά. Θέλω, όμως, να είμαι απολύτως σαφής διπλά σε όλες αυτές τις επιτυχίες και την σοβαρότητα, τη σταθερότητα, την υπευθυνότητα που έχει εγγυηθεί με τις πράξεις της η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη και της Νέας Δημοκρατίας.

Δεν έχουμε ασφαλώς το παραμικρό δικαίωμα να εφησυχάζουμε γιατί ασφαλώς υπάρχουν κοινωνικές ομάδες οι οποίες δυσκολεύονται στην πορεία της ζωής και υπάρχουν σημαντικά κοινωνικά προβλήματα για τα οποία οφείλουμε να είμαστε διπλά τους και να τα παρακολουθούμε και κυρίως να παρεμβαίνουμε για την αντιμετώπισή τους. Και αυτό κάνουμε με συγκεκριμένες πολιτικές. Αλλά ιδιαίτερος θέλω να επισημάνω ότι υπάρχουν και δείκτες της οικονομίας οι οποίοι θα πρέπει αναντίρρητα να βελτιωθούν καθοριστικά. Παρά τις πολύ σοβαρές προσπάθειες που έχουμε κάνει, το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου στη χώρα παραμένει ως ποσοστό του ΑΕΠ εκεί που ήταν όταν μπήκαμε στην Ευρωζώνη. Άρα, η μεγάλη πρόκληση για την ελληνική οικονομία είναι μια πρόκληση παραγωγικότητας, εξωστρέφειας, ενσωμάτωσης της καινοτομίας στην οικονομική δραστηριότητα προκειμένου να αυξηθούν οι εξαγωγές μας και να γίνουμε πολύ περισσότερο ανταγωνιστικοί.

Και αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, απαιτεί τη στήριξη και των μεγάλων επιχειρήσεων, γιατί δεν μπορείς να ανταγωνιστείς τον σημερινό κόσμο χωρίς να έχεις και μεγάλες ισχυρές επιχειρήσεις που να μπορούν να ανταποκριθούν στον παγκόσμιο ανταγωνισμό, αλλά αναντίρρητα επίσης και στήριξη και της μικρής και της μεσαίας επιχειρηματικότητας που πραγματικά απασχολεί και εκεί δραστηριοποιούνται εκατομμύρια Έλληνες, η πλειονότητα των ανθρώπων της εργασίας που τον επιζητούν. Αυτή είναι η πραγματικότητα και σε αυτήν ανταποκρινόμαστε και θα έρθω στη συνέχεια να μιλήσω για αυτό.

Ο στόχος, λοιπόν, του παραγωγικού μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας σχετίζεται με την ανάγκη να νικήσουμε το μεγάλο έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου, βελτιώνοντας την παραγωγή, ενισχύοντας τις εξαγωγές. Έχουμε πετύχει πράγματα. Στα χρόνια της κρίσης οι εξαγωγές ήταν περίπου στο 20% του ΑΕΠ, έχουμε ανέβει στο 42%, αλλά ο στόχος που πρέπει να έχουμε αν θέλουμε να κάνουμε την οικονομία μας πολύ πιο ισχυρή είναι να φτάσουμε στο 60% και συνεπώς, έχουμε μια μεγάλη διαδρομή να διανύσουμε.

Ασφαλώς, για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος δεν φτάνει και δεν είναι το μοναδικό εργαλείο, θα έλεγα δεν είναι ούτε καν το κύριο εργαλείο, ο αναπτυξιακός νόμος που σήμερα καλούμαστε να ψηφίσουμε. Η χώρα διαθέτει μια σειρά από χρηματοδοτικά εργαλεία, από τα χρήματα του Ταμείου Ανάκαμψης -τα οποία με μεγάλη προσωπική προσπάθεια και διεκδίκηση του Πρωθυπουργού της χώρας, του Κυριάκου Μητσοτάκη, στην Ευρωπαϊκή Ένωση επιτεύχθηκε να έρθουν εδώ- τα χρήματα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, όπως και χρήματα του ΕΣΠΑ. Πρόκειται για πόρους που συνολικά αν τους αθροίσουμε για όλη αυτήν την περίοδο, υπερβαίνουν, ουσιαστικά, τα 60 δισεκατομμύρια ευρώ και στην πραγματικότητα συνιστούν το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα που έχει δει να υλοποιείται η πατρίδα μας για όλα τα χρόνια μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο έως και τις ημέρες μας. Αυτή είναι η πραγματικότητα των αριθμών.

Επίσης, πέρα από την κινητοποίηση των οικονομικών πόρων, η Ελλάδα με μια σχεδιασμένη πολιτική ενίσχυσης της παραγωγής και των παραγωγικών τομέων της οικονομίας, μετατρέπεται με σταθερό τρόπο σε έναν ενεργειακό κόμβο για ολόκληρη την Ευρώπη, για την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής. Εξασφαλίζει σημαντικές ενεργειακές ποσότητες, κυρίως ηλεκτρικού ρεύματος, με την αύξηση των ΑΠΕ, των παραγωγικά καθαρών μορφών ενέργειας, οι οποίες πολύ γρήγορα θα οδηγήσουν τη χώρα στο κομμάτι της ενέργειας, στο κομμάτι της ηλεκτρικής ενέργειας, να είναι σαφέστατα ιδιαίτερα πλεονασματική, το οποίο σημαίνει ότι τα επόμενα χρόνια θα μας βοηθήσει να ελέγξουμε και να μειώσουμε σημαντικά το κόστος της ενέργειας, το οποίο σημαίνει και το κόστος των επιχειρήσεων -δλών των μορφών επιχειρήσεων- και αυτό συνιστά μια πολύ σημαντική στροφή στην οικονομία μας.

Όπως, επίσης, την ώρα που μιλάμε υλοποιείται ένα τεράστιο πρόγραμμα έργων. Μέσα σε αυτά τα έργα, είναι οδικά έργα, είναι έργα σιδηροδρομικά, τα οποία ενώνουν λιμάνια, ενώνουν προορισμούς για τη μεταφορά προϊόντων και δίνουν τη δυνατότητα να αναπτυχθεί ακόμη περισσότερο στην πατρίδα μας η βιομηχανία των Logistic Center, η οποία είναι επίσης εξαιρετικής σημασίας.

Την ίδια ώρα, επίσης, η Ελλάδα κινείται με μεγάλη ταχύτητα στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης, ό,τι και να πει κανείς και ό,τι και να θέλει κανείς δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η τεχνητή νοημοσύνη θα αγκαλιάσει με ραγδαίους ρυθμούς το σύνολο της δραστηριότητας, το σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας. Εδώ είμαστε, λοιπόν, για να γίνουν πραγματικότητα τα πρώτα εργοστάσια, με τη σφραγίδα της Ευρώπης, τεχνητής νοημοσύνης στην πατρίδα μας, ενώ χρηματοδοτούμε με 380 εκατομμύρια ευρώ την αναβάθμιση των ερευνητικών και τεχνολογικών κέντρων στη χώρα και ιδιαίτερα των κέντρων που σχετίζουν την έρευνά τους -όπως είναι στην Θεσσαλονίκη το ΕΚΕΤΑ- με τη βιομηχανία, χρηματοδοτώντας πολύ μεγάλο μέρος της ερευνητικής τους δραστηριότητας και επιστρέφοντάς το πίσω στη βιομηχανία με καινοτόμα προϊόντα.

Να, λοιπόν, γιατί η αντίληψη ενός παραγωγικού μετασχηματισμού της οικονομίας και της διαμόρφωσης και υλοποίησης ενός νέου παραγωγικού μοντέλου για τη χώρα δεν είναι μια αποσπασματική λογική που κινεί το Υπουργείο Ανάπτυξης μέσω του αναπτυξιακού νόμου, αλλά είναι η συνολική πολιτική, η συνολική στρατηγική που θέλει αυτή η Κυβέρνηση, προκειμένου να πετύχουμε η ανάπτυξη να είναι και ισχυρή και βιώσιμη, διατηρήσιμη, να δημιουργεί καινούργιες θέσεις εργασίας και -το κυριότερο- να ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, ενισχύοντας ακόμα περισσότερο τη βιομηχανία της, ενισχύοντας την έρευνα και την καινοτομία σε όλους τους τομείς, περιλαμβανομένου προφανώς του τουρισμού, όσο και αν η Αντιπολίτευση θέλει να ανακαλύψει fake θεωρίες ότι η Κυβέρνησή μας αφήνει τον τουρισμό. Οι μισοί λένε ότι η Νέα Δημοκρατία αφήνει τον τουρισμό, οι άλλοι μισοί λένε ότι το έχει παρακάνει η Νέα Δημοκρατία με τον τουρισμό. Αποφασίστε μεταξύ σας για τι από τα δύο, τελικά, θα μας κατηγορήσετε.

Εγώ θέλω να είμαι σαφής. Ο αναπτυξιακός νόμος ως αναπτυξιακό εργαλείο στο παρελθόν χρηματοδοτούσε κατά συντριπτικό τρόπο τουριστικές επενδύσεις. Θα πω και εδώ σε αυτήν την Αί-

θουσα, κάτι που έχω πει στην επιτροπή, αλλά ειλικρινά έχω εντυπωσιαστεί, μέχρι και ο Αστέρης Βουλιαγμένης έχει πάρει αναπτυξιακό, πολύ πίσω. Και δεν φαντάζομαι ότι έχει κανένα νόημα να συνεχίσουμε τέτοιου είδους πολιτική. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι δεν θα ενισχύσουμε παρεμβάσεις και τουριστικής ανάπτυξης μέσω του αναπτυξιακού νόμου, συνδυασμένες με καινοτομία, συνδυασμένες με τον πρωτογενή τομέα της ελληνικής οικονομίας, συνδυασμένες με μια σειρά από καινοτομίες που μπορούν να δώσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε μια περιοχή και σε οικονομικές μονάδες.

Με βάση, λοιπόν, αυτά τα δεδομένα καταθέσαμε και σήμερα ψηφίζουμε έναν νόμο, ο οποίος σηματοδοτεί όλη αυτήν τη λογική, κατευθύνει σημαντικούς οικονομικούς πόρους εκεί που έχουμε πραγματικά ανάγκη. Το 2025 και το 2026 θα εγκριθούν ενισχύσεις για 1 δισεκατομμύριο ευρώ με αιχμές και προτεραιότητες τη μεταποίηση, τις μεγάλες επενδύσεις, το ειδικό καθεστώς των παραμεθόριων νομών της χώρας και των νομών που το εισόδημά τους είναι κάτω από το 70% του μέσου όρου, γιατί μας ενδιαφέρει να στηρίξουμε τις περιοχές που έχουμε ιδιαίτερη εθνική ανάγκη, όπως είναι το σύνολο των παραμεθόριων περιοχών της χώρας, αλλά και τους νόμους που αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα προβλήματα ανισοτήτων απέναντι στην υπόλοιπη χώρα.

Θέλω, επίσης, να ξεκαθαρίσω ότι η στήριξη αυτή αφορά το σύνολο των επιχειρήσεων. Θα υπάρξει ξεχωριστό καθεστώς που θα αφορά τις νέες τεχνολογίες, την εξωστρέφεια και την κοινωνική επιχειρηματικότητα. Γι' αυτό πιστεύω ότι η Αντιπολίτευση θα πρέπει να εγκαταλείψει το ψεύτικο επιχείρημα ότι ο αναπτυξιακός νόμος αφορά μόνο σε μεγάλες εταιρείες. Αφορά και σε μεσαίες εταιρείες, αφορά και σε μικρές εταιρείες, αρκεί να καταθέσουν σημαντικά και ουσιαστικά επενδυτικά σχέδια, τα οποία είμαστε αποφασισμένοι να τα στηρίξουμε.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ)

Τι καινούργιο πιστεύω ότι φέρνει αυτός ο νόμος στο πλαίσιο της αντίληψης που περιέγραψα πριν; Κατ' αρχάς, μια πιο δίκαιη και πιο αποτελεσματική γεωγραφική στόχευση, με βάση τα κριτήρια που ανέφερα και ιδιαίτερα τις παραμεθόριες περιοχές και τους νομούς τους πιο αδύναμους, αλλά και περιοχές που έχουν πληγεί από σοβαρές φυσικές καταστροφές, περιοχές που αντιμετωπίζουν μεγάλη δημογραφική συρρίκνωση ή στέρηση υποδομών και έχουν αντιμετωπίσει σημαντική φυγή νέων ανθρώπων προς τα μεγάλα αστικά κέντρα.

Το δεύτερο, είναι επιτάχυνση των διαδικασιών και ακόμη μεγαλύτερη διαφάνεια. Η δέσμευση του νόμου είναι η αξιολόγηση των αιτήσεων να γίνεται σε ενενήντα ημέρες από την ημέρα που ολοκληρώνεται ο κύκλος κατάθεσης των αιτήσεων και το Υπουργείο Ανάπτυξης έχει πάρει όλα τα απαραίτητα μέτρα για αυτό.

Εδώ στη διάρκεια της συζήτησης έχουν ειπωθεί διάφορα πράγματα. Επειδή είναι εδώ οι συνάδελφοι στην Ολομέλεια, τα έχω πει στην Επιτροπή, αλλά θέλω να τα επαναλάβω. Ασφαλώς το Υπουργείο Ανάπτυξης αντιμετώπισε και αντιμετωπίζει προβλήματα υποστελέχωσης. Το θέμα έχει τεθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο και το Υπουργικό Συμβούλιο έχει αποφασίσει την πρόσληψη μέσω της διαδικασίας του ΑΣΕΠ, μέσω του διαγωνισμού που, ήδη, έχει γίνει και θα γίνει η κατανομή των ανθρώπων, εκατόν τριάντα εννέα νέων στελεχών στις υπηρεσίες του, προκειμένου να στελεχώσουν υπηρεσίες που πραγματικά το έχουν ανάγκη.

Το είπα αυτό γιατί η ακατάσχετη καταστροφολογία που έχει κυριαρχήσει στη συζήτηση από την πλευρά της Αντιπολίτευσης θα μπορούσε να δίνει στους ανθρώπους την εικόνα μιας τελείως διαλυμένης υπηρεσίας ή διαφόρων άλλων ψεμάτων τα οποία δεν έχουν καμία επαφή με την πραγματικότητα.

Το τρίτο που θέλω να υπογραμμίσω είναι ότι ο νέος αναπτυξιακός νόμος δημιουργεί νέα καθεστώτα με κοινωνική στόχευση, όπως αυτό της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, με το οποίο επιδίδουμε να στηρίξουμε ακόμα και μικρές μονάδες ακόμα και μεμονωμένους επαγγελματίες, ειδικά στην περιφέρεια, με στόχο να συμβάλουμε ακόμη και στην αναβίωση παραδοσιακών μορφών παραγωγής, για ανθρώπους που ενδιαφέρονται να μείνουν

στις κωμοπόλεις, να μείνουν στην περιφέρεια, να μείνουν στα χωριά της ελληνικής περιφέρειας και να συμβάλουμε στην αναγέννησή τους και στη δημιουργία μιας τοπικής οικονομίας που θα μπορεί να συγκρατεί εκεί τον πληθυσμό.

Το τέταρτο είναι ότι έχουμε έναν νέο αναπτυξιακό προσανατολισμό με αιχμή τις νέες τεχνολογίες, με αιχμή ασφαλώς την τεχνητή νοημοσύνη, καθώς αλλάζει ριζικά ο τρόπος που παράγουμε, που εργαζόμαστε, που λειτουργούν οι επιχειρήσεις, με στόχο να διαμορφώσουμε το κατάλληλο πλαίσιο για την ψηφιακή μετάβαση, ώστε οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις να μπορέσουν να παρακολουθήσουν τη νέα εποχή.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Θα χρειαστώ λίγο χρόνο παραπάνω, κύριε Πρόεδρε.

Γιατί, κακά τα ψέματα, όλη η μικρομεσαία επιχειρηματικότητα, πολλές φορές στο πλαίσιο των αλλαγών που συντελούνται, αισθάνεται απειλή για το τι θα έρθει, για το πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα και εδώ και διεθνώς θα έλεγα.

Άρα, είναι δικό μας χρέος να σταθούμε δίπλα τους, να τους προσφέρουμε δυνατότητες, να τους προσφέρουμε συμβουλευτική και στρατηγικές για το μέλλον που μπορούν να παίξουν. Γιατί ο δικός μας σκοπός, ασφαλώς, είναι να είναι χρήσιμες, αναγκαίες, δημιουργικές και να συμβάλουν στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, αλλά και στην ίδια την δική τους βιωσιμότητα, ακόμη κι αν χρειάζεται να κάνουν αλλαγές στο περιεχόμενο της οικονομικής δραστηριότητάς τους και στους προσανατολισμούς τους.

Το πέμπτο αφορά την απλοποίηση των διαδικασιών. Θεσμοθετούμε ένα αυστηρό, αλλά δίκαιο πλαίσιο, με κατάθεση οριστικών δικαιολογητικών μέσα σε τριάντα ημέρες από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων και με απένταξη της επένδυσης εάν δεν υποποιηθεί ένα συγκεκριμένο ποσοστό μέσα στα πρώτα δύο χρόνια και ταυτόχρονα ποινή επιστροφής της ενίσχυσης με επιπλέον 10% αν ανακληθεί η απόφαση υπαγωγής.

Με την ευκαιρία, μιας και είπα αυτό -έχει φύγει ο Πρόεδρος της Νίκης που έκανε μια εκτενή αναφορά σε αυτό το θέμα- ήμουν και είμαι σαφής, αγαπητοί συνάδελφοι. Η παράταξή μας, η Νέα Δημοκρατία, αλλά πιστεύω και όλοι μας, ανεξάρτητα από το σε ποιον πολιτικό χώρο βρισκόμαστε, οφείλουμε ως πολιτικά πρόσωπα στον δημόσιο βίο να υπηρετούμε μία αξία. Διαφάνεια παντού, για τους πάντες και για τα πάντα. Μπορεί να είναι δύσκολο, αλλά είναι αναγκαίο.

Εγώ ενημερώθηκα ότι χίλιες τετρακόσιες επενδύσεις παλαιότερων νόμων, χωρίς τον νόμο του 2016 -το ξαναλέω, γιατί στον νόμο του 2016 είμαι απολύτως σίγουρος ότι μπορεί να είναι αρκετά περισσότερες- ενώ πήραν προκαταβολή, δεν έχουν ολοκληρωθεί. Η εντολή που έχω δώσει είναι να ερευνηθούν μία προς μία. Άρα θα πρέπει να ερευνηθούν και θα πρέπει να ολοκληρωθεί η διαδικασία, η οποία δεν είναι απλή. Σας λέω ότι δεν είναι απλή γιατί τμήμα αυτών των σχεδίων δεν έχει ούτε καν ηλεκτρονική ψηφιακή μορφή, αλλά είναι σε αρχεία και σε αποθήκες. Γιατί την πρώτη δεκαετία του εικοστού πρώτου αιώνα ήμασταν εκεί ακόμη στο ελληνικό δημόσιο. Αυτή είναι η πραγματικότητα και οφείλουμε όλοι να τη γνωρίζουμε. Η δέσμευση που έχουμε αναλάβει είναι ότι θα ερευνηθούν ένα προς ένα και ολοκληρώνοντας θα δώσουμε έναν πλήρη απολογισμό για να δούμε τι ακριβώς έχει συμβεί. Προφανώς, όσα πραγματικά ελεγχθούν ότι δεν ολοκληρώθηκαν, γιατί μπορεί να λείπουν στοιχεία ενδεχομένως από την υπηρεσία ή να συμβαίνει οτιδήποτε άλλο, θα πρέπει να επιστρέψουν πίσω τα χρήματα που έχουν πάρει.

Και το έκτο σε ό,τι αφορά τον νέο αναπτυξιακό νόμο αφορά τα χρηματοδοτικά εργαλεία, όπου είμαστε σε συνεργασία με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα προκειμένου να χρησιμοποιηθεί το πρόγραμμα «DeLF» αλλά και άλλα χρήματα που έχει η Αναπτυξιακή Τράπεζα, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις να έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση σε χρήματα, σε ρευστό και για τις μεγαλύτερες επενδύσεις να πάμε σε ένα αντίστοιχο ποσό τουλάχιστον 300 εκατομμυρίων μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, υπολογίζοντας ότι όλο αυτό θα μπορέσει να κινητοποιήσει πόρους που θα υπερβούν το 1 δι-σεκατομμύριο ευρώ.

Ταυτόχρονα, διπλασιάζεται το ανώτατο συνολικό ποσό ενίσχυ-

σης ανά επενδυτικό σχέδιο στα 20 εκατομμύρια ευρώ γιατί πιστεύουμε ότι οι μεγαλύτερες επενδύσεις μπορεί να φέρνουν πολύ σημαντικότερα αποτελέσματα, ιδιαίτερα σε θέσεις εργασίας, αλλά και σε συμβολή στην ελληνική οικονομία.

Σε ό,τι αφορά τη συζήτηση που έγινε εδώ, δυστυχώς, η κυβέρνηση περιλάμβανε πάρα μα πάρα πολλά fake news. Ορισμένα τα ανέφερα ήδη. Είπατε ότι δεν υπάρχει ο τουρισμός στον αναπτυξιακό. Υπάρχουν δύο ξεχωριστά καθεστώτα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Τον σκοπό είπα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Υπάρχουν δύο καθεστώτα. Ξέρετε, δύο καθεστώτα όταν περιλαμβάνονται μέσα, περιλαμβάνονται γιατί θέλουμε να τα υλοποιήσουμε. Ένα το κρατούμενο και πολύ σημαντικό.

Για την υποστελέχωση είπα.

Κάποιος συνάδελφος ανέφερε: «Τα κάνετε όλα αυτά γιατί δεν έχουν πληρωθεί οι αξιολογητές του Υπουργείου Ανάπτυξης». Είναι ψέματα. Έχουν πληρωθεί οι αξιολογητές του Υπουργείου Ανάπτυξης. Μπορεί να χρειάστηκε να κάνουμε ολόκληρη ιστορία, αλλά οι άνθρωποι πληρώθηκαν και αισθάνονται ότι μετέχουν σε μια σοβαρή και αξιόπιστη διαδικασία.

Ορισμένοι μας κατηγορήσαν σε ό,τι αφορά την ταχύτητα που θα εξελιχθούν τα πράγματα, ότι διπλασιάζουμε -λέει- τον χρόνο. Ξέρετε, αγαπητοί συνάδελφοι, σημασία έχει ποιος είναι ο πραγματικός χρόνος, όχι ποιον χρόνο γράφεις ούτε ποιον χρόνο λες. Σήμερα εδώ καταγράφονται όλα για να έρθουμε όλοι να ελεγχθούμε. Όλοι.

Δεν ήταν δυνατόν να γίνουν οι αξιολογήσεις σε σαράντα πέντε ημέρες ούτε γνωρίζω και κανένα χρηματοδοτικό εργαλείο του ελληνικού κράτους που μέσα σε σαράντα πέντε ημέρες να έδωσε λεφτά σε κανέναν. Πουθενά. Ούτε στον ιδιωτικό τομέα ούτε πουθενά. Είπαμε ενενήντα ημέρες από τη λήξη της υποβολής των αιτημάτων. Αυτός είναι ο στόχος μας και αυτό θα πάμε να υλοποιήσουμε για να ολοκληρώνονται οι αποφάσεις υπαγωγής των επιχειρήσεων.

Δεύτερον. Συμμετέχει ο ιδιωτικός τομέας στις επιτροπές αξιολόγησης. Άρα, υπάρχει ένα μεικτό σχήμα στελεχών του Υπουργείου Ανάπτυξης και ιδιωτών που είναι πιστοποιημένοι να κάνουν αυτή τη δουλειά, συμπεριλαμβανομένων στελεχών των τραπεζών, οι οποίες τράπεζες, θέλω να το ξεκαθαρίσω, είναι σαφές ότι ουσιαστικά μετέχουν στη διαδικασία. Διότι για να αξιολογηθεί ένα επενδυτικό σχέδιο υπάρχει μια βασική προϋπόθεση, η βεβαιότητα ύπαρξης χρημάτων. Και η βεβαιότητα ύπαρξης χρημάτων τεκμηριώνεται ή με το να δείξει ο υποψήφιος επενδυτής ότι διαθέτει ο ίδιος ρευστότητα ή να δείξει προέγκριση δανείου. Άρα, θα πρέπει όποιος δεν έχει τα χρήματα να πάει στην τράπεζα και με αυτή την έννοια η τράπεζα μετέχει σαφέστατα στην αξιολόγηση, στο αν έχει τα προσόντα κάποιος το επενδυτικό του σχέδιο να έχει ανταγωνιστικά αποτελέσματα και νόημα χρηματοδότησης. Αυτή είναι η απάντησή μου σε όσους θεώρησαν ότι δεν αξιολογούμε και δεν αξιοποιούμε την εμπειρία του RRF. Τη χρησιμοποιούμε και την αξιοποιούμε πλήρως.

Επίσης, θέλω να πω ότι ο ΣΕΒ μάς ζήτησε να αφαιρέσουμε πλήρως ως κριτήριο αξιολόγησης τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Μάλιστα ο κύριος εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ σήμερα το πρωί μας έκανε και κριτική γιατί δεν ακολουθούμε όλες τις θέσεις του ΣΕΒ. Θέλω να ξεκαθαρίσω ότι με τον Σύνδεσμο Βιομηχάνων η σχέση μας είναι σχέση συνεργασίας, αξιόπιστης επικοινωνίας και αμοιβαίου σεβασμού, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι κάθε πρόταση που προέρχεται από εκεί είναι σωστή. Θέλω να είμαι πολύ συγκεκριμένος. Συμφώνησα με τη λογική της αξιοποίησης της εμπειρίας του RRF και γι' αυτό εντείνουμε τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και των ιδίων των τραπεζών στη διαδικασία. Συμφωνούμε πλήρως στο θέμα της ταχύτητας, γιατί δεν έχει νόημα να εγκρίνεις ύστερα από δύο χρόνια επενδύσεις, γιατί χάνουν το νόημα και την αξία τους.

Σε ό,τι αφορά το θέμα των θέσεων εργασίας, στο ειδικό καθεστώς των περιοχών -των παραμεθόριων περιοχών- και των νομών που έχουν σοβαρό πρόβλημα δημογραφικής πίεσης και είναι κάτω από το 70% εκεί δεν είναι δυνατόν η δημιουργία θέσεων εργασίας να μην είναι κριτήριο για την υπαγωγή στον αναπτυξιακό νόμο. Το θεωρώ εξαιρετικής σημασίας. Αυτό δεν σημαίνει

ότι μπορεί να συμβαίνει το ίδιο παντού, γιατί πράγματι όταν κάποιος κάνει επενδύσεις στον τομέα των νέων τεχνολογιών είναι πιθανόν να επενδύσει σε σύγχρονα μηχανήματα, σε σύγχρονα προγράμματα τα οποία δεν είναι υποχρεωτικό πάντοτε να φέρουν και καινούργια θέση απασχόλησης. Εκεί είναι διαφορετική η κρίση και διαφορετική η αξιολόγηση.

Πιστεύω ότι όλοι πρέπει να συμφωνήσουμε ότι η πολιτική είναι μια άσκηση όπου πρέπει να βρίσκεις πάντοτε το μέτρο και την κοινή λογική με βάση το κοινό καλό. Εδώ ο σκοπός μας είναι ασφαλώς η ανάπτυξη της οικονομίας, ασφαλώς η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, ασφαλώς είναι και η δημιουργία νέων καλοπληρωμένων θέσεων εργασίας προκειμένου να μένουν εδώ στη χώρα τα καλύτερα μυαλά και οι νέοι άνθρωποι.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ειπώθηκε νωρίτερα από έναν συνάδελφο ότι είμαστε μια χώρα που δεν παράγουμε ούτε βίδα. Δεν ξέρω πού το βρήκε ο κύριος συνάδελφος αυτό, αλλά ούτε βίδα είναι η σύγχρονη ελληνική φαρμακοβιομηχανία. Ούτε βίδα είναι η σύγχρονη βιομηχανία αλουμινίου, η οποία δίνει πλεόνασμα 1 δισεκατομμύριο ευρώ τον χρόνο στο ελληνικό κράτος. Ούτε βίδα είναι η αναβίωση της ελληνικής ναυπηγικής βιομηχανίας και της ναυπηγοεπισκευής, η οποία ήταν διαλυμένη επί χρόνια και ήρθε αυτή η Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη, με τη συμβολή του Υπουργείου Ανάπτυξης και των προκατόχων μου την ουσιαστική για να ξαναυπάξει και να δώσει τον μισθό, τη δουλειά -τη διασφαλισμένη δουλειά- σε τρεις ή μισοι χιλιάδες ανθρώπους και να ανοίξει νέες προοπτικές για την ελληνική οικονομία. Ούτε βίδα είναι η ελληνική βιομηχανία τροφίμων με τον δυναμισμό και τις εξαγωγές που έχει φέρει.

Ειπώθηκε από έναν άλλο συνάδελφο ότι συνεχώς φεύγουν τα Ελληνόπουλα από τη χώρα και δεν γυρίζει κανένα πίσω. Δεν είναι αυτή η πραγματικότητα. Είναι ήδη εκατοντάδες χιλιάδες τα νέα παιδιά που επιστρέφουν και είναι στο δικό μας χέρι, όλων μας. Αυτό δεν σημαίνει ότι έχει λυθεί το πρόβλημα, κύριοι συνάδελφοι, αλλά είναι πλέον πολλές-πολλές χιλιάδες τα παιδιά που επιστρέφουν. Έχει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον -δεν είναι του δικού μου Υπουργείου, αλλά δεν έχει σημασία, αναδέχομαι συνολικά την ευθύνη για την κυβερνητική πολιτική και την υποστηρίζω, γιατί το πιστεύω- στις διάφορες ημερίδες που κάνει η ΔΥΠΑ στο εξωτερικό, η υπηρεσία απασχόλησης του Υπουργείου Εργασίας, του Υπουργείου Απασχόλησης, με χιλιάδες Ελληνόπουλα να έρχονται και να ανοίγει ο δρόμος για να επιστρέψουν στην πατρίδα και να βρουν σοβαρές, αξιοπιστες, αξιοπρεπείς δουλειές. Πρέπει όλοι να βάλουμε πλάτη, κύριοι συνάδελφοι, να αλλάξει η συνολική αντίληψη για την εργασία.

Πριν από έναν μήνα είχαμε πάει με τον Πρωθυπουργό της χώρας στα Οινόφυτα σε μια εμβληματική επένδυση την οποία την ενισχύουμε και με την οποία η Ελλάδα γίνεται αυτόκλητος κατασκευη χαρτιού, το χαρτί που έχουμε όλοι στο σπίτι. Ρώτησα τον επιχειρηματία πόσες θέσεις εργασίας δημιουργούνται και μου απάντησε: «Πενήντα». Στη συνέχεια τον ρώτησα πόσους έχει βρει. Μου απάντησε: «Κανέναν», διότι δεν πηγαίνει κανένας και πρόκειται να φέρει από το εξωτερικό, γιατί δεν πηγαίνει κανένας. Επειδή φαντάστηκα ότι δεν θα δίνει καλό μισθό, μου είπε ότι τους ξεκινάει από 2.500 ευρώ και ψάχνει για υπομηχανικούς.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Παρακαλώ, παρακαλώ, ησυχάστε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Να έρθετε να πάμε παρά να το δείτε. Αν έχετε κάποιον εδώ που ενδιαφέρεται, μπορούμε να τον συστήσουμε.

Αλλά θα πρέπει, κύριοι συνάδελφοι, να δούμε αυτό που πραγματικά συμβαίνει εκεί έξω και αυτό έχει πολλές όψεις. Έχει πολλές που δοκιμάζονται, αλλά έχει και πολλές -ορισμένους- οι οποίοι αποφεύγουν αυτή τη δουλειά. Γιατί ο συγκεκριμένος, όπως μου εξήγησε, έχει και πέντε ξενύχτια τον μήνα -η δουλειά-, γιατί δουλεύει είκοσι τέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο η μονάδα. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Αν κάποιος αμφιβάλει, μπορώ να τον στείλω να πάει να το ελέγξει.

Το ανέφερα αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γιατί είναι στο χέρι μας τα προβλήματα που ο καθένας βλέπει από τη δική του

σκοπιά να ενώσουμε τις δυνάμεις μας αν θέλουμε να κάνουμε την οικονομία μας πιο ισχυρή και τις προοπτικές για τα παιδιά μας πιο σίγουρες και καλύτερες, μειώνοντας τις διακρίσεις και σε κοινωνικό και σε περιφερειακό επίπεδο, γιατί αυτό αποτελεί μια σταθερή αποστολή για την Κυβέρνησή μας, γιατί σε αυτό ακριβώς πιστεύουμε.

Ασφαλώς δεν θα ψηφίσετε τον αναπτυξιακό νόμο, αλλά να θυμάστε κάτι. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη ασφάλεια για την πατρίδα από μια ισχυρή πραγματικά ανταγωνιστική οικονομία. Ο καλύτερος φράχτης στα σύνορα και ο καλύτερος τρόπος να αντιμετωπίσουμε το δημογραφικό πρόβλημα είναι η ισχυρή παραγωγική οικονομία, είναι να γυρίσουμε όλοι τις δυνάμεις μας στο να παράγουμε περισσότερα και καλύτερα, να δίνουμε δυνατότητες στα νέα παιδιά να διακρίνονται εδώ μέσα από τις νέες τεχνολογίες και μέσα από μορφές της οικονομίας οι οποίες μπορούν να δώσουν σιγουριά και προοπτική στην ελληνική οικονομία.

Πέρα από την καταστροφολογία που έρχεται από την Αντιπολίτευση, εμείς θα συνεχίσουμε μαζί με την κοινωνία, μαζί με τους πολίτες, μαζί με όλη την κοινωνία τον δρόμο προς τα εμπρός με τη σιγουριά και τη βεβαιότητα ότι η Ελλάδα θα πετύχει πολύ περισσότερα και θα ανταποκριθεί στις δύσκολες συνθήκες του σύγχρονου κόσμου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Είχε ζητήσει τον λόγο, από τον προηγούμενο Προεδρεύοντα ο κ. Παππάς, για να κάνει μια παρέμβαση.

Κύριε Παππά, να δώσουμε για δυο, τρία λεπτά στον κ. Βλάση τον λόγο, για ένα άρθρο μιας τροπολογίας και μετά πάμε σε εσάς και στον κ. Στίγκα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ωραία.

Τον λόγο έχει ο Υφυπουργός Παιδείας, ο κ. Βλάσης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΛΑΣΗΣ (Υφυπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Κύριε Παππά, σας ευχαριστώ για την κατανόηση. Θα είμαι πολύ σύντομος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι δύο τροπολογίες. Η πρώτη αφορά το άρθρο 4, μεταβατικές διατάξεις, πιστοποιήσεις προγραμμάτων Κέντρου Διά Βίου Μάθησης. Με την παρούσα τροπολογία ρυθμίζουμε δύο επείγοντα ζητήματα του ν. 4763/2020 που αφορούν στη λειτουργία των Κέντρων Διά Βίου Μάθησης και την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης των καταρτιζόμενων στις ΣΑΕΚ. Ουσιαστικά με αυτό παρατείνεται για δύο επιπλέον έτη από την 1^η Ιανουαρίου 2025 ημερομηνία κατά την οποία τα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης ΚΕΔΙΒΙΜ υποχρεούνται να παρέχουν πιστοποιημένο από τον ΕΟΠΠΕΠ προγράμματα σπουδών καθώς εκκρεμεί η έκδοση του θεσμικού πλαισίου για την εξειδίκευση των κριτηρίων και τον καθορισμό της διαδικασίας πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 5, του άρθρου 66 του ν. 4763/2020. Με τον τρόπο αυτόν ουσιαστικά διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία των ΚΕΔΙΒΙΜ τα οποία από την αρχή του 2025 και μέχρι σήμερα παρέχουν προγράμματα τα οποία δεν έχουν πιστοποιηθεί, χωρίς όμως δική τους υπαιτιότητα και αφετέρου η πολιτεία εγγυάται στους πολίτες ότι τα προγράμματα σπουδών που παρακολουθούν πληρούν όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις.

Αντίστοιχα με τη δεύτερη διάταξη της ίδιας τροπολογίας, τροποποιείται η παράγραφος 31 του άρθρου 169 με παράταση κατά ένα έτος του χρονικού διαστήματος, εντός του οποίου οι καταρτιζόμενοι των ΣΑΕΚ και οι οποίοι δεν έχουν πραγματοποιήσει έως την έναρξη ισχύος του ν. 4763/2020 την πρακτική άσκησή τους, υποχρεούνται να την ολοκληρώσουν. Η εν λόγω παράταση κρίνεται επιβεβλημένη εξαιτίας των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν λόγω της αναστολής διενέργειας πρακτικής άσκησης κατά την πανδημία COVID-19. Η ανωτέρω αναστολή δυσχέρανε την εύρεση νέων θέσεων και τη διατήρηση των υφιστάμενων και είχε ως άμεσο αποτέλεσμα την αύξηση του χρόνου αναμονής των καταρτιζόμενων για θέσεις πρακτικής άσκησης, με αποτέλεσμα να καθίσταται ανέφικτη η έγκαιρη ολοκλήρωσή της μέχρι το τέλος του 2024.

Η δεύτερη τροπολογία, ακόμη πιο σύντομη, η οποία αφορά το άρθρο 5: «Μεταβατικές διατάξεις για την πιστοποίηση προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών». Ουσιαστικά παρατείνεται η προθεσμία για την υποχρεωτική πιστοποίηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών που είχαν ιδρυθεί ή των οποίων η διαδικασία ίδρυσης είχε ξεκινήσει πριν την έναρξη ισχύος του ν.4957/2022. Η ρύθμιση αυτή κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να εξασφαλιστεί επαρκής χρόνος για την ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών πιστοποίησης, δεδομένου του μεγάλου όγκου προγραμμάτων που εκκρεμούν και του σύνθετου χαρακτήρα κάθε αξιολόγησης η οποία απαιτεί πολλούς μήνες για να ολοκληρωθεί. Παράλληλα, προβλέπεται ότι σε περίπτωση μη συμμόρφωσης εντός της νέας προθεσμίας τα εν λόγω προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών θα παύσουν να δέχονται νέους φοιτητές και θα λειτουργούν αποκλειστικά για την ολοκλήρωση των σπουδών των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Παππά, έχετε τον λόγο για την παρέμβαση σας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, συζητάμε αναπτυξιακό νόμο και θα περίμενε κανείς στην τοποθέτησή σας στοιχειωδώς να αποτιμήσετε τα αποτελέσματα του προηγούμενου. Έρχεστε και αναθεωρείτε 85 από τα 130 άρθρα του αναπτυξιακού του 2022 και παραλείπετε βεβαίως να πείτε ότι είχαμε μόνο τέσσερα καθεστώτα, τα οποία ενεργοποιήθηκαν από τα δεκατρία που προέβλεπε ο προηγούμενος και υπήχθησαν μόνο 600 εκατομμύρια ευρώ στον προϋπολογισμό οριστικών εγκρίσεων με τον προηγούμενο αναπτυξιακό, όταν με τον αναπτυξιακό του 2016 είχαμε 2,2 δισεκατομμύρια ευρώ.

Είπατε ότι θα ευνοηθούν οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Δεν έχω να σας πω πολλά. Θα σας παραπέμψω στο τι είπε ο κ. Μπράτσος, στενός συνεργάτης του κ. Μητσοτάκη, ο οποίος ανέφερε ότι ένα βασικό ζήτημα είναι η μέχρι τώρα μετακίνηση της διαχείρισης σε τρίτους φορείς, κυρίως στις τράπεζες. Αυτή η προσέγγιση πολύ συχνά δημιουργεί εμπόδια στην πρόσβαση επιχειρήσεων στα εργαλεία του νόμου και ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Τι σας λέει δηλαδή ο δικός σας άνθρωπος; Δικός σας άνθρωπος από το ΕΒΕΑ! Ότι το γεγονός ότι βάζετε τις τράπεζες να έχουν τον τελικό λόγο, σημαίνει ότι το 90% των επιχειρήσεων είναι εκτός αναπτυξιακού. Γι' αυτό βεβαίως αυξάνετε και τα όρια για το κάθε σχέδιο στα 20 και στα 30 εκατομμύρια ευρώ αντιστοίχως.

Θα ήθελα πραγματικά να μας εξηγήσετε το εξής: Μιλήσατε για το νέο παραγωγικό μοντέλο. Κυβερνάτε έξι χρόνια σχεδόν. Κάποια θεμελιώδη χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας τα αποτιμάτε ως επιτυχίες, ως επίτευξη στόχου ή παρεκκλίσεις από τον στόχο του νέου παραγωγικού μοντέλου; Δηλαδή θεωρείτε ότι αυτά τα χρόνια προσεγγίζετε το όραμα σας ή αποκλίνετε από αυτό; Διότι, όσο κυβερνά η Νέα Δημοκρατία έχει αυξηθεί το ιδιωτικό χρέος κατά 11%, έχει διευρυνθεί το εμπορικό έλλειμμα, κύριε Θεοδωρικάκο, 35 δισεκατομμύρια τον προηγούμενο χρόνο και είναι δυσμενής τα στοιχεία για το πρώτο δίμηνο ήδη και το πρώτο τετράμηνο του 2025. Και βεβαίως, οι Έλληνες είναι οι τελευταίοι στην αγοραστική δύναμη στην Ευρώπη.

Ποια είναι λοιπόν η μεγάλη εικόνα, η αναπτυξιακή της δικής σας διακυβέρνησης; Είχατε στη διάθεσή σας 120 δισεκατομμύρια περίπου από τις δημόσιες δαπάνες, το Ταμείο Ανάκαμψης και τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Και καταφέρατε και το ιδιωτικό χρέος να αυξηθεί και το εμπορικό έλλειμμα να αυξηθεί και να πατώσουμε στην αγοραστική δύναμη. Αυτά τα διαρθρωτικά προβλήματα τα οποία εντάθηκαν με τη δική σας διακυβέρνηση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα λεπτό μόνο κύριε Πρόεδρε και αν επιτρέπεται και ο κύριος Πρόεδρος που έπεται.

Μιλήσατε για τον κίνδυνο νέας ύφεσης. Μάλιστα. Το επισημάναμε όταν γιγαντώθηκε το ζήτημα επιβολής δασμών. Ποια είναι η απάντηση της Κυβέρνησής σας; Η πρόωγη αποπληρωμή των

δανείων του πρώτου μνημονίου, τα οποία οφείλουμε συμφωνημένα να αποπληρώσουμε από το 2029 μέχρι το 2041, 2,6 δισεκατομμύρια τον χρόνο. Παράγετε τερατώδη πλεονάσματα και έρχεστε να πείτε ότι θα αποπληρώσετε πιο νωρίς δάνεια για τα οποία έχει συμφωνηθεί να πληρωθούν αργότερα και έχουν επιτόκιο μόνο 1,5%, τη στιγμή που το δεκαετές της Ελλάδας είναι στο 3,5% σήμερα που μιλάμε. Ποια οικονομική λογική ακριβώς επιβάλλει να κάνετε αυτή την παράλογη πολιτική;

Οι κυβερνήσεις οι προηγούμενες, η κυβέρνηση του Αλέξη Τσίπρα και η κυβέρνηση του Αντώνη Σαμαρά, πρέπει να πω, επεδίωξαν επιμήκυνση της αποπληρωμής των χρεών για κάποιο λόγο. Εσείς έρχεστε να πείτε ότι ως κιμπάρηδες θα τα δώσετε νωρίτερα από το συμφωνημένο αντί να επιστρέψετε στον ελληνικό λαό από τον οποίο τα παίρνετε μέσω των πλεονασμάτων;

Μία κουβέντα μόνο, κύριε Υπουργέ, για τα θέματα των τραπεζών και της Οδηγίας την οποία δεν έχει ενσωματώσει ακόμα η Κυβέρνησή σας που αφορά το πλαφόν στα επιτόκια. Εχθές πήραμε μια θολή απάντηση σε ερώτησή μας από τον Υφυπουργό Οικονομικών. Θα θέλαμε διευκρινίσεις για το χρονοδιάγραμμα και λεπτομέρειες για τις προθέσεις σας.

Κλείνω με το εξής και ευχαριστώ για την ανοχή. Πλανιέται το φάντασμα της κατάθεσης της πρότασης για Προανακριτική Επιτροπή για τα Τέμπη από μέρους της Νέας Δημοκρατίας. Σας καλούμε να τολήσετε να αναμετρηθείτε με το ύψος της ευθύνης και να μην επιχειρήσετε εκ νέου να καταστείτε τα δικαιώματα των κομμάτων της Αντιπολίτευσης στην Προανακριτική Επιτροπή. Προφανώς, έχετε την πλειοψηφία και θα γράψετε στο πόρισμα αυτά που θέλετε. Αλλά όχι με το μοντέλο Τριαντόπουλου. Τολήστε αν έχετε τα πολιτικά κότσια. Και βεβαίως, από τούδε και στο εξής αν δεν τολήσετε να ελέγξετε τον δικό μας Υπουργό δεν δικαιούστε και δια να ομιλείτε διότι έχετε τη χρυσή ευκαιρία να τεκμηριώσετε έστω και υποψία, κάτι ελάχιστο από τους τόνους λάσπης που έχετε εκτοξεύσει ενάντια στην παράταξή μας για το συγκεκριμένο ζήτημα. Μην πάτε να το κλείσετε τώρα τσάτρα πάτρα και σε μία ημέρα το ζήτημα. Η τιμωρία του ελληνικού λαού θα είναι αμείλικτη και ο ιστορικός του μέλλοντος θα το καταγράψει αυτό με πολύ μελανά χρώματα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο τώρα έχει ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας των Σπαρτιατών κ. Στίγκας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤΙΓΚΑΣ (Πρόεδρος των Σπαρτιατών): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είχα γράψει μια ομιλία γιατί ήθελα να πω άλλα πράγματα. Ο κύριος Υπουργός όμως, μίλησε προηγουμένως και μου έδωσε πάρα πολύ υλικό ώστε να αντιπαραθεώ μαζί του, διότι πραγματικά έπαθα μία σύγχυση. Έπαθα σύγχυση, γιατί νόμιζα ότι μιλούσε ο Υπουργός Ανάπτυξης της Γερμανίας, ο Υπουργός Ανάπτυξης της Ιαπωνίας ή ο κυβερνήτης της Καλιφόρνια. Παρεμπιπτόντως, έτσι για να ξέρουμε πού βρισκόμαστε και τι γίνεται σε ολόκληρο τον κόσμο, η Καλιφόρνια βγήκε τρίτη δύναμη στον κόσμο. Πέρασε την Ιαπωνία και είναι πρώτη η Αμερική, οι Ηνωμένες Πολιτείες δηλαδή, η Γερμανία, η Καλιφόρνια και μετά ακολουθεί η Ιαπωνία.

Όλα αυτά που είπατε, κύριε Υπουργέ -προφανώς το θέμα δεν είναι προσωπικό με εσάς ούτε με κανέναν Υπουργό της Κυβέρνησης-, δείχνουν ότι έχετε πάθει βέρτιγκο, προφανώς ή ο κ. Μητσοτάκης σας λέει πράγματα που πραγματικά εσείς τα πιστεύετε. Και εφόσον τα πιστεύετε εκτίθεστε και εκτίθεστε ανεπαίσθητα.

Τολμάτε και μιλάτε στην Ελλάδα των ερειπίων, στην Ελλάδα των 650 δισεκατομμυρίων για ανάπτυξη; Και αυτή έχει γίνει -προσέξτε- από το 2019, που βγήκε η Κυβέρνηση Μητσοτάκη. Αυτό ήταν. Από το 1974 μέχρι σήμερα, σχεδόν πενήντα ένα χρόνια, η Ελλάδα έχει καταστραφεί, αλλά, βέβαια, βρίσκει τον δρόμο της με τον κ. Μητσοτάκη. Όλα τα έχει κάνει ο κ. Μητσοτάκης. Δεν λέτε τίποτα για τις καταστροφές, που έχει κάνει η Κυβέρνησή σας, γενικά η Νέα Δημοκρατία, το ΠΑΣΟΚ και ο ΣΥΡΙΖΑ όλα αυτά τα χρόνια.

Και βέβαια, επικαλεστήκατε και τους αριθμούς, ότι πάνε καλά οι αριθμοί, αλλά δεν είπατε κουβέντα ότι ο λαός πεινάει. Και αυτή

είναι η πραγματικότητα. Το έχουμε ξαναδεί το έργο, πάρα πολλές κυβερνήσεις να λένε ότι όλα πάνε καλά και λεφτά υπάρχουν βεβαίως -να τα θυμηθούμε και αυτά- αλλά ξαφνικά ο λαός πειννάει. Πώς γίνεται αυτό το πράγμα; Εγώ δεν μπορώ να το καταλάβω.

Μιλήσατε για βιομηχανίες, για φορολογίες, ωραία πράγματα, θετικά. Είπατε, βέβαια, ότι κάποιος σας είπε ότι δεν παράγουμε τίποτα. Αυτή είναι η αλήθεια. Αυτή είναι η αλήθεια και την αλήθεια την λέω και εγώ, γιατί είμαι ένας άνθρωπος του πρωτογενούς τομέα. Επί σειρά ετών είχα βιοτεχνίες και μικρές βιομηχανίες -θα το πω έτσι- και ξέρω από πρώτο χέρι εάν αυτή η χώρα παράγει κάτι.

Εδώ είχα κάνει καταγγελία πέρυσι το καλοκαίρι, που πήγα και έκανα αυτοψία στην Κωπαΐδα, τον δεύτερο μεγαλύτερο κάμπο της χώρας μας και εσείς, η Κυβέρνησή σας -ειδικά η Κυβέρνησή σας- τον έχει στρώσει με φωτοβολταϊκά. Βγήκε ο ίδιος ο Υπουργός εδώ και είπε: «Ναι, είναι χωράφια υψηλής παραγωγικής αξίας και τα έχουμε στρώσει με φωτοβολταϊκά». Εάν αυτό δεν είναι έγκλημα κατά της χώρας, τότε τι είναι; Έχετε δει σε τι εξαθλιωμένη κατάσταση είναι οι αγρότες; Προφανώς, δεν το έχετε δει ή το έχετε δει και δεν το λέτε.

Πρώτα απ' όλα να ξέρετε ένα πράγμα, μια χώρα πρέπει να είναι αυτάρκης. Θέλετε σε ενέργεια; Θέλετε σε τρόφιμα; Θέλετε σε κάτι άλλο; Πρέπει, όμως, να είναι αυτάρκης. Εάν αύριο-μεθαύριο συμβεί κάτι, ένα παγκόσμιο γεγονός, εδώ στην Ελλάδα πραγματικά θα έρθουν στιγμές της εποχής '40-'41. Θα χαθούμε, το καταλαβαίνετε αυτό; Και έχουμε μια Κυβέρνηση, που λέει ότι υπάρχει ανάπτυξη, αλλά έχουμε στρώσει τα χωράφια μας με τα φωτοβολταϊκά.

Μία χώρα λογική, συγκροτημένη, ξέρετε τι λέει; Λέει, ναι, θα παράξω προϊόντα να τα χρησιμοποιήσει ο λαός μου για οποιονδήποτε λόγο, να μην φέρουμε βέβαια εισαγωγές και από εκεί και πέρα ό,τι περισσέψει να το εξαγωγήμε. Όπως παλαιότερα εξαγάγαμε σοβαρά, ωραία και καλά ελληνικά προϊόντα και γίνονταν ανάπαστα κυρίως στις ευρωπαϊκές αγορές και όχι μόνο και τώρα δεν παράγουμε τίποτα.

Μήπως, κύριε Υπουργέ, ξέρετε εάν υπάρχει κτηνοτροφία; Γιατί εγώ δεν βλέπω πουθενά να υπάρχουν κτηνοτρόφοι. Και όσοι λίγοι έχουν απομείνουν είτε κτηνοτρόφοι είναι είτε αγρότες είναι ή οτιδήποτε άλλο είναι, είναι σε άθλια κατάσταση.

Πήγα και τώρα τον Φεβρουάριο φέτος και πέρυσι, βέβαια, στα αγροτικά μπλόκα και είδα τρακτέρ της δεκαετίας του '70 και του '80, όταν στην Ευρώπη -τα είδαμε και στις τηλεοράσεις με τις κινητοποιήσεις που είχαν κάνει- είχαν τρακτέρ, τα οποία ξεκινούσαν από 200.000 ευρώ και πάνω. Εδώ είχαμε κάτι ερείπια της δεκαετίας του '80. Αυτό λέτε εσείς ανάπτυξη; Γιατί εγώ δεν βλέπω κάτι άλλο.

Μήπως έχουμε αλιεία και δεν το ξέρουμε; Και εκεί υπάρχει μεγάλη καταστροφή. Έχετε πάει καθόλου σε βιομηχανικές περιοχές; Γιατί δεν πάτε στη Σίνδο στη Θεσσαλονίκη, μία από τις μεγαλύτερες; Πήγατε, βέβαια -θα τα πούμε λίγο αργότερα- στα Οινόφυτα με τον Πρωθυπουργό, απ' ότι είπατε. Πηγαίνετε, όμως, πραγματικά να δείτε τι υπάρχει στα Οινόφυτα. Έχει νεκροταφεία επιχειρήσεων. Πραγματικά νεκροταφεία! Υπάρχουν κτίρια, τα οποία είναι διαλυμένα, όχι κλειστά, είναι διαλυμένα και τα έχουν διαλύσει οι γνωστοί «επενδυτές», αυτές οι μειοψηφίες που υποστηρίζει και η δική σας Κυβέρνηση.

Ο κύριος Πρωθυπουργός, βέβαια, έκανε επίσκεψη, πήγε σε ένα καφέ και συνομίλησε με μια κοπέλα που φτιάχνει καφέδες. Ωραία ανάπτυξη! Πραγματικά ωραία ανάπτυξη και βέβαια καλό παράδειγμα για τους νέους, γι' αυτούς που έχουν σπουδάσει, γι' αυτούς που έχουν δύναμη και θέληση μέσα τους και θέλουν να παραμείνουν στη χώρα μας. Ωραία, τέλεια! Ό,τι υπάρχει σε ένα καφέ όλα είναι εισαγωγής, φλιτζάνια, ποτήρια, καθίσματα, τραπέζια και βεβαίως και ο καφές. Τουλάχιστον -γιατί η Ελλάδα έχει γεμίσει από καφέ, έχει γεμίσει από φούρνους και έχει γεμίσει από σουβλατζήδικα- τον καφέ, εάν τον παρήγαγε η Ελλάδα, θα λέγαμε έχουμε παραγωγή καφέ, να τον πουλήσουμε κιόλας.

Προφανώς, κύριε Υπουργέ, δεν έχετε πάει στο εξωτερικό. Εμένα με αξίωσε ο Θεός και η τύχη αν θέλετε και πήγα στο εξωτερικό. Είδα πάρα πολλές επιχειρήσεις μικρές ή μεγάλες σε κάθε

χωριό, σε κάθε βουνό, οπουδήποτε πήγαινα πραγματικά έμενα έκπληκτος. Μικρές βιοτεχνίες, μεγάλες, τα πάντα υπήρχαν. Έτσι λειτουργεί η Ευρώπη.

Βεβαίως, να σας απαντήσω, γιατί είπατε για ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα. Πέστε μου μια μεγάλη επιχείρηση που ήρθε στην Ελλάδα. Και ποιος τρελός θα έρθει να επενδύσει στην Ελλάδα, που αλλάζει το φορολογικό σύστημα, λες και είναι πουκάμισα; Πραγματικά, ποιος θα έρθει; Ποιος νοήμων άνθρωπος θα έρθει να επενδύσει εδώ, το νεκροταφείο που καταντήσατε;

Ο Έλον Μασκ έφτιαξε μεγάλο εργοστάσιο στο Βερολίνο ένα χιλιόμετρο μήκος, ζητούσε δωδεκάμισι χιλιάδες εργάτες και είχε βρει μόνο τους επτάμισι. Δεν έβρισκε. Γιατί; Γιατί δεν υπάρχει ανεργία στη Γερμανία και έρχονταν από τις όμορες χώρες και για να πιάνουν δουλειά.

Έχετε δει, κύριε Υπουργέ, τις αποθήκες της Amazon; Ολόκληρα οικοδομικά τετράγωνα είναι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Αν βλέπατε το πάρκινγκ έξω θα νομίζατε ότι είναι γήπεδο, ποδοσφαιρικός αγώνας και είχε εκατό χιλιάδες θεατές. Δεν υπήρχε μέρος να παρκάρεις κυριολεκτικά.

Και βέβαια, επειδή είμαι άνθρωπος της αγοράς, σας έχω πει και έχω καταθέσει και πρόταση νόμου να γίνει αφορολόγητος ο Νομός Έβρου, να ξεκινήσουμε από εκεί. Προηγουμένως, κύριε Υπουργέ, είπατε βέβαια και για τις ακριτικές περιοχές να τις φροντίζουμε. Εγώ έκανα πρόταση. Κάντε αφορολόγητο τον Νομό Έβρου, να δείτε πόσες διεθνείς επιχειρήσεις θα πάνε και να δείτε πόσοι Έλληνες θα φύγουν από τα αστικά κέντρα και ειδικά εδώ από την Αθήνα και πόσοι θα πάνε επάνω στον Έβρο. Και βέβαια, αυτό το μέτρο μπορεί να επεκταθεί και στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, που έχουμε σοβαρότατο πρόβλημα με την Τουρκία. Γιατί δεν το κάνετε;

Τα πράγματα είναι απλά. Αυτήν τη στιγμή από τον Νομό Έβρου, που είναι ένας νομός νεκροταφείο -και δεν είναι μόνο αυτός και η Φλώρινα και η Κοζάνη και η Καστοριά και όλοι αυτοί οι νομοί εκεί, οι ακριτικοί νομοί και δεν θα πω βέβαια για τα νησιά του Αιγαίου- έχουν φύγει όλοι οι νέοι. Εδώ στην γενέτειρά μου, στη Λιβαδειά, κάθε φορά που πηγαίνω με πιάνει θλίψη, που είναι μιάμιση ώρα από την Αθήνα. Έχουν φύγει όλοι. Μιάμιση ώρα από την Αθήνα και έχουν φύγει όλοι, κύριε Υπουργέ. Και πού έχουν πάει; Γιατί είπατε και για ένα σχέδιο για να μείνουν οι νέοι στην Ελλάδα. Ναι, πολύ ωραία. Πού το είδατε εσείς αυτό; Δεν θα μιλήσουμε εάν πρέπει να σπουδάσουν ή πώς σπουδάζουν. Εν πάση περιπτώσει ποιος νοήμων θα μείνει εδώ στην Ελλάδα;

Γιατί είπατε, επίσης, για ένα εργοστάσιο, που επισκεφτήκατε με τον Πρωθυπουργό, χαρτοποιίας, μια μεγάλη βιομηχανία είπατε. Πολύ ωραία. Να σας θυμίσω, βέβαια, την άλλοτε κραταιά Softex, την Diana. Γιατί εγώ από μικρό παιδάκι μεγάλωσα στην Ιερά Οδό, στον Βοτανικό, τις έβλεπα αυτές τις βιομηχανίες, τις έζησα. Ήρθατε όμως εσείς, η Νέα Δημοκρατία, το ΠΑΣΟΚ και ο ΣΥΡΙΖΑ -κυρίως εσείς οι δύο οι πρώτοι- και τα ρημάξατε όλα και τώρα λέτε ότι είναι μια βιομηχανία εκεί και βγάζει χαρτί. Και είπατε, επίσης, ότι δεν πάνε οι νέοι στη βιομηχανία. Γιατί; Γιατί έχει, λέει, νυχτερινές βάρδιες. Μεγάλο ψέμα, κύριε Υπουργέ!

Έζησα ένα μεγάλο χρονικό διάστημα στη Γερμανία και σας πληροφορώ ότι οι Έλληνες ήταν περιζήτητοι είτε για απλοί οδηγοί είτε για επιστήμονες, νοσηλευτές, γιατροί, αρχιτέκτονες, πολιτικοί μηχανικοί. Και σας πληροφορώ, κύριε Υπουργέ, γιατί ήταν βαρύτατο αυτό που είπατε για τους Έλληνες ότι δεν πάνε να δουλέψουν σε βάρδια, ότι ναι ο Έλληνας πάει να δουλέψει και σε βάρδιες και σε νυχτερινές βάρδιες. Αλλά θέλει να πληρώνεται, κύριε Υπουργέ. Το καταλάβετε; Όχι με τα ψιχουλά που δίνει η Κυβέρνησή σας και καμαρώνει και λέει: «830 ευρώ» που στην ουσία είναι 712 ευρώ.

Και τώρα καμαρώνετε πάλι ότι το πήγατε στα 880. Ντροπή! Ντροπή για τους Έλληνες να λέτε τέτοια πράγματα. Ποιος νοήμων άνθρωπος θα έρθει;

Όταν ήμουν στη Γερμανία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είχα γνωρίσει έναν άνθρωπο ο οποίος ήταν Έλληνας και δούλευε στα γερμανικά ταχυδρομεία. Και μου είπε: «Αν έχεις κάποιον άνθρωπο, να έρθει εδώ να δουλέψει». Βρήκα ένα παιδί τριάντα χρόνων και του έκανα την πρόταση. Θα πήγαινε μικροδέματα να τα μοιράζει στα σπίτια ή στις επιχειρήσεις με ένα βανάκι. Προσέξτε

με ένα βανάκι με β' κατηγορίας δίπλωμα, χωρίς σπουδές, άντε να έχει τελειώσει το Λύκειο. Ξέρετε τι μισθό του πρότεινε και θα τον έπαιρνε μόλις ερχόταν στη Γερμανία; Πριν δύο χρόνια αυτά, μην νομίζετε ότι ήταν πολύ παλιά. Θα έπαιρνε μισθό 2.100 ευρώ καθαρά στο χέρι! Όχι μικτά που δίνει η Κυβέρνηση Μητσοτάκη 830 ευρώ μικτά. Έτσι είναι, για να ξέρουμε τι λέμε.

Είπατε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για τους βιοτέχνες και τους επαγγελματίες. Επειδή προέρχομαι και εγώ από αυτόν τον κλάδο, δυστυχώς, δεν έχετε ενσυναίσθηση. Δεν μπορείτε να καταλάβετε τον απλό Έλληνα, διότι λέτε ότι οι μικρομεσαίοι τρομάζουν από τις αλλαγές. Πώς να μην τρομάξει κάποιος από τις αλλαγές; Και τι αλλαγές; Φοροεπιδρομή! Με αυτή τη φοροεπιδρομή δεν θα τρομάξει κανένας; Όχι μόνο τρομάζουν, αλλά κλείνουν τις επιχειρήσεις τους ακόμα και οι πιο ηρωικοί και παίρνουν των ομματιών τους και φεύγουν και πάνε στο εξωτερικό.

Όταν ήμουν στη Γερμανία και έλεγα: «Guten morgen» μου απαντούσαν: «Καλημέρα» και τους έλεγα: «Ρε, Έλληνας είσαι εσύ;» και η απάντηση: «Ναι, Έλληνας είμαι». Ξέρετε πόσους είδα; Πάρα πολλούς! Πήραν των ομματιών τους και έφυγαν, γιατί εδώ στην Ελλάδα είναι κάποιοι που λένε ότι όλα πάνε καλά, οι αριθμοί ευημερούν και όλα σωστά.

Θα συμφωνήσω βέβαια με εσάς, κύριε Παππά, που πολύ σωστά είπατε για το ποιος έχει πρόσβαση στον τραπεζικό τομέα. Εδώ κλείνουν τα καταστήματα, εδώ τα καταστήματα δεν έχουν ταμεία. Στη στεγαστική πολιτική στην Ισπανία είναι 2,88% το ετήσιο επιτόκιο.

Όταν ήμουν στη Γερμανία πριν δύο χρόνια, ήταν να αγοράσω μια μηχανή και μου την έδιναν με επιτόκιο 1,70% τον χρόνο, κύριε Υπουργέ. Αστείο επιτόκιο! Και εδώ λέτε: «Θα είναι κριτές οι τραπεζίτες για να πάει κάποιος να πάρει ένα αναπτυξιακό πρόγραμμα, να πάρει ένα ΕΣΠΑ;».

Το 2012 ή 2013 είχα μπει και εγώ σαν επιχειρηματίας σε ένα ΕΣΠΑ και αφού είχαμε μπει στην κρίση, δεν το πήρα. Εγκρίθηκε και δεν το πήρα. Και ο Θεός με φύλαξε και δεν το πήρα, γιατί θα

ήμουν πιο χρεωμένος από ό,τι βρέθηκα στο τέλος.

Αυτή είναι η πολιτική σας και θα σας παρακαλούσα να σέβεστε τον ελληνικό λαό, να μην λέτε ψέματα, να είστε ειλικρινείς και να μην επαίρεσθε ότι είμαστε στην ψηφιακή εποχή.

Δεν υπάρχει ψηφιακή εποχή! Πρώτα από όλα, πρέπει να κοιτάξουμε τον άνθρωπο, να κοιτάξουμε τον πολίτη. Τι να την κάνουμε την ψηφιακή εποχή, όταν υπάρχουν Ελληνόπουλα που πεινάνε στο σπίτι τους, δεν έχουν να πάρουν ένα μπουκάλι γάλα. Αυτή είναι η αλήθεια. Δεν έχει ένας παππούς να δώσει στο εγγόνι του 10 ευρώ χαρτζλίκι. Ντροπή γι' αυτόν τον απόμαχο της ζωής!

Άλλη φορά, σας παρακαλώ, να είστε προσεκτικοί και αν δεν μπορείτε να κυβερνήσετε, πραγματικά να πάρετε δρόμο!

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα των Σπαρτιατών)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε ένα-δύο λεπτά.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Δεν σκοπεύω να απαντήσω, κύριε Πρόεδρε, γιατί όταν γίνεται πρωτοφανής διαστροφή αυτών που έχω πει, δεν υπάρχει αντικείμενο συζήτησης.

Πήρα τον λόγο για να καταθέσω νομοτεχνικές βελτιώσεις και τίποτα άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Θέλετε να αναφερθείτε σε κάτι από αυτές ή όχι;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Μόνο να τις καταθέσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ωραία, παρακαλώ να κατατεθούν και να διαμοιραστούν στις Κοινοβουλευτικές Ομάδες.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. Παναγιώτης Θεοδωρικάκος καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες νομοτεχνικές βελτιώσεις, οι οποίες έχουν ως εξής:

ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης

με τίτλο

«Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας -
Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος -
Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις»

1. Στην εσωτερική παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 4887/2022 (Α' 16) του **άρθρου 12** του σχεδίου νόμου, μετά από τις λέξεις «με βάση τα καθεστώτα του Μέρους Β'» προστίθενται οι λέξεις «, εφόσον συγχρηματοδοτούνται από επιχειρησιακά προγράμματα του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Σ.Π.Α.) της περιόδου 2021-2027,».
2. Στο πρώτο εδάφιο της εσωτερικής παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 4887/2022 (Α' 16) του **άρθρου 17** του σχεδίου νόμου, μετά από τις λέξεις «ασφαλιστικής ενημερότητας» προστίθενται οι λέξεις «και λοιπά έγγραφα, τα οποία ορίζονται στην απόφαση προκήρυξης του άρθρου 30».
3. Στο **άρθρο 22** του σχεδίου νόμου:
  - α) Στο εισαγωγικό εδάφιο, μετά από την περ. αγ) προστίθεται περ. αδ) ως εξής: «αδ) στο δεύτερο εδάφιο της υποπερ. γθ': i) διαγράφονται οι λέξεις «κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης» και ii) προστίθενται στο τέλος οι λέξεις «ή ανάκληση της απόφασης υπαγωγής, εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις υπαγωγής»»,
  - β) στο δεύτερο εδάφιο της υποπερ. γθ' της περ. γ' του άρθρου 25 του ν. 4887/2022 (Α' 16):
    - βα) διαγράφονται οι λέξεις «κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης» και
    - ββ) προστίθενται στο τέλος του οι λέξεις «ή ανάκληση της απόφασης υπαγωγής εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις υπαγωγής.».
4. Στο **άρθρο 25** του σχεδίου νόμου:
  - α) Στο εισαγωγικό εδάφιο, αα) μετά από τις λέξεις «και κυρώσεων» προστίθενται οι λέξεις «επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις, α) στο πρώτο εδάφιο,», αβ) πριν από τις λέξεις «και η παρ. 1» προστίθενται οι λέξεις «β) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο,»,
  - β) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4887/2022 (Α' 16), οι λέξεις «γε' και γι'» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και γε'» και
  - γ) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, ως εξής: «Οι κυρώσεις σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης της υποπερ. γι' της περ. γ' του άρθρου 25, μόνο αν ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου έχει αιτηθεί την επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, σύμφωνα με την περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 9».
5. Στο εισαγωγικό εδάφιο του **άρθρου 26** του σχεδίου νόμου διορθώνεται η αρίθμηση της περ. γδ) σε δβ).
6. Στο πρώτο εδάφιο του εσωτερικού άρθρου 118 του ν. 4887/2022 (Α' 16) του **άρθρου 79** του σχεδίου νόμου, η λέξη «άτομα» αντικαθίσταται από τη λέξη «μέλη».
7. Στο **άρθρο 82** του σχεδίου νόμου:
  - α) Στην περ. γ) του εισαγωγικού εδαφίου, οι λέξεις «Η Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων του Υπουργείου Ανάπτυξης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης» και
  - β) στην εσωτερική παρ. 2 του άρθρου 121 του ν. 4887/2022 (Α' 16), οι λέξεις «Η Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων του Υπουργείου Ανάπτυξης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Η Γενική

Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης».

8. Στον τίτλο του άρθρου 3 της υπ' αρ. 364/16/26.5.2025 υπουργικής τροπολογίας, οι λέξεις «προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των ν. 4608/2019 και 4864/2021».

9. Στο άρθρο 5 της υπ' αρ. 365/17 26.5.2025 υπουργικής τροπολογίας:

α) στο εισαγωγικό εδάφιο της παρ. 1: αα) στην περ. α) οι λέξεις «έως την 31η.12.2025» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως την 31η.12.2026» και αβ) στην περ. β) οι λέξεις «ακαδημαϊκό έτος 2025-2026» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ακαδημαϊκό έτος 2026-2027»,

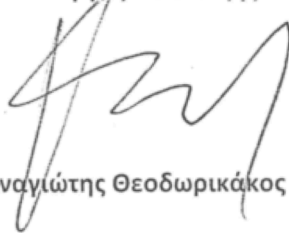
β) στο δεύτερο εδάφιο της εσωτερικής παρ. 1 του άρθρου 455 του ν. 4957/2022 (Α' 141): βα) οι λέξεις «έως την 31η.12.2025» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως την 31η.12.2026» και ββ) οι λέξεις «ακαδημαϊκό έτος 2025-2026» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ακαδημαϊκό έτος 2026-2027»,

γ) στο εισαγωγικό εδάφιο της παρ. 2: γα) στην περ. α) οι λέξεις «έως την 31η.12.2025» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως την 31η.12.2026» και γβ) στην περ. β) οι λέξεις «ακαδημαϊκό έτος 2025-2026» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ακαδημαϊκό έτος 2026-2027»,

δ) στην εσωτερική παρ. 4 του άρθρου 455 του ν. 4957/2022 (Α' 141): δα) οι λέξεις «έως την 31η.12.2025» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως την 31η.12.2026» και δβ) οι λέξεις «ακαδημαϊκό έτος 2025-2026» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ακαδημαϊκό έτος 2026-2027».

Αθήνα, 27 Μαΐου 2025

Ο Υπουργός Ανάπτυξης

Παναγιώτης Θεοδωρικάκος

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Έχει ζητήσει τον λόγο για να κάνει μία παρέμβαση η κυρία Καραγεωργοπούλου. Ορίστε, κυρία Καραγεωργοπούλου.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Υπουργέ, είναι γνωστό ακόμα και σε σπουδάζοντες σε οικονομικές και νομικές σχολές ΙΕΚ ότι μια sine qua non συνθήκη άνθησης, λειτουργίας και απόδοσης της επιχειρηματικότητας είναι ένα σταθερό νομοθετικό περιβάλλον. Κάτι τέτοιο στην Ελλάδα του σήμερα δεν υπάρχει. Παρατηρείται ότι για κάθε έναν νόμο που νομοθετεί και δημοσιεύει το κράτος της Γερμανίας, της Ιταλίας και της Γαλλίας, η Ελλάδα αντίστοιχα παράγει σαράντα νόμους.

Συνεπώς, αυτή η ανασφάλεια δικαίου επιτείνεται μέσα από τον τρόπο που λειτουργεί η διοίκηση, με ένα κακό ψηφιακό περιβάλλον το οποίο διατείνεστε ότι λειτουργεί, ενώ δεν λειτουργεί. Μόλις σήμερα δεκάδες μηνύματα καταφθάνουν από την προβληματική πλατφόρμα του Κτηματολογίου σε δημόσιους λειτουργούς, ότι έχουν καταχωριστεί πράξεις τους, ενώ δεν έχουν καταχωριστεί. Ταυτόχρονα, οι προσυμπληρωμένες δηλώσεις από πλατφόρμα της ΑΑΔΕ παρουσιάζουν κατά 80% προβλήματα όπως επισημαίνουν φορολογικοί εκπρόσωποι.

Φεύγει ο κύριος Υπουργός κι αναρωτιέμαι αν θα ακούσει κάποιος το ερώτημα.

Στην πραγματικότητα υπάρχει κακονομία και πολυνομία που δεν βοηθάει ούτε στη διαφάνεια για την οποία μίλησε ο Υπουργός ούτε στην ασφάλεια δικαίου και συνεπώς, είναι κενό γράμμα όλοι οι ισχυρισμοί περί ισχυρής ανταγωνιστικής οικονομίας.

Αυτό που θέλω να επισημάνω είναι ότι παρά το γεγονός ότι αναφέρθηκε επί είκοσι λεπτά στο νομοσχέδιο με έναν τρόπο που εκείνος αντιλαμβάνεται ως αρεστό για να ακούγεται στα μέλη της Ολομέλειας και στο ευρύ κοινό των πολιτών, χωρίς να αναφερθεί και να πει μια κουβέντα για το άρθρο 1 της τροπολογίας που αφορά σε εγγυητικές επιστολές σε αναπτυξιακό νόμο. Έχουμε γίνει μάρτυρες από την ιστορία, της χρήσης εγγυητικών επιστολών από την πλευρά του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας, προκειμένου να εξασφαλιστεί τεράστια δάνεια από ιδιωτικά τραπεζικά πιστωτικά ιδρύματα, που έφτασε μάλιστα και σε εισαγωγικά χέρια για έλεγχο, με εγγυητικές επιστολές που είχαν σαν περιεχόμενο τις χρηματοδοτήσεις των κομμάτων, τις επιχορηγήσεις για εκλογές που θα γινόταν μια δεκαετία μπροστά.

Τα δύο μεγάλα κόμματα, δηλαδή, που εναλλαχθήκατε στην εξουσία για σαράντα χρόνια, κάνατε χρήση εγγυητικών επιστολών για να δανειοδοτείστε από τράπεζες, όταν και τότε και σήμερα οποιoσδήποτε από εμάς για να μπορέσει να δανειοδοτηθεί πρέπει να γίνει ακτινογραφία. Αυτά τα δάνεια φυσικά ακόμα τα χρωστούμε και κανείς δεν σας ζητάει τον λόγο και αυτό από τις τράπεζες ούτε από εσάς ούτε από το ΠΑΣΟΚ, αντίστοιχα.

Αυτό που θέλουμε να ορίσετε είναι με ποια εξουσία ορισμένου τρόπου θα διαχειριστείτε όπως λέτε αυτές τις εγγυητικές επιστολές που έχουν κατατεθεί στο πλαίσιο αναπτυξιακών νόμων. Δεν είπατε μισή κουβέντα για τις εγγυητικές αυτές επιστολές. Μισή κουβέντα, δεν λέει ούτε η ανάλυση συνεπειών ρύθμισης, ούτε η έκθεση του Λογιστηρίου του Κράτους. Δεν υπάρχει μία αναφορά.

Θέλετε να κάνετε ορισμένο αυτό που πραγματεύεται το άρθρο 1, τις εγγυητικές επιστολές αναπτυξιακών νόμων; Γιατί η ιστορία έχει καταδείξει ότι δεν κάνετε καλή χρήση εγγυητικών επιστολών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Καλούμε στο Βήμα τον κ. Κωνσταντίνου Οδυσσέα και θα ακολουθήσει ο κ. Ζεϊμπέκ Χουσεϊν και μετά ο κ. Γερουλάνος, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ.

Ορίστε, κύριε Κωνσταντίνου.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ τον κύριο συνάδελφο που παραχώρησε τη θέση του.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση έχει τόσα αναπτυξιακά σχέδια όσοι είναι οι Υπουργοί και οι Υφυπουργοί της. Και θέλω να σας ρωτήσω: Ο προηγούμενος αναπτυξιακός σας νόμος ήταν μια επιτυχία ή μια αποτυχία; Για να δούμε το πραγματικό αποτέλεσμα.

Από το 2022 προκηρύχθηκαν μόλις τέσσερα καθεστώτα στα

δεκατρία και δεν έχει πληρωθεί μέχρι σήμερα ούτε 1 ευρώ. Η αλήθεια; Αλήθεια. Επιτυχία ή αποτυχία; Γιατί μπορεί να πει κάποιος ότι είναι και επιτυχία το ότι δεν μπορέσατε να πληρώσετε κανέναν. Άρα;

Από τα προηγούμενα θέματα του αναπτυξιακού νόμου για τα οποία μίλησαν οι συνάδελφοι, θέλω να σταθώ στο θέμα της δίκαιης μετάβασης που γίνεται άδικη.

Κύριε Υπουργέ, σας καταθέτω την ανακοίνωση της προκήρυξης ενισχύσεων «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» από 13 Φεβρουαρίου 2023. Είναι δελτίο Τύπου του Υπουργείου Ανάπτυξης.

(Στο σημείο αυτό ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Οδυσσέας Κωνσταντινίδης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Πρόεβλεπε η Κυβέρνηση, οι προκάτοχοί σας, 380 εκατομμύρια. Ήταν 266 εκατομμύρια για τη δυτική Μακεδονία, 114 εκατομμύρια ευρώ για τους Δήμους της Αρκαδίας και της Οιχαλίας. Το σχέδιο ανακοινώθηκε στην Κοζάνη από τους κυρίους Γεωργιάδη και Παπαθανασίου. Θα σας πω τι έλεγε τότε ο κ. Άδωνις Γεωργιάδης: «Η υπόσχεσή μας για ενίσχυση των εισοδημάτων, όσων ζουν στις περιοχές του λιγνίτη, ξεκινά σήμερα».

Ο κ. Παπαθανασίου έλεγε: «Το καθεστώς δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση είναι πέμπτο καθεστώς του νέου αναπτυξιακού νόμου, που ενεργοποιούμε σε χρόνο ρεκόρ για τα δεδομένα της χώρας».

Σας καταθέτω και την πρόσκληση.

(Στο σημείο αυτό ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Οδυσσέας Κωνσταντινίδης, καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Κύριοι συνάδελφοι, ξέρετε τι συνέβη με αυτή την πρόσκληση και με αυτή την ανακοίνωση; Κύριε Υπουργέ, γνωρίζετε; Ή δεν γνωρίζετε ή δεν θα πείτε κάτι. Το πρόγραμμα δεν ξεκίνησε ποτέ. Ανακοινώσατε πρόγραμμα, βγάλατε δελτία Τύπου και δεν ξεκίνησε ποτέ. Εσείς είστε Χουντίνι. Αυτή η Κυβέρνηση εξαφανίζει τα πάντα. Μάγοι είστε. Πείτε μου συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας μία δικαιολογία, που ανακοινώθηκε το πρόγραμμα το 2022 και δεν βγήκε ποτέ.

Ποιος ακύρωσε το πρόγραμμα, που εσείς ανακοινώσατε; Μεσολάβησε κάποια άλλη κυβέρνηση; Όχι, κανένας δεν μεσολάβησε. Και μάλιστα το καθεστώς αυτό δεν στερούσε εθνικούς πόρους, αφού ήταν συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.

Και τι έρχεται σήμερα ο Υπουργός να μας πει; Και αυτό πρέπει να το ακούμε στη δυτική Μακεδονία. Με τον συνάδελφο, τον κ. Κουκουλόπουλο, κάναμε μια ανακοίνωση. Ο ίδιος ο Υπουργός στην επιτροπή προχθές στην ομιλία του λίγο πριν τελειώσει τι είπε; «Θεωρήσαμε σκόπιμο να διατηρήσουμε αυτές τις περιοχές και στο δικό μας ειδικό καθεστώς με μικρότερους πόρους». Δεν το λέει κάποιος τρίτος. Το λέει ο Υπουργός Ανάπτυξης. Λέει ότι οι μεταλινιτικές περιοχές -όπου είχαν βγάλει πρόγραμμα, το οποίο το πρόγραμμα δεν βγήκε ποτέ- θα έχουν λιγότερους πόρους.

Το καταθέτω.

(Στο σημείο αυτό ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Οδυσσέας Κωνσταντινίδης, καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Λέτε ότι υπάρχει ένα ξεχωριστό πρόγραμμα δίκαιης μετάβασης. Σας παρακαλώ και καλώ τη Βουλή κι όλους να κάνουν μια επίσημη επίσκεψη, να πάρουμε πρωτοβουλία όλη η Βουλή να πάμε στις περιοχές που είναι η Μεγαλόπολη -εγώ θα πω για τη Μεγαλόπολη- να δούμε ποιες επιχειρήσεις και ποια έργα έχουν γίνει από την Κυβέρνησή σας. Κανένα έργο! Ας πάρει μια πρωτοβουλία η Βουλή, η αρμόδια επιτροπή, για να ξαναέρθετε στην πραγματικότητα των δισεκατομμυρίων που μοιράζετε δια Βήματος της Βουλής, χωρίς πραγματικότητα. Δεν θα έρθετε, γιατί δεν υπάρχουν έργα.

Και τώρα θα μιλήσω δύο λεπτά για την τροπολογία. Κύριε Υπουργέ, σήμερα σας δίνει μια μεγάλη ευκαιρία το ΠΑΣΟΚ να διορθώσετε τα λάθη των προκατόχων σας. Θέλω να δω σήμερα και διάφορους Βουλευτές που την έχουν καταθέσει. Δεν ξέρω εάν ήσασταν εσείς σε μια ερώτηση. Είχε καταθέσει και ο κ. Σιμόπουλος. Αυτά που λέω εγώ, δεν τα λέω μόνο εγώ. Δεν τα λέει μόνο το ΠΑΣΟΚ. Τα λέει η Νέα Δημοκρατία δια των Βουλευτών της.

Τι κάνατε με τον ν. 4982; Παραδώσατε τις ελληνικές επιχειρήσεις και όχι μόνο στις βιομηχανικές ζώνες, σε ένα fund συστημικής τράπεζας, το οποίο έχει εξαθλιώσει τους Έλληνες επιχειρηματίες και τις επιχειρήσεις με τα τέλη και λειτουργεί με αυταρχικό τρόπο με συγκεκριμένα συμφέροντα σε μεγάλες πολυεθνικές. Και αυτή η τροπολογία –που εγώ έχω κάνει δεκάδες ερωτήσεις και χαίρομαι που το ΠΑΣΟΚ σήμερα έδωσε αυτή τη μάχη να κατατεθεί, θέλω να πω ότι ο Φραγκίσκος Παρασύρης και άλλοι συνάδελφοι έκαναν μια μεγάλη προσπάθεια- τι ζητάει; Ακούστε το, έχει μεγάλο ενδιαφέρον, γιατί δεν το ακούμε. Ζητάει το αυτονόητο. Να μπορούν οι ίδιες επιχειρήσεις, αν είναι αρκετές, δηλαδή πάνω από 51% να αλλάξουν φορέα διαχείρισης του πάρκου. Είναι το αυτονόητο! Επίσης, να μπαίνει διαφάνεια, έλεγχοι. Σε ποιους; Σε ένα fund μιας συστημικής τράπεζας. Ακόμη, να μπορούν οι επιχειρήσεις που έχουν το 20% της καθαρής έκτασης να ζητήσουν αλλαγή στους κανόνες λειτουργίας.

Κύριε Υπουργέ, έχετε μια μεγάλη ευκαιρία να διορθώσετε το λάθος. Συνάδελφοι απ' όλα τα κόμματα έχετε μια δυνατότητα να στηρίζετε μια τροπολογία, που δίνει πνοή στις ελληνικές επιχειρήσεις, στις επιχειρήσεις που είναι στη βιομηχανική ζώνη. Η σημερινή τροπολογία του ΠΑΣΟΚ είναι ένα μήνυμα ότι το ΠΑΣΟΚ μπορεί να είναι ένα κυβερνητικό κόμμα, που θα εκπροσωπεί τον επιχειρηματικό κόσμο της χώρας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Ζεϊμπέκ Χουσεΐν από τη Νέα Αριστερά.

ΧΟΥΣΕΪΝ ΖΕΪΜΠΕΚ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα ένα ακόμη νομοσχέδιο της Κυβέρνησης όπου για μία ακόμη φορά ο τίτλος ξεπερνά κάθε φαντασία. «Ισχυρή Ελλάδα, βιώσιμη ανάπτυξη, αναπτυξιακός νόμος και παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας». Τα βλέπεις και λες: «Δεν μπορεί κάτι σπουδαίο, κάτι μεγάλο κάνει αυτή η Κυβέρνηση».

Στη συνέχεια, όμως, έρχονται στο μυαλό τα επίσημα στοιχεία που δείχνουν ότι οι πολίτες με αυτή την Κυβέρνηση έχουν καταλήξει προτελευταίοι σε αγοραστική δύναμη σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση και καταλαβαίνεις ότι πρόκειται για ένα ακόμη επικοινωνιακό παιχνίδι της Κυβέρνησης.

Κύριε Υπουργέ, σας ακούσαμε με μεγάλη προσοχή και έκπληξη. Μας είπατε ότι μια επιχείρηση ψάχνει να βρει εργαζόμενους και δίνει 2.500 ευρώ και δεν βρίσκει. Μάλλον εννοούσατε για το εικοσιτετράωρο, γιατί για το οκτάωρο δεν πιστεύω να υπάρχει. Μακάρι να υπήρχε. Και δώσατε μια καλή εικόνα και από την επαρχία, ότι όλα πάνε μια χαρά, γίνονται επενδύσεις, δουλεύει η Κυβέρνηση.

Επιτρέψτε μου, όμως, να σας επαναφέρω στην πραγματικότητα με μια είδηση των τελευταίων λεπτών από τον Νομό Ξάνθης. «Τίτλοι τέλους στον κάθετο άξονα Ξάνθης. Μπήκε οριστική ταφόπλακα στον διαγωνισμό για τμήμα παράκαμψη Μελιβοίων - Δημάριο, του κάθετου άξονα Ξάνθη - Εχίνος - Ελληνοβουλγαρικά σύνορα».

Ήταν πολύ σημαντικό το έργο αυτό για τον νομό μας. Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας κατάφερε το ακατόρθωτο, ένα κρίσιμο αναπτυξιακό έργο υποδομής για ολόκληρο τον Νομό Ξάνθης, που το παρέλαβε το 2019 με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση ύψους 40 εκατομμυρίων ευρώ, όχι μόνο να μην το προχωρήσει τόσα χρόνια, αλλά να μπαίνουν το 2025 και τίτλοι τέλους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας φέρνει έναν νέο αναπτυξιακό νόμο. Είχατε ψηφίσει το 2022 τον ν.4887. Τον είχατε ονομάσει τότε ως αναπτυξιακό νόμο, «Ελλάδα, ισχυρή ανάπτυξη». Φυσικά δεν λειτούργησε σχεδόν τίποτα. Σας τα είχαμε επισημάνει.

Επίσης, τονίζαμε από τότε πως συνειδητά αποκλείετε τις μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις προς όφελος των μεγάλων ομίλων. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι αυτές που αντιμετωπίζουν και σήμερα τα μεγαλύτερα προβλήματα ρευστότητας και όχι μόνο, αποκλεισμένες από τις τράπεζες. Τότε με τον νόμο του 2022 είχατε προβλέψει δεκατρία καθεστώτα ενίσχυσης. Ενδεικτικά, μέχρι και σήμερα έχουν προκηρυχθεί μόνο τέσσερα από τα δεκατρία και απ' αυτά μόνο σε δύο έχουμε αποφάσεις υπαγωγών. Αναρωτιέμαι αν επιβεβαιώνεται από την Κυβέρνηση ότι από το 2022 μέχρι και σήμερα δεν έχει εκταμιευτεί ούτε 1 ευρώ.

Σήμερα έρχεστε και ακυρώνετε τον δικό σας πολύ κακό νόμο του 2022 με έναν νέο, εξίσου προβληματικό. Καταργείτε τέσσερα από τα δεκατρία καθεστώτα και εισάγετε τρία νέα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μπορούσα να αναφερθώ στα στρεβλά των αναπτυξιακών που φέρνει η Νέα Δημοκρατία από το σχέδιο της αίτησης μέχρι την ένταξη και τους ελέγχους, ότι πρόκειται για μέτρα που αφορούν σχεδόν αποκλειστικά τους μεγάλους ολιγοπωλιακούς ομίλους.

Αισθάνομαι, όμως, ότι χρειάζεται να γίνει μια συνολικότερη κουβέντα. Καταλαβαίνω ότι διαφωνούμε για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Εσείς τις θεωρείτε ζόμπι και αποποιείστε το σχέδιο Πισσαρίδη, τις οδηγείτε δηλαδή στο κλείσιμο και τα λουκέτα, για να θησαυρίζουν ακόμη παραπάνω τα καρτέλ. Εμείς έχουμε μια άλλη αντίληψη που λέει ότι πρέπει να ενισχυθούν και να στηριχθούν, γιατί αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας και γιατί έτσι θα στηριχθούν οι πόλεις μας, η περιφέρεια, οι τοπικές κοινωνίες και οικονομίες.

Αλήθεια, όμως, θα ήθελα να ρωτήσω τους συναδέλφους της Πλειοψηφίας το εξής: Πιστεύετε πραγματικά ότι μπορούμε να συζητάμε για ανάπτυξη, για παράδειγμα, στη Θράκη, όταν την έχετε καταδικάσει σε σιδηροδρομικό αποκλεισμό, την έχετε αφήσει δίχως τρένο εδώ και πέντε χρόνια και όταν κάνετε το ίδιο και με τις υπόλοιπες υποδομές στην περιοχή, όπως με τα τελωνεία και τα λιμάνια που τα απαξιώνετε πλήρως για να τα ξεπουλήσετε τελικά; Όλα αυτά σας τα επισήμαναν και οι φορείς κατά τη συζήτηση στις επιτροπές. Μιλάτε υποτίθεται στο νέο αναπτυξιακό για ανάσχεση των περιφερειακών ανισοτήτων και την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος, χωρίς βεβαίως να αναφέρετε κανένα συγκεκριμένο σχέδιο. Αν σας ρωτήσω τι έργα υλοποιούνται αυτή τη στιγμή από το Ταμείο Ανάκαμψης στον Νομό Ξάνθης, νομίζω ότι δεν θα έχετε να μου δώσετε καμία σοβαρή απάντηση.

Πριν λίγες μέρες σας κατέθεσα ερώτηση στη Βουλή που περιλάμβανε σειρά προτάσεων και μέτρων για την αναδιοργάνωση της υπαίθρου και τη συγκράτηση του πληθυσμού σε απομακρυσμένες περιοχές. Αντίστοιχα, πριν από λίγο καιρό σας είχα καταθέσει ερώτηση για τη θέσπιση μεταφορικού ισοδυνάμου στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Δεν γίναμε σοφότεροι με τις απαντήσεις που λάβαμε. Αδιαφορείτε και απαξιείτε. Όμως, σας ρωτάω το εξής: Πιστεύετε πραγματικά ότι υπάρχει η οποιαδήποτε περίπτωση να ενισχυθεί η περιφέρεια, να αναστραφεί η κατάσταση στο δημογραφικό, να σταματήσουν να ερημώνουν τα χωριά και να υπάρξουν επενδύσεις στην περιφέρεια, όταν με τις πολιτικές σας έχετε καταδικάσει όλο το ΕΣΥ, τα νοσοκομεία, τα κέντρα υγείας στην επαρχία οδηγώντας τα στην πλήρη απαξίωση και υποβάθμιση; Γι' αυτό θα έλεγα ότι δεν αποτελεί καλό, αλλά μάλλον κακό παράδειγμα και το Νοσοκομείο της Ξάνθης που με το ζόρι, με την προσπάθεια των γιατρών προσπαθεί να προσφέρει υπηρεσίες.

Είναι δυνατόν να πιστεύετε ότι μπορεί να ενισχυθεί η περιφέρεια, όταν συγχωνεύονται σχολεία, τμήματα και θεσπίζονται εξετάσεις για να μπουν τα παιδιά στα μέχρι πρότινος δημοτικά σχολεία της γειτονιάς, όταν είχατε αφήσει όλους τους δήμους της χώρας δίχως προσωπικό, όταν δεν υπάρχουν βρεφονηπιακοί σταθμοί, όταν κλείνουν υπηρεσίες και όταν ο κόσμος στην επαρχία αδυνατεί να αντιμετωπίσει την ακρίβεια και την ενεργειακή φτώχεια στην οποία τον έχετε καταδικάσει και όταν οι ανισότητες γιγαντώνονται; Θυμόμαστε όλοι τις προκλητικές δηλώσεις του κ. Μητσοτάκη που δήλωνε πως δεν τρέφει αυταπάτες για μία κοινωνία χωρίς ανισότητες.

Πριν κλείσω, επιτρέψτε μου δύο τελευταία σχόλια για όσα συ-

ζητάμε σήμερα. Πρώτον, είναι αδιανόητο να μην υπάρχει σαφής αναφορά στο νομοσχέδιο για ενίσχυση των συνεταιρισμών και των ομάδων παραγωγών σε μια περίοδο που ο πρωτογενής τομέας δοκιμάζεται σκληρά λόγω και της θεματικής κρίσης.

Δεύτερον, πριν λίγα χρόνια συμμετείχα στις εργασίες της Διακομματικής Επιτροπής για τη Θράκη. Εκεί πραγματικά έγινε σημαντική δουλειά, με την έννοια ότι τότε κατατέθηκαν και από μεριάς μας σοβαρές προτάσεις και για το σκέλος της ανάπτυξης στην περιοχή. Δυστυχώς, μέχρι σήμερα δεν έχει υλοποιηθεί το παραμικρό από την Κυβέρνηση και επιβεβαιώθηκαν οι κάτοικοι της Ξάνθης που κρατούσαν μικρό καλάθι και έκαναν λόγο για φιέστες που θέλει να στήσει η Κυβέρνηση και η κ. Μπακογιάννη. Προφανώς το αναπτυξιακό μοντέλο που οραματιζέστε για τη Θράκη είναι στον αντίποδα των όσων ακολουθεί η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας.

Αν εννοείτε ως μοντέλο ανάπτυξης τους χρυσοθήρες της Ειδορόπου που όλα αυτά τα χρόνια και ειδικά τα τελευταία εποφθαλμιούν με τις πλάτες της Κυβέρνησής σας τη γη της Θράκης, εμείς λέμε να το ξεχάσετε. Θα μας βρείτε όπως τους στρατιώτες, απέναντι.

Αν εννοείτε ως μοντέλο ανάπτυξης το να μετατρέψετε το νησί της Θάσου και το Θρακικό Πέλαγος σε μια απέραντη αποθήκη αποβλήτων διοξειδίου του άνθρακα, όπως επιχειρείτε, εμείς σας διαβεβαιώνουμε πως οι κάτοικοι, οι φορείς, οι ενεργοί πολίτες δεν πρόκειται να επιτρέψουν να περάσουν τα καταστροφικά σας σχέδια.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Αριστεράς)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει τώρα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Γερουλάκος. Στη συνέχεια, θα μιλήσει ο κ. Δημητροκάλλης, ο κ. Καπετάνος και μετά ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος κ. Χήτας.

Ορίστε, κύριε Γερουλάκο, έχετε τον λόγο.

ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εκτός από την άμυνα, τρεις είναι οι πυλώνες ισχύος μιας χώρας: η διπλωματία, η οικονομία και οι θεσμοί. Ο σημερινός απρόβλεπτος κόσμος απαιτεί πατριωτική εγρήγορση και στους τέσσερις πυλώνες. Ας τους πάρουμε, λοιπόν, έναν, έναν.

Αν πιστεύεις ότι η άμυνα της χώρας εξαρτάται αποκλειστικά από αγορές οπλικών συστημάτων, η χώρα πάει καλά. Δεν το πιστεύω και απ' ό,τι φαίνεται από τη στάση της Κυβέρνησης στο θέμα του καλωδίου, δεν το πιστεύει ούτε η ίδια. Συνεχίζει, όμως, να χειροκροτά τον εαυτό της.

Και σε ό,τι αφορά τη διπλωματία, δεν θα μπορούσαμε παρά να είμαστε βαθύτατα προβληματισμένοι από τον βαθμό υποχώρησης της διεθνούς θέσης της Ελλάδας στην τρέχουσα συγκυρία. Κανένας Πρωθυπουργός των κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ που εγώ γνώρισα δεν θα άφηνε ποτέ να ξεκινήσει καν κουβέντα για εμπλοκή της Τουρκίας στην ευρωπαϊκή άμυνα χωρίς πλήρη διασφάλιση των εθνικών μας συμφερόντων. Θα καθόριζε αυτός τη συζήτηση με δικές του πρωτοβουλίες, θα πρωταγωνιστούσε και δεν θα παρακολουθούσε.

Και ο Υπουργός Εξωτερικών μιας κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ θα είχε αντιληφθεί πολύ νωρίτερα τι συμβαίνει στη Συρία και θα είχε κατασκήνωσει ουσιαστικά στην ευρύτερη περιοχή της Λωρίδας της Γάζας μέχρι να δοθεί τέλος στο έγκλημα που συντελείται εκεί διαμεσολαβώντας νυχθημερόν επί τόπου, γιατί θα είχε την αξιοπιστία να κοιτάζει και Παλαιστινίους και Ισραηλινούς στα μάτια και το κύρος να επηρεάζει και εταίρους και συμμάχους μας. Σήμερα εσείς παρακαλάτε για ραντεβού.

Και θα τα έκανε όλα αυτά όχι μόνο για να αναδείξει τον στρατηγικό ρόλο της Ελλάδας στην περιοχή, αλλά διότι αυτό επιβάλουν οι αρχές και οι αξίες της Ελλάδας, μιας χώρας φορέα του Διεθνούς Δικαίου και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μιας Ελλάδας που ευδοκίμει ως σύνορο πολιτισμών και μαραζώνει ως σύνορο.

Αντίθετα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση Μητσοτάκη αποφάσισε να διακόψει την εξωτερική πολιτική που ακολουθούσαν όλες σχεδόν οι κυβερνήσεις με διαφορές μικρές από την εποχή του Ανδρέα Παπανδρέου και αποφάσισε να παραμεί-

νει άβουλος θεατής μπροστά σε μια από τις χειρότερες σελίδες της σύγχρονης παγκόσμιας ιστορίας με ανυπολόγιστο κόστος για την αξιοπιστία της χώρας στην ευρύτερη περιοχή. Αυτά πρεσβεύει και πάντα πρεσβεύε το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα, κύριε Κουτσούμπα. Οπότε, τα μαθήματα στήριξης του παλαιστινιακού λαού να τα κάνετε σε άλλους.

Όσο για τη συγκυβέρνηση με Πρωθυπουργό Μητσοτάκη, πώς μπορώ να ξεχάσω; Νομίζω πως οι τελευταίοι που συγκυβέρνησαν με Μητσοτάκη ήσασταν εσείς. Αφού το κάνατε μία φορά, γιατί να μην το ξανακάνετε; Σας τον χαρίζουμε. Όμως, αυτοί είστε!

Πάμε, όμως, και στην οικονομία που μας φέρνει σήμερα εδώ. Το ανέλυσε διεξοδικότατα και πληρέστατα ο εισηγητής μας κ. Νικητιάδης. Πρέπει να σας πω ότι όταν ξεκίνησα να διαβάω τους τίτλους των νομοσχεδίων, είπα μέσα μου: «Επιτέλους, να και ένα νομοσχέδιο που μιλάει για παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας, για αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου, για βιώσιμη ανάπτυξη, για τεχνολογία, για κυκλική οικονομία, για παραγωγικότητα, για εφαρμοσμένη καινοτομία, για κοινωνική οικονομία, ακόμα και για χειροτεχνία». Εντυπωσιάστηκα: Νομοσχέδιο της Νέας Δημοκρατίας ασχολείται με τη χειροτεχνία; Κάθε θέμα είναι εξαιρετικά σημαντικό για την ανάπτυξη της Ελλάδας σε έναν κόσμο απρόβλεπτο που αλλάζει με ταχύτητα φωτός, όπως βεβαίως και για την πάταξη των κοινωνικών ανισοτήτων οι οποίες θεριεύουν κάτω από τη δική σας Κυβέρνηση.

Όμως, μετά διάβασα το νομοσχέδιο: τροποποίηση, τροποποίηση, τροποποίηση! Πηγαίνω λίγο παρακάτω και πάλι μιλά για τροποποίηση. Ενενήντα τροποποιήσεις σε ενενήντα οκτώ άρθρα! Ποιου νόμου; Του αναπτυξιακού νόμου του 2022, ενός νόμου που δεν έχει ακόμη καν αξιολογηθεί. Και ξέρετε γιατί; Διότι δεν έχει εφαρμοστεί καν. Από τα δεκατρία καθεστώτα του, έχουν προκληθεί τέσσερα. Από αυτά έχουν υπάρξει υπαγωγές σε δύο και μηδέν εκταμιεύσεις. Σήμερα, λοιπόν, αλλάζουμε τους νόμους των μαθηματικών και τροποποιούμε το μηδέν. Παρεμπιπτόντως, ξέρετε τι σημαίνει τροποποίηση; Σημαίνει αλλάζει τα ανούσια. Νομίζω ότι υπάρχει ένας καλύτερος τίτλος γι' αυτό το νομοσχέδιο: «Ενενήντα τρόποι να πεις τον προκάτοχό σου ανούσιο»!

Αλήθεια, ποιος ήταν τότε Υπουργός; Ο κ. Γεωργιάδης, αν δεν απατώμαι. Καλά θα πάει αυτό! Όμως, το εξήγησε ο Υπουργός. Είπε: «Τι να κάνω ο άμοιρος; Ο προηγούμενος Υπουργός με άφησε χωρίς πληροφοριακό σύστημα. Να είναι καλά η Ένωση Τραπεζών που μου το έφτιαξε». Και μετά αναρωτιόμαστε γιατί τους κάνατε τεμενάδες και γιατί αγκομαχάει η χώρα τι λείπει από το νομοσχέδιο! Πάνω απ' όλα νόημα! Κανένας –μα, κανένας– προσδιορισμός λέξεων και εννοιών!

Τελικά, πώς αντιλαμβάνεται η Κυβέρνηση την ανάπτυξη; Πώς αντιλαμβάνεται τον παραγωγικό μετασχηματισμό; Πώς αντιλαμβάνεται την καινοτομία ή έστω τη χειροτεχνία, βρε παιδάκι μου; Κανένας μετρήσιμος στόχος! Κανένας! Τι θέλει να πετύχει η Κυβέρνηση; Καμία μέθοδος επίτευξης των στόχων! Πώς θα πετύχουμε αυτά που πρεσβεύει η Κυβέρνηση; Κανένας προσδιορισμός των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας και της κάθε γεωγραφικής περιοχής και του τρόπου ανάδειξης και στήριξής τους! Σε ποιες περιοχές, επιτέλους, στην Ελλάδα πρέπει να επενδύσουμε και γιατί σε αυτές; Γιατί όχι σε άλλες; Με τι κριτήρια; Κανένας προσδιορισμός των κλάδων υψηλής προστιθέμενης αξίας! Πώς θα επενδύσετε, αν δεν ξέρετε ποιοί είναι οι κλάδοι προστιθέμενης αξίας στην Ελλάδα;

Σε ποιους, λοιπόν, κλάδους θα επενδύσουμε και γιατί σε αυτούς; Με τι πόρους θα επενδύσουμε; Μιλάτε, βεβαίως, για τα κυβερνητικά χρήματα, αλλά δεν μιλάτε για κανέναν άλλο τρόπο χρηματοδότησης. Καμία πολιτική χρηματοδότησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καμία στρατηγική για την πάταξη της γραφειοκρατίας που σκοτώνει σήμερα την επιχειρηματικότητα και, κυρίως, καμία στρατηγική για το πώς θα πάμε από κατανάλωση και εισαγωγές, σε επενδύσεις και εξαγωγές. Άδεια λόγια μόνο και ευχολόγια!

Όμως, και αυτά τα λόγια που γράφετε πάλι μπερδεμένα είναι. Πάρτε το άρθρο 28. Μπερδεύετε τον ψηφιακό και τεχνολογικό μετασχηματισμό με την έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία.

Μπερδεύετε, δηλαδή, τον ψηφιακό και τεχνολογικό μετασχηματισμό που καθορίζει την παραγωγικότητα του υπάρχοντος παραγωγικού μοντέλου, με τη νέα έρευνα και την εφαρμοσμένη καινοτομία που αφορά στην αλλαγή του υπάρχοντος παραγωγικού μοντέλου. Τα βάζετε μαζί, ομολογώντας αδυναμία κατανόησης απλών εννοιών, αλλά και των πραγματικών αναγκών μιας οικονομίας του 21^{ου} αιώνα. Τα βάζετε μαζί, αναδεικνύοντας περρίτρανα ότι δεν ξέρετε τι λέτε και, κυρίως, ότι έχετε αποτύχει οικτρά σε αυτά που λέτε. Όμως, τι σας νοιάζει; Βάλτο, καλό ακούγεται! Έτσι σκέφτονται.

Το ίδιο και στο άρθρο 38. Θέλει, λέει, η Κυβέρνηση να αναπτύξει κοινωνική οικονομία και χειροτεχνία, αλλά αποκλείει τις μικρές επιχειρήσεις από χρηματοδότηση, ενώ είναι αυτές –και μόνο αυτές– που μπορούν να αναπτύξουν τους συγκεκριμένους κλάδους. Όμως, τι τους νοιάζει; Τσάμπα λόγια και ευχολόγια!

Αν αλήθεια ήθελε η Κυβέρνηση να αλλάξει το παραγωγικό μοντέλο, το πρώτο που θα έπρεπε να βλέπουμε σήμερα είναι τον κ. Πιερρακάκη δίπλα στον κ. Θεοδωρικάκο, που έχει στο πεδίο δράσης του, τουλάχιστον, όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία και τους πόρους που χρειάζομαστε για την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου, δηλαδή και τις τράπεζες και τη δημόσια παρουσία και τη δυνατότητα να αλλάξει το φορολογικό σύστημα, διότι αυτά χρειάζονται για να αλλάξεις το παραγωγικό μοντέλο. Κι εσείς δεν έχετε κανένα από αυτά.

Επίσης, δίπλα στον κύριο Υπουργό θα έπρεπε να κάθεται ο κ. Λιβάνιος, διότι η αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου δεν γίνεται χωρίς αλλαγή του διοικητικού μοντέλου. Δεν μπορείς, για παράδειγμα, να πατάξεις τη γραφειοκρατία από το Υπουργείο Ανάπτυξης. Δεν μπορείς να χτίσεις Περιφερειακά Αναπτυξιακά Προγράμματα, όσο Δήμαρχοι και Περιφερειάρχες, επιμελητήρια και συνεταιρισμοί, τοπικοί πρυτάνεις και πρόεδροι εργατικών κέντρων, αντί να μιλούν μεταξύ τους και να συναποφασίζουν το μέλλον της περιοχής τους, αναφέρονται όλοι σε άλλο Υπουργείο. Αυτό που μπορείς να κάνεις, βέβαια, είναι να έχεις άδεια λόγια και ευχολόγια!

Εμείς που θέλουμε να αλλάξουμε το παραγωγικό μοντέλο της χώρας θα ενεργούσαμε πολύ διαφορετικά. Πρώτα από όλα, θα συντονίζαμε τα αρμόδια Υπουργεία. Δεύτερον, θα καταγράφαμε τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της κάθε περιοχής. Τρίτον, θα διευρύναμε την παραγωγική βάση, εντάσσοντας στον σχεδιασμό μας μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και διασφαλίζοντας σε περισσότερες Ελληνίδες και περισσότερους Έλληνες πηγές χρηματοδότησης, κινητοποιώντας, κυρίως, τις τράπεζες και δημιουργώντας περιφερειακά προγράμματα και φορείς χρηματοδότησης για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που θέλουν να επενδύσουν στα συγκριτικά πλεονεκτήματα των περιοχών μας. Όμως, πώς θα τα κάνετε αυτά, αν δεν τα ξέρετε;

Θα απελευθερώναμε, βεβαίως, όσες περισσότερες οικογένειες γίνεται από δάνεια που κοκκίνησαν χωρίς δική τους υπαιτιότητα για έναν λόγο, διότι αν δεν διευρύνεις την παραγωγική σου βάση, δεν μπορείς να αλλάξεις το παραγωγικό σου μοντέλο.

Τέταρτον, θα θέταμε μετρήσιμους στόχους τόσο για την προώθηση ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό, όσο και για την παραγωγή, την καινοτομία και τις υπηρεσίες εντός Ελλάδας.

Πέμπτον, θα απελευθερώναμε πιλοτοπαραγωγικές πηγές και δημόσια παρουσία από το Υπερταμείο. Σας το έχουμε ξαναπεί. Δεν κάνει τη δουλειά του για το καλό της χώρας. Κλείστε το ή, τουλάχιστον, αλλάξτε το.

Θα αλλάζαμε το φορολογικό πλαίσιο για να δώσουμε κίνητρα, αντί για αντικίνητρα. Θα αλλάζαμε την αναπτυξιακή ικανότητα της διοίκησης, συντονίζοντας τους φορείς της κάθε περιφέρειας γύρω από κοινούς στόχους που θα έχουν αυτοί πρώτα αποφασίσει και θα διεκδικούσαμε στην Ευρώπη –και αυτό κρατήστε το– ένα διαφορετικό πλαίσιο που οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις θα ανταγωνίζονται τους ξένους στα ίσα και όχι όπως γίνεται σήμερα που τους ανταγωνίζονται στην ανηφόρα, όχι βάζοντάς τες απέναντι σε ολιγάρχες και κολοσσούς που δεν σέβονται βασικούς κανόνες παραγωγής, όπως τα εργασιακά δικαιώματα, την προστασία του περιβάλλοντος, που λειτουργούν ως μονοπώλια και πίσω από τους οποίους βρίσκονται εξαιρετικά ισχυρές κυβερνήσεις.

Κυρίες και κύριοι, τώρα είναι η ώρα να επενδύσουμε σωστά. Όμως, αυτό δεν γίνεται με λόγια και ευχολόγια. Δεν γίνεται με τροποποιήσεις παλιών, αποτυχημένων μοντέλων ανάπτυξης, αλλά με νέα νοοτροπία, νέα εργαλεία, νέους στόχους και νέες μεθόδους. Πάνω απ' όλα γίνεται με πολιτική βούληση για ουσιαστική αλλαγή. Όχι πια δικαιολογίες! Όχι πια απαξίωση των θεσμών! Σίγουρα όχι με επίκληση του Συντάγματος, για να καλύψετε τη δική σας ανεπάρκεια. Η μονιμότητα φταίει που έξι χρόνια δεν εφαρμόσατε ένα λειτουργικό σύστημα αξιολόγησης; Αλήθεια τώρα! Η μονιμότητα φταίει που δεν επικαιροποιήσατε ένα οργανόγραμμα του Δημοσίου και την περιγραφή των καθηκόντων από κάτω ή που δεν βελτιώσατε τη λειτουργία και ταχύτητα των πειθαρχικών οργάνων; Αλήθεια τώρα; Σας φταίει το Σύνταγμα γι' αυτό;

Καμία μονιμότητα δεν υποχρέωσε την Κυβέρνηση έξι χρόνια τώρα να χωρίζει τους Έλληνες σε «δικούς μας» και στους «άλλους» ή να ασχοληθεί μόνο με το ποιοι επιλέγονται, από τα δικά της παιδιά, σε θέσεις ευθύνης, όπως καμία μονιμότητα δεν υποχρέωσε την Κυβέρνηση να προσλάβει τον μοιραίο σταθμάρχη στη θέση του. Ούτε για το σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ φταίει η Ευρωπαϊκή Ένωση και οποιοσδήποτε άλλος. Πόσο μάλλον οι θεσμοί και το Σύνταγμα! Έξι χρόνια, πέντε Υπουργοί, έξι διοικήσεις ΟΠΕΚΕΠΕ, αμέτρητες ερωτήσεις του ΠΑΣΟΚ! Μόνο χλεύη από την Κυβέρνηση! Χλεύη για όσους χτυπούσαν καμπανάκια, αλλά τώρα σιωπή. Χαμηλά το κεφάλι, αλλά με τεράστια ζημιά για τους αγρότες και για το κύρος της Ελλάδας.

Όχι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τίποτα –μα, τίποτα– από αυτά δεν είναι θέμα Συντάγματος. Η αξιοκρατία, η διαφάνεια, η αξιολόγηση, η λειτουργία και η ταχύτητα απόδοσης πειθαρχικών οργάνων είναι πάνω από όλα θέμα πολιτικής βούλησης. Είναι πάνω από όλα θέμα ηγετικής αντίληψης και ικανοτήτων. Κι εσείς δεν έχετε κανένα από αυτά, ούτε και στην ουσιαστική αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου ούτε στην άμυνα και στη διπλωματία. Όταν, όμως, διαχειρίζεσαι όλα εκείνα που καθορίζουν την ισχύ της πατρίδας σου με όρους επικοινωνίας, όταν εγκαλείς τους άλλους αντί να αναλαμβάνεις τις ευθύνες σου και όταν ψάχνεις δικαιολογίες αντί να βρίσκεις λύσεις, αποδεικνύεσαι τραγικά ανεπαρκής και στην πολιτική βούληση και στην ικανότητα να ηγηθείς. Και όταν το κάνεις αυτό, την ώρα που η χώρα εισέρχεται σε τρεις κρίσεις μαζί, δηλαδή γεωστρατηγική, θεσμική και οικονομική, καθίστασαι απλά επικίνδυνος.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Συνεχίζουμε τον κατάλογο των ομιλητών και καλούμε στο Βήμα τον κ. Ιωάννη Δημητροκάλλη, ανεξάρτητο Βουλευτή.

Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω, ξεκινώντας την ομιλία μου, να σχολιάσω δύο ειδήσεις. Την ώρα που η Ελλάδα δέχεται μαζικό κίνημα παράνομης μεταναστευσης, όπως στη Γαύδο, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δεν προστατεύει τα σύνορα ούτε υπερασπίζεται την εθνική κυριαρχία. Αντί να αποτρέψει, νομιμοποιεί. Αντί να στηρίξει την εγχώρια εργασία, φέρνει δεκάδες χιλιάδες εργάτες από τρίτες χώρες, υποβαθμίζοντας τους μισθούς και διαλύοντας την κοινωνική συνοχή. Μιλάμε για διπλή εισβολή από τα θαλάσσια περάσματα και από διακρατικές συμφωνίες. Αυτή δεν είναι ανάπτυξη, είναι υποταγή.

Την ώρα που τα σύνορα παραμένουν διάτρητα και η εργασία απαξιώνεται από εισαγόμενους εργάτες, στο εσωτερικό η κοινωνία μας συνθλίβεται. Όταν ακόμα και η Morgan Stanley διαπιστώνει ότι τα ενοίκια αυξάνονται έως και τρεις φορές πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, δεν μιλάμε για ελεύθερη αγορά, αλλά μιλάμε για συνειδητή κοινωνική αδικία. Τα ελληνικά νοικοκυριά ασφυκτούν και οι μισθοί τελειώνουν στο πρώτο δεκαήμερο.

Η Κυβέρνηση, αντί να προστατεύει, νομοθετεί υπέρ της ασυδοσίας. Η ακρίβεια και η αισχροκέρδεια δεν είναι σύμπτωμα. Είναι πολιτική επιλογή, είναι λεηλασία των πολλών από τους λίγους με την υπογραφή της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Σήμερα, κανονικά, με το νομοσχέδιο που συζητάμε, θα έπρεπε

να νιώθουμε αισιοδοξία για το μέλλον της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, όμως, με βάση όσα έχουμε δει διαχρονικά από το πολιτικό σύστημα δεν μπορούμε να περιμένουμε πολλά, για να μην πω τίποτα.

Διάβασα πρόσφατα πως το παρόν νομοσχέδιο είναι ο εκατοστός τεσσαρακοστός αναπτυξιακός νόμος που θεσπίζεται σε διάστημα εβδομήντα πέντε ετών, δύο νόμοι τον χρόνο κατά μέσο όρο, που σημαίνει ότι αν η πολυνομία, κύριε Υπουργέ, ήταν ανάπτυξη, θα ήμασταν ήδη Ελβετία.

Μας είπε ο Υπουργός ότι με αυτόν τον νέο νόμο με κάποια εκατομμύρια ευρώ θα αλλάξει το παραγωγικό μοντέλο της χώρας. Μιλάτε σοβαρά; Για ποιο ακριβώς μοντέλο μιλάμε; Αυτό που δεν άλλαξε με δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης, από τα ΕΣΠΑ, τα ΜΟΠ, τα Κοινοτικά Πλάγια Στήριξης; Αυτό που δεν άλλαξε με τον πακτωλό των δισεκατομμυρίων των ευρωπαϊκών κονδυλίων επί σαράντα χρόνια, λέτε ότι τώρα θα αλλάξει με μία τροποποίηση διατάξεων;

Όταν ακούω τη λέξη «ανάπτυξη», το μυαλό μου πάει σε τεχνολογίες που αυξάνουν την παραγωγικότητα, την εξωστρέφεια, την ανταγωνιστικότητα. Σήμερα υπάρχει μια τεχνολογία που καθορίζει ήδη την παγκόσμια οικονομία, που αλλάζει τη φύση της παραγωγής, της εκπαίδευσης, της ασφάλειας των μεταφορών και η Ελλάδα του 2025 νομοθετεί για την ανάπτυξη χωρίς καν να την αναφέρει. Μιλάω, φυσικά, για την τεχνητή νοημοσύνη. Σε εκατόν τρεις σελίδες νομοσχεδίου δεν υπάρχει ούτε μία φορά ο όρος. Μα, αν αυτό δεν είναι νομοθέτηση της διαιώνισης της υπανάπτυξης, τότε τι είναι;

Πείτε μου πώς αλλιώς εξηγείται το γεγονός ότι σύμφωνα με την Eurostat, πέντε ελληνικές περιφέρειες παραμένουν μονίμως οι φτωχότερες στην Ευρώπη εδώ και σχεδόν τέσσερις δεκαετίες. Η Ήπειρος βρισκόταν στο 44% του μέσου ευρωπαϊκού κατά κεφαλήν ΑΕΠ το 1988 και σήμερα, τριάντα επτά χρόνια και δισεκατομμύρια ευρώ μετά, βρίσκεται στο 45%. Το βόρειο Αιγαίο, η ανατολική Μακεδονία-Θράκη, η Θεσσαλία που από το 70% το 2008 έχει πέσει στο 52%; Ο εθνικός μας μέσος όρος από το 55% το 1988 έχει πάει στο 69% το 2023, με την Ευρώπη να κινείται, βεβαίως, ταχύτερα και με εμάς να μένουμε πάντα πίσω. Αν αυτοί οι αριθμοί δεν είναι η απόδειξη της αποτυχημένης πολιτικής της ανάπτυξης, τότε δεν ξέρω τι είναι.

Στη διάκριση των επιτροπών δε, οι καλεσμένοι φορείς μάς ανέδειξαν –πιστεύω– τους πιο σημαντικούς λόγους που θα οδηγήσουν άλλον έναν αναπτυξιακό νόμο στον κάλαθο των αχρήστων. Δεν υπάρχει μηχανισμός παρακολούθησης και αποτίμησης των επενδύσεων. Τετρακόσια ογδόντα εκατομμύρια επενδύσεων πήγαν στον βρόντο. Το ΕΔΕΠ αποκάλυψε ότι τεράστια κονδύλια εγκρίθηκαν, αλλά τα έργα είτε δεν έγιναν ποτέ είτε ήταν προσχηματικά. Καμία αξιολόγηση, κανένας έλεγχος. Η Ελλάδα λειτουργεί χωρίς στοιχειώδη διοικητική λογική, μ' ένα κράτος που δεν παρακολουθεί ούτε τι πληρώνει. Ο ΣΕΠ το είπε ξεκάθαρα: «Η γραφειοκρατία σκοτώνει το επιχειρείν». Κάθε νέος νόμος ακυρώνει τον προηγούμενο. Τίποτα δεν εφαρμόζεται στην ώρα του και κανείς δεν μπορεί να προγραμματίσει το παραμικρό. Όσο το κράτος παραμένει αλλοπρόσαλλο, δεν υπάρχει ανάπτυξη, αλλά μόνο χαμένα λεφτά και χαμένες ευκαιρίες.

Πέρα απ' αυτές τις εύστοχες παρατηρήσεις, προβλέπω πως σε ένα-δύο χρόνια θα βρεθούμε πάλι να σχολιάζουμε ένα ακόμα παρόμοιο νομοσχέδιο, από τη στιγμή που στο σημερινό δεν υπάρχει σχεδόν καμία διάταξη για τον ρόλο των εργαζομένων στην αναπτυξιακή διαδικασία. Το νομοσχέδιο μοιάζει να απευθύνεται αποκλειστικά σε επενδυτές και κεφάλαιο, χωρίς πρόβλεψη για την ενσωμάτωση των εργαζομένων στο όραμα της ανάπτυξης, όπως επίσης δεν υπάρχει διάταξη που να εισάγει μέτρα για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και έναν μηχανισμό γεωγραφικής εξισορρόπησης ή ενίσχυσης τοπικών οικονομιών, αφήνοντας ολόκληρες γεωγραφικές ζώνες αποκλεισμένες από χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως συνέβη εξάλλου και με το ΕΣΠΑ και με το Ταμείο Ανάκαμψης.

Ας αφήσουμε για λίγο τους δείκτες του νομοσχεδίου και ας δούμε τους δείκτες της πραγματικής οικονομίας. Μόλις την προηγούμενη εβδομάδα η Τράπεζα της Ελλάδος ανακοίνωσε ότι το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το πρώτο τρί-

μηνο του '25 έφτασε τα 4 δισεκατομμύρια ευρώ. Ξέρετε γιατί, κυρίες και κύριοι; Διότι απλά εισάγουμε περισσότερα απ' ό,τι εξάγουμε, γιατί το παραγωγικό μας μοντέλο είναι ελλειμματικό, γιατί δεν παράγουμε αξία, δεν ανεβάζουμε τις εξαγωγές, δεν ενισχύουμε τη μεταποίηση, δεν χτίζουμε σύγχρονες παραγωγικές αλυσίδες και όσο αυτό δεν αλλάζει, όσους νόμους και να μας φέρει η Κυβέρνηση, όσα κονδύλια κι αν διανεμούμε, η Ελλάδα θα έχει ανάγκη εξωτερικής χρηματοδότησης, η οικονομία θα παραμένει ευάλωτη και η ανάπτυξη θα είναι λογιστική εγγραφή, όχι βιωματική εμπειρία.

Κλείνοντας, θα πω ότι η Ελλάδα δεν πάσχει από έλλειψη νόμων. Πάσχει από έλλειψη εθνικού προσανατολισμού, πατριωτικής βούλησης, πολιτικής εντιμότητας. Όλοι αυτοί που κυβέρνησαν ή αντιπολιτεύτηκαν τα τελευταία χρόνια δεν έχουν να παρουσιάσουν τίποτα ουσιαστικό πέρα από λόγια και σχήματα, από επιδοτήσεις χωρίς αντίκρισμα και αναπτυξιακά σχέδια χωρίς ψυχή. Το πολιτικό σύστημα με πρόσωπα που εναλλάσσονται σαν ρόλοι σε κακοπαιγμένο θέατρο έχει αποτύχει και το έχει αποδείξει όχι μόνο με τα οικονομικά του ναυάγια, αλλά και με την απαξίωση της ελληνικής περιφέρειας, της παραγωγής, του ίδιου του Έλληνα.

Ήρθε η ώρα να σηκώσουμε το βλέμμα, η ώρα που η πατρίδα χρειάζεται κάτι διαφορετικό, μια συμμαχία Ελλήνων όχι ως λέξεις σε χαρτί, αλλά ως έκφραση ενότητας, συνειδησης και καθαρής πολιτικής πρότασης, μια πατριωτική παλινόρθωση που δεν θα βασίζεται σε επιδοτούμενες ουτοπίες, αλλά σε πίστη, αξίες και σχέδιο. Ναι, μπορεί να μην έχει ακόμη πάρει μορφή, αλλά ήδη υπάρχει στην ψυχή πολλών Ελλήνων αυτός ο παλμός που δυναμώνει, ένας παλμός που λέει «ως εδώ», ένας παλμός που προμηνύει ότι κάτι νέο, τίμιο και ριζοσπαστικά ελληνικό αρχίζει να γεννιέται και αυτό ας κρατήσουμε ως τη μόνη αληθινή μας ελπίδα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Χρήστος Καπετάνος από τη Νέα Δημοκρατία.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΠΕΤΑΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Υπουργοί, κυρία Γενική Γραμματέα, κύριοι συνάδελφοι, είχα ετοιμάσει έναν διαφορετικό λόγο για να εκφωνήσω σήμερα στη Βουλή γι' αυτό το νομοσχέδιο, όμως, ακούγοντας Την Αντιπολίτευση –είμαι εδώ από το πρωί– θέλω να σας πω, κύριε Υπουργέ, ότι κατ' αρχάς χάρηκα για έναν λόγο, διότι είναι από τις ελάχιστες φορές τα τελευταία δύο χρόνια που συζητούμε στη Βουλή των Ελλήνων για ένα νομοσχέδιο και συζητούμε για το νομοσχέδιο. Αυτό είναι θετικό και, προφανώς, κάτι σημαίνει. Σημαίνει ότι αυτό το νομοσχέδιο και αυτός ο αναπτυξιακός έχει μια βάση συζήτησης.

Από την άλλη, όμως, δεν κατάλαβα τον σκοπό των αντιδράσεων της Αντιπολίτευσης, διότι αν η Αντιπολίτευση διαφωνεί για το περιεχόμενο του νομοσχεδίου, να δούμε ποιο είναι το περιεχόμενο του. Αν συμφωνεί με το περιεχόμενο, αλλά διαφωνεί για το αν θα εφαρμοστεί, ας μην προτρέχουμε και θα το δούμε στην πορεία. Αν διαφωνεί για το περιεχόμενο η Αντιπολίτευση, να δούμε ποιο είναι αυτό το περιεχόμενο.

Τι πραγματεύεται αυτός ο νέος αναπτυξιακός νόμος, που δεν αρέσει στα κόμματα της Αντιπολίτευσης το ότι έχει κάποια στοιχεία τα οποία είναι πολύ σημαντικά, αλλά τα οποία εκφράζονται με λέξεις με τις οποίες διαφωνεί;

Πρώτον, αυτό το νομοσχέδιο αναφέρεται στη βιομηχανική μεταποίηση και στην πράσινη μετάβαση, με στόχο την τεχνολογική αναβάθμιση και την περιβαλλοντική συμβατότητα. Διαφωνούμε σε κάποιο από αυτά; Διαφωνούμε στο περιεχόμενο ή στον τρόπο υλοποίησης;

Δεύτερον, αναφέρεται στον ψηφιακό μετασχηματισμό και, βεβαίως, στην επιχειρηματικότητα των νέων ανθρώπων, αυτών των ανθρώπων που χρειάζονται τη στήριξή μας. Διαφωνούμε και εδώ; Τρίτον, υπάρχει αντίδραση για την περιφερειακή συνοχή, διότι για πρώτη φορά με ειδικό καθεστώς ενισχύονται περιοχές της χώρας μας που είχαν, αν θέλετε, μια αναπτυξιακή υστέρηση σε σχέση με τα μεγάλα κέντρα, με την Αθήνα και όχι μόνο;

Επίσης, υπάρχουν μέσα σε αυτόν τον αναπτυξιακό ειδικές προβλέψεις για τις αγροτικές και ορεινές περιοχές –περιοχές απ' όπου και εγώ κατάγομαι– με πρόβλεψη αυξημένων ενισχύσεων

σε ορεινές και απομακρυσμένες κοινότητες, με δυνατότητα ένταξης τοπικών σχεδίων ανάπτυξης μικρής κλίμακας, με ενίσχυση για μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε περιοχές με πληθυσμιακή κάμψη.

Ταυτόχρονα, λέει το νομοσχέδιο αυτό ότι θα κινηθεί -και κινείται και έχει τις απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες γι' αυτό- πιο γρήγορα από τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο του 2022.

Και εν πάση περιπτώσει, επειδή άκουσα και έγινε μεγάλη κουβέντα από την Αντιπολίτευση ότι αφού δεν περπάτησε εκείνος, γιατί τον αλλάζουμε τώρα; Ξέρετε κανέναν νόμο που να είναι στατικός; Και αυτός ο νόμος θα βελτιωθεί αύριο, μεθαύριο. Εδώ πέρα είμαστε για να ψηφίζουμε κάτι το οποίο είναι θέσφατο και αυτό δεν αλλάζει; Πού το βρήκαμε αυτό γραμμένο;

Και επειδή αναφερθήκαμε ειδικά στην περιφέρεια, θέλω να σας πω το εξής: Άκουσα από την Αντιπολίτευση επίσης, ότι το νομοσχέδιο αυτό δεν έχει στην πράξη περιφερειακό χαρακτήρα και αναφέρεται μόνο σε λίγους και σε μεγάλες επιχειρήσεις που μπορούν να κάνουν χρήση αυτού του αναπτυξιακού νόμου.

Εγώ θα σας πω τρία παραδείγματα τα οποία είναι για μικρά χωριά ή, αν θέλετε, για κωμοπόλεις:

Παράδειγμα πρώτο: Μπορεί, βάσει αυτού του αναπτυξιακού νόμου, να υπάρξει αγροδιατροφή στα Φάρσαλα, δηλαδή η επένδυση μιας τοπικής εταιρείας στη μεταποίηση φακής ή ρεβιθιού με προέλευση ΠΟΠ; Ναι, μπορεί να ενταχθεί στο καθεστώς «Αγροδιατροφή - πρωτογενής και δευτερογενής τομέας» με επιδότηση μέχρι 65%. Είναι θετικό;

Δεύτερο παράδειγμα: Η ανακαίνιση ενός παραδοσιακού ξεώνα στον Κίσσαβο ή στη Μελίβοια της Αγιάς, μια επιχείρηση σε ορεινό χωριό, μπορεί να ενταχθεί, βάσει αυτού του νόμου, στο καθεστώς «Εναλλακτικός τουρισμός και περιφερειακή συνοχή» με ενίσχυση ως 70%.

Τρίτο παράδειγμα: ψηφιακός μετασχηματισμός τυροκομείου στην Ελασσόνα, επένδυση σε τεχνολογική αναβάθμιση, ηλεκτρονικές παραγγελίες και ψυγεία. Δικαιούται χρηματοδότησης στο καθεστώς «Ψηφιακός και τεχνολογικός εκσυγχρονισμός».

Άρα, όταν ένα νομοσχέδιο έχει αυτό το περιεχόμενο, πείτε μου ένα βασικό επιχείρημα γι' αυτό που λέει η Αντιπολίτευση: Εγώ δεν συμφωνώ, δεν συμβαδίζω με αυτές τις έννοιες. Εγώ δεν το βλέπω πουθενά και ούτε αυτή η Κυβέρνηση νομίζω το βλέπει. Γι' αυτό θέλω, πραγματικά, από καρδιάς και ειλικρινά να συγχωρώ τον Υπουργό Ανάπτυξης, τον Τάκη Θεοδωρικάκο, διότι δεν είναι ότι απλά είναι ένα πολιτικό ώριμο και τεχνικά επεξεργασμένο νομοθετικό πλαίσιο -βεβαίως, θα υπάρχουν παραλείψεις, βεβαίως, μπορεί να υπάρχουν πράγματα που θα βελτιωθούν-, αλλά είναι η πρώτη φορά που κάποιος Υπουργός σε αυτό το κομμάτι, το αναπτυξιακό, με τόσο συγκεκριμένο τρόπο προσπαθεί να αλλάξει στην ουσία του το παραγωγικό μοντέλο της χώρας.

Και επειδή άκουσα πριν τον κ. Γερουλάνο -δεν είναι εδώ τώρα- να λέει ότι θα έπρεπε σήμερα δίπλα στον Υπουργό Ανάπτυξης να είναι και άλλοι Υπουργοί της Κυβέρνησης να στηρίζουν το σημερινό νομοσχέδιο για τον αναπτυξιακό νόμο και ότι αν ήταν το ΠΑΣΟΚ θα έκανε -είπε οκτώ «θα»- οκτώ προτάσεις. Κράτησα από αυτές τρεις βασικές: ότι «θα» εκσυγχρόνιζε το ψηφιακό κράτος, δηλαδή αυτό που η Νέα Δημοκρατία το έκανε ήδη με το gov.gr, ότι θα άλλαζε το φορολογικό πλαίσιο, που επίσης αυτό που η Νέα Δημοκρατία το κάνει -δεν είναι «θα»- και ότι στο δημόσιο θα υπήρχε και η λέξη αυτή που τώρα τη θυμήθηκαν στο ΠΑΣΟΚ, η αξιολόγηση. Αυτή είναι η διαφορά μας: Το ΠΑΣΟΚ «θα» έκανε τόσα χρόνια, αυτή η Κυβέρνηση τα κάνει πράξη.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, πρέπει να πούμε στους Έλληνες που μας ακούν, είτε μας ψήφισαν είτε όχι, ποια Ελλάδα θέλουμε. Δεν θέλουμε πάντως μια Ελλάδα δύο ταχυτήτων. Δεν θέλουμε χωριά-φαντάσματα και νέους με εισιτήριο μόνο προς το εξωτερικό. Θέλουμε μια Ελλάδα όπου η ανάπτυξη θα ξεκινάει από την περιφέρεια, μια Ελλάδα όπου η επένδυση, όπως είπα και πριν, δεν θα είναι προνόμιο λίγων, μια Ελλάδα παραγωγική, δίκαιη και εθνικά ανεκτική.

Με τον νέο αναπτυξιακό νόμο κάνουμε ένα βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση και βάζουμε την περιφέρεια στον χάρτη. Για εμένα ειδικά, ως Βουλευτή της επαρχίας, είναι πολύ σημαντικό, φεύγοντας από εδώ και πηγαίνοντας στα χωριά μου, στον Νομό

Λάρισας, πηγαίνοντας στα καφενεία, να μπορώ να πω στους κατόικους ότι με αυτό το πλαίσιο, μελετώντας και βλέποντάς το μπορούν να κάνουν και οι ίδιοι μια μικρή ή πιο μεγάλη επένδυση που μπορεί να βελτιώσει τη ζωή τους στην επαρχία.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει τώρα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος από την Ελληνική Λύση κ. Χήτας. Θα ακολουθήσουν ο κ. Παπασωτηρίου, ο κ. Σπάνιας και ο κ. Μητράκης, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

Ορίστε, κύριε Χήτα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Κύριε Υπουργέ, θέλω να σας απαντήσω σε αυτά που είπατε στην ομιλία σας γιατί εδώ είναι μια ζωντανή συζήτηση, οπότε εγώ κρατούσα σημειώσεις, αν έχετε την καλοσύνη, αλλιώς θα τα πω στο τέλος, όταν γυρίσετε. Ό,τι θέλετε. Πείτε μου.

Μας έδωσε συμβουλές σήμερα ο κ. Θεοδωρικάκος για την ανταγωνιστικότητα.

Κύριε Υπουργέ, το κριτήριο για την ανταγωνιστικότητα, ξέρετε, είναι το εμπορικό έλλειμμα. Άμα διαφωνείτε κάπου, θα μας τα πείτε μετά εσείς ή ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

Να σας ενημερώσουμε, λοιπόν, ότι από το 2019 που κυβερνάτε, το εμπορικό έλλειμμα έχει φτάσει στα 34,6 δισεκατομμύρια, όταν το 2019 ήταν στα 21,7 δισεκατομμύρια. Τι συμβουλές για την ανταγωνιστικότητα μπορεί να δώσει η Νέα Δημοκρατία, όχι ο Τάκης Θεοδωρικάκος, όταν το εμπορικό έλλειμμα είχε εκτοξευτεί στα 34,6 δισεκατομμύρια; Έλεγε ο συνάδελφος που μας «μάλωνε» πριν από λίγο -με την καλή έννοια το «μας μάλωνε»- «ποιος σας είπε ότι οι νόμοι δεν αλλάζουν;». Καλά, εφαρμόστε πρώτα κανέναν νόμο που ψηφίζετε. Ψηφίζετε νόμους που δεν εφαρμόζονται ποτέ και ο δεύτερος που φέρνετε, αναιρεί τον πρώτο.

Είπατε, κύριε Θεοδωρικάκο, ότι η Ελλάδα θα γίνει ενεργειακός κόμβος. Έλα Παναγία μου! Ξέρετε, στους ανθρώπους που είναι στο επιχειρείν και πληρώνουν πανάκριβα την ενέργεια αυτήν τη στιγμή, δεν μπορεί να λέτε εσείς, οι εραστές της πράσινης απάτης, της πράσινης ενέργειας, ότι η Ελλάδα θα γίνει ή είναι ενεργειακός κόμβος, όταν πληρώνουμε το ακριβότερο ρεύμα στην Ευρώπη και υποφέρει ο μεσαίος, ο μικρός, ο μικρομεσαίος. Εκεί πρέπει να σκύψετε και να δουλέψετε. Θα σας μεταφέρω σε λίγο μια συνομιλία με πολύ σημαντικό -δεν θα αποκαλύψω με ποιοστέλεχος της βιομηχανίας.

Είπε ο Υπουργός: Τι τουρισμό θέλουμε; Να ασχοληθούμε με τον τουρισμό ή να μην ασχοληθούμε με τον τουρισμό; Ή το ένα ή το άλλο. Θα σας πούμε εμείς τι θα κάνετε με τον τουρισμό. Εσείς τι τουρισμό θέλετε ως Κυβέρνηση; Τι τουρισμό θέλει η Νέα Δημοκρατία;

Λέτε και πανηγυρίζετε αύξηση αφίξεων των τουριστών στο πρώτο τρίμηνο ιδίως των Γερμανών, το λέτε τώρα εσείς αυτό, η Κυβέρνηση, 19,6% και βάζετε μια τελεία. Δεν συνεχίζετε να πείτε, όπως σωστά ανέφερε πριν ο εισηγητής μας, ο κ. Βιλιάρδος, ότι είχαμε την αύξηση 19,6%, αλλά είχαμε μείωση κατά 6,3% στις εισπράξεις, γεγονός που σημαίνει ότι μειώνεται, κύριε Υπουργέ, η μέση δαπάνη ανά τουρίστα. Αυτόν τον τουρισμό θέλετε;

Αυτό τον τουρισμό θέλετε, που έρχονται όλοι εδώ οι τουρίστες, διαλύουν, χρησιμοποιούν τις υποδομές μας και δεν αφήνουν χρήματα; Αυτόν τον τουρισμό θέλετε; Ή θέλετε τον τουρισμό που έχει ως αποτέλεσμα να σκαρφλώνει ακόμα περισσότερο, στα 4,5 δισεκατομμύρια, το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών; Αυτόν τον τουρισμό θέλετε;

Εάν δεν συνδέσουμε -εμείς το λέμε από το 2019, αλλά δεν έχουμε κυβερνήσει από το 2019, αλλά είναι στο πρόγραμμά μας από το 2019 και το λέμε συνέχεια- τον τουρισμό με την εγχώρια παραγωγή και όσο δεν το κάνουμε αυτό, αυξάνεται το εμπορικό μας έλλειμμα. Έξι χρόνια τι προσπάθεια κάνατε; Τι σύνδεση κάνατε; Πώς τονώσατε την πρωτογενή παραγωγή;

Θα πάμε στον ΟΠΕΚΕΠΕ σε λίγο. Αυτά να μας πείτε, όχι εκθέσεις ιδεών εδώ. Ακούγαμε τον συνάδελφο της Νέας Δημοκρατίας πριν και λέγαμε: «Τι ωραία τα λέει αυτός ο άνθρωπος; Τι καλά; Μπράβο. Έχει όνειρα για την Ελλάδα». Ναι, αλλά κυβερνάτε, δεν κάνετε τίποτα. Μόνο λόγια, εκθέσεις ιδεών. Έτσι, με

αυτό το μοντέλο του τουρισμού που, ουσιαστικά, μπαίνουμε μέσα οδηγήθηκε η χώρα στη χρεοκοπία. Αυτόν τον τουρισμό εμείς δεν τον θέλουμε έτσι όπως είναι στημένος, κύριε Υπουργέ.

Είπατε 1 δισ. για το 2025 - 2026 για την παραγωγή. Τώρα συγγνώμη, είναι αυτά χρήματα, όταν από το Ταμείο Ανάκαμψης έχουμε 36 δισεκατομμύρια; Το 1 δισ. είναι χρήματα που θα καλύψουν τις ανάγκες για το 2025 - 2026; Αλήθεια τώρα; Μιλάμε σοβαρά; Αναφερθήκατε στον μικρομεσαίο επιχειρηματία. Λέτε: «Ο μικρομεσαίος επιχειρηματίας αισθάνεται απειλή από την τεχνολογική εξέλιξη και αν θα μπορέσει να ακολουθήσει την ψηφιακή αναβάθμιση, όλα αυτά». Αυτό είπατε. Τα έχω σημειώσει ένα προς ένα.

Θέλω να σας ενημερώσω, κύριε Υπουργέ, ότι ο μικρομεσαίος, ο μεσαίος, ο μικρός, αυτούς στους οποίους αναφερθήκατε αισθάνονται απειλή στην Ελλάδα από άλλα πράγματα. Ξέρετε από τι απειλείται η μεσαία και μικρομεσαία επιχείρηση στην Ελλάδα; Απειλείται από το γεγονός ότι δεν έχει πρόσβαση να πάει να πάρει δάνειο από την τράπεζα. Απειλείται από το γεγονός ότι τον έχετε μαυρισμένο στον «Τειρεσία». Απειλείται από το γεγονός ότι καλείται να παλέψει με το τέρας που λέγεται ακριβό ενοίκιο. Απειλείται από το τέρας που λέγεται ακρίβεια στην ενέργεια. Απειλείται από το τεράστιο τέρας που λέγεται υπερφορολόγηση. Από αυτά τα πράγματα απειλείται ο μικρομεσαίος επιχειρηματίας στην Ελλάδα. Δεν απειλείται από κάτι άλλο. Από αυτό εδώ.

«Διαφάνεια παντού» είπε ο Τάκης Θεοδωρικάκος και χειροκρότησε η πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας. Διαφάνεια παντού. Δηλαδή, για να το καταλάβουμε εμείς ακριβώς, διαφάνεια όπως οι απευθείας αναθέσεις που έχουν φτάσει τα 8 δισεκατομμύρια; Τέτοιου είδους διαφάνεια; Ή διαφάνεια, κύριε Υπουργέ, τύπου ΟΠΕΚΕΠΕ; Τι ακριβώς εννοείτε διαφάνεια εκεί στη Νέα Δημοκρατία; Θα μας τρελάνετε στο τέλος της ημέρας εσείς.

Τι εννοείτε διαφάνεια, κύριε Μηταράκη; Τα 8 δισ. απευθείας αναθέσεις; Πόσο διαφανείς διαδικασίες είναι αυτές; Ή το σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ που από το 2019 φωνάζουμε εδώ μέσα και είχαμε γίνει γραφικοί; Και εκεί που μας χρωστούσαν, λέει ο λαός, μας πήραν και το βόδι. Βγαίνει ο Πρόεδρος του ΟΠΕΚΕΠΕ σήμερα με ανακοίνωση του οργανισμού και απειλεί με μήνυση τον Ευρωπαϊκό Εισαγγελέα. Να γελάει κανείς ή να κλαίει εδώ;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Δηλαδή, δεν φτάνει που αποκαλύφθηκαν οι απάτες δισεκατομμυρίων ευρώ, πράγματα για τα οποία φωνάζαμε εδώ και πάρα πολλά χρόνια, δεν φτάνει που εμπόδισαν δικαστικές έρευνες οι κύριοι αυτοί, τώρα ζητάνε και τα ρέστα.

Δεν υπάρχουν ευθύνες, κύριε Μηταράκη μου και κύριε Υπουργέ μου, στους Υπουργούς; Οι Υπουργοί που διοικούσαν το Υπουργείο αυτό δεν έχουν ευθύνη; Πάρτι 3 δισεκατομμυρίων ευρώ! Ποιος θα πληρώσει τα πρόστιμα; Ποιος θα δώσει πίσω τα κλεμμένα; Ποιος;

Βγαίνει ο κ. Μαρινάκης σήμερα-φρέσκο- και λέει: «Άλλη μια περίπτωση που με καθυστέρηση κλείνει μια ακόμα πληγή του ελληνικού κράτους», λες και η πληγή αυτή έγινε από μόνη της. Εδώ δεν υπάρχει κράτος, μιλάμε για μπάχαλο, μιλάμε για πάρτι δισεκατομμυρίων στον ΟΠΕΚΕΠΕ και δεν έχει ανοίξει ρουθούνι. Και βγαίνει και λέει: «Ευθύνες Υπουργών δεν προκύπτουν από τη μέχρι τώρα έρευνα».

Ωραία, βρε παιδιά, δεν φταίνε οι Υπουργοί Αγροτικής Ανάπτυξης. Φταίμε εμείς. Εμείς φταίμε. Θα πάρουμε την ευθύνη εμείς. Εσείς φταίτε, κύριε, που δεν ήσασταν ποτέ Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης. Εσείς φταίτε, κύριε Μηταράκη μου. Κάποιος πρέπει να φταίει, βρε παιδιά. Δεν φταίει κάποιος; Δεν φταίνε οι Υπουργοί Αγροτικής Ανάπτυξης; Καμία εποπτεία; Τίποτα; Καμία εποπτεία. Δηλαδή, αυτά που συμβαίνουν πραγματικά είναι απίστευτα. Και με αυτά θέλετε να μας πείσετε ότι τα κάνετε καλά.

Ακούστε λίγο. Το να παρουσιάζετε ωραία, ρόδινα τους στόχους σας, «τι ωραία θα γίνει η Ελλάδα», εδώ η πραγματικότητα, όμως, λέει άλλα. Ξέρετε τι λέει η πραγματικότητα; Και κλείνω με ένα σημαντικό κομμάτι του προγράμματός μας.

Ξέρετε γιατί θα το πω σήμερα; Θα το πω γιατί στην κουβέντα αυτή που είχα, κύριε Υπουργέ, πριν από λίγες ημέρες με αυτό το κορυφαίο στέλεχος της βιομηχανίας, όταν άκουσε ότι στο

πρόγραμμά μας και πρότασή μας είναι ο φόρος flat tax 15%, δηλαδή έσοδα-έξοδα επί του κέρδους 15% και για τις επιχειρήσεις και για τα πρόσωπα, τους πολίτες, τα νοικοκυριά, μου λέει: «Αλήθεια, είναι πρότασή σας αυτή;». Είπα: «Ναι, είναι η πρότασή μας αυτή». Λέει: «Είναι πάρα πολύ ενδιαφέρουσα και θα την υποστηρίξουμε», γι' αυτό και την επαναλαμβάνω και σήμερα. Αυτό είναι βάση από το πρόγραμμά μας.

Τι λέει αυτό το φορολογικό σύστημα; Έσοδα-έξοδα, πολίτες: Θα αφαιρούν από τα έσοδά τους -10 δραχμές- ό,τι έξοδα έχουν -ενοίκιο, ΔΕΗ, τηλέφωνο, ότι αγορές έχει κάνει- και σε ό,τι μένει φόρος 15%. Το ίδιο και στις επιχειρήσεις. Με έναν οριζόντιο φόρο, λοιπόν, flat tax, θα ισχύει και για τις επιχειρήσεις.

Έτσι θα κρατούν όλοι τις αποδείξεις, θα αφαιρούνται από τα έσοδά τους -μισθούς, συντάξεις- και η φοροδιαφυγή θα περιοριστεί και είναι ένα μοντέλο το οποίο είναι πετυχημένο και άνθρωποι οι οποίοι είναι στο επιχειρείν το ακούνε πάρα πολύ σοβαρά. Και όχι μόνο άνθρωποι του επιχειρείν, αλλά και τα νοικοκυριά. Αλλά εσείς δεν θέλετε αυτό το μοντέλο. Εσείς θέλετε το μοντέλο το φοροπηχτικό, θέλετε το μοντέλο «περίπου συνεταιροι στο μαγαζί μου με 56%-58% όλα μαζί μέσα» και προκαταβολή φόρου 100% και ΦΠΑ και φορολογία και κρατήσεις και με όλα αυτά πάμε στο 56%-58%, «σε έχω συνεταιρο στο μαγαζί μου».

Πώς θα ορθοποδήσω εγώ; Κι έχω και το ακριβότερο ενοίκιο κι έχω και την ακριβότερη ενέργεια. Πώς θα ορθοποδήσω εγώ ο μικρός, ο μεσαίος, ο μικρομεσαίος με τέσσερα, οκτώ, δέκα άτομα; Ξέρετε τι μου είπε αυτό το στέλεχος; Δεν θα ορθοποδήσεις, γιατί θα έρθει το μεγαλοκατάστημα, αυτό το τάδε -μην κάνω διαφήμιση τώρα-, θα το ανοίξει στη γωνιά το μαγαζί και θα κλείσουν όλα τα μικρά. Αυτούς τους ανθρώπους μπορεί να τους στηρίξει η Κυβέρνηση; Αυτά να λέτε στον κόσμο και αφήστε τα υπόλοιπα. Αυτά είναι τα σημαντικά.

Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πάρα πολύ για την ανοχή. (Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Παπασωτηρίου Σταύρος από τη Νέα Δημοκρατία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο νέος αναπτυξιακός που ψήφισε η Νέα Δημοκρατία το 2022 ήταν χωρίς αμφιβολία μια καινοτόμος νομοθετική πρωτοβουλία που ήρθε να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζουμε τη στήριξη από το δημόσιο ιδιωτικών επενδύσεων.

Οι μεγαλύτερες αλλαγές που εισήγαγε ο ν.4887 ήταν η έμφαση που έδωσε σε σύγχρονες οικονομικές δραστηριότητες και η προτεραιοποίηση αναδυόμενων κοινωνικών αναγκών, όπως αυτές που προέκυψαν από την απολιγνιτοποίηση. Έτσι το 2022 θεσμοθετήθηκε το ειδικό επενδυτικό καθεστώς «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση», για να στηρίξουμε, κυρίως, τη Δυτική Μακεδονία στη μεταλινιτική εποχή. Παράλληλα, δώσαμε οικονομικά κίνητρα σε πανελλαδικό επίπεδο για την ενίσχυση της βιομηχανικής παραγωγής των ελληνικών εξαγωγών.

Οι βασικοί αυτοί στόχοι χαρακτηρίζουν και το συζητούμενο νομοσχέδιο που έρχεται να συμπληρώσει το νομοθετικό πλαίσιο του 2022, κρατώντας την εκσυγχρονιστική φιλοσοφία του ν.4887 και ενισχύοντας τους κοινωνικούς στόχους του. Κύρια εργαλεία σε αυτήν την προσπάθεια είναι τα δύο νέα επενδυτικά καθεστώτα που έρχονται να αναπροσαρμόσουν και να εστιάσουν σε υπάρχουσες προβλέψεις του νέου αναπτυξιακού νόμου και συγκεκριμένα είναι για την κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία και τις περιοχές ειδικής ενίσχυσης.

Ειδικά το τελευταίο αφορά στη χρηματοδότηση επενδύσεων που υλοποιούνται σε παραμεθόριες περιφερειακές ενότητες, σε περιοχές όπου το κατά κεφαλήν τοπικό ΑΕΠ ανέρχεται στο 70% του αντίστοιχου εθνικού ή όταν εντοπίζεται πληθυσμιακή συρρίκνωση, λόγω δυσμενών οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών με ιδιαίτερη αναφορά στις ζώνες απολιγνιτοποίησης.

Γίνεται, λοιπόν, σαφές ότι -από διαφορετικές πλευρές- όλες οι παραπάνω προτεραιότητες συγκλίνουν σε νομούς, όπως η Φλώρινα, που έχω την τιμή να εκπροσωπώ. Αυτό σημαίνει ότι η Κυβέρνηση αναγνωρίζει έμπρακτα τις πολλές διαστάσεις του προβλήματος το οποίο αντιμετωπίζουμε στις ακριτικές περιοχές.

Μια πρόκληση που δεν είναι μόνο κοινωνική ή οικονομική, αλλά πλέον αποτελεί κορυφαία εθνική προτεραιότητα, γιατί το δημογραφικό πρόβλημα της χώρας μας αγγίζει πρώτα από όλα την παραμεθόριο και επηρεάζει άμεσα όχι μόνο τη νέα γενιά Ελλήνων, αλλά και τα παιδιά των παιδιών μας, δηλαδή το σήμερα και το αύριο της πατρίδας μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να σταθώ εδώ σε μερικές από τις πλέον καίριες παρεμβάσεις του Υπουργείου Ανάπτυξης σε σχέση με τις παραμεθόριες περιοχές. Οι βελτιώσεις αυτές στον ισχύοντα αναπτυξιακό νόμο αφορούν, κυρίως, στην παροχή κινήτρων ταχείας αδειοδότησης για νέες ιδιωτικές επενδύσεις, τη χορήγηση αυξημένων ποσοστών ενίσχυσης για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε απομονωμένες περιοχές, αλλά και τη δίκαιη κατανομή των προϋπολογισμών μεταξύ των προκλήσεων με στόχο τη μείωση των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων.

Πέραν των παραπάνω ειδικών προβλέψεων που αφορούν σε πληττόμενες περιοχές υπάρχουν και πολύ σημαντικές οριζόντιες αλλαγές στο ισχύον πλαίσιο του αναπτυξιακού νόμου, που αποσκοπούν στη γενικότερη επιτάχυνση της προσέλκυσης επενδύσεων και στην ταχύτερη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Τέτοιες είναι η παροχή δανείων με την εγγύηση ή ενίσχυση του Ελληνικού Δημοσίου από αντίστοιχο ταμείο ή χρηματοδοτικό εργαλείο της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η εγγυοδοσία του Ελληνικού Δημοσίου για τη λήψη μακροχρόνιων δανείων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η αποκλειστικά συγκριτική αξιολόγηση όλων των επενδυτικών σχεδίων με κατάργηση του κριτηρίου χρονικής προτεραιότητας κατά την υποβολή προτάσεων, ο καθορισμός μέγιστου χρόνου υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων, η πρόβλεψη συγκεκριμένων περιόδων προκήρυξης νέων κύκλων του αναπτυξιακού, του πρώτου και τρίτου τριμήνου κάθε έτους, η προσθήκη στις επιλέξιμες δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων εκείνων που αφορούν στην προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ καθώς και η μη καταβολή παραβόλου για αιτήσεις στο καθεστώς ενίσχυσης «Κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία».

Κυρίες Υπουργέ, επίσης, θέλω να σας συγχαρώ για την απόφασή σας να κλείσουν οι φάκελοι των παλαιότερων εκκρεμών επενδύσεων που χρηματοδοτήθηκαν με προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους. Συγκεκριμένα, με το άρθρο 83 δημιουργούνται γνωμοδοτικές επιτροπές για τον έλεγχο επενδυτικών σχεδίων που εντάχθηκαν τα τελευταία τριάντα πέντε χρόνια για διάφορους λόγους και δεν έχουν πιστοποιηθεί. Νομίζω ότι είναι δίκαιο, εκείνοι που έχουν πραγματικά υλοποιήσει όσα έπρεπε να κάνουν, να λάβουν το υπόλοιπο της χρηματοδότησης που δικαιούνται από το κράτος. Για όσους, όμως, δεν έχουν ολοκληρώσει με υπαιτιότητά τους τις επιδοτούμενες επενδύσεις το κράτος οφείλει να προχωρήσει στην ανάκτηση των ποσών που εισέπραξαν αδικαιολόγητα.

Είναι, επομένως, απολύτως σωστή η δέσμευση του κ. Θεοδορίκου ότι τα χρήματα που θα προκύψουν από τους παραπάνω ελέγχους, τα οποία υπολογίζει συνολικά σε σχεδόν μισό δισεκατομμύριο ευρώ, ότι θα επενδυθούν ιδιαίτερα σε περιοχές που πλήττονται από το δημογραφικό. Πρόκειται για μία τολμηρή και αναγκαία πολιτική που θα δώσει κίνητρα επανακατοίκησης απομακρυσμένων περιοχών ειδικά στους νέους ανθρώπους και στις οικογένειες που θέλουν να δημιουργήσουν στην ελληνική περιφέρεια. Γιατί το δημογραφικό είναι, χωρίς αμφιβολία, το μεγαλύτερο και το πιο επείγον πρόβλημα που αντιμετωπίζει η χώρα μας ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά σε απομακρυσμένες περιοχές και παραμεθόριες, όπως είναι η Φλώρινα. Εκεί οφείλουμε να δώσουμε προτεραιότητα.

Αυτό δεσμεύεται να κάνει η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη με το παρόν νομοσχέδιο, μένοντας σταθερά προσηλωμένη στην εφαρμογή μιας συνεκτικής πολιτικής επανακατοίκησης που θα αναζωογονήσει την ακριτική περιφέρεια.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Αριστοτέλης Σπανάκης από τη Νέα Δημοκρατία και μετά ο κ. Μηταράκης, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

Ο Βουλευτής κ. Πάρις Κουκουλούπουλος ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό. Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Κύριε Σπανάκη, έχετε τον λόγο.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ (ΤΕΛΗΣ) ΣΠΑΝΙΑΣ: Κύριε Υπουργέ, κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης. Το νομοσχέδιο φέρνει ουσιαστικές αλλαγές, απαντώντας με τον τρόπο αυτόν στις σύγχρονες ανάγκες της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας. Στόχος είναι η προώθηση ενός νέου παραγωγικού μοντέλου, το οποίο θα δίνει έμφαση στη βιώσιμη ανάπτυξη, τη μείωση των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων και την ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων. Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις δημιουργούνται νέα καθεστώτα ενισχύσεων με πιο αποτελεσματικές και γρήγορες διαδικασίες αδειοδότησης, όπως και διαδικασίες αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων.

Ειδικότερα το καθεστώς «Δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση» καταργείται και αντικαθίσταται από το «Καθεστώς περιοχών ειδικής ενίσχυσης», γεγονός που σηματοδοτεί μια διεύρυνση και εξειδίκευση του στόχου, καθώς πλέον εστιάζουμε πιο συγκεκριμένα στις περιοχές που εντοπίζουν σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα. Σε αυτές εντάσσονται οι περιφερειακές ενότητες στα βόρεια σύνορα, περιοχές με κατά κεφαλήν ΑΕΠ κάτω του 70% του μέσου όρου της χώρας, οι ζώνες απολιγνιτοποίησης, αλλά και οι περιοχές που έχουν υποστεί φυσικές καταστροφές, όπως και στην περιοχή μου, τον Νομό Καρδίτσας, μετά την κακοκαιρία «Daniel». Το καθεστώς αυτό καλύπτει πλέον όλες τις επιχειρήσεις που ορίζονται στο νόμο, από τις μεγάλες έως τις μικρές, πολύ μικρές και νεοφυείς επιχειρήσεις, στοχεύοντας σε επενδύσεις που φέρουν προστιθέμενη αξία, καινοτομία, εκσυγχρονισμό και προωθούν την κυκλική οικονομία.

Μια σημαντική καινοτομία αφορά στη διεύρυνση των επιλέξιμων δαπανών. Πλέον, περιλαμβάνονται μέτρα ενεργειακής απόδοσης και εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια και παραγωγικές διαδικασίες, επίσης δαπάνες για την αποδοτική χρήση φυσικών πόρων, την ανακύκλωση, τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία, έργα αποκατάστασης περιβαλλοντικής ζημιάς και αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής. Για πρώτη φορά εντάσσονται δαπάνες για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία, προωθώντας μια ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς.

Το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης διπλασιάζεται από 10 στα 20 εκατομμύρια ευρώ, δίνοντας τη δυνατότητα για μεγαλύτερα και πιο σύνθετα επενδυτικά σχέδια. Τα ποσοστά ενισχύσεων προσαρμόζονται, έτσι ώστε να ενισχύονται ιδιαίτερα οι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Για τις μεγάλες επιχειρήσεις τα ποσοστά σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να φθάσουν ως το 100%, όπως στα μικρά νησιά με πληθυσμό κάτω των τριών χιλιάδων εκατό κατοίκων.

Τα εργαλεία ενίσχυσης περιλαμβάνουν φορολογικές απαλλαγές, επιχορηγήσεις, επιδοτήσεις για μίσθωση, απασχόληση, όπως και απλοποιημένη αδειοδότηση. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στον αγροδιατροφικό τομέα, την πρωτογενή παραγωγή, τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια. Οι επιλέξιμες δαπάνες στον τομέα αυτόν περιλαμβάνουν μέτρα ενεργειακής απόδοσης και περιβαλλοντικής αναβάθμισης. Δίνονται ενισχύσεις για επενδύσεις σε ορεινές και παραμεθόριες περιοχές, νησιά με μικρό πληθυσμό, βιομηχανικές περιοχές καθώς και σε αυτές που έχουν υποστεί φυσικές καταστροφές.

Για την καλύτερη διαχείριση η υποβολή των αιτήσεων κεντροποιείται στη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακών Νόμων και Άμεσων Ξένων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης ή σε αρμόδιους φορείς υποδοχής με στόχο την απλοποίηση των διαδικασιών και την αύξηση της αποτελεσματικότητας. Όλες οι διαδικασίες γίνονται ηλεκτρονικά μέσω του πληροφοριακού συστήματος, το οποίο συνδέεται με το gov.gr, και έτσι οι επενδυτές μπορούν να παρακολουθούν άμεσα την πορεία των αιτημάτων τους.

Παράλληλα, τίθενται αυστηρές υποχρεώσεις για τους φορείς που έχουν ενισχυθεί, όπως για επενδύσεις άνω των 300 χιλιάδων

ευρώ, ενώ το χρονικό διάστημα τήρησης των υποχρεώσεων ορίζεται στα έξι χρόνια μετά από την ολοκλήρωση του έργου. Θεσπίζονται όροι που απαγορεύουν τη διακοπή λειτουργίας ή τη μεταβίβαση των ενισχυθέντων παγίων χωρίς αντικατάσταση ίδιας αξίας ενώ η μη υλοποίησή του 10% της επένδυσης εντός των δύο ετών οδηγεί σε ανάκληση της απόφασης υπαγωγής. Επιπλέον, ενισχύεται η παρακολούθηση και ο έλεγχος με ετήσια υποβολή στοιχείων μέσω ηλεκτρονικού συστήματος και για σημαντικές επενδύσεις απαιτείται έκθεση ορκωτού ελεγκτή. Ο δειγματοληπτικός έλεγχος θα καλύπτει πλέον, τουλάχιστον, το 20% των επενδυτικών σχεδίων.

Για τη διαφάνεια θεσπίζονται νέοι κανόνες, όπως η χρήση του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών και του νέου Μητρώου Ορκωτών Ελεγκτών-Λογιστών με σαφή κώδικα δεοντολογίας. Συστήνονται επιτροπές αξιολόγησης και ενστάσεων και προβλέπεται η υποχρέωση δήλωσης περιουσιακής κατάστασης από τα μέλη των οργάνων.

Το σχέδιο νόμου καθορίζει παράβολα για αιτήσεις, ελέγχους και τροποποιήσεις. Προβλέπονται αυστηρές κυρώσεις για παραβάσεις, όπως επιστροφή της ενίσχυσης και πρόστιμα. Προστίθενται νέοι τομείς ενισχύσεων, όπως η αποθήκευση ενέργειας. Δίνεται προτεραιότητα σε στρατηγικές επενδύσεις σε τομείς τουρισμού, υγείας και κοινωνικής μέριμνας. Προβλέπονται ενισχύσεις για συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις και προσλήψεις εργαζομένων σε μειονεκτική θέση ή με αναπηρία και επίσης ενισχύσεις για φυσικές καταστροφές, όπως η κακοκαιρία «Daniel» που είναι αφορολόγητες και ακατάσχετες.

Τέλος, η κατανομή των ποσών των ενισχύσεων γίνεται με ευελιξία μέσω προκηρύξεων, που λαμβάνουν υπ' όψιν κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια με στόχο να προωθούν επενδύσεις που έχουν αντίκτυπο στην ανάπτυξη και στην κοινωνία. Η μείωση της γραφειοκρατίας, η στήριξη στρατηγικών επενδύσεων και η ενίσχυση διαφάνειας και λογοδοσίας αποτελούν βασικούς στόχους της νομοθετικής αυτής παρέμβασης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το σχέδιο νόμου αυτό η Κυβέρνηση στέλνει σαφές μήνυμα ότι προχωρούμε σε μια δίκαιη και στοχευμένη ανάπτυξη, ενισχύοντας την πράσινη μετάβαση, τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα περισσότερο για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και ειδικότερα στις περιοχές που έχουν περισσότερη ανάγκη. Συγχρόνως τίθενται αυστηροί κανόνες διαφάνειας και ελέγχου για τη διασφάλιση και την ορθή διαχείριση των δημοσίων πόρων, δημιουργώντας ένα περιβάλλον εμπιστοσύνης για τους επενδυτές.

Η χώρα μας κάνει βήματα προς μια πιο σύγχρονη, πιο ανταγωνιστική και βιώσιμη οικονομία. Και αυτό το νομοσχέδιο αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την κατεύθυνση αυτή.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Μητράκης.

ΝΟΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα συζητάμε ένα σημαντικό νομοσχέδιο, τον νέο αναπτυξιακό νόμο, ένα σύγχρονο εργαλείο που ενισχύει το επενδυτικό τοπίο της χώρας μας, τονώνοντας την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων και την εξωστρέφεια της οικονομίας. Είναι ένα εργαλείο από τα πολλά, όπως πολύ σωστά είπε ο Υπουργός Ανάπτυξης, κ. Θεόδωρικός. Το έχει στη φαρέτρα του η ελληνική επιχειρηματικότητα για να ανταπεξέλθει στο δύσκολο διεθνές περιβάλλον και να βοηθήσει στην τόνωση της ελληνικής οικονομίας.

Είναι στο πλαίσιο ενός συνεκτικού αναπτυξιακού σχεδίου που έχει η χώρα μας και από το 2019 μέχρι σήμερα αυτός ο συντονισμός πολιτικών μεταξύ συναρμόδιων Υπουργείων γίνεται με έναν πολύ πιο οργανωμένο τρόπο στο πλαίσιο του επιτελικού κράτους και σε περιφερειακό επίπεδο με τα περιφερειακά συνέδρια που διοργανώνει η Κυβέρνηση σε πολλές περιοχές της χώρας όπως πριν από λίγες ημέρες στη Χίο, όπου παρουσιάστηκαν από όλους τους συναρμόδιους Υπουργούς οι συνεκτικές αυτές πολιτικές που συμβάλλουν στην τόνωση της ελληνικής οικονομίας.

Ο αναπτυξιακός νόμος, μέσα από τα θεματικά καθεστώτα ενί-

σχυσης, αναμένεται να στηρίξει με 1 δισεκατομμύριο ευρώ χρηματοδότηση τη διετία 2025-2026, εστιάζοντας σε τομείς όπως ο ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός, απαραίτητο πλέον συστατικό για την επίτευξη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, η πράσινη μετάβαση, η αγροδιατροφή, η μεταποίηση, ο τουρισμός, καθώς και η εξωστρέφεια.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ενίσχυση επενδύσεων σε περιοχές απολιγνιτοποίησης, προωθώντας τη δίκαιη ανάπτυξη, αλλά και γενικά σε παραμεθόριες περιοχές, σε περιοχές που χρειάζονται περισσότερη στήριξη για τη δίκαιη μετάβασή τους.

Μια σημαντική καινοτομία του νομοσχεδίου είναι η εισαγωγή ταχύτερων και διαφανέστερων διαδικασιών αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων με τη χρήση πιστοποιημένων εξωτερικών ελεγκτών και ενός σύγχρονου πληροφοριακού συστήματος με στόχο την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας εντός ενενήντα ημερών. Είναι ιδιαίτερα κρίσιμο ότι πλέον δίδεται το κίνητρο της επιχορήγησης σε όλα τα καθεστώτα για τις μεσαίες επιχειρήσεις και αυτό θα επιτρέψει την ταχύτερη ολοκλήρωση επενδυτικών σχεδίων, τη γρηγορότερη απορρόφηση των προβλεπόμενων κινήτρων.

Ο νέος αναπτυξιακός νόμος είναι μια στρατηγική παρέμβαση που ανταποκρίνεται στις ανάγκες της εποχής, ενισχύοντας την παραγωγική βάση της χώρας και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη. Με αυτό το νομοσχέδιο η Ελλάδα κάνει ένα ακόμα αποφασιστικό βήμα προς το μέλλον, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των επενδυτών και δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για όλους, για μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, είναι σταθερά δίπλα στην παραγωγική Ελλάδα. Και προφανώς, οι αναπτυξιακοί νόμοι πρέπει να αξιολογούνται για την εφαρμογή τους. Θέλω να σας θυμίσω –για να θυμηθώ λίγο και το παρελθόν– τον αναπτυξιακό ν.4146/ 2013 που είχα τότε την τιμή να εισηγηθώ ως Υφυπουργός Ανάπτυξης. Και με τον τότε Υπουργό τον Κωστή Χατζηδάκη είχαμε εισάγει μια πληθώρα καινοτομιών, όπως η εισαγωγή του θεσμού του εξωτερικού ελεγκτή για την επιτάχυνση των διαδικασιών ελέγχου, -και υπήρχε και συγκεκριμένο προεδρικό διάταγμα το 35/2014- η δυνατότητα προκαταβολής 100% της επιχορήγησης, που τότε με τα τεράστια προβλήματα ρευστότητας ήταν ιδιαίτερα κρίσιμο.

Βέβαια, όμως, προχωρήσαμε τότε σε καινοτόμες δράσεις για την ενίσχυση των επενδύσεων, όπως η κεντρική αδειοδοτική αρχή στο Υπουργείο Ανάπτυξης για την απλοποίηση και την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης, στρατηγικών επενδύσεων, τη θεσμοθέτηση του διαμεσολαβητή του επενδυτή για επενδύσεις άνω των 2 εκατομμυρίων ευρώ, τη θέσπιση του προγράμματος Golden Visa το 2013, που έφερε πάνω από 7 δισεκατομμύρια ευρώ στην ελληνική οικονομία, στηρίζοντας την οικοδομή σε μια πολύ δύσκολη δεκαετία.

Θεσπίσαμε τότε τα ΕΣΧΑΣΕ, τα ειδικά προεδρικά διατάγματα, βάσει των οποίων έχουν γίνει όλες οι στρατηγικές επενδύσεις την τελευταία δεκαετία και δημιουργήσαμε και τον φορέα εξωστρέφειας, το Enterprise Greece.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή συζήτηση για την αναπτυξιακή πολιτική πραγματοποιείται σε μια συγκυρία που βρίσκει την ελληνική οικονομία σε διαρκή ανοδική πορεία, σ' ένα πολύ ευμετάβλητο διεθνές περιβάλλον.

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία, η ελληνική οικονομία προβλέπεται να αυξήσει το ΑΕΠ της κατά 2,2% το 2025. Αύξησε το ΑΕΠ κατά 2,3% το 2024. Είναι σημαντικά μεγαλύτερο από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Ακριβώς το αντίθετο απ' ό,τι έγινε την περίοδο ΣΥΡΙΖΑ, όπου η ελληνική οικονομία αναπτύχθηκε με σαφώς χαμηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης.

Η ανεργία είναι πάρα πολύ σημαντικός δείκτης για το αποτέλεσμα της ανάπτυξης στα νοικοκυριά. Πώς η ανάπτυξη μεταφράζεται σε θέσεις εργασίας; Πεντακάσιες χιλιάδες θέσεις εργασίας έχουν δημιουργηθεί από τη διακυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, με την ανεργία πλέον στο 9%. Σημαντική είναι η αύξηση της απασχόλησης σε τομείς, όπως ο τουρισμός, η μεταποίηση και οι υπηρεσίες. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας από τους νέους και τις γυναίκες.

Στον τουρισμό, ήδη ξεκίνησε θετικά το 2025, οι αφίξεις έχουν αυξηθεί κατά 5,4%, τα έσοδα κατά 4,4 %. Αν δούμε ήδη το πρώτο τρίμηνο του 2025 οι εξαγωγές τροφίμων έχουν 14% αύξηση. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις το 2024 ανήλθαν σε 4,7% του ΑΕΠ, σημειώνοντας σημαντική αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η Ελλάδα πλέον έχει ανακτήσει την αξιοπιστία της στις διεθνείς αγορές. Δανείζεται πολύ φθηνότερα απ' ό,τι δανειζόταν τα προηγούμενα χρόνια. Έχει ανακτήσει την επενδυτική βαθμίδα και κάθε φορά που έρχονται πλέον οι οίκοι αξιολόγησης και κοιτάνε την ελληνική οικονομία, έχουμε θετικά νέα. Τον Μάιο του 2005 ο οίκος Fitch αναβάθμισε την προοπτική της Ελλάδας σε θετική διατηρώντας το BB-.

Αυτά τα στοιχεία αντικατοπτρίζουν τη συνεχιζόμενη πρόοδο της ελληνικής οικονομίας και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των επενδυτών. Η Standard & Poor's αναμένει περαιτέρω βελτίωση των δημοσιονομικών μεγεθών. Μειώνουμε το δημόσιο χρέος, αποπληρώνουμε δάνεια του παρελθόντος, μειώνουμε τις επιπτώσεις της κρίσης στα παιδιά μας και αυτό για μένα, για εμάς στη Νέα Δημοκρατία, είναι ένας μεγάλος εθνικός στόχος.

Η πολιτική μας αποδίδει γιατί είναι σταθερή, μεταρρυθμιστική και φιλοαναπτυξιακή. Γιατί χτίζει το μέλλον με συγκεκριμένα δεδομένα, όχι με ιδεολογήματα και εύκολες υποσχέσεις και σε ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες αβεβαιότητας, όπως τόνισε ο κ. Θεοδωρικάκος. Είναι ακόμα, λοιπόν, πιο σημαντικά τα επιτεύγματα. Παραμένουν διαρκείς προκλήσεις. Διαρκής είναι η πρόκληση για την ελληνική οικονομία για αύξηση της παραγωγικότητας και περαιτέρω αύξηση της εξωστρέφειας. Και το σημερινό νομοσχέδιο είναι ένα θετικό βήμα σε αυτή την κατεύθυνση.

Και η ισχυρή οικονομία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποτελεί σήμερα ένα εθνικό πλεονέκτημα για τη χώρα μας, με αυξημένες εξαγωγές, με αυξημένο ΑΕΠ, με αυξημένη παραγωγική ικανότητα, με μειωμένο δημόσιο χρέος.

Να συγκρίνουμε τις σκηνές που βλέπουμε, τον Πρωθυπουργό να γίνεται δεκτός με σεβασμό στα διεθνή fora. Θυμήθηκα πριν δεκαπέντε χρόνια, κύριοι του ΠΑΣΟΚ, τις θλιβερές σκηνές στο Νταβός, που οι ξένοι δημοσιογράφοι κυνηγούσαν από πίσω τον τότε Πρωθυπουργό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καθώς η ελληνική οικονομία αναπτύσσεται και η χώρα προχωρά, έχουμε χρέος να στεκόμαστε με ειλικρίνεια απέναντι στις προκλήσεις της πολιτικής και της κοινωνίας, να απαντάμε στα ερωτήματα των πολιτών, να διαφυλάξουμε τη θεσμική σοβαρότητα που απαιτεί η εποχή. Η κοινωνία δεν θέλει τοξικότητα και εύκολη καταγγελία. Ζητά προτάσεις, ευθύνη και αλήθεια.

Συζητήθηκε πριν το θέμα του ΟΠΕΚΕΠΕ και θέλω να διαβεβαιώσω όλους τους συναδέλφους ότι το αρμόδιο Υπουργείο συνεργάζεται πλήρως με τις εισαγγελικές αρχές. Θα καταλογιστούν οι όποιες ευθύνες και όπως είπε σήμερα ο αρμόδιος Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αν υπάρχουν παραγωγοί οι οποίοι παραπλάνησαν τον ΟΠΕΚΕΠΕ, προφανώς, θα επιστρέψουν τα χρήματα και, προφανώς, βρίσκονται αντιμέτωποι με ποινικές ευθύνες. Αν υπάρχουν υπάλληλοι που δεν έκαναν σωστά τη δουλειά τους και αυτοί, ουσιαστικά, αντιμετωπίζουν αυτές τις συνέπειες. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Προχωράμε σημαντικά έργα εκσυγχρονισμού των διαδικασιών ώστε ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή όποιος διάδοχος κριθεί πιο κατάλληλος να μπορεί και να πληρώνει έγκαιρα τους αγρότες, γιατί αυτές οι επιδοτήσεις είναι πάρα πολύ σημαντικές για την ελληνική ύπαιθρο -μην το ξεχνάμε αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι-, ο κάθε παραγωγός να γνωρίζει ακριβώς τι δικαιούται και οι καταβολές των χρημάτων να γίνονται με απόλυτη διαφάνεια και σεβασμό των ευρωπαϊκών πόρων.

Η ανάγκη να λάμψει η αλήθεια ισχύει κατ' εξοχήν και για το ζήτημα της τραγωδίας των Τεμπών, μία τραγωδία που έχει δικαιολογημένα συγκλονίσει την ελληνική κοινωνία. Η Κυβέρνηση ανέλαβε από την πρώτη στιγμή την ευθύνη. Δεν κρύφτηκε. Προχώρησε σε αποπομπές αρμοδίων, ζήτησε πλήρη διερεύνηση, ενεργοποιώντας όλες τις διαδικασίες της δικαιοσύνης και συμβάλλοντας νομοθετικά, ώστε η δικαιοσύνη ζήτησε από τη Βουλή μέτρα, για να επιταχυνθεί η διερεύνηση αυτού του ατυχήματος.

Η προκαταρκτική εξέταση εξελίσσεται, όπως γνωρίζετε, με ταχύ ρυθμό για τα ελληνικά δεδομένα και δεκάδες πρόσωπα ελέγχονται για πιθανές ποινικές ευθύνες. Παράλληλα, υλοποιείται ένα συλλογικό εθνικό έργο για την ασφάλεια των σιδηροδρόμων.

Ως προς τα πολιτικά πρόσωπα, όπου υπήρχε δικογραφία από τη δικαιοσύνη, συμβάλαμε στην παραπομπή στο δικαστικό συμβούλιο, θέλοντας να διαλευκανθεί η κάθε υπόθεση σε βάθος, αναγνωρίζοντας, βέβαια, σημεία στα οποία πρέπει να βελτιώσουμε τη διαδικασία του νόμου περί ευθύνης Υπουργών και τις συνταγματικές προβλέψεις. Έτσι πράξαμε στην περίπτωση του κ. Τριαντόπουλου, έτσι θα πράξουμε και τώρα, με πολιτική ευθύνη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οφείλουμε να κοιτάξουμε μπροστά, να στηρίξουμε τις οικογένειες των θυμάτων, να θωρακίσουμε τις υποδομές μας, να βελτιώσουμε τη λειτουργία του κράτους και η επικείμενη συνταγματική Αναθεώρηση είναι μια πολύ μεγάλη ευκαιρία για να αντιμετωπίσουμε παθογένειες του σύγχρονου ελληνικού κράτους. Ήδη γίνονται πάρα πολλά στον τομέα της διοίκησης, της ψηφιακής μετάβασης, της φορολογικής μεταρρύθμισης, αλλά η Αναθεώρηση του Συντάγματος μας δίνει δυνατότητες να προχωρήσουμε ακόμα περαιτέρω. Αυτή είναι η ευθύνη μας, να προχωρήσουμε με σοβαρότητα, με θεσμικότητα και με σχέδιο. Αυτή την ευθύνη η κυβερνητική πλειοψηφία την αναλαμβάνει στο ακέραιο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Συνεχίζουμε και καλούμε στο Βήμα τον κ. Δημήτριο Κούβελα από τη Νέα Δημοκρατία. Θα ακολουθήσει ο κ. Παπαθανάσης και μετά ο κ. Καραθανασόπουλος, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, το σημερινό σχέδιο νόμου συνιστά ουσιαστική στρατηγική παρέμβαση στον πυρήνα της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας. Αντανακλά μια συνολική πολιτική επιλογή να διαμορφώσουμε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο, ανθεκτικό και ανταγωνιστικό στις διεθνείς προκλήσεις, βιώσιμο στο εσωτερικό και δίκαιο απέναντι στους πολίτες.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης έχουν στόχο τον μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας με επίκεντρο τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου, την ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής και την καταπολέμηση των δημογραφικών ανισοτήτων.

Ο νέος αναπτυξιακός νόμος περιλαμβάνει επενδυτικά καθεστώτα άνω του 1 δισεκατομμυρίου ευρώ για την περίοδο 2025 – 2026 με στόχευση σε τομείς κλειδιά, όπως η μεταποίηση, οι μεγάλες επενδύσεις, η κοινωνική επιχειρηματικότητα, η εξωστρέφεια και ιδιαίτερα οι παραμεθόριες και οικονομικά ασθενέστερες περιοχές της χώρας να ενισχυθούν με τη δημιουργία νέων, σύγχρονων τομέων επενδύσεων.

Συνολικά θεσπίζονται δώδεκα σύγχρονα και στοχευμένα καθεστώτα ενίσχυσης που αγκαλιάζουν από την τεχνολογία αιχμής μέχρι την αγροδιατροφή, την εφοδιαστική αλυσίδα μέχρι τις αλυσίδες αξίας. Το πιο σημαντικό: Οι εγκρίσεις θα ολοκληρώνονται εντός ενενήντα ημερών από την υποβολή της αίτησης μέσα από ψηφιοποιημένο σύστημα αξιολόγησης, ενώ προβλέπεται και ρήτρα υλοποίησης για να διασφαλίζεται ότι τα χρήματα επενδύονται πραγματικά και τα επενδυτικά σχέδια παίρνουν «σάρκα και οστά». Η αξιολόγηση θα γίνεται με κριτήρια αντικειμενικά και όχι συγκριτικά, όχι, πλέον, στη βάση της σειράς υποβολής των προτάσεων.

Στόχος είναι να ενισχυθεί η καινοτομία, η πράσινη μετάβαση, η αγροδιατροφή, οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού -ποιος είπε ότι ο τουρισμός είναι έξω από τον νέο αναπτυξιακό νόμο;- η μεταποίηση, η εξωστρέφεια.

Είναι αλήθεια και πρέπει να το πούμε καθαρά ότι οι καθυστερήσεις στην εφαρμογή του προηγούμενου αναπτυξιακού πλαισίου οφειλόνταν, κυρίως, στην απουσία ενός σύγχρονου διαλειτουργικού πληροφοριακού συστήματος. Αυτός ήταν ο βασικός λόγος που στα πρώτα δύο χρόνια μόνο τέσσερα από τα

δεκατρία προηγούμενα καθεστώτα ενεργοποιήθηκαν. Σήμερα αυτό αλλάζει.

Με δωρεά της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών ένα νέο ψηφιακό σύστημα θα διασφαλίζει την ισότιμη μεταχείριση όλων των επενδυτών, περιορίζοντας σημαντικά τη γραφειοκρατία. Λειτουργεί επιπλέον και ως εγγύηση ότι η προθεσμία των ενενήντα ημερών για τις εγκρίσεις δεν θα μείνει στα λόγια, αλλά θα εφαρμοστεί στην πράξη. Ίσως, μάλιστα, μπορεί η αξιολόγηση να γίνεται τελικά και σε λιγότερες ημέρες, όπως ζητά η βιομηχανία της βόρειας Ελλάδας, κύριε Υπουργέ.

Βασικοί, λοιπόν, στόχοι του νομοσχεδίου είναι επιπλέον αύξηση της παραγωγικότητας, ενίσχυση της απασχόλησης, η ανταγωνιστικότητα και η εξαγωγική δυναμική των νέων σχεδίων. Γιατί -θα συμφωνήσω μαζί σας, κύριε Υπουργέ- δεν υπάρχει μεγαλύτερη κοινωνική πολιτική από την εξασφάλιση σταθερής δουλειάς. Αυτή είναι και πάγια θέση της Κυβέρνησής μας, που με στοχευμένες παρεμβάσεις έχει εξασφαλίσει χιλιάδες θέσεις εργασίας με προοπτική, μειώνοντας την ανεργία μόλις στο 9% από το 18% που την παραλάβαμε το 2019.

Προβλέπεται ακόμα, στο νέο πλαίσιο, ειδική μέριμνα για τις παραμεθόριες περιοχές, όπου οι τοπικές κοινωνίες έχουν ανάγκη όχι απλώς από νέες θέσεις εργασίας, αλλά από μόνιμες και αξιοπρεπείς ευκαιρίες απασχόλησης, που να κρατούν, ιδίως, τους νέους ανθρώπους στον τόπο τους.

Και ναι, παρά τις επιτυχίες και τον υπερδιπλασιασμό των εξαγωγών τα τελευταία χρόνια, το έλλειμμα στο ισοζύγιο παραμένει υψηλό και αυτό αποτελεί ένα εθνικό πρόβλημα, το οποίο δεν μπορεί να αγνοηθεί και δεν αγνοείται. Με αξιοποίηση της έρευνας και της καινοτομίας, με όχημα τις νέες τεχνολογίες, αποσκοπούμε να δώσουμε έμφυση στην αποφασιστική ώθηση που χρειάζονται οι εξαγωγές μας.

Επειδή η πραγματική πολιτική μετρίεται στο πεδίο, αξίζει να αναδείξουμε τη στοχευμένη μέριμνα για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και ιδιαίτερα για τη Θεσσαλονίκη. Επιχειρήσεις, ερευνητικά ιδρύματα, εξαγωγικοί και τεχνολογικοί φορείς αποκτούν πλέον ένα λειτουργικό, σταθερό και δίκαιο πλαίσιο στήριξης των επενδύσεών τους.

Ο νέος αναπτυξιακός νόμος δημιουργεί βάσιμες προοπτικές για τη βιομηχανική αναγέννηση της δυτικής Θεσσαλονίκης, δίνει ώθηση στη βιομηχανική περιοχή της Σίνδου, ενισχύει την ανάπτυξη των logistics hubs, υποστηρίζει την εξωστρέφεια της καινοτομίας και αναπτύσσει τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα της πόλης μας, δίνοντας χώρο στη νεοφυή επιχειρηματικότητα.

Με αυτόν τον τρόπο πετυχαίνει να συνδέσει το πανεπιστήμιο με την αγορά εργασίας, κάτι που είναι διαχρονικά ζητούμενο. Η Θεσσαλονίκη μπορεί και θα παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο στη νέα παραγωγική εποχή της χώρας, αλλά και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Η δυναμική αυτή αναδεικνύεται με την υλοποίηση του Thess INTEC, του πρώτου τεχνολογικού πάρκου τέταρτης γενιάς σε ολόκληρη την Ελλάδα, που αποτελεί ένα παράδειγμα του τύπου των επενδύσεων που στηρίζει το νέο αναπτυξιακό πλαίσιο.

Ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Ελλάδας, με τη μακρά εμπειρία του στην περιοχή, επισημαίνει τη δυναμική του καθεστώτος για τις περιοχές ειδικής ενίσχυσης, το οποίο μπορεί να λειτουργήσει καταλυτικά για τη Μακεδονία και τη Θράκη.

Ταυτόχρονα, για πρώτη φορά θέτουμε στο επίκεντρο την προβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στην επιχειρηματικότητα, εντάσσοντας από τις δαπάνες προϋπολογισμού στις επιλέξιμες ενισχύσεις μέχρι θεσμοθετώντας ειδικό καθεστώς για την κοινωνική επιχειρηματικότητα, που διευκολύνει την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην παραγωγική διαδικασία, σύμφωνα και με προτάσεις της ΕΣΑμεΑ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ελλάδα έχει ανάγκη από περισσότερες επενδύσεις -αυτό είναι ξεκάθαρο- όχι, όμως, από τυφλές, πρόχειρες ή εφήμερες. Έχει ανάγκη από στοχευμένες, σοβαρές, ωφέλιμες και περιβαλλοντικά βιώσιμες επενδύσεις. Ο νέος αναπτυξιακός νόμος όχι μόνο ρυθμίζει το πώς, αλλά καθορίζει το πού και το γιατί.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, θα πω ότι η Κυβέρνηση αποδει-

κνύει ότι μπορεί να βλέπει μπροστά, χωρίς να ξεχνά την κοινωνία πίσω μας, γιατί θέλουμε να επιστρέφουμε σε κάθε συμπολίτη μας τα θετικά αποτελέσματα μιας διαρκώς αναπτυσσόμενης εθνικής οικονομίας.

Σας καλώ όλους να υπερψηφίσετε αυτό το νομοσχέδιο για μια Ελλάδα που δεν συμβιβάζεται με τη μετριότητα, αλλά επενδύει στη δύναμή της.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Επόμενος ομιλητής ο κ. Παπαθανάσης Αθανάσιος από τη Νέα Δημοκρατία και μετά, ο κ. Νίκος Καραθανασόπουλος.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα καλούμαστε να υπερψηφίσουμε ένα πολύ σημαντικό νομοσχέδιο για την ελληνική οικονομία και την αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας. Δεν πρόκειται για μια απλή τροποποίηση του ν.4887/2022, αλλά για μια συντονισμένη προσπάθεια εκσυγχρονισμού του αναπτυξιακού πλαισίου της Ελλάδας.

Συζητούμε σήμερα ένα νομοσχέδιο που αποτελεί εργαλείο για τον επαναπροσδιορισμό της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας μας. Πρόκειται για μια συγκροτημένη προσπάθεια προσαρμογής του αναπτυξιακού πλαισίου στις σύγχρονες οικονομικές, γεωπολιτικές και κοινωνικές προκλήσεις. Η χώρα μας δεν χρειάζεται απλώς ανάπτυξη. Χρειάζεται βιώσιμη, δίκαιη, τεχνολογικά σύγχρονη και γεωγραφικά ισόρροπη ανάπτυξη. Χρειάζεται ένα μοντέλο παραγωγικού μετασχηματισμού που θα αξιοποιεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματα κάθε περιοχής και θα απαντά στις ανάγκες της αγοράς, της επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής συνοχής.

Το παρόν νομοσχέδιο προτάσσει τρεις στρατηγικούς στόχους. Πρώτον, άρση των περιφερειακών και των κοινωνικών ανισοτήτων, με στοχευμένα κίνητρα για περιοχές που υστερούν αναπτυξιακά. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην περιφέρεια και ειδικά στις παραμεθόριες περιοχές και σε νομούς που βρίσκονται κάτω από τον μέσο όρο του εθνικού εισοδήματος. Με τα κίνητρα που δίνονται στην τοπική επιχειρηματικότητα επιχειρείται η μείωση της εσωτερικής και εξωτερικής μετανάστευσης των νέων και ως εκ τούτου, η αντιμετώπιση της μείωσης των πληθυσμών της περιφέρειας. Δεύτερον, επιτάχυνση υλοποίησης των επενδύσεων, με μηχανισμούς συγκριτικής αξιολόγησης, ταχεία αδειοδότηση και αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων, ενίσχυση των κρίσιμων τομέων της οικονομίας και των πληγειών περιοχών, όπως της ναυπηγικής βιομηχανίας και των περιοχών που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές. Με το νέο πλαίσιο εισάγονται τρία νέα καθεστώτα ενίσχυσης: Σύγχρονες τεχνολογίες, κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία και περιοχές ειδικής ενίσχυσης.

Προβλέπεται συγχώνευση συναφών καθεστώτων για αποφυγή κατακερματισμού και βελτίωση της διοικητικής αποτελεσματικότητας. Καθιερώνεται το κίνητρο ταχείας αδειοδότησης, με σαφή χρονοδιαγράμματα και δυνατότητα παρέμβασης, όταν διαπιστώνεται κωλυσιεργία. Τα νέα τεχνικά χαρακτηριστικά του πλαισίου είναι το αυξημένο όριο επιχορηγήσεων ανά καθεστώς έως και 150 εκατομμύρια ευρώ -τα πρώτα πέντε καθεστώτα που θα προκηρυχθούν θα χρηματοδοτηθούν με 500 εκατομμύρια ευρώ- η καθιέρωση υποχρέωσης ταχείας αδειοδότησης, με ρητή δυνατότητα παρέμβασης του Υπουργού, όταν παρατηρείται διοικητική αδράνεια, επέκταση της επιλεξιμότητας των δαπανών, ώστε να περιλαμβάνονται δαπάνες για την προσαρμοστικότητα των ατόμων με αναπηρία και την προσαρμογή των εγκαταστάσεων σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, η ειδική πρόβλεψη για κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις κοινωνικής ένταξης με ιδιαίτερη έμφαση στην επιχειρηματικότητα των ΑμεΑ.

Τα καθεστώτα ενίσχυσης είναι οι σύγχρονες τεχνολογίες και η ψηφιακή αναβάθμιση, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας, οι περιοχές ειδικής ενίσχυσης, όπου το κατά κεφαλήν ΑΕΠ υπολείπεται του 70% του εθνικού μέσου όρου, όπως διευκρινίστηκε και κατά τη συζήτηση στην επιτροπή, η κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία, με χαμηλό κατώφλι τα 50.000 ευρώ, δίνοντας ευκαιρίες σε μικρές επιχειρήσεις και κοινωνικά εγχειρήματα. Τα χρηματοδοτικά

εργαλεία είναι το Ταμείο DeLFI και σύμπραξη με Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων, η διασφάλιση μη κατάσχεσης των ενισχύσεων, όπου πλέον κατοχυρώνεται με σαφήνεια και με πρόβλεψη επέκτασης πέραν των Περιφερειακών Ενοτήτων Καρδίτσας και Τρικάλων. Πρόκειται για παρεμβάσεις ουσίας που δεν αφορούν μόνο στη λειτουργικότητα του αναπτυξιακού μηχανισμού, αλλά και στην προσέλκυση σοβαρών επενδυτών, που ζητούν σταθερότητα, ταχύτητα και αξιοπιστία.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, στην κοινωνική οικονομία, στη χειροτεχνία, αλλά και στους νέους επαγγελματίες που αναζητούν χρηματοδότηση για να μετατρέψουν τις ιδέες τους σε πράξη. Με κατώτατο επενδυτικό όριο μόλις 50.000 ευρώ για τα σχετικά καθεστώτα, το νομοσχέδιο ενισχύει την επιχειρηματικότητα με χαμηλό κόστος εισόδου.

Ταυτόχρονα, υιοθετούνται μέτρα κοινωνικής ευαισθησίας, άμεση και πλήρη στήριξη των επιχειρήσεων που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές, υποστήριξη του στρατηγικού σχεδίου εξυγίανσης των ναυπηγείων της Ελευσίνας, ενεργοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων, όπως το Ταμείο DeLFI, η εγγύηση του Δημοσίου και η συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν επιθυμούμε μια Ελλάδα που παράγει, καινοτομεί και δημιουργεί προστιθέμενη αξία, χρειαζόμαστε εργαλεία όπως αυτό. Οφείλουμε να στηρίξουμε με συνέπεια ένα νομοσχέδιο που μετατρέπει την πολιτική βούληση σε διοικητική ικανότητα και χρηματοδοτική επάρκεια. Η αναπτυξιακή πολιτική δεν μπορεί να είναι στατική. Η διεθνής συγκυρία με γεωπολιτικές εντάσεις, εμπορικούς πολέμους, πληθωριστικές πιέσεις και ανάγκη «πράσινου» μετασχηματισμού απαιτεί προσαρμοστικότητα, ευελιξία και στρατηγική στόχευση.

Το παρόν σχέδιο νόμου δεν υποκαθιστά τον ρόλο του ΕΣΠΑ ή του RRF, αλλά λειτουργεί συμπληρωματικά. Είναι ένα εγχώριο εργαλείο, που θέτει σαφείς κανόνες, διαφάνεια και δυνατότητες για όλη την επιχειρηματική κλίμακα, από τις νεοφυείς επιχειρήσεις ως τις μεγάλες επενδύσεις στρατηγικής σημασίας. Ο αναπτυξιακός νόμος που φέρνουμε σήμερα στη Βουλή δεν είναι απλώς ένα εργαλείο οικονομικής πολιτικής. Είναι πυλώνας της εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής. Είναι μια ξεκάθαρη απάντηση σε όσους επιζητούν σταθερούς κανόνες, δίκαιους όρους και πραγματικές ευκαιρίες επένδυσης. Η Ελλάδα αλλάζει με σχέδιο, συνέπεια και όραμα. Το νομοσχέδιο αυτό αποτελεί ένα αποφασιστικό βήμα προς την κατεύθυνση της προόδου, της ευημερίας και της ανάπτυξης.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει τώρα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος, ο Νίκος Καραθανασόπουλος και θα ακολουθήσουν ο κ. Γιόγιακας, η κ. Σκόνδρα και μετά, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, ο κ. Ηλιόπουλος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Τη στιγμή που παρακολουθούμε τη μαζική δολοφονία, τη γενοκτονία του λαού της Παλαιστίνης, των γυναικόπαιδων και των αμάχων, αποτελεί πρόκληση η στάση της Κυβέρνησης και μιας σειράς κομμάτων, όταν αρνούνται στην πράξη να καταδικάσουν τα εγκλήματα του Ισραήλ, όταν αρνούνται στην πράξη να διεκδικήσουν τον άμεσο σταματημό της επέμβασης στη Λωρίδα της Γάζας και το άνοιγμα των δρόμων για ανθρωπιστική βοήθεια και ταυτόχρονα, την υλοποίηση της ομόφωνης απόφασης του Ελληνικού Κοινοβουλίου του 2015 για πλήρη αναγνώριση του κράτους του Ισραήλ στα σύνορα του 1967 και με πρωτεύουσα την Ανατολική Ιερουσαλήμ. Και αυτή η στάση χαρακτηρίζει και τα κόμματα που αρνήθηκαν να υπογράψουν το κοινό πλαίσιο, που απαιτούσε αυτά τα συγκεκριμένα στοιχεία.

Το να λες ότι εδώ δεν μπορεί να εξισώνεται ο θύτης και το θύμα, είναι πραγματικότητα. Όμως, με τη στάση τους, αυτό ακριβώς κάνανε, εξισώσανε τον θύτη με το θύμα, αποθρασύνοντας επί της ουσίας τον θύτη για να προχωρήσει ακόμη περισσότερο στη γενοκτονία. Βεβαίως, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ, αντί να απαντήσει στο κυρίαρχο ζήτημα «γιατί το ΠΑΣΟΚ

αρνήθηκε», απάντησε με άλλα λόγια να αγαπιόμαστε! Τι είπε; Επανάλαβε το σύντομο ανέκδοτο, ότι το ΠΑΣΟΚ, λέει, είναι με την πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική. Αλήθεια; Από ποτέ;

Δεν είσατε με τη στρατηγική συμφωνία με τις Ηνωμένες Πολιτείες; Δεν είσατε με την άμεση εμπλοκή της Ελλάδας στα αμερικανονατοϊκά ιμπεριαλιστικά σχέδια; Δεν είσατε με τη στρατηγική συμφωνία με το κράτος - κατακτητή του Ισραήλ; Το Ισραήλ κράτος - κατακτητής δεν έγινε τώρα, ήταν και τις προηγούμενες δεκαετίες. Γιατί το κρύβετε αυτό; Επί της ουσίας εξοπλίζετε το Ισραήλ για να μπορέσει να κλιμακώσει την επίθεση απέναντι στους Παλαιστίνιους, αυτό κάνετε με τη στάση σας να αρνηθείτε το κοινό αυτό πλαίσιο που υπέγραψαν τα τέσσερα άλλα κόμματα. Στα λόγια μπορεί να πουλάτε συμπόνια για τους Παλαιστίνιους, ενώ στην πράξη επί της ουσίας συμπλέετε με την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Αλλά ας αφήσουμε τη συγκεκριμένη παρενθεση.

Στη συζήτηση για το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, κύριε Υπουργέ, ο ανορθολογισμός χτύπησε κόκκινο, και μάλιστα από τους εκπροσώπους όλων των άλλων κομμάτων, πλην ΚΚΕ. Είναι φοβερό αυτό. Ξαφνικά όλοι σας ως διά μαγείας βρήκατε το μαγικό ραβδάκι που μπορεί να κάνει τον ήλιο να βγαίνει από τη δύση. Όπως μπορείτε να κάνετε αυτό, άλλο τόσο μπορείτε επί της ουσίας βουλευσιαρχικά να αλλάξετε τους νόμους της καπιταλιστικής οικονομίας, δηλαδή τη σιδερένια φτέρνα του συστήματος.

Και τι δεν ακούσαμε από τους εκπροσώπους όλων των άλλων κομμάτων, και της Νέας Δημοκρατίας. Με το νομοσχέδιο, λέει, είτε επιδιώκει η Κυβέρνηση είτε θα πρέπει η Αντιπολίτευση να προχωρήσει και να αντιμετωπίσει τις ανισομετρίες ανάμεσα σε κλάδους και σε περιοχές. Έχετε καμιά μαγική λύση; Γιατί οι Ιταλοί, για παράδειγμα, δεν την έχουν ανακαλύψει ακόμη, και ο διαχωρισμός ανάμεσα στη βόρεια και τη νότια Ιταλία είναι τεράστιος. Για να μην πω για τη Γερμανία, την ανατολική με τη δυτική. Για να μη μιλήσουμε για το σύνολο των οικονομιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου καταγράφεται μια τεράστια ανισομετρία ανάμεσα στους κλάδους της οικονομίας. Αυτό είναι το καπιταλιστικό σύστημα. Αυτή είναι η αναρχία της καπιταλιστικής παραγωγής.

Δεύτερον, μιλήσατε για ισόρροπη ανάπτυξη, ότι μπορούν να αναπτυχθούν αρμονικά όλοι οι κλάδοι της οικονομίας. Αλήθεια; Ποιος το έχει καταφέρει αυτό; Εδώ δεν γίνεται παγκόσμιος πόλεμος για το ποιος θα ελέγξει τις εφοδιαστικές αλυσίδες; Γιατί γίνεται αν θα μπορούσαν να έχουν ισόρροπη ανάπτυξη όλες οι χώρες;

Τρίτον, και ακόμη πιο μεγαλοπρεπές, μιλήσατε εσείς και τα άλλα κόμματα για βιώσιμη ανάπτυξη, για να αντιμετωπιστούν, λέει, οι ανισότητες. Αλήθεια! Πώς και δεν το έχουν καταφέρει άλλες χώρες; Αντίθετα αυτό που καταγράφεται συνεχώς και όλο και περισσότερο είναι ότι ο κοινωνικά παραγόμενος πλούτος συσσωρεύεται σε όλο και λιγότερα χέρια. Οι δισεκατομμυριούχοι γίνονται τρισεκατομμυριούχοι πλέον. Και εδώ θα φέρετε τη βιώσιμη ανάπτυξη και θα απαντήσετε στις κοινωνικές ανισότητες! Για πείτε μας πώς θα τα κάνετε αυτά τα πράγματα; Να μας το πουν τα άλλα κόμματα, και μάλιστα αυτά που μιλάνε για αντισυστημισμό μέσα από την υποταγή στους νόμους της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΟΛΓΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ**)

Γιατί, αλήθεια, κανείς σας δεν τολμά να απαντήσει στο βασικό ερώτημα; Το ερώτημα είναι το εξής. Γιατί όλο και περισσότερο διευρύνεται η ψαλίδα σε παγκόσμιο επίπεδο ανάμεσα στις αντικειμενικές δυνατότητες που υπάρχουν και στο επίπεδο ικανοποίησης των λαϊκών αναγκών; Γιατί σε παγκόσμιο επίπεδο τα λαϊκά στρώματα βιώνουν συνθήκες είτε σχετικής είτε και απόλυτης εξαθλίωσης; Γιατί τα κρύβετε αυτά και εμφανίζετε ότι σε άλλες χώρες γίνονται πράγματα και θαύματα;

Εμείς λέμε καθαρά ότι μέσα από αυτό τον τρόπο προσπαθείτε να καλλιεργήσετε αυταπάτες, ότι αυτή η βαρβαρότητα του συστήματος μπορεί να εξανθρωπιστεί. Όμως, αντίθετα, αυτό που είναι η πραγματικότητα, είναι ότι το σύστημα αυτό, όχι μόνο δεν εξανθρωπίζεται, αλλά γίνεται όλο και πιο αντιδραστικό. Και το αποτέλεσμα της όποιας ανάπτυξής του, είναι η φτώχεια, είναι η εξαθλίωση και οι πόλεμοι για τους λαούς.

Η διέξοδος από αυτή τη βαρβαρότητα δεν μπορεί να είναι άλλη από την ανατροπή του συστήματος αυτού. Αυτή και μόνο μπορεί να ανοίξει τις λεωφόρους της ανθρωπότητας για το μέλλον. Διότι η ανάπτυξη δεν έχει ένα τεχνοκρατικό περιεχόμενο, έχει κατεξοχήν κοινωνικό περιεχόμενο. Και το βασικό της ερώτημα ποιο είναι; Ανάπτυξη για ποιον; Για το κέρδος ή για τις ανθρώπινες ανάγκες; Και τα δύο δεν συμβιβάζονται, γιατί στον βωμό της κερδοφορίας του κεφαλαίου θυσιάζονται τα εργατικά δικαιώματα, θυσιάζεται η ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών και θυσιάζεται και η ίδια η ανθρώπινη ζωή.

Άρα, πρέπει να ξεμπερδεύουμε με το κέρδος το καπιταλιστικό που αποτελεί και τη βασική αιτία των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η εργατική τάξη και όλα τα λαϊκά στρώματα τα υπόλοιπα. Άρα, η διέξοδος δεν είναι τίποτα άλλο παρά ο σοσιαλισμός, δηλαδή η οργάνωση της οικονομίας με έναν τέτοιο τρόπο που θα απαντά στο σύνολο των κοινωνικών αναγκών. Και αυτό το ανέλυσαν πολύ καλά και οι ομιλητές του ΚΚΕ οι οποίοι προηγήθηκαν. Για αυτόν ακριβώς τον λόγο και πρέπει ο λαός και οι εργαζόμενοι να κλείσουν τα αφτιά τους σε όλους αυτούς τους ανορθολογισμούς που εκφράζονται από όλα τα υπόλοιπα κόμματα και που επί της ουσίας προσπαθούν να συγκαλύψουν τον βάρβαρο χαρακτήρα του συστήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Παρακαλώ να έρθει στο Βήμα ο κ. Βασίλειος Γιόγιακας, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΙΟΓΙΑΚΑΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα ορισμένες σημαντικές βελτιώσεις ενός αναπτυξιακού εργαλείου, ενός από τα πολλά εργαλεία και προγράμματα με τα οποία στηρίζονται η επιχειρηματικότητα και η απασχόληση, γιατί -και αξίζει να το επαναλαμβάνουμε σε κάθε ευκαιρία- σήμερα βρίσκεται σε εξέλιξη, σχεδιάζεται και γίνεται πράξη μια κοσμογονία έργων και δράσεων σε όλη τη χώρα, όχι μόνο στο πεδίο της ανάπτυξης της οικονομίας, αλλά στην πράσινη μετάβαση, την ψηφιοποίηση, τη στήριξη των πιο αδύναμων, τη δημόσια εκπαίδευση και το δημόσιο σύστημα υγείας.

Αυτό γίνεται χάρη σε έναν συνδυασμό χρηματοδοτικών δυνατοτήτων από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία και από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Ο αναπτυξιακός νόμος έρχεται, λοιπόν, να συμβάλλει στο δικό του μέτρο στη γενική κατεύθυνση της διατήρησης ανάπτυξης μιας ανθεκτικής οικονομίας που λαμβάνει υπ' όψιν και αξιοποιεί τα χαρακτηριστικά της γεωγραφίας, της παραγωγικής δομής και των ανθρώπων μας.

Είχαμε την ευκαιρία να ακούσουμε από τον συνάδελφο εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας κ. Βασιλειάδη, αλλά και από τον Υπουργό, τις σημαντικές αλλαγές που φέρνει το νομοσχέδιο στον ν.4887/2022, στον τελευταίο δηλαδή αναπτυξιακό νόμο.

Αν συνοψίζαμε σε τρεις λέξεις τη φιλοσοφία των αλλαγών, θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για αξιοκρατία, για ευελιξία, για αποκέντρωση. Δημιουργείται ένα πλαίσιο πιο φιλικό στον υποψήφιο επενδυτή είτε αυτό σημαίνει τα νέα καθεστώτα είτε τα κίνητρα ταχέως αδειοδότησης και δανειοδότησης είτε τις ταχύτερες διαδικασίες ελέγχου και αξιολόγησης.

Δίνεται ακόμα μεγαλύτερη έμφαση στη στήριξη των παραγωγικών επενδύσεων, των επενδύσεων στην καινοτομία, στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και στη στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, καθώς και περιοχών που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές. Ενισχύεται η αξιοκρατία στα κριτήρια επιλογής υπέρ των πιο ώριμων και άρτιων επενδυτικών σχεδίων.

Ως Βουλευτής μιας ακριτικής περιοχής, της Θεσπρωτίας, αξίζει να επισημάνω το αναμορφωμένο καθεστώς των περιοχών ειδικής ενίσχυσης που αφορά επενδυτικά σχέδια σε παραμεθόριες περιοχές στον βορρά είτε σε περιοχές με κατά κεφαλή ΑΕΠ που ανέρχεται στο 70% του μέσου εθνικού ή με σοβαρή μείωση του πληθυσμού και με ικανοποίηση άκουσα τον κύριο Υπουργό να λέει ότι το καθεστώς για τις περιοχές αυτές θα είναι μέσα στα πέντε επόμενα καθεστώτα που θα προκηρυχθούν φέτος και του χρόνου, συνολικού προϋπολογισμού ενός δισεκατομμυρίου ευρώ.

Αξίζει, κύριε Υπουργέ, στο πλαίσιο της προκήρυξης αυτής -και

όχι μόνο- να δείτε πώς μπορούν να στηριχθούν τα συλλογικά αγροτικά σχήματα, οι συνεταιρισμοί, οι ομάδες παραγωγών, ώστε να μπορούμε να κάνουμε τα αγροτικά μας προϊόντα πιο ανταγωνιστικά, να πετύχουμε οικονομίες κλίμακας που μειώνουν το κόστος παραγωγής τους και αυξάνουν τις εξαγωγικές τους δυνατότητες, να στηριχθούν γενικότερα, κύριε Υπουργέ, αυτοί που πραγματικά παράγουν και θέλουν να μείνουν και να συνεχίσουν να δημιουργούν στον τόπο τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η υποδοχή των προτεινόμενων αλλαγών από τους εκπροσώπους παραγωγικών και επιχειρηματικών φορέων είναι δίχως άλλο θετική, όπως θετική ήταν η συμβολή τους στη συζήτηση με στοχευμένα σχόλια και συγκεκριμένες προτάσεις.

Στον αντίποδα είδαμε μερίδα της Αντιπολίτευσης να αναλώνεται σε μια οριζόντια κριτική στον τελευταίο αναπτυξιακό νόμο, τα ζητήματα του οποίου άλλωστε πρώτοι εμείς αναγνωρίσαμε. Ακούσαμε να μας λένε γιατί είναι λάθος η μία ή η άλλη αναπτυξιακή πολιτική, χωρίς όμως να μας λένε τι έχουν να προτείνουν στη θέση τους. Μιλούσαν από τη μια για αλλαγή παραγωγικού μοντέλου και την ίδια στιγμή καλούσαν να συνεχιστούν οι ίδιες πολιτικές που συντηρούν τις αδυναμίες του σημερινού μοντέλου.

Κοιτάτε, τέτοιες φάσεις περί προτύπου παραγωγής και τα λοιπά ακούγονται ωραίες. Πρέπει, όμως, να χρησιμοποιούνται με προσοχή. Το να αλλάξεις τι παράγεται, πώς και από ποιους είναι μια διαδικασία δύσκολη, που παίρνει χρόνο και εξαρτάται από πολλούς παράγοντες και ασφαλώς δεν εξαντλείται σε ένα ρυθμιστικό πλαίσιο για τις επενδύσεις, όπως είναι ένας αναπτυξιακός νόμος.

Η αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, η εξαγωγική ικανότητα της οικονομίας, η στροφή σε προϊόντα και υπηρεσίες που είναι διεθνώς εμπορεύσιμα, πέρα από τον τουρισμό και τη ναυτιλία, στη γεωργία, τη μεταποίηση, την τεχνολογία, η στήριξη των μικρών επιχειρήσεων σε κλάδους, όπως οι παραπάνω, ώστε να μεγαλώσουν, όλα αυτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι μόνο ζήτημα ενός ρυθμιστικού πλαισίου για τις επενδύσεις. Χρειάζεται ένα ευρύτερο κατάλληλο ρυθμιστικό περιβάλλον στη φορολογία, στο Πτωχευτικό Δίκαιο και αλλού. Χρειάζονται λειτουργικοί και αξιόπιστοι θεσμοί, εύκολη και γρήγορη πρόσβαση σε χρηματοδότηση, επένδυση στην εκπαίδευση γιατί μέσα από αυτή όχι μόνο αποκτούνται δεξιότητες, αλλά αλλάζουν και νοοτροπίες.

Η αναμόρφωση του αναπτυξιακού νόμου είναι, όπως είπα, ένα από τα πολλά εργαλεία που έχουμε στη διάθεσή μας και είναι δίχως άλλο ένα από τα πολλά βήματα προς τα εμπρός που γίνονται σήμερα, ώστε να στήσουμε μια οικονομική ανάπτυξη σε στέρεο έδαφος, πιο ισορροπημένη, με πραγματικές ευκαιρίες για τους νέους μας και χωρίς να μένει κανείς πίσω.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Τον λόγο έχει η Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, η κ. Ασημίνα Σκόνδρα.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΚΟΝΔΡΑ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν συγκρίνει κανείς την οικονομική κατάσταση της χώρας το 2019 με το σήμερα, αν δει τα μεγέθη και τις διαφορές, αντιλαμβάνεται αμέσως την τεράστια πρόοδο που έχει συντελεστεί. Ποιος μπορεί να αμφισβητήσει την ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας από όλους τους μεγάλους οίκους αξιολόγησης, την εμπιστοσύνη των αγορών, την ανθεκτικότητα του ελληνικού πιστωτικού προφίλ, τη μείωση της ανεργίας κάτω από το 9%, τους ρυθμούς ανάπτυξης που ξεπερνούν το 2%; Όσο κι αν κάποιος εσκεμμένα εθελουφλούν, δεν μπορούν να μην ειδαν ή να μην άκουσαν τις εκθέσεις της Morgan Stanley, την αξιολόγηση του οίκου Fitch, τους επαίνους Ευρωπαίων και όχι μόνο ηγετών ή τη βράβευση πριν λίγες ημέρες του Πρωθυπουργού από το έγκυρο Atlantic Council.

Και όλα αυτά, αγαπητοί συνάδελφοι, οφείλονται στη στρατηγική, την πολιτική βούληση, την ευθύνη και την αταλάντευτη συνέπεια της Κυβέρνησης, αλλά και στη συλλογική προσπάθεια. Φυσικά δεν αρκούμε στα επιτεύγματα αυτά. Η βιώσιμη και ανθεκτική ανάπτυξη απαιτεί εγρήγορση, απαιτεί αλλαγή φιλοσοφίας, ταχύτερες διαδικασίες, περισσότερους πόρους, έμφαση

στην τεχνολογία και την ψηφιοποίηση και νέα εργαλεία και κυρίως απαιτεί στροφή στο δυναμικό περιφερειακό επιχειρείν.

Αυτός, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ο στόχος του σημερινού σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης. Γι' αυτό θεσπίζει δώδεκα καθεστώτα ενίσχυσης που καλύπτουν επενδύσεις σύγχρονων αναγκών.

Ιδιαίτερη βαρύτητα στον νέο αναπτυξιακό νόμο δίνεται στην περιφέρεια και βεβαίως στις παραμεθόριες περιοχές και σε νομούς που βρίσκονται κάτω από τον μέσο όρο του εθνικού εισοδήματος. Η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη αποδεικνύει σε κάθε ευκαιρία το πιστεύω της πως η ανάπτυξη δεν είναι υπόθεση μόνο της πρωτεύουσας ή των μεγάλων αστικών κέντρων, αλλά πρέπει να συμμετέχει και να απολαμβάνει ίσο μερίδιο όλη η επικράτεια. Άλλωστε, η περιφέρεια έχει τη δική της στρατηγική σημασία, πλούσιο φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο με παραγωγική ταυτότητα, βαθιά χαραγμένη στην ιστορία της, έχει ισχυρό αγροτικό αποτύπωμα με μεταποιητική δυναμική και με ανθρώπους που ξέρουν τι θα πει μόχθος. Μπορεί, λοιπόν, να πρωταγωνιστήσει σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο που έχει ανάγκη η πατρίδα μας, ώστε να γίνει πιο εξωστρεφής, πιο ανταγωνιστική και φυσικά να ενισχύσει τις εξαγωγές της και να εξισορροπήσει το εμπορικό ισοζύγιο. Όλα αυτά βρίσκονται στην καρδιά του αναπτυξιακού νόμου που συζητάμε και υπηρετούν την πραγματική οικονομία και τις ανάγκες της.

Τα άρθρα που περιλαμβάνει δημιουργούν περιβάλλον μετεξέλιξης της πρωτογενούς παραγωγής σε δευτερογενή και τριτογενή, κινητροδοτούν επενδύσεις που μπορούν να αλλάξουν το αναπτυξιακό τοπίο της χώρας, που θα επιτρέψουν σε μικρούς και μεσαίους παραγωγούς και επιχειρηματίες να μεταποιούν τα προϊόντα τους στον τόπο τους και να τα τυποποιούν και να τα εξάγουν, γιατί η ελληνική γη είναι πλούσια, αλλά αυτός ο πλούτος αν δεν αποκτήσει εμπορική υπεραξία, μένει εγκλωβισμένος.

Εμείς δίνουμε τα εργαλεία ώστε να εξορυχθεί, να αλλάξει το βιοτικό επίπεδο του παραγωγού και να ενισχυθεί η οικονομική οικονομία που διαχέεται σε όλους, γιατί μπορεί να επιτευχθεί το «από το χωράφι στο ράφι» και όχι μόνο στο ελληνικό ράφι, αλλά και στα ράφια της Ευρώπης και πέρα από αυτή.

Εξίσου σημαντικό είναι που δίνεται η δυνατότητα σε συνεταιρισμούς, σε ομάδες παραγωγών και μεταποιητών να ενταχθούν σε ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης.

Αυτό είναι εξαιρετικά κρίσιμο και δίνει ώθηση να οργανωθεί ο αγροτικός τομέας σε σύγχρονα, βιώσιμα και εξωστρεφή σχήματα. Στηρίζουμε επιχειρήσεις που θα επενδύσουν σε ξηραντήρια, σε ψυγεία, σε γραμμές τυποποίησης, σε εξοπλισμό που μετεξελίσσει το αγροτικό προϊόν και έτσι αποκτά προστιθέμενη αξία.

Και αυτό είναι το μεγάλο στοίχημα, να παράγουμε ελληνικά, αλλά να πουλάμε διεθνώς, να σταματήσουμε να εξάγουμε προϊόντα χύμα και να εισάγουμε τα ίδια συσκευασμένα. Αυτό είναι το παράδοξο που προσπαθούμε να αλλάξουμε και δεν αλλάζει με λόγια, αλλάζει με υποδομές, με κίνητρα, με χρηματοδότηση, αυτά δηλαδή που προβλέπει στοχευμένα ο αναπτυξιακός νόμος.

Και ξέρετε τι μας κάνει να διαφέρουμε από την Αντιπολίτευση; Εμείς ό,τι χτίζουμε δεν το χτίζουμε στην άμμο. Δεν χτίζουμε παλάτια στην άμμο, δεν τάζουμε γενικώς και αορίστως. Αντίθετα θεσπίζουμε αντικειμενικά κριτήρια αξιολόγησης σκοπιμότητας, όχι εξυπηρετήσεων. Δεν κοιτάμε ποιος είναι ο επενδυτής. Μας ενδιαφέρει ποιο είναι το σχέδιό του και πόσο αυτό θα ωφελήσει την κοινωνία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν σας κρύβω ότι νιώθω ιδιαίτερη ικανοποίηση από τη φιλοσοφία και τους στόχους του παρόντος αναπτυξιακού νόμου, για το βάρος που δίνει στην περιφέρεια, στην παραγωγή, στη μεταποίηση και στη βιομηχανία. Επί σειρά ετών και πολλές φορές και από αυτό το Βήμα έχω υποστηρίξει ότι ο πρωτογενής τομέας -και δεν μιλάω μόνο για τη γεωργία και την κτηνοτροφία- μπορεί να αποτελέσει έναν ισχυρό πυλώνα ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας, μαζί βεβαίως με τον τουρισμό και τη ναυτιλία. Μπορεί να γίνει η βάση μιας νέας εκβιομηχάνισης της χώρας με ανυπολόγιστα οφέλη, τόσο για τους πάντες από ένα εκατομμύριο παραγωγούς όσο και για την εξισορρόπηση του εμπορικού ισοζυγίου.

Κυρίαρχο βεβαίως για μένα είναι και η επάρκεια αγαθών της πατρίδας μας. Μια γεωργική χώρα, όπως η Ελλάδα, είναι οξύμωρο να μην μπορεί να θρέψει το λαό της, ειδικά όταν οι ανάγκες το απαιτούν. Πιστεύω επίσης ότι η ανάπτυξη της περιφέρειας θα τονώσει τη ζωή στην επαρχία, που άρχισε και μαραζώνει και φυσικά μεσοπρόθεσμα μπορεί να βελτιώσει κατά πολύ τους δείκτες του δημογραφικού.

Η ισχυρή αυτή πεποίθηση δεν είναι θεωρητική. Δομήθηκε τόσο λόγω της επαγγελματικής μου ενασχόλησης σε αγροτικές υπηρεσίες, όσο και από το γεγονός ότι ζώντας στην Καρδίτσα ξέρω τις δυνατότητες του νομού μου και γενικότερα της Θεσσαλίας και τι μπορεί να προσφέρει εάν εξασφαλιστούν οι απαραίτητες προϋποθέσεις.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Βεβαίως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για να επέλθει ανάπτυξη από τον πρωτογενή τομέα χρειάζεται αυτός να εκσυγχρονιστεί. Χρειάζεται εκπαίδευση και καινοτομία, κάτι που περιλαμβάνει το παρόν νομοσχέδιο, με την κατασκευή ενεργειακών υποδομών που θα μειώσουν το κόστος παραγωγής, με κίνητρα για ψηφιοποίηση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, με τη στήριξη της βιώσιμης γεωργίας και αγροτικής επιχειρηματικότητας.

Αναγνωρίζουμε τις δυσκολίες. Παρ' όλα αυτά είμαστε αισιόδοξοι. Ειδικά εμείς στη Θεσσαλία έχουμε κάθε λόγο, γιατί ζήσαμε άσχημες καταστάσεις αλλά τις ξεπεράσαμε. Γι' αυτό πιστεύω ότι η Θεσσαλία είναι παράδειγμα του τι σημαίνει περιφερειακή αναγέννηση και μπορεί να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο και στην περιφερειακή ανάπτυξη. Έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα, εύφορο κάμπο, ανθρώπους με τεχνογνωσία που θέλουν να δουλέψουν και που αγαπούν τη γη τους. Όταν μάλιστα βρίσκουν δίπλα τους την πολιτεία, μπορούν να μεγαλουργήσουν.

Και σε αυτό το σημείο θέλω να συγχαρώ την ηγεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης για το παρόν νομοσχέδιο, για τη διορατικότητα και την αποφασιστικότητα. Και πιστεύω ότι η εφαρμογή του θα είναι πολλαπλά χρήσιμη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλό θα ήταν να μη μας κουνούν το δάχτυλο κάποιοι που δεν έχουν περπατήσει σε κάμπο, δεν έχουν δει από κοντά τι σημαίνει να χάνεις την παραγωγή σου μέσα σε μία ώρα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Κυρία συνάδελφε, έχετε υπερβεί τον χρόνο κατά πολύ.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΚΟΝΔΡΑ: Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Δεν έχουν ιδέα τι σημαίνει να παλεύεις με αναπάντεχες καταστροφές.

Με λαϊκισμούς και ανέξοδη πολιτική, συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης, το μόνο που πετυχαίνεις είναι να πέφτεις κατακόρυφα σε πολιτικό κενό. Εμείς είναι αλήθεια ότι την εμπιστοσύνη που μας δείχνουν οι συμπολίτες μας δεν πρόκειται να την προδώσουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Αριστεράς, ο κ. Νάσος Ηλιόπουλος

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Ακούσαμε πολύ ενδιαφέροντα πράγματα. Μόλις μάθαμε ότι η Θεσσαλία έχει ξεπεράσει τις δυσκολίες. Κάποιος να το πει και στη Θεσσαλία όμως. Αυτή είναι η πρώτη παρατήρηση.

Δεν θα ξεκινούσα έτσι, αλλά με αυτά που έχω ακούσει και από την προηγούμενη ομιλία για το πώς αυτή η Κυβέρνηση στηρίζει την αγροτική παραγωγή, αυτή τη μέρα ειδικά, νομίζω ότι είμαστε σε άλλη χώρα. Το ότι δεν έχετε ντροπή το ξέραμε, αλλά τόσο πολύ; Τόσο πολύ;

Αυτή τη στιγμή που η χώρα ξεφτιλίζεται εντελώς για το ζήτημα του ΟΠΕΚΕΠΕ, έρχεστε εδώ σαν να μην τρέχει τίποτα; Έχετε ξεφτιλίσει τη χώρα. Το καταλαβαίνετε αυτό; Το καταλαβαίνετε ότι κινδυνεύουμε, στο καλό σενάριο, με πρόστιμο αρκετών δεκάδων εκατομμυρίων ή δισ., ενώ στο κακό σενάριο με το να χάσει όλη την πιστοποίηση ο ΟΠΕΚΕΠΕ και δεν λέτε κουβέντα;

Δεν υπάρχει πρόβλημα. Αν γίνει καμία φασαρία σε σχολείο και σπάσει ένα τζάμι τρέχετε, ας πούμε, να βρείτε το γονιό να πληρώσει το τζάμι. Τη ζημιά στον ΟΠΕΚΕΠΕ ποιος θα την πληρώσει; Ποιος θα την πληρώσει τη ζημιά στον ΟΠΕΚΕΠΕ;

Και να θυμηθούμε λίγο κάποια πράγματα για να μην ξεχάσουμε και αυτά που ξέρουμε, με αυτά που ακούγονται εδώ σήμερα χωρίς καμία ντροπή.

Το 2019, Υπουργός ο κ. Βορίδης. Έρχεται ενημέρωση ότι οι επιδοτήσεις στην Κρήτη έχουν πάει από τα 6,8 εκατομμύρια στα 30,2 εκατομμύρια. Έρχεται ενημέρωση το 2020. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Καθένα πρόβλημα.

Το 2022, με Λιβανό και Γεωργαντά, πάλι ενημερώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Καμία αντίδραση από την Κυβέρνηση. Είναι που είστε στο «μένουμε Ευρώπη», βαθιά ευρωπαϊκή δύναμη.

Το 2023, έρχεται ο Αυγενάκης -με διαφορά ο καλύτερος- και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πιέζει την Ελλάδα να πάρει μέτρα. Διευθύντρια Εσωτερικών Ελέγχων του ΟΠΕΚΕΠΕ ζητάει να γίνουν έλεγχοι, φτιάχνει έγγραφα και τι κάνετε; Πειθαρχικό στη διευθύντρια και τη διώχνετε και την στέλνετε στο πρωτόκολλο. Και μετά έρχεστε να μας πείτε ότι έχετε πρόβλημα με τη μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων. Όχι, έχετε πρόβλημα αν δεν έχετε «τσάτσους» στη Δημόσια Διοίκηση, γιατί αυτό θέλετε.

Δεν θέλετε υπαλλήλους. Θέλετε «τσάτσους» μέσα στη Δημόσια Διοίκηση. Να έρχεται η διευθύντρια, να λέει ότι πρέπει να γίνουν έλεγχοι και αντί να γίνουν έλεγχοι, να κυνηγάτε τη διευθύντρια.

Για τα Πρακτικά καταθέτω γραπτή ερώτηση που έχουμε καταθέσει για το συγκεκριμένο περιστατικό, στο οποίο το Υπουργείο ποτέ δεν απάντησε, γιατί πιστεύετε και στο διάλογο και σας ενοχλεί ο διάλογος!

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Αθανάσιος (Νάσος) Ηλιόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα ερώτηση, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Αφήνω τον κ. Τσιάρα γιατί προσπαθεί να χειριστεί ό,τι μπορεί να χειριστεί. Να καλύψει προσπαθεί. Είναι ξανά άλλη μια επιχείρηση «μπάζωμα». Και βγαίνει ο κ. Μαρινάκης και λέει: «Το να κατηγορούμε διατελέσαντες Υπουργούς, επειδή επί των ημερών τους κάποιοι υπήρξαμε, σε χαμηλά μάλιστα κλίμακα, ενός οργανισμού που υπάγεται στο Υπουργείο δεν έκαναν καλά τη δουλειά τους, είναι ακροβασία».

Να συνεννοηθούμε. Έχουμε επιτελικό κράτος Δευτέρα, Τετάρτη, Παρασκευή και Τρίτη, Πέμπτη, Σάββατο κάνει ο καθένας ό,τι καταλαβαίνει; Γιατί έρχεστε εδώ και λέτε ότι όλα είναι τέλεια, γιατί έχουμε επιτελικό κράτος και τα ελέγχουμε όλα. Στον ΟΠΕΚΕΠΕ τι ακριβώς ελέγχετε; Τι ακριβώς ελέγχατε; Γιατί κυνηγάτε τους ανθρώπους που κατήγγειλαν; Γιατί αυτή η εργαζόμενη σήμερα δεν είναι στη θέση της, με δημόσια συγγνώμη από την Κυβέρνηση; Και τελικά την εμπιστεύεστε τη δικαιοσύνη ή όχι; Γιατί όταν ήρθε να κάνει έλεγχο η Ευρωπαϊκή Εισαγγελέας ούτε στοιχεία δίνετε, έγιναν φασαρίες, ζητούσε ένορκες εξηγήσεις για να υπογράψουν ότι δεν μπορούν να δουν στοιχεία γιατί δεν δούλευαν οι υπολογιστές. Ένα παράξενο πράγμα: Οπότε κάτι δεν πάει καλά, δεν υπάρχει κάμερα, χάνονται βίντεο, δεν δουλεύουν οι υπολογιστές, αλλά «Ελλάδα 2.0» ψηφιοποίηση. Αυτή είναι η πολιτική σας.

Και δεν έχουμε ακούσει ούτε μία κουβέντα από τους κυβερνητικούς για το ζήτημα του ΟΠΕΚΕΠΕ. Κύριε Υπουργέ, κάτι πρέπει να πείτε. Δεν ξέρω. Να έρθει κάποιος από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης; Δεν ξέρω αν είστε σε άλλη κυβέρνηση, σε άλλη χώρα, σε άλλο πλανήτη. Κάτι πρέπει να πείτε για το ζήτημα του ΟΠΕΚΕΠΕ. Γιατί ακούσαμε και τον κ. Θεοδωρικάκο να μας λέει για την τεχνητή νοημοσύνη, να μην ακούμε ομιλίες εδώ μέσα γραμμένες στο ChatGPT. Γιατί αυτό ακούμε από το πρώτο, ομιλίες του ChatGPT. Μπαίνεις, γράφεις «είμαι Βουλευτής του Κυριάκου Μητσοτάκη, πες μου τι μπορώ να πω για το νομοσχέδιο». Σου τη γράφει την ομιλία. Έρχεστε και την ακούμε. Να μας τα στέλνετε με ένα e-mail να γλιτώνουμε και χρόνο.

Έρχομαι τώρα να κάνω κάποιες παρατηρήσεις, αφού έχω πει αυτό για αυτό το ζήτημα, για το αναπτυξιακό μοντέλο. Και για να

μη μας λέτε ότι δεν έχουμε και προτάσεις, νομίζω ότι μέσα στο πλαίσιο του αναπτυξιακού μοντέλου είτε στις επιχορηγήσεις -μπορείτε να το δείτε, μπορεί να είναι στον αναπτυξιακό, μπορεί να είναι στο Αγροτικής Ανάπτυξης- μπορείτε να βγάλετε και μία επιδότηση για ακρίδες, γιατί στη δημόσια διοίκηση και στο δημόσιο χρήμα ως ακρίδες λειτουργείτε που λεηλατούν τους δημόσιους πόρους. Αυτό κάνετε.

Ακούμε από την Κυβέρνηση ότι η κριτική είναι καταστροφολογία και ότι όλοι οι οικονομικοί δείκτες πάνε πάρα πολύ καλά. Ένα παράδειγμα: Αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα στη μέση τάση η κιλοβατώρα πληρώνεται στα 18 ευρώ, στα 9 ευρώ πληρώνεται στη Βουλγαρία. Η Βουλγαρία στα 9 ευρώ, εμείς στα 18 ευρώ! Αυτό είναι καταστροφολογία; Πείτε μου να συνεννοηθούμε, είναι καταστροφολογία αυτό; Το ότι είμαστε δύο φορές πάνω από την τιμή που έχει η Βουλγαρία στο ρεύμα;

Ακούσαμε για τις ανανεώσιμες. Να σας πω για το πανηγύρι που κάνατε με τις ανανεώσιμες; Το προηγούμενο διάστημα το ρεύμα δεν ξεπερνούσε ποτέ τα 150 ευρώ τη μεγαβατώρα και είχαν φτάσει να πουλάνε με 900 ευρώ τη μεγαβατώρα οι εταιρείες. Αυτό είναι 600% κέρδος! Είναι 600% κέρδος! Μια Κυβέρνηση η οποία επιτρέπει σε ιδιωτικές εταιρείες να έχουν 600% κέρδος, όταν μιλάμε για ενεργειακή κρίση, πώς τη λες αυτή την Κυβέρνηση; Πώς τη χαρακτηρίζεις;

Και όλα αυτά είναι στοιχεία, δεν είναι γνώμη, δεν είναι αξιολόγηση, δεν είναι η δικιά μας εκτίμηση, είναι τα στοιχεία που γράφτηκαν. Σε τι έχετε δίκιο; Δεν έχουμε γενική καταστροφή. Τη στιγμή που το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα βρίσκεται στον πάτο της Ευρώπης, τη στιγμή που το ενεργειακό κόστος βρίσκεται στον θεό, τη στιγμή που το στεγαστικό κόστος βρίσκεται στον θεό, τα κέρδη σπάνε το ένα ρεκόρ μετά το άλλο. Αυτό δεν είναι καταστροφή, είναι λεηλασία, είναι αναδιανομή. Και αυτό το κάνετε πολύ συνειδητά είτε με μεγάλους εμπορικούς παίκτες στην ιδιωτική υγεία, στην ενέργεια, στα σουπερμάρκετ, στο τρόφιμο, σε μια σειρά, είτε με τα πελατειακά δίκτυα που φτιάχνετε με τα οποία λεηλατείτε τους δημόσιους πόρους, όπως κάνατε στο παράδειγμα του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Ποια είναι η μία φράση που περιγράφει το αναπτυξιακό σας υπόδειγμα; Real Estate. Για σας η χώρα είναι οικοπέδο, δεν έχει ανθρώπους, δεν έχει ανάγκες, Real Estate. Στοιχεία πρώτου τριμήνου, σχεδόν μία στις δύο ξένες άμεσες επενδύσεις σχετίζονται με το Real Estate. Ποια είναι τα αποτελέσματα; Γιατί άκουσα και για τη θετική αξιολόγηση της Morgan Stanley. Σε περίπτωση που διαβάζατε την έκθεση πηδώντας σελίδες, η Morgan Stanley μέσα αναφέρει ότι στα ενοίκια έχουμε υπερτριπλάσιο πληθωρισμό από την Ευρώπη, υπερτριπλάσιο. Ο πληθωρισμός στα ενοίκια στην Ευρώπη είναι στο 2,9%. Στην Ελλάδα είναι στο 10,5%.

Αυτό δεν είναι λάθος, είναι συνειδητή πολιτική σας επιλογή. Με αυτά που κάνετε με τη βραχυχρόνια μίσθωση, με αυτά που κάνετε με την Golden Visa, με αυτά που κάνετε με τον υπερτουρισμό το αποτέλεσμα είναι εργαζόμενοι στα Χανιά, δάσκαλοι, φοιτητές να μην μπορούν να βρουν σπίτι, εργαζόμενοι στην Κυψέλη, στα Σεπόλια, στο κέντρο της Αθήνας να μην μπορούν να βρουν σπίτι, γιατί αυτή είναι πια η κατάσταση στα ενοίκια. Και αντί να συζητάμε για κατάργηση της Golden Visa, για πολύ αυστηρό περιορισμό στη βραχυχρόνια μίσθωση, ο οποίος θα πετάξει εντελώς έξω τα νομικά πρόσωπα και τις εταιρείες και θα αφήσει μόνο ένα διαμέρισμα ανά φυσικό πρόσωπο, ανά ΑΦΜ, εσείς πανηγυρίζετε για τις ξένες άμεσες επενδύσεις που στην πραγματικότητα στερούν όλο αυτό το εισόδημα από τον κόσμο.

Ένα άλλο παράδειγμα του τι σημαίνει για σας ανάπτυξη. Ανάπτυξη για εσάς είναι η καταστροφή στη Χίο, που άκουγα τον κ. Μηταράκη που πανηγύριζε με τις εξορύξεις για το αντιμόνιο. Έχουμε ένα νησί που έχει ένα μοναδικό προϊόν, τη μαστίχα και θα πάμε να κάνουμε εξορύξεις αντιμονίου, που είναι σαν το αρσενικό, δηλητήριο, να καταστρέψουμε το νησί, γιατί κάποιος έχει κάνει μια δουλειά, αλλά όλα καλά. Θα καταστραφεί η Χίος, πανηγυρίζει ο κ. Μηταράκης.

Ανάπτυξη για εσάς είναι στη ΔΕΘ αντί να συζητάμε για μια πραγματικά ευρωπαϊκή πόλη που θα έχει ένα μητροπολιτικό πάρκο, στην πόλη για την οποία έχουμε καταδικαστεί για την ποιότητα του ευρωπαϊκού αέρα με ευρωπαϊκή καταδίκη, στο ευρύ-

τερο πολεοδομικό συγκρότημα στο οποίο καταγράφονται χίλιοι πρόωροι θάνατοι τον χρόνο από την ποιότητα του αέρα, στην πόλη που έχει μόλις 1,5 τετραγωνικό μέτρο πρασίνου ανά κάτοικο, ενώ το όριο για να είναι βιώσιμη μία πόλη με βάση τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας είναι τα εννέα τετραγωνικά μέτρα ανά κάτοικο, να συζητάμε το αναπτυξιακό σχέδιο της Κυβέρνησης που είναι να χτίσει εκατό χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα τσιμέντου μέσα στην πόλη. Πέντε κτίρια διπλάσια από το Palais de Sport, ένα δεκαεξάωρο ξενοδοχείο και πάει λέγοντας.

Πανηγυρίζετε για τον τουρισμό και για το ειδικό χωροταξικό πλαίσιο που έχετε φέρει. Σύρος, πεντακόσια τριάντα ένα στρέμματα με ειδικό χωρικό καθεστώς σε περιοχή εκτός σχεδίου, χωρίς υποδομές, τη στιγμή που συζητάμε ότι δεν έχουμε νερό στις Κυκλάδες, ότι έχουμε προβλήματα, αλλά εκεί θα βρούμε τον τρόπο. Φτάσαμε να σταματάμε τελευταία στιγμή πεντάστερο πάνω στο Σαρακήνικο στη Μήλο. Αυτό πια δεν είναι τουρισμός, αυτό είναι κανιβαλισμός. Το να θεωρεί κάποιος ότι θα πάει πάνω στο Σαρακήνικο στη Μήλο να φτιάξει πεντάστερο, αυτό είναι κανιβαλισμός πια, σημαίνει ότι καταστρέφουμε ό,τι τελευταίο όμορφο υπήρχε στη χώρα.

Και γι' αυτό εμείς δεν φοβόμαστε να το πούμε, εμείς το λέμε καθαρά: ΕΣΧΑΣΕ, στρατηγικές επενδύσεις, ειδικά χωροταξικά σε σχέση με τον τουρισμό πρέπει να σταματήσουν. Πρέπει να σταματήσουν! Δεν μπορούμε να δίνουμε παράκαμψη στην περιβαλλοντική και πολεοδομική νομοθεσία για αυτά τα ζητήματα.

Να δούμε και δύο πράγματα λίγο πιο συγκεκριμένα για το νομοσχέδιο. Πάλι άκουσα με έκπληξη τον κ. Μηταράκη να μιλάει για τη δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση. Ο κ. Μηταράκης, προφανώς, έχει μείνει ένα νομοσχέδιο πίσω, στον αναπτυξιακό που ψηφίσατε πριν δύο χρόνια, που πήγε τόσο καλά που μέσα σε δύο χρόνια έρχεστε και του αλλάζετε τα φώτα εντελώς, τίποτα δεν μένει. Από τον Φλεβάρη του 2023 σας είχαμε καταθέσει ερώτηση με τίτλο «Αναπτυξιακός νόμος, ένα ακόμα fail story της Νέας Δημοκρατίας. Αναμένοντας το ειδικό καθεστώς δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης». Αναδείξαμε τις λανθασμένες πολιτικές επιλογές και τα ψέματα που λέγατε στους πολίτες της δυτικής Μακεδονίας και της Μεγαλόπολης.

Δύο χρόνια μετά έρχεστε και καταργείτε το καθεστώς δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης. Τι ακριβώς κάνετε; Έρχεστε και το καταργείτε. Και ακούμε από τον Κοινοβουλευτικό σας Εκπρόσωπο ότι προχωράει η δίκαιη μετάβαση.

Ακούμε κουβέντες περί διαφάνειας και ότι θα υπάρξει λογοδοσία για κάθε ευρώ του Έλληνα φορολογούμενου για επενδυτικά σχέδια που δεν έχουν ολοκληρωθεί. Ποιες είναι οι επιλογές σας, όμως, στη διαφάνεια; Επί υπουργίας κ. Σκρέκα με τον ν.5079 η Νέα Δημοκρατία χορήγησε αλληπάλληλες παρατάσεις σε έργα των νόμων του 2004, του 2011, του 2016. Το 2023, δίνατε παρατάσεις για έργα του 2004, έργα ανενεργά για δώδεκα ή δεκαεννιά χρόνια. Δίνετε παρατάσεις για έργο ανενεργό δεκαεννιά χρόνια και μας λέτε τώρα ότι σέβεστε και το τελευταίο ευρώ. Προφανώς και με τα όρια του ποσοστού των ενισχύσεων που το πάτε από το 10 εκατομμύριο στα 20 εκατομμύρια και από τα 30 εκατομμύρια στα 50 εκατομμύρια σε περιπτώσεις συνεργασίας, συγχωρέστε με, αλλά όλα αυτά δείχνουν ξανά ένα πολύ στοχευμένο πλαίσιο για τους λίγους, για τους μεγάλους, για τους ισχυρούς παίκτες και για όλους αυτούς που από ό,τι φαίνεται δεν σέβονται πολεοδομική νομοθεσία, περιβαλλοντική νομοθεσία, εργασιακά δικαιώματα και πάει λέγοντας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Μία τελευταία φράση και κλείνω, γιατί δεν θα μπορούσε να μη γίνει μια αναφορά. Σήμερα ο Υπουργός Άμυνας του Ισραήλ είπε ότι «οι κάτοικοι της Γάζας δεν θέλουν ανθρωπιστική βοήθεια, αλλά αξίζουν μόνο μία σφαίρα στο κεφάλι». Δεν θέλουν ανθρωπιστική βοήθεια, αλλά αξίζουν μόνο μία σφαίρα στο κεφάλι! Αυτοί είναι οι σύμμαχοί σας, αυτούς υπερασπίζεστε!

Πέρα από την απανθρωπιά -αν θέλετε- τον κυνισμό και τη δουλικότητα που δείχνετε απέναντι στην ακροδεξιά κυβέρνηση του Ισραήλ -που αυτό είναι δικό σας πρόβλημα, ο ελληνικός λαός θα δείξει ξεκάθαρα ότι η ντροπή της δικής σας πολιτικής δεν θα γίνει η ντροπή της χώρας- βάζετε σε επικίνδυνα μονοπάτια και

τη χώρα, γιατί αν υπάρχει ένα εργαλείο για τα συμφέροντα της χώρας, αυτό είναι το Διεθνές Δίκαιο. Και το Διεθνές Δίκαιο ισχύει σε όλες τις περιπτώσεις. Με το να κάνεις σύμμαχο άνθρωπο που έχει ένταλμα από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο και μετά να λες ότι στις άλλες υποθέσεις -στα ελληνοτουρκικά, στο Κυπριακό- ως Ελλάδα θα υπερασπιστούμε το Διεθνές Δίκαιο, εκτός του ότι δεν θα σας πάρει ποτέ κανένας σοβαρά, στην πραγματικότητα ακυρώνεις και το βασικό θεμέλιο της εξωτερικής πολιτικής της χώρας. Καταλαβαίνω ότι το ζήτημα της απανθρωπιάς, του κυνισμού και της δουλικότητας δεν σας αφορά. Ελπίζω να μην έχετε ξεπεράσει όλα τα όρια και να μην σας αφορά και το άλλο ζήτημα.

Για όλους τους παραπάνω λόγους καταψηφίζουμε.

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Αριστεράς)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Επόμενη ομιλήτρια είναι η κ. Θωμαΐς Οικονόμου, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΘΩΜΑΪΣ (ΤΖΙΝΑ) ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ανάπτυξη δεν είναι μόνο οικονομικό μέγεθος. Είναι και ένας δείκτης κοινωνικής προόδου ενός τόπου, γιατί όλα όσα κάνει μια οργανωμένη πολιτεία οφείλουν να έχουν στο επίκεντρό τους τον άνθρωπο και τις ανάγκες του.

Ο παρών αναπτυξιακός νόμος, όπως και ο νόμος τον οποίον ψήφισε η Νέα Δημοκρατία το 2022, οριοθετούν μια καινοτόμο πολιτική που αλλάζει την προσέγγιση του δημόσιου στις ιδιωτικές επενδύσεις αναπροσανατολίζοντας τις κρατικές ενισχύσεις σε τομείς εθνικής προτεραιότητας, όπως είναι η βιομηχανία, η πρωτογενής παραγωγή και η οικόπεχνα, σε τρεις κρίσιμους τομείς για την ανάπτυξη της ελληνικής υπαίθρου και ιδιαίτερα απομακρυσμένων περιοχών, όπως είναι η Ευρυτανία την οποία και εκπροσωπώ. Διότι, όπως είπε και ο Κυριάκος Μητσοτάκης πριν λίγες ημέρες με αφορμή την πρόσφατη οριοθέτηση οικισμών κάτω των δύο χιλιάδων κατοίκων, οφείλουμε να κάνουμε μια βασική διάκριση στον αναπτυξιακό μας σχεδιασμό. Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά ο Πρωθυπουργός, δεν είναι το ίδιο ένας τουριστικός προορισμός ή μία πόλη με ένα χωριό διακοσίων κατοίκων.

Αυτή η καίρια διαπίστωση μας επιτρέπει να δούμε τα πράγματα πιο καθαρά και να συνειδητοποιήσουμε πως για να στηρίξουμε τη δημογραφική αποκέντρωση της χώρας μας, οφείλουμε να δώσουμε ουσιαστικά κίνητρα επανακατοίκησης τέτοιων απομακρυσμένων περιοχών, για να έρθουν στην ελληνική περιφέρεια νέοι άνθρωποι που θα θέλουν να ζήσουν και να δημιουργήσουν εκεί μαζί με την οικογένειά τους. Αυτός είναι και ο στόχος του συζητούμενου νομοσχεδίου που έρχεται να συμπληρώσει το αναπτυξιακό πλαίσιο του ν.4827/2022 δίνοντας προτεραιότητα στη στήριξη της υπαίθρου και συγκεκριμένα, ορεινών ή παραμεθόριων περιοχών, όπως και γενικότερα περιφερειακών ενότητων με σοβαρές κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις.

Τα κυριότερα εργαλεία του νέου αναπτυξιακού που υπηρετούν αυτή την πολιτική είναι τρία ειδικά επενδυτικά προγράμματα που προσαρμόζουμε στις ιδιαίτερες τοπικές ανάγκες και συγκεκριμένα αυτά που αφορούν πρώτον, την κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία, δεύτερον, το καθεστώς περιοχών ειδικής ενίσχυσης και τρίτον, το πρόγραμμα «Αγροδιατροφή - Πρωτογενής Παραγωγή και Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων» με τη συμπερίληψη ιδιωτικών επενδύσεων στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

Ειδικά σε ό,τι αφορά το νέο καθεστώς περιοχών ειδικής ενίσχυσης και το άρθρο 47 που έχει και τη μεγαλύτερη συνάφεια με την Ευρυτανία, το Υπουργείο Ανάπτυξης σχεδιάζει τη χρηματοδότηση με 150 εκατομμύρια ευρώ ιδιωτικών επενδύσεων σε περιοχές που αντιμετωπίζουν σημαντικά δημογραφικά προβλήματα ή σε παραμεθόριες ηπειρωτικές ενότητες, καθώς και σε περιοχές όπου το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανέρχεται στο 70% του εθνικού μέσου όρου.

Σε αυτούς ακριβώς τους ατυχώς αποκαλούμενους άγονους και απομονωμένους νομούς, το Υπουργείο Ανάπτυξης έρχεται να κάνει μερικές από τις πλέον κομβικές παρεμβάσεις του. Οι βελτιώσεις αυτές στον ισχύοντα αναπτυξιακό νόμο αφορούν κυρίως την παροχή κινήτρων ταχείας αδειοδότησης για νέες ιδιωτικές επενδύσεις, τη χορήγηση αυξημένων ποσοστών ενίσχυσης

για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε απομονωμένες περιοχές, αλλά και εξίσου σημαντικό, τη δικαιότερη κατανομή των διαθέσιμων κονδυλίων μεταξύ των διαφόρων καθεστώτων ενίσχυσης με στόχο τη μείωση των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων.

Πέραν των παραπάνω ειδικών προβλέψεων που αφορούν απομονωμένες περιοχές, υπάρχουν και πολύ σημαντικές οριζόντιες προβλέψεις του αναπτυξιακού νόμου που αποσκοπούν στην αποτελεσματικότερη στήριξη των επενδύσεων. Τέτοιες είναι οι φοροαπαλλαγές που χορηγούνται στους συμμετέχοντες για τη μη καταβολή φόρου εισοδήματος κατά τη διάρκεια της επενδυτικής περιόδου, είναι οι επιχορηγήσεις που πλέον περιλαμβάνουν και τις μεσαίες επιχειρήσεις και συνίστανται στη δωρεάν παροχή από το δημόσιο χρηματικού ποσού προς κάλυψη μέρους των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου, είναι η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης, το γνωστό «leasing», είναι η επιδότηση του κόστους δημιουργούμενης απασχόλησης προς κάλυψη μέρους του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται και συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο και για τις οποίες δεν λαμβάνεται καμία άλλη κρατική ενίσχυση και τέλος, η χρηματοδότηση του επιχειρηματικού κινδύνου που συνίσταται στην επιδότηση επιτοκίου δανείων μειωμένης εξασφάλισης ή εξόδων ασφάλισης δανείων υψηλού κινδύνου και καταβάλλεται στα πιστωτικά ιδρύματα που τα χορηγούν.

Εδώ αξίζει να επισημάνουμε πως προβλέπεται, επίσης, η παροχή δανείων με την εγγύηση ή την ενίσχυση του ελληνικού δημοσίου από αντίστοιχο ταμείο ή χρηματοδοτικό εργαλείο της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η εγγυοδοσία του ελληνικού δημοσίου για τη λήψη μακροχρόνιων δανείων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η αποκλειστική συγκριτική αξιολόγηση όλων των επενδυτικών σχεδίων με κατάργηση του κριτηρίου χρονικής προτεραιότητας κατά την υποβολή προτάσεων, όπως τέλος και η μη καταβολή παραβόλου για αιτήσεις στο καθεστώς ενίσχυσης «Κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία», κάτι που θα διευκολύνει τη συμμετοχή ενδιαφερομένων, ιδιαίτερα στις φτωχότερες περιοχές της χώρας.

Κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το κέντρο βάρους της ασκούμενης κυβερνητικής πολιτικής πράγματι οφείλει να βρίσκεται στην ελληνική οικονομία δίνοντας κίνητρα για την επανακατοίκηση ιδιαίτερα των απομακρυσμένων περιοχών και ειδικά στους νέους της εσωτερικής μετανάστευσης και του brain drain.

Και τελειώνω λέγοντας ότι το δημογραφικό παραμένει χωρίς αμφιβολία το σοβαρότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η χώρα μας. Γι' αυτό τον λόγο πρέπει να συνεχίσουμε τις προσπάθειες οικονομικής και κυρίως κοινωνικής στήριξης της περιφέρειας. Άλλωστε, η ύπαιθρος είναι αποδεδειγμένα ο μόνος δρόμος για τη βιώσιμη ανάπτυξη της πατρίδας μας. Εμείς, λοιπόν, που την εκπροσωπούμε σε αυτή την Αίθουσα οφείλουμε να δώσουμε τη μάχη μαζί με την Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη για το παρόν και το μέλλον της ελληνικής περιφέρειας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Τον λόγο έχει ο Ανεξάρτητος Βουλευτής κ. Δημήτρης Κυριαζίδης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΥΡΙΑΖΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, συναδέλφισσες και συνάδελφοι, στη σύγχρονη φιλελεύθερη πολιτική προσέγγιση η ανάπτυξη δεν αποτελεί απλά έναν μονοδιάστατο οικονομικό δείκτη και ένα στείο ποσοτικό μέγεθος. Η ανάπτυξη είναι ένα συνώνυμο της ευημερίας που απλώνεται και διαχέεται στο σύνολο των πολιτών ανεξαρτήτως θέσης, ηλικίας και τόπου διαμονής.

Πιο συγκεκριμένα, οι αναπτυξιακές πολιτικές οφείλουν να έχουν ως επίκεντρο τους νέους τους οποίους μεταξύ άλλων πλήττει η αβεβαιότητα για το μέλλον, έτσι ώστε να τους παρέχουν τα εχέγγυα για να παραμείνουν στον τόπο τους, να δημιουργήσουν υγιείς οικογένειες και να τεκνοποιήσουν και σε συνδυασμό με την αναστροφή του ζητήματος της τάσης προς τη μετανάστευση, να καταπολεμήσουμε το δημογραφικό πρόβλημα. Πρώτος δήμος σε όλη την Ελλάδα από πλευράς μείωσης

του πληθυσμού και δημογραφικού προβλήματος είναι ο Δήμος Κάτω Νευροκοπίου και ο δεύτερος δήμος είναι πάλι από τη Δράμα, ο Δήμος Παρανεστίου. Η ανάπτυξη θα πρέπει να είναι βιώσιμη και αειφόρος με σεβασμό στο περιβάλλον, ώστε να επιτευχθεί η καταπολέμηση της κλιματικής κρίσης και ο περιορισμός των καταστροφικών συνεπειών.

Ακόμη ένα κριτήριο πραγματικής ευημερίας συνίσταται στο ότι η αναπτυξιακή πορεία μας ή μιας χώρας δεν πρέπει να αποτυπώνεται μόνο στη βελτίωση των μακροοικονομικών δεικτών και στην αναγνώριση διεθνών οίκων αξιολόγησης, αλλά να γίνεται αισθητή και στην καθημερινότητα των πολιτών, ώστε να αναστραφεί το αρνητικό κλίμα και να αναγεννηθεί η μικρομεσαία οικονομική δραστηριότητα και ο πρωτογενής τομέας παραγωγής.

Τέλος, το κριτήριο της υγιούς ευημερίας στο οποίο θα ήθελα να σταθώ περισσότερο είναι η γεωγραφική δίκαιη κατανομή και η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη με ουσιαστική έμφαση και πραγματική πρόνοια στις λιγότερο προνομιούχες περιφέρειες μακριά από τα αστικά κέντρα, όπου ο ρυθμός ανάπτυξης δεν συμβαδίζει με αυτόν άλλων περιοχών.

Το υπό ψήφιση νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης επιχειρεί να προσαρμοστεί στις νέες εθνικές και διεθνείς μεταβολές και προκλήσεις, αναδιαμορφώνοντας, επικαιροποιώντας και βελτιώνοντας τον ισχύοντα αναπτυξιακό νόμο, με στόχο τη μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου, την ανάπτυξη της εγχώριας βιομηχανίας, την αξιοποίηση του πρωτογενούς τομέα, την αντιμετώπιση του οξέυατος δημογραφικού προβλήματος, την άρση των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων και τον εν γένει ανασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας.

Η σημαντικότερη από το πλήθος αλλαγών και μεταρρυθμίσεων που εισάγει και αυτή στην οποία θα ήθελα να επικεντρωθώ ιδιαίτερα, είναι η θέσπιση νέων καθεστώτων και, συγκεκριμένα, η θέσπιση του καθεστώτος Περιοχών Ειδικής Ενίσχυσης, διά του οποίου δίνεται ξεχωριστή βαρύτητα στις παραμεθόριες περιοχές και σε περιφερειακές ενότητες, όπως του Νομού Δράμας, ορεινές, παραμεθόριες, ακριτικές. Σε αυτήν την ειδική κατηγορία ανήκουν οι παραμεθόριες περιφερειακές ενότητες στα βόρεια σύνορα της χώρας μας, περιοχές όπου το κατά κεφαλήν ΑΕΠ δεν ξεπερνά το 70% του εθνικού μέσου όρου και όπου παρατηρείται σημαντική πληθυσμιακή συρρίκνωση λόγω των δυσμενών οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών.

Για τις περιοχές που υπάγονται σε αυτό το καθεστώς προβλέπεται το κίνητρο της ταχείας αδειοδότησης για την έκδοση οποιασδήποτε απαιτούμενης άδειας ή έγκρισης για την εκτέλεση έργων με μέγιστο όριο δύο μηνών από την αποστολή της αίτησης-άδειας και του οικείου φακέλου στην αρμόδια αρχή. Συμπληρωματικά παρέχεται και το κίνητρο της παροχής δανείου για τα επενδυτικά σχέδια των μικρών και μεσίων επιχειρήσεων, οι οποίες δύνανται να λάβουν δάνεια βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα για την υλοποίηση της επένδυσής τους με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου ή, εναλλακτικά, από άλλο χρηματοδοτικό εργαλείο της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας.

Χρονίζοντα προβλήματα, όπως η έλλειψη ή η δυσλειτουργία βασικών συγκοινωνιακών υποδομών –οδικών, σιδηροδρομικών– αποτελεσματικών συνοριακών συνδέσεων όπως, για παράδειγμα, του Κάτω Νευροκοπίου Δράμας, είναι ζητήματα που έχουν να κάνουν με την ύπαρξη περιβαλλοντικών θεμάτων που πρέπει να τα έχουμε και αυτά κατά νου, όπως τα νερά του Νέστου, η ακραία πληθυσμιακή συρρίκνωση της Δράμας και οι δυσχερείς συνθήκες μέσα στις οποίες οι εναπομείναντες επιχειρήσεις καλούνται να επιβιώσουν. Επιβάλλουν αυξημένη ποσόστωση και αυξημένες διαθέσιμες πιστώσεις, ενισχυμένη προμείωση κάθε επενδυτικού σχεδίου και από την περιφέρεια άνευ περιορισμών ή παρωχημένων κριτηρίων, νέα λειτουργικά επιχειρηματικά κίνητρα που να αναιρούν το αυξημένο λειτουργικό κόστος ως αποτέλεσμα της αυξημένης, θα έλεγα, απόστασης από το κέντρο και έμπρακτη και ουσιαστική πολιτική βούληση, για να διατηρηθούν οι υπάρχουσες επιχειρήσεις στην περιοχή.

Εν ολίγοις, απώτερος στόχος του υπό ψήφιση του σχεδίου νόμου θέλω να πιστεύω ότι είναι να αναμορφώσει το πεδίο αναπτυξιακής πολιτικής, δίνοντας έμφαση στον παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας, με πρόνοια για τους

νέους και λιγότερο προνομιούχους, αλλά και για τις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές της χώρας, για τις οποίες έφτασε η ώρα να φύγουν από την αφάνεια και να περάσουν ξανά στο προσκήνιο.

Σας ευχαριστώ, συναδέλφισσες και συνάδελφοι.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να σας ενημερώσω ότι η συνεδρίαση απόψε θα διακοπεί στις 21.30', με τελευταίο ομιλητή τον κ. Μπούμπα που έχει τον αριθμό «35». Η συνεδρίαση θα συνεχιστεί αύριο το πρωί στις 10.00', αμέσως μετά τις επίκαιρες.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Ο λόγος, κυρία Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Είναι πολλοί οι ομιλητές και η διαδικασία προβλέπεται μακρά, δηλαδή θα πήγαινε μετά τη μία τη νύχτα. Επομένως, δεν θεωρείται ότι αυτό είναι μία καλή...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Μάλλον λάθος τα μετρήσατε, αλλά εν πάση περιπτώσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Δεν είναι μόνο ομιλητές. Είναι ενδιάμεσα και Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι, είναι και άλλα ζητήματα. Δεν είναι μόνο η λίστα των ομιλητών, αλλά οι δευτερολογίες, κ.λπ.. Ο υπολογισμός έγινε και είναι ακριβής ότι θα πήγαινε μετά τη μία τη νύχτα.

Καλείται στο Βήμα τώρα η κ. Ραλλία Χρηστίδου, ανεξάρτητη Βουλευτής.

Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΡΑΛΛΙΑ ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή συζήτηση διεξάγεται υπό το βάρος μιας γενικευμένης κρίσης αξιοπιστίας της Κυβέρνησης, η οποία διαπερνά κάθε πτυχή της κοινωνικής και πολιτικής ζωής και αποτυπώνεται με σαφήνεια και στο πεδίο της αναπτυξιακής πολιτικής. Ξέρετε, ανάπτυξη δεν είναι να μοιράζεις τα πάντα σε εκείνους που τα έχουν ήδη. Δεν είναι αυτό. Και με το παρόν νομοσχέδιο καλούμαστε να τροποποιήσουμε έναν νόμο που δεν λειτουργήσει ποτέ. Και αυτό από μόνο του είναι μία παραδοχή αποτυχίας.

Ο αναπτυξιακός νόμος του 2022 αποδείχτηκε όχι απλώς ανεπαρκής, αλλά και πλήρως ανενεργός, παρά τις μεγαλόστομες διακηρύξεις. Τρία χρόνια μετά δεν έχει εκταμιευθεί ούτε ένα ευρώ. Αυτό δεν είναι αναπτυξιακή πολιτική. Είναι κοροϊδία σε βάρος της κοινωνίας, κοροϊδία σε βάρος της πραγματικής οικονομίας. Και αντί να εφαρμόσετε, επιτέλους, τον υφιστάμενο νόμο και όπου χρειάζεται να τον βελτιώσετε με στοχευμένες τροποποιήσεις, επιλέγετε να φέρετε έναν νέο νόμο με ελάχιστες αλλαγές, όχι για να αντιμετωπίσετε τα προβλήματά του, αλλά για να καλύψετε την αποτυχία σας.

Και μια που είπα «να συγκαλύψετε», δεν μας προκαλεί καμία εντύπωση το γεγονός ότι κατατέθηκε πρόταση προανακριτικής που θα έχει ως κατηγορία πλημμέλημα για τον κ. Καραμανλή. Δυστυχώς για την ελληνική κοινωνία, δεν είχαμε καμία αμφιβολία ότι θα κάνετε κάτι τέτοιο.

Η Κυβέρνηση οφείλει να αντιληφθεί ότι δεν υπάρχει ανάπτυξη χωρίς ένα σταθερό, αξιόπιστο και δίκαιο θεσμικό πλαίσιο. Όταν οι κανόνες αλλάζουν συνεχώς, όταν η αδειοδότηση είναι ένας λαβύρινθος γραφειοκρατίας, όταν η αγορά ελέγχεται από ολιγοπώλια και όταν η απονομή της δικαιοσύνης καθυστερεί επί χρόνια, τότε η χώρα απωθεί, δεν προσελκύει επενδύσεις. Μάλιστα, απωθεί όχι μόνο τις ξένες, αλλά και την εγχώρια δημιουργικότητα.

Το κράτος έχει την υποχρέωση να διαμορφώνει ένα περιβάλλον θεσμικής ασφάλειας, διαφάνειας και σταθερότητας. Αυτό σημαίνει σταθερό και δίκαιο φορολογικό σύστημα, ριζική μείωση της γραφειοκρατίας και πραγματική απλοποίηση των διαδικασιών. Σημαίνει ένα τραπεζικό σύστημα που στηρίζει τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας, τους μικρομεσαίους, η πλειοψηφία των οποίων σήμερα δεν έχει καμία πρόσβαση σε ρευστότητα, ενώ οι λίγοι και ισχυροί χρηματοδοτούνται ταχύτατα με ευνοϊκές γι' αυτούς διαδικασίες.

Ταυτόχρονα, η πάταξη της διαφθοράς και των καρτέλ είναι μια αυτονόητη για κανονικές χώρες και αναγκαία προϋπόθεση για μία πραγματική και δίκαιη αγορά. Δεν υπάρχει υγιής ανταγωνι-

σμός, όταν υπάρχουν ολιγοπώλια και όταν η Επιτροπή Ανταγωνισμού παραμένει αδρανής και σιωπηλή. Δεν υπάρχει επενδυτική ασφάλεια, όταν η δικαιοσύνη χρειάζεται ακόμη και πάνω από μία δεκαετία για μία τελεσίδικη απόφαση. Δεν υπάρχει εμπιστοσύνη στους θεσμούς, όταν οι ανεξάρτητες αρχές χειραγωγούνται ή παρακάμπονται συστηματικά.

Δυστυχώς, λοιπόν, βιώνουμε μια συνολική αποδιάρθρωση του θεσμικού πλαισίου της χώρας, για την οποία φέρει ακέραια την ευθύνη η Κυβέρνησή σας. Και, φυσικά, καμία ανάπτυξη δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς σύγχρονες υποδομές και δεν μπορούμε να μιλάμε για ανταγωνιστικότητα και εξωστρέφεια, όταν απουσιάζουν βασικά εργαλεία, όπως λιμάνια, σιδηροδρομικά δίκτυα, δρόμοι, αεροδρόμια, ψηφιακές υποδομές. Όταν λείπουν όλα αυτά, δεν υπάρχουν επενδύσεις, αλλά εγκατάλειψη. Και αυτή σήμερα είναι, δυστυχώς, η πραγματικότητα για μεγάλα τμήματα της ελληνικής περιφέρειας.

Το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα δεν αγγίζει καμία από τις κρίσιμες προϋποθέσεις για μια δίκαιη και βιώσιμη οικονομία, αλλά αντίθετα ενισχύει τις μεγάλες επιχειρήσεις και τον συγκεντρωτισμό της εξουσίας.

Η ρύθμιση που αυξάνει τα όρια ενίσχυσης για τις λεγόμενες μεγάλες επενδύσεις ευνοεί προφανώς μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους, διευκολύνοντας την υπαγωγή περισσότερων έργων υψηλού κόστους. Αυτή η επιλογή κινδυνεύει να οδηγήσει σε περαιτέρω αποκλεισμό των μικρότερων επενδυτικών σχεδίων, ειδικά σε καθεστώς υψηλής ζήτησης. Η πρόβλεψη να καθορίζεται ο προϋπολογισμός των καθεστώτων μετά την κατάταξη των επενδυτικών σχεδίων αφήνει περιθώρια πολιτικών παρεμβάσεων στην τελική επιλογή των δικαιούχων.

Αντίστοιχα, η δυνατότητα παροχής βαθμολογικού μπόνους σε όσους ζητούν χαμηλότερη ενίσχυση, αυτό αλήθεια ποιους ευνοεί; Αυτούς που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη ή μικρότερη ανάγκη; Είναι ξεκάθαρο ότι ευνοεί τις μεγάλες επιχειρήσεις και γι' ακόμα μία φορά δημιουργούνται όροι άνισοι στη συμμετοχή.

Η κατάργηση δε του καθεστώτος «Νέο Επιχειρημίν» αποτελεί πλήγμα για τη νεανική επιχειρηματικότητα και την περιφερειακή ανάπτυξη. Η ρύθμιση μετατοπίζει τον χαρακτήρα του καθεστώτος από στοχευμένη κοινωνική και αναπτυξιακή πολιτική για νέους επιχειρηματίες σε μία πιο γενική, πιο οριζόντια, πιο ασαφή ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, χωρίς να παρέχει όμως συγκεκριμένα εργαλεία ενίσχυσης για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες στις οποίες απευθύνεται.

Η εικόνα που αναδύθηκε από την ακρόαση των φορέων ήταν αποκαλυπτική. Ειπώθηκε απ' όλους ότι με τον παρόντα νόμο οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις μένουν εκτός χρηματοδότησης, καθώς ο νόμος είναι κομμένος και ραμμένος στα μέτρα των μεγάλων επιχειρηματιών. Οι μικρομεσαίοι δεν έχουν πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό. Πολλοί, δε, βρίσκονται ήδη στον «Τειρεσία» -αν δεν το ξέρετε- και το κράτος όχι μόνο δεν τους διευκολύνει, αλλά τους αποκλείει από κάθε αναπτυξιακή προοπτική.

Από τον Έβρο καταγγέλθηκε η παντελής έλλειψη υποδομών, αποζημιώσεων και προοπτικής, με ελάχιστες επιχειρήσεις να μπορούν να ενταχθούν στο νέο νόμο. Αντίστοιχη είναι η εικόνα και στη Θεσσαλία και στη δυτική Αττική, όπου επιχειρήσεις λειτουργούν σε συνθήκες εγκατάλειψης, χωρίς βασικές υποδομές, χωρίς βιομηχανικά πάρκα, χωρίς αποχετεύσεις, χωρίς δρόμους, χωρίς υποστήριξη για πραγματικές επενδύσεις. Είναι σαφές ότι ο νόμος αυτός είναι ένα πρόσχημα και δεν αντιμετωπίζει σε τίποτα τα μεγάλα εμπόδια για την οικονομική ανάπτυξη στη χώρα.

Εμείς στο Κίνημα Δημοκρατίας βλέπουμε τα πράγματα με διαφορετικό τρόπο και γι' αυτό προτείνουμε δίκαιο και σταθερό φορολογικό σύστημα με φορολογικές ελαφρύνσεις για τους μικρομεσαίους, απελευθέρωση της ρευστότητας για μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, φορολόγηση των υπερκερδών των τραπεζών, ανασυγκρότηση της βιοτεχνίας και της μικρής παραγωγής, αναβάθμιση των δημόσιων υποδομών και επενδυτικά κίνητρα με κοινωνικά, περιφερειακά και περιβαλλοντικά κριτήρια που ενισχύουν την τοπική απασχόληση και προωθούν την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, στηρίζοντας την παραγωγή, διότι η οικονομική ανάπτυξη δεν είναι μαθηματικοί δείκτες, δεν είναι καρτέλες excel μόνο, αλλά είναι αξιοπρεπής εργασία, δίκαιη φο-

ρολογία, κοινωνική κινητικότητα και ευημερία για όλους, όχι μόνο για τους λίγους και τους ισχυρούς.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Καλείται τώρα στο Βήμα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νίκης κ. Δελβερούδης και θα ακολουθήσει η Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Κωνσταντοπούλου.

Κύριε συνάδελφε, σας θυμίζω ότι έχετε έξι λεπτά λόγω του ότι προηγήθηκε η ομιλία του Προέδρου σας.

Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΔΕΛΒΕΡΟΥΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα για το νομοσχέδιο βιώσιμης ανάπτυξης, χωρίς να έχουμε εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα της ίδιας της πατρίδας μας, της Ελλάδας, όχι μόνο σε οικονομικό επίπεδο, αλλά ακόμα και σε εθνικό επίπεδο. Κάθε χρόνο ο πληθυσμός της πατρίδας μας μειώνεται κατά πολλές χιλιάδες και η Κυβέρνηση δείχνει να έχει αποδεχθεί αυτήν την εθνική αυτοκτονία ως μία αναπόφευκτη εξέλιξη. Η μοναδική πρόταση που έχει ακουστεί από την Κυβέρνηση για το πρόβλημα του δημογραφικού είναι η εισαγωγή εργατικών χεριών από άλλες χώρες, οι οποίες ως επί το πλείστον δεν έχουν καμία πνευματική και πολιτιστική σύνδεση με την Ελλάδα. Τριακόσια σαράντα τοις εκατό επιπλέον είναι οι αφίξεις από τη νότια εισβολή, στη Γαύδο ως επί το πλείστον.

Γιατί όλοι αυτοί που έχουν εισέλθει παράνομα στη χώρα μας όλα αυτά τα χρόνια δεν έλυσαν το πρόβλημα της έλλειψης εργατικών χεριών; Η απάντηση είναι απλή: Διότι δεν έρχονται οι άνθρωποι εδώ για να εργαστούν. Έρχονται για τα επιδόματα των εγκληματικών ΜΚΟ που διαχειρίζονται τα ευρωπαϊκά κονδύλια. Γέμισε η Ελλάδα και η Ευρώπη με ισλαμιστές ως επί το πλείστον μετανάστες, οι οποίοι ουδέποτε αφομοιώθηκαν και ούτε πρόκειται να αφομοιωθούν στον ευρωπαϊκό πολιτισμό, αλλά σιγά-σιγά μετατρέπουν την Ευρώπη σε χαλιφάτο, αφού και άλλες χώρες της Ένωσης αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα με εμάς, δηλαδή τη συρρίκνωση του γηγενούς πληθυσμού.

Κάνετε, κύριοι της Κυβέρνησης, Υπουργείο Οικογένειας. Το επικροτούμε. Ποιο είναι όμως το έργο του Υπουργείου Οικογένειας; Μήπως είναι ο νόμος περί γάμου ομοφυλοφίλων; Τι μέτρα έχει πάρει το Υπουργείο αυτό για να ενισχυθεί η παραδοσιακή οικογένεια και να υπάρξει ανάκαμψη στο τεράστιο δημογραφικό πρόβλημα; Εμπαιζετε τον ελληνικό λαό με το στήσιμο τέτοιων Υπουργείων, τα οποία βαπτίζετε κίολας με άλλους όρους από την πραγματικότητα για να θολώσετε τα νερά και να περάσετε όλη τη νεοταξίτικη ατζέντα, χωρίς να υπάρχουν αντιδράσεις από τον ελληνικό λαό.

Τονίζουμε σε όλους τους τόνους ότι δεν μπορεί να υπάρξει βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, αν δεν λυθεί το δημογραφικό πρόβλημα και αν δεν ανασχεθεί η μεγάλη εθνική αιμορραγία του brain drain, της φυγής των νέων μας στο εξωτερικό για ένα καλύτερο αύριο, για εργασιακό περιβάλλον που σέβεται τη μόρφωση και τους κόπους τους.

Ο γερασμένος πληθυσμός της Ελλάδας και η απουσία νέων εργαζόμενων έχουν σαν αποτέλεσμα τη μετάθεση των ηλικιακών ορίων συνταξιοδότησης, ώστε να μην μπορούμε να γνωρίζουμε ούτε καν αν οι σημερινοί νέοι εργαζόμενοι θα μπορούν να έχουν σύνταξη, όταν φθάσουν σε ηλικία που δεν θα μπορούν να εργαστούν.

Το προς ψήφιση νομοσχέδιο χαρακτηρίζεται από την ανυπαρξία χρονικού προγραμματισμού και από ασάφειες. Σε γενικές γραμμές θα λέγαμε ότι αντί να επιταχύνει την ανάπτυξη, την επιβραδύνει. Οι μακροχρόνιες διαδικασίες των διαγωνισμών, των προκηρύξεων και της έκδοσης αποτελεσμάτων αποτελούν τις βασικές αιτίες εγκλωβισμού των επενδυτικών σχεδίων και αυτό το πρόβλημα το παρόν νομοσχέδιο δεν το λύνει, ούτε καν το βλέπει.

Επιπλέον, δεν ενισχύεται ειδικά η επιχειρηματικότητα των νέων Ελλήνων. Όπως προανέφερα, οι νέοι μας φεύγουν συνεχώς στο εξωτερικό, οι περισσότεροι αναγκαστικά, χωρίς να το θέλουν, για λόγους βιοποριστικούς, γιατί δεν μπορούν να μένουν με τους γονείς τους μέχρι τα σαράντα επειδή οι μισθοί στην Ελλάδα δεν

τους επιτρέπουν να ανοίξουν δικό τους σπιτικό ή επειδή δεν τους δίνονται κίνητρα να μπουν επιτυχημένα στο επιχειρείν, να ενισχυθούν οικονομικά, ενισχύοντας ταυτόχρονα και την ελληνική οικονομία.

Ένα νομοσχέδιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη δεν μπορεί να παραβλέπει αυτό το πρόβλημα και να μην επιχειρεί λύσεις που θα κρατήσουν τα Ελληνόπουλά μας να εργαστούν στην Ελλάδα και να προσφέρουν στον τόπο τους.

Πάντως αν θέλουμε να είμαστε ειλικρινείς, θα πρέπει να παραδεχτούμε όλοι μας το γεγονός ότι ο υφιστάμενος ν.4887/2022 ήταν ένας νόμος που όντως δεν δούλεψε και αυτό προκύπτει εμφανώς, χωρίς να χρειάζεται κάποιος να εμβαθύνει στα 98 άρθρα του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τα ενενήντα ένα άρθρα από αυτά τροποποιούν το νόμο αυτόν που η ίδια η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας έφερε και ψήφισε στη Βουλή πριν από τρία χρόνια. Αρκεί να σκεφτεί κανείς ότι από τα δώδεκα καθεστώτα που προέβλεπε ο νόμος του '22, μέχρι σήμερα προκηρύχθηκαν τα τέσσερα μόνον από αυτά και αυτά με πενιχρά αποτελέσματα.

Ενώ το παρόν νομοσχέδιο παρουσιάστηκε από τον Υπουργό ως ένα άκρως φιλόδοξο νομοσχέδιο για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, παρ' όλα αυτά εγείρει αμφιβολίες ως προς την εφαρμογή του στην πράξη και ιδίως ως προς την ισότητα στην πρόσβαση στα αναπτυξιακά προγράμματα, αλλά και την επάρκεια της θεσμικής λειτουργίας τους. Ο κίνδυνος να λειτουργήσει ο νόμος προς όφελος των μεγαλύτερων επιχειρήσεων εις βάρος των μικρών και μεσαίων είναι υπαρκτός, τη στιγμή μάλιστα που δεν υπάρχουν διαφανή ποιοτικά κριτήρια στη συγκριτική αξιολόγηση.

Θα πρέπει να υπάρξει ειδική πρόβλεψη που να αμβλύνει τις βαθμολογικές διαφορές μεταξύ των υφιστάμενων επιχειρήσεων και των νέων επιχειρήσεων, δηλαδή να αξιολογούνται ξεχωριστά τα επενδυτικά σχέδια μίας νέας επιχείρησης και μίας που έχει ήδη εδραιωθεί στην αγορά. Κάτι τέτοιο όμως δεν προβλέπεται στο παρόν νομοσχέδιο, συνεπώς για ποια ισότητα μπορούμε να μιλάμε;

Για παράδειγμα, ως προς το βαθμολογικό κριτήριο της δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης, είναι προφανές ότι οι υφιστάμενες επιχειρήσεις μπορούν να δημιουργήσουν περισσότερες νέες θέσεις απασχόλησης σε σχέση με τις νέες επιχειρήσεις ή και να εκμεταλλευτούν προς αυτόν τον σκοπό τις υφιστάμενες ανθρωπινες μονάδες τους.

Όπως επισήμανε κατά την ακρόαση των φορέων η εκπρόσωπος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών, οι ενισχύσεις θα πρέπει να συνδεθούν με την παραγωγικότητα, δηλαδή με την αντικατάσταση του κριτηρίου των θέσεων εργασίας από δείκτες παραγωγικότητας, εξαιρουμένων των περιοχών ειδικής ενίσχυσης.

Επίσης, όπως πρότεινε ο πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, θα έπρεπε να υπάρχουν ειδικά καθεστώτα για πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις με πιο απλουστευμένες διαδικασίες επιλεξιμότητας και πιο ευέλικτους κανόνες ενίσχυσης, αλλά και παροχή ειδικών κινήτρων για την υποβολή ομαδικών επενδυτικών σχεδίων μέσω clusters ή συνεταιρισμών, με σκοπό να επωφεληθούν, κυρίως, οι μικρές και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις που δεν έχουν τους πόρους για να συμμετάσχουν στον αναπτυξιακό νόμο.

Ωστόσο καμία πρόβλεψη δεν υπάρχει γι' αυτά τα σοβαρά ζητήματα, που εντείνουν την κοινωνική και οικονομική ανισότητα. Το νομοσχέδιο υποτίθεται ότι αποσκοπεί στη θέσπιση νέων κινήτρων ταχείας αδειοδότησης, αλλά δεν είδαμε ούτε και ακούσαμε από τον Υπουργό τίποτα για τους χρόνους προκηρύξεων. Πώς θα μπορέσουν οι επιχειρήσεις να σχεδιάσουν τα επιχειρηματικά τους πλάνα και να προβλέψουν τον επενδυτικό τους σχεδιασμό;

Είναι εντυπωσιακό ότι στο Υπουργείο αγνοείτε μάλλον τις συνθήκες της ελληνικής αγοράς εσκευμένων προφανώς. Διαφορετικά δεν εξηγείται η αυστηρή ρήτρα, που προσθέσατε με το παρόν νομοσχέδιο για την απένταξη των επενδύσεων που δεν προχωρούν σε υλοποίηση του 10% εντός δύο ετών. Όταν μάλιστα οι καθυστερήσεις και τα λάθη γίνονται από τις διοικητικές υπηρεσίες του κράτους, πώς τώρα αυτό μπορεί να διευθετηθεί; Ούτε όμως και καμία βιώσιμη ανάπτυξη προβλέπεται από αυτό το μα-

κροσκελές νομοσχέδιο το οποίο ουσιαστικά αφορά σε τροποποιήσεις, όπως είπα και προηγουμένως, επαναλαμβανόμενες σε πολλά άρθρα.

Επίσης, μπορεί να επαναλαμβάνετε με κάθε τρόπο ότι στο Υπουργείο αποσκοπείτε στη βιώσιμη ανάπτυξη και στην ενίσχυση της περιφέρειας, αλλά καμία εγγύηση δεν υπάρχει για την κοινωνική ένταξη και την περιβαλλοντική προστασία.

Όπως ξέρετε, η βιώσιμη ανάπτυξη έχει τρεις διαστάσεις: κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική. Μεταξύ των δεκαεπτά στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης περιλαμβάνονται και οι στόχοι για ισχυρούς θεσμούς, υποδομές, βιώσιμες πόλεις και κοινότητες και για λιγότερες ανισότητες. Η ανάπτυξη δεν είναι απλώς αριθμοί και επενδύσεις. Είναι και η ποιότητα ζωής των πολιτών, η ανθεκτικότητα της κοινωνίας και του περιβάλλοντος και φυσικά η δημοκρατία στην οικονομία. Εσείς είναι σαφές και μας το αποδεικνύετε με κάθε νομοσχέδιο που φέρει τον τίτλο «Ανάπτυξη» - και όχι μόνο - ότι αντιλαμβάνεστε μόνο την οικονομική διάσταση της έννοιας αυτής και μάλιστα προς όφελος των μεγάλων επενδύσεων, γεγονός που δημιουργεί ασυμμετρίες και στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό.

Η Νίκη απέχει από τέτοιες πολιτικές και σκοπιμότητες που στοχεύουν στην ενίσχυση των μεγάλων συμφερόντων εις βάρος των μικρομεσαίων παραγωγικών μονάδων που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας. Ως εκ τούτου θα καταψηφίσουμε το παρόν νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Καλείται στο Βήμα η Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Πάλι άδεια τα έδρανα, αλλά εγώ σκέφτομαι τα έδρανα και τα καθίσματα χτες στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, όπου έγινε μια πάρα πολύ σημαντική εκδήλωση με πρωτοβουλία των μελών του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού, των μελών ΔΕΠ, για την Παλαιστίνη, για τη Γάζα, μια εκδήλωση παλλόμενη, στην οποία συμμετείχαν φοιτητές, καθηγητές, άνθρωποι ενεργοί, καλλιτέχνες, πνευματικοί άνθρωποι, άνθρωποι που δεν συμβιβάζονται ούτε με την άκρα του τάφου σιωπή που έχετε επιβάλει γι' αυτό το συνεχιζόμενο έγκλημα, γι' αυτή τη συνεχιζόμενη γενοκτονία και σίγουρα δεν συμβιβάζονται με το να συμπαρατάσσεται η χώρα μας, η Ελλάδα μας, με κράτη τα οποία δολοφονούν, διαπράττουν εγκλήματα πολέμου και εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, διαπράττουν γενοκτονία.

Η στάση της Ελληνικής Κυβέρνησης είναι συνενοχή, κύριε Υπουργέ, στη γενοκτονία. Η σιωπή του κ. Μητσοτάκη είναι ένοχη σιωπή και σίγουρα είναι εξωγημένη, εξαγορασμένη σιωπή.

Έλαβα μια απάντηση από τον κ. Μαρινάκη, γιατί ο κ. Μητσοτάκης δεν απαντάει ως γνωστόν όταν του απευθύνονται -κοντεύουν τις εκατόν εξήντα οι επίκαιρες ερωτήσεις που του έχω καταθέσει-, στέλνει τούς αντ' αυτού. Ρώτησα τον κ. Μητσοτάκη ποιος σας πληρώνει. Ποιος σας πληρώνει, κύριοι, για να σιωπάτε την ώρα που διαπράττεται το πιο ακραίο έγκλημα, το έγκλημα των εγκλημάτων στην Παλαιστίνη και στη Γάζα, την ώρα που μωρά παιδιά, άμαχοι, γυναίκες, μεγαλύτεροι πεθαίνουν από την πείνα και τη δίψα σε μια γη που είναι δική τους και απ' όπου θέλουν να τους εκδιώξουν, να τους εκκαθαρίσουν, σε μια χώρα, σε ένα κράτος που θα έπρεπε να έχουμε αναγνωρίσει σύμφωνα με την ομόφωνη απόφαση της Βουλής των Ελλήνων και των Ελλήνων του 2015, σε έναν τόπο όπου η λέξη «μαρτύριο» φαντάζει φτωχή για να περιγράψει τα δεινά που έχει επιβάλει το κράτος του Ισραήλ στους ανθρώπους;

Θα το μάθατε, πιστεύω, ότι προχθές μια μάνα, παιδίατρος, έχασε εννιά από τα δέκα παιδιά της σε βομβαρδισμό. Το ένα παιδί της και ο σύζυγός της νοσηλεύονται.

Δεν έχετε ψυχή; Έχει τιμή η ψυχή σας; Έχει τιμή η φωνή σας; Την εξαγοράζουν οι εταιρείες ενέργειας, οι εταιρείες εξοπλισμών, οι εταιρείες real estate του Ισραήλ; Δεν έχετε ψυχή; Δεν έχετε καρδιά; Δεν αντιλαμβάνεστε ότι εξαρτάται από όλους μας το τι θα γίνει με ανθρώπους που ακόμα ζουν, που σήμερα ζουν και αύριο μπορεί να τους αφαιρεθεί η ζωή;

Τη δεύτερα το πρωί άλλος βομβαρδισμός με επικίνδυνα χημικά που καταγγέλθηκε από τους Παλαιστίνιους. Ο Παλαιστίνιος

πρέσβης επισκέφθηκε τη Βουλή, ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα που του κάναμε και με ενημέρωσε για την κατάσταση. Ενάμιση χρόνο χωρίς τρεχούμενο νερό δύο εκατομμύρια άνθρωποι. Το ανέχεται η συνείδησή σας; Ενάμιση χρόνο χωρίς ρεύμα; Πώς μπορεί να σιωπάτε; Πώς μπορεί ο κ. Μαρινάκης να απαντά εξυπνακίστικα ότι «δεν απαντάμε σε μία πολιτικό που μεταχειρίζεται γλώσσα του πεζοδρομίου;». Το πεζοδρόμιο σας πείραξε;

Μπορεί ο κ. Μητσοτάκης να αγκαλιάζει τον σφαγέα, μπορεί να αγκαλιάζει αυτόν που σκοτώνει παιδιά και δολοφονεί αμάχους, αλλά δεν απαντά στη γλώσσα του πεζοδρομίου, όπως αποκαλεί τη γλώσσα που μεταχειρίζεται όλη η κοινωνία;

Όλη η κοινωνία καταλαβαίνει ότι κάτι δεν πάει καθόλου καλά με την Κυβέρνησή σας. Διότι αν πήγαινε καλά, θα είχατε κάνει αυτό που κάνουν οι καλλιτέχνες σε όλο τον κόσμο, που εξεγείρονται, φωνάζουν, μιλάνε και στα φεστιβάλ τους διαδίδουν και αναμεταδίδουν τη σφαγή στη Γάζα. Θα είχατε κάνει αυτό που κάνουν οι πνευματικοί άνθρωποι σε όλο τον κόσμο, που μιλάνε και αγωνιούν και εκτίθενται. Θα είχατε κάνει αυτό που κάνουν πια οι ηγέτες σε όλο τον κόσμο, ακόμη και αυτοί που δεν πήραν αμέσως τη σωστή και επιβεβλημένη θέση ανθρωπισμού και ειρήνευσης και προστασίας των αμάχων και των αθώων, αυτό που κάνουν πια προηγμένα κράτη, τα περισσότερα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα κράτη του δυτικού κόσμου. Θα είχατε καταγγείλει τα εγκλήματα του Ισραήλ, θα είχατε απειλήσει με διακοπή των διπλωματικών σχέσεων, των εμπορικών σχέσεων και βεβαίως, θα είχατε διακόψει, όπως επιβάλλεται από το Σύνταγμά μας και από όλες τις διεθνείς συμβάσεις που δεσμεύουν την Ελλάδα, τις στρατιωτικές σχέσεις.

Δεν λέω λοιπόν λόγια του αέρα. Σας καταγγέλλω ότι είστε δυστυχώς εξαγορασμένοι και γι' αυτό διαπράττετε τη μεγαλύτερη ύβρη να σιωπάτε και να συναινείτε σε ένα έγκλημα που η ανθρωπότητα δεν ανέχεται.

Εμείς πάλι είμαστε στο πλευρό των πολιτών, των ανθρώπων στην Παλαιστίνη, στη Γάζα, σε όλο τον κόσμο και είμαστε βέβαια στο πλευρό των ανθρώπων που κοιτούν τι ακόμα μπορούν να κάνουν, τι περισσότερο μπορούν να κάνουν και να κάνουν.

Είμαστε στο πλευρό του κινήματος BDS -Boycott, Divestment, Sanctions-, μπούκοτάς στα ισραηλινά προϊόντα, αποσπένδυση και κυρώσεις. Ένα κίνημα πολλών ετών στοχευμένο και εξαιρετικά εύστοχο που θα έπρεπε να το αγκαλιάσετε. Είμαστε στο πλευρό των απλών ανθρώπων ακτιβιστών σε όλο τον κόσμο που οργανώνουν μια μεγάλη πορεία προς τη Γάζα: March to Gaza. Θα πάμε και Έλληνες πολίτες σε αυτή την αποστολή. Εμείς τη στηρίζουμε με όλη μας την ψυχή και σας καλούμε να στηρίξετε αυτές τις πρωτοβουλίες, να προσταθείτε και να μην εκθέσετε τους ανθρώπους που κάνουν αυτά που δεν κάνουν και θα έπρεπε να κάνουν οι ηγεσίες.

Δεν θέλω να σχολιάσω την οικτρή, πραγματικά, δικαιολογία του κ. Μαρινάκη γιατί ο κ. Μητσοτάκης δεν βρήκε μια λέξη να πει για τη Γάζα και για την Παλαιστίνη στο πολυσέλιδο και πολυγραφότατο κυριακάτικο μήνυμά του. Μα, λέει, αυτό το μήνυμα είναι ο απολογισμός του κυβερνητικού έργου, γι' αυτό δεν λέμε. Μα, ξεκινάει με το Final Four και συνεχίζει με τις προβλέψεις της Κομισιόν για την οικονομία! Μπορεί να κρύβεστε τόσο άτεχνα και αδέξια πίσω από το δάχτυλό σας;

Εμείς ζητάμε απάντηση στην κοινή επιστολή που στείλαμε τέσσερις Κοινοβουλευτικές Ομάδες προς την Κυβέρνηση, προς τον Πρωθυπουργό. Την καταθέτω και στα Πρακτικά για να υπάρχει, γιατί απάντηση δεν έχει δοθεί. Και βεβαίως οι υπεκφυγές περί πεζοδρομίου δεν είναι απάντηση, όπως και η υπεκφυγή περί κυβερνητικού έργου.

(Στο σημείο αυτό η Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Την προηγούμενη εβδομάδα η Ελλάδα προήδρευσε στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ, προήδρευσε ο κ. Μητσοτάκης. Υπήρχε κυβερνητικό έργο, μόνο που υπήρχε και εκεί ντροπιαστική σιωπή για τα εγκλήματα εναντίον των Παλαιστινίων.

Επέλεξε ο κ. Μητσοτάκης να μιλήσει για την ελευθερία της ναυσιπλοΐας και θα μπορούσε και με αυτή την αφορμή να μιλήσει

για τον στόλο της ελευθερίας, τον στόλο των ακτιβιστών που βομβαρδίστηκε από drones του ισραηλινού κράτους. Ούτε αυτό δεν έκανε. Οι δικαιολογίες έχουν τελειώσει. Η ανθρωπιά όμως δεν τελειώνει, ξεχειλίζει και στο τέλος θα φέρει τη δικαιοσύνη για όλους τους ανθρώπους που διψούν και παλεύουν για δικαιοσύνη.

Για το έγκλημα των Τεμπών μαθαίνω ότι διοχετεύετε διαρροές. Βρίσκετε, λέει, τεχνικά ζητήματα και γι' αυτό θα ζητήσετε την πλημμεληματική διερεύνηση για τον κ. Καραμανλή που είναι και αυτός αθώος. Έτσι δεν είναι; Θα περιμένουμε να διαβάσουμε την πρότασή σας. Από στιγμή σε στιγμή κατατίθεται.

ΝΟΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ: Κατατέθηκε.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Τώρα κατατέθηκε; Δεν είναι διαθέσιμη. Ρώτησα πριν ανέβω. Θα τη διαβάσουμε. Απορώ που δεν αντιλαμβάνεστε πόσο εκτεθειμένοι είστε στα μάτια ολόκληρης της κοινωνίας.

Κύριε Υπουργέ, φέρατε έναν νόμο που τον ονομάζετε αναπτυξιακό, ενώ η ανάπτυξη δεν έχει καμία σχέση ούτε με την αδιαφανή πολυνομία ούτε με τα σκάνδαλα τα οποία δεν μπορείτε να κρύψετε. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ είναι ένα ακόμη δείγμα μιας διακυβέρνησης του «Πάμε και όσα φάμε», παντού.

Διασπαθίζετε χρήμα, υπονομεύεται η διαφάνεια, υπονομεύεται η χρηστή διαχείριση της δημόσιας σφαίρας, παντού σκάνδαλα και παντού εσείς δείχνετε κάποιον άλλον. Είστε όμως οι μονίμως κυβερνώντες και μονίμως ωφελιμένοι.

Βρέθηκε το Σάββατο στο συνέδριο του «Economist» και του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Αθηνών και ομολογώ ότι ήταν πολύ πιο πρόσφορη και η συνθήκη και οι συμμετέχοντες για να μιλήσουμε για πραγματικά μέτρα ανάπτυξης που έχουν να κάνουν με ένα δίκαιο φορολογικό σύστημα χωρίς οριζόντια τυφλή φορολόγηση, σύστημα διαφανές, σταθερό, εύληπτο, αυτό που ποτέ δεν είχε η χώρα.

Έχουν να κάνουν με σοβαρές διευκολύνσεις, στις ευάλωτες ομάδες, στους νέους ανθρώπους, στις νέες επιχειρήσεις. Έχουν να κάνουν με άρση και κατάργηση των έμμεσων φόρων, του ΦΠΑ για πάρα πολλές κατηγορίες προϊόντων, αλλά και κοινωνικές κατηγορίες, έχουν να κάνουν με μια εντελώς διαφορετική θεώρηση του τραπεζικού συστήματος που δεν μπορεί να συνεχίζει να ωφελείται και να επωφελείται, ενώ έχει αιμοδοτηθεί από την κοινωνία και να μην φορολογείται.

Σας έχουμε καταθέσει τις προτάσεις μας για τη φορολόγηση των υπερκερδών των τραπεζών. Έχει να κάνει με την κατάργηση των funds που ουδεμία δημοσιονομική ωφέλεια παρέχουν, αλλά αντίθετα καταδιώκουν τους πολίτες και τους αφαιρούν τις περιουσίες χωρίς νομιμοποίηση και συνταγματικό δικαίωμα.

Έχει να κάνουμε με την οφειλόμενη διαγραφή των υποτιθέμενων χρεών των ανυπαίτιων υποχρεώσεων που δημιουργήθηκαν στην περίοδο των μνημονίων και της πανδημίας, υποχρεώσεων τις οποίες εσείς από την κακή διακυβέρνησή σας επιχειρείτε να μετακυλίσετε στην κοινωνία.

Για όλα αυτά φυσικά δεν μπορεί να μιλάμε ούτε σε μια συνθήκη παράλληλων μονολόγων ούτε σε μια Βουλή στην οποία εσείς επιθυμείτε απλώς να μετονομάζετε τις διαδικαστικές και μονίμως διεκπεραιωτικές παρεμβάσεις σας ως αναπτυξιακές.

Για όλα αυτά είναι κρίσιμο να ανοιχθεί ένας πραγματικός διάλογος με την κοινωνία, που ζει τα προβλήματα, ξέρει να βγάζει το ψωμί της, ξέρει ποιες είναι οι αβελτηρίες και οι αστοχίες της διακυβέρνησής σας και ξέρει, επίσης, όταν πέφτει να ξανασηκώνεται. Αυτή η κοινωνία είναι που θα σηκώσει τη χώρα ψηλά, όχι οι ανεπάγγελτοι πολιτικοί που δεν έχουν βγάλει ποτέ το ψωμί τους. Η κοινωνία που ξέρει να μοχθεί, ξέρει να δημιουργεί, ξέρει να ονειρεύεται και αξίζει πολλά-πολλά-πολλά περισσότερα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κυρία Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο για ένα λεπτό;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ολγα Γεροβασίλη): Ζήτησε τον λόγο ο Υπουργός κ. Θεοδωρικάκος.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης):

Κατ' αρχάς, κυρία Πρόεδρε, επιτρέψτε μου να σας πω ότι, επειδή θα πρέπει να υπάρχει νόημα και σεβασμός μέσα σε αυτό το Κοινοβούλιο όταν κανείς κάνει διάλογο, θα πρέπει οι αναφορές όλων μας, που εκφράζουν τις απόψεις και τις πεποιθήσεις της παράταξης που εκπροσωπεί ο καθένας, αλλά και τις δικές του, να έχουν αντίκρισμα αλήθειας. Γι' αυτόν τον λόγο αντιπαρέρχομαι πλήρως αυτά που είπατε για ανεπάγγελτους πολιτικούς, που δεν έχουν επαφή με την κοινωνία. Γιατί είναι προφανές ότι και σε αυτή την παράταξη υπάρχουν πάρα πολλοί άνθρωποι, που προερχόμαστε από την κοινωνία, έχουμε πολλές δεκαετίες ένσημα δουλειάς έξω, εκεί, στον ιδιωτικό τομέα, στον δημόσιο τομέα, στην αγορά, στο πανεπιστήμιο, στην εκπαίδευση, σε πολλά πράγματα και δεν είναι μονοπώλιο κανενός. Όπως την κοινωνία εκπροσωπούμε με την ψήφο του ελληνικού λαού και μέσα στην κοινωνία είμαστε.

Όμως πήρα περισσότερο τον λόγο για να πω ότι κριτήριο των πάντων είναι η αλήθεια και η πραγματικότητα. Ο Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας προκάλεσε ψήφισμα ογδόντα κρατών με την ιδιότητα του Προεδρεύοντος του Συμβουλίου Ασφαλείας, με το οποίο εκφράζεται ξεκάθαρα, ρητά, η ανάγκη για άμεση, πλήρη και ανεμπόδιστη παροχή και ροή κάθε δυνατής ανθρωπιστικής βοήθειας σε όλα τα μέρη στη Λωρίδα της Γάζας με τρόφιμα, με φάρμακα, με την ανάγκη να υπάρξει άμεση κατάπαυση του πυρός, προφανώς και με απελευθέρωση όλων των ομήρων και ταυτόχρονα με τη βασική ανάγκη να προστατευθούν οι άμαχοι και ιδιαίτερα τα παιδιά και οι γυναίκες. Υπάρχει κάτι πιο σαφές από αυτό; Και υπάρχει κάτι πιο ισχυρό από την πράξη του επικεφαλής της ελληνικής διπλωματίας στο επίπεδο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών;

Στα υπόλοιπα που είπατε, παρά το ότι έχει τοξικοποιηθεί, πάρα πολύ, ο πολιτικός λόγος εδώ μέσα, θέλω να πιστεύω ότι ούτε εσείς τα πιστεύετε. Δεν υπάρχει κανένας που να μπορεί να εξαγοράζει τίποτα. Ο καθένας όμως οφείλει να συμπεριφέρεται με γνώμονα φυσικά τη συνείδησή του και φυσικά το εθνικό συμφέρον. Αυτή η παράταξη κάνει αυτό και στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής και στα θέματα της εσωτερικής πολιτικής.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Κυρία Πρόεδρε, ζητώ τον λόγο για ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ολγα Γεροβασίλη): Παρακαλώ, έχετε τον λόγο.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Κύριε Υπουργέ, ξέρετε αγαπώ πολύ την αλήθεια και αγαπώ πολύ και την ακρίβεια. Και επειδή με ρωτήσατε αν υπάρχει κάτι πιο σαφές από το να φέρει ο Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας καθυστερημένα στο Συμβούλιο Ασφαλείας ένα γενικό ψήφισμα για την προστασία των αμάχων, θα σας πω, δυστυχώς, αυτό το οποίο κατέστη σαφές από τη στάση των εκπροσώπων της χώρας μας. Και ελπίζω αυτή η στάση να αλλάξει υπό την πίεση της κοινωνίας, γιατί ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι η ελληνική κοινωνία είναι στο πλευρό των αμάχων, στο πλευρό των Παλαιστινίων. Παρεμπιπτόντως γιατί η Ελληνική Κυβέρνηση δεν αναφέρει τη λέξη Παλαιστίνη και αναφέρεται στη Μέση Ανατολή και στη Γάζα με τον ίδιο τρόπο που για πολύ καιρό δεν αναφέρατε τη λέξη «Τέμπη», δεν αναφέρετε τη λέξη «έγκλημα» σε σχέση με τα Τέμπη, δεν αναφέρετε και τη λέξη «Παλαιστίνη»;

Αυτό, λοιπόν, που κατέστη σαφές μέχρι στιγμής είναι το εξής: Πρώτον ότι ο κ. Μητσοτάκης δεν είχε κανένα πρόβλημα να αγκαλιάσει τον Νετανιάχου στις 23 Οκτωβρίου του 2023, όταν πήγε για μια ώρα ταξίδι-αστραπή στο Ισραήλ, μόλις είχε ξεκινήσει η γενοκτονική επιχείρηση αυτής της φάσης, και να του πει "I come not just as an ally, but as a true friend", δηλαδή «Έρχομαι όχι μόνο ως σύμμαχος, αλλά ως πραγματικός φίλος». Και ακόμη να του πει "Whatever happens, happens without too much of a humanitarian cost", δηλαδή «Ό,τι είναι να γίνει ας γίνει χωρίς υπερβολικό ανθρωπιστικό κόστος». Τι πιο σαφές από αυτό; Του έδωσε το πράσινο φως για τη διάπραξη διεθνών εγκλημάτων, αυτών που διαπράττονται έκτοτε και μέχρι σήμερα.

Και ξέρετε τι άλλο είναι ακόμη σαφές; Ότι στις είκοσι, περίπου, επίκαιρες ερωτήσεις που έκανα στον κ. Μητσοτάκη για το θέμα αυτό ειδικά, για τη στάση του έναντι του Νετανιάχου και του κρά-

τους του Ισραήλ, που είναι κάτι διαφορετικό από τους πολίτες του Ισραήλ, δεν απάντησε. Αρνήθηκε να απαντήσει.

Και ξέρετε τι άλλο είναι σαφές; Ότι εδώ και περισσότερο από ενάμιση χρόνο η Ελληνική Κυβέρνηση δεν έχει καταδικάσει ρητά τα εγκλήματα του κράτους του Ισραήλ για τα οποία το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, του οποίου είναι ιδρυτικό μέλος η Ελλάδα από το 2002 με λαμπρή συμβολή στο καταστατικό του, όπου ειδήθηκε ως ειδικό έγκλημα κατά της ανθρωπότητας η εγκατάσταση εποίκων για την αλλοίωση του πληθυσμού -ήταν ελληνικής συμβολής αυτή η διάταξη με μία εξαιρετική εκπρόσωπο της Ελληνικής Αντιπροσωπείας, την κ. Λιβαδά- είναι λοιπόν επίσης σαφές ότι αυτά τα εγκλήματα για τα οποία το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο έχει εκδώσει εντάλματα σύλληψης κατά του Νετανιάχου και του Γκάλαντ, κατά του νυν Πρωθυπουργού και του πρώην Υπουργού Άμυνας του Ισραήλ, επίσης δεν έχει πει μια λέξη η Ελληνική Κυβέρνηση.

Και ξέρετε τι άλλο είναι σαφές; Ότι ενώ υπάρχει η απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, η οποία κρίνει παράνομη την κατοχή του Ισραήλ στη Γάζα και διατάσσει το Ισραήλ και επιτάσσει την άρση της κατοχής μέχρι τον Σεπτέμβριο, ενώ η χώρα μας έχει σημείο αναφοράς το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, η Ελληνική Κυβέρνηση δεν έχει πει λέξη ούτε για αυτό.

Και ξέρετε τι άλλο είναι σαφές; Ότι σε φοιτητή νεαρό, που σήκωσε τη σημαία της Παλαιστίνης σε διαδήλωση εδώ, μπροστά, στο Σύνταγμα, έγινε ποινική δίωξη με παρέμβαση του Υπουργείου Εξωτερικών ότι διαταράσσονται οι διεθνείς σχέσεις της χώρας γιατί σήκωσε τη σημαία της Παλαιστίνης.

Και ξέρετε τι άλλο είναι σαφές; Ότι ενώ είκοσι δύο κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης υπέγραψαν κοινή δήλωση των δωρητών, καλώντας το Ισραήλ να σταματήσει τα εγκλήματα, η Ελληνική Κυβέρνηση δεν υπέγραψε. Και ξέρετε τι άλλο ακόμα είναι σαφές; Ότι ενώ Αγγλία, Γαλλία, Καναδάς έκαναν ρητή προειδοποίηση ότι θα διακόψουν και τις εμπορικές σχέσεις με το κράτος του Ισραήλ, η Ελληνική Κυβέρνηση δεν είπε τίποτα.

Ξέρετε δηλαδή με λίγα λόγια τι είναι σαφές; Ότι ενώ η Ελληνική Κυβέρνηση είναι υποχρεωμένη από πάσης απόψεως, και από την ιστορία αυτής της χώρας, που είναι ιστορία αντίστασης στους κατακτητές, υπεράσπισης των αμάχων και των αδυνάτων, αλληλεγγύης στους λαούς που καταπιέζονται, αντίστασης στον ιμπεριαλισμό, περιφρούρησης της αυτοδιάθεσης και της κυριαρχίας των λαών, η Κυβέρνηση αντιστρατεύεται και το λαϊκό αίτημα, και την ιστορία, και την πορεία αυτού του λαού και αυτής της χώρας, και ποιεί τη νήσαν.

Για να δικαιολογηθεί, οργάνωσε ένα ψήφισμα στο οποίο δεν έκανε καμία αναφορά, την κρίσιμη στιγμή που κινδυνεύουν δεκάδες χιλιάδες παιδιά με άμεσο θάνατο από τη λιμοκτονία λόγω του μπλοκαρίσματος της ανθρωπιστικής βοήθειας. Οργάνωσε ένα ψήφισμα στο οποίο αναφέρθηκε εντελώς επιφανειακά στα θέματα, χωρίς καμία καταδίκη.

Είναι, λοιπόν, κύριε Υπουργέ, σαφές, πολύ σαφές ότι υπάρχουν ειδικοί, πολύ ισχυροί, ιδιοτελείς λόγοι, εντελώς άσχετοι με το δημόσιο συμφέρον και τις δημόσιες υποχρεώσεις και διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας που δυστυχώς, φιμώνουν τον Πρωθυπουργό και τους Υπουργούς της Κυβέρνησης αυτής σε σχέση με την Παλαιστίνη και την Γάζα.

Αν πάρετε τον λόγο να μου απαντήσετε, σας παρακαλώ πάρα πολύ -υποψιάζομαι ότι δεν θα πάρετε τον λόγο μετά από αυτό- να πείτε την λέξη Παλαιστίνη, να πείτε αν διαπράττονται εγκλήματα ή όχι και να πείτε γιατί ο κ. Μητσοτάκης αντί να οργανώσει την εκτέλεση του εντάλματος του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, παρείχε διευκολύνσεις στον κ. Νετανιάχου για να περάσει από τη δική μας κυριαρχία, ενώ είναι υπόδικος.

Για εμάς είναι όλα πάρα πολύ σαφή και σαφές επίσης, κρυστάλλινο, το καθήκον μας να μιλάμε ανοιχτά, δυνατά, να λέμε την αλήθεια και να γινόμαστε η φωνή εκείνων των ανθρώπων, εκείνων των παιδιών στην Παλαιστίνη, εκείνων των μανάδων, των πατεράδων, των παππούδων, των γιαγιάδων, εκείνων όλων των ψυχών που περιμένουν ο κόσμος να κάνει κάτι. Εμείς είμαστε ο κόσμος.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Θα κλείσουμε εδώ βεβαίως. Συνεχίζουμε με τον Υπουργό Ανάπτυξης κ. Θεοδωρικάκο. Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Το επόμενο που θέλω να σας πω κυρία Πρόεδρε, είναι ότι ακόμα και εσείς, ύστερα από αρκετά χρόνια, όταν θα μπορούσατε να βγάλετε από την οπτική σας, από τη σκέψη, από τα συναισθήματά σας ενδεχομένως, την πολιτική αντιπαράθεση έτσι όπως την έχετε συγκροτήσει για να χτυπήσετε αυτή την Κυβέρνηση -ακόμα και εσείς λέω- θα σκεφτείτε ότι είναι τραγικό λάθος και θα έπρεπε να το αποσύρετε αμέσως αυτό που είπατε. Είπατε ότι για τον ίδιο λόγο που είπαμε και κάναμε ό,τι κάναμε για τα Τέμπη, για τον ίδιο λόγο έχουμε στάση σήμερα απέναντι σε ό,τι τραγικό συμβαίνει στη Λωρίδα της Γάζας. Αυτό, κυρία Πρόεδρε, είναι ο ορισμός της τοξικότητας, του ψέματος και της πλήρους ηθικής κατάρπτωσης.

Σταματήστε να παίζετε και να χρησιμοποιείτε μια εθνική τραγωδία. Σταματήστε να χρησιμοποιείτε μια υπόθεση, η οποία έχει συγκλονίσει, έχει πονέσει, έχει ματώσει τις ψυχές, πρώτα απ' όλα βέβαια των ανθρώπων που έχασαν τα αγαπημένα τους πρόσωπα στα Τέμπη, αλλά και ολόκληρης της Ελλάδας! Όλων μας! Ούτε λιγότερο Έλληνες είναι κανένας ούτε λιγότερο ευαίσθητος απέναντι στην τραγωδία. Δεν έχει καμία σχέση το ένα με το άλλο.

Σε ό,τι αφορά την υπόθεση των Τεμπών, θα είμαστε εδώ μέχρι το τέλος, με όλα όσα προβλέπει η δικαιοσύνη. Θέλουμε να λάμψει η αλήθεια και να τιμωρηθούν όλοι, μα όλοι οι υπαίτιοι και οι ποινικά υπεύθυνοι, μόνο που αυτό θα γίνει με διαδικασίες που ορίζει η δικαιοσύνη και όχι με τον τρόπο που μπορεί να φαντάζεται ο καθένας εντός ή εκτός της Αιθούσας.

Αυτό πιστεύω ότι είναι κοινός τόπος, είναι κοινή αντίληψη, είναι κοινό αίτημα όλων των Ελλήνων. Αφήστε να πορευτούμε μπροστά με σοβαρότητα, με ευθύνη, με λογική και με αλήθεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Ο κ. Αθανάσιος Σταυρόπουλος, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, είναι ο επόμενος ομιλητής.

Παρακαλώ, κύριε Σταυρόπουλε, έχετε τον λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα με το παρόν νομοσχέδιο κάνουμε ένα ακόμη ουσιαστικό βήμα για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τον παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας. Το λέω αυτό όχι γενικά και αόριστα, αλλά με απόλυτη επίγνωση των πραγματικών αναγκών της χώρας μας και ειδικά της Περιφέρειας Γρεβενών που εκπροσωπώ με τιμή.

Η Περιφερειακή Ενότητα Γρεβενών είναι μια περιοχή με πλούσιο φυσικό περιβάλλον, παραγωγικό δυναμικό και ισχυρή αγροτική ταυτότητα. Ταυτόχρονα, όμως, είναι και μια περιοχή που βιώνει πληθυσμιακή συρρίκνωση, έλλειψη επενδύσεων και μακροχρόνια υποβάθμιση των τοπικών υποδομών.

Πρόκειται λοιπόν, για μια νομοθετική πρωτοβουλία που τροποποιεί και εκσυγχρονίζει τον αναπτυξιακό νόμο, τον ν.4887/2022, με τρόπο που ανταποκρίνεται στις νέες συνθήκες της οικονομίας, στις προκλήσεις της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και φυσικά στο όραμα της Ελλάδας για ισχυρή και δίκαιη ανάπτυξη.

Με το νομοσχέδιο αυτό δίνουμε αναπτυξιακή ανάσα σε περιοχές σαν τα Γρεβενά, μέσα από επενδυτικά καθεστώτα που ευνοούν μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, με κίνητρα για αγροτική και κτηνοτροφική μεταποίηση, με προτεραιότητα σε περιοχές μειονεκτικές ή απομακρυσμένες, όπως οι ορεινοί οικισμοί της Δυτικής Μακεδονίας.

Η γρεβενιώτικη γη μπορεί να παράξει ποιότητα. Από τη γεωργική παραγωγή έως τα κτηνοτροφικά προϊόντα, από τα μανιτάρια έως το πρόβειο γάλα έχουμε τη δυνατότητα να αναδείξουμε τα προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας. Αυτό όμως δεν φτάνει από μόνο του. Χρειαζόμαστε επενδύσεις στην μεταποίηση στον τόπο παραγωγής, ώστε να κρατήσουμε τον πλούτο στα Γρεβενά και να δημιουργήσουμε δουλειές για τους νέους μας.

Κατά συνέπεια, το νομοσχέδιο παρέχει ειδικά κίνητρα για τέτοιου τύπου επενδύσεις. Η δυτική Μακεδονία και κατ' επέκταση και τα Γρεβενά, συμμετέχουν στην πράσινη μετάβαση, αλλά δεν πρέπει να μείνουμε θεατές της απολιγνιτοποίησης. Πρέπει να είμαστε πρωταγωνιστές με ενεργή δράση στην πράσινη ανάπτυξη.

Επομένως, με αυτόν τον νόμο ενισχύονται οι επενδύσεις σε ΑΠΕ, όπως φωτοβολταϊκά και μικρές μονάδες βιομάζας, υποστηρίζεται η ενεργειακή αναβάθμιση επιχειρήσεων και αγροτικών εκμεταλλεύσεων, δίνεται προτεραιότητα σε περιοχές μετάβασης, ώστε η πράσινη ανάπτυξη να φέρει θέσεις εργασίας και όχι απολύσεις.

Ένας ακόμη σημαντικός στόχος για τα επόμενα χρόνια είναι να μείνουν οι νέοι στον τόπο τους και να καταπολεμήσουμε το δημογραφικό πρόβλημα. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, χρειάζονται ευκαιρίες. Με τις αλλαγές, λοιπόν, που φέρνει το νομοσχέδιο, τα επιχειρηματικά σχέδια νέων κάτω των σαράντα ετών ενισχύονται με αυξημένα ποσοστά επιδότησης. Οι συνεταιρισμοί και οι ομάδες παραγωγών αποκτούν ουσιαστική στήριξη. Νέες μορφές τουρισμού, όπως ο οικοτουρισμός και ο αγροτουρισμός μπαίνουν στον αναπτυξιακό χάρτη, κάτι που έχει ιδιαίτερη σημασία για τα ορεινά χωριά μας.

Συμπερασματικά, ο αναπτυξιακός νόμος δεν είναι απλά ένα εργαλείο επιδοτήσεων, είναι ένας στρατηγικός μηχανισμός για να οδηγήσουμε την ελληνική οικονομία σε νέο υπόδειγμα, από την κατανάλωση στην παραγωγή, από τη στασιμότητα στην καινοτομία και από τον κρατισμό στη συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα.

Η στρατηγική μας είναι σαφής, δεν αφήνουμε την ανάπτυξη στην τύχη, αλλά τη σχεδιάζουμε με χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με συνεργασίες με τον ιδιωτικό τομέα και την εγχώρια παραγωγή και τέλος, με προσπάθειες διασύνδεσης της καινοτομίας με την εκπαίδευση και την έρευνα για βέλτιστα αποτελέσματα και όλα αυτά με λογοδοσία, διαφάνεια και αξιοκρατία στις εγκρίσεις και την παρακολούθηση των επενδύσεων.

Συγκεκριμένα, με τις σημερινές τροποποιήσεις: Απλοποιούνται οι διαδικασίες και επιταχύνεται η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων. Διευρύνονται τα επενδυτικά καθεστώτα, ώστε να καλυφθούν περισσότερες δραστηριότητες, ιδιαίτερα σε τομείς κρίσιμης σημασίας, όπως είναι η αγροδιατροφή, οι ψηφιακές τεχνολογίες και ο τουρισμός ποιότητας. Δίνεται έμφαση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, στη νεανική επιχειρηματικότητα και στους παραγωγικούς συνεταιρισμούς, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο την δίκαιη κατανομή των ωφελειών της ανάπτυξης.

Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το παρόν νομοσχέδιο δεν είναι μια απλή τροποποίηση νόμου. Είναι ένα εργαλείο που επανασχεδιάζει το παραγωγικό μοντέλο της χώρας. Η ανάπτυξη δεν είναι απλώς αριθμοί του ΑΕΠ, είναι δουλειές για όλους, καλύτερα εισοδήματα και μια καλύτερη ποιότητα ζωής για κάθε πολίτη. Είναι μια ευκαιρία για την περιφερειακή Ελλάδα και ειδικά για τα Γρεβενά να περάσει από την εγκατάλειψη στην προοπτική, από την αναμονή στην πράξη.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δεν ξεχνά την ελληνική περιφέρεια. Το απέδειξε και το αποδεικνύει στην πράξη με σχέδιο, ρεαλισμό και επιμονή.

Στηρίζω το παρόν νομοσχέδιο όχι μόνο γιατί ενισχύει την οικονομία της χώρας, αλλά γιατί δίνει ελπίδα και προοπτική στον τόπο μου, στα Γρεβενά και σε κάθε Έλληνα πολίτη που αξίζει ένα καλύτερο αύριο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Ευχαριστούμε και για τον χρόνο, ο οποίος ήταν εξαιρετικός.

Επόμενος ομιλητής ο κ. Μιχάλης Κατρίνης, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ-Κινήματος Αλλαγής.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΡΙΝΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα, 27^η Μαΐου 2025, είναι μία ημέρα που θα πρέπει να τη θυμόμαστε, γιατί πριν από λίγο εγκρίθηκε ο Κανονισμός SAFE, το πρώτο βήμα για την ένταξη της Τουρκίας στον Ευρωπαϊκό Αμυντικό Μηχανισμό, ένα ζήτημα το οποίο έχει εγερθεί εδώ και τουλάχιστον τρεις μήνες και για το

οποίο το ΠΑΣΟΚ ξεκάθαρα έχει πει ότι δεν νοείται συμμετοχή της Τουρκίας στον Ευρωπαϊκό Αμυντικό Μηχανισμό. Γιατί; Διότι η Τουρκία είναι μία χώρα που κατέχει παράνομα μέρος της Κύπρου, που είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γιατί η Τουρκία δεν αναγνωρίζει την Κύπρο, που είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γιατί η Τουρκία απειλεί την Ελλάδα -εξάλλου πριν από έναν, δύο μήνες ψηφίσαμε τη νέα δομή δυνάμεων, όπου μοναδική απειλή αναγνωρίζεται για την Ελλάδα η Τουρκία- και που είναι, βεβαίως, μια χώρα που δεν πληροί τα νομικά, θεσμικά και πολιτικά κριτήρια συμμετοχής ή ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρ' όλα αυτά, σήμερα γίνεται το πρώτο βήμα.

Έχει μια ιδιαίτερη σημασία να δούμε ποια είναι η επίσημη θέση της χώρας όλο αυτό το διάστημα στο οποίο γίνεται αυτή η συζήτηση. Έψαξα και βρήκα τις τοποθετήσεις του Έλληνα Πρωθυπουργού μετά την έκτακτη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 6 Μαρτίου, μετά τη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 21 Μαρτίου, στη συζήτηση Πολιτικών Αρχηγών εδώ στη Βουλή στις 2 Απριλίου, στις διμερείς επαφές με την κ. Μελόνι και τον κ. Μερτς. Παρακαλώ πολύ, τις καταθέτω και για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Μιχαήλ Κατρίνης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Δεν υπάρχει καμία ξεκάθαρη τοποθέτηση της Ελληνικής Κυβέρνησης που να λέει ότι δεν συναινεί και δεν συμφωνεί με τη συμμετοχή της Τουρκίας στον Ευρωπαϊκό Αμυντικό Μηχανισμό.

Ενώ δρομολογούνται όλα αυτά σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και όταν πλέον έχουμε φτάσει όχι στο παρά ένα αλλά στο καί ένα, γιατί έχει ψηφιστεί από το Συμβούλιο Υπουργών Άμυνας, έρχεται για λόγους εσωτερικής κατανάλωσης ο κ. Μητσοτάκης σε μέσο μαζικής ενημέρωσης του εσωτερικού να πει ότι θα ζητήσει την άρση του casus belli. Δεν λέει, όμως, ότι με βάση τα άρθρα 212 και 218 της Συνθήκης λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακόμα και όταν πρόκειται για εμπορικές συμφωνίες με χώρες που είναι προς ένταξη ή σε αυτή την πορεία, πρέπει να υπάρχει ομοφωνία και δεν λέει τι θα κάνει η χώρα ή πιο διπλωματικό όπλο θα εξασκήσει. Απλά, για λόγους εσωτερικής κατανάλωσης λέει ότι θα ζητήσει την άρση του casus belli και «θα δούμε ποια θα είναι η εξέλιξη, ποια θα είναι η πορεία». Απλώς να θυμηθούμε όλοι τη σημερινή ημέρα.

Δεν μπορεί η χώρα να δεχθεί το απλοϊκό επιχείρημα ότι οι συσχετισμοί στην Ευρώπη δεν μας ευνοούν. Γιατί δεν μας ευνοούν οι συσχετισμοί στην Ευρώπη. Μας ελέγχει η Ευρώπη για το σκάνδαλο διαφθοράς στον ΟΠΕΚΕΠΕ επί δικής σας Κυβέρνησης. Μας έκανε συστάσεις η Ευρώπη πριν από τρία χρόνια για τη μείωση του ΦΠΑ στα βασικά είδη διατροφής, το οποίο το ΠΑΣΟΚ πρότεινε -και τότε εσείς λέγατε ότι το ΠΑΣΟΚ έχει λεφτόδεντρα και δεν κάνει σοβαρή αντιπολίτευση-, για να δούμε υπερπλεόνασμα 11,5 δις. για να δούμε επιπλέον έσοδα από ΦΠΑ το πρώτο τετράμηνο του 2025 κοντά στα 300 εκατομμύρια και για να δούμε ποιος κάνει σοβαρή αντιπολίτευση και ποιος όχι. Όταν εμείς σας λέγαμε για την Ενιαία Αρχή Καταναλωτών, ώστε να υπάρχει ένας μηχανισμός ελέγχου της αισχροκέρδειας στην αγορά, εσείς λέγατε ότι αυτό το μέτρο δεν γίνεται και το εξαγγείλατε, κύριε Υπουργέ, πριν από τέσσερις ημέρες. Για να δούμε ποιος κάνει σοβαρή αντιπολίτευση, ποιος έχει σοβαρές προτάσεις και ποιος δεν κάνει σοβαρή πολιτική.

Βεβαίως, εσείς έχετε διαρκώς τον νου σας στις μεταρρυθμίσεις. Το ίδιο λέγατε το 2022 όταν φέρνατε τον αναπτυξιακό νόμο, ότι είναι μεταρρύθμιση, ότι είναι τομή, ότι θα ενισχύσει την επιχειρηματικότητα. Σήμερα ενενήντα από τα ενενήντα οκτώ άρθρα αυτού του νόμου τα αλλάζετε. Μεγάλη επιτυχία! Σήμερα από τα δεκατρία καθεστώτα αυτού του νόμου έχετε ενεργοποιήσει μόλις τα τέσσερα και μάλιστα, δεν έχετε εκταμιεύσει ούτε 1 ευρώ σε ένα από αυτά τα τέσσερα καθεστώτα. Μιλάτε για μεταποίηση, για επενδύσεις, για εξωστρέφεια. Τίποτε από όλα αυτά τα έξι χρόνια διακυβέρνησής σας δεν έχει μπει σε προτεραιότητα.

Φυσικά, δεν θα πούμε για τη μοίρα που επιφυλάσσετε για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Εμείς έχουμε μια ιδιαίτερη ευαισθησία. Εσείς έχετε μια ευαισθησία στην εξόντωση των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, κύριε Υπουργέ.

Η Οικονομική Κοινωνική Ένωση, η ΟΚΕ, στη διαβούλευση λέει ότι διατηρούνται όλοι οι αποτρεπτικοί παράγοντες για την ένταξη των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων με το νομοσχέδιο που ψηφίζετε. Δεν υπάρχει κεφαλαιακή επάρκεια, δεν υπάρχει πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Αυξάνετε τους χρόνους στους οποίους εγκρίνονται όλα αυτά τα σχέδια. Δηλαδή, κάνετε ό,τι μπορείτε για να αποτρέψετε μια μικρή και πολύ μικρή επιχείρηση να μπορέσουν να μπουν στον αναπτυξιακό νόμο. Βεβαίως, με την αύξηση του ανώτατου ορίου ενίσχυσης, ουσιαστικά τι κάνετε; Κλείνετε την περίμετρο και δίνετε τα πιο πολλά χρήματα σε μεγάλες επιχειρήσεις και όχι βεβαίως σε μικρές και πολύ μικρές.

Στον προηγούμενο αναπτυξιακό, κύριε Υπουργέ, σας είχα κάνει και ερώτηση για αυτό. Μάλιστα, το είχαμε συζητήσει όταν είχατε επισκεφθεί και την ιδιαίτερη πατρίδα μου, την Ηλεία, με αφορμή μια εκδήλωση του επιμελητηρίου. Είχατε δεσμευτεί για αλλαγές στον αναπτυξιακό νόμο υπέρ των περιοχών οι οποίες έχουν ειδικά μειονεκτήματα, αλλά φυσικά όταν σας απάντησα για ποιον λόγο καμία επιχείρηση από τη δυτική Ελλάδα του Νομού Ηλείας δεν είχε εγκριθεί στα καθεστώτα ενίσχυσης, λέγατε ότι «θα δούμε, θα το βελτιώσουμε, θα το κάνουμε».

Τι κάνετε τώρα; Στο άρθρο 47 τσουβαλιάζετε παραμεθόριες περιοχές, περιοχές με 70% του ΑΕΠ, περιοχές που είναι στην απολιγνιτοποίηση, περιοχές που υπάρχει συρρίκνωση, μαζί με αυτές που έχουν υποστεί φυσικές καταστροφές. Μία από αυτές είναι και ο Νομός Ηλείας. Θυμίζω ότι είναι μια περιοχή όπου ο κ. Μητσοτάκης ήρθε τον Οκτώβριο του 2021 και υποσχέθηκε σχέδιο ανασυγκρότησης, από το οποίο δεν έχει εκταμειωθεί ούτε 1 ευρώ!

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Άρα για μία περιοχή που έχει υποστεί φυσική καταστροφή, που δεν έχει πάρει ούτε 1 ευρώ από το 2021, που θα πρέπει με ξεκάθαρο τρόπο να προτεραιοποιηθεί στον αναπτυξιακό νόμο - μισό λεπτό, κυρία Πρόεδρε -, αυτή τη στιγμή τι λέτε; Στα 150 εκατομμύρια που δίνουμε σε όλες αυτές τις κατηγορίες, βάζετε ότι μπορεί να εντάσσονται, όχι ρητά να εντάσσονται και όχι συγκεκριμένες περιοχές που έχουν υποστεί φυσικές καταστροφές, όπως η Ηλεία και όχι συγκεκριμένες περιοχές στις οποίες ο Πρωθυπουργός έχει υποσχεθεί ότι θα τις στηρίξει με σχέδιο ανασυγκρότησης και έχουμε δει ένα τεράστιο και απόλυτο μηδενικό. Άρα τι κάνετε; Τα 150 εκατομμύρια στον κορβανά για όλες αυτές τις περιπτώσεις, για να μπορεί βεβαίως να υπάρχει η επιλογή λίγο πριν τις εκλογές, αναλόγως των συνθηκών και αναλόγως των προτεραιοτήτων.

Νομίζω, λοιπόν, ότι και αυτός είναι ένας αναπτυξιακός νόμος με πρωτοφανή πανευρωπαϊκή παγκόσμια πρωτοτυπία, όταν οι υπηρεσίες δεν λειτουργούν, να λύνονται όλα με την υπογραφή του Υπουργού. Αυτό δεν ξέρω πού το βρήκατε, σε ποιο εγχειρίδιο επιτελικού κράτους χρηστής και σωστής διακυβέρνησης το βρήκατε. Και σε αυτόν, λοιπόν, τον αναπτυξιακό νόμο, θα γίνει όπως ακριβώς λέγαμε το 2022 σε αυτή την Αίθουσα με τον κ. Γεωργιάδη, που μας έλεγε ότι «ψηφίστε και αυτομάτως θα βρέξει δισεκατομμύρια, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα ωφεληθούν, θα υπάρχει ανάπτυξη», και οι επιχειρηματίες και οι επαγγελματίες είδαν τα αποτελέσματα. Τα είδατε και εσείς, γι' αυτό αλλάζετε το 90% των άρθρων. Όμως δεν βάζετε στοχεύσεις, δεν βάζετε προτεραιότητες, δεν στηρίζετε περιοχές, οι οποίες πραγματικά έχουν ανάγκη από αναπτυξιακή ώθηση και βεβαίως, αυτό τις οδηγεί σε περαιτέρω οικονομικό μαρασμό.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Επόμενος ομιλητής είναι ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Μιλτιάδης Ζαμπάρας.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ (ΜΙΛΤΟΣ) ΖΑΜΠΑΡΑΣ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μπορούσαμε να πούμε πολλά σε σχέση με αυτά που ακούστηκαν σε αυτή την Αίθουσα από τους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας για αυτό το σχέδιο νόμου.

Θα ήθελα, όμως, να μείνω μόνο σε όσα ανέφερε ο Υπουργός, ο κ. Θεοδωρικάκος, γιατί νομίζω ότι συμπυκνώνει το νόημα και

τη λογική της πολιτικής της Κυβέρνησης γύρω από τα αναπτυξιακά ζητήματα.

Ο Υπουργός -το παρατήρησα, αγαπητέ Υπουργέ- είπε τη λέξη «παραγωγή» στην ομιλία του πάνω από είκοσι φορές με όλες τις εκφάνσεις: Παραγωγή, παραγωγική ανασυγκρότηση, παραγωγικές επενδύσεις, παραγωγική στρατηγική, ένα άλλο παραγωγικό υπόδειγμα. Τα είπε όλα σε σχέση με την παραγωγή και τις έννοιες της παραγωγής.

Δεν μας είπε, όμως, ότι την ίδια στιγμή που μιλάει για παραγωγή και ένα άλλο παραγωγικό υπόδειγμα, έχει έρθει στο φως ένα τεράστιο σκάνδαλο που αφορά στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Είναι ένα σκάνδαλο μεγάλων, κύριε Υπουργέ και δεν έχετε πει κουβέντα για αυτό. Έχει μια χώρα διασυρθεί διεθνώς, πανευρωπαϊκά, κινδυνεύουν οι αγροτικές επιδοτήσεις, οι επιδοτήσεις των ανθράκων του μόχθου και δεν έχετε πει κουβέντα. Μιλάτε για παραγωγική ανασυγκρότηση, όταν τα καρτέλ κυριαρχούν. Μιλάτε για παραγωγή και παραγωγική στρατηγική, όταν ο πρόσφατος αναπτυξιακός νόμος του 2022 «έχει πάει κουβά». Μιλάτε για παραγωγή, όταν το εμπορικό ισοζύγιο είναι ελλειμματικό. Μιλάτε για παραγωγή, όταν το ιδιωτικό χρέος διαρκώς αυξάνεται, το χρέος δηλαδή των νοικοκυριών, το χρέος των ανθρώπων που σήμερα δεν μπορούν να τα βγάλουν πέρα.

Συζητάμε, λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, έναν νέο αναπτυξιακό νόμο που, επί της ουσίας, αποτελεί ξήλωμα του προηγούμενου αναπτυξιακού νόμου της Κυβέρνησης του 2022. Μάλιστα, παρατηρούμε ότι δεκάδες άρθρα του προηγούμενου νόμου τα βγάζετε, τα αλλάζετε, τα καταργείτε και κρατάτε μόνο τριάντα πέντε.

Και εδώ θα πρέπει να πούμε ότι οφείλετε να κάνετε και μια παραδοχή, ότι έχετε αποτύχει σε σχέση με τον νόμο που έχετε φέρει. Γιατί τον αλλάζετε καθολικά; Γιατί τον αλλάζετε άρδην; Αν αυτό δεν αποτελεί μια παραδοχή πλήρους αποτυχίας όλων των «αναπτυξιακών» -θα βάλω εγώ εισαγωγικά- προταγμάτων της Κυβέρνησης, τότε τι είναι; Και μάλιστα, δεν το λέει μόνο η Αντιπολίτευση αυτό ή ο ΣΥΡΙΖΑ. Το λένε και όλοι οι επίσημοι φορείς, όλοι οι επίσημοι εκπρόσωποι που τοποθετήθηκαν στις επιτροπές της Βουλής. Και δεν το διορθώνετε.

Εδώ δείχνει και φαίνεται πόσο συνειδητή είναι η πολιτική σας επιλογή να ενισχύσετε λίγους και συγκεκριμένους. Δεν ακούτε, δεν διορθώνετε. Μόνο συνεχίζετε.

Πάμε τώρα σε κάποια παραδείγματα που δείχνουν και το μέγεθος της υποκρισίας σας. Το 2024 -πολύ χαρακτηριστικά θα πω- διατέθηκαν 138 εκατομμύρια για εκατόν πενήντα πέντε μεγάλα επενδυτικά σχέδια και 81 εκατομμύρια για τριακόσια πενήντα πέντε μικρά και μεσαία επενδυτικά σχέδια. Δεν θα έπρεπε να σκεφτόμαστε με έναν αντίστροφο τρόπο, πολλά μικρά και μεσαία επενδυτικά σχέδια και το μεγαλύτερο ποσό που έχουμε στη διάθεσή μας να διατίθεται στους μικρούς και στους μεσαίους; Αυτό, αν θέλουμε πραγματικά να τους ενισχύσουμε, αν θέλουμε πραγματικά να δημιουργήσουμε όρους ανάπτυξης.

Είπαν οι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, όλοι σχεδόν, για το μεγαλύτερο ζήτημα που αφορά στη χώρα μας και την κοινωνία μας, που είναι, κατά την άποψή μου, το μεγαλύτερο εθνικό πατριωτικό ζήτημα, που είναι το δημογραφικό. Το είπατε όλοι οι συνάδελφοι. Μιλήσατε όλοι για το δημογραφικό. Όμως, την ίδια στιγμή κρύβετε τις πολιτικές σας που αφορούν μέτρα ενίσχυσης του να πάει κόσμος στην περιφέρεια. Και μάλιστα, επειδή βλέπω πολλούς συναδέλφους από επαρχιακούς νομούς, αυτό θα πρέπει να το λέτε, αλλά να δίνετε και περιεχόμενο σε αυτό, όχι μόνο να το εξαγγέλλετε.

Υπάρχουν πάρα πολλά παραδείγματα. Δεν θέλω να σταθώ. Είχα πρόσφατα και μια επίκαιρη ερώτηση με τον κύριο Υπουργό σε σχέση με τις μεγάλες κοινωνικές ανισότητες που υπάρχουν, που περιγράφονται, που συμβαίνουν στη δυτική Ελλάδα. Μόνο δύο-τρία παραδείγματα. Στον Νομό Αιτωλοακαρνανίας, στον δικό μου νομό, σε έναν νομό με τους υψηλότερους δείκτες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ενισχύθηκαν μόλις έξι επιχειρήσεις με συνολική επιχορήγηση 2,2 εκατομμύρια, ποσό πολύ μικρότερο, πολύ χαμηλότερο από άλλες περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας.

Άρα, θέλουμε πραγματικά να ενισχύσουμε την περιφέρεια; Θέ-

λουμε να λειτουργούμε με έναν εμπροσθοβαρή τρόπο απέναντι στις περιφερειακές ανισότητες και απέναντι στις κοινωνικές ανισότητες, που εντείνονται ειδικά στην περιφέρεια μεταξύ των νομών; Μιλάμε για μια περιοχή όπου το 27% του πληθυσμού ζει κάτω από το όριο αξιοπρεπούς διαβίωσης και με βάση την ΕΛ-ΣΤΑΤ, υπάρχουν πάρα πολλά στοιχεία που αποδεικνύουν και τεκμηριώνουν το γεγονός αυτό.

Την ίδια στιγμή, κύριε Υπουργέ, μιλάτε συνεχώς για μεγάλες επενδύσεις, εις βάρος όμως των μικρότερων παραγωγικών μονάδων, που κρατούν ζωντανή την περιφέρεια. Αυτά σας τα έχουν πει σε μόνιμη βάση και σας τα λένε σε μόνιμη βάση τα επιμελητήρια, που έχουν ζητήσει έναν μηχανισμό στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και εσείς συνεχίζετε να τους αγνοείτε.

Πάμε τώρα σε μια άλλη λέξη που ακούσαμε εις τη νιοστή από εσάς και αφορά στη βιώσιμη ανάπτυξη. Λέτε ότι στόχος του νομοσχεδίου είναι η βιώσιμη ανάπτυξη -μάλιστα- η μείωση των ανισοτήτων, η ενίσχυση του παραγωγικού μετασχηματισμού, η αντιμετώπιση του δημογραφικού.

Η πράξη, όμως, κύριε Υπουργέ, σας διαψεύδει σε όλα αυτά και μάλιστα, αυτό ισχύει, γιατί η νομοθετική σας πρόταση δεν διαθέτει κανέναν ποσοτικοποιημένο στόχο. Η μείωση, παράδειγμα, των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου δεν έχει σαφή περιβαλλοντικά κριτήρια, δεν συνδέονται με κανέναν κλιματικό νόμο.

Αν θέλατε, πραγματικά, όρους ανάπτυξης, βάζοντας και την πτυχή της πράσινης μετάβασης, θα έπρεπε να είχατε μέτρα για τις ρυπογόνες επενδύσεις, τις ρυπογόνες επιχειρήσεις, να θεσμοθετήσετε θετικά κίνητρα για επιχειρήσεις μηδενικών εκπομπών, να δώσετε ουσιαστική προτεραιότητα σε «πράσινες» πρωτοβουλίες.

Και για να το πούμε ακόμα πιο καθαρά, ούτε μια αναφορά δεν κάνετε ούτε μια πρόνοια δεν παίρνετε για τις ενεργειακές κοινότητες. Έχει μαλλιάσει η γλώσσα μας να λέμε ότι αποτελούν ένα εξαιρετικό σημαντικό εργαλείο για να μειωθεί το κόστος παραγωγής, που στην πλειοψηφία του, στην πλειονότητά του, είναι κόστος ενέργειας αυτό το κόστος παραγωγής για τον αγρότη, για τον μικρό, για τον μεσαίο.

Δεν θα έπρεπε να αναφερθείτε στις ενεργειακές κοινότητες;

Διότι, για εμάς, κύριε Υπουργέ -και κλείνω, κυρία Πρόεδρε, και ευχαριστώ- η ενεργειακή δημοκρατία δεν είναι μια ρομαντική ιδέα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Κύριε Ζαμπάρα, με ακούτε; Εγώ έχω κάνει λάθος. Ο χρόνος σας δεν είναι επτά λεπτά. Είναι δώδεκα. Εγώ έβαλα λάθος τον χρόνο. Να το έχετε υπ' όψιν.

ΜΙΛΗΤΙΑΔΗΣ (ΜΙΛΤΟΣ) ΖΑΜΠΑΡΑΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Ούτως ή άλλως, θα συντομεύσω. Νομίζω ότι εστίασα στα πιο βασικά, αλλά θέλω να πω, κλείνοντας, ότι η ενεργειακή δημοκρατία δεν είναι μια ρομαντική ιδέα, δεν είναι κάτι το οποίο απλώς το λέμε μια όραση μέλλοντος. Είναι μια βασική προϋπόθεση επιτυχίας για μια πραγματική πράσινη μετάβαση και όχι αυτό που εσείς πολλές φορές λέτε στον δημόσιο λόγο.

Όμως, δεν είναι «πράσινη». Είναι «μαύρη» η δική σας η μετάβαση και ο αναπτυξιακός νόμος θα έπρεπε να στηρίζει και να βάζει, να ενσωματώνει και τέτοιες λογικές και τέτοιες πρακτικές.

Όμως, θα έλεγα, κύριε Υπουργέ και κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, ότι έχετε στη λογική σας, στη φιλοσοφία σας και στην κοσμοαντίληψή σας ένα πολύ συγκεκριμένο μοντέλο και αυτό το βλέπουμε σε όλη τη χώρα και ειδικά στην περιφέρεια και ειδικά στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της περιφέρειας: Άναρχη εγκατάσταση ΑΠΕ, προτεραιότητα στους μεγάλους καθετοποιημένους παίκτες, ενέργεια που πετιέται στα σκουπίδια, μικροί παραγωγοί που πτωχεύουν και θα καταλήξουν οι επενδύσεις τους στις τράπεζες και μάλιστα, τους υποχρεώνετε να κατεβάζουν και τον διακόπτη -γιατί αυτή την ενέργεια που παράγουν δεν μπορούν να την χρησιμοποιήσουν- και καταναλωτές, εμείς όλοι, που στο τέλος της ημέρας δεν βλέπουν καμία ελάφρυνση στο πορτοφόλι τους.

Αυτή είναι η ανάπτυξή σας. Αν μπορούσαμε πολύ κωδικοποιημένα να συμπεκνώσουμε την πολιτική σας, θα λέγαμε ότι η ανάπτυξη που συνεχώς ευαγγελίζεσθε και προσπαθείτε να μας πείσετε και κυρίως, την κοινωνία ότι θα φέρει μια μεγάλη αλλαγή,

είναι αυτό ακριβώς το πράγμα: Μια ανάπτυξη για λίγους εις βάρος των πολλών. Διότι, για εσάς, η ανάπτυξη δεν σημαίνει δίκαιη κατανομή πόρων, δεν σημαίνει βιώσιμο μοντέλο, βιωσιμότητα, δεν σημαίνει συμμετοχή των πολιτών στη λήψη των αποφάσεων, δεν σημαίνει ισότητα ευκαιριών.

Για εσάς η ανάπτυξη, κύριε Υπουργέ, είναι μόνο -και αυτό ο κόσμος θα πρέπει να το καταλάβει- ένα μέσο αύξησης της κερδοφορίας για τους εκλεκτούς και για τους πολύ λίγους πλέον παίκτες που λυμαίνονται τον χώρο αυτό. Άρα, κύριε Υπουργέ, όσους αναπτυξιακούς νόμους και αν φέρετε -και το 2022 και το 2025 και το 2026 και μέχρι να γίνουν εκλογές- η πολιτική σας δεν αλλάζει γιατί αυτό που πρακτικά κάνετε, είναι πολλά για λίγους και λίγα και με το σταγονόμετρο για τους πολλούς.

Και θα μου επιτρέψετε κλείνοντας, κυρία Πρόεδρε, να αναφερθώ και στην πρόταση που κατέθεσε η Νέα Δημοκρατία σε σχέση με την προανακριτική επιτροπή. Υπάρχει μία λαϊκή ρήση, μία λαϊκή ρήση που νομίζω ότι εμείς σήμερα που το ακούσαμε αυτό, το δεχτήκαμε και ως σφαλιάρα. Η λαϊκή ρήση λέει ότι όσο ζεις μαθαίνεις. Όσο ζεις μαθαίνεις!

Πράγματι, γνωρίζαμε ότι εσείς, κύριε Υπουργέ, και κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, αντιμετωπίζετε πάρα πολλά ζητήματα στον δημόσιο λόγο και στον δημόσιο βίο με πολύ μεγάλη αλαζονεία. Γνωρίζαμε ότι υποτιμάτε τη νοημοσύνη του ελληνικού λαού. Γνωρίζαμε ότι απαξιώνετε όποιον σας κάνει κριτική και προσπαθείτε να τον «δολοφονήσετε». Γνωρίζαμε ότι είστε ικανοί για τα πάντα, για οποιαδήποτε συγκάλυψη, για οποιοδήποτε ξέπλυμα. Αλλά τέτοια ύβρις; Πραγματικά αναρωτιέμαι. Τέτοιο κουκούλωμα! Τέτοια ύβρις!

Και ειλικρινά αναρωτιέμαι και θέλω να το πω. Θα πάει μπροστά αυτή η κοινωνία, θα πάει μπροστά αυτός ο λαός, αυτή η πατρίδα, αυτή η χώρα με πλημμελήματα; Θα πάμε μπροστά έτσι; Εμείς οφείλουμε να μην κάνουμε πίσω. Η κοινωνία οφείλει να μην κάνει πίσω.

Θα κλείσω με μια ρήση που είναι γνώριμη στον Υπουργό γιατί έχει περάσει από πολλούς κομματικούς χώρους. Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, αργά ή γρήγορα θα μπειτε στο χρονοντούλαπο της ιστορίας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Επόμενη ομιλήτρια είναι η κ. Γιώτα Πούλου, ανεξάρτητη Βουλευτής.

ΠΑΝΑΓΙΟΥ (ΓΙΩΤΑ) ΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν αναφερθώ στο σημερινό νομοσχέδιο, αισθάνομαι την ανάγκη και την υποχρέωση να καταδικάζω κάθε φορά από αυτό το Βήμα τη συνεχιζόμενη γενοκτονία των Παλαιστινίων που είναι αντίθετη στην ανθρωπινή αξιοπρέπεια, τις αρχές και τις αξίες του ανθρωπισμού και του πολιτισμού μας.

Η δεύτερη αναφορά προέρχεται από τους αγρότες της Βοιωτίας που εναγώνια ρωτούν και ρωτούν ξανά τι θα απογίνουν. Δεν τους φτάνουν τα όσα προβλήματα έχουν δημιουργηθεί με τις πολιτικές της Νέας Δημοκρατίας, τώρα λοιπόν προστίθεται ένα ακόμη, και αφορά βεβαίως το προκλητικό σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ. Είναι ένα ακόμη σκάνδαλο κακοδιοίκησης, κακοδιαχείρισης, αδιαφάνειας και συγκάλυψης της διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Παλιά σας τέχνη κόσκινο, κύριε Υπουργέ. Διαθέτετε πλέον διδακτορικούς τίτλους σε τέτοιες πρακτικές. Είναι ένα σκάνδαλο που θέτει, όμως, σε μεγάλο κίνδυνο τους δοκιμαζόμενους από τις πολιτικές σας αγρότες και ταυτόχρονα εκθέτει για μία ακόμη φορά την αξιοπιστία της χώρας μας στους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Έχετε ευθύνη να απαντήσετε στον ελληνικό λαό.

Γιατί ο οργανισμός κατηγορείται για κατάκτηση κοινοτικών κονδυλίων μέσω παράνομων επιδοτήσεων και κινδυνεύει άμεσα με ανάκληση της ευρωπαϊκής πιστοποίησης, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις κοινοτικές επιδοτήσεις στην αγροτική μας παραγωγή;

Γιατί πληρώνετε μη δικαιούχους αγρότες για ανύπαρκτα βοσκοτόπια, πρακτικές που οδήγησαν σε πρόστιμο ύψους 283 εκα-

τομυριών ευρώ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το έτος 2022, ενώ επιβλήθηκε και εποπτεία δώδεκα μηνών για πρώτη φορά σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με απειλή κατάργησης του οργάνισμού;

Γιατί η ευρωπαϊκή εισαγγελία έθεσε στο μικροσκόπιο τις πατατυπίες αυτές και μάλιστα κατήγγειλε τον ΟΠΕΚΕΠΕ για έλλειψη συνεργασίας, καθώς ο οργανισμός δεν παρείχε τα απαραίτητα στοιχεία για την έρευνα; Τραγέλαφος.

Η έκτη διοίκηση του ΟΠΕΚΕΠΕ, αντί να αναλάβει τις ευθύνες της, επέλεξε να επιρρίψει ευνόητες στην ίδια την ευρωπαϊκή εισαγγελία. Η κωμικοτραγική αυτή στάση κορυφώθηκε με την άρνηση παραίτησης του εκλεκτού του κυρίου Υπουργού, του διοικητή δηλαδή του οργανισμού, του κ. Σαλάτα. Την ίδια ώρα, όμως, η προϊσταμένη της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου που αποκάλεσε το σκάνδαλο, μετατέθηκε και διώκεται πειθαρχικά, αποδεικνύοντας μία ακόμη προσπάθεια συγκάλυψης από την Κυβέρνηση.

Οι εξελίξεις, όμως, αυτές δεν ήταν απρόβλεπτες. Η κακοδιαχείριση του ΟΠΕΚΕΠΕ ήταν γνωστή, αλλά η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας την έκρυβε κάτω από το χαλί, νομίζοντας ότι μπορεί να συγκαλύψει και αυτό το σκάνδαλο. Τις συνέπειες τις πληρώνουμε σήμερα: Πέντε Υπουργοί και οκτώ Υφυπουργοί στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, έξι διοικητές ΟΠΕΚΕΠΕ, δηλαδή τόσοι όσα είναι και χρόνια που κυβερνά η Νέα Δημοκρατία, και κάθε χρόνο με νέους πειραματισμούς, χωρίς σχεδιασμό και χωρίς στόχους.

Οι Βουλευτές-μέλη του Κινήματος Δημοκρατίας, καταθέσαμε ήδη τον περασμένο Δεκέμβριο Ερώτηση για τη διοίκηση και την κακοδιαχείριση του ΟΠΕΚΕΠΕ. Σιγή ασυρμάτου! Καμία απάντηση. Κανένας σεβασμός στον κοινοβουλευτικό έλεγχο.

Τα αποτελέσματα, λοιπόν, της πολιτικής σας είναι τα εξής. Η πρωτογενής παραγωγή παρακμάζει, αφού οι καλλιέργειες μειώνονται συνεχώς, λόγω των προβλημάτων που εσείς έχετε δημιουργήσει με τις πολιτικές σας και δεν αντιμετωπίζετε. Επιπλέον, οι αγρότες αντιμετωπίζουν καθυστερήσεις πληρωμών, αντιμετωπίζουν την αβεβαιότητα για τις επιδοτήσεις τους, και το χειρότερο είναι ότι αντιμετωπίζουν την απειλή περαιτέρω κυρώσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αυτά, λοιπόν, είναι τα αποτελέσματα της κακοδιοίκησής σας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Κυβέρνησης. Ας έρθουμε, όμως, στο νομοσχέδιο που συζητάμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας φέρνει για ακόμη μία φορά ένα νομοσχέδιο που ενώ επικαλείται τη βιώσιμη ανάπτυξη και τον παραγωγικό μετασχηματισμό, αποτυγχάνει να ανταποκριθεί στις πραγματικές ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας.

Ο αναπτυξιακός νόμος 4887/2022 που σήμερα τροποποιείται, παρουσιάστηκε πριν από τρία χρόνια ως το μεγάλο όραμα της Κυβέρνησης για την ενίσχυση της περιφέρειας, τη στήριξη της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας και την αναδιάρθρωση του παραγωγικού μοντέλου. Τρία χρόνια μετά ο απολογισμός είναι απογοητευτικός, ούτε 1 ευρώ δεν έχει εκταμιευθεί. Ο προϋπολογισμός των ενισχύσεων έχει συρρικνωθεί σε μόλις 600 εκατομμύρια ευρώ, έναντι των 2 δισεκατομμυρίων ευρώ που προβλέπονταν με τον προηγούμενο νόμο, τον ν.4399/2016, και μάλιστα εν μέσω μνημονίων. Οι περιφέρειες συνεχίζουν να μαραζώνουν με την ανεργία και το δημογραφικό πρόβλημα να καλπάζει.

Η Κυβέρνηση οφείλει να κάνει αυτοκριτική για την αποτυχία της. Πώς δικαιολογεί τη νέα νομοθετική ανάγκη; Πού ακριβώς απέτυχε; Τι δεν πρόβλεψε σωστά; Αντί για μια ουσιαστική αξιολόγηση των πεπραγμένων του νόμου, μας παρουσίαζε ένα σχέδιο που περιλαμβάνει ορισμένες διορθωτικές κινήσεις, αλλά δεν αντιμετωπίζει τις δομικές αδυναμίες. Και εξηγώ.

Η ανάπτυξη της περιφέρειας απαιτεί σύγχρονες υποδομές, παραδείγματος χάριν, λιμάνια και σιδηροδρομικά δίκτυα, που παραμένουν ανύπαρκτα σε περιοχές όπως η ανατολική Μακεδονία και η Θράκη. Απαιτεί ποιοτική υγεία και δημόσια εκπαίδευση για να εξασφαλιστεί αξιοπρεπής διαβίωση στους κατοίκους για να μην εγκαταλείπουν τα χωριά τους. Απαιτεί εγγειοβελτιωτικά έργα και αντασφάλιση για να μειώσουν το κόστος της πρωτογενούς παραγωγής και να μην την εγκαταλείπουν οι αγρότες. Απαιτεί

πάνω από όλα ένα θεσμικό πλαίσιο που να εγγυάται διαφάνεια, δικαιοσύνη και ισόρροπη κατανομή των πόρων.

Όλα αυτά η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας τα αγνοεί επιδεικτικά. Αφού η Κυβέρνηση δεν εξηγεί, λοιπόν, για ποιους λόγους αναγκάζεται σε νέα νομοθέτηση, ας δούμε τις αδυναμίες του αρχικού σας νόμου, όπως καταγράφηκαν από τους παραγωγικούς φορείς στη συνεδρίαση της επιτροπής: Αργές διαδικασίες αξιολόγησης, υποστελέχωση των υπηρεσιών, ασαφείς διατάξεις, καθυστερήσεις στην ενεργοποίηση καθεστώτων, περιορισμένα κονδύλια και δυσλειτουργίες στο πληροφοριακό σύστημα.

Μέχρι σήμερα, τρία χρόνια μετά την ψήφιση του αρχικού νόμου, το πληροφοριακό σύστημα του αναπτυξιακού νόμου παραμένει ημιτελές, εμποδίζοντας την πιστοποίηση έργων και την εκταμίευση ενισχύσεων. Η ύπαρξη δεκατριών καθεστώτων, εκ των οποίων μόνο τέσσερα έχουν προκηρυχθεί και μόλις δύο έχουν εκδώσει αποφάσεις υπαγωγής, δημιουργεί σύγχυση και πολυπλοκότητα, αποτρέποντας τους επενδυτές αντί να τους προσελκύσει.

Η Κυβέρνηση αντί να απλοποιήσει τις διαδικασίες και να ενισχύσει τη διαφάνεια, συνεχίζει να υπόσχεται χωρίς να υλοποιεί. Αλήθεια; Πού βρίσκεται ο λαλίστατος Υπουργός, ο κ. Γεωργιάδης, να αποτιμήσει και το έργο του; Το παρόν νομοσχέδιο περιλαμβάνει πράγματι ορισμένες διορθώσεις. Μένει βέβαια να υλοποιηθούν. Η θεσμοθέτηση δανείων με εγγύηση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας είναι στη σωστή κατεύθυνση.

Αυτά τα μέτρα, όμως, είναι αποσπασματικά και δεν αρκούν για να καλύψουν το χάσμα που έχει δημιουργηθεί. Αντιθέτως, το νομοσχέδιο εισάγει προβληματικές ρυθμίσεις που ενισχύουν τη συγκεντρωτική και αδιαφανή διαχείριση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα λίγο την ανοχή σας σας παρακαλώ.

Η πρόβλεψη για ταχεία αδειοδότηση εντός δύο μηνών για τις μεγάλες επενδύσεις και το καθεστώς περιοχών ειδικής ενίσχυσης σε συνδυασμό με τη δυνατότητα παρέμβασης του Υπουργού εγείρουν σοβαρές ανησυχίες. Η μεταφορά των αρμοδιοτήτων της περιβαλλοντικής αδειοδότησης για όλες τις κατηγορίες των έργων ενισχύει τον συγκεντρωτισμό μοντέλου διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, ενώ η πίεση για ταχεία αδειοδότηση κινδυνεύει να οδηγήσει σε πρόχειρες αποφάσεις με κίνδυνο νομικής ευαλωτότητας και προσφυγών στο Σ.τ.Ε.. Επιπλέον, η επίστευση των διαδικασιών περιορίζει τη δημόσια διαβούλευση αποκλείοντας τη συμμετοχή πολιτών και φορέων ιδιαίτερα σε περιβαλλοντικά ευαίσθητα έργα.

Τώρα, βεβαίως, η αύξηση των ορίων των επενδύσεων των 20 εκατομμυρίων και των 50 εκατομμυρίων γνωρίζουμε όλοι ότι δεν ευνοεί τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αλλά τους γνωστούς σας ημέτερους ολιγάρχες. Η Κυβέρνηση, λοιπόν, αντί να εξασφαλίσει ισόρροπη κατανομή πόρων, επιλέγει να ενισχύσει τους ισχυρούς δημιουργώντας ένα σύστημα δύο ταχυτήτων που υπονομεύει τη μικρομεσαία επιχειρηματικότητα, δηλαδή το 90% της ελληνικής οικονομίας.

Όμως, μια ιδιαίτερη κριτική οφείλουμε να κάνουμε στην κατάργηση του καθεστώτος του νέου επιχειρείν.

Πώς θα ανταγωνιστούν, κύριε Υπουργέ, αυτοί οι νέοι άνθρωποι, διότι επιτρέπεται αυτή τη στιγμή και σε υπάρχουσες επιχειρήσεις να συμμετέχουν; Είναι πραγματικά ίσοι οι όροι ανταγωνισμού;

Και, βέβαια, έχουμε το νέο καθεστώς «Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και Χειροτεχνία», που απευθύνεται σε ευάλωτες ομάδες, όπως τα άτομα με αναπηρία και οι μακροχρόνια άνεργοι. Ωστόσο, η απουσία συγκεκριμένων μέτρων, όπως η ευνοϊκή δανειοδότηση, η βαθμολογική προμοδότηση γι' αυτές τις ομάδες καθιστά μάλλον ρητορική και όχι ουσιαστική την πρόβλεψη της Κυβέρνησης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο αναπτυξιακός νόμος οφείλει να είναι πράγματι μοχλός στρατηγικού μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας με έμφαση στην περιφερειακή συνοχή, τη βιωσιμότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη. Αντ' αυτού, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας επιμένει σε ένα συγκεντρωτικό

αδιαφανές μοντέλο, που ευνοεί και πάλι τους ισχυρούς και αφήνει την περιφέρεια και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο περιθώριο.

Το Κίνημα Δημοκρατίας επεξεργάζεται και θα διαβουλευτεί με την κοινωνία έναν αναπτυξιακό νόμο που θα βασίζεται στη διαφάνεια, την ισόρροπη κατανομή των πόρων, τη στήριξη των περιφερειών, αλλά και των ευάλωτων ομάδων. Μόνο έτσι μπορούμε να οικοδομήσουμε μια οικονομία δίκαιη, ανθεκτική και εξωστρεφή, μια πραγματικά βιώσιμη ανάπτυξη.

Γι' αυτούς τους λόγους καταψηφίζω το παρόν νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ πολύ και για την ανοχή σας, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Τον λόγο έχει τώρα η κ. Αρετή Παπαϊωάννου, ανεξάρτητη Βουλευτής.

ΑΡΕΤΗ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα αποτελεί μια απόδειξη της μέχρι τώρα αποτυχίας της Κυβέρνησης στον τομέα της αναπτυξιακής πολιτικής. Και λέω αποτυχία όχι για λόγους αντιπολιτευτικής ρητορικής, αλλά γιατί τα ίδια τα στοιχεία αποδομούν και τις σημαντικές σας εξαγγελίες.

Όταν φέρατε τον αναπτυξιακό ν.4887/2022 διακηρύξατε πως μέσα στην ίδια χρονιά θα ενεργοποιούνταν και τα δεκατρία καθεστώτα ενίσχυσης. Υποσχεθήκατε τότε πως οι πολύ μικρές επιχειρήσεις θα έπαιρναν οριστική απόφαση ένταξης εντός σαράντα πέντε ημερών. Τρία χρόνια μετά από τα δεκατρία καθεστώτα έχουν προκηρυχθεί μόλις τέσσερα. Στις 17 Μαρτίου του 2025 -προχθές δηλαδή σχεδόν- δημοσιεύθηκε ο προσωρινός πίνακας κατάταξης για επενδυτικά σχέδια στο καθεστώς «Αγροδιατροφή - Πρωτογενής Παραγωγή και Μεταποίηση». Πέρασαν δύομιση χρόνια για να καταφέρουμε να φτάσουμε στον προσωρινό πίνακα και αυτό δεν είναι η εξαίρεση, είναι ο κανόνας.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ**)

Εκατοντάδες επενδυτές περιμένουν πάνω από τρία χρόνια για να δουν αν θα ενταχθούν για να πάρουν μια απλή απόφαση υπαγωγής. Και τώρα τι κάνουν; Τροποποιείτε τον δικό σας νόμο.

Με το νέο, όμως, νομοσχέδιο αντί να στηρίξετε τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που πλήρωσαν το κόστος της αναμονής, τις παραμερίζετε στην πράξη, κυρίως τις μικρές, παρουσιάζετε το σημερινό νομοσχέδιο σαν εργαλείο αναπτυξιακής ώθησης και, μάλιστα, με έμφαση στην περιφέρεια. Στην πραγματικότητα, όμως, αφήνεται στο περιθώριο τις περιφέρειες που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη ενίσχυσης και αφήνεται στο περιθώριο και τις μικρές επιχειρήσεις. Πού είναι ο χώρος των μικρών επιχειρήσεων, εκείνων που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας, που απασχολούν το 87% του εργατικού δυναμικού;

Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι το ΑΕΠ αυτής της χώρας παράγεται κυρίως από τις μικρές μονάδες, από τον μόχθο της οικογενειακής επιχείρησης, με δύσκολη πρόσβαση σε δανεισμό, με υψηλά επιτόκια και φορολόγηση 29%.

Αυτό το νέο πλαίσιο που φέρνετε θέτει εξωπραγματικά για μικρή επιχείρηση ελάχιστα όρια επένδυσης, δεν προβλέπει απλουστευμένες διαδικασίες προσαρμοσμένες στο μέγεθός τους. Αντίθετα, ορισμένες διατάξεις του νομοσχεδίου προβλέπουν αυστηρά κριτήρια για την υποβολή επενδυτικών σχεδίων, γεγονός που μπορεί να αποτρέψει μικρές, αλλά και μεσαίες επιχειρήσεις από τη συμμετοχή τους.

Η πραγματικότητα, λοιπόν, είναι ότι οι μικρές επιχειρήσεις μένουν εκτός παιχνιδιού. Ποιοι ευνοούνται; Οι μεγάλοι, οι επιχειρήσεις που έχουν ήδη πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό, σε διεθνείς πιστοποιήσεις και σε δίκτυα επιρροής, αυτοί που μπορούν να πληρώνουν συμβούλους και να προετοιμάζουν φακέλους με τον ορθό τρόπο, γιατί, όπως όλοι γνωρίζουμε, η πρόσβαση στους αναπτυξιακούς νόμους δεν είναι μόνο θέμα αξίας του σχεδίου, αλλά και θέμα γνώσης της προσαρμοστικότητας στο σύστημα. Πρόκειται για μεγάλα σχέδια, λοιπόν, για μεγάλους παίκτες.

Αποδεικνύεται κάθε μέρα ότι αυτού του είδους η ανάπτυξη που προκρίνεται δεν διαχέεται προς τα κάτω, όπως υποστηρίζετε, δεν φτάνει στα περισσότερα στρώματα της κοινωνίας. Όσοι έχουμε άμεση και βιωματική επαφή με την πραγματική ζωή και την καθημερινότητα των πολιτών το γνωρίζουμε εμπειρικά. Πλέον, όμως, μας το λένε και επίσημα οι μετρήσεις.

Ακούστε τα πρόσφατα στοιχεία: Ο τζίρος του λιανεμπορίου στο πρώτο τρίμηνο του 2025 σημείωσε αύξηση μόλις 0,6% εν σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους. Και επειδή το ποσοστό της αύξησης είναι αισθητά μικρότερο από τον πληθωρισμό, στην πράξη έχουμε συρρίκνωση της ιδιωτικής κατανάλωσης, η οποία και καθρεφτίζει την αγοραστική δύναμη των πολιτών.

Ενδιαφέρον, όμως, έχουν δύο άλλα επιμέρους στοιχεία, τα οποία παρακαλώ να προσέξετε: Πρώτον, στο λιανικό εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, ενδυμάτων και υποδημάτων σε υπαίθριους πάγκους και αγορές -στις λαϊκές, δηλαδή, στα παζάρια- έχουμε αύξηση 33,4%. Δεύτερον, στο λιανικό εμπόριο μεταχειρισμένων ειδών second hand σε καταστήματα έχουμε αύξηση 30,7%. Με δυο λόγια, οι πολίτες αναγκάζονται σε μεγαλύτερο ποσοστό από ποτέ να ντύνονται και να ντύνουν τα παιδιά τους από τους πάγκους της λαϊκής, καθώς και με μεταχειρισμένα δεύτερο χέρι ρούχα. Δεν το λέω εγώ. Τα επίσημα στοιχεία το λένε.

Αν αυτοί οι επίσημοι δείκτες δεν είναι συνεχιζόμενη φτωχοποίηση του λαού, αν αυτοί οι δείκτες μας δείχνουν διάχυση της ανάπτυξης προς τα κάτω, να μας το πείτε να το ξέρουμε. Η ανάπτυξη που στηρίζεται, λοιπόν, αναπαράγει και αυξάνει τις ανισότητες και επιπλέον απονεκρώνει την περιφέρεια. Είμαι σίγουρη ότι δεν έχετε αίσθηση ούτε του τι συμβαίνει στην περιφέρεια.

Είναι αλήθεια αυτό που λέχθηκε για τη ΒΙΠΕ Κομοτηνής. Έχουν κλείσει πολλές επιχειρήσεις. Μία μόνο επιχείρηση καινούργια έχουμε εκεί παραγωγής ηλεκτρισμού με χρήση LNG προς το παρόν. Στο μέλλον έρχεται και υδρογόνο. Είναι της ΤΕΡΝΑ. Οι μεγάλοι παίκτες παίρνουν θέση.

Πού είναι λοιπόν, κύριοι, η μέριμνα για τις αποβιομηχανοποιημένες περιοχές του Βορρά; Και λέω του Βορρά, γιατί εκεί είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα. Τα επενδυτικά κριτήρια είναι οριζόντια και τυφλά, σαν να είναι το ίδιο να επενδύεις στη Μάνδρα Αττικής με το Σουφλί ή το Νευροκόπι.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Βάζετε όριο τα 30 χιλιόμετρα από τα σύνορα. Θα έπρεπε να είναι -και προτείνω να το σκεφτείτε- 50 χιλιόμετρα κατ' ελάχιστον.

Επίσης, η κατανομή των ενισχύσεων δεν συνδέεται με τους τοπικούς στρατηγικούς σχεδιασμούς των δήμων ή περιφερειών. Αυτό δημιουργεί κίνδυνο αποσπασματικών έργων, διότι τα κύρια προβλήματα στην περιοχή που διώχνουν, που δεν κρατούν επιχειρήσεις είναι οι υποδομές, είναι οι σιδηροδρομικές συνδέσεις που αφέθηκαν να καταστραφούν στο μεγαλύτερο μέρος της χώρας, είναι οι ανεπαρκείς και επικίνδυνες πολλές φορές επαρχιακές οδοί που συνδέουν τις πόλεις και τα χωριά με τις μεγάλες αρτηρίες, τα περιφερειακά λιμάνια που ουσιαστικά υπολειπονται, δηλαδή ένα περιβάλλον που θα διευκόλυνε και θα υποστήριζε την παραγωγική διαδικασία, το οποίο δεν υπάρχει και ούτε στοχεύετε να το δημιουργήσετε με το σημερινό νομοσχέδιο. Οπότε έχουμε ξανά έναν νόμο ευχολόγιο χωρίς αξιολογή αναπτυξιακή προοπτική.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να πω ότι η χώρα χρειάζεται πράγματι έναν νέο παραγωγικό μετασχηματισμό. Αυτό όμως απαιτεί εθνικό ολιστικό σχέδιο, διακομματική συνεννόηση -γιατί όχι;- κοινωνική συναίνεση και δίκαιη ως προς τη χωρική διασπορά κατανομή των πόρων, ανάπτυξη που θα βοηθήσει τη χώρα να προχωρήσει και τους κατοίκους να συμμετέχουν αφενός στη δημιουργία της, αλλά αφετέρου και στα οφέλη που θα προκύψουν από αυτήν. Ανάπτυξη, λοιπόν, αλλά με σοβαρό σχέδιο και κοινωνικό πρόσημο και αυτό το νομοσχέδιο δεν τα εξασφαλίζει αυτά.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Παπαϊωάννου.

Έχει ζητήσει μια παρέμβαση ο κ. Καραθανασόπουλος.

Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, όπως είναι γνωστό κατατέθηκε από μεριάς της Νέας Δημοκρατίας η πρόταση για τη σύσταση ειδικής προανακριτικής επιτροπής.

Κατά τη γνώμη του Κ.Κ.Ε. πρόκειται για μία πρόταση προσχη-

ματική και προσβλητική, μια πρόταση «πλυντήριο» που επιδιώκει να ξεπλύνει τις διαχρονικές ευθύνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και των κυβερνήσεων, ευθύνες που οδήγησαν στο έγκλημα των Τεμπών με τους πενήντα επτά νεκρούς και τους δεκάδες τραυματίες, «πλυντήριο» για τις ίδιες τις ευθύνες του Κώστα Καραμανλή, που αντί για κακουργηματικού χαρακτήρα πράξεις παραπεμπεται για το πλημμέλημα της παράβασης καθήκοντος.

Ως κόμμα οφείλουμε να καταγγείλουμε και την πρόθεση της Κυβέρνησης, αλλά και της Νέας Δημοκρατίας, ότι επιδιώκει να προβεί σε μια προανακριτική -φιάσκα, μιας και σήμερα το πρωί, όπως δήλωσε ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, η προανακριτική Τριαντόπουλου αποτελεί τον οδηγό.

Είναι καθαρό ότι το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας θα κάνει ό,τι περνά από το χέρι του να υπάρξει ουσιαστική λειτουργία της προανακριτικής, με διερεύνηση και εξέταση μαρτύρων για να φωτιστούν όλες οι ευθύνες και οι κακουργηματικού χαρακτήρα πράξεις που έκαναν οι Υπουργοί και ο συγκεκριμένος, αλλά και όχι μόνο. Και, βεβαίως, πάνω από όλα, μέσα από τον ίδιο τον λαϊκό παράγοντα θα επιδιώξει να αποτελέσει καταλύτη αυτών των εξελίξεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Καραθανασόπουλο.

Επόμενος ομιλητής ο κ. Θεόδωρος Καράογλου, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο νέος αναπτυξιακός νόμος που συζητούμε δεν περιορίζεται σε αριθμούς, διατάξεις και ποσοστά επιδότησης. Όποιος ή οποία συνάδελφος εστιάζει σε αυτά τα στοιχεία και αξιολογεί τη νομοθετική πρωτοβουλία υπό αυτό το πρίσμα κάνει λάθος. Πρόκειται για μια συνειδητή, στοχευμένη, μεταρρυθμιστική παρέμβαση που στόχο έχει να δημιουργήσει ρίζες όχι μόνο στο έδαφος της εθνικής μας οικονομίας και της επιχειρηματικότητας, αλλά πρωτίστως στη συνείδηση κάθε πολίτη που επιζητά διαφάνεια, σταθερότητα, προσωπική και περιφερειακή δικαιοσύνη στην ανάπτυξη.

Με λίγα λόγια, ο νέος αναπτυξιακός νόμος ανοίγει παράθυρα σκέψης, διότι είναι ένα πραγματικό βήμα προς τα μπροστά. Και επειδή οι συμπολίτες μας δεν μας εκλέγουν για να φυτεύουμε προθέσεις, αλλά για να θερίζουμε αποτελέσματα, οφείλουμε να μιλήσουμε καθαρά.

Ο συγκεκριμένος νόμος δεν μοιράζει κονδύλια με το σταγονόμετρο της μικροπολιτικής. Απεναντίας ποτίζει την καινοτομία, την παραγωγή και τη νέα γενιά επιχειρηματιών. Δεν σχεδιάζεται με τον χάρακα των ισορροπιών, αλλά χαράσσει εθνική στρατηγική, η οποία βάζει τέλος στη διαχείριση της στασιμότητας και ανταποκρίνεται στην πρόκληση της ισομερούς ανάπτυξης. Διότι, όταν μια πολιτική δεν παράγει μέλλον, αρκείται στην ανακύκλωση του χθες. Και αυτή η ρηχή προσέγγιση δεν με εκφράζει ούτε αντιπροσωπεύει την παράταξή μας, τη Νέα Δημοκρατία.

Όσες και όσοι βρισκόμαστε σε αυτή την Αίθουσα και θα συμμετέχουμε στην ψηφοφορία, οφείλουμε να αναρωτηθούμε και να επιλέξουμε. Θέλουμε έναν αναπτυξιακό νόμο με επίκεντρο την πραγματική οικονομία ή συρραφή άρθρων που αγνοούν τις ανάγκες της κοινωνίας; Θέλουμε έναν αναπτυξιακό νόμο που δημιουργεί ευκαιρίες ή που ευνοεί τους αποκλεισμούς; Θέλουμε έναν αναπτυξιακό νόμο με θεσμικά θεμέλια ή με μικροπολιτικές προεκτάσεις;

Αρα αυτές τις ημέρες δεν συζητάμε απλώς έναν νόμο. Μιλάμε για το αύριο και για την Ελλάδα των επόμενων δεκαετιών, για μια Ελλάδα που θα προσφέρει ανάπτυξη σε όλους και όχι στους λίγους, επενδύσεις παντού και όχι μόνο στα μεγάλα αστικά κέντρα, που θα δημιουργεί δουλειές και ευκαιρίες στον τόπο του καθενός και της καθεμιάς από εμάς και θα περιορίζει τη μετανάστευση από ανάγκη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχοντας διαβάσει προσεκτικά τον νέο αναπτυξιακό νόμο και παρακολουθώντας όλες τις συνεδριάσεις της αρμόδιας επιτροπής, τολμώ να πω ότι είναι το πιο τολμηρό και περιφερειακό δίκαιο αναπτυξιακό εργαλείο των τελευταίων χρόνων. Μπορεί να σχεδιάστηκε στην Αθήνα, στο Υπουργείο, αλλά έχει το βλέμμα στραμμένο στην αναγέννηση της ελληνικής περιφέρειας, καθώς θεσπίζονται δώδεκα καθε-

στώτα ενίσχυσης για σύγχρονα και περιφερειακά στοχευμένα επενδυτικά σχέδια τεχνολογιών αιχμής, αγροδιατροφής, τουρισμού, εφοδιαστικής αλυσίδας και αλυσίδας αξίας.

Σε ό,τι αφορά τον τόπο μου, τη βόρεια Ελλάδα, για πρώτη φορά εισάγεται ειδικό καθεστώς ενίσχυσης για επενδυτικά σχέδια άνω των 2.000.000 ευρώ σε παραμεθόριες περιοχές, με Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν χαμηλότερο από τον εθνικό μέσο όρο. Αυτά θα θεωρούνται στρατηγικές επενδύσεις και θα αξιολογούνται με προτεραιότητα, ενώ τα παρεχόμενα κίνητρα περιλαμβάνουν επιχορήγηση, επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης ή φορολογική απαλλαγή, καθώς και ταχεία αδειοδότηση και χωροθέτηση της επένδυσης.

Συνολικά το 2025 και το 2026 θα δοθούν 900.000.000 ευρώ σε φοροαπαλλαγές και επιχορηγήσεις με τη Μακεδονία και τη Θράκη να λαμβάνουν τη μερίδα του λέοντος. Πρόκειται για κονδύλια τα οποία προστίθενται σε εκείνα που η πολιτεία έχει ήδη διαθέσει για τη μεταποίηση στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας, όπου ήδη έχουν εγκριθεί εξήντα επτά επενδυτικά σχέδια, με ενίσχυση συνολικά στα 97.000.000 ευρώ.

Παράλληλα, δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχής μας ότι οι εγκρίσεις επενδυτικών σχεδίων θα ολοκληρώνονται εντός ενενήντα ημερών από την υποβολή της αίτησης, μέσω ενός πλήρους ψηφιοποιημένου συστήματος αξιολόγησης, ενώ ο νόμος περιλαμβάνει και ρήτρα υλοποίησης.

Ως εκ τούτου, ο νέος αναπτυξιακός νόμος περνά από την επιδοματική λογική στην επενδυτική στρατηγική, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα και την εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας. Είναι σημαντικό ότι πλέον η Ελλάδα επενδύει στην Ελλάδα ενισχύοντας την εγχώρια επιχειρηματικότητα, διαμορφώνοντας ένα φιλικό και σταθερό επενδυτικό περιβάλλον που προσελκύει όχι μόνο εγχώριους, αλλά και διεθνείς επενδυτές.

Θα ήθελα να κάνω αρκετές παρατηρήσεις, ο χρόνος όμως δεν μου το επιτρέπει. Θα καταθέσω αντ' αυτού ένα ολοκληρωμένο πόρισμα του Συνδέσμου Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος, που θεωρώ ότι δίνει όλα τα στοιχεία για τα οποία παρατηρεί ότι πρέπει να γίνουν κάποιες διορθωτικές κινήσεις.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Θεόδωρος Καράογλου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στεννογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Και θα ήθελα να σταθώ ιδιαίτερα σε ένα θέμα που με απασχολεί και είναι ένα θέμα που με συγκινεί, μια που έχω υπηρετήσει για περίπου τέσσερα χρόνια στο Υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης. Ξέρω βεβαίως και τον Υπουργό και τον Υφυπουργό. Έχουμε συνεργαστεί και σας έχω σε εκτίμηση.

Θυμίζω ιστορικά κάποια πράγματα. Το 2012 -νέα κυβέρνηση με Πρωθυπουργό τον Αντώνη Σαμαρά- επανασυστάθηκε το Υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης με το π.δ.85 στις 21-6-2012.

Μεταξύ των άλλων αρμοδιοτήτων για πρώτη φορά δόθηκε η σημαντικότερη αρμοδιότητα που είχε το Υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης ποτέ, δηλαδή το Υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης έγινε ένα μικρό, τοπικό Υπουργείο Ανάπτυξης, μιας που του ανατέθηκε η ενημέρωση για τους αναπτυξιακούς νόμους, έγινε φορέας υποδοχής ελέγχου νομιμότητας και των επενδυτικών σχεδίων με προϋπολογισμό από 3 εκατομμύρια ανά ευρώ μέχρι 50 εκατομμύρια ευρώ για τις δεκαέξι περιφερειακές ενότητες της βόρειας Ελλάδας, της Μακεδονίας και της Θράκης, έγινε φορέας αξιολόγησης των σχεδίων αυτών και τελικά έδινε την τελική έγκριση για την υπαγωγή στον αναπτυξιακό νόμο.

Τότε με απόφασή μου ως αρμόδιου Υπουργού συστήθηκε η Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων, που λειτούργησε πολύ καλά για τα επόμενα χρόνια. Όμως, το 2021 με τον ν.4864/2-12-2021 με το πρόσχημα ότι το Υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης και η Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων καθυστέρει την έγκριση των επενδυτικών σχεδίων αφαιρέθηκαν σημαντικές αρμοδιότητες και συγκεκριμένα δεν μπορούσε να αξιολογήσει πλέον όλα τα επενδυτικά σχέδια, όλα τα καθεστώτα, αλλά μόνο τα επτά από τα δεκατρία και μειώθηκαν κατά πολύ τα όρια που θα μπορούσε να ελέγξει τα επενδυτικά σχέδια. Από 3 εκατομμύρια ανά ευρώ, όπως είχα πει, μέχρι 50 εκατομμύρια τα πήγε σε 1 εκατομμύριο ευρώ ανά ευρώ μέχρι 3 εκατομμύρια.

Σήμερα, κύριοι Υπουργοί, με τα άρθρα 15 και 16 του σχεδίου νόμου που συζητούμε δεν προσδιορίζεται ακριβώς αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Ιδιωτικών Επενδύσεων του ΥΜΑΘ, αλλά αυτή θα βγαίνει ανά προκήρυξη. Δηλαδή αυτό πρακτικά σημαίνει ότι μπορεί να βγουν τριάντα προκηρύξεις και να μην είναι σε καμία το Υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης, ή να είναι μόνο σε μία ή σε δύο. Δηλαδή θα είναι στην κρίση του εκάστοτε Υπουργού Ανάπτυξης αν θα δοθεί επενδυτική αρμοδιότητα στο Υπουργείο ή όχι.

Να τονίσω ότι σήμερα που συζητάμε στην αρμόδια Υπηρεσία του ΥΜΑΘ, στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων, υπάρχουν περίπου εκατόν ογδόντα επενδυτικά σχέδια τα οποία αξιολογούνται.

Άρα, κύριοι Υπουργοί, θεωρώ ότι η απόφαση αυτή, τα συγκεκριμένα άρθρα είναι σε λάθος κατεύθυνση. Είναι άδικη αυτή η μεταχείριση στο μοναδικό περιφερειακό Υπουργείο της χώρας και θέλω, σας παρακαλώ, να την επανεξετάσετε. Αφήστε έστω τις πετσοκομμένες αρμοδιότητες μετά τον ν.4864/2021 και εγώ θα έλεγα ότι θα πρέπει να προχωρήσετε και ακόμη περισσότερο, να επανέλθουμε στις αρχικές αρμοδιότητες που δόθηκαν με το π.δ.85/2012 και να το ενισχύσουμε ακόμη περισσότερο το Υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης και για εθνικούς λόγους και για λόγους πραγματικής ισορροπίας ανάπτυξης της χώρας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Κλείνοντας, θέλω να γίνει κατανοητό από όλες και όλους ότι ο νέος αναπτυξιακός νόμος δεν πρέπει, αγαπητοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες, να θυσιαστεί στον βωμό της κομματικής σκοπιμότητας. Διακρίνει τις αναπτυξιακές δυνατότητες, βοηθά να αναδειχθούν, να αξιοποιηθούν, προσφέρει λύσεις στα προβλήματα του σήμερα. Υπηρετεί την Ελλάδα των περιφερειών και της δημιουργίας, όπως και κάθε Έλληνα που παράγει, τολμά, προχωρά.

Η οικονομία μας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν έχει την πολυτέλεια της αδράνειας και εμείς έχουμε την ευθύνη της δράσης. Σας καλώ, λοιπόν, να υπερψηφίσουμε τον αναπτυξιακό νόμο, γιατί η εθνική ανάπτυξη ξεκινάει από την περιφέρεια.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Καράογλου.

Καλείται στο Βήμα η κ. Μαρία - Ελένη Σούκουλη - Βιλιάλη, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κύριε Πρόεδρε, μου επιτρέπετε για ένα λεπτό, αν η κυρία συνάδελφος δεν έχει αντίρρηση;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ναι, βεβαίως, κύριε Υπουργέ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Ευχαριστώ πάρα πολύ την κυρία συνάδελφο και εσάς, κύριε Πρόεδρε. Θα μιλήσω μόνο για ένα λεπτό.

Απλά να εξηγήσω κάτι: Δεν αλλάζει κάτι ουσιαστικό σε ό,τι αφορά τις δυνατότητες και τις αρμοδιότητες των αρμόδιων Υπηρεσιών του Τομέα Μακεδονίας - Θράκης του Υπουργείου Εσωτερικών. Είναι ξεκάθαρη η δέσμευση, υπάρχει μέσα στον νόμο ότι έχει τη δυνατότητα να κάνει αυτή τη δουλειά και αυτό που, εν πάση περιπτώσει, θέλω να πω απολύτως ξεκάθαρα και δεσμευτικά είναι ότι σε όλα τα καθεστώτα των 150 εκατομμυρίων ευρώ, τα οποία θα προκηρυχθούν το αμέσως επόμενο διάστημα, το Υφυπουργείο Εσωτερικών, το Υφυπουργείο Μακεδονίας - Θράκης, θα έχει την αρμοδιότητα για την εξέταση όλων των σχεδίων που ζητούν επιχορήγηση μέχρι τα 3 εκατομμύρια.

Αυτό που ίσχυε μέχρι τώρα θα ισχύσει και το επόμενο διάστημα, με την αυτονότη, βέβαια, κύριε συνάδελφε, δέσμευση και του αρμόδιου Υφυπουργού κ. Γκιουλέκα ότι οι Υπηρεσίες του επίσης θα ολοκληρώσουν τις διαδικασίες μέσα σε ενενήντα ημέρες, όπως λέει ο νόμος και το οποίο αφορά πλήρως όλες τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Ανάπτυξης. Το λέω για να είναι απολύτως σαφές.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό.

Κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο και συγγνώμη για την καθυστέρηση.

ΜΑΡΙΑ - ΕΛΕΝΗ (ΜΑΡΙΛΕΝΑ) ΣΟΥΚΟΥΛΗ - ΒΙΛΙΑΛΗ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλούμαστε σήμερα στην Ολομέλεια του Ελληνικού Κοινοβουλίου να τοποθετηθούμε επί του νέου αναπτυξιακού νόμου, δηλαδή ενός ακόμα αναπτυξιακού εργαλείου που συμβάλλει στον στρατηγικό μας στόχο για τη δίκαιη και βιώσιμη ευημερία όλων των πολιτών της χώρας.

Ο στόχος μας ήταν, είναι και θα είναι καθαρός και αφορά την αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε καθεστώς δημοσιονομικής ισορροπίας, αφαιρώντας βάρη από τις μελλοντικές γενιές Ελλήνων και εν τέλει συγκλίνοντας με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Και, ναι, είμαστε μία Κυβέρνηση, μια Κοινοβουλευτική Ομάδα, μία παράταξη που πρεσβεύουμε διαχρονικά και σταθερά ότι η επιχειρηματικότητα θα πρέπει να είναι πρωταγωνίστρια σε αυτήν την αναπτυξιακή διαδικασία. Πιστεύουμε σε αντίθεση με την πλειονότητα των κομμάτων της Αντιπολίτευσης ότι το επιχειρείν είναι η κυρίαρχη δημιουργική δύναμη παραγωγής νέου πλούτου για τη χώρα μας και χρέος της Κυβέρνησης είναι να διανεμηθεί ισότιμα σε ολόκληρη την ελληνική κοινωνία, σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια.

Και αυτό θα συνεχίσουμε να πράττουμε τηρώντας παράλληλα τη σταθερή μας δέσμευση έναντι του ελληνικού λαού, που δεν είναι άλλη από το να μιλάμε πάντα τη γλώσσα της αλήθειας με τεκμηρίωση, διότι αυτή είναι η λέξη που απαντά πειστικά στις ανεδραφικές αιτιάσεις της Αντιπολίτευσης, η οποία ακόμα και σήμερα μοιράζει ακάλυπτες επιταγές χάριν εντυπωσιασμού και ψηφοθηρίας.

Ο αναπτυξιακός νόμος που έρχεται σήμερα προς ψήφιση μαζί με τα υπόλοιπα χρηματοδοτικά εργαλεία απαντούν και προσαρμόζονται, κομπώνουν στα αναπτυξιακά ζητούμενα του σήμερα, κοιτάζοντας το αύριο της χώρας, χωρίς να ξεχνάμε όμως τα παθήματα του χθες.

Διότι κανείς από εμάς δεν πρέπει να ξεχνά ότι η ελληνική κοινωνία και η ελληνική οικονομία υπέστησαν ένα τραυματικό σοκ κατά την περίοδο της δημοσιονομικής κρίσης, ένα σοκ που προκάλεσε την κατάρρευση των εισοδημάτων, των ιδιωτικών επενδύσεων, των δημοσίων επενδύσεων, της ιδιωτικής κατανάλωσης και της αγοράς εργασίας, γεγονότα που παρ'όλο που οδηγούν τη χώρα ακόμα και στην έξοδο της από την Ευρωζώνη με την καταστροφική διακυβέρνηση των ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ. Όπως και κανείς δεν μπορεί να παραβλέψει ότι από το 2019 έως και σήμερα η ανεργία μειώθηκε, η δημοσιονομική ισορροπία αποκαταστάθηκε, οι εξαγωγές και οι επενδύσεις αυξήθηκαν, αλλά και τα εισοδήματα αυξάνονται σταθερά.

Όλα αυτά μέσα σε ένα περιβάλλον αλληπάλλων κρίσεων, της υγειονομικής κρίσης, της ενεργειακής κρίσης, των έντονων γεωπολιτικών εντάσεων που προκάλεσαν ακόμα και πολεμικές συρράξεις, με αποτέλεσμα η χώρα μας να δρα σε ένα διεθνές περιβάλλον αβεβαιότητας που προκαλεί επιβράδυνση της παγκόσμιας ανάπτυξης. Είναι κρίσεις που έχει αφήσει το αποτύπωμά τους και στην ελληνική οικονομία και στην ελληνική κοινωνία, με την αύξηση του κόστους ζωής να ροκανίζει το διαθέσιμο εισόδημα των πολιτών.

Παρ' όλα αυτά, όμως, η ελληνική οικονομία μεγεθύνεται και παρουσιάζει χαρακτηριστική ανθεκτικότητα. Και όσο μεγεθύνεται, τα μακροοικονομικά αποτελέσματα της πολιτικής μας θα μετατρέπονται με υπευθυνότητα σε ορατά οφέλη για κάθε πολίτη ξεχωριστά.

Τούτη η ώρα, όμως, δεν είναι η ώρα του εφησυχασμού. Αντίθετα, είναι η ώρα της ενεργητικής προώθησης μεταρρυθμιστικών δράσεων που θα αναμορφώσουν δραστικά το προφίλ της ελληνικής οικονομίας. Σε αυτόν τον στρατηγικό σχεδιασμό εντάσσεται και η επιχειρησιακή φιλοσοφία του αναπτυξιακού νόμου. Θέλουμε να βελτιώσουμε ακόμα περισσότερο σήμερα - όχι αύριο - όλους τους δείκτες της διαβρωτικής ανταγωνιστικότητας.

Από τον ψηφιακό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας μέχρι το ρυθμιστικό πλαίσιο της λειτουργίας των επιχειρήσεων δημιουργούμε ένα σταθερά φιλοεπενδυτικό περιβάλλον, διότι ενώ έχουμε καταφέρει να βελτιώσουμε τον λόγο των επενδύσεων προς το ΑΕΠ και να φτάσει το 2024 το 15,3%, υπολείπεται πολύ από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, που είναι το 21%.

Μάλιστα, έχει αξία να αναφέρουμε ότι σήμερα οι ιδιωτικές επενδύσεις κατά τα 4/5 αφορούν επενδύσεις σε παραγωγικό κεφάλαιο και το 1/5 σε κατοικίες, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος. Επομένως, η περαιτέρω κάλυψη του επενδυτικού κενού και μάλιστα σε αυτήν την αναλογία, να αλλάζει το παραγωγικό πρότυπο και υπηρετεί στην πράξη αυτό που ονομάζουμε δυναμική και βιώσιμη αναπτυξιακή πορεία της χώρας.

Στην εποχή των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων έχουμε ανάγκη ένα ολιστικό αναπτυξιακό μοντέλο που θα μας επιτρέπει να είμαστε πιο παραγωγικοί και καινοτόμοι ιδιαίτερα σήμερα που ο προστατευτισμός στις εμπορικές συναλλαγές αυξάνεται σε παγκόσμιο επίπεδο, με συνέπεια η διεθνής ανταγωνιστικότητα να σκληραίνει ακόμη περισσότερο. Προσοχή, όμως! Ενώ η τόνωση των εξαγωγών και η ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων μας αποτελεί στρατηγική μας επιλογή και με τον συγκεκριμένο αναπτυξιακό νόμο, δεν πρέπει να ξεχνάμε το σταθερά υψηλό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και πώς θα μειώσουμε το έλλειμμα θωρακίζοντας περισσότερο την ελληνική οικονομία από εξωγενείς κρίσεις. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι εισάγουμε πολλά προϊόντα που θα μπορούσαμε να παράγουμε οι ίδιοι στην χώρα μας. Αναγκαία, λοιπόν, η μεγέθυνση της παραγωγικής μας βάσης, αφού αποτελεί προϋπόθεση για τη βιώσιμη αναπτυξιακή διαδικασία και μέλημα του παρόντος αναπτυξιακού νόμου.

Η δημοσιονομική υπευθυνότητα, η μεταρρυθμιστική δράση και η πολιτική σταθερότητα είναι τα χεγύγια επιτυχίας για να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις που γεννά σήμερα το διεθνές περιβάλλον, ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον με τεράστιες τεχνολογικές, εμπορικές, ενεργειακές, γεωπολιτικές και κλιματικές ανακατατάξεις.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Η ενεργητική προσαρμογή της χώρας στις τεκτονικές αλλαγές που συντελούνται δεν αποτελεί απλά ένα οικονομικό και κοινωνικό ζητούμενο, αλλά μια εθνική στρατηγική στόχευση ιστορικών διαστάσεων. Ο αναπτυξιακός νόμος κινείται στη σωστή κατεύθυνση και είναι ένα ακόμα σημαντικό κομμάτι της πολυδιάστατης οικονομικής ανάπτυξης της χώρας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουμε βαθιά πίστη στις αναπτυξιακές δυνατότητες της χώρας. Έχουμε βαθιά πίστη στις δημιουργικές ικανότητες των Ελληνίδων και των Ελλήνων. Χρέος της πολιτείας είναι να δημιουργεί ένα δίκαιο νομικό και διοικητικό πλαίσιο που να δίνει τα κίνητρα και να άρει τα εμπόδια, προκειμένου οι πολίτες και οι επιχειρήσεις να μπορούν να δημιουργούν υπεραξίες προς όφελος και της ελληνικής οικονομίας και της ελληνικής κοινωνίας.

Φυσικά αυτή η διαδικασία μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας δεν είναι ένας εύκολος δρόμος ούτε μπορεί να γίνει μέσα σε μία νύχτα. Είναι μαραθώνιος. Είναι ένας μαραθώνιος καθημερινής βελτίωσης της ζωής των πολιτών, όπου η μεθοδική εργασία θα μας οδηγήσει στην πραγμάτωση του μεγάλου στόχου μας για την Ελλάδα της ευημερίας και της προόδου.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κι εμείς ευχαριστούμε πολύ την κ. Σούκουλη - Βιλιάλη.

Επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Θεοφάνης Παπάς, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ (ΦΑΝΗΣ) ΠΑΠΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριε Υφυπουργέ, αγαπητοί συνάδελφοι, βρισκόμαστε σε μια κρίσιμη συγκυρία κατά την οποία η χώρα μας καλείται να δώσει απαντήσεις σε μεγάλα ερωτήματα, όπως είναι το πώς θα πετύχουμε βιώσιμη ανάπτυξη, πώς θα εξασφαλίσουμε κοινωνική συνοχή και δίκαιη κατανομή ευκαιριών.

Το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου έρχεται να δώσει απαντήσεις

μέσα από τη μεταρρύθμιση του αναπτυξιακού ν.4887/2022. Αποτυπώνει μια νέα φιλοσοφία από την παθητική επιδότηση στη στοχευμένη ενίσχυση της παραγωγής, της καινοτομίας και της κοινωνικής ευθύνης. Στόχος είναι μια οικονομία χωρίς αποκλεισμούς με έμφαση στην πραγματική παραγωγή, στον πρωτογενή τομέα, στη βιομηχανία, την τεχνολογία, την κοινωνική επιχειρηματικότητα και τη χειροτεχνία.

Ακόμα, καταργούνται οι οριζόντιες επιδοτήσεις και εισάγονται τρία ευέλικτα καθεστώτα ενίσχυσης: οι σύγχρονες τεχνολογίες για ψηφιακή και πράσινη μετάβαση, η κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία με κοινωνικό αποτύπωμα, οι περιοχές ειδικής ενίσχυσης για πληγείσες ή υποβαθμισμένες περιοχές. Προβλέπονται πέντε μορφές ενίσχυσης: η φοροαπαλλαγή, η επιχορήγηση, η επιδότηση leasing, η επιδότηση απασχόλησης και η χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου.

Επιπλέον, προβλέπεται η ταχεία αδειοδότηση και οι δημόσιες εγγυήσεις μέσω ευρωπαϊκών μηχανισμών. Το μήνυμα είναι σαφές: Αφαιρούμε εμπόδια, δίνουμε εργαλεία και στέλνουμε σήμα εμπιστοσύνης προς τους εγχώριους και τους ξένους επενδυτές.

Η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη έχει ήδη θέσει τα θεμέλια ενός σταθερού και διαφανούς επενδυτικού περιβάλλοντος. Το νέο αναπτυξιακό νομοσχέδιο εγγυάται την απαιτούμενη ταχύτητα και ευελιξία στην αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων αφήνοντας πίσω τις αναμονές και την αβεβαιότητα του παρελθόντος. Εισάγεται πλέον σύστημα συγκριτικής αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων, ενώ η διοίκηση δεσμεύεται για πρώτη φορά με σαφή χρονοδιαγράμματα, ώστε, για παράδειγμα, για επένδυση που δεν ενεργοποιείται εντός είκοσι τεσσάρων μηνών να απεντάσσεται.

Παράλληλα, δίνεται η δυνατότητα τροποποίησης επενδυτικών σχεδίων μέχρι το στάδιο της ολοκλήρωσης, ώστε να διατηρείται η αναγκαία ευελιξία μέσα σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον. Η ανάπτυξη μας οφείλει να είναι δίκαιη. Για τον λόγο αυτό, το νομοσχέδιο ενσωματώνει πολιτικές προσιμότητας για ΑμεΑ, προβλέπει δωρεάν συμμετοχή κοινωνικών επιχειρήσεων και προωθεί ανακατανομή πόρων με κοινωνικά και περιφερειακά κριτήρια.

Το νομοσχέδιο μεριμνά και για την άμεση αντιμετώπιση κρίσεων, όπως στην περίπτωση της Θεσσαλίας. Τέλος, η έμφαση που δίνεται στην εξυγίανση και μεταβίβαση μεγάλων στρατηγικών επενδύσεων, όπως είναι, για παράδειγμα, η περίπτωση των Ναυπηγείων Ελευσίνας, δείχνει ότι έχουμε και την ευελιξία και τη βούληση να διασώσουμε εμβληματικές παραγωγικές μονάδες της χώρας διασφαλίζοντας ταυτόχρονα το δημόσιο συμφέρον.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, το σημαντικό αυτό νομοσχέδιο που καλούμαστε να ψηφίσουμε είναι το αποτέλεσμα συλλογικής δουλειάς, εμπειρίας και ρεαλισμού. Είναι το εργαλείο με το οποίο μπορούμε να περάσουμε στην ανάπτυξη, στην ισόρροπη πρόοδο, στην παραγωγική αναγέννηση της χώρας. Οι στόχοι είναι ξεκάθαροι: αποτελεσματική προσέλκυση επενδύσεων, μείωση των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων, αυτό που λέμε εσωτερική σύγκλιση, αύξηση του ΑΕΠ και της απασχόλησης, πράσινος και ψηφιακός μετασχηματισμός, ενίσχυση μικρομεσαίων και κοινωνικών επιχειρήσεων.

Σε κάθε περίπτωση, ο νέος αυτός αναπτυξιακός νόμος δεν υπόσχεται θαύματα. Υπόσχεται, όμως, αξιοκρατία, διαφάνεια, στοχευμένα κίνητρα, ταχύτητα, ευελιξία και κοινωνική υπευθυνότητα. Αποτελεί ένα εργαλείο για όσους πραγματικά θέλουν να επενδύσουν, να παράγουν, να παραμείνουν στη χώρα τους, να προσφέρουν δουλειά και μέλλον στα παιδιά τους.

Εδώ θα μου επιτρέψετε να κάνω και μία αναφορά γι' αυτό που ακούγεται όλες αυτές τις ημέρες για τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Κατ' αρχάς η απόφαση της Κυβέρνησης του Κυριάκου Μητσοτάκη για την κατάργηση του ΟΠΕΚΕΠΕ και την ενσωμάτωση των λειτουργιών και του προσωπικού του στην ΑΑΔΕ αποτελεί πραγματικά μία τομή στη διαχείριση των αγροτικών ενισχύσεων με γνώμονα τη διαφάνεια, την αποτελεσματικότητα και τη στήριξη του Έλληνα αγρότη.

Το νέο σύστημα φιλοδοξεί να αφήσει πίσω παθογένειες δεκαετιών. Εννοείται ότι θα πρέπει να ολοκληρωθούν οι έλεγχοι και

όποιοι πραγματικά έχει πάρει ενισχύσεις παρανόμως, να έρθει η δικαιοσύνη και να επιβάλει να επιστραφούν πίσω. Όμως, από την άλλη, πρέπει να διορθώσουμε και τις νόμιμες αδικίες κατανομής. Και εξηγή αμέσως τι εννοώ. Δυστυχώς, ακόμα και η Ευρώπη έχει κάνει το πολύ μεγάλο λάθος να ενισχύει διαδικασίες που δεν έχουν απολύτως καμία παραγωγική λειτουργία. Και αναφέρομαι στη δυνατότητα να ενεργοποιούνται δικαιώματα μέσα από βοσκότοπο χωρίς αυτός να κατέχει ούτε μία ζωική μονάδα.

Δυστυχώς, ξέρετε, το κάθε κράτος-μέλος έχει έναν συγκεκριμένο αριθμό χρημάτων και γίνεται κατανομή στον αγροτικό κόσμο. Όταν έρχονται σε αυτήν την κατανομή και μπαίνουν -ας μιλήσω για τις νόμιμες διαδικασίες- αυτοί που κατέχουν βοσκότοπο, εισπράττουν και παίρνουν δικαιώματα από τους πραγματικούς παραγωγούς. Συν τοις άλλοις, κάτι που δεν έχουμε δει και το οποίο έχει ξεκινήσει από την Ευρώπη, ξεκίνησε κυρίως από τον ΣΥΡΙΖΑ, επί υπουργίας του κ. Αποστόλου, που δόθηκε το δικαίωμα να ενεργοποιούνται τα δικαιώματα. Πλέον, με βάση αυτή τη διαδικασία λείπουν και οι πραγματικοί βοσκότοποι από τους ανθρώπους που τους χρειαζόνταν, γιατί στο παρελθόν ένας κτηνοτρόφος πήγαινε και νοίκιαζε έναν ιδιωτικό βοσκότοπο για να κάνει χρήση. Αυτή τη στιγμή, γιατί ο ιδιώτης που δεν το χρειάζεται να το νοικιάζει, με αποτέλεσμα να έχουμε αυτό το μεγάλο πρόβλημα;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΒΕΤΤΑ: Από το 2011 έγινε αυτό.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ (ΦΑΝΗΣ) ΠΑΠΑΣ: Επίσης, η απόφαση να ενεργοποιείται το Εθνικό Απόθεμα θα μου επιτρέψετε να πω ότι ξεκίνησε επί κυβερνήσεως ΣΥΡΙΖΑ, με Υπουργό τον κ. Αποστόλου. Ψάξτε να το δείτε.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΒΕΤΤΑ: Από το 2011. Εσείς ψάξτε το.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ (ΦΑΝΗΣ) ΠΑΠΑΣ: Επίσης, κάτι άλλο που ισχύει είναι το εξής: Θα πρέπει να αποφασίσουμε τα δικαιώματα μέχρι ποια ηλικία πρέπει να ενεργοποιούνται, διότι, ξέρετε, κύριοι Υπουργοί και κύριοι συνάδελφοι, αυτή τη στιγμή έχουν μπει πάρα πολλοί νέοι στον αγροτικό χώρο ως νέοι αγρότες. Δυστυχώς -εάν ξέρετε πώς γίνεται η κατανομή- από το Εθνικό Απόθεμα έχει το δικαίωμα να πάρει μόνο την πρώτη δήλωση που κάνει, με αποτέλεσμα όποια εξέλιξη και να έχει αυτός ο αγρότης, δηλαδή αν έχει μια θετική εξέλιξη και έχει αναπτυχθεί είτε στην καλλιερητική του έκταση, είτε προς ζωικές μονάδες, δεν του δίνουμε επιπλέον κανένα δικαίωμα. Αντιθέτως, έρχεται να αγοράσει και να μεταβιβάσει δικαιώματα από ανθρώπους που δεν έχουν κάνει καμία παραγωγική διαδικασία.

Αρα θεωρώ ότι θα πρέπει να διορθώσουμε και κάποια τέτοια είδους θέματα, ώστε οι ενισχύσεις να πάνε στον πραγματικό αγροτικό κόσμο. Θεωρώ χρέος της Κυβέρνησής μας, όπου χρειάζεται, να διορθώνει -και το κάνει- να σχεδιάζει και να οργανώνει το πλαίσιο. Χρέος των ανθρώπων και των επιχειρήσεων της νέας παραγωγικής Ελλάδας που όλοι οραματιζόμαστε είναι το πλαίσιο αυτό να γεμίσει με ρεαλιστικές πρωτοβουλίες, ευκαιρίες και δυνατότητες. Καθήκον όλων μας είναι να μη χαθούν ξανά ευκαιρίες, όπως συνέβη και στο παρελθόν.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Παπά.

Επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Χρήστος Σταϊκούρας, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ: Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένας από τους κύριους στόχους της οικονομικής πολιτικής είναι η επίτευξη υψηλής και διατηρήσιμης αύξησης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Για τον λόγο αυτόν, η οικονομική πολιτική μέσω της ασκούμενης δημοσιονομικής πολιτικής και της υλοποίησης διαρθρωτικών αλλαγών, στοχεύει στη διαμόρφωση ευνοϊκών συνθηκών για τη διατηρήσιμη αύξηση της κατανάληψης, την προσέλκυση επενδύσεων, την αύξηση των καθαρών εξαγωγών και την ενίσχυση των συντελεστών παραγωγής. Ποιων δηλαδή; Του ανθρώπινου κεφαλαίου, του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού και της παραγωγικότητας. Γιατί οι επενδύσεις είναι σημαντικές; Οι επενδύσεις είναι σημαντικές γιατί αυξάνουν και τον

κεφαλαιουχικό εξοπλισμό και την παραγωγικότητα.

Κυρίες και κύριοι, όταν η Νέα Δημοκρατία ανέλαβε τη διακυβέρνηση της χώρας το 2019, οι επενδύσεις ήταν στο 11% του ΑΕΠ, έναντι διπλάσιου μέσου όρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο 22%. Έκτοτε, η ασκούμενη οικονομική πολιτική βελτίωσε τις προσδοκίες κερδοφορίας και μείωσε την αβεβαιότητα. Αυτό είχε και συνεχίζει να έχει απτά αποτελέσματα. Από το 11% του 2019, οι επενδύσεις ανέβηκαν στο 15,3% το 2024, έναντι ευρωπαϊκού μέσου όρου 21,2%. Δηλαδή, με λίγα λόγια, το επενδυτικό κενό μας έναντι του ευρωπαϊκού μέσου όρου από έντεκα ποσοστιαίες μονάδες το 2019, έχει πέσει σχεδόν στο μισό.

Σχετικοί δείκτες το επιβεβαιώνουν και τους καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χρήστος Σταϊκούρας καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Μάλιστα, η Ελλάδα είναι η χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη μεγαλύτερη αύξηση του όγκου των επενδύσεων, σωρευτικά κατά 60% μεταξύ του 2019 και του 2024. Την ίδια περίοδο, μάλιστα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι επενδύσεις έχουν μείνει στάσιμες και, μάλιστα, το 2024 κατέγραψαν πτώση.

Το καταθέτω και αυτό στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χρήστος Σταϊκούρας καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ιδιαίτερα θετικά είναι τα στοιχεία για τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Τα τελευταία έξι χρόνια, οι καθαρές ροές άμεσων ξένων επενδύσεων σε ονομαστικές τιμές ανέρχονταν στα 31,7 δισεκατομμύρια ευρώ. Δηλαδή, έχουν έρθει στη χώρα περισσότερες άμεσες ξένες επενδύσεις από ό,τι τα προηγούμενα δεκαεπτά χρόνια μαζί.

Το καταθέτω και αυτό στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χρήστος Σταϊκούρας καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Τέλος, για να μπούμε και στον πυρήνα της σημερινής μας συζήτησης, ως προς τη σύνθεση των επενδύσεων, με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του 2023 το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων γίνεται από ιδιωτικές επιχειρήσεις -το 7,8% του ΑΕΠ- και ακολουθούν οι δημόσιες επενδύσεις με 3,9% και τα νοικοκυριά με 3,6%.

Τα καταθέτω και αυτά τα στοιχεία στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χρήστος Σταϊκούρας καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Τα τελευταία χρόνια, όμως, στην προαναφερόμενη συνολική αύξηση και άνοδο των επενδύσεων έχουν συντελέσει και οι τρεις κατηγορίες, ιδιαίτερα τα νοικοκυριά, σημαντικά οι δημόσιες επενδύσεις όπου και δεν υφίσταται πλέον επενδυτικό κενό με την Ευρώπη και λιγότερο οι ιδιωτικές επενδύσεις. Συνεπώς είναι θετικό ότι έχουμε σημαντική αύξηση και στις τρεις κατηγορίες, αλλά οι ιδιωτικές επενδύσεις, απ' όπου προέρχεται και το μεγαλύτερο μέρος του υφιστάμενου εναπομείναντος επενδυτικού κενού, πρέπει να συνεισφέρουν περισσότερο, ιδιαίτερα σε κλάδοις υψηλής προστιθέμενης αξίας, καθώς έχουν υψηλά πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.

Για τον λόγο αυτόν, οι προτεραιότητες πρέπει να είναι -και είναι- η περαιτέρω απλοποίηση των διαδικασιών, η περαιτέρω μείωση του κανονιστικού βάρους, η βελτίωση του χωροταξικού πλαισίου, η αύξηση του ανταγωνισμού με περαιτέρω μείωση εμποδίων στις αγορές προϊόντων -κυρίως όμως υπηρεσιών- η ενίσχυση των ανθεκτικών υποδομών και των βιώσιμων μεταφορών και η περαιτέρω βελτίωση του πλαισίου χρηματοδότησης νέων επενδύσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι αναπτυξιακοί νόμοι στην Ελλάδα είναι το βασικό θεσμικό εργαλείο για την προώθηση των ιδιωτικών επενδύσεων με εθνικούς πόρους, με στόχο την τόνωση

της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας, της απασχόλησης, της περιφερειακής ανάπτυξης. Ο νέος αναπτυξιακός νόμος υπηρετεί ακριβώς αυτές τις προτεραιότητες. Είναι ένα πολύτιμο εργαλείο για τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων από επιχειρήσεις που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν ή να επεκτείνουν τη δραστηριότητά τους στον ελληνικό οικονομικό χώρο.

Στρατηγική στόχευση αποτελεί η αποτελεσματική απόκριση στα σύγχρονα αναπτυξιακά προτάγματα, δηλαδή την περαιτέρω προώθηση του βιώσιμου μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας και της προσαρμογής της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής στο σύγχρονο διεθνές οικονομικό περιβάλλον, έχοντας αιχμή τη μεταποίηση, την καινοτομία, την εξωστρέφεια, με στόχο την ανθεκτικότητα, τη βιωσιμότητα και την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων βιώσιμης ανάπτυξης και αειφορίας, τον περιορισμό των οικονομικών, κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων, καθώς και την προσέλκυση υψηλού εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.

Το σχέδιο νόμου αναμορφώνει τα υφιστάμενα καθεστώτα ενίσχυσης, θεσπίζει νέο καθεστώς Περιχώων Ειδικής Ενίσχυσης, δημιουργεί ένα πιο ευέλικτο, διαφανές και προσαρμοσμένο στις νέες ανάγκες της αγοράς και της περιφέρειας πλαίσιο για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων, απλοποιεί και επιταχύνει τις διοικητικές διαδικασίες αξιολόγησης και ελέγχου, καθιερώνει έναν καθολικά σταθερό κύκλο προκήρυξης του καθεστώτος.

Συμπερασματικά, το σχέδιο νόμου στοχεύει στην επίτευξη υψηλής και διατηρήσιμης οικονομικής μεγέθυνσης και ανάπτυξης, στην επιτάχυνση της προσέλκυσης επενδύσεων, στη δημιουργία περισσότερων νέων θέσεων απασχόλησης και -κάτι πολύ σημαντικό- στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Σταϊκούρα.

Τον λόγο έχει ο κ. Θεόφιλος Λεονταρίδης, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΛΕΟΝΤΑΡΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα για τον νέο αναπτυξιακό νόμο, ένα νομοσχέδιο που δεν αφορά μόνο τεχνικές ρυθμίσεις ή διοικητικές μεταρρυθμίσεις. Συζητάμε για το μέλλον της ελληνικής οικονομίας, για τον παραγωγικό της μετασχηματισμό, για το πώς η ανάπτυξη θα γίνει όχι απλώς ισχυρή, αλλά και βιώσιμη, για το πώς θα μπορέσουμε να δώσουμε προοπτική σε κάθε γωνιά της χώρας, από τον Έβρο έως την Κρήτη, από τα νησιά μας μέχρι τη βόρεια Ελλάδα που τόσο έχει δώσει στη χώρα και τόσο χρειάζεται στήριξη για να ξεδιπλώσει τις δυνατότητές της.

Αυτό που χαρακτηρίζει το νομοσχέδιο ως ιδιαίτερα αναπτυξιακό και χρήζει ειδικής αναφοράς είναι τα αυξημένα κίνητρα, η ειδική μέριμνα και προτεραιότητά του για τις επενδύσεις -μικρές, μεσαίες και μεγάλες- στις παραμεθόριες περιοχές. Θα το αποκαλούσα μοναδική ευκαιρία για τους κατοίκους των παραμεθόριων περιοχών όπως οι Σέρρες, ώστε να παραμείνουν στον τόπο μας και να επενδύσουν εδώ. Ενισχύει συνεπώς την περιφερειακή ανάπτυξη. Θέτει τις βάσεις για να μειωθούν οι αναπτυξιακές ανισότητες, να τονωθούν περιοχές που έχουν μείνει πίσω. Η κεντρική Μακεδονία, για παράδειγμα, δεν πρέπει να είναι απλώς πέρασμα. Πρέπει να γίνει κόμβος παραγωγικός, ενεργειακός, διαμετακομιστικός.

Με το νέο θεσμικό πλαίσιο, επενδυτικά σχέδια που έχουν στρατηγικό χαρακτήρα μπορούν να προχωρήσουν πιο γρήγορα. Τα περιφερειακά κίνητρα ενισχύονται και για περιοχές όπως η Μακεδονία και η Θράκη, που αποτελούν βασικό πυλώνα μεταποίησης και εξωστρέφειας, αυτά τα κίνητρα είναι ζωτικά.

Με ποιους τρόπους; Πρώτον, απλοποιούνται οι διαδικασίες υπαγωγής και ελέγχου. Λιγότερη γραφειοκρατία, περισσότερη ταχύτητα. Τώρα με σαφές πλαίσιο και προκαθορισμένες προθεσμίες στέλνουμε σήμα εμπιστοσύνης στους επενδυτές.

Δεύτερον, αναμορφώνονται οι κατηγορίες ενισχύσεων. Αντιμετωπίζονται οι ανάγκες κάθε κατηγορίας επιχείρησης, από τη μικρή και την πολύ μικρή έως τη μεγάλη με ρεαλισμό και κοινωνική δικαιοσύνη.

Τρίτον, επικαιροποιούνται οι επιλέξιμες δραστηριότητες. Εν-

σχύεται η πράσινη μετάβαση και η ψηφιακή μεταρρύθμιση. Κλάδοι στρατηγικής σημασίας όπως η κοινωνική επιχειρηματικότητα και η χειροτεχνία, οι σύγχρονες τεχνολογίες, η αγροδιατροφή, ο τουρισμός και οι εναλλακτικές μορφές του, η μεταποίηση εμπλουτίζονται με νέα εργαλεία.

Τέταρτον, εισάγονται ελεγκτικά φίλτρα και νέοι μηχανισμοί παρακολούθησης. Δημιουργείται νέος μηχανισμός αξιολόγησης και παρακολούθησης, ώστε να γνωρίζουμε πού βρίσκονται οι επενδύσεις, πού κολλάνε και πώς προχωρούν.

Η στρατηγική μας στόχευση είναι ο παραγωγικός μετασχηματισμός με επίκεντρο τον άνθρωπο. Δεν κάνουμε αναπτυξιακή πολιτική για τους αριθμούς. Κάνουμε για την κοινωνία, για τους ανθρώπους που ζουν, εργάζονται και παράγουν σε αυτήν τη χώρα. Γι' αυτό χρειαζόμαστε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο πιο εξωστρεφές, πιο καινοτόμο, πιο δίκαιο, με λιγότερη εξάρτηση από το κράτος, περισσότερη στήριξη στους νέους, στις γυναίκες, στις περιοχές που έχουν πληγεί από την αποβιομηχάνιση ή τη δημογραφική συρρίκνωση.

Η κεντρική Μακεδονία αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα. Στον Νομό Σερρών και σε άλλους νομούς, που αντιμετωπίζουν οξύ δημογραφικό πρόβλημα, υπάρχουν αξιόλογες μικρομεσαίες επιχειρήσεις που χρειάζονται στήριξη για να αντέξουν στον διεθνή ανταγωνισμό. Υπάρχει ανθρώπινο δυναμικό υψηλής κατάρτισης που όμως φεύγει στο εξωτερικό. Υπάρχει αναπτυξιακό δυναμικό που δεν έχει αξιοποιηθεί. Έτσι, λοιπόν, αξιολογείται θετικά η πρόβλεψη για την ενίσχυση επενδυτικών πρωτοβουλιών σε περιοχές της χώρας που αντιμετωπίζουν έντονα οικονομικά και πληθυσμιακά ζητήματα. Γι' αυτό ακριβώς το νέο καθεστώς περιοχών ειδικής ενίσχυσης τίθεται σε προτεραιότητα σε παραμεθόριες περιφερειακές ενότητες ευρισκόμενες στα βόρεια σύνορα της χώρας και σε περιοχές που το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ανέρχεται στο 70% του ετήσιου ή σε περιοχές που εντοπίζεται πληθυσμιακή συρρίκνωση λόγω των δυσμενών οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών.

Για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις τα ποσοστά ενισχύσεων για όλα τα είδη κινήτρων -πλην της επιχορήγησης- χορηγούνται έως το ανώτατο ποσοστό του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων. Το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται ως το 80% του ανώτατου ορίου του χάρτη.

Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια σε ορεινές περιοχές σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛΣΤΑΤ και σε περιοχές που βρίσκονται σε απόσταση έως 30 χιλιόμετρα από τα σύνορα, το κίνητρο της επιχορήγησης χορηγείται στο 100% του ανώτατου ορίου του χάρτη, πλην όμως οφείλω να σημειώσω ότι φέρει ορισμένους περιορισμούς. Η συγκεκριμένη ρύθμιση, αν και κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, αποκλείει γειτονικούς μεθοριακούς δήμους που δεν πληρούν το αυστηρό γεωγραφικό κριτήριο, παρότι βρίσκονται αντιμέτωποι με ίδιες ή και εντονότερες δυσκολίες.

Επιπλέον, σημαντικό τμήμα των περιοχών εντός του προβλεπόμενου ορίου καλύπτεται από ειδικά καθεστώτα προστασίας, όπως περιοχές Natura ή υπόκεινται σε αυστηρούς περιορισμούς ως προς τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης, γεγονός που καθιστά εξαιρετικά δύσκολη την αξιοποίησή τους για αναπτυξιακούς σκοπούς.

Ως εκ τούτου, προτείνω τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της ενίσχυσης, ώστε να περιλαμβάνει τουλάχιστον όλους τους δήμους που συνορεύουν άμεσα με τα εθνικά σύνορα, για να μην υπάρχουν ενδοπεριφερειακές ανισότητες. Οι περιοχές αυτές παρουσιάζουν διαχρονική υστέρηση στην οικονομική τους ανάπτυξη και αντιμετωπίζουν εντονότερη πληθυσμιακή συρρίκνωση κυρίως λόγω της έλλειψης επαγγελματικών προοπτικών για τους κατοίκους, ιδίως για τη νεότερη γενιά. Μέσα από τα νέα εργαλεία του αναπτυξιακού νόμου δίνουμε σε αυτές τις περιοχές την ευκαιρία να πρωταγωνιστήσουν ξανά, να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, να επιστρέψουν οι νέοι επιστήμονες, να ενισχυθεί η εγχώρια παραγωγή, να ζωντανέψουν τα βιομηχανικά πάρκα, να αποκτήσει η περιοχή ξανά φωνή και δυναμική στον εθνικό χάρτη ανάπτυξης.

Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, θα πω ότι το παρόν σχέδιο νόμου είναι ένα βήμα μπροστά. Δεν είναι

πανάκεια, αλλά είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας. Αν θέλουμε να έχουμε μια πραγματικά ανθεκτική και ανταγωνιστική Ελλάδα, αν θέλουμε μια χώρα που δεν ακολουθεί απλώς τις εξελίξεις, αλλά τις διαμορφώνει, τότε χρειαζόμαστε στρατηγικές παρεμβάσεις όπως αυτή.

Η κεντρική Μακεδονία, όπως και κάθε περιφέρεια της χώρας, πρέπει να γίνει συμμετοχή και ωφελούμενη αυτής της πορείας, όχι στο περιθώριο αλλά στην πρώτη γραμμή, όχι με λόγια αλλά με πράξεις και αυτό ακριβώς κάνει αυτό το νομοσχέδιο.

Στηρίζουμε, λοιπόν, την αναπτυξιακή προσπάθεια με σοβαρότητα, με διαφάνεια και προοπτική, γιατί η ανάπτυξη που θέλουμε δεν είναι μόνο για λίγους, αλλά είναι για όλους.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από τη πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Λεονταρίδη.

Επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Πάρις Κουκουλόπουλος, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το συζητούμενο νομοσχέδιο αναφέρεται στον τίτλο του σε βιώσιμη και ισχυρή ανάπτυξη και σε παραγωγικό μετασχηματισμό της οικονομίας.

Μεγάλα λόγια κενά περιεχομένου, καθώς η ανάπτυξη αποτελεί κυριολεκτικά τη μαύρη τρύπα στη συνολική οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης. Με δυο λόγια, ο Πρωθυπουργός βρέθηκε με το μεγαλύτερο μεταπολεμικά πακέτο χρηματοδότησης της οικονομίας για ανάπτυξη που είχε ποτέ η χώρα και σήμερα αδυνατεί να πείσει τους Έλληνες πολίτες σε ποιους τομείς θα αλλάξει η ζωή τους στα επόμενα δύο, τρία χρόνια με όλο αυτό το πακέτο που έχει διαθέσιμο.

Η Κυβέρνηση από τη μεριά της βέβαια έχει αντίλογο. Κραδαίνει αριθμούς, αλλά στην ουσία, όπως έγραψε εύστοχα ο Κώστας Καλλιόπης στην «Καθημερινή της Κυριακής» «επιδίδεται σε έναν ιδιάζοντα πρωταθλητισμό της υποδιαστολής». Έχουμε μηδέν κόμμα τόσο παραπάνω από την Ευρωπαϊκή Ένωση, άρα είμαστε ικανοποιημένοι, έχουμε λίγο περισσότερο ρυθμό ανάπτυξης. Ακούγεται υπερβολικό και μίζερο; Αδικεί την Κυβέρνηση; Για να δούμε.

Η ανάπτυξη, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρώτα απ' όλα δεν είναι ισχυρή. Είναι μακριά από τις δυνατότητες της χώρας με βάση αφενός μεν τους διαθέσιμους πόρους και αφετέρου την αφετηρία στην οποία βρέθηκε μετά την εσωτερική υποτίμηση λόγω των μνημονίων.

Ένας εξαιρετος Ευρωπαίος τεχνοκράτης με άριστη γνώση της ελληνικής οικονομίας, γιατί ήταν επί χρόνια -μέχρι το 2019- επικεφαλής της αποστολής της Κομισιόν που επιτηρούσε σε καθημερινή βάση τις ελληνικές κυβερνήσεις στο μνημόνιο, ο Ντέκλαν Κουστέλο, είπε προσφάτως στους Δελφούς ότι η Ελλάδα θα έπρεπε να έχει πετύχει με βάση αυτά τα δεδομένα που προείπα ρυθμούς ανάπτυξης μεταξύ 5% και 6%.

Δεύτερον, η ανάπτυξη δεν είναι επίσης βιώσιμη. Όλοι οι διενθείς οργανισμοί και η Ευρωπαϊκή Ένωση λένε ότι μετά το τέλος του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, που δεν παίρνει παράταση -τελειώνει στο τέλος του 2026-, η ανάπτυξη θα παλινδρομεί κάπου κοντά στο 1%. Δεν είναι τυχαίο ότι το Γραφείο του Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή μάς ενημέρωσε σε πρόσφατη έκθεσή του ότι το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στη χώρα θα φτάσει στα επίπεδα του 2007 το 2033 με αυτούς τους ρυθμούς ανάπτυξης που πρόκειται να πετύχουμε τα επόμενα χρόνια.

Τρίτον, εκτός από μη ισχυρή και μη βιώσιμη η ανάπτυξη την οποία κραδαίνει ως επιτυχία η Κυβέρνηση, δεν δημιουργεί ποιτικές θέσεις εργασίας, αλλά παράγει νεόπτωχους. Το 62,5% των μισθωτών αμείβεται μικτά με λιγότερα από 1.200 ευρώ στην Ελλάδα, 956 δηλαδή καθαρά. Την ίδια ώρα η Κυβέρνηση αρνείται τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Τέταρτον, κοντά στις εισοδηματικές ανισότητες η χώρα βρίσκεται αντιμέτωπη με ένα φαινόμενο για το οποίο έχω μιλήσει πολλές και πλειστάκις από το Βήμα της Βουλής, το φαινόμενο της διχασμένης χώρας. Ό,τι δεν αγγίζει ο τουρισμός, συρρικνώνεται και παρακμάζει.

Πέμπτον, η ψηφιοποίηση και η καινοτομία, νευραλγικής σημα-

σίας τομείς για να καλύψει η χώρα το κενό παραγωγικότητας που έχει η χώρα σε σχέση με την Ευρώπη είναι στη μαύρη απελπισία κυριολεκτικά. Στην ψηφιοποίηση η χώρα βρισκόταν το 2018 στην τρίτη θέση από το τέλος. Στην πιο πρόσφατη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βρίσκεται στη δεύτερη θέση από το τέλος. Κατεβήκαμε μία θέση. Νομίζουμε ότι τρέχουμε κοιτώντας τον εαυτό μας. Μόνο που οι άλλοι τρέχουν γρηγορότερα από εμάς.

Τα αντίστοιχα ισχύουν και στην καινοτομία. Έτσι δεν καλύπτεται βέβαια κανένα επενδυτικό κενό, κανένα κενό παραγωγικότητας και δεν πρόκειται ποτέ να επιτύχουμε. Γι' αυτό βαδίζουμε για ρυθμό ανάπτυξης 1% μετά το τέλος του Ταμείου Ανάκαμψης.

Η χώρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στερείται σοβαρών τομεακών πολιτικών περιφερειακής πολιτικής, αγροτικής -τα είπε ο εισηγητής μας, ο κ. Νικητιάδης- και βιομηχανικής πολιτικής. Ακόμα και η υπαρκτή αμυντική βιομηχανία της χώρας απαξιώθηκε πλήρως στα έξι χρόνια του κ. Μητσοτάκη, αφού είναι ο πρώτος Έλληνας Πρωθυπουργός στην Γ' Ελληνική Δημοκρατία, που έκανε συμφωνίες αμυντικών εξοπλισμών ύψους 12 δισεκατομμυρίων, χωρίς να εξασφαλίσει ούτε 1 ευρώ να κατασκευάζεται στη χώρα. Τώρα τρέχει ασθμαίνοντας και μιλάει για βιομηχανικές επιστροφές 25%, κάτι για το οποίο γίνεται κουβέντα στην Ευρώπη εδώ και χρόνια. Και όχι μόνο αυτό, αλλά διαβάζουμε με έκπληξη ότι στο πλαίσιο του επιτελικού κράτους δεν θα τα κάνει αυτά το παριστάμενο Υπουργείο Ανάπτυξης ή το Υπουργείο Άμυνας. Δημιουργείται Ειδική Γραμματεία Αμυντικών Εξοπλισμών στο Μέγαρο Μαξίμου. Τόσο καλά! Ο νόνος νοερίω!

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτού)

Ας μείνουμε, λοιπόν, στο πεδίο της βιομηχανίας -και με αυτό θα κλείσω- για να σας πω κάτι σημαντικό που είναι και αρμοδιότητα του Υπουργείου, κυρίες Υπουργέ. Αν ρωτήσετε οποιονδήποτε μικρομεσαίο επιχειρηματία στην Ελλάδα, θα σας πει ότι το κεντρικό του πρόβλημα είναι η ρευστότητα. Αν ρωτήσετε έναν βιομήχανο, ακόμα και μικρής βιομηχανίας, θα σας πει ότι το μεγαλύτερο πρόβλημά του είναι η ικανοποίηση του αιτήματός του να μειωθεί ο χρόνος απόσβεσης των πραγματικών επενδύσεων. Αν ρωτήσετε και τους δύο, μικρομεσαίους και βιομηχάνους, αλλά και αγρότες, θα σας πουν ότι πάνω από όλα αυτά είναι το ενεργειακό κόστος. Να μας τι από αυτά λύνετε με το νομοσχέδιό σας. Είστε αρμόδιος για τη βιομηχανία.

Η Κυβέρνηση το αποδίδει όλο στην Ευρώπη. Ακούστε όμως τι κάνει η Ευρώπη. Στις 26 Φεβρουαρίου, κύριε Υπουργέ, έβγαλε ανακοίνωση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την οποία καλεί τα κράτη-μέλη σε σχέδιο δράσης για την προσέλκυση επενδύσεων και προτείνει στη Δράση 6 σύναψη τριμερούς σύμβασης για οικονομικά προσηπτή ενέργεια στη βιομηχανία της Ευρώπης. Ανάμεσα στους παραγωγούς και τους βιομηχανικούς καταναλωτές παρεμβάλλεται το κράτος, γίνεται μια τριμερής συνεργασία. Ήδη έχει υποβάλει το σχέδιό της η Ολλανδία στο πλαίσιο αυτής της ανακοίνωσης, όπως είπα. Η δε Ιταλία το εφαρμόζει και έχει πετύχει 65 ευρώ διμερή συμβόλαια με τη μεσολάβηση του κράτους. Εδώ διπλάσια τιμή δίνουμε στους αγρότες και στις ΔΕΥΑ και θα πρέπει να χειροκροτούμε όλοι μαζί και τον Πρωθυπουργό και τον Υπουργό Ενέργειας. Για φαντάσου!

Αυτά γίνονται στην Ευρώπη. Και στη Βρετανία που έχει φύγει από την Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει γίνει αντίστοιχος παρεμβατικός οργανισμός στην ενέργεια. Αυτά κάνει το σύγχρονο κράτος για να προσαρμοστεί στις σύγχρονες ανάγκες και εσείς απασχολείτε τους πολίτες με ανύπαρκτα ζητήματα σαν αυτά που βάζετε με τη συνταγματική Αναθεώρηση. Είναι ύβρις για την κοινωνία με αυτά που βιώνει όλο αυτό που κάνετε. Αντί να ασχοληθείτε με το να στήσουμε πραγματικά σύγχρονες δομές του κράτους σαν αυτές που στήνονται σε όλη την Ευρώπη, απασχολείτε, όπως είπα, την κοινωνία με ανύπαρκτα ζητήματα και προσβάλετε τους χαμηλότερα αμειβόμενους δημοσίους υπαλλήλους σε όλη την Ευρώπη, γιατί πολύ απλά δεν εφαρμόζετε τους νόμους γι' αυτούς που είναι πραγματικά επίορκοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ολοκληρώστε, κυρίες συνάδελφε.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε. Μόνο ένα λεπτό.

Θέλω να αναφερθώ στην κατάργηση του ειδικού καθεστώτος στην πατρίδα μου, τη δυτική Μακεδονία. Πριν μια εβδομάδα εκδώσαμε σχετική ανακοίνωση με τον συνάδελφο Οδυσσέα Κωνσταντινόπουλο, γιατί προερχόμαστε από τις περιοχές μετάβασης. Δεν θα επαναλάβω σήμερα αναλυτικά τι είπαμε. Εκπλήσσομαι όμως γιατί όχι μόνο καταργείτε το ειδικό καθεστώς στις περιοχές μας, όχι μόνο γιατί μας πετάτε στον ίδιο κουβά με περιοχές που δεν έχουν καμία σχέση με το δικό μας πρόβλημα και την προέλευσή του, όχι μόνο δεν απολογείστε γιατί μέχρι τώρα δεν έχει εφαρμοστεί τίποτα από τις σχετικές προβλέψεις του 2022, δεν δόθηκε ούτε 1 ευρώ, αλλά παράλληλα για να καλύψετε την αδράνειά σας επικοινωνιακά προκαλείτε μια σύγχυση με το καθεστώς αυτό και το πρόγραμμα δίκαιης μετάβασης που είναι σε άλλο Υπουργείο και σε άλλον νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κύριε συνάδελφε, τελείωσε ο χρόνος.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας ότι εμείς ρωτάμε γιατί αυτά τα χρόνια δεν δόθηκαν στις περιοχές τα εκατομμύρια του ειδικού καθεστώτος και εσείς απαντάτε με ένα άλλο Υπουργείο, όπως σας είπα. Εμείς ρωτάμε τι σχέση έχουν οι εξειδικευμένες ανάγκες των περιοχών μας με τις άσχετες ανάγκες των φυσικών καταστροφών και εσείς μας μιλάτε για συμβολικούς λόγους. Εμείς απευθύνουμε έκκληση για τη μικρομεσαία επιχειρηματικότητα και εσείς προσθέτετε δίπλα τους μικρομεσαίους και τις μεγάλες επιχειρήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κύριε συνάδελφε, έχετε φτάσει στα δέκα λεπτά.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Σας καλώ την ύστατη στιγμή να αποσύρετε αυτήν τη διάταξη και καταθέτω στα Πρακτικά, κύριε Πρόεδρε, την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την οποία μίλησα νωρίτερα.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Πάρις Κουκουλόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστώ πολύ τον κ. Κουκουλόπουλο.

Επόμενος ομιλητής ο κ. Αθανάσιος Καββαδάς, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ενίσχυση με κάθε τρόπο της αναπτυξιακής διαδικασίας αποτέλεσε και συνεχίζει να αποτελεί μία από τις κύριες προτεραιότητες αυτής της Κυβέρνησης.

Οι θεσμικές παρεμβάσεις στον αναπτυξιακό νόμο πρέπει να αντιμετωπίζουν υπαρκτά προβλήματα, να δημιουργούν πολλαπλασιαστικά οφέλη, να διαμορφώνουν τις συνθήκες και τις προϋποθέσεις για τον μετασχηματισμό και την παραγωγική ανασυγκρότηση της ελληνικής οικονομίας με όρους μέλλοντος.

Όπως πολύ σωστά επεσήμανε ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. Τάκης Θεοδωρικάκος κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, η μεγάλη πρόκληση για τη χώρα είναι να διαμορφώσει ένα περισσότερο παραγωγικό, ανθεκτικό και ανταγωνιστικό αναπτυξιακό πρότυπο.

Είπα και πριν ότι κάθε θεσμική παρέμβαση στον αναπτυξιακό νόμο πρέπει να απλοποιεί διαδικασίες και να αντιμετωπίζει αβελητηρίες και αυτό κάνει το παρόν νομοσχέδιο που επιφέρει ουσιαστικές αλλαγές στο πλαίσιο του αναπτυξιακού νόμου. Μία από αυτές είναι η μεταβατική διάταξη του άρθρου 96 που ορίζει ότι διαδικασίες χωροθέτησης και αδειοδότησης τουριστικών λιμένων τοπικής σημασίας που είχαν ξεκινήσει τους προηγούμενους μήνες και ήταν σε εκκρεμότητα προς ολοκλήρωση έως τις 20 Δεκεμβρίου του 2024 παραμένουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Τουρισμού.

Γιατί 20 Δεκεμβρίου του 2024; Διότι τότε τέθηκε σε ισχύ το άρθρο 46 του ν.5167 που μετέφερε την αρμοδιότητα από το Υπουργείο Τουρισμού στο Υπουργείο Ναυτιλίας. Η διάταξη αυτή προφανώς αφορά και άλλες μαρίνες που είναι στο στάδιο χωροθέτησης και είναι λογικό να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες στο Υπουργείο Τουρισμού, ώστε να μην υπάρξει καθυστέρηση.

Στη Λευκάδα η διάταξη αφορά τη μαρίνα στον Βλυχό, μια μεγάλη επένδυση για το νησί μου, αλλά και για ολόκληρο το Ιόνιο, που είναι ως γνωστόν ένας από τους κορυφαίους παγκοσμίως προορισμούς για το yachting. Η επένδυση έχει χαρακτηριστεί ως στρατηγική και θα φέρει οικονομική ανάπτυξη όχι μόνο στον Βλυχό και τη γύρω περιοχή, αλλά και σε όλο τον νομό.

Η διαδικασία χωροθέτησης της μαρίνας είναι σε εξέλιξη και ήδη έχει πάρει την έγκριση της διυπουργικής Επιτροπής Τουριστικών Λιμένων. Είναι επομένως λογικό να ολοκληρωθεί στο ίδιο Υπουργείο.

Γι' αυτόν τον λόγο θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Υπουργό κ. Τάκη Θεοδωρικάκο, τον Υφυπουργό κ. Καλαφάτη, τα Υπουργεία Τουρισμού και Ναυτιλίας, με τα οποία έχουν συχνή και άριστη συνεργασία, καθώς και τον Γενικό Γραμματέα Πρωθυπουργού κ. Στέλιο Κουντατζή. Όλοι τους έσкупαν πάνω στο πρόβλημα, το κατανόησαν και αποδέχτηκαν την πρότασή μου, ενσωματώνοντας αυτήν τη διάταξη, ώστε να μην υπάρξει άλλη αχρείαση καθυστέρηση σε αυτό το εμβληματικό έργο για τη Λευκάδα.

Από εκεί και πέρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο που έρχεται σήμερα προς συζήτηση και ψήφιση πρώτον, δίνει προτεραιότητα σε συγκεκριμένες περιοχές και συγκεκριμένα, στις παραμεθόριες, στα βόρεια σύνορα της χώρας, σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές, σε περιοχές με κατά κεφαλήν ΑΕΠ κάτω του 70% του ΑΕΠ της χώρας, αλλά και όσες έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές. Σε αυτές τις περιοχές προβλέπεται η διαδικασία ταχείας αδειοδότησης.

Δεύτερον, δίνεται προτεραιότητα σε ό,τι αφορά στην ένταξη επενδυτικών σχεδίων στον αναπτυξιακό νόμο στη μεταποίηση, στις μεγάλες επενδύσεις, στην κοινωνική επιχειρηματικότητα, την εξωστρέφεια. Σε αυτό το πλαίσιο καθιερώνονται δώδεκα καθεστώτα ενίσχυσης που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες, αλλά και στις τάσεις που δημιουργούν αναπτυξιακό και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα με όρους βιωσιμότητας και αειφορίας.

Έτσι ενισχύονται επενδύσεις στους τομείς πράσινη μετάβαση και περιβαλλοντική αναβάθμιση, σύγχρονες τεχνολογίες, αγροδιατροφή και πρωτογενής παραγωγή, μεταποίηση και εφοδιαστική αλυσίδα, επιχειρηματική εξωστρέφεια, τουριστικές επενδύσεις, εναλλακτικές μορφές τουρισμού -κάτι που ενδιαφέρει το νησί μου τη Λευκάδα, όπου θέλουμε και περισσότερο και πιο ποιοτικό τουρισμό, αλλά και επέκταση της τουριστικής περιόδου- μεγάλες επενδύσεις, ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας, επιχειρηματικότητα 360 μοιρών.

Τέλος, ένα νέο καθεστώς ενίσχυσης είναι η κοινωνική επιχειρηματικότητα και χειροτεχνία που οπωσδήποτε θα διερευνήσουμε αν μπορούμε να το αξιοποιήσουμε στη Λευκάδα για να χρηματοδοτήσουμε πρωτοβουλίες για τη διάσωση και διάδοση του καρσάνικου κεντήματος που έχει ενταχθεί στον κατάλογο της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Ουσιαστικά προβλέπονται ενισχύσεις συνολικού ύψους άνω του 1 δισεκατομμυρίου ευρώ για την περίοδο 2025 - 2026.

Επιπρόσθετα, δημιουργείται ταμείο εγγυοδοσίας με συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου έως του ποσού των 300 εκατομμυρίων ευρώ για την παροχή δανείων ύψους 1.000.000.000 ευρώ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Τέλος, υπάρχουν πέντε είδη ενισχύσεων, κάποιες εκ των οποίων λειτουργούν και συνδυαστικά. Συγκεκριμένα προβλέπεται φορολογική απαλλαγή επί των προ φόρου κερδών με δημιουργία ισόποσου αποθεματικού, επιχορήγηση προκειμένου να καλυφθεί ένα μέρος των επιλέξιμων δαπανών, επιδότηση δαπανών leasing διάρκειας έως και επτά χρόνων, επιδότηση του μισθολογικού κόστους για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, επιδότηση επιτοκίου ή ασφαλιστρών για δάνεια υψηλού ρίσκου που συνιστούν ανάληψη επιχειρηματικού κινδύνου.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Τέλος, στις θετικές αλλαγές ως προς την επιτάχυνση των διαδικασιών θα επισημάνω κατά κύριο λόγο την πρόβλεψη ότι οι εγκρίσεις επενδυτικών σχεδίων θα ολοκληρώνονται εντός ενενήντα ημερών από την υποβολή της αίτησης μέσω ενός πλήρως

ψηφιοποιημένου συστήματος αξιολόγησης, την απένταξη σε δύο χρόνια, αν δεν έχει υλοποιηθεί το 10% της επένδυσης, ένα λογικό ποσοστό και για να πιάσει τόπο η χρηματοδότηση, αλλά και να δοθεί εύλογος χρόνος ιδιαίτερα στους μικρούς επενδυτές να την αξιοποιήσουν, την πρόβλεψη ότι η πιστοποίηση για την υλοποίηση της επένδυσης θα γίνεται εφόσον έχει υλοποιηθεί το 25% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης και μετά από αίτημα του φορέα της επένδυσης.

Παράλληλα θα μπορούν να γίνονται δεκτά και αιτήματα τροποποίησης του επενδυτικού σχεδίου, εφόσον έχει πιστοποιηθεί η υλοποίηση του 25% της επένδυσης. Τον διπλασιασμό του ανώτατου ποσού ενίσχυσης από τα 10 στα 20 εκατομμύρια ευρώ για μεμονωμένες επιχειρήσεις και την αύξηση στα 50 εκατομμύρια ευρώ το ανώτατο όριο ενίσχυσης για συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Την κατάθεση των δικαιολογητικών από τον φορέα της επένδυσης εντός τριάντα ημερών από την ανακοίνωση του οριστικού πίνακα κατάταξης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η βελτίωση της ζωής των πολιτών και η πρόοδος της χώρας περνούν μέσα από τις μικρές και τις μεγάλες επενδύσεις που στηρίζουν την ελληνική περιφέρεια και τον πληθυσμό της υπαίθρου, κρατούν τους νέους μας στη χώρα, ενισχύουν την αξιοπιστία και την εξωστρέφεια της οικονομίας μας.

Γι' αυτό στηρίζουμε τις αλλαγές, τις προσθήκες και τις διορθωτικές παρεμβάσεις που φέρνει η Κυβέρνηση στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο, στοχεύοντας στην ουσιαστική ενίσχυση της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστώ πολύ τον κ. Καββαδά.

Επόμενος ομιλητής ο κ. Ιωάννης Τσίμαρης, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΜΑΡΗΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα ένα σχέδιο νόμου που φέρνει έναν ευήκοο τίτλο «Βιώσιμη ανάπτυξη και παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας» που ναι, θα μπορούσε να ανταποκρίνεται στα σημερινά αιτούμενα της χώρας μας. Δυστυχώς όμως πρόκειται για μια φτιασιδωμένη τροποποίηση του ήδη προβληματικού ν.4887/2022, που από τα 98 άρθρα του σημερινού νομοσχεδίου, τα 90 αποτελούν τροποποιήσεις του παλαιότερου νόμου.

Για ποιον ακριβώς μετασχηματισμό μιλάμε; Ο ίδιος ο Υπουργός ομολογεί ότι από το 2022 ούτε 1 ευρώ δεν δόθηκε μέσω του υπάρχοντος αναπτυξιακού νόμου. Δεν έχει πέσει ούτε 1 ευρώ στην πραγματική οικονομία.

Και ποια είναι η διαφορά που θα κάνει πιο αποτελεσματική την εφαρμογή του νομοσχεδίου; Η μετατροπή των δεκατριών καθεστώτων σε δώδεκα; Αυτό θα κάνει τη διαφορά και θα φτάσουν τα χρήματα στην πραγματική οικονομία;

Η ίδια η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης παραδέχεται ότι τα βασικά χρηματοδοτικά εργαλεία «δεν είναι στο Υπουργείο μας», ενώ εναποθέτει τις ελπίδες της σε δωρεές πληροφοριακών συστημάτων από τρίτους, τις τράπεζες. Μετά από έξι χρόνια της διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας η μεταποίηση έχει αυξηθεί μόλις 0,4%, ενώ οι ξένες επενδύσεις κατευθύνονται κατά 45% στα ακίνητα κυρίως μέσω της Golden Visa. Τίποτα δεν έχει αλλάξει, άρα για ποια αναπτυξιακή πολιτική μιλάμε;

Το νομοσχέδιο που εξετάζουμε δεν βασίζεται στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των προηγούμενων πολιτικών, δεν παρουσιάζει συνολικό σχέδιο για νέα παραγωγικά πρότυπα, δεν διασφαλίζει επαρκή και στοχευμένη χρηματοδότηση και κυρίως δεν απαντά στο ερώτημα πώς θα πετύχουμε βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη.

Στο σκέλος της περιφερειακής πολιτικής μάς λέτε ότι θέλετε να στηρίξετε τις ακριτικές και μειονεκτικές περιοχές. Ανακοινώνετε πρόγραμμα ενίσχυσης ειδικών περιοχών 150 εκατομμυρίων για περίπου πάνω από σαράντα περιοχές, δηλαδή μιλάμε για 4 εκατομμύρια η κάθε μία, περίπου. Άρα για τι μιλάμε; Για ανάπτυξη με το σταγονόμετρο;

Οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας, μένουν πάλι πίσω. Μιλάτε

για στήριξη μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων. Να σας θυμίσω τι λέει η ίδια η ΟΚΕ και το ΙΜΕ της ΓΣΕΒΕΕ: Το 99,9% των μικρών επιχειρήσεων ούτε καν αγγίζει τον αναπτυξιακό νόμο. Οι λόγοι είναι πολλοί, πολύπλοκες διαδικασίες, ανύπαρκτη πρόσβαση στον τραπεζικό δανεισμό, υψηλό κόστος και απαίτηση ιδίας συμμετοχής στο 25%. Και έρχοστε τώρα και ανοίγετε το παιχνίδι στις μεσαίες, αλλά κυρίως στους μεγάλους, ανεβάζοντας τα ανώτατα όρια των επιχορηγήσεων στις μεγάλες επιχειρήσεις στα 50 εκατομμύρια ευρώ. Αντιθέτως, οι μικροί, η ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας, μένουν χωρίς στήριξη. Για ποιον λόγο;

Να κάνω και μια παρένθεση εδώ για την τροπολογία που καταθέτει το ΠΑΣΟΚ και αφορά τις ΒΙΠΕ και τα προβλήματα που έχουν προκύψει από την εφαρμογή του ν.4982/2022, στον οποίο η Κυβέρνηση χορήγησε στην ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ, μία εταιρεία της οποίας ο βασικός μέτοχος είναι μια εταιρεία με έδρα τα Νησιά Κέιμαν, άρα τον πραγματικό ιδιοκτήτη των είκοσι πέντε ΒΙΠΕ της χώρας δεν το γνωρίζει κανένας, σε αυτήν ακριβώς την εταιρεία δώσατε δικαίωμα να επιβάλει ουσιαστικά μονομερώς όρους στις εγκαταστημένες επιχειρήσεις. Αποτέλεσμα αυτής της στρεβλής κατάστασης ήταν η ραγδαία αύξηση των χρεώσεων στα κοινόχρηστα και στις λειτουργικές δαπάνες προς τις εγκατεστημένες επιχειρήσεις, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις φτάνουν και στο 800% μέσα σε ένα διάστημα μόλις δύο ετών.

Εμείς με τις τροπολογίες που έχουμε καταθέσει θέλουμε να θεραπεύσουμε το συγκεκριμένο πρόβλημα και σας καλώ να το στηρίξετε, γιατί οι όποιες αποφάσεις που παίρνουμε οφείλουμε να μην είναι σε βάρος των επιχειρηματιών και της επιχειρηματικότητας.

Όσο για τις προβλεπόμενες επιταχύνσεις η πραγματικότητα είναι ακριβώς αντίθετη. Οι χρόνοι διπλασιάζονται σε κάθε στάδιο, από την υποβολή του φακέλου, την αξιολόγηση μέχρι και την τελική έγκριση. Και το καινοφανές; Αν δεν απαντήσει η διοίκηση εντός προθεσμίας, η απόφαση πηγαίνει στον Υπουργό. Αυτό δεν είναι απλοποίηση, είναι παράκαμψη της διοίκησης και υπονόμηση της διαφάνειας. Δηλαδή, αν το κράτος δεν προλαβαίνει να ελέγξει μια επένδυση, ας την κρίνει πολιτικά ο Υπουργός να τελειώνουμε! Τι είναι αυτό, l'etat c'est moi; Επιτελικό κράτος ή θα καταλήξουμε να έχουμε τελικά τον κίνδυνο να έχουμε επιτελικό πλυντήριο;

Και σαν να μην έφτανε αυτό, το νομοσχέδιο καταργεί καθεστώς που στηρίζαν τη δίκαιη μετάβαση, δεν εξασφαλίζει επαρκείς πόρους για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των μικρών επιχειρήσεων, υποβαθμίζει την κοινωνική επιχειρηματικότητα και ξεχνά τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Η Ελλάδα έχει λιγοστούς πόρους και αντί για δώδεκα διαφορετικά καθεστώτα, που εξυπηρετούν επικοινωνιακές ανάγκες, θα έπρεπε να επικεντρωθούμε σε τρεις με τέσσερις στρατηγικούς τομείς με ξεκάθαρες προτεραιότητες και στοχευμένη στήριξη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ελλάδα χρειάζεται δίκαιη και βιώσιμη ανάπτυξη, όχι άλλο φαίνεσθαι χωρίς ουσία. Χρειάζεται παραγωγικό μετασχηματισμό, όχι απλή αλλαγή ορισμών και τίτλων. Χρειάζεται ένα κράτος που στηρίζει την εργασία, τη μικρή επιχειρηματικότητα, την περιφέρεια και τη νεολαία, όχι ένα κράτος που πριμοδοτεί λίγους και ισχυρούς.

Η λύση είναι συμμετοχικός σχεδιασμός, αξιολόγηση πολιτικών, ενιαία στρατηγική και αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων από το ΕΣΠΑ, το Ταμείο Ανάκαμψης και τους αναπτυξιακούς νόμους με πραγματική αποκέντρωση, απλοποίηση διαδικασιών και διαφάνεια.

Εμείς στο ΠΑΣΟΚ πιστεύουμε στη βιώσιμη ανάπτυξη με κοινωνική συνοχή και παραγωγικό σχέδιο. Πιστεύουμε σε μια ανάπτυξη που φτάνει στην περιφέρεια, στον μικρό παραγωγό, στον βιοτέχνη, στον αγρότη. Πιστεύουμε σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο πράσινο, καινοτόμο, ψηφιακό, με έμφαση στις εξαγωγές, στη μεταποίηση και στην εθνική αυτοδυναμία στην παραγωγή, όχι μοντέλο real estate ξεπουλήματος της ακίνητης περιουσίας και τουριστικής υπερσυγκέντρωσης.

Αν θέλουμε να μιλήσουμε σοβαρά για παραγωγικό μετασχηματισμό, θα πρέπει να ξεκινήσουμε με τρία πράγματα: Πρώτον, εθνικό στρατηγικό σχέδιο βασισμένο στον δημόσιο διάλογο με

στόχους και προτεραιότητες, όχι πρόχειρες λίστες καθεστώτων. Δεύτερον, δίκαιη πρόσβαση στους πόρους με έμφαση στις μικρές επιχειρήσεις και στις πραγματικές ανάγκες της περιφέρειας και τρίτον, θεσμική αξιολόγηση και λογοδοσία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σημερινό νομοσχέδιο είναι ένα ακόμα χαμένο στοίχημα. Η Κυβέρνηση εξαντλεί τη φαντασία της στην παρουσίαση ευφάνταστων τίτλων, όμως στο τέλος της ημέρας ο πολίτης δεν ζει με τίτλους. Ζει με μισθούς, συντάξεις, τοπική ανάπτυξη, ίσες ευκαιρίες, ζει με το αν μπορεί να μείνει στον τόπο του. Αυτήν τη στιγμή με αυτόν τον νόμο ούτε οι νέοι των Ιωαννίνων θα μείνουν, ούτε ο επαγγελματίας της Πρέβεζας θα επενδύσει, ούτε ο τυροκόμος της Ηπείρου θα εξάγει. Αντί για έναν παραγωγικό μετασχηματισμό μας παρουσιάζετε ένα copy paste του παλιού σας εαυτού, ένα νομοσχέδιο βιτρίνα, ένα νομοσχέδιο μόνο για λίγους, γι' αυτό και το καταψηφίζουμε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Τσίμαρη.

Επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Ιλχάν Αχμέτ, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ.

ΙΛΧΑΝ ΑΧΜΕΤ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τον Φεβρουάριο του 2022, δηλαδή τρία μόλις χρόνια πριν, συζητούσαμε από αυτό εδώ το Βήμα τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, ο οποίος υποτίθεται και τότε ότι θα άλλαζε το παραγωγικό μοντέλο της χώρας και θα μας οδηγούσε στην ανάπτυξη και όλα τα μεγάλα λόγια που λέγονται συνήθως σε παρόμοιες περιπτώσεις, όταν τα Υπουργεία θέλουν να καλλωπίσουν τις πολιτικές τους με μεγαλόστομες διακηρύξεις.

Και όμως μέσα σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα η σημερινή ηγεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης αισθάνθηκε την ανάγκη να επαναδιατυπώσει δεκάδες άρθρα του προηγούμενου νόμου copy paste, γιατί στην ουσία περί αυτού πρόκειται, με ένα νέο νομοσχέδιο στη θέση ενός νόμου που στάθηκε ανήμπορος να οδηγήσει στην απορρόφηση κονδυλίων για επενδύσεις, όπως χαρακτηριστικά ανέφερε ο εισηγητής του ΠΑΣΟΚ κ. Γεώργιος Νικητιάδης. Ο οποίος νόμος έχει σημειώσει παγκόσμια ρεκόρ μη καταβολής ούτε 1 ευρώ επί τρία χρόνια που ισχύει και λειτουργεί ο συγκεκριμένος νόμος.

Τότε λοιπόν, που συζητούσαμε τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο, είχα μπροστά μου στα κυβερνητικά έδρανα τον συνάδελφο κ. Παπαθανάση, που διαπίστωσα με έκπληξη στον απόηχο τότε της διακομματικής επιτροπής για τη Θράκη ότι δεν υπήρχε ούτε μια ειδική αναφορά σε εκείνο τον νόμο για τη Θράκη πριν από τρία χρόνια. Πήρα τον λόγο στο Βήμα της Βουλής και είχα πει ότι αναπτυξιακός νόμος χωρίς τη Θράκη πρωταγωνίστρια και ατμομηχανή της ανάπτυξης δεν νοείται. Τότε κάλεσε η κ. Μπακογιάννη τον κ. Παπαθανάση σε μια σύσκεψη αμέσως εκτός της Αίθουσας της Ολομέλειας που οδήγησε τελικά στην κατάτμηση όμως των αναπτυξιακών κινήτρων για πρώτη φορά στην ιστορία της Θράκης για Έβρο και για τις άλλες δύο περιφερειακές ενότητες, της Ξάνθης και της Ροδόπης.

Πιο συγκεκριμένα τι είχε γίνει; Προβλέφθηκαν προαυξήσεις 5% στη βαθμολογία για τις επιχειρήσεις που θα εγκαθίσταντο στη Ξάνθη και Ροδόπη, ενώ 10% για την Περιφερειακή Ενότητα Έβρου. Η κατάτμηση αυτή των κινήτρων πέρα από ανιστόρητη, αν και επιβλήθηκε για εθνικούς λόγους, οδηγεί στο ακριβώς αντίθετο αποτέλεσμα.

Άραγε όμως, κύριε Υπουργέ, ποιοι ήταν οι πραγματικοί λόγοι που επέβαλαν το αναπτυξιακό μαράζωμα της Ροδόπης, της Ξάνθης και του Βορείου Έβρου και τη γιγάντωση μιας και μόνο περιοχής της Αλεξανδρούπολης; Ασφαλώς, για την Αλεξανδρούπολη δεν έχω καμία αντίρρηση -ως Θρακιώτης- να εκμεταλλευτεί όλα τα γεωστρατηγικά πλεονεκτήματα που διαθέτει. Όμως, η Θράκη είναι και θα παραμείνει μια ενιαία γεωγραφική ενότητα, ένας ενιαίος πολιτικός γεωγραφικός χώρος, που δεν γίνεται να αντιμετωπιστεί με άλλα μέτρα και άλλα σταθμά για κάθε Περιφερειακή Ενότητα στο εσωτερικό της.

Στο σημείο αυτό καταθέτω στα Πρακτικά της Βουλής τις εξει-

δικευμένες προτάσεις του Τμήματος Θράκης του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, με την επισήμανση -σε αυτό που καταθέτω- της παραγράφου 6 του άρθρου 30 του ν.4887/2022, όπου προτείνεται από την έκθεση να ισχύσει ένα νέο καθεστώς προσαυξήσεων για τη Θράκη ως εξής: «Από τον Δήμο Σουφλίου έως τον Δήμο Ορεστιάδας να ισχύσει ποσοστό 30%», για λόγους που δεν χρειάζονται περαιτέρω ανάλυση σε αυτήν εδώ την Αίθουσα. Συμφωνούμε. Και για την υπόλοιπη Θράκη, όμως, ενιαία προσαύξηση 15% που θα ισχύσει για τον Δήμο Αλεξανδρούπολης και για τις Περιφερειακές Ενότητες Ξάνθης και Ροδόπης για να διατηρήσουμε το «ενιαίο», όπως σας είπα.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ιλχάν Αχμέτ καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Κύριε Υπουργέ, θα διαβάσω από τα Πρακτικά της Βουλής και την τοποθέτηση του εκπροσώπου του Συνδέσμου Βιοτεχνιών και Βιομηχανιών Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης κ. Χρήστου Γιορδαμλί για την αναπτυξιακή παθολογία της Θράκης, η οποία φαίνεται ότι δεν λύνεται, ούτε στον παρόντα αναπτυξιακό νόμο. Ζητώ, επιτέλους, από την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας να αντιληφθεί ότι οι παραμεθόριες περιοχές και η Θράκη ειδικότερα, δεν είναι μια στεγνή αναφορά καλών προθέσεων σε ένα κείμενο, αλλά η απαρχή κάθε ουσιαστικής αναπτυξιακής μεταρρύθμισης σε αυτήν τη χώρα που υπηρετεί το εθνικό συμφέρον.

Εξηγούμαι τι θέλω να πω: Για την περιφέρεια τη δική μας και τον Έβρο, που βλέπει χωριά να έχουν χάσει πληθυσμό πάνω από 90% -φανταστείτε τα χωριά έχουν ερημώσει στον βόρειο Έβρο και στη Ροδόπη- η λειτουργία του αναπτυξιακού νόμου είναι σημαντική, κυρίως για να διατηρηθεί τις υφιστάμενες επιχειρήσεις, αλλά και γιατί δίνει μια μικρή ελπίδα να έρθουν και καινούργιες επιχειρήσεις.

Τα κύρια προβλήματα στην περιοχή που διώχνουν τις επιχειρήσεις είναι οι εξής: Κατ' αρχάς οι υποδομές, τα τρένα και τα λιμάνια που ουσιαστικά υπολειτουργούν ή δεν υπάρχουν. Επίσης, μια κακή Συνθήκη της Τελωνειακής Ένωσης Ευρώπης και Τουρκίας, που απομονώνει την περιοχή στα ανατολικά. Ένα πόρισμα της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής που έχει δείξει τα προβλήματα, αλλά βρίσκεται στο συρτάρι των αχρήστων και πολλές μελέτες και νομοθετήματα πρόχειρα φτιαγμένα. Η αίσθηση η δική μας είναι ότι δίνετε ασπιρίνη σε ασθενή στο χειρουργείο.

Είναι πολύ δύσκολο να έρθουν καινούργιες επιχειρήσεις στη Θράκη και να μειωθεί η ανεργία χωρίς ικανή ποσόστωση και σημαντικές διαθέσιμες πιστώσεις ειδικά στην περιοχή, χωρίς σημαντική χρηματοδότηση κάθε επενδυτικού στοιχείου από την Περιφέρεια άνευ περιορισμών ή παρεχόμενων κριτηρίων -όπως εργασίας, αντικειμένου και πολλών άλλων- χωρίς λειτουργικά κίνητρα -με τόσο αυξημένο κόστος λειτουργίας και με την απόσταση από τα καταναλωτικά κέντρα- και βέβαια, χωρίς βούληση πολιτική να κρατηθεί στην περιοχή κάθε μία μεγάλη ή μικρή βιώσιμη επιχείρηση.

Ο καινούργιος αναπτυξιακός νόμος θα είναι ακόμη μια χαμένη ευκαιρία που ένας μονοψήφιος αριθμός σε επιχειρήσεις θα τον αξιοποιήσει στην περιοχή.

Παράλληλα, κάνουμε έκκληση, στο καινούργιο πλαίσιο του αναπτυξιακού νόμου για την περίοδο 2028 - 2034 να ληφθεί μέριμνα τουλάχιστον, ώστε πάνω στην περιοχή να ληφθούν τα μέτρα που μπορούν να αναιρέσουν την καθημερινή φθορά που υφίστανται όσοι δραστηριοποιούνται εκεί.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τελειώνοντας, η Κυβέρνηση βάζει σε έναν κουβά σχεδόν τη μισή χώρα. Το είπε και ο εισηγητής μας. Στο νέο καθεστώς για τις περιοχές ειδικής ενίσχυσης εντάσσει τις παραμεθόριες περιοχές, με μείωση του πληθυσμού, περιοχές με κάτω του 70% κατά κεφαλήν εισόδημα, πρώην λιγνιτικές περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές. Τα 150 εκατομμύρια ευρώ -όπως είπαμε- δίνονται σχεδόν για τη μισή Ελλάδα. Καταλαβαίνετε ότι δεν θα φτάσουν ποτέ.

Με αυτές τις πικρές σκέψεις διαβλέπω δυστυχώς, ότι πάμε σε μια ακόμη χαμένη ευκαιρία και για τους λόγους αυτούς εμείς, ως ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής καταψηφίζουμε επί της αρχής το παρόν νομοσχέδιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε τον κ. Ιλχάν Αχμέτ.

Καλείται στο Βήμα η κ. Χριστίνα Σταρακά Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΤΑΡΑΚΑ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα συμβαίνει κάτι τραγελαφικό. Μιλάμε για την τροποποίηση ενός αναπτυξιακού νόμου, ο οποίος εν πολλοίς δεν έχει εφαρμοσθεί. Και συγκεκριμένα μιλάμε για τον ν.4887/2022 με τίτλο «Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη». Μετά από τρία χρόνια, στην πράξη δεν έχει πληρωθεί ούτε 1 ευρώ. Αυτή είναι η αλήθεια. Άρα, θα ήταν προτιμότερο να μετονομάσετε αυτόν τον νόμο, κύριε Υπουργέ από «Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη» σε «Ελλάδα περιμένοντας την ανάπτυξη». Θα ήταν καλύτερο ίσως.

Τόσο την εκτιμήσατε τόσο τη στηρίζατε στην αγορά. Η ανάπτυξη για εσάς ήταν αλλού. Ήταν καθαρά στα ρουσφέτια. Διότι τραγελαφικό δεν είναι μόνο αυτό, βέβαια. Θα σας πω ένα άλλο τραγελαφικό μεγάλο και θα συνεχίσω πάλι να μιλάω για τον νόμο, τον συγκεκριμένο που έχει και ονοματεπώνυμο. Μιλάω για τον ΟΠΕΚΕΠΕ, έναν οργανισμό που υποτίθεται ότι είναι ο πυλώνας στήριξης του αγροτικού κόσμου και κατάντησε στην κυριολεξία ένα κακέκτυπο του κομματικού συστήματος και παραρτήματος. Πιο εύκολα στον ΟΠΕΚΕΠΕ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρίσκει κανείς έναν κουμπάρο παρά να βρει απάντηση για τις επιδοτήσεις του.

Είναι στην κυριολεξία το αποτύπωμα του επιτελικού παρακράτους. Το ξέρετε ότι αυτήν τη στιγμή κινδυνεύει ο ΟΠΕΚΕΠΕ να χάσει την πιστοποίηση και κατ' επέκταση κινδυνεύουν οι αγρότες να πάρουν τις επιδοτήσεις τους και γι' αυτό επικρατεί σιγή ιχθύος;

Συγγνώμη, κύριοι συνάδελφοι, αλλά αυτά τα πράγματα και αυτά τα σκάνδαλα που έγιναν σε αυτόν τον οργανισμό, δεν γίνονται σε καμία περίπτωση εάν δεν υπάρχει πολιτική, μη σας πω υπουργική, συγκεκριμένη, στήριξη. Δεν γίνονται αυτά χωρίς να είναι γνώστης ο Υπουργός και χωρίς να εθελουφλεί, ο κάθε Υπουργός που διαχειρίστηκε αυτά τα σκάνδαλα στον ΟΠΕΚΕΠΕ. Δικαιούμαστε να είμαστε αυστηροί, κύριε Υπουργέ; Βεβαίως και δικαιούμαστε να είμαστε αυστηροί.

Θα επιστρέψω και θα σας πω και έναν ακόμα λόγο γιατί πρέπει να είμαστε αυστηροί για τον συγκεκριμένο νόμο, τον ν.4887/2022. Ας ανατρέξει, λοιπόν, κανείς στα Πρακτικά της Βουλής από την ψήφιση του ν.4887/2022 και θα δείτε τις διθυραμβικές εξαγγελίες από τον κ. Γεωργιάδη αλλά και τον κ. Παπαθανάση.

Σας καταθέτω κίολας στα Πρακτικά ακριβώς τι ειπώθηκε στη Βουλή.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Χριστίνα Σταρακά καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Θυμίζω ότι ο κ. Γεωργιάδης από αυτό εδώ το Βήμα στις 2 Φεβρουαρίου του 2022 χλεύασε τον ΣΥΡΙΖΑ γιατί στα τρία χρόνια από την ψήφιση του ν.4399/2016 είχαν βγει τέσσερα μόλις καθεστώτα από τα οχτώ και μάλιστα, το τέταρτο δεν πρόλαβε να υλοποιηθεί, γιατί είχε πέσει η κυβέρνηση.

Επίσης, είπε επί λέξει ο κ. Γεωργιάδης: «Εμείς δεσμευόμαστε μέχρι το τέλος αυτού του χρόνου, αφού οι Βουλευτές μας μάς δώσουν τη θετική ψήφο σε αυτό το νομοσχέδιο ότι όλα τα καθεστώτα θα έχουν μπει σε λειτουργία».

Ο κ. Γεωργιάδης ενώ ήταν ακόμα Υπουργός στο τέλος του 2022, φυσικά δεν είχαν προκηρυχθεί όλα τα καθεστώτα.

Κυρίες Υπουργέ, πόσα από τα δεκατρία καθεστώτα του ν.4887/2022 έχουν προκηρυχθεί σε αυτά τα τρία χρόνια και τρεις μήνες; Θα απαντήσετε εσείς ή να το πω εγώ; Να το πω εγώ για να μην κουραστείτε. Είναι τέσσερα στα δεκατρία. Έχουν προκηρυχθεί τέσσερα καθεστώτα στα δεκατρία. Ο ΣΥΡΙΖΑ προκήρυξε τέσσερα στα οχτώ καθεστώτα, ενώ το υποτιθέμενο φιλοεπενδυτικό κόμμα της Νέας Δημοκρατίας προκήρυξε τέσσερα στα δεκατρία καθεστώτα.

Αυτό ας το ακούσουν και οι συνάδελφοι της πλειοψηφίας. Βέβαια δεν υπάρχει κανένας στα έδρανα. Είναι η μεγάλη έγνοια για την ανάπτυξη! Ένας είναι μόνο. Τέλος πάντων, θα χαϊρόμουν να ήταν πολλοί και να ακούσουν οι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, που τότε έδωσαν την ψήφο τους στον κ. Γεωργιάδη.

Τι άλλο είπε, λοιπόν, τότε ο κ. Γεωργιάδης; Είπε επί λέξει: «Ο νέος νόμος θα είναι όλος ψηφιακός. Θα μπορούν όλοι οι αιτούντες να παρακολουθούν την εξέλιξη της αιτήσεώς τους στο κινητό τους τηλέφωνο, για να μην ταλαιπωρούνται και να μειωθεί με αυτόν τον τρόπο η γραφειοκρατία». Και τι ακούσαμε από τον κ. Θεοδωρικάκο προχθές στην επιτροπή, στην κατ' άρθρον συζήτηση; Βασική αιτία των προηγούμενων καθυστερήσεων ήταν το πρόβλημα του πληροφοριακού συστήματος και δεν θα κουραστώ να το λέω -είπε ο Υπουργός- ότι ευχαριστώ την Ένωση Τραπεζών, γιατί μας έσωσε από αυτό το πρόβλημα με τη δωρεά που μας έκανε και μπορέσαμε σε πολύ χαμηλές τιμές να διασφαλίσουμε την ύπαρξη αυτού του συστήματος. Δηλαδή, το τέλειο πληροφοριακό σύστημα του κ. Γεωργιάδη είχε πρόβλημα και αν δεν ήταν και η Ένωση Τραπεζών, δεν θα είχε σωθεί ποτέ.

Σε αυτήν την περίπτωση, λοιπόν, κύριε Υπουργέ, τρία ενδεχόμενα υπάρχουν. Το ένα είναι να μας κοροϊδεύει ο κ. Γεωργιάδης, το δεύτερο είναι να μας κοροϊδεύετε εσείς και το τρίτο και το πιθανό είναι να μας κοροϊδεύετε και οι δύο μαζί.

Ξέρετε γιατί θα αποτύχει αυτό το αναπτυξιακό σχέδιο; Γιατί κάνετε την ίδια στρατηγική επιλογή με τους προκατόχους σας. Γι' αυτό ακριβώς δεν θα πετύχει. Και λέτε ότι διαβουλευόμαστε με τους παραγωγικούς φορείς της χώρας, αλλά όταν και αν αυτό το κάνετε, το κάνετε μόνο για τα μάτια του κόσμου. Στην πράξη οι σχεδιασμοί σας γίνονται σε κλειστά γραφεία, με προνομιακούς πάντα συνomλητές. Έτσι έχουμε το αποτέλεσμα τα καθεστώτα να είναι φωτογραφίες για συγκεκριμένα συμφέροντα, ενώ ο εν κρυπτώ σχεδιασμός δημιουργεί τεράστιους αποκλεισμούς.

Κατέθεσα μία ερώτηση, κύριε Υπουργέ, τον Νοέμβριο. Προβλέπατε 224,6 εκατομμύρια ευρώ για επιχορηγήσεις επενδύσεων και τα 177,6 εκατομμύρια για φοροαπαλλαγές στο Υπουργείο Ανάπτυξης σε επιλέξιμα επενδυτικά σχέδια δύο καθεστώτων του αναπτυξιακού νόμου: Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων Α' και Β' Κύκλου, μεταποίησης, εφοδιαστική αλυσίδα Β' Κύκλου. Ξέρετε πόσα εγκρίθηκαν για τις ανάγκες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, δηλαδή για τους Νομούς Αιτωλοακαρνανίας, Ηλείας, Αχαΐας; Μόλις 1,9 εκατομμύρια ευρώ και για τους τρεις νομούς.

Σας ζήτησα, λοιπόν, να μου δώσετε μια απάντηση και μια τεκμηρίωση, γιατί η Περιφέρειά μου και δη ο νομός μου, θα λάβει μηδενική χρηματοδότηση και μου απαντήσατε, εν τέλει, κύριε Υπουργέ, τον Ιανουάριο. Να σας θυμίσω πως επικαλεστήκατε τη βαθμολογική κατάταξη των επενδυτικών σχεδίων απέναντι στους μικρομεσαίους επιχειρηματίες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Ποιας περιφέρειας; Της περιφέρειας που βρίσκεται στο 49% του μέσου όρου του κατά κεφαλήν ΑΕΠ των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι το δεύτερο χαμηλότερο ποσοστό στην Ευρώπη. Για αυτήν την περιφέρεια μιλάμε, για αυτήν την περιφέρεια που βρίσκεται στην πρώτη θέση ως προς το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας στην Ελλάδα και από τις υψηλότερες στην Ευρώπη.

Κυρίες Υπουργέ, με το χέρι στην καρδιά, ειλικρινά, όταν μου λέγατε αυτά τον Ιανουάριο, περιμένατε ότι εγώ και οι πολίτες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και του Νομού Αιτωλοακαρνανίας θα σας πιστεύαμε; Πιστεύατε ότι με αυτόν τον τρόπο θα ανοίξετε τον δρόμο για το νομοσχέδιό σας; Προφανώς και όχι. Όπως δεν πιστέψαμε και τον κ. Γεωργιάδη, δεν πιστεύουμε και εσάς, γιατί πολύ απλά ανοίγετε λεωφόρους που περνάνε μέσα από τις τράπεζες καθαρά για τα μεγάλα συμφέροντα και παράλληλα αδιέξοδα σοκάκια για όλους τους υπόλοιπους. Αυτός και μόνο είναι ένας λόγος που εμείς θα καταψηφίσουμε το παρόν νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Σταρακά. Πριν συνεχίσουμε, μία ανακοίνωση στο Σώμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω

στο Σώμα την υπ' αρ. 3418 από 27-5-2025 πρόταση που κατέθεσαν τριάντα (30) Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας για τη σύσταση Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, κατά του πρώην Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών κ. Κωνσταντίνου Αχ. Καραμανλή, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 86 παρ. 3 του Συντάγματος, 153 επ. του Κανονισμού της Βουλής και το άρθρο 5 του ν.3126/2003 περί της «Ποινικής Ευθύνης Υπουργών», όπως ισχύουν, για τη διερεύνηση τυχόν τέλεσης της πράξης της παράβασης καθήκοντος κατά την άσκηση των καθηκόντων του και ειδικότερα κατά το χρονικό διάστημα από τον Σεπτέμβριο 2021 έως και τις 28-2-2023, κατά παράβαση του άρθρου 40 παρ. 3 του ν.4974/2022 και προς τον σκοπό πρόκλησης οικονομικής βλάβης στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος Α.Ε.» εκ προθέσεως παράλειψής του,

α. να καθορίσει ένα επαρκές πλαίσιο χρηματοδότησης για τον

τομέα των σιδηροδρόμων,

β. να μεριμνήσει για τη διασφάλιση διάθεσης προς τον ΟΣΕ των δημόσιων πόρων που ήταν απαραίτητοι για τη συντήρηση, επισκευή, επέκταση και ανακαίνιση του σιδηροδρομικού δικτύου και την ορθή κατάρτιση του προϋπολογισμού με βάση ένα πολυετές Στρατηγικό Πρόγραμμα Σιδηροδρομικών Επενδύσεων που χρηματοδοτείται από το συγχρηματοδοτούμενο ή το Εθνικό Πρόγραμμα Επενδύσεων ή από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας χάριν και της στελέχωσης της εταιρείας «ΟΣΕ Α.Ε.» με το αναγκαίο για την εύρυθμη λειτουργία του προσωπικό, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην πρόταση.

Η πρόταση θα καταχωρισθεί στα Πρακτικά της σημερινής συνεδρίασης, θα τυπωθεί, θα διανεμηθεί στους Βουλευτές και θα εγγραφεί σε Ειδική Ημερήσια Διάταξη, όπως ορίζει ο Κανονισμός της Βουλής.

(Η προαναφερθείσα πρόταση καταχωρίζεται στα Πρακτικά και έχει ως εξής:

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΒΟΥΛΗΣ

Αριθμ. Πρωτ. 3418
Ημερομ. 27/05/2025

Αθήνα, 27 Μαΐου 2025

ΠΡΟΣ

Τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων

Κ. Νικήτα Κακλαμάνη.

ΠΡΟΤΑΣΗ

Σύστασης Ειδικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης κατά το άρθρο 86 παρ. 3 του Συντάγματος, τα άρθρα 153 επ. του Κανονισμού της Βουλής και το άρθρο 5 του Ν. 3126/2003 περί της «Ποινικής Ευθύνης Υπουργών».

.....

1. Με το υπ. αριθμ. 193/24.4.2025 έγγραφό του ο Εφέτης Ανακριτής Λάρισας κος Σωτήριος Μπακαϊμης, ο οποίος διερευνά τις ποινικές ευθύνες για το τραγικό δυστύχημα, που έλαβε χώρα στις 28/02/2023 στην περιοχή Ευαγγελισμός Τεμπών Λάρισας, **διαβίβασε** προς την κα Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου **στοιχεία** σύμφωνα με τα άρθρα 86 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος και 1 και 4 του Ν. 3126/2003. Εν συνεχεία η κα Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου με το υπ. αριθμ. 3174/28/4/2025 έγγραφό της υπέβαλε δια του Υπουργείου Δικαιοσύνης προς τον κο Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων το ανωτέρω διαβιβαστικό έγγραφο του κου Εφέτη Ανακριτή Λάρισας με τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα.

Στο ως άνω διαβιβαστικό έγγραφό του ο κος Εφέτης Ανακριτής Λάρισας αναφέρει ότι διενεργεί κυρία ανάκριση για τις πράξεις της **1. Διατάραξης της ασφάλειας της συγκοινωνίας** μέσω σταθερής τροχιάς με επικίνδυνες για την ασφάλεια της συγκοινωνίας πράξεις, η οποία είχε ως αποτέλεσμα α) τον θάνατο περισσότερων και μεγάλου αριθμού προσώπων (κατά συρροή), β) τη βαριά σωματική βλάβη περισσότερων προσώπων (κατά συρροή) καθώς και βλάβη εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, γ) τον κοινό κίνδυνο περισσότερων προσώπων και δ) τον κοινό κίνδυνο σε περισσότερα πράγματα, **2) ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή, 3) βαριάς σωματικής βλάβης από αμέλεια κατά συρροή από υπόχρεο λόγω του επαγγέλματός του να καταβάλει ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή, 4) απλής σωματικής βλάβης από αμέλεια κατά συρροή από υπόχρεο λόγω του επαγγέλματός του να καταβάλει ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή και 5) παράβασης καθήκοντος από κοινού και κατά μόνος και κατ' εξακολούθηση και κατά συρροή, που φέρονται να έχει τελεσθεί στη Λάρισα τον Ιανουάριο 2023, την 28-2-2023 και το διάστημα από 1-3-2023 έως και 8-3-2023.**

Στο ίδιο έγγραφο αναφέρεται ότι, μετά την κίνηση σχετικών ποινικών διώξεων, ο κος Εφέτης Ανακριτής απήγγειλε κατηγορία κατά υπηρεσιακών παραγόντων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και ειδικότερα της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Σιδηροδρομικών Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και του Αναπληρωτή Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Μεταφορών του αυτού Υπουργείου για τις τέσσερις πρώτες από τις πιο πάνω πράξεις, τελεσθείσες δια παραλείψεως. Αναφέρεται επίσης ότι οι τελευταίοι απολογούμενοι εξέθεσαν στοιχεία σχετικά με την ασκούμενη εποπτεία των πολιτικών προϊσταμένων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, ήτοι των

Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, επί των φορέων που εμπλέκονταν στο δυστύχημα των Τεμπών και ειδικότερα επί του διαχειριστή της σιδηροδρομικής υποδομής της χώρας, δηλαδή της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος Ανώνυμη Εταιρεία (ΟΣΕ ΑΕ) και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία ΕΡΓΑ ΟΣΕ Ανώνυμη Εταιρεία (ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ), υπεύθυνου φορέα για την υλοποίηση – εκτέλεση και ολοκλήρωση της σύμβασης 717/14. Ειδικότερα, κατά τα διαλαμβανόμενα στο ίδιο έγγραφο, οι ως άνω κατηγορούμενοι, προς αποποίηση των ευθυνών τους, προβάλλουν και επικαλούνται την κατά νόμο εποπτεία επί των ανωτέρω φορέων που ασκεί ο εκάστοτε Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών.

Τέλος με το ίδιο έγγραφο ο κος Εφέτης Ανακριτής **διαβίβασε αμελλητί** προς τη Βουλή των Ελλήνων **τα κατωτέρω στοιχεία**, που κατά την κρίση του έχουν σχέση με τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3126/2003. Τα στοιχεία αυτά αφορούν τους Υπουργούς Υποδομών και Μεταφορών του διαστήματος από 1^{ης}.1.2016 έως και την 28^η.2.2023, οι οποίοι άσκησαν εποπτεία στους ίδιους υπαλλήλους κατά τους χρόνους που αυτοί φέρονται να έχουν τελέσει τις ανωτέρω αξιόποινες πράξεις.

2. Τα στοιχεία που ο κ. Εφέτης Ανακριτής διαβίβασε αμελλητί στη Βουλή, χωρίς να τα έχει αξιολογήσει, είναι, όπως αναφέρει στο έγγραφό του, επίσημα αντίγραφα των απολογιών και των απολογητικών υπομνημάτων των ανωτέρω δυο υπαλλήλων. Παράλληλα με τη διαβίβαση αυτή επισύναψε στο έγγραφό του σε ηλεκτρονική μορφή έναν εξωτερικό σκληρό δίσκο που περιέχει το σύνολο της σχηματισθείσας για την υπόθεση ανακριτικής δικογραφίας. Από τη μελέτη των ανωτέρω στοιχείων προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Οι κατηγορηθέντες διευθυντές τεκμηρίωσαν πλήρως ότι η εποπτεία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών επί των εταιρειών ΟΣΕ ΑΕ και ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ είναι αποκλειστικά διοικητική και σε καμία περίπτωση δεν αφορά σε θέματα ασφαλείας, τα οποία ανήκουν στην αρμοδιότητα της Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρόμων (ΡΑΣ).
- Επιπλέον αναφορικά με το σιδηροδρομικό δίκτυο κατά νόμο υπεύθυνος είναι η εταιρεία ΟΣΕ ΑΕ, που είναι νομικό πρόσωπο με διοικητική αυτοτέλεια. Προς απόδειξη μάλιστα αυτού επικαλέστηκαν ότι και μετά το δυστύχημα των Τεμπών όσες αλλαγές πραγματοποιήθηκαν για την ενίσχυση της ασφάλειας έγιναν με απόφαση του ΟΣΕ και όχι του τότε Υπουργού.
- Σε κάθε δε περίπτωση ανέφεραν ότι μετά από επισημάνσεις που είχαν διατυπωθεί σε έγγραφα των υπηρεσιών του Υπουργείου, αναφορικά με την ανάγκη επιπλέον χρηματοδότησης και προσωπικού αποκλειστικά και μόνο για τη συντήρηση του δικτύου, **η τότε πολιτική ηγεσία κινήθηκε και για την αύξηση της χρηματοδότησης και για την αύξηση του προσωπικού με προκήρυξη μόνιμων θέσεων και με κάλυψη θέσεων με δελτίο παροχής υπηρεσιών.** Σημειωτέον ότι πριν από την τραγωδία των Τεμπών τόσο η ΡΑΣ, όσο και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Σιδηροδρόμων είχαν εκδώσει πιστοποιητικά ασφαλείας που αφορούσαν τόσο τον ΟΣΕ ως διαχειριστή της σιδηροδρομικής υποδομής όσο και την Hellenic Train.
- Οι ίδιοι διευθυντές κατηγορηματικά καταθέτουν ότι η τυχόν εγκατάσταση των συστημάτων ασφαλείας μπορεί να μειώνει τις πιθανότητες ατυχήματος, αλλά σε καμία περίπτωση δεν είναι επισφαλής ο σιδηρόδρομος χωρίς αυτά,

εάν εφαρμόζεται ο Γενικός Κανονισμός Κίνησης, ο οποίος έχει νομοθετική ισχύ αντίστοιχη του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.

- Ιδιαίτέρως σημαντικό κρίνεται επιπλέον το ακόλουθο: το κατηγορητήριο κατά των δύο διευθυντών του Υπουργείου τους αποδίδει, μεταξύ άλλων παραλείψεων (στ. 25 κατηγορητηρίου), ότι δεν προέβησαν στις απαιτούμενες ενέργειες (π.χ. εισηγήσεις) προς τον Υπουργό για να μπορέσει να λάβει αυτός επιπλέον μέτρα. Αντιστοίχως και στην πρόεδρο της ΡΑΣ (σελ 66-67 κατηγορητηρίου της) επισημαίνεται ότι δεν εισηγήθηκε, ως όφειλε, μέτρα προς τον Υπουργό για θέσπιση εθνικών κανόνων και λήψη λοιπών μέτρων. Χωρίς να λαμβάνουμε θέση επί αυτών των κατηγοριών, διαπιστώνουμε ότι ο κ. Εφέτης Ανακριτής προβαίνει σε διαφορετική ποινική αξιολόγηση των παραλείψεων των δύο διευθυντών και της προέδρου της ΡΑΣ από αυτές που πρέπει να διερευνηθούν σε σχέση με τους αρμόδιους υπουργούς. Από τη στιγμή που δεν έγιναν οι απαιτούμενες κατά τον κο Εφέτη Ανακριτή εισηγήσεις προς τον Υπουργό, είναι σαφές ότι αυτός δεν μπορεί να έχει ποινική ευθύνη.

Άλλωστε αποτελεί στοιχειώδη αρχή του ποινικού δικαίου, όπως και του κράτους δικαίου εν γένει, ο προσωπικός χαρακτήρας της ποινικής ευθύνης και το μη μεταβιβάσιμο αυτής από προϊσταμένους σε υφισταμένους και αντιστρόφως. Η ύπαρξη τέτοιας ευθύνης, ιδίως για παραλείψεις, κρίνεται με βάση τα καθήκοντα και την υπαιτιότητα εκάστου. Η γενική οργανωτική ή θεσμική ευθύνη διακρίνεται από την ευθύνη όσων διαχειρίζονται άμεσα έναν τομέα κοινωνικής δραστηριότητας.

- Η ΝΔ διαχρονικά διαχωρίζει την πολιτική από την ποινική ευθύνη και για αυτό τον λόγο σε παρόμοιες περιπτώσεις τραγικών δυστυχημάτων (Σάμινα, Μάτι, Μάνδρα), που έλαβαν χώρα όταν ήταν στην αντιπολίτευση, ουδέποτε ζήτησε ποινική δίωξη κατά υπουργών των εκάστοτε κυβερνήσεων, ενώ είχαν διαβιβαστεί δικογραφίες στη Βουλή, ειδικά μάλιστα για το Μάτι η ίδια η δικαιοσύνη αναφέρει ότι εάν λειτουργούσε το 112 θα είχαν σωθεί κάποια από τα θύματα της τραγωδίας. Σημειωτέον ότι στην υπόθεση Σάμινα, που κατά κάποιον τρόπο προσομοιάζει ως προς τα διερευνώμενα αδικήματα με τη δικογραφία των Τεμπών, η ΝΔ, φερόμενη υπεύθυνα, ζήτησε απλά εξεταστική επιτροπή, την οποία αρνήθηκε η τότε κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Δυστυχώς τα κόμματα της αντιπολίτευσης επιδεικνύουν τώρα ένα διαφορετικό πρόσωπο, επιδεικνύοντας πρωτοφανή πρόθεση εργαλειοποίησης μιας τραγωδίας και υιοθετώντας ανεδαφικές θεωρίες συνωμοσίας, που πλέον καταρρέουν στο σύνολό τους, για να κερδίσουν μικροκομματικά οφέλη.
- Συστημικά προβλήματα και θέματα διοικητικής και μόνο εποπτείας των υπουργών δεν επιτρέπεται να συνδυάζονται με απόδοση σε αυτούς αξιόποινων και δη κακουργηματικών πράξεων.
- Εάν η μη υλοποίηση των συστημάτων επιπρόσθετης ασφάλειας γεννούσε για τους υπουργούς ποινικές ευθύνες, θα έπρεπε οι Υπουργοί Υποδομών να είναι σε καθημερινή βάση ποινικά υπόλογοι για τα δυστυχήματα που γίνονται στις εθνικές οδούς που δεν έχουν ολοκληρωθεί (Πάτρα-Πύργος, ΒΟΑΚ). Αντίστοιχα θα έπρεπε να διώκονται ποινικά οι Υπουργοί Υγείας για τις

διαχρονικές ελλείψεις σε γιατρούς ή διασώστες ΕΚΑΒ ή για τη μη επαρκή υλικοτεχνική υποδομή του Συστήματος Υγείας κλπ.

- Σε αυτό όμως το σημείο επιβάλλεται η γνήσια διαφοροποίηση της πολιτικής από την ποινική ευθύνη. Το μόνο αδίκημα που θα μπορούσε να συνδεθεί με την άσκηση των υπουργικών καθηκόντων, όταν δεν υπάρχει οικονομική κακοδιαχείριση ή διαφθορά και διάπραξη αδικημάτων απιστίας και δωροδοκίας, είναι αυτό της παράβασης καθήκοντος του άρθρου 259 ΠΚ. Με βάση τη διάταξη αυτή μπορεί να ελεγχθεί η τυχόν ευθύνη υπουργού στην πραγματική της ποινική διάσταση, που είναι η παράβαση ή μη των αποκλειστικά δικών του καθηκόντων.
- Σημειωτέον σε σχέση με τον τέως Υπουργό κο Χρήστο Σπίρτζη ότι το όποιο υπουργικό του αδίκημα δεν μπορεί να ερευνηθεί λόγω παρέλευσης της αποσβεστικής προθεσμίας του άρθρου 86 παρ. 3 του Συντάγματος, όπως αυτό ίσχυε πριν από την τροποποίηση του αρ. 86 Σ κατά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2019. Οι όποιες παραλείψεις θα μπορούσαν να του αποδοθούν έχουν χρόνο τέλεσης που προηγείται της συνταγματικής αναθεώρησης και συνεπώς δεν μπορούν να τύχουν αναδρομικά εφαρμογής οι αυστηρότερες διατάξεις του νυν ισχύοντος άρθρου 86 Σ. Ήδη κατά τη θέση σε ισχύ του τελευταίου είχε επέλθει εξάλειψη του αξιοποίνου. **Ωστόσο από την επισκόπηση του φακέλου προκύπτουν οι βαρύτερες ουσιαστικές ευθύνες του για την καθυστέρηση της ολοκλήρωσης της σύμβασης 717/14.**
- Η ΝΔ, μένοντας συνεπής στη θέση της να μην στέκεται εμπόδιο στη δικαιοσύνη και να οδηγούνται οι υποθέσεις που έρχονται ώριμες από τη

δικαιοσύνη γρήγορα στον φυσικό τους δικαστή, καίτοι θεωρεί ότι τα στοιχεία για τυχόν ποινική ευθύνη εις βάρος του κου Καραμανλή δεν είναι ισχυρά, κρίνει ότι μπορούν να συνιστούν τις ενδείξεις που απαιτεί ο νόμος για τη σύσταση ειδικής κοινοβουλευτικής επιτροπής για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης.

3. Από τη μελέτη του συνόλου της δικογραφίας και ειδικότερα των στοιχείων που διαβιβάστηκαν αμελλητί δεν προκύπτουν ενδείξεις ότι η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών της ελεγχόμενης περιόδου είχε πρόθεση ή αμέλεια ως προς τη φερόμενη διατάραξη της ασφάλειας της συγκοινωνίας μέσω σταθερής τροχιάς ή ως προς την πρόκληση των θανάτων ή των σωματικών βλαβών των επιβαινόντων στην επιβατική και την εμπορική αμαξοστοιχία.

Στο συμπέρασμα αυτό οδηγεί ιδίως το γεγονός ότι η Ρ.Α.Σ. ως Εθνική Αρχή Ασφαλείας των Σιδηροδρόμων, ήτοι «ο εθνικός φορέας ο οποίος αναλαμβάνει τα καθήκοντα που αφορούν στην ασφάλεια των σιδηροδρόμων» (άρθρο 55 περ. 7 του ν. 4632/2019), όπως επίσης Αρχή Ασφάλειας Σιδηροδρομικών Μεταφορών κατά το άρθρο 28 περ. 23, 24 και 25 του ν. 3891/2010, εξέδωσε και χορήγησε στην ΟΣΕ Α.Ε.: (α) στις 20/10/2021 Πιστοποιητικό Ασφαλείας χωρίς οποιοδήποτε περιορισμό ή παρατήρηση με ισχύ μέχρι 03/10/2026, με το οποίο βεβαιώνεται ότι η Ρ.Α.Σ. αποδέχεται το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας εντός της ΕΕ, σύμφωνα με την Οδηγία 2016/798 και την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία και (β) στις 31/01/2023 Πιστοποιητικό ΥΣΦ (Υπεύθυνου για τη Συντήρηση Φορέα) στον Διαχειριστή Υποδομής ΟΣΕ σύμφωνα με τον Ν. 4632/2019 και τον Κανονισμό (ΕΕ) 779/2019.

Συνεπώς, η εταιρεία ΟΣΕ ΑΕ, ως διαχειριστής της σιδηροδρομικής υποδομής και ως υπεύθυνος για την συντήρησή της, ήταν κατά τον χρόνο του δυστυχήματος απολύτως πιστοποιημένη ως προς τα ζητήματα ασφάλειας από την αρμόδια Αρχή κατ' εφαρμογή του εθνικού και ευρωπαϊκού Δικαίου. Σημειώνεται μάλιστα ότι η Ρ.Α.Σ. είναι εκ του νόμου ανεξάρτητη αρχή, η οποία «απολαμβάνει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο από κυβερνητικά όργανα ή άλλη διοικητική αρχή» σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 2 του ν. 3891/2010.

Επίσης, στις 06/02/2023 η Ευρωπαϊκή Αρχή Σιδηροδρόμων (European Union Agency for Railways - ERA) εξέδωσε και χορήγησε στη HELLENIC TRAIN Ενιαίο Πιστοποιητικό Ασφαλείας με αριθμό EU1020230029 και με πενταετή ισχύ, με το οποίο πιστοποιείται το σύστημα διαχείρισης ασφαλείας της σιδηροδρομικής επιχείρησης, καθώς και τα μέτρα που έλαβε η σιδηροδρομική επιχείρηση, προκειμένου να πληροί τις ειδικές απαιτήσεις που επιβάλλει η ασφαλής λειτουργία του σχετικού δικτύου, σύμφωνα με την Οδηγία ΕΕ/2016/798 και με την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία. Το Πιστοποιητικό αυτό, που εξέδωσε ο ERA, ίσχυε για τη μεταφορά επιβατών και φορτίων.

Την ημέρα, δηλαδή κατά την οποία συνέβη το δυστύχημα οι εταιρείες ΟΣΕ ΑΕ και Hellenic Train, πληρούσαν σύμφωνα με τις αρμόδιες εθνικές και ευρωπαϊκές αρχές το σύνολο των προϋποθέσεων ασφαλούς εκτέλεσης του δρομολογίου, κατά το οποίο επήλθε η σύγκρουση.

4. Ωστόσο από τα απολογητικά υπομνήματα και την εν συνεχεία εξέταση από τον κο Εφέτη Ανακριτή Λάρισας των ίδιων ως άνω υπαλλήλων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών εγείρονται ορισμένα ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω έρευνας και αξιολόγησης από ποινικής απόψεως. Συγκεκριμένα από την ανάγνωση των απολογητικών υπομνημάτων των δυο υπαλλήλων, των εκθέσεων εξέτασής τους από τον κο Εφέτη Ανακριτή και των εγγράφων που οι ίδιοι προσκόμισαν, προκύπτει ότι τον Σεπτέμβριο του 2021 η Διεύθυνση Σιδηροδρομικών Μεταφορών (Τμήμα Σιδηροδρομικών και Συνδυασμένων Μεταφορών) είχε συντάξει και υποβάλει δυο ενημερωτικά σημειώματα προς την Πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου και ειδικότερα τα με αρ. πρωτ. Φ. 15.7/242749/10-9-2021 και Φ10/254143/21-9-2021 Σημειώματα, στα οποία έθιγε τα χρονίζοντα ζητήματα ανεπαρκούς χρηματοδότησης και στελέχωσης της εταιρείας Ο.Σ.Ε. ΑΕ.

5. Με τα σημειώματα αυτά η προαναφερόμενη Διεύθυνση, αφού εξέθετε τα χρόνια ζητήματα υποχρηματοδότησης και ελλιπούς στελέχωσης της εταιρείας ΟΣΕ ΑΕ, ζητούσε ειδικότερα την εξεύρεση επιπλέον ποσού για τη χρηματοδότηση του ΟΣΕ, καθώς και τον συντονισμό των απαραίτητων ενεργειών για την πρόσληψη 290 ατόμων διαφόρων ειδικοτήτων.

Από τα στοιχεία της ποινικής δικογραφίας για το δυστύχημα των Τεμπών, που επισυνάφθηκε στο διαβιβαστικό έγγραφο του κο Εφέτη Ανακριτή Λάρισας προς τη Βουλή των Ελλήνων, δεν καθίσταται σαφές σε ποιες ενέργειες προέβη ο Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών κος Καραμανλής, που συμπεριλαμβανόταν στους παραλήπτες των δυο υπηρεσιακών σημειωμάτων, για την αντιμετώπιση των δυο ζητημάτων που είχαν εγερθεί σε αυτά, δηλαδή της ανάγκης ενίσχυσης της

στελέχωσης και της χρηματοδότησης της εταιρείας ΟΣΕ ΑΕ. Παρά το γεγονός ότι γίνονται αναφορές από τους δυο υπαλλήλους περί ενεργειών του Υπουργείου για εξασφάλιση πρόσθετης χρηματοδότησης και για τη στελέχωση της ΟΣΕ ΑΕ, δεν υπάρχουν στη δικογραφία περαιτέρω στοιχεία, ώστε να εξαχθεί ασφαλές συμπέρασμα ως προς τις ενέργειες αυτές. Κατ' αποτέλεσμα δεν μπορεί να διαπιστωθεί αν ο κος Καραμανλής άσκησε νομίμως ή όχι τα καθήκοντά του ως Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών ούτε αν η ενδεχόμενη παράβαση αυτών ήταν υπαίτια και απέβλεπε σε συγκεκριμένο σκοπό και ειδικότερα στην αποστέρηση της εταιρείας ΟΣΕ ΑΕ από πόρους και στελεχιακό δυναμικό. Επιβάλλεται συνεπώς, χάριν της πλήρους διαλεύκανσης της υπόθεσης, να εξετασθούν περαιτέρω όποιες τυχόν ενδείξεις περί πλημμελούς άσκησης των καθηκόντων του κου Κωνσταντίνου Καραμανλή εγείρονται από τα ως άνω Σημειώματα, σε περίπτωση δε που οι ενδείξεις είναι αυτές που απαιτούνται από τον νόμο, να κινηθεί εις βάρος του ποινική δίωξη για το πλημμέλημα της παράβασης καθήκοντος εις βάρος της εταιρείας ΟΣΕ ΑΕ, όπως αυτό περιγράφεται στη συνέχεια.

6. Ειδικότερα:

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:

Σύμφωνα με το άρθρο 86 του Συντάγματος «1. Μόνο η Βουλή έχει την αρμοδιότητα να ασκεί δίωξη κατά όσων διατελούν ή διετέλεσαν μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί για ποινικά αδικήματα που τέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, όπως νόμος ορίζει. (...) 2. Δίωξη, ανάκριση, προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση κατά των προσώπων και για τα αδικήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν επιτρέπεται χωρίς προηγούμενη απόφαση της Βουλής κατά την παράγραφο 3. Αν

στο πλαίσιο άλλης ανάκρισης, προανάκρισης, προκαταρκτικής εξέτασης ή διοικητικής εξέτασης προκύψουν στοιχεία, τα οποία σχετίζονται με τα πρόσωπα και τα αδικήματα της προηγούμενης παραγράφου, αυτά διαβιβάζονται αμελλητί στη Βουλή από αυτόν που ενεργεί την ανάκριση, προανάκριση ή εξέταση.».

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 3126/2003 (Α'66) «1. Δεν επιτρέπεται προκαταρκτική εξέταση, ποινική δίωξη, προανάκριση ή Ανάκριση κατά Υπουργού, για τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1, χωρίς προηγούμενη Απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής κατά τα άρθρα 5 και 6 του παρόντος.

2. Αν κατά τη διεξαγωγή άλλης διοικητικής εξέτασης, προκαταρκτικής εξέτασης, προ-Ανάκρισης ή Ανάκρισης προκύψουν στοιχεία, τα οποία έχουν σχέση με τις αξιόποινες πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1, αυτά διαβιβάζονται αμελλητί στη Βουλή από αυτόν που ενεργεί την εξέταση, προανάκριση ή Ανάκριση.

3. Η διαβίβαση των στοιχείων, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, δεν εμποδίζει την πρόοδο της έρευνας ή εξέτασης ως προς άλλα πρόσωπα.

4. Σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται σε αυτόν που διενεργεί την έρευνα ή την εξέταση αξιολόγηση των στοιχείων που έχουν σχέση με ενδεχόμενη ποινική ευθύνη Υπουργών.»

Κατά συνέπεια, η διαβίβαση των στοιχείων στη Βουλή αποτελεί υποχρέωση εκ του νόμου της αρχής που ερευνά ή εξετάζει τα στοιχεία και σε καμία περίπτωση με τη διαβίβαση δεν συνάγεται, ούτε προκαταλαμβάνεται το αποτέλεσμα της κρίσης της αρχής, καθώς ο διενεργών την έρευνα ή την εξέταση δεν προβαίνει σε καμία αξιολόγηση των στοιχείων.

Σύμφωνα με το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα «Υπάλληλος που με πρόθεση παραβαίνει τα καθήκοντα της υπηρεσίας του με σκοπό να προσπορίσει στον

εαυτό του ή σε άλλον παράνομο όφελος ή να βλάψει το κράτος ή κάποιον άλλο τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο έτη ή χρηματική ποινή, αν η πράξη αυτή δεν τιμωρείται με άλλη ποινική διάταξη.». Κατά συνέπεια για να συντρέχει το αδίκημα του άρθρου 259, θα πρέπει να συντρέχουν τόσο η παράβαση καθήκοντος, όσο και τα στοιχεία ότι η παράβαση καθήκοντος έγινε «με πρόθεση» και με «σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο όφελος ή να βλάψει το κράτος ή κάποιον άλλο».

I. Η Ειδική υπόσταση του εγκλήματος της παράβασης καθήκοντος

Από τη διάταξη του άρθρου 259 ΠΚ προκύπτει, ότι για να στοιχειοθετηθεί το έγκλημα της παράβασης καθήκοντος, δράστης του οποίου είναι υπάλληλος κατά την έννοια του άρθρου 13 περ. α' ΠΚ, απαιτούνται οι εξής προϋποθέσεις: **α) παράβαση υπηρεσιακού καθήκοντος**, το οποίο καθορίζεται με τον νόμο ή με διοικητική πράξη, ή με ιδιαίτερες οδηγίες της προϊσταμένης αρχής ή ενυπάρχει στη φύση της υπηρεσίας του υπαλλήλου, **β) πρόθεση του δράστη**, δηλαδή δόλος που περιέχει τη θέληση παράβασης του καθήκοντος της υπηρεσίας, και **γ) σκοπός να προσποριστεί στον ίδιο τον δράστη ή σε άλλον παράνομη υλική ή ηθική ωφέλεια ή να επέλθει βλάβη στο κράτος ή σε κάποιον άλλον**.

A. Η ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

A.1. Η έννοια του υπαλλήλου

Η παράβαση καθήκοντος ανήκει στα **γνήσια ιδιαίτερα εγκλήματα**, καθώς αυτουργός της μπορεί να είναι, σύμφωνα με το άρθρο 259 ΠΚ, **μόνο υπάλληλος**, η δε ιδιότητα αυτή θεμελιώνει το αξιόποino του εγκλήματος. Ως υπάλληλος δε,

ορίζεται, κατά το άρθρο 13 περ. α' ΠΚ, εκείνος στον οποίο νόμιμα έχει ανατεθεί έστω και προσωρινά, η άσκηση υπηρεσίας δημόσιας, δημοτικής ή κοινοτικής ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Η υπαλληλική δε ιδιότητα πρέπει να συντρέχει στο πρόσωπο του δράστη κατά τον χρόνο τέλεσης του εγκλήματος. Στο ποινικό δίκαιο, άλλωστε, δεν ενδιαφέρει η τυπική υπαλληλική σχέση, αλλά η ουσιαστική άσκηση δημόσιας υπηρεσίας, συνεπώς, ο υπάλληλος θα πρέπει να ασκεί ουσιαστική δημόσια υπηρεσία, να υπηρετεί δηλαδή, άμεσα ή έμμεσα, το δημόσιο συμφέρον.

Α.2. Η παράβαση των καθηκόντων του υπαλλήλου

Δεύτερο στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος της παράβασης καθήκοντος είναι η παράβαση των καθηκόντων του υπαλλήλου, η οποία αποτελεί και την εγκληματική συμπεριφορά του συγκεκριμένου αδικήματος.

Ως παράβαση δε των καθηκόντων νοείται εδώ η παράβαση των καθηκόντων που ανατίθενται στον υπάλληλο, ως όργανο του κράτους, επιβάλλονται σε αυτόν από τον νόμο ή καθορίζονται με διοικητική πράξη ή απορρέουν από ιδιαίτερες οδηγίες των προϊσταμένων του ή ενυπάρχουν στη φύση της υπηρεσίας του και αναφέρονται στην έκφραση από τον υπάλληλο της θελήσεως της πολιτείας και στην άσκηση κρατικής εξουσίας μέσα στον κύκλο των δημοσίων υποθέσεων και ενεργειών στις σχέσεις της έναντι των τρίτων.

Κρίσιμο δηλαδή, στοιχείο για την πλήρωση της αντικειμενικής υπόστασης του συγκεκριμένου εγκλήματος είναι η ύπαρξη συγκεκριμένης υπηρεσιακής ενέργειας τελούμενης κατά παράβαση των καθηκόντων, από την οποία απειλείται in concreto η πρόκληση βλάβης σε συγκεκριμένα κρατικά ή ατομικά έννομα αγαθά και συμφέροντα ή ο προσπορισμός παράνομου οφέλους στον

υπάλληλο ή σε άλλο. Αυτό που ενδιαφέρει, εν προκειμένω, είναι η ύπαρξη μιας αντιυπηρεσιακής ενέργειας, στο πλαίσιο της καθ' ύλην και κατά τόπον αρμοδιότητας του υπαλλήλου, η οποία θίγει άμεσα τη λειτουργία της υπηρεσίας.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να γίνει η εξής διάκριση: παράβαση καθήκοντος είναι δυνατόν να τελεστεί τόσο με θετική συμπεριφορά, όσο και με παράλειψη. Αν η πράξη τελέστηκε με παράλειψη, ο υπάλληλος πρέπει να ήταν αρμόδιος να ενεργήσει. Σε ό,τι αφορά δε την πηγή προέλευσης του καθήκοντος, αυτή είναι δυνατόν να είναι τόσο ειδική διάταξη νόμου, η οποία ρητά το προβλέπει και το προσδιορίζει, όσο και ιδιαίτερες οδηγίες εντός των πλαισίων των νόμων. Ενίοτε, το καθήκον ενυπάρχει στη φύση της υπηρεσίας και εμμέσως προσδιορίζεται κατά περιεχόμενο, το οποίο δεσμεύει τον υπάλληλο με συναφή υποχρέωση ενέργειας εντός των προδιαγεγραμμένων ορίων ή παραλείψεως, οσάκις απαγορεύεται κάθε περαιτέρω ενέργεια, η υλοποίηση της οποίας αντιστρατεύεται τα σαφώς προσδιορισμένα καθήκοντα.

Β. Η ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

B.1 Δόλος

Για την πλήρωση της υποκειμενικής υπόστασης της αξιόποινης πράξης της παράβασης καθήκοντος απαιτείται κάθε είδος δόλου, συνεπώς και ενδεχόμενος (άρθρα 18 εδάφιο δεύτερο, 26 παρ. 1 εδάφιο πρώτο και 27 παρ. 1 Π.Κ.), που συνίσταται στη γνώση, εκ μέρους του υπαλλήλου, της υπαλληλικής ιδιότητας και στη βούλησή του να παραβεί ή να παραλείψει τα καθήκοντα της υπηρεσίας του. Η βούλησή του, δηλαδή, καλύπτει όλα τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης και ειδικότερα, την ύπαρξη και τα στοιχεία του υπηρεσιακού καθήκοντος και το ότι η

συγκεκριμένη ενέργειά του συνιστά παράβαση αυτού του υπηρεσιακού καθήκοντος. Επιπλέον, όμως, απαιτείται δόλος σκοπού (άρθρο 27 παρ. 2 εδάφιο δεύτερο Π.Κ.) όσον αφορά στον σκοπό του υπαλλήλου να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομη υλική ή ηθική ωφέλεια ή να βλάψει το κράτος ή κάποιον άλλο, τυποποιημένου εν προκειμένω εγκλήματος υπερχειλούς υποκειμενικής υπόστασης.

Β.2. Ο υπερχειλής σκοπός του δράστη

Ο νομοθέτης εισήγαγε ως πρόσθετη προϋπόθεση για την πλήρωση της υποκειμενικής υπόστασης της αξιόποινης πράξης της παράβασης καθήκοντος, δηλαδή ως πρόσθετο υποκειμενικό στοιχείο που θεμελιώνει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης, την ύπαρξη ειδικού δόλου, συνιστάμενου στον σκοπό του δράστη – υπαλλήλου να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος ή να βλάψει το κράτος ή άλλον. Για να συντρέχει ο σκοπός αυτός, θα πρέπει αφενός μεν η βούληση του δράστη να κατατείνει σε αυτόν τον σκοπό (υποκειμενικό στοιχείο), αφετέρου δε, η συμπεριφορά του, όπως αναπτύσσεται, να μπορεί αντικειμενικά να οδηγήσει στην επίτευξή του, αφού ο όρος «με σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή άλλο παράνομο όφελος ή για να βλάψει το κράτος ή κάποιον άλλο» σημαίνει ότι η πράξη, όπως επιχειρείται από τον δράστη, δύναται να οδηγήσει στην απόκτηση παράνομου οφέλους ή στην πρόκληση βλάβης τρίτου (αντικειμενικό στοιχείο) και επιπλέον ότι η βούληση του δράστη κατατείνει στην απόκτηση οφέλους ή στην πρόκληση βλάβης. Τουτέστιν, σκοπός παράνομης ωφέλειας ή βλάβης συντρέχει όταν ο δράστης επιδιώκει με την παράβαση των υπηρεσιακών του καθηκόντων να επιφέρει την παράνομη ωφέλεια ή βλάβη και συγχρόνως, όταν η υπηρεσιακή παράβαση είναι αντικειμενικά πρόσφορη να

οδηγήσει στην ωφέλεια ή τη βλάβη με τον συγκεκριμένο τρόπο που σχεδιάστηκε και τελέσθηκε από τον δράστη, ο οποίος πρέπει να γνωρίζει τη συγκεκριμένη προσφορότητα.

Γ. ΑΙΤΙΩΔΗΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Για τη στοιχειοθέτηση του αδικήματος της παράβασης καθήκοντος, **πρέπει μεταξύ της πράξης του δράστη και του σκοπού οφέλους ή βλάβης να υπάρχει τέτοια αιτιώδης σχέση, ώστε η πράξη της παράβασης καθήκοντος, αν δεν είναι ο αποκλειστικός τρόπος, πάντως να είναι πρόσφορος τρόπος περιποιήσεως του σκοπούμενου οφέλους ή βλάβης.** Το στοιχείο, δηλαδή, του σκοπού οφέλους ή βλάβης χαρακτηρίζει την πράξη προσβολής, την υπηρεσιακή πράξη παράβασης του καθήκοντος, η οποία αντικειμενικά θα πρέπει να περικλείει τον κίνδυνο άμεσης αλλαγής της έννομης κατάστασης κάποιου προσώπου (την επέλευση κάποιου παράνομου οφέλους ή την πρόκληση κάποιας βλάβης). Πρόκειται, δηλαδή, για κίνδυνο **συγκεκριμένο και άμεσο** και όχι αφηρημένο και γενικό, που υπάρχει δίχως άλλο σε κάθε παράβαση καθήκοντος.

-Σύμφωνα δε με τη νομολογία του Αρείου Πάγου, ενδεικτικά αναφέρονται τα κάτωθι: (...) ως πηγή του καθήκοντος θεωρείται διάταξη νόμου, διατάγματος ή ιδιαίτερες οδηγίες εντός των πλαισίων των νόμων. (...) Ως καθήκον, η παράβαση του οποίου καθιστά αξιόποινη τη συμπεριφορά του υπαλλήλου, δεν νοείται οποιοδήποτε υπαλληλικό καθήκον, το οποίο προκύπτει από τον νόμο ή από διοικητική πράξη κανονιστικού χαρακτήρα ή από ιδιαίτερες οδηγίες της προϊσταμένης αρχής ή από τη φύση της υπηρεσίας και αναφέρεται στη γενική συμπεριφορά κάποιου ως υπαλλήλου, αλλά μόνο το καθήκον εκείνο που συνδέεται με την άσκηση συγκεκριμένης υπηρεσιακής δραστηριότητας στο πλαίσιο της καθ' ύλην και κατά τόπο αρμοδιότητας

του υπαλλήλου, εκείνο δηλαδή που ανάγεται στην εκτέλεση του ανατεθειμένου σ' αυτόν υπηρεσιακού έργου (ΑΠ 122/2022).

-(...) για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της παράβασης καθήκοντος, ενεργητικό υποκείμενο του οποίου μπορεί να είναι μόνον υπάλληλος, κατά την έννοια του άρθρου 13 στοιχ. α' του ίδιου Κώδικα, απαιτούνται: α) παράβαση όχι απλού υπαλληλικού καθήκοντος, αλλά καθήκοντος της υπηρεσίας του υπαλλήλου, το οποίο καθορίζεται και επιβάλλεται στον υπάλληλο από τον νόμο ή από διοικητική πράξη ή απορρέει από τις ιδιαίτερες οδηγίες της προϊστάμενης αρχής ή ενυπάρχει στην ίδια τη φύση της υπηρεσίας και αναφέρεται στην έκφραση από αυτόν της θέλησης της πολιτείας, μέσα στον κύκλο των δημόσιων υποθέσεων και ενεργειών στις σχέσεις της απέναντι στους τρίτους (...) Ως πηγή του καθήκοντος θεωρείται διάταξη νόμου, διατάγματος ή ιδιαίτερες οδηγίες εντός των πλαισίων των νόμων (ΑΠ 375/2021).

-(...) για να στοιχειοθετηθεί το έγκλημα της παράβασης καθήκοντος, δράστης του οποίου είναι υπάλληλος κατά την έννοια του άρθρου 13 περ. α' του ίδιου Κώδικα, απαιτούνται: α) παράβαση υπηρεσιακού καθήκοντος, το οποίο καθορίζεται με νόμο ή με διοικητική πράξη ή με ιδιαίτερες οδηγίες της προϊσταμένης αρχής ή ενυπάρχει στη φύση της υπηρεσίας, β) πρόθεση του δράστη, δηλαδή, δόλος που περιέχει τη θέληση παράβασης του καθήκοντος της υπηρεσίας και γ) σκοπός να προσπορισθεί στον ίδιο τον δράστη ή σε άλλον παράνομη υλική ή ηθική ωφέλεια ή να επέλθει βλάβη στο κράτος ή σε κάποιον άλλον, χωρίς να απαιτείται και η επίτευξη του εν λόγω σκοπού (ΑΠ 232/2020).

-(...) για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος της παράβασης καθήκοντος, ενεργητικό υποκείμενο του οποίου μπορεί να είναι μόνον υπάλληλος, κατά την έννοια του άρθρου 13 στοιχ. α' του ίδιου Κώδικα, απαιτούνται: α) παράβαση όχι απλού υπαλληλικού

καθήκοντος, αλλά καθήκοντος της υπηρεσίας του υπαλλήλου, το οποίο καθορίζεται και επιβάλλεται στον υπάλληλο από το νόμο ή από διοικητική πράξη ή απορρέει από τις ιδιαίτερες οδηγίες της προϊστάμενης αρχής ή ενυπάρχει στην ίδια τη φύση της υπηρεσίας και αναφέρεται στην έκφραση από αυτόν της θέλησης της πολιτείας, μέσα στον κύκλο των δημόσιων υποθέσεων και ενεργειών στις σχέσεις της απέναντι στους τρίτους, β) δόλος του δράστη, που περιέχει τη γνώση και τη θέληση της παράβασης του υπηρεσιακού καθήκοντος και γ) σκοπός του δράστη, ως πρόσθετο στοιχείο της υποκειμενικής υπόστασης του εγκλήματος αυτού, συνιστάμενος στην επιδίωξη του δράστη να προσπορίσει στον εαυτό του ή σ' άλλον παράνομο όφελος ή να βλάψει το κράτος ή κάποιον άλλο, χωρίς να είναι αναγκαίο να επιτευχθεί η επιδιωχθείσα ωφέλεια ή βλάβη, η οποία μπορεί να είναι είτε υλική είτε ηθική. Μεταξύ δε της αξιόποινης πράξης της παράβασης καθήκοντος και του σκοπού οφέλους ή βλάβης πρέπει να υπάρχει αιτιώδης σχέση, ώστε η πράξη της παράβασης καθήκοντος, αν δεν είναι ο αποκλειστικός τρόπος, πάντως πρέπει να είναι ο πρόσφορος τρόπος περιποιήσεως του σκοπού οφέλους ή βλάβης. Τέτοια προσφορότητα υπάρχει όταν η ωφέλεια ή η βλάβη που επιδιώκει ο δράστης μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο με την παράβαση του συγκεκριμένου καθήκοντος ή και με την παράβαση αυτού (ΑΠ 443/2023).

7. Περαιτέρω το άρθρο 40 παρ. 2 του νόμου 4974/2022 («Διατάξεις για τις δημόσιες υπεραστικές και αστικές τακτικές οδικές μεταφορές επιβατών - Αναδιοργάνωση των εταιρειών ΟΣΕ Α.Ε. και ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε. και λοιπές διατάξεις»), ο οποίος ρυθμίζει κατά τον χρόνο του δυστυχήματος των Τεμπών και εξακολουθεί να ρυθμίζει τη

σχέση του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με την εταιρεία ΟΣΕ ΑΕ, ορίζει ότι:

«2. Κατά τη λειτουργία τους, τόσο οι εταιρείες που αποτελούν αντικείμενο του παρόντος, δηλαδή η ΟΣΕ Α.Ε. και η ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε., όσο και η εν γένει σιδηροδρομική αγορά εποπτεύονται όσον αφορά σε θέματα λειτουργίας και αρμοδιοτήτων τους από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών. Η οικονομική εποπτεία τους ασκείται από τον Υπουργό Οικονομικών».

Η εποπτεία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών επί της ΟΣΕ ΑΕ δεν είναι γενική, αλλά περιλαμβάνει ειδικότερα τις αρμοδιότητες που απαριθμούνται στην επόμενη παράγραφο του ίδιου νόμου, που στα κρίσιμα για την παρούσα υπόθεση εδάφια της, ορίζει ότι:

«3. Το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό των συνθηκών, του πλαισίου χρηματοδότησης και των στρατηγικών προτεραιοτήτων για τον τομέα των σιδηροδρόμων. Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο είναι υπεύθυνο για τα ακόλουθα: ...

ε) τη διασφάλιση της διάθεσης των δημόσιων πόρων που είναι απαραίτητοι για τη συντήρηση, επισκευή, επέκταση και ανακαίνιση του σιδηροδρομικού δικτύου και την ορθή κατάρτιση του προϋπολογισμού με βάση ένα πολυετές Στρατηγικό Πρόγραμμα Σιδηροδρομικών Επενδύσεων που χρηματοδοτείται από το συγχρηματοδοτούμενο ή το εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ή από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης

και Ανθεκτικότητας και εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υποδομών και Μεταφορών, Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων.....»

Από τα διαβιβασθέντα στοιχεία δύναται να θεωρηθεί ότι προκύπτουν έστω και οριακά οι απαιτούμενες από τον νόμο ενδείξεις ότι ο Κωνσταντίνος Καραμανλής πρέπει να ελεγχθεί εάν, κατά το χρονικό διάστημα από τον Σεπτέμβριο 2021 έως και τις 28.2.2023 (ημερομηνία δυστυχήματος), ενώ είχε ως Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών τα προαναφερόμενα καθήκοντα βάσει του άρθρου 40 παρ. 3 του νόμου 4974/2022 και ενώ είχε λάβει κατά τον μήνα Σεπτέμβριο 2021 σχετική ενημέρωση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου, εκ προθέσεως δεν μερίμνησε για την επαρκή χρηματοδότηση της εταιρείας ΟΣΕ ΑΕ, δεν μερίμνησε για τη διασφάλιση της διάθεσης προς την εταιρεία αυτή των δημοσίων πόρων που ήταν αναγκαίοι, με βάση ένα πολυετές Στρατηγικό Πρόγραμμα Σιδηροδρομικών Επενδύσεων, που θα χρηματοδοτείτο από το συγχρηματοδοτούμενο ή το εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ή από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, χάριν και της στελέχωσης της ίδιας εταιρείας με το αναγκαίο προσωπικό που απαιτείτο για την εύρυθμη λειτουργία του, περαιτέρω δε αν σκόπευε με τις ανωτέρω παραλείψεις του να βλάψει οικονομικά την εταιρεία ΟΣΕ ΑΕ.

Αναφορικά με τον τέως Υπουργό κο Χρ. Σπίρτζη – όπως σημειώθηκε ανωτέρω – το όποιο υπουργικό του αδίκημα δεν μπορεί να ερευνηθεί λόγω παρέλευσης της αποσβεστικής προθεσμίας του άρθρου 86 παρ. 3 Σ, όπως αυτό ίσχυε πριν από την τροποποίηση του αρ. 86 Σ κατά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2019. Οι όποιες παραλείψεις θα μπορούσαν να του αποδοθούν έχουν χρόνο τέλεσης που προηγείται

της συνταγματικής αναθεώρησης και συνεπώς δεν μπορούν να τύχουν αναδρομικά εφαρμογής οι αυστηρότερες διατάξεις του νυν ισχύοντος άρθρου 86 Σ. Ήδη κατά τη θέση σε ισχύ του τελευταίου είχε επέλθει εξάλειψη του αξιοποιήσιμου.

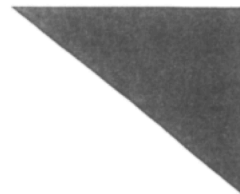
Για τους λόγους αυτούς

Προτείνουμε

Όπως συσταθεί Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 86 παρ. 3 Συντάγματος για τη διερεύνηση τυχόν τέλεσης από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή του Αχιλλέως της πράξης της παράβασης καθήκοντος και ειδικότερα της κατά το χρονικό διάστημα από τον Σεπτέμβριο 2021 έως και τις 28/2/2023 κατά παράβαση του άρθρου 40 παρ. 3 του νόμου 4974/2022 και προς τον σκοπό πρόκλησης οικονομικής βλάβης στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος ΑΕ», εκ προθέσεως παράλειψής του,

α. να καθορίσει ένα επαρκές πλαίσιο χρηματοδότησης για τον τομέα των σιδηροδρόμων,

β. να μεριμνήσει για τη διασφάλιση διάθεσης προς τον ΟΣΕ των δημόσιων πόρων που ήταν απαραίτητοι για τη συντήρηση, επισκευή, επέκταση και ανακαίνιση του σιδηροδρομικού δικτύου και την ορθή κατάρτιση του προϋπολογισμού με βάση ένα πολυετές Στρατηγικό Πρόγραμμα Σιδηροδρομικών Επενδύσεων που χρηματοδοτείται από το συγχρηματοδοτούμενο ή το εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ή από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας χάριν και της στελέχωσης της εταιρείας ΟΣΕ ΑΕ με το αναγκαίο για την εύρυθμη λειτουργία του προσωπικό.

Οι προτείνοντες βουλευτές:

Αθανασίου Χαράλαμπος

Ανδριανός Ιωάννης

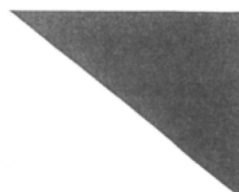
Αντωνίου Μαρία

Βεσυρόπουλος Απόστολος

Βούλτεψη Σοφία

Ζεμπίλης Αθανάσιος

Καππάτος Παναγής

Κεδίκογλου Συμεών (Σίμος)

Κελέτσης Σταύρος

Κεφάλα Μαρία-Αλεξάνδρα

Κοτρωνιάς Γεώργιος

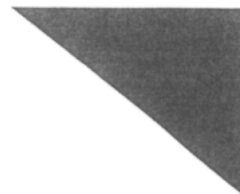
Κούβελας Δημήτριος

Κτιστάκης Ελευθέριος

Κωνσταντινίδης Ευστάθιος

Κωτσός Γεώργιος

Λαζαρίδης Μακάριος

Μάνη-Παπαδημητρίου Άννα

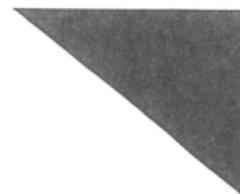
Μαντάς Περικλής

Μαρκογιαννάκης Αλέξανδρος

Μπαραλιάκος Ξενοφών

Μπαρτζώκας Αναστάσιος

Μπούρας Αθανάσιος

Νικολακόπουλος Ανδρέας

Οικονόμου Βασίλειος

Πέτσας Στυλιανός (Στέλιος)

Πλεύρης Αθανάσιος (Θάνος)

Σούκουλη-Βιλιάλη Μαρία-Ελένη (Μαριλένα)

Τραγάκης Ιωάννης

Υψηλάντης Νικόλαος-Βασίλειος

Φόρτωμας Φίλιππος

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Θα συνεχίσουμε τώρα με την κ. Καλλιόπη Βέττα, Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΒΕΤΤΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σημερινό νομοσχέδιο συνίσταται από δύο θεμελιακές παραδοχές. Η μία είναι ότι ο προηγούμενος αναπτυξιακός νόμος, αυτός του 2022, απέτυχε παταγωδώς και η δεύτερη μία ανέξοδη υπόσχεση, μία εξαγγελία ότι ο σημερινός θα πετύχει τη δικαιότερη και αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση της αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων.

Η αλήθεια είναι ότι το σημερινό νομοσχέδιο δεν αποποιεί, ούτε επιταχύνει, ούτε εξισορροπεί, ούτε καλύπτει τις ανάγκες της ελληνικής οικονομίας. Κινείται στην ίδια λογική με τον προηγούμενο νόμο, όπου είχαμε παρατηρήσει ένα στρεβλό καθεστώς, με τις αξιολογήσεις των επιχειρηματικών σχεδίων να φτάνουν ακόμη και στους είκοσι έναν μήνες, την αναποτελεσματικότητα του πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης των αιτήσεων ένταξης των επενδυτικών σχεδίων στα διάφορα καθεστώτα, την απουσία των χρηματοδοτήσεων των μικρών επιχειρήσεων.

Όπως ανέφερε και ο εισηγητής μας, υπάρχουν σοβαρά ερωτηματικά για τη διαφάνεια, την αποτελεσματικότητα, την ταχύτητα διεκπεραίωσης, αλλά κυρίως και πρώιστα για τη φιλοσοφία του νόμου. Μπορούμε να πούμε πολλά για το περιεχόμενο, αλλά θέλω να σταθώ ειδικά στο Κεφάλαιο Ε', στα άρθρα 46 έως 52, που καταργεί το αυτόνομο επενδυτικό καθεστώς με τίτλο «Δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση» που είχε θεσπιστεί με τον νόμο του 2022.

Το αποτέλεσμα είναι ότι η δυτική Μακεδονία, ως κατεξοχήν πληγείσα περιοχή με τη βίαιη απολιγνιτοποίηση, εντάσσεται μαζί με άλλες περιφέρειες, νομούς με χαμηλό εισόδημα, ακόμα και περιοχές που θα αντιμετωπίσουν μια φυσική καταστροφή, στο νέο καθεστώς «περιοχών ειδικής ενίσχυσης». Έτσι λέγονται τώρα. Αυτό γεννά πάρα πολλά ερωτήματα.

Αραγε, κύριε Υπουργέ, έχει λήξει η μετάβαση, ώστε το Υπουργείο Ανάπτυξης να ενταφιάσει το αυτόνομο αυτό καθεστώς; Υπήρξε κάποιος λόγος κατάργησης; Δεν μας είπατε ποτέ. Πέτυχε τον σκοπό του ο ν.4887/2022 για τη στήριξη της δυτικής Μακεδονίας; Θα εξαφανιστεί -στα χαρτιά, γιατί στην πραγματικότητα ουδέποτε υπήρξε- η ειδική μέριμνα για την περιοχή, η οποία εντάσσεται με το παρόν νομοσχέδιο ως απλή υποπαράγραφος, μαζί με πολλές άλλες, στην ίδια συνθήκη;

Οι απαντήσεις είναι εύλογες και δυστυχώς, αποκαρδιωτικές για τους συμπολίτες μου. Ακόμα πιο ανησυχητικό αλλά απολύτως συμβατό με τις κυβερνητικές επιδιώξεις είναι ότι σε όλο το νομοσχέδιο, αλλά ειδικότερα στις διατάξεις που τροποποιούν τα άρθρα για τη μετάβαση, προστίθεται η δυνατότητα επιχορήγησης φοροαπαλλαγής, ενίσχυσης συλλήβδων των μεγάλων επιχειρήσεων.

Σε αντίθεση με το προηγούμενο, στο άρθρο 55 αναφερόταν ρητά ότι μπορούσαν να επιδοτηθούν μόνο πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες, καθώς και μεγάλες, μόνο όμως εφόσον αυτές είχαν άμεση σχέση με τους πυλώνες της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης. Ξεχίλωμα παντού, χωρίς σταθμίσεις, όρια και διάχυση του κοινωνικού οφέλους, ένα σχέδιο «Πισσαρίδη» σε ζωντανή εξέλιξη, όπου οι μικροί και οι μεσαίοι δεν έχουν θέση, δυστυχώς, πουθενά και πρέπει να γίνουν όμηροι και υποτελείς των πλουσιόπαροχα επιδοτούμενων και επιχορηγούμενων συμφερόντων.

Κάτι τελευταίο: Ανέφερε χθες ο Υπουργός, ο κ. Θεοδωρικάκος, ότι δεν υπάρχει κατάργηση του ειδικού καθεστώτος για τις λιγνιτικές περιοχές, αντιθέτως, εντάσσονται, αφενός, στο καθεστώς ειδικής ενίσχυσης, αλλά και παράλληλα, αυτοούσιες οι διατάξεις έχουν περιέλθει στη δικαιοδοσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και της Μετάβασης της Α.Ε..

Ας παραβλέψουμε το γεγονός ότι δεν απάντησε για τη σημειολογική σκοπιμότητα της κατάργησης του καθεστώτος ΔΑΜ -της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, δηλαδή- και να παραθέσω μόνο ελάχιστα στοιχεία για την επιτυχία αυτών των μέτρων.

Στην εισήγηση του Προέδρου της Ειδικής Υπηρεσίας του Στρατηγικού Σχεδιασμού ΔΑΜ πριν δύο μήνες και ενώ έχουν περάσει σχεδόν έξι χρόνια από την απόφαση για τη βίαιη απολιγνιτοποίηση και το κλείσιμο των μονάδων, υπήρξε αναφορά για την πρόοδο της χρηματοδότησης. Ακούστε, μάθαμε τα εξής: Εξειδί-

κευση στο 64% του συνολικού προϋπολογισμού, προσκλήσεις στο 54% του προϋπολογισμού, νομική δέσμευση στο 28% του προϋπολογισμού.

Ξέρετε, κύριε Υπουργέ, τι λείπει στον απολογισμό; Το κομμάτι της απορρόφησης, όπου τα αποτελέσματα είναι οικτρά, με μερικές μόνο δεκάδες χιλιάδες ευρώ να έχουν έρθει στην περιοχή. Λείπει το κομμάτι της υλοποίησης, της δημιουργίας, της παράδοσης έργου, της προσφοράς θέσεων εργασίας, το κομμάτι της πραγματικής οικονομίας, της ανακούφισης εν τέλει, της έγνοιας για τον τόπο και τους πολίτες. Διότι από θριαμβευτικές και εκτός πραγματικότητας δηλώσεις του Πρωθυπουργού και των αρμόδιων Υπουργών ότι η Δυτική Μακεδονία τάχα είναι πρότυπο δίκαιης μετάβασης, μια περιοχή που τη ζηλεύουν οι υπόλοιπες -το ακούσαμε και αυτό!- ότι κατηγορείται από την υπόλοιπη Ελλάδα, λείπει, για μεροληψία υπέρ της περιφέρειάς μας, καταλήγουμε πού; Στον ενταφιασμό, στο τσουβάλισμα, την απόγνωση των πολιτών και την ενίσχυση των μεγάλων συμφερόντων. Έτσι, για να καταλαβαίνομαστε.

Να συνεχίσω με μια αναφορά στα ειδικότερα ζητήματα του τουρισμού, τονίζοντας αρχικά ότι στον σκοπό του νομοσχεδίου δεν υπάρχει καμία ειδική αναφορά στον κλάδο. Είναι ένας κλάδος που συνεισφέρει άμεσα στο ΑΕΠ κατά 13%, ενώ προσφέρει περίπου το 16% των συνολικών θέσεων εργασίας στη χώρα. Επίσης, δεν έγινε καμία νύξη για την αποτυχία του προηγούμενου νόμου, όπου ακόμη και επιχειρήσεις που είχαν πάρει προέγκριση, απεντάχθηκαν λόγω έλλειψης διαθέσιμων κονδυλίων, καθώς επίσης και για το γεγονός ότι εδώ και ενάμιση χρόνο, όπως λέει η ΠΟΞ, δεν έχει εκδοθεί καμία νέα προκήρυξη για το καθεστώς τουριστικών επενδύσεων, ενώ η Δυτική Μακεδονία, σύμφωνα με τα στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης μέχρι τον Γενάρη του 2025, που βγήκαν τα στοιχεία, είναι απύουσα από το καθεστώς ενίσχυσης των τουριστικών επενδύσεων. Δεν υπάρχουν στον κατάλογο καθόλου.

Δύο ειδικά σημεία μόνο να θίξω: Η αύξηση των ορίων επένδυσης από 10 εκατομμύρια στα 20 εκατομμύρια στοχεύει κυρίως στην προσέλκυση μεγάλων επενδύσεων, οι οποίες θα ενισχύονται και με τα υψηλότερα δυνατόν ποσοστά χρηματοδότησης που προβλέπει ο χάρτης των περιφερειακών ενισχύσεων, ενώ οι μικρές και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις -η ραχοκοκαλιά, δηλαδή, της χώρας- το 93% του συνόλου, παραμένουν εκτός, όπως εκτός παραμένει και η πλειοψηφία αυτών από τον τραπεζικό δανεισμό.

Παράλληλα, το καθεστώς εναλλακτικού τουρισμού δεν έχει ενεργοποιηθεί και πολύ φοβάμαι ότι η αναφορά του στο παρόν νομοσχέδιο είναι περισσότερο επικοινωνιακό χαρακτηρισμό. Για την ενίσχυση του θεματικού και βιώσιμου τουρισμού είναι απαραίτητο να δοθούν κίνητρα για επενδύσεις που θα μειώνουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα -όπως, ας πούμε, η ενεργειακή αναβάθμιση μονάδων- ή που θα αφορούν επενδύσεις σε τέτοιου είδους μορφές τουρισμού, όπως σε χώρους στάθμευσης, ας πούμε, για τα τροχόσπιτα, μια επιλογή που θα δώσει λύση στο πρόβλημα που δημιουργήσατε εσείς με την πρόχειρη και ατελή νομοθετική παρέμβαση που κάνατε πρόσφατα.

Να μη μας διαφεύγει ποτέ, τέλος, ότι η φιλοξενία και οι ποιτικές υπηρεσίες αποτελούν το βασικό ανταγωνιστικό μας πλεονέκτημα και η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό είναι μονόδρομος. Μόνος του ο Αναπτυξιακός δεν επαρκεί, αλλά απαιτείται επιπλέον ασφαλές εργασιακό περιβάλλον και κλαδικές συμβάσεις που θα τηρούνται, συνέργειες και διασύνδεση μεταξύ των επιχειρήσεων, χωρίς αποκλεισμούς στα εθνικά και ευρωπαϊκά αναπτυξιακά εργαλεία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω ότι ο απολογισμός του προηγούμενου Αναπτυξιακού Νόμου, που δεν έγινε ποτέ από την Κυβέρνηση, πραγματοποιήθηκε ουσιαστικά στο κοινωνικό και οικονομικό πεδίο από τα αποτελέσματα. Εκεί επισημοποιήθηκε ότι η «αναπτυξιακή πολιτική» -σε εισαγωγικά η λέξη- της Κυβέρνησης συνίσταται στην εξυπηρέτηση των μεγάλων συμφερόντων και την επικοινωνιακή καταιγίδα που επιχειρεί να αποκρύψει στην πραγματικότητα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ολοκληρώστε, παρακαλώ, κυρία συνάδελφε.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΒΕΤΤΑ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Η ανάπτυξη στη χώρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται με στρεβλό τρόπο, έχει συγκεκριμένους ωφελομένους που παρατηρούν τα κέρδη τους να εκτοξεύονται, απομυζώντας τις δυνατότητες για ευημερία στη μεγάλη πλειοψηφία της κοινωνίας, το περιβάλλον, τις υποδομές και τους εργαζόμενους. Οι υπόλοιποι παρατηρούν τους Υπουργούς να διαστρεβλώνουν τα στοιχεία να αποσιωπούν και να ευαγγελίζονται ένα καλύτερο μέλλον που δεν τους περιλαμβάνει, δυστυχώς, ούτε τους ανήκει.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Επόμενος ομιλητής ο κ. Αθανάσιος Ζεμπίλης Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΖΕΜΠΙΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από τις εαρινές, πολύ ενθαρρυντικές για την ελληνική οικονομία εκτιμήσεις της Κομισιόν, θα ήθελα να σταθώ κυρίως στις προβλέψεις για διψήφιες αυξήσεις των παραγωγικών επενδύσεων τη διετία 2025 - 2026. Και αυτό, διότι οι παραγωγικές επενδύσεις είναι αυτές που έχουν και το μεγαλύτερο πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα στην οικονομία. Είναι οι επενδύσεις που αυξάνουν τις προοπτικές απασχόλησης, τις εξαγωγές και τελικά, το ΑΕΠ σε μόνιμη βάση. Είναι αυτές που καθιστούν την ανάπτυξη περισσότερο βιώσιμη και ανθεκτική, αντιμετωπίζοντας τις χρόνιες παθολογίες της ελληνικής οικονομίας. Μία από αυτές είναι ότι η Ελλάδα παραμένει ουραγός στην παραγωγικότητα της εργασίας μεταξύ των μελών-κρατών του ΟΟΣΑ.

Παράλληλα, σύμφωνα με μελέτη της Eurostat, που δημοσιεύθηκε πρόσφατα, η χώρα μας εμφανίζει χαμηλή κατάταξη από μία στις δέκα επιχειρήσεις κάνει χρήση αυτής της δυνατότητας. Από τις κυριότερες αιτίες για τη χαμηλή παραγωγικότητα της χώρας μας είναι και η μονοκαλλιέργεια του τουρισμού. Στον τουριστικό κλάδο, η χαμηλή παραγωγικότητα σχετίζεται με τη χαμηλή μέση εξειδίκευση, όπως επίσης και με την αδράνεια του εργατικού δυναμικού κατά τη μη τουριστική περίοδο.

Αντίθετα, η παραγωγικότητα του μεταποιητικού κλάδου είναι σχεδόν 30% υψηλότερη από τη μέση παραγωγικότητα στην οικονομία. Ακόμα περισσότερο, οι κλάδοι της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών έχουν παραγωγικότητα κατά 50% υψηλότερη από τη μέση.

Δυστυχώς, όμως, η Ελλάδα μέχρι πρόσφατα είχε ισχνή παρουσία σε δραστηριότητες υψηλής παραγωγικότητας και καινοτομίας, όπως η μεταποίηση και η τεχνολογία και υπερβολικά μεγάλη παρουσία σε δραστηριότητες χαμηλής παραγωγικότητας, όπως ο τουρισμός.

Είναι προφανές, λοιπόν, ότι η μονοκαλλιέργεια του τουρισμού δεν ωφελεί τη χώρα, που έχει ανάγκη από μια ισχυρή και ανθεκτική παραγωγική βάση, μια ανταγωνιστική παραγωγική βάση, με ισχυρό εξαγωγικό προσανατολισμό. Αυτή τη στόχευση του μετασχηματισμού της οικονομίας θα έπρεπε να υπηρετούν και όλοι οι αναπτυξιακοί νόμοι, όπως ακριβώς κάνει το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, που διαθέτει με γρήγορες διαδικασίες τους πόρους του για τον σκοπό αυτόν.

Παρά ταύτα, διαπιστώνουμε μέχρι και σήμερα ότι το 80% των κονδυλίων του Υπουργείου Ανάπτυξης εκταμιεύονταν κυρίως για τον τουρισμό.

Αυτό καταδεικνύει την αδυναμία μας και τη δυσκολία μας να αλλάξουμε το σημερινό υπόδειγμα.

Πρόσφατα σε συνέντευξή του στην «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» ο Χριστόφορος Πισσαριδής ανέφερε πως μέχρι σήμερα μαζεύαμε τα φρούτα που κρέμονταν χαμηλά στο δέντρο.

Ήρθε, λοιπόν, η ώρα να μαζέψουμε και τα φρούτα που βρίσκονται πιο ψηλά. Ήρθε η ώρα για μια νέα αναπτυξιακή στρατηγική. Ήρθε η ώρα να αλλάξουμε και να εμπλουτίσουμε το παραγωγικό μοντέλο. Ήρθε η ώρα να πάψουμε να κρυβόμαστε πίσω από τις υψηλές επιδόσεις του τουρισμού και να κρύβουμε τις παθολογίες και τις αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας.

Πρόσφατα η Τράπεζα της Ελλάδας παρουσίασε στοιχεία για τη διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλ-

λαγών για το πρώτο τρίμηνο του 2025, καθώς η μείωση των εξαγωγών υπερέβη αυτή των εισαγωγών. Το γεγονός αυτό οφείλεται σίγουρα και σε συγκυριακούς παράγοντες, όμως, καταδεικνύει και τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Αντιλαμβανόμαστε, συνεπώς, την αναγκαιότητα αυτής της εμβληματικής στροφής που επιχειρεί το παρόν σχέδιο νόμου προς τη βιομηχανία, τις νέες τεχνολογίες και την οικονομία της καινοτομίας, με έναν νέο αναπτυξιακό νόμο που προκρίνει την αναδιάρθρωση, την εξωστρέφεια της οικονομίας και τη μετάβαση σε παραγωγικά πρότυπα υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Μια τέτοια επένδυση θα επισκεφθεί ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης την Πέμπτη σε εργοστάσιο παραγωγής τσιμέντου στην Εύβοια, μια επένδυση με καινοτόμες τεχνολογίες που θα μπορεί να μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, συμβάλλοντας στην κυκλική οικονομία, την αειφορία και την πράσινη ανάπτυξη στις κατασκευές.

Είναι βέβαιο ότι επενδύσεις όπως του Ομίλου της «ΑΓΕΤ» που διαθέτει το δικό του λιμάνι για τη μεταφορά των προϊόντων, θα μπορούσαν να γίνουν και άλλες στην περιοχή. Θα μπορούσε το Αλιβέρι, όπου χτυπάει η καρδιά της βιομηχανικής και εμπορικής νότιας Εύβοιας, να γίνει το παραγωγικό κέντρο εξωστρέφειας για ολόκληρη την Ελλάδα. Αντιμετωπίζει, όμως, σημαντικά προβλήματα, όπως και η υπόλοιπη Εύβοια.

Πρώτα και κύρια υπάρχει η έλλειψη των υποδομών προσπελασιμότητας, ιδιαίτερα των οδικών υποδομών, κάτι που αποτρέπει νέες επενδύσεις. Επίσης, η περιοχή παρουσιάζει και σημαντικό πρόβλημα ύδρευσης. Για τον σκοπό αυτόν οφείλουμε να εντάξουμε στο πρόγραμμα απανθρακοποίησης των νησιών την ολοκλήρωση του φράγματος Σέττας - Μανικίων με προϋπολογισμό 110 εκατομμύρια ευρώ. Προϋπόθεση βέβαια είναι να εντάξουμε το έργο στο σύνολό του, μαζί με τα δίκτυα, ως ενιαίο έργο, και κυρίως ως ένα έργο που υπηρετεί τους πολλούς και όχι τους λίγους.

Όμως, την άσκηση της περιφερειακής πολιτικής δεν την καθορίζουν μόνο οι υποδομές, αλλά και οι δημόσιες πολιτικές για την προσέλκυση επενδύσεων. Και είναι πολύ σημαντικό ότι ο νέος αναπτυξιακός νόμος δίνει βαρύτητα σε παραμεθόριες και μειονεκτικές περιοχές και σε περιοχές που υφίστανται θεομηνίες και ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως κατ' επανάληψη συμβαίνει στη βόρεια Εύβοια.

Με τον τρόπο αυτόν επιχειρείται να αντιστραφεί αυτό που συνέβαινε στην Ελλάδα για ολόκληρες δεκαετίες, το 78% της ανάπτυξης να προέρχεται από μία και μόνο περιοχή, τη μητροπολιτική περιοχή των Αθηνών. Και αυτό βέβαια είχε ως αποτέλεσμα το φαινόμενο της αστικοποίησης και της αστυφιλίας, καθώς το 50% του πληθυσμού είχε συγκεντρωθεί σε μια έκταση του 4% της χώρας.

Ωστόσο, εκτός από τις περιφερειακές, υπάρχουν και ενδοπεριφερειακές ανισότητες. Παραδείγματος χάριν, στη Στερεά Ελλάδα η άτυπη βιομηχανική πύκνωση των Οινόφυτων δημιουργεί μια στρεβλή στατιστική εικόνα ως προς το ΑΕΠ της περιφέρειας, διότι, πέρα από τα πλούσια Οινόφυτα, υπάρχουν οι φτωχές περιφερειακές ενότητες της Ευρυτανίας και της Φωκίδας, υπάρχουν οι απομονωμένες νησιωτικές περιοχές της Εύβοιας. Άρα το ΑΕΠ μπορεί να είναι κριτήριο μόνο για την περιφερειακή ενότητα που αφορά.

Ολοκληρώνοντας, θα ήθελα να επισημάνω, ότι ο νέος αναπτυξιακός νόμος έχει όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά ώστε να συμβάλει στην ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη και στην άρση των γεωγραφικών ανισοτήτων, γιατί η ανάπτυξη για να είναι ισχυρή πρέπει να είναι βιώσιμη και δίκαιη, να κατατείνει δηλαδή στη δικαιότερη κατανομή του πλούτου και να αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, ιδιαίτερα των πιο μειονεκτικών και φτωχών περιοχών της χώρας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Ζεμπίλη.

Θα ολοκληρώσουμε με τον κ. Κωνσταντίνο Μπούμπα, Βουλευτή της Ελληνικής Λύσης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Είμαι ο τελευταίος ομιλητής για σήμερα, κύριε Υπουργέ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μιλάμε για την αναβάθμιση του επιχειρείν σε περιφερειακό επίπεδο, υπό τη σκιά ενός μεγάλου σκανδάλου που σχετίζεται με τον πρωτογενή τομέα. Καθότι το επιχειρείν επενδύει και πρέπει να επενδύει στον αγροδιατροφικό τομέα με το πρόγραμμα για την αγροδιατροφή -δηλαδή από το αγρόκτημα στο πιάτο και να επιδοτούνται επιχειρήσεις που σχετίζονται με την επεξεργασία αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων- έρχεται αυτό το μεγάλο σκάνδαλο με τις ατασθαλίες και με τις δυσπραγίες.

Είναι ένα σκάνδαλο με τη διαφθορά που υπάρχει απέναντι στην κατανομή των κοινοτικών κονδυλίων. Θα αναφερθώ σε λίγο σε αυτό, γιατί εμείς στην Ελληνική Λύση το έχουμε καταγγείλει εδώ και μήνες, και μάλιστα με αδιάσειστα στοιχεία. Και έπρεπε η έρευνα να γίνει πολύ ωριότερα. Το να πάει το προσωπικό στην ΑΑΔΕ δεν είναι η πανάκεια του ζητήματος. Θα το δούμε σε λίγο.

Θα διαβάσω κάποιες θέσεις του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων, και εδώ μιλάμε για τις μεσαίες επιχειρήσεις, ούτε για τις μικρομεσαίες, ούτε για τις πολύ μεγάλες. Απέναντι σε αυτόν τον αναπτυξιακό νόμο, το πρόβλημα, πέρα της γραφειοκρατίας, πέρα της φορολογικής λαίλαπας, πέρα όμως και μιας επιλεξιμότητας, εστιάζεται στο εξής. Να πω παρενθετικά εδώ ότι η επιλεξιμότητα -η οποία δεν είναι ούτε με τα κριτήρια που θα έπρεπε, αλλά δεν είναι και σύντομη, δηλαδή ως συνέχεια του ν.4887/2022- έπρεπε να γίνεται μέσα σε σαράντα με σαράντα πέντε ημέρες, δηλαδή τα σχέδια επιλεξιμότητας για τις επιχειρήσεις, αλλά η καθυστέρηση ήταν ενάμιση χρόνο.

Τώρα, σχετικά με τον σκοπό του νέου αυτού αναπτυξιακού νόμου, συμπληρωματικά στον προηγούμενο, να ξέρετε ότι θα είναι θαύμα εάν πιάσουμε τις εκατό ημέρες. Άρα, σε ό,τι αφορά την επιλεξιμότητα θα πρέπει να είναι σύντομη, για να μπορούμε να υπερκεράσουμε γραφειοκρατικά εμπόδια και να μπορέσουν οι ελληνικές επιχειρήσεις να γίνουν ανταγωνιστικές.

Τι γίνεται, όμως; Δεν δημιουργούνται νέες καινοτόμες παραγωγικές δομές -και μιλάμε για μια περιορισμένη καινοτομία στις διάφορες ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις που πρέπει να γίνουν- καθώς δεν υπάρχει ούτε και η στήριξη που απαιτείται στη ραχοκοκαλιά της οικονομίας, όπως είναι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Και αυτό είναι κάτι που το λένε οι ίδιοι οι επιχειρηματίες, και δη οι μεσαίες βιομηχανικές επιχειρήσεις της χώρας. Υπάρχει μια απουσία και του action plan και του business plan σε μια στρατηγική, διότι αυτήν τη στιγμή, αν δείτε τις ανακοινώσεις του ΣΕΒ, θα διαπιστώσετε ότι στο ίδιο δωμάτιο υπάρχουν δύο ελέφαντες. Εσείς, κύριε Πρόεδρε, τα ξέρετε καλύτερα, είστε και οικονομολόγος. Είναι η έλλειψη του εμπορικού ισοζυγίου και η έλλειψη παραγωγικότητας. Και ποιο είναι τώρα το μεγάλο λάθος;

Οι επιχειρήσεις για να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν και να είναι ανταγωνιστικές, θα πρέπει πρωτίστως να συνδέονται με την παραγωγικότητα. Εάν συνδεθούν με την παραγωγικότητα, τότε και νέες θέσεις εργασίας θα δημιουργηθούν και καλύτεροι μισθοί θα υπάρξουν. Δηλαδή θα υπάρχουν καλύτερα αμειβόμενοι εργαζόμενοι.

Ξέρετε κάτι; Στην Ελλάδα υπάρχει ένα γνωμικό, ένα απόφθεγμα, ένα ρητό που λέει ότι στη δουλειά δουλεύεις τόσο ώστε να μην απολυθείς και πληρώνεσαι τόσο ώστε να μην παραιτηθείς. Αυτό γίνεται. Όμως, όταν μιλάμε για μισθούς κάτω των 1.000 ευρώ με αυτήν τη μεγάλη ακρίβεια που υπάρχει στην αγορά -και δεν υπάρχει η αγοραστική δύναμη και είμαστε στις τελευταίες θέσεις- οι επιχειρήσεις θα πρέπει να βοηθηθούν και φορολογικά, ανάλογα και με την περιοχή στην οποία δραστηριοποιούνται.

Οι δεκατρείς περιφέρειες της χώρας, λόγω κλιματολογικών συνθηκών, αλλά κυρίως λόγω γεωλογικής μορφολογίας, έχουν ανισότητες. Για να αμβλυνθούν, λοιπόν, αυτές οι ανισότητες, θα πρέπει να γίνουν και αντίστοιχες οικονομικές ζώνες που να υπάρχουν εχέγγυα, να υπάρχουν κίνητρα για να επενδύσουμε σε αυτές τις επιχειρήσεις.

Μίλησε ο Υπουργός για αυτή τη μεγάλη χαρτοβιομηχανία στα Οινόφυτα. Εκεί υπάρχει ζήτηση για θέσεις εργασίας. Να τονίσουμε ότι και για εκεί θα πρέπει να έχουμε ομαλές συνθήκες εργασίας, γιατί και εκεί έχουν γίνει εργατικά ατυχήματα. Μάλιστα,

έχει γίνει και θανατηφόρο εργατικό ατύχημα στη συγκεκριμένη εταιρεία.

Το λέω αυτό διότι πρέπει να δημιουργήσουμε και νέες θέσεις εργασίας, αλλά και ένα ορθό ευρωπαϊκό εργασιακό περιβάλλον.

Σήμερα που η Κυβέρνηση και ο κ. Μητσοτάκης ευαγγελίζεται το λεγόμενο επιτελικό κράτος η Επιτροπή Περιφερειών της Βουλής θα έπρεπε να είναι πιο ουσιαστική, να είναι νομοπαρασκευαστική και να είναι παρεμβατική, διότι θα πρέπει να προτείνει και να υλοποιεί νομοσχέδια, αν θέλουμε να μιλάμε πραγματικά για μια αναζωογόνηση της περιφέρειας. Θα πρέπει να καταλάβουμε ότι ο πυρήνας νομοτελειακά χωρίς τα νετρώνια και τα πρωτόνια δεν λειτουργεί. Άρα, οι δορυφόροι είναι αυτοί που θα ομαλοποιήσουν την τροχιά του αναπτυξιακού πυρήνα της χώρας.

Σε ό,τι αφορά τους μισθούς, σήμερα οι μεσαίες επιχειρήσεις -μεσαίες ποιες θεωρούνται; Είναι αυτές που έχουν από δέκα μέχρι σαράντα εννιά εργαζομένους, ούτε καν πενήντα, είναι σαν τους νέους αγρότες, που νέος αγρότης θεωρείται κάποιος μέχρι ηλικίας τριάντα εννέα ετών- έχουμε τις πολύ μικρές μεσαίες επιχειρήσεις και τις μεγάλες άνω των εκατό ατόμων.

Αυτές οι οποίες βάλλονται αυτήν την ώρα βάσει, αν θέλετε, της γραφειοκρατίας και της φορολογίας είναι κυρίως οι μεσαίες και οι μικρομεσαίες, οι οποίες αγκομαχούν να ορθοποδήσουν, αλλά είναι πιο μικρές, είναι και λίγο πιο ευέλικτες. Θα δώσουν μόλις το 25% αυτό αύξηση μισθού. Άρα, δεν μιλάμε για έναν μισθό ανταγωνιστικό κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα για να μπορεί να ανταπεξέλθει ο μέσος εργαζόμενος απέναντι σε αυτό που λέγεται μεροκάματο, απέναντι σε αυτό που λέγεται βιοπάλη.

Έτσι, λοιπόν, όταν έχουμε επιχειρήσεις, οι οποίες είναι εξαρτημένες από εξωτερική χρηματοδότηση, έχουμε απουσία γενικότερα εξειδικευμένου προσωπικού και έπρεπε να δοθεί έμφαση στην έρευνα και στην ανάπτυξη και έχουμε και τα επιμελητήρια, που έπρεπε ο αναπτυξιακός νόμος να τα δίνει με καλύτερο και πιο ουσιαστικό πέρα από συμβουλευτικό παρεμβατικό ρόλο γιατί έχουν γεμίσει τα αρχεία τους, γνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες των επιχειρήσεων της περιοχής όπου βρίσκονται τα επιμελητήρια και, άρα, θα μπορούσαν τα επιμελητήρια να έχουν έναν πιο εποικοδομητικό και ουσιαστικό ρόλο να διαδραματίσουν.

Και πάμε λίγο στα δέκα λεπτά που έχω, κύριε Πρόεδρε, τώρα να καταλάβει ο κόσμος τι συμβαίνει με τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ ιδρύεται το 2001, έχει έξι περιφερειακές διευθύνσεις, τέσσερις υποδιευθύνσεις και τριάντα εννιά επιτροπές σε διάφορα μέρη.

Πρώτο ατόπημα και λάθος του ΟΠΕΚΕΠΕ τον Ιούνιο του 2023 είναι ότι δίνει επιδοτήσεις για το 2022 με στοιχεία, όμως, του 2021. Το πρόβλημα το οποίο επεβλήθη στον ΟΠΕΚΕΠΕ από την Ελβετίδα εισαγγελέα πέρσι τον Αύγουστο του 2024 ανέρχεται στα 283 εκατομμύρια ευρώ. Δηλαδή, ο ΟΠΕΚΕΠΕ γνώριζε ότι θα γίνει νέος έλεγχος από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ήταν και προετοιμασμένος. Ζητάει, λοιπόν, ο ΟΠΕΚΕΠΕ από εκατόν ενενήντα έξι χιλιάδες αγρότες αχρεωστήτως καταβληθέντα 67 εκατομμύρια, κάνει νέο υπολογισμό και πέφτει στα 52, χωρίς να φταίνει οι αγρότες γιατί έπρεπε να πληρώσουν ανελαστικές λειτουργικές δαπάνες. Δεν φταίνει αυτοί. Τα ρίχνει ο ΟΠΕΚΕΠΕ σε έναν τεχνικό σύμβουλο.

Εδώ εμείς το καταγγείλαμε στην Ελληνική Λύση ότι ο τεχνικός σύμβουλος του ΟΠΕΚΕΠΕ είναι η εταιρεία «Neuropublic» που ανήκει στα συμφέροντα του ομίλου Λάτση. Ο όμιλος Λάτση και η «Neuropublic» λένε ότι δεν φταίνει αυτοί, ότι έδωσαν το administration, τα λογισμικά στοιχεία, όλα στον ΟΠΕΚΕΠΕ και ότι το λάθος είναι του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Δεύτερον, δίνει ο ΟΠΕΚΕΠΕ 14 εκατομμύρια ευρώ για βιολογική κτηνοτροφία σε ανύπαρκτα αγροκτήματα. Τα λαμβάνει ένας κτηνοτρόφος στον Νομό Ηλείας, ο οποίος δηλώνει αγρόκτημα διακοσίων χιλιάδων στρεμμάτων και έχει πάρει αυτήν τη στιγμή ο συγκεκριμένος κτηνοτρόφος το μεγαλύτερο κοινοτικό κονδύλιο σε όλη την ενωμένη Ευρώπη. Δεν υπάρχει υψηλότερο κονδύλιο άνω των 14 εκατομμυρίων ευρώ. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ παίρνει 25 εκατομμύρια ευρώ για να ψηφιοποιηθεί, δύο εταιρείες που ξεκινούν από το 2004 που συγχωνεύονται σε μία και δεν ψηφιοποιήθηκε ποτέ. Δεν συνδέεται ούτε με το gov.gr, ούτε με την ΑΑΔΕ, ούτε με το Εθνικό Κτηματολόγιο. Οι Θεσσαλοί αγρότες καταγ-

γέλλουν λόγω του χειροκίνητου συστήματος ότι ευθύνονται ακόμη και για την πανώλη των ζώων. Πέσαν πάνω στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης μέσω του ΟΠΕΚΕΠΕ να φάνε όλοι.

Βοσκοτόπια παρουσιάζονται αυτή την ώρα, κύριοι, σε Σκόπια και Αλβανία. Τριάντα τέσσερις περιπτώσεις δηλώνονται βοσκοτόποι και ότι υπάρχει καλλιεργήσιμη γη και βοσκοτόπια αυτήν τη στιγμή στα Σκόπια και στην Αλβανία. Κτηνοτρόφος από την Αλιστράτη Σερρών είδε ξαφνικά να έχει βοσκοτόπια στο νησί της Δήλου, που είναι και αρχαιολογικός χώρος και δεν είναι καν κατοικήσιμο. Είναι σε όλη την Ελλάδα αυτή η πλεκτάνη.

Αυτή η διαφθορά εμείς την καταγγείλαμε. Θα πρέπει τώρα να υπάρχει πραγματικά μια επιτροπή με γεωπόνους, οικονομολόγους, κτηνιάτρους, που να βγαίνουν με κλήρωση κάθε χρόνο, να είναι κληρωτοί. Είναι, αν θέλετε, και μια πρόταση δική μας στην Ελληνική Λύση για να υπάρχει διαφάνεια σε ετήσια βάση, να είναι με κλήρωση αυτοί που θα έχουν και σχέση με το αντικείμενο και να μπορούν να ελέγξουν την κατανομή κοινοτικών κονδυλίων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ: Μιλάμε για 3 δισεκατομμύρια ευρώ που διαχειρίζεται ο οργανισμός ετησίως.

Στα eco schemes -και κλείνω με αυτό- στα οικολογικά σχήματα η Εθνική Υπηρεσία Διαχείρισης βρήκε έλλειμμα 34 εκατομμύρια ευρώ. Ο δε ΟΠΕΚΕΠΕ λέει ότι το έλλειμμα και η τρύπα είναι 9 εκατομμύρια. Το θέμα είναι όχι πόση τρύπα έχουμε. Το θέμα είναι γιατί να υπάρχουν αυτές οι ατασθαλίες και η μη σωστή δίκαιη κατανομή των κονδυλίων.

Όσοι αγρότες μπήκαν το 2019 σε δειγματοληπτικό έλεγχο και δεν είναι έκνομοι -προσέξτε, είναι καθ' όλα νόμιμοι- ακόμη να πληρωθούν, διότι είχαν την ατυχία να μπουν σε έναν δειγματοληπτικό έλεγχο κάτω από τον οργανισμό. Θα συνεχιστεί αυτό με τη μη δίκαιη κατανομή κοινοτικών κονδυλίων; Πρέπει εν ανάγκη να ξαναγυρίσουν στις Διευθύνσεις Γεωργίας όλοι αυτοί οι έλεγχοι και να μην εναπόκειται ως πανάκεια να πάνε στην ΑΑΔΕ.

Το σίγουρο είναι ότι όλοι αυτοί που ευθύνονται εκεί μέσα θα πρέπει και να λογοδοτήσουν και να καθίσουν ποινικά να έχουν τις ανάλογες κυρώσεις. Το ζήτημα είναι, όμως, ποιος πληρώνει πλέον τα κοινοτικά κονδύλια, διότι και οι συνδεδεμένες θα καθυστερήσουν και πολλές πληρωμές των αγροτών και των κτηνοτρόφων θα καθυστερήσουν και οι άνθρωποι έχουν να λαμβάνουν και είναι πραγματικά σε απόγνωση αυτή την ώρα από την κακοδιαχείριση, τη διαφθορά και το μεγάλο σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κύριε συνάδελφε, παρακαλώ ολοκληρώστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ: Έτσι, λοιπόν, γίναμε ρεντίκολο για μια ακόμη φορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση, διότι τα πρώτα πρόστιμα επιβλήθηκαν πέρυσι.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ: Μάλιστα, η κ. Τυχεροπούλου απομακρύνθηκε από τη θέση της και λείπουν και απόρρητα έγγραφα. Η κ. Τυχεροπούλου συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελέα. Το λέω για τις παραβάσεις που έγιναν για αυτά τα «μαϊμού» αγροκτήματα που υπήρξαν.

Και, μάλιστα, ο ΟΠΕΚΕΠΕ αυτά τα 14 εκατομμύρια ευρώ τα αλλάζει πρόσχημο, τα κάνει αρνητικό για να μη φανεί ότι δόθηκαν σε έναν κτηνοτρόφο στην Πελοπόννησο να είναι ελλειμματικός.

Αυτός είναι ο ΟΠΕΚΕΠΕ και η ιστορία με τον ΟΠΕΚΕΠΕ συνεχίζεται. Άρα, πώς θα μιλούμε σήμερα για περιφερειακή ανάπτυξη, για επένδυση, για μια παραγωγική τροχιά στη χώρα όταν η κατανομή των κοινοτικών κονδυλίων σε πρωτογενή τομέα -διότι δεν αφορά μόνο αγρότες και κτηνοτρόφους, προσέξτε, αφορά και επιχειρήσεις τυποποίησης αγροτοκτηνοτροφικών προϊόντων με εξαγωγή πρόσχημο- γίνεται με αυτόν τον τρόπο και πώς μπορούμε να ελπίζουμε για μια αναπτυξιακή, δίκαιη κατανομή κονδυλίων στη χώρα;

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Διάλεξη κάνατε, κύριε συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 22.07' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Τετάρτη 28 Μαΐου 2025 και ώρα 9.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία, συνέχιση της συζήτησης και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Βιώσιμη ανάπτυξη, παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας - Τροποποίηση διατάξεων του αναπτυξιακού νόμου 4887/2022 Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη - και λοιπές διατάξεις», σύμφωνα με τη συμπληρωματική ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ